

Jordbruksstatistisk årsbok 2007

med data om livsmedel

SCB

Statistiska centralbyrån Statistics Sweden

JORDBRUKS
VERKET

Jordbruksstatistisk årsbok 2007

med data om livsmedel

Sveriges officiella statistik
Jordbruksverket
Statistiska centralbyrån

Yearbook of agricultural statistics 2007

including food statistics

Official Statistics of Sweden
Statistics Sweden
2007

Tidigare publicering

Jordbruksstatistisk årsbok har tidigare utgivits under samma namn inom serien Sveriges officiella statistik: Jordbruk med binäringar. Den första årgången av publikationen utkom 1965 och innebar en fortsättning på Jordbruk och Boskapsskötsel: 1866–1963.

Previous publication

Yearbook of Agricultural Statistics has previously been published within the series of Official Statistics of Sweden: Agriculture and fisheries. The first yearbook was published in 1965 and was a continuation of agriculture: 1866–1963.

ISSN 1654-4382 (online)
ISSN 0082-0199 (print)

ISBN 978-91-618-1387-2 (print)

URN:NBN:SE:SCB-2007-JO01SA0701_pdf (pdf)

Omslagsfoto: Jan Andersson, Örebro

Printed in Sweden
Elanders AB, 2007

Förord

Jordbruksstatistisk årsbok 2007 är den fyrtio-tredje sedan starten 1965. Avsikten med Jordbruksstatistisk årsbok är att ge en bred och översiktlig men samtidigt koncentrerad redovisning av jordbruks- och livsmedelsstatistiken.

Från och med 1999 är Jordbruksverket ansvarig för den officiella statistiken inom jordbruksområdet. Denna statistik produceras huvudsakligen av Jordbruksverket (SJV) och Statistiska centralbyrån (SCB). Annan statistik inom jordbruksområdet produceras även av andra statliga myndigheter och av organisationer med anknytning till jordbruk. SCB, Livsmedelsverket och Statens Veterinärmedicinska Anstalt m.fl. är ansvariga för den livsmedelsstatistik som återges i boken. Uppgifterna till de internationella avsnitten hämtas från EU:s statistikbyrå Eurostat och FN:s Food and Agriculture Organization (FAO).

Ytterligare information om statistik över jordbruksområdet och länkar till annan statistik finns på SCB:s webbplats (www.scb.se) och på Jordbruksverkets webbplats (www.sjv.se).

Boken har tagits fram inom SCB:s enhet för Lantbruksstatistik med Daniel Persson som huvudredaktör. Charlotta Olsson och Lea Wedén har svarat för den tekniska framställningen av boken. Ett flertal personer inom främst SCB och Jordbruksverket har medverkat med underlag till boken. Till alla dessa rik-tas härmed ett varmt tack.

Statistiska centralbyrån i maj 2007

Inger Eklund

Marie-Louise Widén

Information to English speaking readers

The Yearbook of Agricultural Statistics 2007 is the fortythird volume since the beginning in 1965. Since 1999 the Swedish Board of Agriculture (SJV) is responsible for the official statistics within the agricultural area. This statistics is mainly produced by the Swedish Board of Agriculture and Statistics Sweden (SCB).

The Table of Contents is translated into English as well as the headings of all tables.

On page 23 there is a summary in English with brief descriptions of the different surveys and with references to the tables. The last pages have a Swedish-English vocabulary with translations of most words or expressions found in the headings and left-hand columns of the tables.

Innehåll

Contents

Sida

3	Förord
4	Innehåll
5	Teckenförklaring och förkortningar
6	Tabellförteckning
23	1 Summary
31	2 Företag och företagare
45	3 Åkerarealens användning
63	4 Skördar
79	5 Trädgårdsodling
87	6 Husdjur
117	7 Arbetskraft inom jordbruket
125	8 Produktionsmedel inom jordbruket
135	9 Stödåtgärder
151	10 Jordbrukets ekonomi
175	11 Ekologisk produktion
191	12 Jordbrukets miljöpåverkan
215	13 Jordbruket i EU
233	14 Internationella uppgifter om jordbruk
245	15 Industriproduktion m.m.
267	16 Import och export av jordbruksvaror och livsmedel
279	17 Konsumtion av livsmedel
293	18 Livsmedelssäkerhet
307	19 Priser på livsmedel
315	20 Internationella uppgifter om livsmedel

Bilagor

329	1 Lantbruksregistret
330	2 Områdesindelningar i lantbruksstatistiken
334	3 Lantbruksstatistikens kvalitet och organisation
335	4 Avgränsning av livsmedelssektorn
340	5 Varuklassificering enligt SITC/KN
353	Swedish-English Vocabulary
371	Sakregister

Page

3	Preface
4	Contents
5	Symbols and abbreviations
6	List of tables
23	1 Summary
31	2 Holdings and holders
45	3 Utilization of arable land
63	4 Yields and crop production
79	5 Horticulture
87	6 Livestock
117	7 Labour force in agriculture
125	8 Production means in agriculture
135	9 Support
151	10 Economics
175	11 Organic farming
191	12 Impacts from agriculture on environment
215	13 Agriculture in the European Union
233	14 International data on agriculture
245	15 Manufacturing
267	16 Imports and exports of agricultural products and foodstuffs
279	17 Consumption of foodstuffs
293	18 Food safety
307	19 Prices on food
315	20 International data on food

Appendices

329	1 The Farm Register
330	2 Regional break down of the agriculture statistics
334	3 Quality and the organisation of the agricultural statistics
335	4 Definition of the food sector
340	5 Classification on commodities according to SITC/KN
353	Swedish-English Vocabulary
371	Subject index

Teckenförklaring

–	Noll
0	Mindre än 0,5
0,0	Mindre än 0,05
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges
.	Uppgift kan ej förekomma
*	Preliminär uppgift
ha	Hektar
tkr	Tusen kronor
mkr	Miljoner kronor
milj. kr	"
En linje som avskär en tidsserie, markerar att uppgifterna på ömse sidor om linjen inte är fullt jämförbara	

Symbols

–	Zero
0	Less than 0.5
0,0	Less than 0.05
..	Data not available
.	Not applicable
*	Provisional figure
ha	Hectares
tkr	Thousands of Swedish kronor (SEK)
mkr	Millions of Swedish kronor (SEK)
milj. kr	"
Substantial breaks in the homogeneity of a series are indicated by a line across the column/row	

Lista över vissa förkortningar

<i>A-index</i>	<i>Avräkningsprisindex</i>	<i>PM-index</i>	<i>Produktionsmedelsprisindex</i>
<i>BNP</i>	<i>Bruttonationalprodukt</i>	<i>PPI</i>	<i>Producentprisindex</i>
<i>CN</i>	<i>Combined Nomenclature</i>	<i>PPP</i>	<i>Purchasing Power Parities</i>
<i>EAA</i>	<i>Economic Accounts for Agriculture</i>	<i>PR-index</i>	<i>Prisregleringsprisindex</i>
<i>ENS</i>	<i>Europeiska Nationalräkenskapssystemet</i>	<i>RAMS</i>	<i>Registerbaserad sysselsättningsstatistik</i>
<i>EFTA</i>	<i>European Free Trade Association</i>	<i>SEK</i>	<i>Svenska kronor</i>
<i>EU</i>	<i>Europeiska Unionen</i>	<i>SITC</i>	<i>Standard International Trade Classification</i>
<i>FDB</i>	<i>Företagsdatabasen</i>	<i>SLU</i>	<i>Sveriges Lantbruksuniversitet</i>
<i>FoB</i>	<i>Folk- och bostadsräkningen</i>	<i>SLV</i>	<i>Statens livsmedelsverk</i>
<i>GATT</i>	<i>General Agreement on Tariffs and Trade</i>	<i>SM</i>	<i>SCB:s publikationsserie Statistiska meddelanden</i>
<i>HS</i>	<i>Harmonized Commodity Description and Coding System</i>	<i>SNA</i>	<i>System of National Accounts</i>
<i>ICP</i>	<i>International Comparison Project</i>	<i>SNI</i>	<i>Standard för svensk näringsgrensindelning</i>
<i>KN</i>	<i>Kombinerade nomenklaturen</i>	<i>SNV</i>	<i>Statens naturvårdsverk</i>
<i>KPI</i>	<i>Konsumentprisindex</i>	<i>SOS</i>	<i>Sveriges officiella statistik</i>
<i>KSLA</i>	<i>Kungliga Skogs- och lantbruksakademien</i>	<i>SOU</i>	<i>Statens offentliga utredningar</i>
<i>LBR</i>	<i>Lantbruksregistret</i>	<i>SVA</i>	<i>Statens Veterinärmedicinska Anstalt</i>
<i>LRF</i>	<i>Lantbrukarnas Riksförbund</i>		
<i>NR</i>	<i>Nationalräkenskaperna</i>		

Tabellförteckning

List of tables

Sida/ 2. Företag och företagare

Page Holdings and holders

35	Figur 2A	Genomsnittlig areal åker per företag länsvis 2006 <i>Average area of arable land per holding by county</i>
36	Figur 2B	Karaktäristisk driftsinriktning i jordbruket länsvis 2005 <i>Characteristic type of farming by county</i>
37	Tabell 2.1	Antal företag med odling av olika grödor 2006 <i>Number of holdings with different kinds of crops</i>
38	Tabell 2.2	Antal företag efter storleksgrupp åkermark 2005 <i>Number of holdings by size group</i>
40	Tabell 2.3	Antal företag och areal åker efter bruksform 2005 <i>Number of holdings and area of arable land by type of holding</i>
41	Tabell 2.4	Antal företag med husdjur av olika slag 2006 <i>Number of holdings with different kinds of livestock</i>
42	Tabell 2.5	Antal företag efter driftsinriktning 2005 <i>Number of holdings by type of farming</i>
43	Tabell 2.6	Andel företag efter driftsinriktning länsvis 2005, procent <i>Percentage of holdings by type of farming and county</i>
44	Tabell 2.7	Antal företag efter driftsinriktning och arbetsbehov i jordbruket 2005 <i>Number of holdings by type of farming and labour requirement in agriculture</i>

3. Åkerarealens användning

Utilization of arable land

48	Figur 3A	Total åkerareal länsvis 2006 <i>Total area of arable land by county</i>
49	Figur 3B	Åkerarealens användning 2006 <i>Use of arable land</i>
49	Figur 3C	Antal företag med odling av vissa grödor 2006 <i>Number of holdings with cultivation of certain crops</i>
50	Figur 3D	Odling av vissa grödor, genomsnittliga arealer per företag 2006 <i>Cultivation of certain crops, areas per holding</i>
50	Figur 3E	Odling av spannmål, genomsnittliga arealer per företag 2006 <i>Cultivation of cereals, areas per holding</i>
51	Tabell 3.1	Areal åker-, betes- och skogsmark på jordbruksföretag 2005, hektar <i>Area of agricultural and forest land on holdings in 2005</i>
52	Tabell 3.2	Åkerareal efter storleksgrupp 2005 <i>Area of arable land by size group</i>

54	Tabell 3.3	Åkerarealens användning 1990–2006, hektar <i>Use of arable land</i>
55	Tabell 3.4	Spannmål 2006. Arealer och antal företag med odling <i>Cereals. Areas and number of holdings with cultivation</i>
56	Tabell 3.5	Baljväxter 2006. Arealer och antal företag med odling <i>Leguminous plants. Areas and number of holdings with cultivation</i>
57	Tabell 3.6	Oljeväxter 2006. Arealer och antal företag med odling <i>Oilseed crops. Areas and number of holdings with cultivation</i>
58	Tabell 3.7	Vall och grönfoder 2006. Arealer och antal företag med odling <i>Ley and green fodder. Areas and number of holdings with cultivation</i>
59	Tabell 3.8	Slåttervall och betesvall. Arealfördelning 2006, hektar och procent <i>Temporary grasses and grazings. Distribution of acreage in 2005, hectares and per cent</i>
60	Tabell 3.9	Potatis och sockerbetor 2006. Arealer och antal företag med odling <i>Potatoes and sugar beets. Areas and number of holdings with cultivation</i>
61	Tabell 3.10	Träda, outnyttjad mark m.m. 2006. Arealer, hektar <i>Fallow and untilled land etc. Areas</i>

4. Skördar

Yields and crop production

69	Figur 4A	Totalskördar av spannmål 1990–2006, 1 000-tals ton <i>Total production of cereals</i>
69	Figur 4B	Totalskördar av oljeväxter 1990–2006, 1 000-tals ton <i>Total production of oilseed crops</i>
70	Tabell 4.1	Spannmål 2006. Hektarskörd, kg/ha <i>Cereals. Yield per hectare</i>
71	Tabell 4.2	Spannmål 2006. Totalskördar, ton <i>Cereals. Total production</i>
72	Tabell 4.3	Ärter och åkerbönor 2006. Hektarskörd, kg/ha och total skörd, ton <i>Peas and field beans. Yield per hectare and total production</i>
73	Tabell 4.4	Oljeväxter 2006. Hektarskörd, kg/ha och total skörd, ton <i>Oilseed crops. Yield per hectare and total production</i>
74	Tabell 4.5	Slåttervall. Första skörd, återväxt samt totalt inbärgad vallskörd 2006. Areal, hektarskörd och totalskörd <i>Temporary grasses. First cut, regrowth and total production. Crop area, yield per hectare and total production</i>
75	Tabell 4.6	Potatis och sockerbetor 2006. Hektarskörd, kg/ha och total skörd, ton <i>Potatoes and sugar beets. Yield per hectare and total production</i>
76	Tabell 4.7	Stärkelse- och sockerhalt i potatis respektive sockerbetor 1990–2006, procent <i>Content of starch in potatoes and content of sugar in sugar beets</i>

- 77 **Tabell 4.8** Normskördar 2006, kg/ha
 Standard yields per hectare

5. Trädgårdsodling

Horticulture

- 81 **Tabell 5.1** Växthus- och frilandsareal för trädgårdsodling och antal företag med odling
 2005
 Areas of greenhouses and outdoor cultivation and number of enterprises
- 82 **Tabell 5.2** Växthus- och bänkgårdsyta, areal för trädgårdsväxter på friland samt antal
 företag med respektive slag av odling under perioden 1981–2005
 *Areas of greenhouses, frames and open ground for outdoor cultivation and
 number of enterprises*
- 83 **Tabell 5.3** Odlingen av olika trädgårdsväxter på friland
 Outdoor cultivation of horticultural plants
- 84 **Tabell 5.4** Frilandsodlingens omfattning 1981–2005
 Outdoor cultivation
- 85 **Tabell 5.5** Odlingen av olika trädgårdsväxter i växthus och bänkgård
 Cultivation of horticultural plants in greenhouses and frames
- 86 **Tabell 5.6** Odlingen av olika trädgårdsväxter i växthus och bänkgård 1984–2005
 Cultivation of horticultural plants in greenhouses and frames

6. Husdjur

Livestock

- 92 **Figur 6A** Antal nötkreatur 1970–2006
 Number of cattle
- 92 **Figur 6B** Antal svin 1970–2006
 Number of pigs
- 93 **Figur 6C** Nötkreaturens geografiska fördelning 2006
 Geographical distribution of cattle
- 93 **Figur 6D** Svinens geografiska fördelning 2006
 Geographical distribution of pigs
- 94 **Figur 6E** Antal höns och kycklingar 1972–2006
 Number of fowls and chickens
- 94 **Figur 6F** Antal får 1970–2006
 Number of sheep
- 95 **Figur 6G** Hönsens geografiska fördelning 2006
 Geographical distribution of fowls
- 95 **Figur 6H** Fårens geografiska fördelning 2006
 Geographical distribution of sheep
- 96 **Tabell 6.1** Antal djur av olika slag 1980–2006
 Number of livestock

97	Tabell 6.2	Antal företag med kor, nötkreatur, får, svin, höns m.m. 1980–2006 <i>Number of holdings with cows, cattle, sheep, pigs, fowls and others</i>
97	Tabell 6.3	Genomsnittlig besättningsstorlek 1980–2006 <i>Average size of herd</i>
98	Tabell 6.4	Antal nötkreatur 2006 <i>Number of cattle</i>
99	Tabell 6.5	Antal mjölkkor efter besättningsstorlek 2005 <i>Number of dairy cows by size of herd</i>
100	Tabell 6.6	Antal företag med nötkreatur 2006 <i>Number of holdings with cattle</i>
101	Tabell 6.7	Antal företag med mjölkkor efter besättningsstorlek 2005 <i>Number of holdings with dairy cows by size of herd</i>
102	Tabell 6.8	Antal får 2006 och getter 2003 <i>Number of sheep and goats</i>
103	Tabell 6.9	Antal tackor och baggar efter besättningsstorlek 2005 <i>Number of ewes and rams by size of herd</i>
104	Tabell 6.10	Antal företag med tackor och baggar efter besättningsstorlek 2005 <i>Number of holdings with ewes and rams by size of herd</i>
105	Tabell 6.11	Antal svin 2006 <i>Number of pigs</i>
106	Tabell 6.12	Antal suggor och galtar efter besättningsstorlek 2005 <i>Number of sows and boars by size of herd</i>
107	Tabell 6.13	Antal slaktsvin efter besättningsstorlek 2005 <i>Number of fattening pigs by size of herd</i>
108	Tabell 6.14	Antal företag med suggor och galtar efter besättningsstorlek 2005 <i>Number of holdings with sows and boars by size of herd</i>
109	Tabell 6.15	Antal företag med slaktsvin efter besättningsstorlek 2005 <i>Number of holdings with fattening pigs by size of herd</i>
110	Tabell 6.16	Antal höns 2006 samt kycklingar och kalkoner 2005 <i>Number of fowls, chickens and turkeys</i>
111	Tabell 6.17	Antal höns (exkl. kycklingar) efter besättningsstorlek 2005 <i>Number of fowls (chickens not included) by size of herd</i>
112	Tabell 6.18	Antal företag med höns (exkl. kycklingar) efter besättningsstorlek 2005 <i>Number of holdings with fowls (chickens not included) by size of herd</i>
113	Tabell 6.19	Antal hästar, hästar per 1 000 invånare och antal hästhållare. Oktober 2004 <i>Number of horses, density of horses and number of horse keepers. October 2004</i>
114	Tabell 6.20	Antal uppfödare av mink och rävar samt antal avelshonor 1990/91–2005/06 <i>Number of breeders of minks and foxes and number of breeding animals</i>

114 **Tabell 6.21** Antal medlemmar i Sveriges Biodlares Riksförbund, antal bisamhällen samt skörd av bioning under perioden 1990–2006
Number of members of The Swedish Beekeepers Association, number of bee colonies and production of bee honey

115 **Tabell 6.22** Antal renar och antal renskötselföretag vid samebyar 2005
Number of reindeer and number of holdings by sami villages

7. Arbetskraft inom jordbruket

Labour force in agriculture

120 **Tabell 7.1** Förvärvsarbetande befolkning inom jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske 2005 efter arbetsplatsens belägenhet
Economically active population in agriculture, forestry, hunting and fishing by place of work

121 **Tabell 7.2** Jordbruksföretagarnas åldersfördelning 2005
Age distribution of holders

122 **Tabell 7.3** Antal stadigvarande och tillfälligt sysselsatta personer i jordbruket 2005 i olika grupper samt arbetstid i arbetskraftsenheter AWU
Number of permanent and temporary occupied persons in agriculture for different groups and number of working hours expressed in annual work units AWU

123 **Tabell 7.4** Antal sysselsatta i jordbruket 2005 av olika kategorier personer och arbetskraftsenheter
Number of permanent and temporary occupied persons in agriculture for different groups and number of working hours expressed in annual work units AWU

124 **Tabell 7.5** Antal sysselsatta i jordbruket 2005 efter årlig arbetstid för samtliga företagskategorier
Number of occupied persons in agriculture by working hours for all categories of holdings

8. Produktionsmedel inom jordbruket

Production means in agriculture

129 **Tabell 8.1** Antal levererade traktorer 1990–2005
Number of delivered tractors

129 **Tabell 8.2** Jordbrukets inköp av maskiner och redskap åren 1990–2005, milj.kr
Purchases of machinery and implements by the agricultural sector

130 **Tabell 8.3** Antalet förprovade djurstallar under 2006
Number of pre-tested buildings for livestock

131 **Tabell 8.4** Total kvantitet certifierat utsäde 2004/05 och 2005/06, ton
Total quantity of state certified seed

132 **Tabell 8.5** Total försäljning av bekämpningsmedel till jordbruket.
Kvantitet verksam substans 1990–2005
Total sale of pesticides to agriculture. Quantities of active substance

- 133 **Tabell 8.6** Förbrukning av mineralgödsel inom jord- och trädgårdsbruk
1990/91–2005/06, milj. kg
Use of commercial fertilizers in agriculture and horticulture
- 133 **Tabell 8.7** Råvaror ingående i foderblandningar för samtliga djurslag 2005 och 2006,
ton
Feed materials in compound feeds for all animals
- 134 **Tabell 8.8** Råvaror ingående i foderblandningar producerade i Sverige för samtliga
djurslag 2006, ton
Feed materials in compound feeds produced in Sweden for all animals

9. Stödåtgärder

Support

- 143 **Tabell 9.1** Direktstöd till jordbruket utbetalade för 2000–2006, milj. kr
Disbursed direct support to the agricultural holdings
- 144 **Tabell 9.2** Gårdsstöd för stödåret 2006 utbetalade t.o.m. april 2007, 1 000-tals kr
Single farm payment and premiums for male bovines and milk
- 145 **Tabell 9.3** Kompensationsbidrag samt nationellt stöd till norra Sverige för stödåret 2006,
utbetalat t.o.m. april 2007, 1 000-tals kr
*Disbursed support for less favoured areas and national support to the north
of Sweden*
- 146 **Tabell 9.4** Registrerade arealer för vissa miljöstöd avseende år 2006, hektar
Areas for environmental support
- 147 **Tabell 9.5** Miljöersättning för stödåret 2006 utbetalade t.o.m. april 2007, 1 000-tals kr
Environmental support
- 149 **Tabell 9.6** Beviljade investerings- och startstöd till jordbruks-, trädgårds- och
renskötsföretag 2006
*Granted investment support to holdings in agriculture, horticulture and
reindeer breeding*
- 150 **Tabell 9.7** Beviljade stöd till investeringar för förädling och avsättning enligt miljö- och
landsbygdsprogrammet 2000–2006, 1 000-tals kr
*Granted investment support to improved processing and marketing
according to the environmental and rural development plan for Sweden
for the period 2000–2006*
- 150 **Tabell 9.8** Utbetalade stöd och ersättningar till rennäringen 2000–2006, 1 000-tals kr
Disbursed support and compensation to reindeer breeding

10. Jordbrukets ekonomi

Economics

- 158 **Figur 10A** Jordbrukets produktionsvärde till baspriser år 2005 i löpande priser
Output value in the agricultural sector at current basic prices
- 158 **Figur 10B** Jordbrukets kostnader till baspriser år 2005 i löpande priser
Costs in the agricultural sector at current basic prices
- 159 **Figur 10C** Jordbrukets prisindex 2000–2006 (2000=100)
Agricultural price indices

159	Figur 10D	Försålda lantbruksenheter år 2006, köpeskilling medelvärde, 1 000-tals kr <i>Sold agricultural units, average market price</i>
160	Tabell 10.1	Jordbrukets bidrag till bruttonationalprodukten till marknadspris 1993–2004 enligt ENS95. Löpande priser, milj. kr <i>Contribution to gross domestic product by agriculture according to ESA95. Current prices</i>
161	Tabell 10.2	Jordbrukets produktionsvärde, kostnader och nettoöverskott till baspriser för åren 2000–2005 i löpande priser, mkr <i>EAA (Economic Accounts for Agriculture) at basic prices 2000–2005 at current prices</i>
163	Tabell 10.3	Intäkter, kostnader m.m. till nukostnader i jord- och skogsbruket 2004 och 2005. Redovisning för riksområden (RO) och riket, driftsinriktningar samt storleksklasser efter standardtimmar, kr per företag <i>Receipts, costs etc. at current costs in agriculture and forestry. Data for major regions (RO) and the entire country, types of farming and size groups in standard man hours</i>
167	Tabell 10.4	Jordbrukarnas taxerade nettointäkter m.m. 2000–2004 kr per hushåll, kronor <i>The farmers' assessed net receipts from different sources of income. Average per household 2000–2004, SEK</i>
168	Tabell 10.5	Jordbrukarhushållens taxerade inkomster av näringsverksamhet och tjänst, nettointkomst av kapital samt hushållsinkomst före och efter transfereringar år 2004. Medeltal i kronor per hushåll <i>The farmers' assessed income from business (incl. agriculture) and employment, net income from capital and household income before and after transfers. Average per household, SEK</i>
169	Tabell 10.6	Jordbrukets prisindex 2000–2006 (2000=100) <i>Agricultural price indices</i>
170	Tabell 10.7	Priser på traktorer, drivmedel, handelsgödsel, vegetabilier och animalier 1990–2006, kr <i>Prices of tractors, fuel, fertilizers, vegetables and animal products</i>
171	Tabell 10.8	Indextal för delposter i avräkningsprisindex 2000–2006 (2000=100) <i>Producer price index. Indices for subtotals</i>
171	Tabell 10.9	Genomsnittliga arrendepriiser för jordbruksmark med och utan gratisarrenden samt för åkermark 2006, kr per hektar <i>Average rent for agricultural land and for arable land</i>
172	Tabell 10.10	Utvecklingen av arrendepriiser 1994–2006 (1994=100) <i>Rent for agricultural land, indices</i>
172	Tabell 10.11	Priser på jordbruksmark 1995–2005, 1 000-tals kr per hektar <i>Prices on agricultural land</i>
173	Tabell 10.12	Försålda lantbruksenheter 2006 <i>Sold agricultural units</i>

11. Ekologisk produktion*Organic farming*

178	Tabell 11.1	Ekologiskt kontrollerad åkerareal (KRAV-certifierad inkl. karens) samt total åkerareal 2006 <i>Ecological controlled arable land and total arable land</i>
179	Tabell 11.2	Ekologiskt godkända arealer (KRAV-certifierad areal exkl. karens) för olika grödor och grödgrupper 2006, hektar <i>Certified areas for different crops and groups of crops</i>
181	Tabell 11.3	KRAV-certifierad areal och antal KRAV-certifierade växtodlingsproducenter 2006 <i>KRAV certified area and number of cultivators on KRAV certified holdings</i>
182	Tabell 11.4	Arealer av godkända KRAV-certifierade (exkl. karens) trädgårdsväxter 2006, hektar <i>Areas of KRAV certified horticultural plants</i>
183	Tabell 11.5	Yta KRAV-certifierad (exkl. karens) växthusodling 2006, m ² <i>KRAV certified cultivation in greenhouses</i>
184	Tabell 11.6	Antal godkända KRAV-certifierade djur samt antal djur i karens 2006 <i>Number of KRAV certified animals and animals qualifying for certification</i>
186	Tabell 11.7	Spannmål 2006. Arealer med ekologisk odling <i>Cereals. Areas with cultivation in organic farming</i>
186	Tabell 11.8	Oljeväxter 2006. Arealer med ekologisk odling <i>Oilseed crops. Areas with cultivation in organic farming</i>
187	Tabell 11.9	Potatis, ärtor och åkerbönor 2006. Arealer med ekologisk odling, hektar <i>Potatoes, peas and field beans. Areas with cultivation in organic farming</i>
187	Tabell 11.10	Slåttervall. Första skörd, återväxt samt totalt inbärgad vallskörd 2006. Areal, hektarskörd och totalskörd vid ekologisk odling <i>Temporary grasses. First cut, regrowth and total production. Crop area, yield per hectare and total production in organic farming</i>
188	Tabell 11.11	Spannmål 2006. Hektarskörd vid ekologisk odling, kg/ha <i>Cereals. Yield per hectare in organic farming</i>
188	Tabell 11.12	Spannmål 2006. Totalskördar vid ekologisk odling, ton <i>Cereals. Total production in organic farming</i>
189	Tabell 11.13	Potatis, ärtor och åkerbönor 2006. Hektarskörd vid ekologisk odling, kg/ha och total skörd, ton <i>Potatoes, peas and field beans. Yield per hectare and total production in organic farming</i>
190	Tabell 11.14	Areal för ekologisk odling av trädgårdsprodukter växthus och på friland 2005 <i>Areas for ecological cultivated horticultural products in greenhouse and outdoor cultivation</i>

12. Jordbrukets miljöpåverkan*Impacts from agriculture on environment*

198	Figur 12A	Areal betesmark 1989–2005 <i>Permanent grassland</i>
198	Figur 12B	Försäljning av mineralgödselmedel till jord- och trädgårdsbruket 1985–2006, 1 000-tals ton <i>Sale of fertilizers to the agricultural and horticultural sector</i>
199	Figur 12C	Slam som återförs till jordbruket <i>Sludge brought back to agriculture</i>
199	Figur 12D	Kväveläckage från åkermarkens rotzon, riket, 1 000-tals ton <i>Nitrogen leaching from arable land</i>
199	Figur 12E	Bruttobelastning på vatten av fosfor från mänsklig verksamhet, 2000 <i>Gross pollution load on water by phosphorus from human activities</i>
199	Figur 12F	Nettobelastning på havet av kväve från mänsklig verksamhet, 2000 <i>Net pollution load on marin waters by nitrogen from human activities</i>
200	Figur 12G	Ammoniavgång från jordbruket <i>Emission of ammonia from agriculture</i>
200	Figur 12H	Genomsnittligt kadmiuminnehåll i fosforgödsel och slam <i>Mean content of cadmium in phosphorus manure and sludge</i>
200	Figur 12I	Kalkning till åkermark, kg CaO per hektar utnyttjad åkermark <i>Liming per hectare utilized arable land</i>
201	Figur 12J	Växtskyddsmedel i jordbruket, antal hektardoser 1993–2005 <i>Pesticides in agriculture, number of doses per hectare</i>
201	Figur 12K	Växtskyddsmedel i jordbruket, antal hektardoser i relation till åkerarealen 1981–2005 <i>Pesticides in agriculture, number of supplies per hectare in relation to the area of arable land</i>
202	Figur 12L	Utsläpp av svaveldioxid från direkt energianvändning i jordbruket (exkl. trädgård) <i>Emission of sulphur dioxide from direct use of energy in agriculture (horticulture excl.)</i>
202	Figur 12M	Utsläpp av kväveoxider från direkt energianvändning i jordbruket (exkl. trädgård) <i>Emission of nitrogen oxides from direct use of energy in agriculture (horticulture excl.)</i>
202	Figur 12N	Utsläpp av klimatgaser totalt och från jordbruket, 2004 <i>Emission of climate gases, totally and from agriculture</i>
203	Tabell 12.1	Areal betesmark 2006. Hektar <i>Areas under pasture and meadow 2006. Hectare</i>
204	Tabell 12.2	Anslutning och målpuppfyllelse för stöd till miljövänligt jordbruk <i>Total area included and target fulfilment for Swedish environmental support</i>

205	Tabell 12.3	Förbrukning av växtnäringsämnen i mineral- och stallgödsel samt totalkväve i stallgödsel 2005 <i>Consumption of plant nutrients in fertilizers and manure and of total nitrogen in manure</i>
207	Tabell 12.4	Förbrukning av kväve, fosfor och kalium från mineral- och stallgödsel i olika grödor 2005 <i>Consumption of nitrogen, phosphorus and potassium in fertilizers and animal manure in different crops</i>
208	Tabell 12.5	Mineral- och stallgödslade arealer 2005 <i>Arable land treated with commercial fertilizers and manure</i>
209	Tabell 12.6	Kväve- och fosforbalanser för jordbruksmark ("soil surface" bruttobalanser) <i>Nitrogen- and phosphorus balances for arable land</i>
210	Tabell 12.7	Ammoniakavgång i jordbruket 1995–2005 <i>Emissions to air of ammonia in agriculture 1995–2005</i>
211	Tabell 12.8	Sålda växtskyddsmedel, antal hektardoser och genomsnittlig dos 1995–2005 <i>Pesticides sold to farmers, number of doses and average dose in kg/ha for 1995–2005</i>
212	Tabell 12.9	Användning 2006 av ogräs-, svamp- och insektsmedel i åkergrödor, behandlad grödareal samt förbrukad mängd aktiv substans, kg/ha och ton <i>Use of pesticides in arable crops, treated crop area, and active substance</i>
214	Tabell 12.10	Användning av ogräs-, svamp- och insektsmedel i jordbruket 2006. Behandlad grödareal, procent samt förbrukad mängd aktiv substans, kg/ha <i>Use of pesticides in arable crops, treated crop area, per cent and active substance</i>

13. Jordbruket i EU

Agriculture in the European Union

218	Tabell 13.1	Sysselsättning fördelad på sektorer 2005, 1 000-tals personer <i>Civilian employment by sector of activity</i>
219	Tabell 13.2	Sysselsättning fördelad på sektorer 2005, procent <i>Civilian employment by sector of activity</i>
220	Tabell 13.3	Total areal och jordbruksareal 2004, 1 000-tals hektar <i>Total and agricultural area</i>
221	Tabell 13.4	Antal företag med fördelning efter storleksklasser 2005 <i>Holdings by size classes of holdings</i>
222	Tabell 13.5	Utnyttjad jordbruksareal med fördelning efter storleksklasser 2005, 1 000-tals hektar <i>Utilized agricultural area by size classes of holdings</i>
223	Tabell 13.6	Skördad areal av några av de viktigaste grödorna 2005, 1 000-tals hektar <i>Harvested area of some of the most important crops</i>
225	Tabell 13.7	Totalskörd av några av de viktigaste grödorna 2005, 1 000-tals ton <i>Total production of some of the most important crops</i>

- 227 **Tabell 13.8** Skörd av vissa grönsaker 2005, 1 000-tals ton
Harvested production of selected fresh vegetables
- 228 **Tabell 13.9** Antal nötkreatur i maj/juni 2005, 1 000-tal
Number of bovines
- 229 **Tabell 13.10** Antal svin, får och getter i december 2005, 1 000-tal
Number of pigs, sheep and goats
- 230 **Tabell 13.11** Antal företag med mjölkkor efter besättningsstorlek 2005
Number of holdings with dairy cows by size of herd
- 231 **Tabell 13.12** Antal mjölkkor efter besättningsstorlek 2005, 1 000-tal
Number of dairy cows by size of herd
- 232 **Tabell 13.13** Animalieproduktion 2004, 1 000-tals ton
Production of animal products

14. Internationella uppgifter om jordbruk

International data on agriculture

- 234 **Tabell 14.1** Åkerarealens användning i olika länder 2005, 1 000-tals hektar
Use of arable land in different countries
- 236 **Tabell 14.2** Totalskördens storlek i olika länder 2005, 1 000-tals ton
Crop production in different countries
- 238 **Tabell 14.3** Antal husdjur i olika länder 2005, 1 000-tal (höns i miljon-tal)
Number of livestock in different countries
- 240 **Tabell 14.4** Animalieproduktion i olika länder 2005
Livestock production in different countries
- 242 **Tabell 14.5** Förvärvsarbetande befolkning inom jordbruk med binärningar och dess andel
av den totala förvärvsarbetande befolkningen i olika länder 2004
*Economically active population in agriculture and subsidiary industries and
its share of the total economically active population in different countries*

15. Industriproduktion m.m.

Manufacturing

- 250 **Figur 15A** Antal sysselsatta inom livsmedelsindustrin 2005
Number of employees in food manufacturing
- 251 **Figur 15B** Industriproduktion av vissa livsmedel och livsmedelsvarugrupper 2005,
1 000-tals ton
Industrial production of certain food products and groups of food products
- 252 **Tabell 15.1** Antal slaktkroppar och slaktade kvantiteter av nötboskap 1995–2006
Number of slaughtered animals and slaughtered quantities of cattle
- 252 **Tabell 15.2** Antal slaktkroppar och slaktade kvantiteter av får och lamm 1995–2006
*Number of slaughtered animals and slaughtered quantities of sheep and
lambs*

- 253 **Tabell 15.3** Antal slaktkroppar och slaktade kvantiteter av svin 1995–2006
Number of slaughtered animals and slaughtered quantities of pigs
- 253 **Tabell 15.4** Antal slaktkroppar, 1 000-tal och slaktade kvantiteter av kycklingar
1995–2006, 1 000-tals ton
Number of slaughtered animals and slaughtered quantities of chickens
- 253 **Tabell 15.5** Partihandelns invägning och total produktion av ägg 1990–2006,
1 000-tals ton
Eggs delivered to wholesalers and total production
- 254 **Tabell 15.6** Produktion av kött från ren och vilt 1990–2006, ton
Production of meat from reindeer and wild animals
- 254 **Tabell 15.7** Antal mejerier och mjölkleverantörer till dessa, vid mejerier
invägd mjölk, medelinvägning per dag och leverantör, medelfetthalt
samt medelproteinhalt 1990–2006
*Number of dairies and suppliers, weight of delivered milk
and average content of fat and protein*
- 255 **Tabell 15.8** Användning av vid mejerier invägd mjölk 1990–2006, 1 000-tals ton
Disposition of milk delivered to dairies
- 255 **Tabell 15.9** Produktion av mejerivaror och mjölkpulver 1995–2006, 1 000-tals ton
Dairy production and production of milk powder
- 256 **Tabell 15.10** Antal arbetsställen, antal sysselsatta och förädlingsvärden inom livsmedels-
och dryckesvaruindustrin. Branschindelning enligt SNI 92
*Number of establishments, employees and value added in foodstuffs and
beverages manufacturing. Division into branches according to SNI 92*
- 258 **Tabell 15.11** Industrins produktion av jordbruksvaror och livsmedel 2001–2005, milj. kr
Industrial production of agricultural products and foodstuffs
- 259 **Tabell 15.12** Sysselsatta minst en timme per vecka i november inom olika livsmedels-
branscher 2004 och 2005 enligt SNI 2002
*Number of employed persons at least one hour/week in different branches
of the food sector according to SNI 2002*

16. Import och export av jordbruksvaror och livsmedel

Imports and exports of agricultural products and food

- 265 **Figur 16A** Import och export av livsmedel och drycker 1993–2006, milj. kr
Imports and exports of foodstuffs and beverages
- 267 **Tabell 16.1** Import och export av jordbruksvaror och livsmedel 2001–2006, milj. kr.
Varugruppering enligt SITC
*Imports and exports of agricultural products and foodstuffs.
Specification according to SITC*
- 268 **Tabell 16.2** Import och export av jordbruksvaror och livsmedel 2001–2006, milj. kr,
insamlade värden
Imports and exports of agricultural products and foodstuffs, collected data

- 270 **Tabell 16.3** Import och export av jordbruksvaror och livsmedel 2001–2006, 1 000-tals ton, insamlade värden
Imports and exports of agricultural products and foodstuffs, collected data
- 272 **Tabell 16.4** Import och export av husdjur 2001–2006, ton, 1 000-tals kr samt antal djur, insamlade värden¹
Imports and exports of livestock, collected data
- 273 **Tabell 16.5** Import och export av förädlade livsmedel 2001–2006, milj. kr, insamlade värden
Imports and exports of processed foodstuffs, SEK, millions, collected data
- 275 **Tabell 16.6** Import av jordbruksvaror och livsmedel med fördelning på de viktigaste avsändningsländerna 2006, milj. kr, insamlade värden.
Varugruppering enligt SITC
Imports of agricultural products by the most important countries of dispatch, collected data. Specification according to SITC
- 277 **Tabell 16.7** Export av jordbruksvaror och livsmedel med fördelning på de viktigaste mottagarländerna 2006, milj. kr, insamlade värden.
Varugruppering enligt SITC
Exports of agricultural products by the most important countries of destination, collected data. Specification according to SITC

17. Konsumtion av livsmedel

Consumption of foodstuffs

- 283 **Figur 17A** Privat konsumtion av livsmedel och drycker enligt nationalräkenskaperna i procent av värdet av hushållens totala konsumtion 1995–2006
Private consumption of food and beverages according to the National Accounts, per cent of total consumption expenditures
- 283 **Figur 17B** Privat konsumtion av olika livsmedel och drycker 2006 enligt nationalräkenskaperna, fördelning i procent, preliminära uppgifter
Private final consumption of different foodstuffs and beverages according to the National Accounts, percentages, provisional data
- 284 **Tabell 17.1** Direktkonsumtion av livsmedel 1990–2005, kilo eller liter per person
Consumption of food. Kilogrammes or litres per person
- 287 **Tabell 17.2** Näringsvärden per person och dag. Genomsnitt för hela befolkningen
Nutritive values per capita and day. Means for the whole population
- 287 **Tabell 17.3** Genomsnittlig tillförsel av energi, protein, fett och kolhydrater per person och dag 1980 och 2005 med fördelning på olika livsmedel
Mean supply of energy, protein, fat and carbohydrates per capita and day by different foodstuffs
- 288 **Tabell 17.4** Genomsnittlig tillförsel av vissa vitaminer, järn, kalcium och fibrer per person och dag 2005, milligram. Preliminära uppgifter
Mean supply of certain vitamins, iron, calcium and fibres per capita and day milligrams. Provisional data
- 289 **Tabell 17.5** Försäljning (inkl moms) av livsmedel och drycker inom handeln 2000–2005 (enligt mer detaljerad COICOP), belopp i milj. kr
Turnover (incl. V.A.T) of food and drinks for the retail trade and retail sale of automotive fuel 2000–2005 (by more detailed COICOP), millions SEK

291	Tabell 17.6	Hushållens konsumtionsutgifter efter ändamål 1995–2006 enligt nationalräkenskaperna (NR), löpande priser, milj. kr <i>Household final consumption expenditure by purpose according to the National Accounts, current prices</i>
292	Tabell 17.7	Hushållens konsumtionsutgifter efter ändamål 1995–2006 enligt nationalräkenskaperna (NR), fasta priser, index (1993=100) <i>Household final consumption expenditure by purpose according to the National Accounts, fixed prices, index numbers</i>
18. Livsmedelssäkerhet <i>Food safety</i>		
297	Figur 18A	Frekvensen av olika anmärkningar efter provtagning på dricksvatten 2005, procent <i>Percentage of various remarks in drinking-water</i>
297	Figur 18B	Andel anmärkningar efter provtagning 2005 på dricksvattenanläggningar fördelade efter antal konsumenter på anläggningen, procent <i>Percentage of remarks at drinking-water structures distributed by numbers of consumers at the structure</i>
298	Figur 18C	Andel prov med förekomst av bekämpningsmedelsrester i färsk eller frusen frukt och grönsaker, vegetabiliska konserver samt spannmål och spannmålsprodukter 2005, procent <i>Percentage of samples with pesticide residues in fresh or frozen fruit and vegetables, canned vegetables and cereals</i>
299	Figur 18D	Andel överskridanden av gränsvärdena för tillåtna bekämpningsmedelsrester i färska frukter och grönsaker 1984–2005. Inhemska respektive importerade produkter, procent <i>Percentage of exceeded limit values for residues of pesticides in fresh fruit and vegetables. Domestic and imported products respectively</i>
299	Figur 18E	Fördelning av prov med eller utan halter av bekämpningsmedelsrester i stickprovskontrollen 2000–2005, procent <i>Distribution of samples with or without residues of pesticides (The Swedish Monitoring of Pesticides Residues in Food of Plant origin)</i>
300	Figur 18F	Andel fynd av <i>Salmonella</i> i den svenska foderproduktionen 2000–2005 totalt och fördelat på typ av foderråvara, procent <i>Percentage of finds of Salmonella in the Swedish fodder production in total and distributed by type of fodder primary product</i>
300	Figur 18G	Antal besättningar av olika djurslag som infekterats av <i>Salmonella</i> 2001–2005 <i>Number of herds of different kinds of animals infected by Salmonella</i>
301	Figur 18H	Andel fynd av <i>Salmonella</i> i importerade livsmedel av nöt, gris och kyckling 2000–2003, procent <i>Frequency of finds of Salmonella in imported foodstuffs of cattle, pigs and chickens</i>
301	Figur 18I	Antal rapporterade fall av human <i>Salmonella</i> -infektion i Sverige 1997–2004 <i>Number of reported cases of human infections of Salmonella in Sweden</i>

- 302 **Figur 18J** Andel positiva prov för *Campylobacter* tagna på kycklinggårdar 2002–2005, procent
Frequency of positive samples of Campylobacter from chickenfarms
- 302 **Figur 18K** Andel positiva prov för *Campylobacter* tagna på kycklingprodukter i butik 2000–2005, procent
Frequency of positive samples of Campylobacter on chickenproducts in retail trade
- 302 **Figur 18L** Antal rapporterade fall av human *Campylobacter*-infektioner i Sverige 1997–2004
Number of reported cases of human infection caused by Campylobacter in Sweden
- 303 **Tabell 18.1** Antal dricksvattenanläggningar med anmärkning uppdelat på typ av anmärkning 2005
Number of drinking-water structure with remarks distributed by type of remark
- 303 **Tabell 18.2** Resultat av det svenska kontrollprogrammet för pesticidrester i livsmedel av vegetabiliskt ursprung 2000–2005
Results from the Swedish Monitoring of Pesticide Residues in Food of Plant Origin
- 304 **Tabell 18.3** Antal prov uppdelat på förekomsten av resthalter av pesticider i frukter, grönsaker, spannmål och spannmålsprodukter från olika odlingsformer 2005
Number of samples with or without residues of pesticides in fruits, vegetables, cereals and cerealproducts distributed by type of farming
- 305 **Tabell 18.4** Resultat av det svenska kontrollprogrammet för *Salmonella* efter provtagning i olika led i livsmedelsproduktionen under åren 2000–2005
Results for Salmonella in the Swedish Reporting and Monitoring system in different parts of the foodstuff production
- 306 **Tabell 18.5** Resultat från provtagning och analys efter *Campylobacter* 2000–2005
Results from sampling and analysis of Campylobacter

19. Priser på livsmedel*Prices on food*

- 310 **Figur 19A** Konsumentprisindex 1980–2006 (1980=100)
Consumer Price Index
- 311 **Tabell 19.1** Konsumentpriser för vissa livsmedel. Årsmedelpriser, kr
Average yearly retail prices for selected foods
- 312 **Tabell 19.2** Konsumentprisindex (KPI), vissa livsmedelsvarugrupper enligt COICOP, skuggindex (1980=100)
Consumer Price Index, different groups of food products according to COICOP, shadow index numbers
- 314 **Tabell 19.3** Prisindex inom livsmedelsområdet (2000=100)
Price index numbers in the food sector

20. Internationella uppgifter om livsmedel*International data on food*

- 318 **Figur 20A** Indextal för hushållens individuella konsumtion per invånare i reala värden till internationella priser för EU-länderna och vissa andra länder 2002 (EU-25=100)
Indices of real value per head of individual consumption by households at international prices for EU-countries and some other countries
- 319 **Figur 20B** Harmoniserat index för konsumentpriser (HIKP) 2006 för EU-länderna, Norge och Island (2005=100)
Harmonized index for Consumer Prices (HICP) for EU-countries, Norway and Iceland
- 320 **Tabell 20.1** Konsumtion och självförsörjningsgrad för vissa livsmedel 2003, kg per person respektive procent
Human consumption and self sufficiency for certain food products
- 321 **Tabell 20.2** Fördelning av hushållens individuella privata konsumtion i nominella värden för EU-länderna och vissa andra länder 2002, procent
Distribution of the individual private consumption by households at nominal values for EU-countries and some other countries
- 322 **Tabell 20.3** Indextal för hushållens individuella konsumtion per invånare i reala värden till internationella priser för EU-länderna och vissa andra länder 2002 (EU-25=100)
Indices of real value per head of individual consumption by households at international prices for EU-countries and some other countries
- 324 **Tabell 20.4** Prisnivåindex för total privat konsumtion samt för olika livsmedel 2004 för EU-länderna och de nordiska länderna (EU-25=100)
Comparative price levels for total private consumption for different foodstuffs for EU-countries and the nordic countries (EU-25=100)
- 326 **Tabell 20.5** Prisnivåindex för total privat konsumtion för OECD-länderna 1990–2005
Comparative price levels for total private consumption
- 327 **Tabell 20.6** Harmoniserat index för konsumentpriser 2005 och 2006 (HIKP) för EU-länderna samt Norge och Island (2005=100). Vissa huvudgrupper
Harmonized index for Consumer Prices (HICP) for EU-countries and Norway and Iceland. Selected categories of foodstuffs
- 328 **Tabell 20.7** Mervärdesskattesatser inom EU den 1 januari 2007, procent
VAT rates in EU-countries at 1st January 2007, per cent

1 Summary

The objective of the Yearbook of Agricultural Statistics is to compile a manageable portion of the available statistics relating to agriculture and food.

The main part of the yearbook covers agriculture – though there are also sections on horticulture, reindeer keeping and fur farming and also statistics on food.

For detailed information on forestry related to agriculture, please consult the Statistical Yearbook of Forestry, issued by the National Board of Forestry.

Until year 1999, information on food stuffs, such as food manufacturing, trade and consumption, were presented in "När mat kommer på tal – en livsmedelsstatistisk översikt" issued by Statistics Sweden (SCB). From year 2001, the food statistics is included in the Yearbook of Agricultural Statistics.

In many tables, the results are presented by Swedish counties and by production areas (a map of these can be found in Appendix 2).

In the beginning of the book, there is a Table of Contents and a List of Tables and Diagrams with translations into English. The translations of subject headings are, however, somewhat shortened. Information regarding units, years etc. should be obvious by the headings in Swedish, i.e

Kg = kilogram

Milj. kg = million kilograms

Kr = Swedish kronor, SEK

Mkr = million of Swedish kronor (SEK)

Hektar = hectares

Ton = metric tons

Procent = per cent, percentages

1 000-tal = thousands

At the end of the book there is a Swedish-English list of terms translating most words and expressions found in the headings and lefthand columns of the tables.

In most cases, the data published in the Yearbook of Agricultural Statistics 2007 refers

to the year of 2006. Estimates pertaining to the whole country are also frequently given for the three previous years and often for year 1990, 1995 and 2000.

In the following, you will find a summary of some scopes regarding Swedish agriculture and after that a brief description, chapter by chapter, of the different surveys and other statistical material utilized in the presentation.

Scope

Structure, labour etc.

Structural developments in agriculture over the last few decades have led to fewer but larger farms. A change in this pattern was seen 2005 caused by changed rules for the support system. More holdings applied for supports, often a lot of small-sized holdings. This led to an increase in the total number of agricultural holdings of arable land 2005. Year 2005 there were 76 000 agricultural holdings with an average area of 36 hectares of arable land.

The table below shows the number of holdings in different size classes.

Agricultural holdings, by size

	1990 ¹	2000 ¹	2005
All holdings	96 560	76 798	75 808
– 2,0 ha	..	..	945
2,1– 5,0 ha	14 957	11 784	14 486
5,1– 10,0 ha	19 020	14 110	14 117
10,1– 20,0 ha	20 832	15 453	14 147
20,1– 30,0 ha	12 177	8 717	7 583
30,1– 50,0 ha	14 223	10 624	8 862
50,1–100,0 ha	11 348	10 652	9 569
100,1–200,0 ha	..	4 228	4 518
200,1–300,0 ha	..	797	969
300,1–400,0 ha	..	234	304
400,1–500,0 ha	..	75	140
500,1– ha	..	124	168

1) For these years no holdings are included with less than 2,01 hectares arable land or horticultural holdings without arable land.

In densely forested Sweden, farming and forestry often are combined. In the north of Sweden the farms mostly have small areas of arable land.

The number of people engaged in agriculture is steadily decreasing. Less than 2 % of the economically active population is engaged in farming. The farmers' average age is high, 63 % are older than 50 years.

Many Swedish farms are very small if measured by labour requirements. The number of full time enterprises 2005 where more than 1 600 hours of labour are required is about 20 000. Around 53 % of the holdings requires less than 800 hours of labour.

Animal husbandry is the dominant line of production. Only in the central part of Sweden and in the southern county the cropping farms dominates. In the north of Sweden there are mostly small farms.

Crop production

The conditions for crop production display great differences between the north and south of Sweden. More than 60 % of the arable land is found on the fertile plains of southern and central Sweden.

The crop production is strongly dominated by cereals and by leys, the former mainly being wheat. The proportion of leys increases towards the north of Sweden and makes up most of the area of arable land in Norrland. Oil seed production is mainly located on the plains in Götaland and Svealand. Potatoes are grown throughout the entire country. Sugar beets are grown in the counties of Skåne, Gotland, Halland, Blekinge and Kalmar.

In 2006, the arable land amounted to 2,7 million hectares. The arable land by crop is found in the table to the upper right.

Arable land by crop, 1 000 hectares

	1990	2000	2006
Total arable land	2 845	2 706	2 660
Wheat	350	402	361
Rye	73	35	23
Barley	..	411	315
Oats	388	296	206
Mixed grain	33 ¹	45	17
<i>Triticale</i>	..	41	55
Potatoes	36	33	28
Sugar beet	50	55	44
Leys,			
other fodder	918	921	1 098
Oilseed	..	59	99
Other crops	..	161	104
Fallow, untilled arable land	193	..	309

1) Incl. triticale.

The total crop production in 2006 is estimated to 4,1 million tonnes of cereals, 64 000 tons of peas and field beans, 232 000 tonnes of oilseed crops, 525 000 tonnes of table potatoes and 253 000 tonnes of potatoes for processing.

The average yield varies in different parts of Sweden. For example for spring barley the average yield in Skåne, the most southern county, is 4 240 kg/ha and in Västernorrland, a county in the north part of Sweden, 1 930 kg/ha.

Total production and average yields are shown below with a 14 % moisture content.

Crop production 2006

	Total production, 1 000 tons	Yield, kg/ha
Winterwheat	1 795	5 660
Springwheat	172	4 030
Rye	115	4 990
Winterbarley	27	4 750
Springbarley	1 084	3 600
Oats	624	3 170
<i>Triticale</i>	256	4 670
Mixed grain	55	2 720
Peas	51	2 630
Potatoes	778	27 600
Sugar beet	2 189	49 600
Rape and		
Turnip rape	220	2 440

Livestock

The dairy sector is playing a central role in Swedish agriculture. The number of dairy cows has, however, been decreasing over a long period of time. The number of livestock is shown in the table below.

The number of farms with livestock has decreased the last decades whereas those remaining have increased their number of animals.

In 2006, there were dairy cows in 8 000 farms. There is an average of 48 dairy cows/herd.

In 2006 there are roughly 2 400 pig farms in Sweden. Around 98 % of the fattening pigs are found in herds with at least 100 animals.

Livestock, mid-year estimates, 1 000s

	1990	2000	2006
<i>Cattle</i>	1 718	1 684	1 590
Dairy cows	576	428	388
Suckler cows	75	167	178
Heifers, bulls, steers, calves	1 067	1 089	1 025
Sheep and lambs	405	432	505
Goats	..	..	..
<i>Pigs</i>	2 264	1 918	1 681
Boars, sows	230	206	187
Other pigs	2 034	1 712	1 494
<i>Poultry of</i>			
Laying breed	8 568	7 324	6 170
Turkeys	..	..	..

Egg production is dominated by few but large flocks. Over 90 % of the hens of laying breed are found in herds with at least 5 000 hens.

The number of agricultural holdings with different types of animals is shown below.

Number of agricultural holdings with different types of animals

	1990	2000	2006
<i>Cattle</i>	47 292	32 063	25 054
Dairy cows	25 921	12 676	8 027
Suckler cows	10 883	13 861	12 447
<i>Sheep</i>			
(lambs excl.)	9 688	8 041	9 141
<i>Goats</i>	..	..	..
<i>Pigs</i>	14 301	4 809	2 414
<i>Horses</i>	..	..	..
<i>Fowls</i>			
(chickens excl.)	12 900	5 678	4 877
<i>Turkeys</i>	..	..	..
With none of the above animals	36 695	33 300	..

Brief description by chapter

Chapter 2 Holdings and holders

Since 1968 an annual registration of enterprises (holdings) in agriculture and forestry has been carried out. Data have been recorded in the Farm Register. Detailed information on the Farm Register is given in appendix 1.

Some data on the number of holdings with different kinds of crops are given in table 2.1

Some data on the number of holdings by size groups are given in table 2.2.

In table 2.3, number of holdings and area of arable land by type of holding are shown.

In table 2.4, number of holdings with different kinds of livestock are shown.

Number of holdings by type of farming and percentage of holdings by type of farming and county are shown in tables 2.5 and 2.6.

In table 2.7, information can be found on the number of holdings by type of farming and labour requirement in agriculture.

Chapter 3 Utilization of arable land

In tables 3.1–3.8 information is given on the use of arable land and on the number of holdings with different crops.

Chapter 4 Yields and crop production

The crop yield surveys comprise investigations of cereals, peas, oilseed crops, temporary

grasses and potatoes. The surveys cover a sample of holdings with more than 2 hectares of arable land. The statistics are presented in tables 4.1–4.6.

The statistics for cereals, peas and oilseed crops are from 2005 and potatoes from 2006, based on an internet survey. Some farmers did not answer this internet survey. Those farmers were interviewed by telephone. For sugar beet data have been delivered by Danisco Sugar Co.

SCB makes annual estimates of the total production of cereals, peas, oilseed crops and potatoes on the basis of the crop yield surveys. From 2002 SCB also makes estimations of the total production and yield for temporary grasses. Data on the total production of sugar beet are supplied by Danisco Sugar Co.

Content of starch and sugar in potatoes and sugar beet respectively are supplied by the Swedish Starch Producers and Danisco Sugar Co. respectively.

Standard yields are calculated every year for cereals, potatoes, oilseed crops and sugar beet. The standard yield is an estimate of the yield that can be expected if the weather and other conditions that influence the crops are normal (table 4.8).

Chapter 5 Horticulture

All enterprises with horticultural production were until 1999 included in the Farm Register. The statistics in tables 5.1–5.6 are entirely based on the horticultural censuses.

Data on the main structure in the horticultural sector are given in tables 5.1–5.2. Data on outdoor cultivation of different plants are given in tables 5.3–5.4 and on cultivation in greenhouses and frames in tables 5.5–5.6.

Chapter 6 Livestock

Data from the Farm Register on the number of domestic animals and data on the number of holdings with livestock are given in tables 6.1–6.7 (cattle), 6.1–6.3 and 6.8–6.10 (sheep), 6.1–6.2, 6.8 and 6.19 (goats and horses), 6.1–6.3 and 6.11–6.15 (pigs), 6.1–6.3 and 6.16–6.18 (fowls) and 6.1 and 6.16 (turkeys). Data on other

animals such as minks, foxes, bees and rein-deers are presented in tables 6.20–6.22.

Statistics on ecological production and the number of organically bred animals, are presented in chapter 11.

Chapter 7 Labour Force in agriculture

The general censuses of population and housing conducted by SCB include information about agriculture. They give statistics, for instance, on the distribution of the population in rural and urban areas.

Some data on the size of the economically active population in agriculture and related fields are given in table 7.1.

The Farm Register provides data on the age distribution of holders and the number of holders and employees in agriculture (table 7.2).

Data on the number of occupied persons in agriculture for different groups are given in tables 7.3–7.4. In these tables also data on employment in terms of AWU (Annual Work Unit) are given.

In table 7.5 the number of occupied persons are distributed by working hours in agriculture on the holding.

Chapter 8 Production means in agriculture

The Swedish Board of Agriculture provides data on the number of tractors and machinery purchased by the agricultural sector. The statistics are shown in tables 8.1–8.2.

The Swedish Animal Welfare Agency provides data on the number of pre-tested buildings for livestock (table 8.3).

Under current regulations, seed for marketing is controlled by the Swedish State Seed Testing Institute, which annually reports statistics on state certified seed (table 8.4).

Figures of pesticides in agriculture and horticulture in table 8.5, is collected from the Swedish Chemical agency.

Information on the consumption of fertilizers in agriculture and horticulture, based on figures supplied by manufacturers and importers, is reported by the Swedish Board of Agriculture (table 8.6).

Information of the Feed materials in compound feeds for animals are annually compiled by the Swedish Board of Agriculture (tables 8.7–8.8).

Chapter 9 Support

Support relating to the Common Agricultural Policy (CAP) is reported by the Swedish Board of Agriculture. In tables 9.1–9.5 and 9.8 the statistics refer to the years for which support have been disbursed and in tables 9.6–9.7 the years when support have been granted. Table 9.4 shows areas registered for environmental support.

Chapter 10 Economics

SCB produces national accounts statistics. Some data regarding the agricultural sector and the gross domestic product are given in table 10.1.

The Economic Accounts for Agriculture (EAA) are shown in table 10.2.

In order to illustrate receipts, costs and profitability in Swedish agriculture, SCB performs an annual farm economics survey. The 2004 and 2005 studies are based on the accounts of approx. 1 000 farms. Results from those surveys are presented in table 10.3.

Some results from an investigation on farmers' assessed net receipts and income are presented in tables 10.4–10.5.

The development of prices and costs of agricultural products and requisites is reflected by the Swedish Board of Agriculture in the monthly calculations of different indices, i.a. Input and Output Price Indices and – for price regulated agriculture products – Price Index for the Food Industry and Consumer Price Index. (tables 10.6 and 10.8)

The Swedish Board of Agriculture compiles average prices of tractors, fuel, fertilizers and vegetable and animal products (table 10.7).

The Swedish Board of Agriculture compiles statistics on rent prices for agricultural and arable land and on the development of rent prices (tables 10.9–10.10).

The Swedish Board of Agriculture compiles statistics on prices of agricultural land (table

10.11).

Statistics on the number of sold agricultural units are produced by SCB (table 10.12).

Chapter 11 Organic farming

Statistics on organic farming and horticulture and on the number of organically bred animals are obtained from KRAV in tables 11.1–11.6. KRAV is one of total two Swedish national control societies for organic farming. In table 11.3 data on the certified area and number of cultivators on KRAV certified holdings are given. The number of KRAV certified animals and animals qualifying for certification is shown in table 11.6.

Areas, yield per hectare and production for areas with environmental support for ecological production are shown in tables 11.7–11.13.

Areas for ecological cultivated horticultural products in greenhouses and other outdoor cultivations are shown in table 11.14.

Chapter 12 Impacts from agriculture on environment

The basic data for the information given in this chapter have been collected by SCB, the Swedish Board of Agriculture, the Swedish Environmental Protection Agency, SMED and the Swedish Chemical agency.

Chapter 13 Agriculture in the European Union

Information on the agricultural sector in the European Union is mostly obtained from Eurostat's database, theme "Agriculture and fisheries".

Civilian employment by sector of activity is shown in table 13.1–13.2.

Total agricultural area, forest area and total area (water incl.) are shown in table 13.3. Utilized agricultural area and number of holdings are shown in table 13.4–13.5.

Harvested area and production of some of the most important crops are shown in table 13.6–13.7.

Harvested production of selected fresh vegetables, berries and fruits are shown in tables 13.8.

Data on livestock, and the structure of dairy cow holdings are shown in tables 13.9–13.12.

Production of animal products is shown in table 13.13.

Chapter 14 International data on agriculture

Information on the agricultural sector in different countries is obtained from statistics published annually by the Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) and the Organization for Economic Co-operation and Development (OECD). The statistics include information on utilized areas (table 14.1), harvested production of different crops (table 14.2), number of livestock (table 14.3), livestock production (table 14.4) and on active population in agriculture and subsidiary industries (table 14.5).

Chapter 15 Manufacturing

The statistics in the tables 15.1–15.6 and 15.9 on slaughtered animals and on production of eggs and milk products are based on data supplied by the Swedish Board of Agriculture. Information on the number of milk suppliers, the quantity of delivered milk, the uses of dairy milk etc. is found in the statistics on dairy operations published by the Swedish Dairies' Association (tables 15.7–15.8).

The statistics in tables 15.10–15.11 on establishments, employees etc. in foodstuffs and beverage manufacturing and on production of different agricultural products and foodstuffs are produced by SCB.

The statistics in table 15.12 on employment in different branches of the food sector are produced by SCB.

Chapter 16 Imports and exports of agricultural products and food

Statistics regarding foreign trade are produced by SCB. The system for collecting the basic data for the statistics was totally changed when Sweden entered EU in 1995. From 1995 data on internal EU trade are collected by inquires to importers and exporters (the Intrastat System), which means that the statistics

suffer from non response and errors caused by the the omission of "small" actors in the statistics.

The basis for identification of agricultural products and foodstuffs has been the codes 0, 11, 12, 22 and 4 according to SITC rev.3. Further specification on products within these major SITC groups follows CN (Combined Nomenclature). This system for divisions on items is also practiced by the Swedish Board of Agriculture in their presentation of statistics on foreign trade

In table 16.1 imports and exports are given on SITC groups. Compensation has been made for lack of information depending on mostly non response error in the data delivered to the Intrastat system. Tables 16.2–16.7 reflect collected data, which means that compensation for non response has not been made. Such compensation is only possible for data on at most SITC two-digit level. Compensation is further not possible for different countries.

Table 16.5 shows imports and exports of processed foodstuffs.

Chapter 17 Consumption of food stuffs

The Swedish Board of Agriculture has since the middle of the 1940:ies calculated the consumption of different foodstuffs and produced data both in values and quantities. In table 17.1 figures on consumption of food are presented for 1990–2005.

The Swedish Board of Agriculture has also made calculations on nutritive values in the intake of foodstuffs (table 17.2), mean supply per head and day of energy, protein, fat and carbohydrates (table 17.3) and of vitamins, iron, calcium and fibres (table 17.4). All these calculations are based on consumption calculations and on nutritive data from the National Food Administration in Sweden.

Table 17.5 shows the turnover (incl. V.A.T.) of food and drinks for retail trade and retail sale of automotive fuel 2000–2005.

In the Swedish National Accounts data are available on private final consumption expenditures by purpose. Statistics for different foodstuffs and beverages are presented in tables 17.6–17.7.

Chapter 18 Food safety

In this chapter statistics on food safety are shown. Data is received from the National Food Administration (SLV) and the National Veterinary Institute (SVA). The National Food Administration is the central administrative authority for matters concerning food. It is also directly in charge of the food control at 600 food establishments. The National Veterinary Institute is a Swedish national authority that strives for a good animal and human health, a good environment and sustainable food production.

Table 18.1 shows the number of drinking-water structures with remarks distributed by type of remark.

Table 18.2 shows results from the Swedish Monitoring of Pesticide Residues in Food of Plant Origin.

Number of samples with or without residues of pesticides in fruits, vegetables, cereals and cereal products distributed by type of farming are presented in table 18.3.

Table 18.4 shows the results for *Salmonella* in the Swedish Reporting and Monitoring system in different parts of the foodstuff production.

Table 18.5 shows the results from sampling and analysis of *Campylobacter*.

Chapter 19 Prices on food

SCB calculates every month Consumer Price Index for different foodstuffs according to COICOP. Yearly indices are shown in table 19.2 for the period 1985–2006. In table 19.1 average retail prices are listed for some common food products used as input in the calculation of Consumer Price Index.

In table 19.3 price index numbers in the food sector are shown. These indices are partly calculated by the Swedish Board of Agriculture.

Chapter 20 International data on food

Human consumption and self sufficiency for certain food products are shown in table 20.1.

Table 20.2 shows to what extent the individual private consumption goes to food and table 20.3 shows the differences between

countries concerning consumed volumes per head of different foodstuffs. Table 20.4 shows differences between countries in price levels for different foodstuffs and table 20.6 shows the price development. Table 20.5 shows the general development of prices in different countries.

In table 20.7 V.A.T rates for food and beverages are shown for different EU countries.

Appendix 1

The Farm Register

The Swedish Farm Register (LBR) contains data on agricultural and forestry enterprises in Sweden and was set up in 1968. The original objectives of the LBR were to achieve a continuous recording of all holdings and their production resources and to provide a basis for statistics.

The Farm Register has included the following types of enterprises:

- a) enterprises with more than 2,0 hectares of arable land
- b) enterprises with less than 2,0 hectares of arable land but with large animal stocks.
- c) enterprises with horticultural production of a certain size.

During 1968–1995 there was an annual data collection for the farm register of items relating to name, address, telephone number, personal identification number of the holder, real estates included in the enterprise, areas of arable and forest land, owner of leased property, tenant of leased land, the acreages under various crops and the number of livestock of different species. A number of other data is collected at intervals. The 1999 data collection was performed similar to the 1968–1995 method, i.e. data were collected for all farms.

In 1996–1998, information on name, address, telephone number, the number of holders on the holding, real estates included in the holding and their area of arable and forest land respectively, was collected for all enterprises. Other data were collected in a sample survey.

From year 2000 the data collection is mainly

based on data from the Swedish administrative system for agricultural subsidies, containing data on farmers who have applied for such subsidies. The statistics are also based on information collected by a simplified mail inquiry to all farmers including those who have not applied for subsidies.

Appendix 2

Regional break down of the agriculture statistics

In the Swedish agricultural statistics, information is presented by administrative areas and by areas defined in accordance with natural farming conditions. For the current surveys, data usually are given for counties and larger areas, although, for some years the Farm Register provides information by individual parishes, municipalities, etc.

The majority of the counties has, on the basis of different climatic conditions, the quality of the soil etc. been divided into "natural farming areas". These areas can be combined into "production areas" and "major regions". See further Appendix 2 where a map of Sweden can be found.

For the crop yield surveys, the country is divided into 106 "yield survey districts", which have been made as homogeneous as possible with regard to annual yield outcome.

Appendix 3

Quality and the organization of the agricultural statistics

Most of the data presented for the agricultural sector in this yearbook are based on surveys carried out at regular intervals by various agencies, the most important ones being Swedish Board of Agriculture (SJV) and Statistics Sweden (SCB).

For further information, contact Daniel Persson or Charlotta Olsson at the Regions and Environment Department at Statistics Sweden. Telephone +4619176000, postal address: SCB, S-701 89 Örebro.

Appendix 4

Definition of the food sector

The food sector has no official definition in Swedish statistics. Appendix 4 informs on how the sector in terms of SNI has been delimited in the book.

Appendix 5

Classification on commodities according to SITC/KN

In the statistics on different food and agricultural products, SITC and KN has been used to identify different commodities. Appendix 5 informs on the codes in terms of these nomenclatures, on which the accounts on food manufacturing and foreign are based (chapter 15 and 16).

2 Företag och företagare

I kapitel 2 redovisas grundläggande uppgifter om jordbruksföretagens fördelning efter grödgrupper, storleksgrupper (hektar åker) och efter brukningsform (ägda respektive arrenderade företag). Vidare redovisas, antal företag med olika slags djur samt företagens driftsinriktning (typklassificering).

Samtliga resultat baseras på uppgifter från lantbruksregistret (LBR). Definitioner och begrepp i LBR som senare återkommer i boken redovisas i detta kapitel. Lantbruksregistret beskrivs närmare i bilaga 1.

Sammanfattning

Statistiken i detta kapitel grundas på uppgifter för 2005 och 2006.

En stor uppgång av antal företag med växtodling har skett mellan 2004 och 2005. Denna ökning speglar inte förändringar av jordbruket utan beror till en betydande del på att stödreglerna ändrats.

Företag och brukningsförhållanden

Det totala antalet företag år 2005 var knappt 76 000. Västra Götalands län har det största antalet företag. Cirka 20 % av rikets jordbruksföretag finns i länet (**tabell 2.2**).

Antalet helt ägda företag utgör drygt hälften av det totala antalet företag. Regionalt hade Värmlands län 2005 den högsta andelen helt ägda företag med 59 % av det totala antalet företag i länet (**tabell 2.3**).

Andelen delvis arrenderade företag 2005 utgjorde 39 % av samtliga företag. Företag med både ägd och arrenderad mark var vanligast på Gotland med 53 % av det totala antalet företag.

Andelen helt ägda företag 2005 var högst i gruppen 2,1–10,0 hektar med 75 % av totalantalet företag i gruppen. Andelen sjunker med

ökad åkerareal och var 20 % i grupperna över 50,0 hektar.

Grödor och arealer hos företag

Slåtter- och betesvall är den grödtype som finns hos flest antal företag följt av spannmål. År 2006 hade totalt 60 900 företag odling av slåtter- och betesvall samt 34 400 företag odling av spannmål. För ytterligare redovisning av företag efter grödgrupp se kap. 3 (**tabell 2.1**).

Den totala åkerarealen år 2005 var 2,7 miljoner hektar. År 2005 svarade de helt ägda företagen för 28 % och de delvis arrenderade för 59 % av åkerarealen.

Sedan 1990 fram till 2003 har i stort sett antalet företag varje år minskat i de storleksgrupper där åkerarealen är mindre än 100 hektar och ökat i storleksgruppen över 100 hektar. 2005 ökar istället antalet företag i storleksgrupperna mindre än 20 hektar åkermark och minskar eller förblir relativt oförändrade i de högre storleksgrupperna.

Andelen företag med högst 10 hektar åkermark är högst i Västernorrlands och Jämtlands län där mer än hälften av företagen fanns i detta storleksintervall år 2005.

Den högsta andelen företag med mer än 100 hektar åkermark fanns i Götalands södra slättbygder (Gss).

De största genomsnittliga arealerna per företag noterades år 2005 för Södermanlands län med 59,0 hektar, Östergötlands län med 57,7 hektar, Uppsala län med 57,5 hektar och Västmanlands län med 55,0 hektar per företag. Lägst låg Kronobergs län med 19,6 hektar, Väster-norrlands län med 20,0 hektar samt Jämtlands län med 21,0 hektar per företag. Genomsnittet för hela riket var 35,7 hektar, 4,3 hektar mindre än 2003 (**tabellerna 2.2, 2.3**).

Antal företag med husdjur

Antal företag med mjölkkor fortsätter att minska. År 2006 fanns det 8 000 företag med mjölkkor, vilket var en minskning med 6 % sedan 2005. Även antal företag med svin minskar. Sedan 1995 har antalet företag med svin minskat med 78 % och år 2006 fanns det 2 400 företag med svin (**tabell 2.4**).

Driftsinriktning och arbetsbehov

Det svenska jordbruket är relativt specialiserat. Ungefär 20 800 företag var växtodlingsföretag år 2005 (de flesta av dessa var jordbruksväxtföretag), 24 300 var husdjursföretag (där nötkreatursföretagen dominerade) och endast 5 700 var blandföretag (med övervikt för husdjursskötsel) (**tabell 2.5**).

Knappt 25 000 jordbruksföretag 2005 klassificerades som småbruk, vilket innebär att de har ett arbetsbehov under 400 standardtimmar. Det är en ökning med 39 % jämfört med föregående redovisningsår (2003). Dessa företag – 33 % av samtliga jordbruksföretag – torde spela en mycket liten roll för brukarnas försörjning (**tabell 2.7**).

Skillnaden i driftsinriktning var stor mellan olika delar av landet. I de fyra nordligaste länen var 2005 omkring hälften av jordbruken småbruk. Bland övriga driftsinriktningar i dessa län dominerade husdjursskötsel. En hög andel småbruk fanns också i Värmland (50 %) (**tabell 2.6**).

I Svealand och norra Götaland finns en tämligen homogen grupp län – Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Örebro och Västmanlands län – med hög andel växtodlingsföretag och få småbruk. Västra Götalands län representerar i det här avseendet nästan genomsnittet för riket.

I södra Sverige finns å ena sidan skogslän som Jönköpings och Kronobergs län med mycket hög andel husdjursföretag, obetydlig andel växtodlings- och blandföretag och jämfört med grannlänen en hög andel småbruk. Å andra sidan finns Skåne län, som med sin tonvikt på växtodling på många sätt liknar ”Mälarskapskapen” (**tabell 2.6**).

Drygt hälften av de svenska jordbruksföretagen, drygt 40 500, har ett arbetsbehov under 800 standardtimmar år 2005. Även med hänsyn tagen till att verklig arbetstid inte är densamma som standardiserat arbetsbehov kan dessa företag endast anses utgöra deltid jordbruk (**tabell 2.7**).

Om man sätter gränsen för heltidsjordbruk vid 1 600 standardtimmar blir antalet heltidsjordbruk ca 20 300. Endast ca 5 500 företag är så stora, över 4 000 standardtimmar, att anställd arbetskraft kan antas spela någon större roll på företagen.

Skillnader i arbetsbehov mellan företag med olika driftsinriktning var stora. Husdjursföretagen har ganska ofta arbetsbehov över 1 600 timmar, vilket är ovanligt för växtodlingsföretagen (som dock har större säsongvariation över året) (**tabell 2.7**).

Om statistiken

Företag, arealer, bruksförhållanden

Uppgifter om företagens struktur m.m. insamlas varje år till LBR. Uppgifter inhämtas från företag med mer än 2,0 hektar åkermark eller med stor djurbesättning. En utförlig beskrivning av systemet för uppgiftsinsamling m.m. i LBR lämnas i bilaga 1.

Företagens driftsinriktning och arbetsbehov

Uppgifter om jordbruksföretagens driftsinriktning och arbetsbehov – typologidata, se nedan – belyser graden av specialisering inom jordbruket. De ger också genom företagets standardiserade arbetsbehov ett mått på företagets storlek. Till skillnad mot det traditionella måttet, åkerarealen, tar detta mått hänsyn också till antalet husdjur på företaget och till vilka grödor som odlas.

Typologidata

Typologidata för det svenska jordbruket har publicerats löpande fr.o.m. 1984. En översyn i slutet av 1980-talet ledde till vissa revideringar av systemet fr.o.m. 1990 års statistik. Bl.a. skedde en anpassning till den reviderade standarden för svensk näringsgrensindelning (SNI 92), vilken baseras på den europeiska näringsgrensstandarden NACE Rev 1.

Effekterna av omläggningen beskrivs i publikationen J 30 SM 9103.

En översyn av metoderna för beräkning av typologin gjordes år 2000, vilket beskrivs i JO 35 SM 0101. Typologidata är samlingsnamnet för data om jordbruksföretagen avseende

- driftsinriktning i jordbruket
- arbetsbehov i jordbruket
- skogsbrukets betydelse för företaget
- arbetsbehov i skogsbruket.

Typologidata tas fram genom att utnyttja sådana uppgifter om jordbruksföretagen som redan finns i lantbruksregistret, dvs. grödarealer och husdjursantal samt areal skogsmark. På basis av dessa uppgifter och med utnyttjande av normtal som speglar arbetsbehovet för varje hektar av olika grödor respektive varje husdjur, får man en bild dels av företagets totala arbetsbehov, dels av hur detta arbetsbehov fördelas på olika driftsgrenar. Man skall vid tolkningen av typologidata komma ihåg att användningen av normtal innebär en standardisering som bygger på genomsnittsvärden –

för det enskilda företaget kan arbetsbehovet vara större eller mindre beroende på bl.a. mekaniseringsgrad.

För att hänföras till en viss driftsinriktning (typklass) krävs att minst två tredjedelar av företagets arbetsbehov hänför sig till motsvarande driftsgren. Så har t.ex. ett mjölkföretag minst 67 % av arbetsbehovet inom mjölkproduktionen.

Typologidata tas fram med hjälp av en indelning i typklasser, normtider för olika grödor och husdjur, regler för koppling mellan gröda/husdjur och driftsgrenar, m.m. Dessa moment beskrivs i bl.a. JO 35 SM 0101: Rapporter från lantbrukets företagsregister 1999. Jordbruksföretagens driftsinriktning den 10 juni 1999. Typologidata.

Några begrepp och definitioner i lantbruksstatistiken

Jordbruksföretag

Med jordbruksföretag menas en inom jordbruk, husdjursskötsel eller frukt- och trädgårdsodling bedriven verksamhet under en och samma driftsledning.

Företagare

Med företagare menas den eller de personer som juridiskt och ekonomiskt svarar för verksamheten på ett jordbruksföretag.

Annan publicering

Uppgifter om åkerarealens användning, företag och brukningsförhållanden samt husdjur publiceras årligen av Jordbruksverket och SCB i Statistiska meddelanden serie JO, senast JO 10 SM 0701, JO 34 SM 0601 och JO 20 SM 0602.

Publikationerna är tillgängliga på Internet och kan nås via SCB:s eller Jordbruksverkets webbplats (www.scb.se respektive www.sjv.se).

Delar av statistiken publiceras också i Sveriges Statistiska Databaser i anslutning till SCB:s webbplats.

Uppgifter från lantbruksräkningarna har publicerats i Lantbruksräkningen 1971, 1976

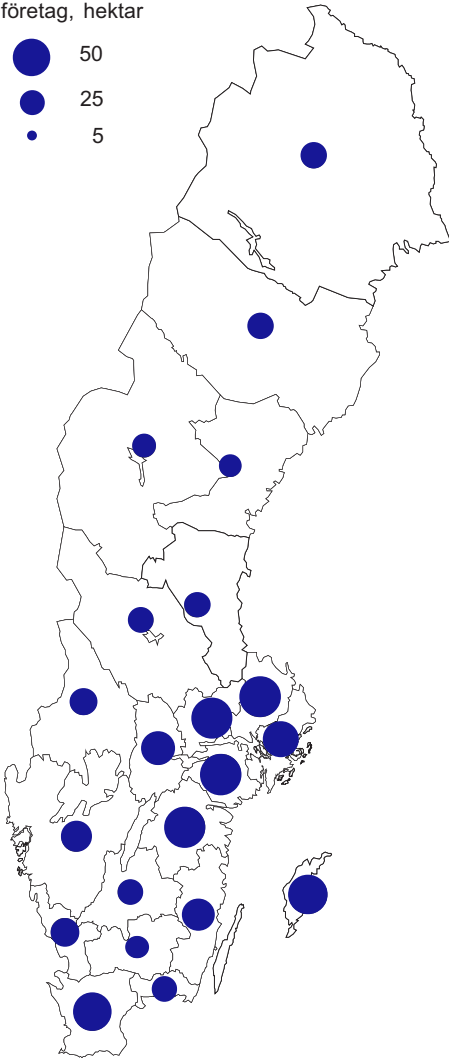
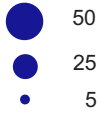
och 1981. Uppgifter från Lantbruksräkningen 1988 har redovisats i Statistiska meddelanden J 13 SM 9002 och J 33 SM 9001 och Lantbruksräkningen 1992 i Statistiska meddelanden J 13 SM 9302.

Typologidata har publicerats årligen fr.o.m. årgång 1984 av SCB i Statistiska meddelanden serie J och fr.o.m. 2000 i serie JO, senast JO 35 SM 0601.

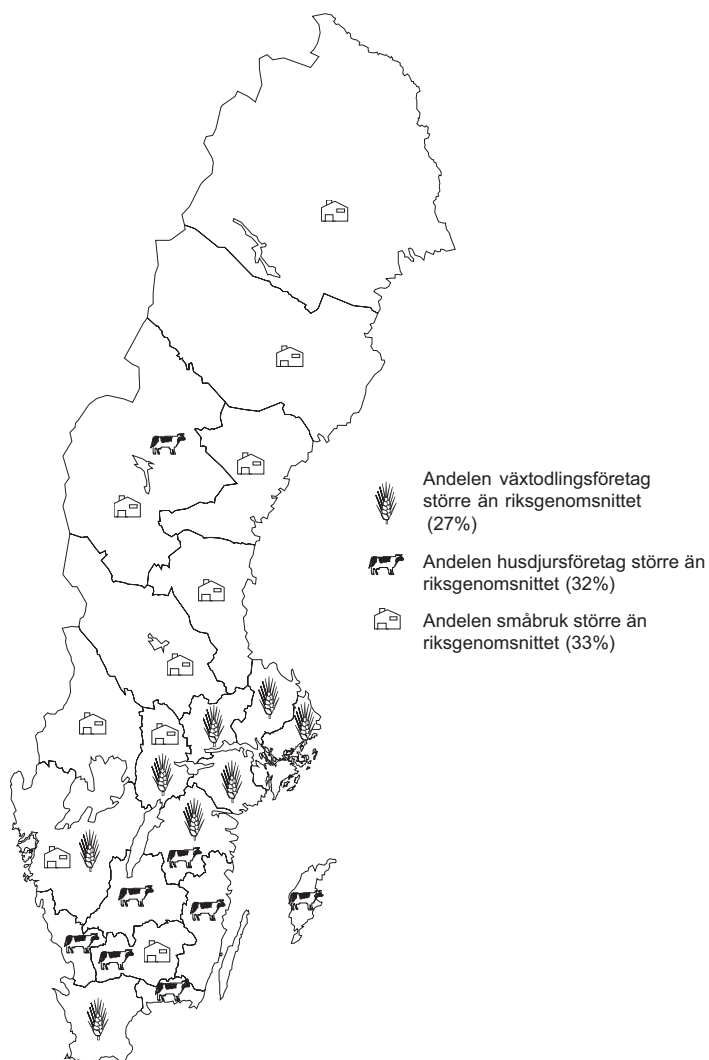
Figur 2A
Genomsnittlig areal åker per företag
länsvis 2006

Average area of arable land per holding
by county

Areal åker per
företag, hektar

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Figur 2B**Karaktäristisk driftsinriktning i jordbruket länsvis 2005***Characteristic type of farming by county*

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 2.1**Antal företag¹ med odling av olika grödor 2006***Number of holdings with different kinds of crops*

Avser jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åkermark.

Figures refer to agricultural holdings of more than 2.0 hectares of arable land.

Område	Antal företag med					
	Spannmål ²	Ärter, åker- bönor m.m.	Oljeväxter (exkl. oljelin)	Slätter- och betesvall	Matpotatis	Sockerb- betor
<i>Län</i>						
Stockholms	842	66	179	1 665	92	..
Uppsala	1 660	208	398	2 105	125	—
Södermanlands	1 195	120	246	1 792	78	..
Östergötlands	2 126	355	643	3 068	190	—
Jönköpings	1 648	12	29	3 669	267	—
Kronobergs	909	5	11	2 460	163	—
Kalmar	1 746	108	172	3 132	195	89
Gotlands	1 108	147	288	1 513	107	208
Blekinge	631	11	43	1 247	129	116
Skåne	5 321	271	1 540	7 617	716	2 641
Hallands	1 994	118	229	3 114	326	154
Västra Götalands	7 657	560	1 245	11 360	823	—
Värmlands	1 157	60	119	3 251	133	—
Örebro	1 238	89	254	2 025	166	—
Västmanlands	1 321	132	277	1 711	55	—
Dalarnas	865	35	53	1 975	213	—
Gävleborgs	1 207	24	42	2 326	238	—
Västernorrlands	521	..	4	2 144	290	—
Jämtlands	291	—	—	1 783	201	—
Västerbottens	870	..	8	2 435	171	—
Norrbottnens	329	—	6	1 230	100	—
<i>Produktionsområden</i>						
Gss	4 082	253	1 276	4 282	637	2 102
Gmb	4 502	360	906	6 506	621	1 133
Gns	5 919	771	1 634	6 249	434	—
Ss	6 311	637	1 410	9 319	471	..
Gsk	8 558	191	394	19 555	1 200	56
Ssk	2 592	111	202	6 322	360	—
Nn	1 920	12	13	6 040	761	—
Nö	1 230	..	14	4 128	320	—
<i>Hela riket</i>						
2006	34 418	2 322	5 772	60 852	4 770	3 210
2005	38 163	2 832	5 517	62 479	5 149	3 520
2004	41 987	3 158	5 752	52 212	5 147	3 629
2000	50 679	3 495	4 475	54 673	6 310	4 370
1995	..	1 871	..	71 340	13 371	5 143
1990	..	..	..	..	19 348	6 702

1) För varje region redovisas antalet företag med odling i regionen. Detta innebär att vissa företag kan ingå i redovisningen för mer än en region.

2) I spannmålsarealen fr.o.m. år 2000 ingår en del arealer av stråsäd till grönfoder och stråsäd/baljväxt-blandningar avsedda att skördas som grönfoder.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 2.2**Antal företag efter storleksgrupp åkermark 2005***Number of holdings by size group*

Avser jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åkermark eller med stora djurbesättningar eller med minst 2 500 m² frilandsareal för trädgårdsproduktion eller med minst 200 m² växthusyta för trädgårdsproduktion. Figures refer to agricultural holdings of more than 2.0 hectares of arable land or holdings with large animal stocks or holdings with at least 2 500 square metres outdoor horticultural cultivation or at least 200 square metres greenhouse area.

Område	Antal företag inom storleksgrupp, hektar åkermark						
	Under 2,1	2,1– 5,0	5,1– 10,0	10,1– 20,0	20,1– 30,0	30,1– 50,0	50,1– 100,0
<i>Län</i>							
Stockholms	63	253	341	423	226	212	255
Uppsala	20	270	281	433	301	399	552
Södermanlands	23	235	288	405	200	271	354
Östergötlands	61	435	408	505	315	533	734
Jönköpings	21	794	915	773	398	469	389
Kronobergs	24	722	628	485	250	258	194
Kalmar	41	520	569	636	344	487	533
Gotlands	13	179	172	211	173	289	413
Blekinge	28	314	314	271	148	168	123
Skåne	270	1 604	1 501	1 720	1 018	1 200	1 350
Hallands	61	642	660	817	469	421	425
Västra Götalands	131	2 781	3 030	3 220	1 578	1 752	1 681
Värmlands	16	1 092	1 024	760	329	367	342
Örebro	29	471	444	442	280	306	389
Västmanlands	17	202	245	359	288	396	438
Dalarnas	26	577	483	455	256	276	237
Gävleborgs	25	612	598	628	288	327	297
Västernorrlands	25	806	661	474	191	188	218
Jämtlands	12	693	471	342	157	167	174
Västerbottens	19	807	705	525	234	238	318
Norrbottnens	20	477	379	263	140	138	153
<i>Produktionsområden</i>							
Gss	225	720	626	858	593	764	1 030
Gmb	108	966	955	1 221	779	1 080	1 265
Gns	107	1 027	1 114	1 570	945	1 265	1 542
Ss	148	1 358	1 537	2 059	1 326	1 635	2 029
Gsk	194	4 928	5 168	4 682	2 253	2 314	1 850
Ssk	61	1 881	1 844	1 494	695	763	703
Nn	61	2 065	1 663	1 408	579	627	649
Nö	41	1 541	1 210	855	413	414	501
<i>Hela riket</i>							
2005	945	14 486	14 117	14 147	7 583	8 862	9 569
2004 ¹	..	..	..	..	..	..	..
2003 ¹	..	9 293	11 315	13 159	7 603	9 259	10 112
2000 ¹	..	11 784	14 110	15 453	8 717	10 624	10 652
1995 ¹	..	12 828	16 710	18 458	10 633	12 834	11 339
1990 ¹	..	14 957	19 020	20 832	12 177	14 223	11 348

1) För jämförelseåren ingår inte jordbruksföretag med mindre än 2,01 ha åkermark eller trädgårdsföretag utan åkermark.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 2.2 (forts.)

Område	Antal företag inom storleksgrupp, hektar åkermark					Summa	Åker per företag, hektar
	100,1– 200,0	200,1– 300,0	300,1– 400,0	400,1– 500,0	Över 500,0		
<i>Län</i>							
Stockholms	154	48	16	6	8	2 005	43,3
Uppsala	318	66	18	6	15	2 679	57,5
Södermanlands	279	68	24	13	12	2 172	59,0
Östergötlands	435	114	34	15	11	3 600	57,7
Jönköpings	92	8	2	3	1	3 865	23,8
Kronobergs	50	5	–	1	–	2 617	19,6
Kalmar	214	38	11	4	3	3 400	37,1
Gotlands	191	29	4	3	3	1 680	51,7
Blekinge	37	4	1	–	1	1 409	22,9
Skåne	729	215	68	41	67	9 783	46,7
Hallands	157	31	15	6	3	3 707	31,0
Västra Götalands	735	142	53	19	22	15 144	31,6
Värmlands	182	44	10	8	2	4 176	26,8
Örebro	193	46	15	2	10	2 627	41,2
Västmanlands	236	58	22	8	10	2 279	55,0
Dalarnas	96	11	4	1	–	2 422	26,2
Gävleborgs	82	11	–	2	–	2 870	24,5
Västernorrlands	73	6	2	–	–	2 644	20,0
Jämtlands	67	9	2	–	–	2 094	21,0
Västerbottens	135	10	2	–	–	2 993	24,6
Norrbottnens	63	6	1	2	–	1 642	23,4
<i>Produktionsområden</i>							
Gss	614	185	55	33	51	5 754	59,7
Gmb	575	108	35	16	25	7 133	44,8
Gns	875	226	74	29	28	8 802	51,1
Ss	1 241	306	98	41	52	11 830	52,7
Gsk	498	57	19	12	4	21 979	22,2
Ssk	287	42	15	5	8	7 798	25,5
Nn	225	28	5	2	–	7 312	22,1
Nö	203	17	3	2	–	5 200	23,0
<i>Hela riket</i>							
2005	4 518	969	304	140	168	75 808	35,7
2004 ¹	..	..	..	..	..	65 801	40,4
2003 ¹	4 561	922	294	114	148	66 780	40,0
2000 ¹	4 228	797	234	75	124	76 798	35,2
1995 ¹	..	..	..	..	..	87 305	31,7
1990 ¹	..	..	..	..	..	96 560	29,5

Tabell 2.3**Antal företag och areal åker efter bruksform 2005***Number of holdings and area of arable land by type of holding*

Avser jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åkermark eller med stora djurbesättningar eller med minst 2 500 m² frilandsareal för trädgårdsproduktion eller med minst 200 m² växthusyta för trädgårdsproduktion.

Figures refer to agricultural holdings of more than 2.0 hectares of arable land or holdings with large animal stocks or holdings with at least 2 500 square metres outdoor horticultural cultivation or at least 200 square metres greenhouse area.

Område; storleksgrupp	Antal företag			Summa ¹	Areal åker, hektar			Summa
	Helt ägda	Helt arren- derade	Delvis arren- derade		Helt ägd	Helt arren- derad	Delvis arren- derad	
<i>Län</i>								
Stockholms	1 091	260	604	2 005	26 921	18 759	41 061	86 741
Uppsala	1 303	302	1 060	2 679	36 975	28 739	88 278	153 992
Södermanlands	1 133	282	741	2 172	40 118	25 169	62 790	128 077
Östergötlands	1 697	546	1 307	3 600	58 379	40 120	109 243	207 742
Jönköpings	1 717	370	1 760	3 865	20 420	11 878	59 628	91 926
Kronobergs	1 193	203	1 205	2 617	11 795	5 004	34 625	51 424
Kalmar	1 488	341	1 539	3 400	31 727	15 159	79 236	126 123
Gotlands	644	141	887	1 680	17 138	8 057	61 672	86 867
Blekinge	731	113	547	1 409	9 456	3 144	19 710	32 311
Skåne	5 166	935	3 473	9 783	143 980	62 221	251 116	457 318
Hallands	2 023	268	1 368	3 707	37 770	9 143	67 968	114 880
Västra Götalands	8 658	976	5 411	15 144	152 266	45 831	279 731	477 828
Värmlands	2 473	262	1 429	4 176	34 889	11 130	66 034	112 053
Örebro	1 402	207	997	2 627	33 646	9 391	65 140	108 177
Västmanlands	1 251	217	798	2 279	41 330	18 417	65 499	125 245
Dalarnas	1 034	223	1 145	2 422	13 285	7 168	42 985	63 438
Gävleborgs	1 374	176	1 306	2 870	14 779	4 826	50 598	70 203
Västernorrlands	1 391	146	1 089	2 644	11 502	4 547	36 953	53 002
Jämtlands	1 067	137	881	2 094	8 546	4 417	31 024	43 987
Västerbottens	1 448	183	1 351	2 993	13 112	6 782	53 624	73 518
Norrbottnens	870	130	631	1 642	9 497	3 015	25 969	38 481
<i>Produktionsområden</i>								
Gss	2 819	615	2 140	5 754	103 859	50 037	189 622	343 518
Gmb	3 502	612	2 945	7 133	90 466	32 738	196 138	319 342
Gns	4 807	723	3 183	8 802	136 774	59 891	253 076	449 741
Ss	6 273	1 255	4 189	11 830	184 593	102 708	335 654	622 955
Gsk	11 311	1 808	8 719	21 979	137 283	51 916	298 728	487 926
Ssk	4 228	560	2 966	7 798	57 223	19 752	121 642	198 617
Nn	3 597	488	3 184	7 312	32 960	15 007	113 522	161 489
Nö	2 617	357	2 203	5 200	24 372	10 869	84 504	119 745
<i>Storleksgrupp, hektar åkermark</i>								
– 2,0	209	21	8	945	240	25	12	277
2,1– 10,0	21 353	1 966	5 284	28 603	111 685	10 626	31 049	153 360
10,1– 20,0	8 163	1 060	4 924	14 147	115 801	15 537	72 665	204 004
20,1– 50,0	6 325	1 431	8 689	16 445	195 897	47 216	289 636	532 749
50,1–100,0	2 086	959	6 524	9 569	142 244	68 334	460 475	671 052
Över 100,0	1 018	981	4 100	6 099	201 664	201 179	739 049	1 141 892
<i>Hela riket</i>								
2005	39 154	6 418	29 529	75 808	767 530	342 918	1 592 885	2 703 333
2003 ²	30 020	8 550	28 210	66 780	648 585	477 193	1 542 809	2 668 586
1999 ²	37 402	10 425	32 292	80 119	673 016	553 648	1 520 266	2 746 929
1998 ²	41 246	11 077	32 984	85 307	709 001	562 177	1 512 577	2 783 755
1995 ²	40 557	12 656	34 092	87 305	726 885	580 619	1 459 136	2 766 641
1990 ²	46 363	14 669	35 528	96 560	822 003	587 723	1 434 866	2 844 592

1) I summan ingår även företag utan åkermark.

2) För jämförelseåren ingår inte jordbruksföretag med mindre än 2,01 ha åkermark eller trädgårdsföretag utan åkermark

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Jordbruksstatistisk årsbok 2007

Tabell 2.4**Antal företag med husdjur av olika slag 2006***Number of holdings with different kinds of livestock*

Avser jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åkermark eller stora djurbesättningar.

Figures refer to agricultural holdings of more than 2.0 hectares of arable land or holdings with large animal stocks.

Område	Antal företag med				
	Nöt- kreatur	Varav mjölkkor	Får	Svin	Höns
<i>Län</i>					
Stockholms	460	105	288 ¹	28	188 ¹
Uppsala	770	259	287 ¹	69	166 ¹
Södermanlands	660	218	270	45	159
Östergötlands	1 368	469	584	101	228
Jönköpings	2 204	708	660	57	485
Kronobergs	1 336	330	269 ¹	40	172
Kalmar	1 751	673	380	103	226
Gotlands	725	344	544	98	106
Blekinge	671	143	167	56	88
Skåne	3 099	750	646	684	451
Hallands	1 373	468	359 ¹	406	194
Västra Götalands	4 574	1 450	1 226	421	813
Värmlands	943	230	387	53	155
Örebro	662	180	255	56	138
Västmanlands	411	121	149	54	99
Dalarnas	718	227	264 ¹	22	163
Gävleborgs	838	268	240	29	144
Västernorrlands	739	244	212 ¹	18	101
Jämtlands	632	248	187	16	102
Västerbottens	765	392	244	49	90
Norrbottnens	355	200	164	8	45
<i>Produktionsområden</i>					
Gss	1 231	421	328 ¹	589	216
Gmb	2 980	1 143	1 015	473	357
Gns	2 305	878	578	371	354
Ss	2 889	888	1 437	274	1 253
Gsk	10 133	2 765	3 197	516	1 767
Ssk	2 019	543	773	60	423
Nn	2 206	742	1 219	69	347
Nö	1 291	647	484	61	161
<i>Hela riket</i>					
2006	25 054	8 027	9 152	2 414	4 877
2005	26 179	8 548	7 653	2 794	4 916
2004	27 626	9 147	8 239	3 194	5 376
2000	32 063	12 676	8 089 ²	4 809 ²	5 678 ²
1995	41 990	17 743	10 037	10 753	9 593
1990	47 292	25 921	..	14 301	12 900

1) Avser antal företag 2005.

2) Dessa uppgifter avser augusti medan samtliga övriga uppgifter i tabellen avser juni respektive år.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 2.5**Antal företag efter driftsinriktning 2005***Number of holdings by type of farming*

Avser jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åkermark eller med stora djurbesättningar eller med minst 2 500 m² frilandsareal för trädgårdsproduktion eller med minst 200 m² växthusyta för trädgårdsproduktion.

Figures refer to agricultural holdings of more than 2.0 hectares of arable land or holdings with large animal stocks or holdings with at least 2 500 square metres outdoor horticultural cultivation or at least 200 square metres greenhouse area.

Driftsinriktning	Antal företag
Jordbruksväxter	18 779
Köks-, prydnads- och plantskoleväxter	926
Frukt och bär	387
Blandad växtodling	751
Summa växtodling	20 843
Nötkreatur	18 898
Får och getter	2 389
Svin	856
Fjäderfä	214
Blandad husdjursskötsel	1 965
Summa husdjursskötsel	24 322
Blandat jordbruk, mest växtodling	2 153
Blandat jordbruk, mest husdjursskötsel	3 562
Summa blandat jordbruk	5 715
Småbruk ¹	24 928
Samtliga	
2005	75 808
2003	67 888
2000 ²	77 110
1999 ²	80 435
1998 ²	85 599
1995 ²	87 682
1990 ²	96 945

1) Företag med arbetsbehov under 400 standardtimmar.

2) För år 2000 och tidigare ingick i den redovisade statistiken inte trädgårdsföretag av viss omfattning, men med högst 2,0 hektar åkermark.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 2.6**Andel företag efter driftsinriktning länsvis 2005, procent***Percentage of holdings by type of farming and county*

Avser jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åkermark eller med stora djurbesättningar eller med minst 2 500 m² frilandsareal för trädgårdsproduktion eller med minst 200 m² växthusyta för trädgårdsproduktion.

Figures refer to agricultural holdings of more than 2.0 hectares of arable land or holdings with large animal stocks or holdings with at least 2 500 square metres outdoor horticultural cultivation or at least 200 square metres greenhouse area.

Område	Driftsinriktning, procent				Samtliga	
	Växt- odling	Hus- djurs- skötsel	Blandat jordbruk	Småbruk	%	Antal företag
<i>Län</i>						
Stockholms	42	18	11	29	100	2 005
Uppsala	46	21	12	21	100	2 679
Södermanlands	39	25	12	24	100	2 172
Östergötlands	34	35	10	20	100	3 600
Jönköpings	8	60	3	28	100	3 865
Kronobergs	7	55	3	35	100	2 617
Kalmar	18	52	8	23	100	3 400
Gotlands	26	43	17	14	100	1 680
Blekinge	20	45	9	26	100	1 409
Skåne	39	28	9	23	100	9 783
Hallands	24	40	8	28	100	3 707
Västra Götalands	28	29	7	36	100	15 144
Värmlands	22	21	7	50	100	4 176
Örebro	35	22	8	35	100	2 627
Västmanlands	51	14	9	26	100	2 279
Dalarnas	24	29	7	40	100	2 422
Gävleborgs	24	30	6	41	100	2 870
Västernorrlands	15	30	4	52	100	2 644
Jämtlands	14	33	3	50	100	2 094
Västerbottens	18	28	4	50	100	2 993
Norrbottnens	23	26	4	48	100	1 642
<i>Hela riket</i>						
2005	27	32	8	33	100	75 808
2003	30	38	9	22	100	67 888
2000 ^{1,2}	28	39	9	25	100	77 110
1999 ²	18	38	6	38	100	80 435
1998 ²	17	38	7	38	100	85 599
1995 ²	15	42	8	36	100	87 682
1990 ²	16	42	8	34	100	96 945

1) En översyn av typologin gjordes avseende år 2000, vilket försämrade jämförbarheten bakåt i tiden.

2) För år 2000 och tidigare ingick i den redovisade statistiken inte trädgårdsföretag av viss omfattning, men med högst 2,0 hektar åkermark.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 2.7**Antal företag efter driftsinriktning och arbetsbehov i jordbruket 2005***Number of holdings by type of farming and labour requirement in agriculture*

Avser jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åkermark eller med stora djurbesättningar eller med minst 2 500 m² frilandsareal för trädgårdsproduktion eller med minst 200 m² växthusyta för trädgårdsproduktion.

Figures refer to agricultural holdings of more than 2.0 hectares of arable land or holdings with large animal stocks or holdings with at least 2 500 square metres outdoor horticultural cultivation or at least 200 square metres greenhouse area.

Arbetsbehov (standardtimmar)	Driftsinriktning				Samtliga
	Växt- odling	Hus- djurs- skötsel	Blandat jordbruk	Småbruk	
– 799	10 340	4 033	1 224	24 928	40 525
800 – 1 599	5 591	7 660	1 698	–	14 949
1 600 – 2 399	2 276	3 423	1 148	–	6 847
2 400 – 3 199	1 028	2 770	701	–	4 499
3 200 – 3 999	521	2 600	357	–	3 478
4 000 – 5 599	497	2 505	328	–	3 330
5 600 –	590	1 331	259	–	2 180
<i>Samtliga</i> 2005	20 843	24 322	5 715	24 928	75 808
2003	20 403	26 001	6 254	15 230	67 888
2000 ^{1,2}	21 377	29 710	7 085	18 938	77 110
1999 ²	14 261	30 502	5 193	30 479	80 435
1998 ²	14 937	32 328	5 956	32 378	85 599
1995 ²	12 887	36 607	6 819	31 369	87 682
1990 ²	12 865	40 549	7 820	33 017	96 945

1) En översyn av typologin gjordes avseende år 2000, vilket försämrade jämförbarheten bakåt i tiden.

2) För år 2000 och tidigare ingick i den redovisade statistiken inte trädgårdsföretag av viss omfattning, men med högst 2,0 hektar åkermark.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

3 Åkerarealens användning

I kapitel 3 redovisas statistik över åkerarealens användning. Bland annat lämnas uppgifter om arealen av olika ägoslag, olika grödor och antal företag med odling av olika växtslag.

Sammanfattning

Åkerarealens användning

Åkerarealens fördelning på olika grödgrupper och antal företag med odling år 2006 framgår översiktligt av **figurerna 3B och 3C** och **tabell 3.3**. I övriga tabeller lämnas redovisning bl.a. för län.

Arealer (figur 3A, tabell 3.1–3.3)

Den totala jordbruksmarken på jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åker var 3,2 milj. hektar år 2006. Jordbruksmarken utgörs av 2,7 milj. hektar åkermark och 0,5 milj. hektar betesmark. Skogsmarken vid jordbruksföretagen 2005 var 3,6 milj. hektar.

Förändringarna i åkerarealen inom olika storleksgrupper under de senaste åren följer ungefär samma mönster som förändringarna i antalet företag i motsvarande storleksgrupper. Av den totala åkerarealen 2005, som var 2,7 miljoner hektar, svarade företag med mer än 50 hektar åkermark för 1,8 miljoner hektar eller 67 %. Andelen åkerareal i storleksgrupperna under 20 hektar har under senaste året ökat, liksom andelen i storleksgruppen över 100 hektar åkermark, som även tidigare år ökat.

Spannmål (tabell 3.4)

Spannmålsarealen, knappt 40 % av den totala åkerarealen, uppgick år 2006 till 978 000 hektar, vilket är en minskning med 4 % sedan föregå-

ende år. Den arealmässigt största minskningen svarade *vårve* för som minskade från 59 400 hektar till 43 300 ha, dvs. en minskning med 27 %. *Vårkorn* minskade med 17 % och *blandsäd* med 8 %. Arealen för *rågvete* ökade dock med 10 %.

Höstve och *vårkorn* står för störst andel av spannmålsarealen, dvs. 32 % vardera och med arealerna 317 000 respektive 309 000 hektar. Av övriga spannmålsgrödor svarade *havre* för 21 % (206 100 hektar) av arealen, *rågvete* för 6 % (55 400 hektar), *vårve* för 4 % (43 300 hektar), *råg* för 2 % (23 500 hektar), *blandsäd* för 2 % (17 400 hektar) och *höstkorn* för 0,6 % (5 700 hektar).

Baljväxter (tabell 3.5)

Den totala *baljväxtarealen* år 2006 var 35 800 hektar, en minskning med 12 % sedan 2005. Merparten av baljväxtarealen består av *ärter* och *åkerbönor* som upptar 26 200 hektar, dvs. 73 % av den totala baljväxtarealen.

Oljeväxter (tabell 3.6)

Arealen *raps* och *rybs* ökade med 10 % jämfört med 2005 och omfattar 2006 90 200 hektar. Raps- och rybsarealen har nästan fördubblats sedan år 2000. År 2006 upptog *höstrops* 47 600 hektar, en ökning med 36 %. Arealen *vårrops* var 35 100 hektar, *höstrys* 1 100 hektar och *vårrys* 6 300 hektar.

Odlingen av *olja* har minskat med 11 %

sedan 2005 och arealen uppgick år 2006 till 8 800 hektar. Sedan 2000 har oljelinsarealen varierat kraftigt.

Vall och grönfoderväxter (tabell 3.7) och Slåttvall och betesvall (tabell 3.8)

Slåtter- och betesvall var den arealmässigt största grödan 2006 och täckte 1 055 100 hektar, vilket var en ökning med 3 % jämfört med 2005. Slåtter- och betesvall odlas också av flest antal företag. I de fyra nordligaste länen samt i Kronobergs, Jönköpings, Gävleborgs, Värmlands, Kalmar och Dalarnas län utgör vall och grönfoderväxter mer än halva totala åkerarealen. I **tabell 3.8** redovisas slåtter- och betesvallsarealen separat, uppdelat på län och produktionsområden. Betesvallen uppgick år 2006 till 206 300 hektar vilket är en ökning med 7 % sedan år 2005. Slåttvallsarealen år 2006 upptog 816 400 hektar, vilket är en ökning med knappt 2 %. Uppgifterna om vallarealerna är hämtade ifrån skördestatistiken, se kap 4, sid 65.

Potatis och sockerbeter (tabell 3.9)

Den totala *potatisarealen* uppgick år 2006 till 28 200 hektar, vilket är en minskning med 7 % sedan år 2005. *Sockerbetsarealen* uppgick till 44 200 hektar, vilket är en minskning med 10 % sedan tidigare år. Odlingen av *matpotatis* är främst förlagd till Skåne- och Västra Götalands län, *stärkelsepotatis* till Skåne och Blekinge län och *sockerbeter* till Skåne län.

Flest företag som odlar matpotatis finns i storleksgruppen 50,1–100,0 hektar (881 st.), och de nyttjar 23 % av matpotatisarealen.

En tredjedel av företagen som odlar sockerbeter finns i storleksgrupperna över 100,0 hektar (1 076 st.).

Träda, outnyttjad åker m.m. (tabell 3.10)

Trädesarealen minskade med 4 % och uppgick år 2006 till 306 900 hektar.

Energiskogsarealen var oförändrad och låg år 2006 på 13 700 hektar. Störst energiskogsareal finns i Skåne, Uppsala och Örebro län.

Om statistiken

Ägoslag samt åkerareal efter storleksgrupp

Vid tidigare s.k. lantbruksräkningar har uppgifter erhållits om jordbruksmarkens fördelning på ägoslag för samtliga lantbruksenheter, dvs. även för företag med enbart skog. Omläggningar i metoden för datafångst fr.o.m. år 2000 har dock medfört att en fullständig statistik över ägoslag på jordbruksföretagen fortsättningsvis bara kommer att kunna tas fram intermitent. Statistiken 2005 avser jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åkermark eller med stora djurbesättningar eller med minst 2 500 m² frilandsareal för trädgårdsproduktion eller med minst 200 m² växthusyta för trädgårdsproduktion. För jämförelseåren ingår inte jordbruksföretag med mindre än 2,01 hektar åkermark eller trädgårdsföretag utan åkermark.

Åkerarealens användning

Uppgifter om åkerarealens användning erhålls årligen genom Lantbruksregistret. Fr.o.m. år 2000 används, till övervägande del, Jordbruksverkets register i stället för som tidigare insamling i postenkät. En beskrivning av Lantbruksregistret lämnas i bilaga 1. Där beskrivs också närmare de ändrade förutsättningarna för statistiken fr.o.m. år 2000. Den population som statistiken belyser utgörs av samtliga jordbruksföretag i landet som i juni varje år brukar mer än 2,0 hektar åkermark.

Några begrepp och definitioner i lantbruksstatistiken

Åkermark

Mark som används eller lämpligen kan användas till växtodling eller bete och som är lämplig att plöja.

Betesmark

Mark som används eller lämpligen kan användas till bete och som inte är lämplig att plöja.

Skogsmark

Mark som är lämplig för virkesproduktion och som inte i väsentlig utsträckning används för annat ändamål samt mark där det bör finnas skog till skydd mot sand- och jordflykt eller mot att fjällgränsen flyttas ned. Mark som ligger helt eller i huvudsak outnyttjad skall dock inte anses som skogsmark, om den på grund av särskilda förhållanden inte bör tas i anspråk för virkesproduktion. Mark skall anses lämplig för virkesproduktion, om den enligt vedertagna bedömningsgrunder kan producera i genomsnitt minst en kubikmeter virke om året per hektar.

Annan mark

Mark som inte lämpligen kan användas till växtodling, bete eller virkesproduktion.

Ägoslagsdefinitionerna har tillämpats sedan 1981. De fastställdes som svensk standard i januari samma år och ansluter till motsvarande ägoslagsdefinitioner i fastighetstaxeringen.

Annan publicering

Uppgifter från lantbruksregistret om åkerarealens användning publiceras årligen av Jordbruksverket och SCB i Statistiska meddelanden serie JO, senast JO 10 SM 0701.

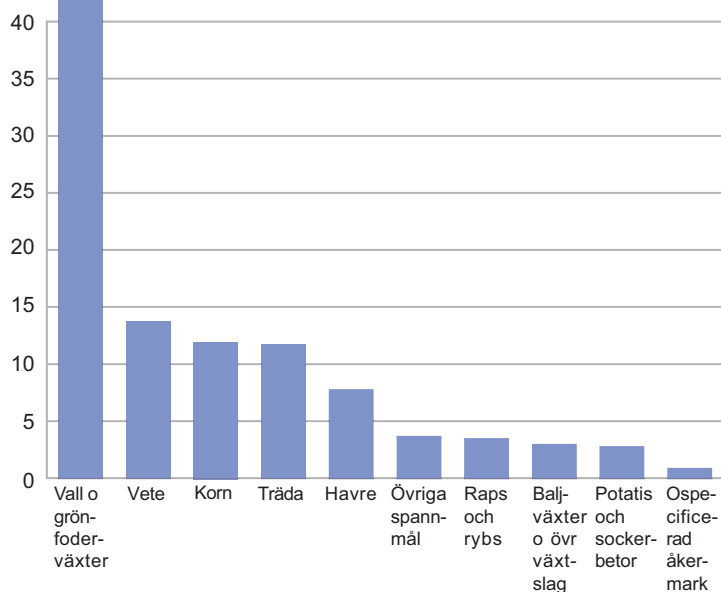
Publikationerna för senare år är tillgängliga på Internet och kan nås via SCB:s eller Jordbruksverkets webbplats (www.scb.se respektive www.sjv.se).

Delar av statistiken publiceras också i Sveriges Statistiska Databaser, SSD, i anslutning till SCB:s webbplats.

Figur 3B
Åkerarealens användning 2006

Use of arable land

Procent

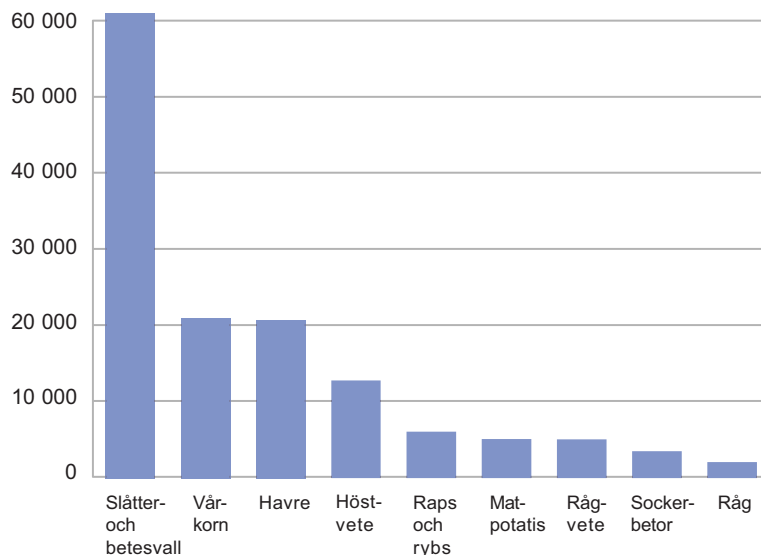

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

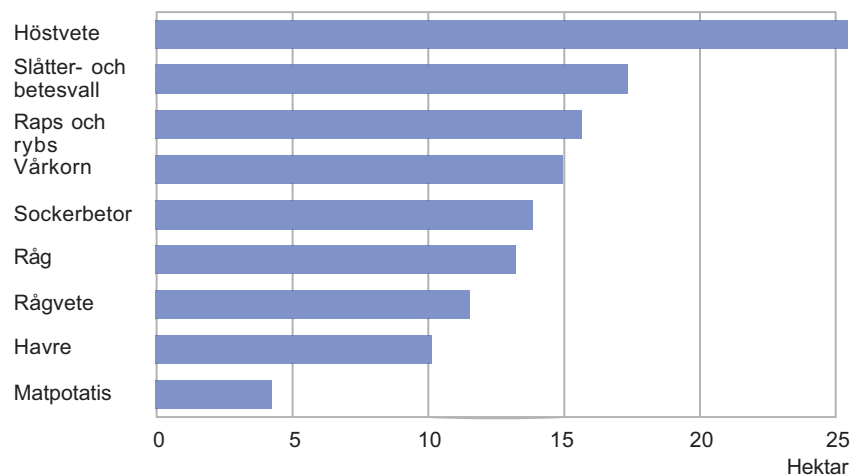
Figur 3C
Antal företag med odling av vissa grödor 2006

Number of holdings with cultivation of certain crops

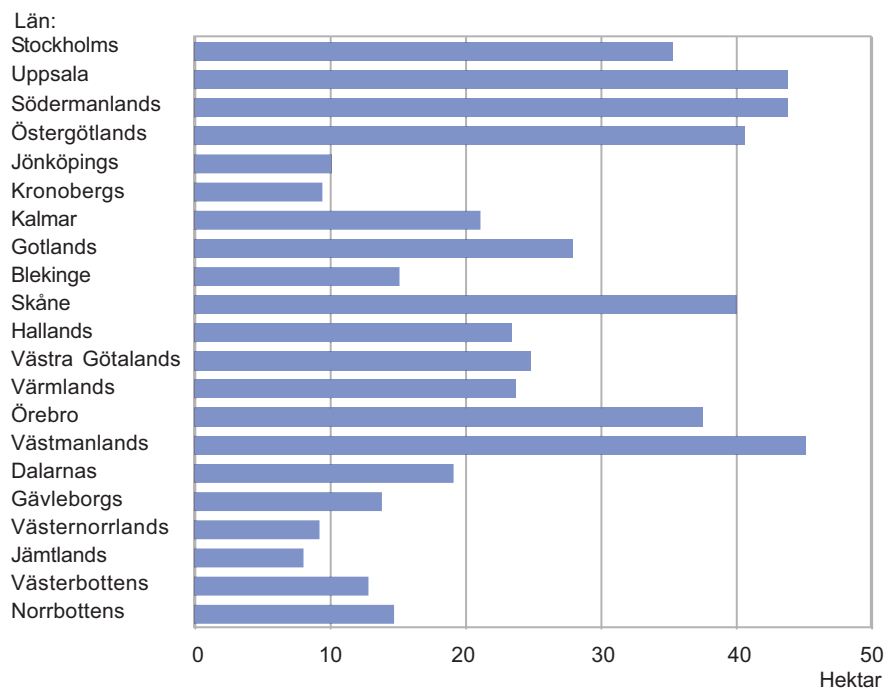
Antal

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Figur 3D**Odling av vissa grödor, genomsnittliga arealer per företag 2006***Cultivation of certain crops, areas per holding*

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Figur 3E**Odling av spannmål, genomsnittliga arealer per företag 2006***Cultivation of cereals, areas per holding*

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 3.1

Areal åker-, betes- och skogsmark på jordbruksföretag 2005, hektar*Area of agricultural and forest land on holdings in 2005*

Område; storleksgrupp	Åkermark		Betesmark		Summa jordbruks- mark,	Skogs- mark,
	Totalt, hektar	Varav arren- derad, hektar	Totalt, hektar	Varav arren- derad, hektar		
<i>Län</i>						
Stockholms	86 741	39 114	14 971	5 104	101 712	89 378
Uppsala	153 992	68 681	21 074	7 712	175 065	120 801
Södermanlands	128 077	54 177	19 583	7 721	147 661	137 756
Östergötlands	207 742	90 359	48 127	20 048	255 869	188 687
Jönköpings	91 926	46 640	43 849	19 555	135 775	210 102
Kronobergs	51 424	24 476	24 720	10 431	76 144	141 643
Kalmar	126 123	52 647	77 562	29 523	203 685	206 191
Gotlands	86 867	31 503	29 131	9 343	115 998	62 874
Blekinge	32 311	12 120	13 244	5 061	45 555	61 716
Skåne	457 318	168 586	60 359	26 614	517 677	136 506
Hallands	114 880	39 847	18 189	7 001	133 069	92 029
Västra Götalands	477 828	166 127	67 282	23 142	545 110	467 913
Värmlands	112 053	43 854	9 273	2 461	121 326	233 069
Örebro	108 177	37 075	10 505	2 738	118 682	135 836
Västmanlands	125 245	45 999	10 088	3 885	135 333	111 562
Dalarnas	63 438	28 942	14 836	4 564	78 274	136 444
Gävleborgs	70 203	32 289	7 201	2 404	77 404	225 452
Västernorrlands	53 002	27 474	3 537	1 147	56 539	215 480
Jämtlands	43 987	24 053	14 945	4 170	58 932	237 495
Västerbottens	73 518	39 075	2 869	1 081	76 386	249 693
Norrbottnens	38 481	16 676	2 162	537	40 643	183 441
<i>Produktionsområden</i>						
Gss	343 518	128 010	20 844	9 756	364 362	58 508
Gmb	319 342	113 391	112 626	42 835	431 968	181 860
Gns	449 741	161 729	47 183	16 158	496 924	225 287
Ss	622 955	251 350	73 364	26 413	696 320	590 669
Gsk	487 926	210 685	193 511	78 949	681 437	1 018 086
Ssk	198 617	81 628	24 016	7 738	222 633	450 696
Nn	161 489	82 781	26 393	7 727	187 882	618 559
Nö	119 745	60 137	15 568	4 665	135 313	500 402
<i>Storleksgrupp, hektar åkermark</i>						
– 2,0	277	31	981	546	241	15 964
2,1– 5,0	50 637	6 965	25 031	4 520	36 777	477 015
5,1– 10,0	102 723	17 508	37 963	8 108	98 496	492 764
10,1– 20,0	204 004	48 095	59 923	17 974	213 885	599 009
20,1– 30,0	186 590	55 505	48 259	16 614	202 649	368 885
30,1– 50,0	346 159	124 579	82 997	33 270	366 843	472 756
50,1– 100,0	671 052	287 325	128 583	57 400	772 337	572 111
100,1–	1 141 892	549 703	129 769	55 809	1 525 612	645 564
<i>Hela riket</i>						
2005	2 703 333	1 089 712	513 505	194 241	3 216 839	3 644 068
2003 ¹	2 668 586	1 203 679	494 414	198 873	3 163 001	3 381 382
2002 ¹	2 679 941	..	..	..	..	..
2000 ¹	2 705 984	..	..	..	..	..
1995 ¹	2 766 641	..	425 219	..	3 191 860	3 843 789
1990 ¹	2 844 592	..	331 691	..	3 176 283	4 065 431

1) För jämförelseåren ingår inte jordbruksföretag med mindre än 2,01 ha åkermark eller trädgårdsföretag utan åkermark.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 3.2
Åkerareal efter storleksgrupp 2005
Area of arable land by size group

Område	Åkerareal inom storleksgrupp, hektar åkermark						
	Under 2,1	2,1– 5,0	5,1– 10,0	10,1– 20,0	20,1– 30,0	30,1– 50,0	50,1– 100,0
<i>Län</i>							
Stockholms	17	909	2 487	6 216	5 504	8 305	17 847
Uppsala	6	962	2 098	6 322	7 472	15 937	39 042
Södermanlands	6	842	2 151	5 865	4 980	10 888	25 552
Östergötlands	14	1 493	2 949	7 481	7 779	21 110	52 302
Jönköpings	5	2 811	6 635	11 016	9 823	18 316	26 650
Kronobergs	8	2 530	4 462	7 019	6 097	9 900	13 188
Kalmar	10	1 828	4 187	9 246	8 499	19 081	37 555
Gotlands	8	649	1 267	3 149	4 307	11 192	28 920
Blekinge	11	1 095	2 280	3 827	3 667	6 504	8 294
Skåne	72	5 537	11 023	25 014	25 143	47 104	94 768
Hallands	14	2 219	4 861	11 717	11 543	16 331	29 459
Västra Götalands	37	9 736	22 122	46 204	38 699	67 805	117 590
Värmlands	5	3 845	7 478	10 855	8 084	14 162	23 813
Örebro	8	1 635	3 225	6 442	6 824	11 967	27 678
Västmanlands	5	713	1 822	5 407	6 996	15 554	30 911
Dalarnas	7	1 981	3 485	6 612	6 288	10 754	16 733
Gävleborgs	12	2 155	4 310	9 005	7 094	12 664	20 993
Västernorrlands	9	2 789	4 734	6 658	4 693	7 373	14 885
Jämtlands	4	2 369	3 345	4 718	3 849	6 600	11 597
Västerbottens	11	2 824	5 085	7 448	5 765	9 156	22 542
Norrbottnens	10	1 715	2 715	3 783	3 485	5 456	10 734
<i>Produktionsområden</i>							
Gss	47	2 454	4 622	12 616	14 727	30 193	73 503
Gmb	45	3 415	7 021	17 910	19 225	42 204	88 052
Gns	23	3 593	8 187	23 041	23 268	49 501	109 425
Ss	40	4 818	11 415	30 216	32 597	64 508	144 144
Gsk	61	17 216	37 569	66 722	55 311	89 418	126 788
Ssk	12	6 607	13 351	21 488	16 990	29 576	49 062
Nn	26	7 123	11 887	19 854	14 266	24 678	44 961
Nö	21	5 411	8 671	12 156	10 206	16 081	35 116
<i>Hela riket</i>							
2005	277	50 637	102 723	204 004	186 590	346 159	671 052
2003 ¹	..	33 984	83 816	190 616	187 153	361 728	708 726
2002 ¹	..	41 110	91 570	200 735	193 279	376 113	717 112
2000 ¹	..	43 780	104 774	224 457	215 019	415 572	742 556
1995 ¹	..	48 935	126 649	271 350	263 631	502 960	780 177
1990 ¹	..	57 460	145 662	309 428	304 009	558 354	776 427

1) För jämförelseåren ingår inte jordbruksföretag med mindre än 2,01 ha åkermark eller trädgårdsföretag utan åker.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 3.2 (forts.)

Område	Åkerareal inom storleksgrupp, hektar åkermark					Summa
	100,1– 200,0	200,1– 300,0	300,1– 400,0	400,1– 500,0	Över 500,0	
<i>Län</i>						
Stockholms	20 607	11 852	5 636	2 607	4 753	86 741
Uppsala	43 575	15 530	6 277	2 650	14 120	153 992
Södermanlands	38 678	16 552	8 206	5 931	8 427	128 077
Östergötlands	61 195	27 183	11 782	6 774	7 681	207 742
Jönköpings	12 154	1 978	610	1 341	587	91 926
Kronobergs	6 595	1 192	–	433	–	51 424
Kalmar	28 964	9 171	3 788	1 698	2 097	126 123
Gotlands	26 103	6 792	1 270	1 275	1 935	86 867
Blekinge	4 708	991	310	–	624	32 311
Skåne	99 935	51 846	23 573	18 133	55 169	457 318
Hallands	21 000	7 216	5 275	2 619	2 627	114 880
Västra Götalands	100 772	33 495	17 985	8 227	15 157	477 828
Värmlands	24 964	10 640	3 510	3 585	1 111	112 053
Örebro	26 188	11 046	5 116	948	7 100	108 177
Västmanlands	31 921	13 770	7 616	3 499	7 033	125 245
Dalarnas	13 155	2 624	1 345	454	–	63 438
Gävleborgs	10 466	2 668	–	835	–	70 203
Västernorrlands	9 868	1 339	655	–	–	53 002
Jämtlands	8 765	2 093	647	–	–	43 987
Västerbottens	17 584	2 440	663	–	–	73 518
Norrbottnens	8 019	1 263	383	918	–	38 481
<i>Produktionsområden</i>						
Gss	83 957	44 796	19 011	14 538	43 052	343 518
Gmb	78 046	25 617	12 097	7 017	18 692	319 342
Gns	122 035	53 629	25 364	12 719	18 956	449 741
Ss	170 264	73 701	34 020	18 308	38 924	622 955
Gsk	66 912	13 409	6 437	5 319	2 764	487 926
Ssk	38 047	10 110	5 066	2 274	6 033	198 617
Nn	29 749	6 506	1 606	835	–	161 489
Nö	26 208	3 909	1 047	918	–	119 745
<i>Hela riket</i>						
2005	615 217	231 678	104 648	61 927	128 422	2 703 333
2003 ¹	620 293	220 379	100 391	49 924	111 576	2 668 586
2002 ¹	..	..	..	..	..	2 679 941
2000 ¹	566 977	189 828	79 252	32 696	91 073	2 705 984
1995 ¹	..	..	..	..	..	2 766 641
1990 ¹	..	..	..	..	..	2 844 592

Tabell 3.3**Åkerarealens användning 1990–2006, hektar***Use of arable land*

Gröda	1990	1995	2000	2004	2005	2006
Spannmål ¹	1 335 700	1 104 500	1 228 900	1 125 700	1 024 000	978 400
därav vete	349 700	261 400	401 600	403 400	354 800	360 900
korn	492 000	453 400	411 200	397 300	378 600	315 100
havre	387 800	278 300	295 500	229 700	200 100	206 100
resterande	106 200	111 400	120 600	95 300	90 500	96 300
Baljväxter	..	21 200	37 300	43 200	40 900	35 800
Vall och grönfoderväxter ¹	918 100	1 058 900	920 800	970 500	1 066 900	1 112 700
Potatis	36 200	35 000	32 900	31 700	30 400	28 000
Sockerbetor	50 000	57 500	55 500	47 600	49 200	44 200
Raps och rybs	167 900	104 600	48 200	83 800	82 200	90 200
Övriga växtslag ²	..	46 400	55 000	45 600	54 900	40 700
Träda	176 100	278 600	247 700	268 200	321 300	306 900
Ospecificerad åkermark ³	..	..	79 700	30 400	31 500	21 400
Ej utnyttjad åkermark	46 400	59 800	..	13 900	1 800	2 000
Summa åkermark	2 844 600	2 766 600	2 706 000	2 660 600	2 703 100	2 660 400
Summa betesmark	331 700	425 200	..	523 400	512 500	503 000
Summa jordbruksmark	3 176 300	3 191 800	..	3 184 000	3 215 600	3 163 400

1) I spannmålsarealen fr.o.m. år 2000 ingår vissa arealer stråsäd till grönfoder och stråsäd/baljväxtblandningar avsedda att skördas som grönfoder.

2) Frövall, oljelin, energiskog, trädgårdsväxter samt alla övriga mindre åkergrödor som inte ingår i ovanstående redovisning.

3) Arealer som ej kunnat fördelas på gröda.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 3.4

Spannmål 2006. Arealer och antal företag med odling*Cereals. Areas and number of holdings with cultivation*

Område; storleksgrupp	Arealer, hektar								Antal företag med odling	
	Höst- vete	Vår- vete	Råg	Höst- korn	Vår- korn	Havre	Råg- vete	Bland- säd ¹	Summa spann- måls- areal	
<i>Län</i>										
Stockholms	13 977	857	381	5	6 986	5 956	981	471	29 614	842
Uppsala	28 149	5 027	1 474	78	26 501	8 670	1 094	1 473	72 466	1 660
Södermanlands	23 418	2 403	879	18	10 014	11 534	2 968	971	52 204	1 195
Östergötlands	46 143	2 276	2 768	195	13 569	10 394	8 852	1 947	86 144	2 126
Jönköpings	954	109	5	22	5 977	6 806	1 372	1 273	16 519	1 648
Kronobergs	453	154	31	6	2 483	4 023	834	497	8 482	909
Kalmar	10 332	741	390	1 289	13 214	5 192	4 378	1 068	36 605	1 746
Gotlands	5 975	1 962	570	933	14 757	2 500	3 679	382	30 758	1 108
Blekinge	1 756	974	125	82	4 001	1 163	1 204	133	9 438	631
Skåne	89 519	10 225	10 214	2 394	77 623	15 757	5 830	603	212 165	5 321
Hallands	8 385	2 458	385	133	19 820	9 933	4 584	669	46 366	1 994
V:a Götalands	57 127	4 127	3 638	410	33 371	70 389	14 152	5 573	188 786	7 657
Värmlands	3 091	373	352	15	9 362	11 478	2 360	290	27 322	1 157
Örebro	9 867	5 105	1 389	20	13 479	14 179	1 902	374	46 313	1 238
Västmanlands	16 379	5 221	421	92	19 096	16 789	950	456	59 402	1 321
Dalarnas	1 480	721	409	—	9 906	3 661	103	142	16 422	865
Gävleborgs	564	506	23	—	10 650	4 483	56	288	16 570	1 207
Västernorrlands	30	..	—	—	3 855	567	42	196	4 717	521
Jämtlands	—	5	..	—	2 022	139	..	125	2 294	291
Västerbottens	—	13	..	—	8 928	1 667	50	374	11 032	870
Norrbottnens	..	50	—	—	3 831	775	..	125	4 797	329
<i>Produktionsområden</i>										
Gss	77 639	9 583	5 408	1 541	63 913	15 480	5 844	343	179 752	4 082
Gmb	32 383	5 830	5 789	3 160	51 663	10 449	10 961	1 036	121 271	4 502
Gns	92 701	5 374	5 660	555	34 448	58 062	18 044	4 035	218 879	5 919
Ss	93 286	18 219	4 541	196	78 928	60 962	9 536	3 815	269 482	6 311
Gsk	15 236	2 151	1 135	207	32 874	38 415	8 206	6 200	104 424	8 558
Ssk	6 138	1 672	874	22	18 406	16 049	2 687	920	46 768	2 592
Nn	218	440	47	..	16 390	4 167	66	575	21 913	1 920
Nö	..	63	..	—	12 821	2 470	63	506	15 926	1 230
<i>Storleksgrupp, hektar åkermark</i>										
2,1– 5,0	216	31	45	8	603	993	112	76	2 085	1 112
5,1– 10,0	904	150	86	60	2 774	4 339	330	333	8 975	2 930
10,1– 20,0	5 564	753	494	160	12 667	14 328	1 400	1 134	36 502	6 041
20,1– 30,0	8 270	1 148	800	235	16 513	15 236	2 189	1 128	45 518	4 549
30,1– 50,0	21 930	2 734	1 561	513	36 174	28 401	4 858	2 799	98 970	6 303
50,1–100,0	64 667	8 536	4 251	1 251	8 3 110	54 857	13 368	5 604	235 644	7 798
100,1–200,0	93 444	11 446	6 291	1 919	87 188	50 397	17 199	4 258	272 142	4 123
Över 200,0	122 607	18 535	9 925	1 545	70 417	37 505	15 950	2 098	278 582	1 562
<i>Hela riket</i>										
2006	317 603	43 333	23 454	5 691	309 444	206 055	55 406	17 430	978 416	34 418
2005	295 325	59 430	21 386	5 356	373 208	200 122	50 292	18 857	1 023 976	38 163
2004	349 823	53 585	24 402	5 268	392 006	229 696	52 195	18 697	1 125 672	41 987
2000 ²	353 201	48 364	34 533	12 997	398 227	295 544	40 728	45 328	1 228 922	50 679
1995	222 304	39 076	39 693	26 220	427 155	278 322	44 577	27 124	1 104 471	..
1990	320 120	29 595	73 460	..	492 027 ³	387 823	..	32 628 ⁴	1 335 653	..

1) För åren 2001–2006 avses stråsädesblandningar, tidigare ingick även stråsäd/baljväxtblandningar.

2) Fr.o.m. år 2000 ingår vissa arealer avsedda att skördas som grönfoder.

3) Inklusive höstkorn.

4) Inklusive rågvete.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 3.5**Baljväxter 2006. Arealer och antal företag¹ med odling***Leguminous plants. Areas and number of holdings with cultivation*

Område; storleksgrupp	Ärtor, åkerbönor m.m.		Konservärter		Bruna bönor		Summa balj- växter
	Areal hektar	Antal företag	Areal hektar	Antal företag	Areal hektar	Antal företag	Areal hektar
<i>Län</i>							
Stockholms	845	66	—	—	—	—	845
Uppsala	2 351	208	—	—	—	—	2 351
Södermanlands	1 542	120	..	..	—	—	1 542
Östergötlands	4 891	355	..	..	—	—	4 891
Jönköpings	75	12	—	—	—	—	75
Kronobergs	4	5	—	—	—	—	4
Kalmar	1 034	108	—	—	646	56	1 680
Gotlands	1 062	147	—	—	—	—	1 062
Blekinge	41	11	—	—	..	..	41
Skåne	3 263	271	6 122	388	—	—	9 385
Hallands	899	118	681	52	—	—	1 580
Västra Götalands	6 635	560	2 143	139	—	—	8 778
Värmlands	683	60	..	..	—	—	683
Örebro	922	89	..	..	—	—	922
Västmanlands	1 518	132	—	—	—	—	1 518
Dalarnas	300	35	—	—	—	—	300
Gävleborgs	107	24	—	—	—	—	107
Västernorrlands	..	..	—	—	—	—	—
Jämtlands	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	..	..	—	—	—	—	—
Norrbottens	—	—	—	—	—	—	—
<i>Produktionsområden</i>							
Gss	2 894	253	5 633	364	—	—	8 527
Gmb	3 150	360	820	57	646	57	4 616
Gns	10 053	771	2 143	139	—	—	12 196
Ss	7 713	637	..	..	—	—	7 713
Gsk	1 544	191	350	24	—	—	1 894
Ssk	778	111	2	3	—	—	780
Nn	43	12	—	—	—	—	43
Nö	..	..	—	—	—	—	..
<i>Storleksgrupp, hektar åkermark</i>							
2,1– 5,0	31	18	..	..	..	..	31
5,1– 10,0	104	50	..	..	—	—	104
10,1– 20,0	468	130	56	6	—	—	524
20,1– 30,0	544	141	155	17	16	4	715
30,1– 50,0	1 637	281	412	45	51	9	2 100
50,1– 100,0	4 802	618	1 522	139	129	20	6 453
100,1– 200,0	7 533	627	3 009	219	190	14	10 732
Över 200,0	11 061	457	3 791	154	260	9	15 112
<i>Hela riket</i>							
2006	26 180	2 322	8 954	583	646	57	35 780
2005	31 285	2 832	8 874	576	707	71	40 866
2004	33 116	3 158	9 318	598	767	71	43 201
2000	27 892	3 495	8 525	562	835	121	37 252
1995	11 959	1 871	8 578	..	709	..	21 246
1990	32 725	..	..	..	..	..	..

1) För varje region redovisas antalet företag med odling i regionen. Detta innebär att vissa företag kan ingå i redovisningen för mer än en region.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 3.6

Oljev växter 2006. Arealer och antal företag¹ med odling*Oilseed crops. Areas and number of holdings with cultivation*

Område; Storleksgrupp	Arealer, hektar				Summa areal av raps och rybs	Antal företag med odling	Oljelin	
	Höstraps	Vårrops	Höstrybs	Vårrybs			Areal hektar	Antal företag
<i>Län</i>								
Stockholms	804	2 448	167	260	3 679	179	396	16
Uppsala	928	5 392	209	654	7 183	398	1 030	48
Södermanlands	834	3 661	235	457	5 186	246	778	30
Östergötlands	6 995	2 703	31	308	10 036	643	3 672	213
Jönköpings	140	92	..	..	243	29	2	3
Kronobergs	..	20	—	52	105	11	—	—
Kalmar	1 851	267	—	95	2 213	172	53	9
Gotlands	1 585	1 213	..	204	3 005	288	31	4
Blekinge	296	166	—	—	462	43	..	..
Skåne	24 006	2 489	..	31	26 534	1 540	475	28
Hallands	1 387	816	16	154	2 373	229	62	6
Västra Götalands	8 230	7 600	74	1 558	17 462	1 245	1 653	89
Värmlands	92	682	132	831	1 738	119	2	3
Örebro	326	3 461	39	341	4 168	254	292	21
Västmanlands	114	3 923	214	557	4 809	277	301	18
Dalarnas	16	188	..	405	611	53	..	..
Gävleborgs	—	20	—	345	364	42	13	7
Västernorrlands	..	..	—	—	5	4	—	—
Jämtlands	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	—	4	—	4	8	8	—	—
Norrbottens	—	..	—	8	9	6	—	—
<i>Produktionsområden</i>								
Gss	19 093	1 808	..	115	21 028	1 276	370	25
Gmb	9 224	2 470	..	223	11 919	906	232	20
Gns	13 972	8 722	58	1 426	24 178	1 634	4 946	285
Ss	3 065	19 152	979	2 748	25 943	1 410	2 746	131
Gsk	1 929	1 914	65	548	4 456	394	140	19
Ssk	352	1 070	22	1 147	2 591	202	320	21
Nn	..	9	—	52	62	13	..	..
Nö	—	4	—	12	16	14	—	—
<i>Storleksgrupp, hektar åkermark</i>								
2,1– 5,0	35	35	—	7	77	28	—	—
5,1– 10,0	145	113	..	27	288	77	38	13
10,1– 20,0	565	477	9	142	1,193	246	91	19
20,1– 30,0	835	721	17	322	1,895	336	86	18
30,1– 50,0	2 713	2 199	96	781	5 789	800	390	55
50,1– 100,0	8 618	6 628	195	1 606	17 047	1 631	1 023	81
100,1– 200,0	13 844	11 793	231	2 300	28 169	1 673	2 646	161
Över 200,0	20 884	13 181	586	1 084	35 735	981	4 489	144
<i>Hela riket</i>								
2006	47 638	35 148	1 138	6 270	90 194	5 772	8 764	495
2005	34 997	38 578	1 460	7 116	82 152	5 517	9 854	569
2004	37 496	36 715	1 244	8 343	83 798	5 752	5 764	422
2000	24 870	12 112	1 395	9 791	48 168	4 475	10 660	1 142
1995	56 084	23 311	1 587	23 661	104 643	..	4 288	..
1990	84 598	44 203	9 068	30 035	167 904	..	..	..

1) För varje region redovisas antalet företag med odling i regionen. Detta innebär att vissa företag kan ingå i redovisningen för mer än en region.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 3.7**Vall och grönfoder 2006. Arealer och antal företag¹ med odling***Ley and green fodder. Areas and number of holdings with cultivation*

Område; storleksgrupp	Grönfoder ²		Slätter- och betesvall		Frövall		Summa vall
	Areal hektar	Antal företag	Areal hektar	Antal företag	Areal hektar	Antal företag	Areal hektar
<i>Län</i>							
Stockholms	470	66	31 532	1 665	174	17	32 176
Uppsala	1 473	135	37 288	2 105	745	33	39 506
Södermanlands	633	83	40 420	1 792	1 000	39	42 053
Östergötlands	1 783	214	63 474	3 068	2 134	132	67 391
Jönköpings	2 608	539	65 089	3 669	13	3	67 710
Kronobergs	815	210	36 883	2 460	8	6	37 706
Kalmar	2 860	351	66 985	3 132	84	9	69 929
Gotlands	1 811	229	38 398	1 513	..	..	40 209
Blekinge	364	96	14 776	1 247	4	4	15 144
Skåne	6 823	866	98 635	7 617	5 062	264	110 520
Hallands	2 336	290	44 932	3 114	402	29	47 670
Västra Götalands	8 284	929	169 980	11 360	2 688	144	180 952
Värmlands	1 774	217	60 150	3 251	965	49	62 889
Örebro	636	87	31 413	2 025	703	49	32 752
Västmanlands	425	39	27 218	1 711	953	61	28 596
Dalarnas	811	144	33 288	1 975	53	9	34 152
Gävleborgs	1 860	305	42 322	2 326	50	15	44 232
Västernorrlands	2 007	399	40 131	2 144	37	15	42 175
Jämtlands	2 051	405	35 738	1 783	30	5	37 819
Västerbottens	1 877	288	49 891	2 435	42	8	51 810
Norrbottens	765	131	26 519	1 230	..	..	27 284
<i>Produktionsområden</i>							
Gss	3 590	389	46 230	4 282	4 007	231	53 827
Gmb	7 122	878	122 264	6 506	1 130	62	130 516
Gns	5 774	466	101 845	6 249	4 423	233	112 042
Ss	4 125	429	176 375	9 319	4 367	231	184 867
Gsk	10 765	1 965	307 164	19 555	816	70	318 745
Ssk	2 387	363	102 115	6 322	278	40	104 780
Nn	5 726	1 066	116 363	6 040	82	25	122 171
Nö	2 975	508	82 706	4 128	49	12	85 730
<i>Storleksgrupp, hektar åkermark</i>							
2,1– 5,0	249	190	35 979	10 996	60	28	36 288
5,1– 10,0	732	442	72 175	11 458	111	33	73 018
10,1– 20,0	2 116	867	122 750	11 400	250	46	125 116
20,1– 30,0	2 490	701	97 268	6 071	194	38	99 952
30,1– 50,0	4 995	1 061	158 723	7 189	520	61	164 238
50,1–100,0	12 440	1 573	275 748	8 196	2 147	195	290 335
100,1–200,0	11 845	843	194 077	4 050	4 094	255	210 016
Över 200,0	7 596	314	98 343	1 492	7 776	233	113 715
<i>Hela riket</i>							
2006	42 463	5 991	1 055 063	60 852	15 151	889	1 112 677
2005	39 628	5 972	1 027 294	62 479	12 847	867	1 079 769
2004	35 715	5 671	934 771	52 212	12 329	771	982 815
2000	3 478	918	917 305	54 673	8 465	690	929 248
1995	23 999	..	1 034 937	71 340	7 822	1 037	1 066 758
1990	..	..	..	..	10 753	1 649	928 846

1) För varje region redovisas antalet företag med odling i regionen. Detta innebär att vissa företag kan ingå i redovisningen för mer än en region.

2) Inkl.majs. Fr.o.m. år 2000 redovisas stråsäd till grönfoder samt vissa arealer stråsäd/baljväxt-blandningar under spannmål.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 3.8**Slåttervall och betesvall. Arealfördelning 2006, hektar och procent***Temporary grasses and grazings. Distribution of acreage in 2006, hectares and per cent*

Område	Areal slåttervall, hektar	Andel slåtter- vall av total vallareal, procent	Areal betesvall, hektar	Andel betes- vall av total vallareal, procent
<i>Län</i>				
Stockholms	20 270	64	10 870	34
Uppsala	28 170	76	6 560	18
Södermanlands	27 270	67	12 180	30
Östergötlands	54 680	86	7 160	11
Jönköpings	54 250	83	9 780	15
Kronobergs	27 550	75	7 920	21
Kalmar	60 380	90	5 970	9
Gotlands	32 480	85	5 920	15
Blekinge	..	89	..	9
Skåne	74 010	75	22 880	23
Hallands	32 580	73	11 390	25
Västra Götalands	124 760	73	41 680	25
Värmlands	43 470	72	12 030	20
Örebro	21 570	69	8 260	26
Västmanlands	18 750	69	4 730	17
Dalarnas	25 280	76	7 520	23
Gävleborgs	34 650	82	7 230	17
Västernorrlands	30 780	77	8 860	22
Jämtlands	29 510	83	5 250	15
Västerbottens	42 220	85	4 410	9
Norrbottnens	21 580	81	2 770	10
<i>Produktionsområden</i>				
Gss	33 140	72	10 550	23
Gmb	104 380	85	16 640	14
Gns	77 580	76	20 710	20
Ss	119 770	68	47 100	27
Gsk	242 550	79	60 980	20
Ssk	79 380	78	19 330	19
Nn	91 960	79	21 940	19
Nö	69 450	84	7 870	10
<i>Hela Riket</i>				
2006	816 400	77	206 270	20
2005	803 920	78	192 670	19
2004	754 870	81	166 330	18
2003	764 360	82	159 590	17
2002	765 050	81	169 380	18

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 3.9**Potatis och sockerbetor 2006. Arealer och antal företag¹ med odling***Potatoes and sugar beets. Areas and number of holdings with cultivation*

Område; storleksgrupp	Matpotatis ²		Potatis för stärkelse ²		Sockerbetor	
	Areal, hektar	Antal företag	Areal, hektar	Antal företag	Areal, hektar	Antal företag
<i>Län</i>						
Stockholms	99	92	..	..	..	..
Uppsala	241	125	..	..	..	..
Södermanlands	98	78	..	..	..	..
Östergötlands	1 807	190	..	..	..	..
Jönköpings	269	267	..	..	..	..
Kronobergs	121	163	12	5	..	..
Kalmar	489	195	737	60	1 252	89
Gotlands	789	107	..	..	2 089	208
Blekinge	109	129	2 552	194	821	116
Skåne	6 680	716	4 518	322	39 363	2 641
Hallands	2 396	326	13	3	644	154
Västra Götalands	3 130	823	113	12	..	..
Värmlands	562	133	..	..	..	..
Örebro	686	166	..	..	..	..
Västmanlands	111	55	..	..	..	..
Dalarnas	863	213	..	..	..	..
Gävleborgs	315	238	..	..	..	..
Västernorrlands	208	290	..	..	..	..
Jämtlands	176	201	..	..	..	..
Västerbottens	430	171	..	..	..	..
Norrbottnens	633	100	..	..	..	..
<i>Produktionsområden</i>						
Gss	5 880	637	811	101	32 363	2 102
Gmb	4 195	621	6 527	449	11 456	1 133
Gns	4 194	434	120	12	..	..
Ss	1 448	471	8	3	..	..
Gsk	1 406	1 200	495	60	350	56
Ssk	908	360	..	..	..	..
Nn	1 099	761	0	3	..	..
Nö	1 081	320	..	..	..	..
<i>Storleksgrupp, hektar åkermark</i>						
2,1– 5,0	112	339	2	4	14	6
5,1– 10,0	315	578	23	12	77	38
10,1– 20,0	901	890	102	32	803	250
20,1– 30,0	1 002	553	259	54	1 202	272
30,1– 50,0	2 066	717	810	112	3 457	584
50,1–100,0	4 552	881	2 052	178	10 063	984
100,1–200,0	6 135	550	2 249	131	11 842	682
Över 200,0	5 130	262	2 470	81	16 728	394
<i>Hela riket</i>						
2006	20 212	4 770	7 966	604	44 184	3 210
2005	22 081	5 149	8 372	645	49 182	3 520
2004	23 015	5 147	8 656	700	47 625	3 629
2000	23 610	6 310	9 293	827	55 484	4 370
1995	27 630	13 371	7 371	916	57 518	5 143
1990	27 305	19 348	8 866	1 364	49 951	6 702

1) För varje region redovisas antalet företag med odling i regionen. Detta innebär att vissa företag kan ingå i redovisningen för mer än en region.

2) År 2000 inkluderas vissa arealer matpotatis i potatis för stärkelse.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 3.10

Träda, outnyttjad mark m.m. 2006. Arealer, hektar

Fallow and untilled land etc. Areas

Område; storleksgrupp	Energi- skog	Träd- gårds- växter ¹	Andra växtslag	Träda	Ospecifi- cerad åker- mark ²	Outnyttjad åkermark	Ej ut- nyttjad slätter- och betesvall	Hela åker- arealen
<i>Län</i>								
Stockholms	613	219	288	15 733	488	249	..	84 403
Uppsala	2 068	131	655	22 576	1 012	58	..	149 274
Södermanlands	1 887	398	375	22 505	293	123	..	127 460
Östergötlands	1 306	607	293	27 570	684	50	..	204 460
Jönköpings	..	124	42	4 500	655	34	..	90 177
Kronobergs	34	30	11	2 910	539	39	..	49 990
Kalmar	120	1 008	34	10 054	756	32	..	124 960
Gotlands	54	759	135	6 583	402	30	..	85 908
Blekinge	25	726	20	2 514	288	31	..	32 175
Skåne	2 469	5 434	851	30 003	2 581	460	..	451 437
Hallands	86	562	128	9 905	1 110	144	..	113 040
Västra Götalands	881	1 130	1 207	65 577	2 588	154	..	472 411
Värmlands	281	160	527	14 655	1 713	38	..	110 578
Örebro	2 045	257	247	17 500	752	59	..	105 994
Västmanlands	1 317	62	690	25 157	795	77	..	122 837
Dalarnas	324	151	230	7 890	922	73	..	61 941
Gävleborgs	63	50	115	6 403	942	124	..	69 298
Västernorrlands	22	61	49	3 045	1 469	33	..	51 786
Jämtlands	..	92	29	1 447	808	29	..	42 712
Västerbottens	72	39	77	7 833	1 176	92	..	72 575
Norrbottnens	–	221	9	2 503	1 451	97	..	37 008
<i>Produktionsområden</i>								
Gss	1 109	3 668	749	22 366	1 849	411	..	332 710
Gmb	1 246	4 389	362	25 054	1 962	160	..	323 905
Gns	1 612	1 310	1 282	62 357	1 223	75	..	444 414
Ss	7 828	1 159	2 280	105 362	2 991	508	..	612 357
Gsk	845	927	293	43 286	4 132	317	..	481 709
Ssk	917	300	818	29 608	3 176	172	..	191 136
Nn	60	207	136	8 290	3 253	192	..	157 436
Nö	72	261	91	10 538	2 838	191	..	116 756
<i>Storleksgrupp, hektar åkermark</i>								
2,1– 5,0	100	193	153	3 814	6 310	53	..	49 236
5,1– 10,0	322	475	312	10 856	5 501	101	..	100 407
10,1– 20,0	930	863	440	26 337	3 161	291	..	197 252
20,1– 30,0	931	646	381	26 035	1 138	128	..	179 889
30,1– 50,0	1 689	1 282	596	48 592	1 037	237	..	331 253
50,1– 100,0	2 418	2 423	1 436	76 392	1 479	469	..	651 784
100,1– 200,0	3 324	3 122	1 096	63 320	1 005	366	..	616 166
Över 200,0	3 974	3 217	1 597	51 515	1 792	381	..	534 437
<i>Hela riket</i>								
2006	13 689	12 221	6 011	306 861	21 423	2 025	..	2 660 424
2005	13 700	13 376	5 094	321 309	31 555	1 769	..	2 703 057
2004	14 113	11 504	1 930	268 223	30 442	13 885	..	2 660 643
2000	15 079	10 389	10 447	247 734	79 696	..	..	2 705 984
1995	13 575	14 952	10 014	278 633	..	37 397	22 419	2 766 641
1990	..	..	..	176 075	..	17 312	29 099	2 844 592

1) I arealen för trädgårdsväxter ingår fr.o.m. år 2005 kryddväxter och utsäde grönsaker.

2) Arealer som ej kunnat fördelas per gröda.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

4 Skördar

I kapitel 4 redovisas hektar- och totalskördar samt normskördar för olika jordbruksgrödor för de företag som har mer än 2,0 ha åkermark. Skördar inom trädgårdsodlingen redovisas i kapitel 5.

Sammanfattning

Allmänt

Under vintern 2005/2006 förekom en del utvintring, bland annat på grund av angrepp av snömögel. En kall vårvinter gjorde att vårbruket blev försenat i söder men i norr kom våren i normal tid. Det har även rapporterats om att för mycket regn efter vårsådden orsakat dålig uppkomst. Tillväxten missgynnades sedan av att sommaren blev alltför torr och varm. Särskilt i de södra och sydöstra delarna av landet var sommaren rekordvarm och mycket torr. I augusti kom det på många håll våldsamma regn som fördröjde och försvårade skördearbetet.

Hektarskördar

Hektarskördarna påverkas av andelen obärgad areal på så vis att de blir lägre ju större den obärgade arealen är.

Spannmål (tabell 4.1)

Odlingen av spannmål minskade med 5 % jämfört med 2005. Arealminskningen är av allt att döma en effekt av EU:s system för direktstöd som infördes under 2005 och som innebär en övergång från arealstöd till gårdsstöd utan produktionskrav på marken. Arealer med vårsådda spannmålsgrödor minskade mer än de höstsådda. Eftersom de vårsådda grödorna överlag ger lägre skörd per hektar än de höstsådda motverkar den ändrade fördelningen mellan grödorna till viss del minskningen av den totala spannmålsskörden.

Procentuellt sett har spannmålsodlingen minskat mest i de skogsbyggsdominerade länen som till exempel Kronobergs och Värmlands län, samt i Norrlandslänet. Eftersom spannmålsarealen är betydligt större i slätt-

bygdslänen är ändå den totala minskningen störst i de stora jordbrukslänen Skåne och Västra Götalands län. Inom varje län är det troligt att det är de mest lågavkastande arealerna som tagits ur bruk. Ändå visar 2006 års resultat på mycket låga genomsnittliga skördenivåer på regional nivå för de kvarvarande arealerna i södra Sverige.

Både de *höstsådda* och de *vårsådda* spannmålsgrödorna gav under 2006 lågt skördeutbyte per hektar. För alla spannmålsgrödor var årets hektarskördar lägre än motsvarande normskördar, femårsgenomsnitt och föregående års hektarskördar på riksnivå. Särskilt i södra och sydöstra Sverige var skördenivåerna ovanligt låga och överlag var hektarskördarna allra lägst för de vårsådda grödorna. De höstsådda grödorna kunde genom sitt försprång i utvecklingen stå emot sommartorkan något bättre.

Odlingen av *havre* minskade kraftigt under 2004 och 2005 men ökade något under 2006. Hektarskörden var på riksnivå närmare 20 % lägre än både förra årets skörd och femårsgenomsnittet och den lägsta sedan 1994.

Ärter och åkerbönor (tabell 4.3)

Skörden per hektar av ärter var på riksnivå i nivå med förra årets hektarskörd men 14 % under femårsgenomsnittet. Detsamma gäller för hektarskörden i Östergötlands län, som är det dominerande länet inom ärtodlingen. De högsta skördenivåerna för ärter fanns under 2006 i Uppsala län.

Under 2006 ingick *åkerbönor* i skördestatistiken för tredje året. Åkerbönor har under senare år börjat odlas alltmer och arealen uppgick under 2006 till 6 100 hektar. Åkerbönor uppvisade en hektarskörd på 2 130 kg per hektar vilket var något lägre än avkastningen un-

der 2005. Odling av åkerbönor är vanligt förekommande inom den ekologiska odlingen eftersom grödan liksom andra baljväxter bidrar till försörjningen av växtnäringssämnet kväve.

Ärter och åkerbönor är de två vanligaste grödorna som ingår i begreppet trindsäd. Med trindsäd menas baljväxter som odlas för frönas skull till mogen skörd. Namnet trindsäd kommer av de runda, uppsvällda fröna.

Oljeväxter (tabell 4.4)

Skörden per hektar av höstraps var i nivå med förra årets hektarskörd och något högre än femårsgenomsnittet. Hektarskördarna av våraps och vårrybs ligger klart under fjolårets hektarskördar och under femårsgenomsnittet. Skördenivån för höstraps är förhållandevis hög, vilket kan hänga samman med att de höstsådda grödorna har stått emot torkan bättre. Höstrybs är en gröda som odlas i liten omfattning, vilket gör att beräkningsresultaten är osäkra.

För *oljelin* var avkastningen per hektar något lägre än i fjol.

Slåttervall (tabell 4.5)

Hektarsköörden för första skörd av *slåttervall* 2006 uppgick till 2 970 kg per hektar, återväxten till 1 480 kg per hektar och den totala inbärgade vallskörden till 4 450 kg per hektar. Den totala avkastningen var 8 % lägre jämfört med föregående år. Hektarsköörden för återväxten har beräknats för den totala slåttervallarealen, dvs. hela arealen och inte enbart den där återväxten tillvaratagits. Det innebär att avkastningsnivån per hektar blir lägre än om beräkningen skett för enbart tillvaratagen återväxtareal. Rena betesvallar samt återväxt som tillvaratagits som bete ingår inte i undersökningen.

Potatis och sockerbetor (tabell 4.6)

Hektarsköörden av *matpotatis* var för riket 25 990 kg per hektar, vilket är 8 % lägre än förra året. Östergötlands län redovisade den högsta hektarsköörden, 31 580 kg per hektar. Hektarskördar i nivå med föregående år redovisas för Östergötlands, Västra Götalands, Värmlands och Dalarnas län. Däremot uppvisar Örebro, Hallands, Gotlands och Kalmar län en minsk-

ning av hektarsköörden med mellan 4 och 9 procent jämfört med fjolåret. I Skåne län minskar hektarsköörden hela 17 % jämfört med föregående år. Denna låga hektarskörd beror delvis på att Skåne län har en omfattande odling av *färskpotatis*, med lägre hektarskördnivå än för vanlig *matpotatis*. Huvudorsaken till den låga hektarsköörden i länet jämfört med fjolåret är dock årets svåra odlingsbetingelser med först stark torka följt av mycket regn. I Väster- norrlands, Västerbottens, Gävleborgs och Norrbottens län ökade däremot hektarsköörden med mellan 8 och 21 procent jämfört med fjolåret.

Hektarsköörden för *färskpotatis* beräknas även separat. På riksnivå uppgår den till 18 000 kg per hektar. Drygt 18 % av rikets *matpotatis*-areal var *färskpotatis*odlingar.

Arealen *matpotatis* redovisas på riksnivå till 20 210 hektar, en minskning med drygt 1 870 hektar eller 8 % jämfört med föregående års definitiva statistik. Det är den lägsta arealen som hittills redovisats för *matpotatis*.

Potatis för stärkelse odlas främst i Skåne, Blekinge och Kalmar län. Hektarsköörden för riket beräknades till 31 690 kg per hektar.

Stärkelsehalten för *potatis* levererad som *potatis* för stärkelse framgår av **tabell 4.7**. År 2006 låg medelstärkelsehalten på 18,9 % enligt uppgifter från Lyckeby Stärkelsen. Det är en något högre halt jämfört med föregående år.

Enligt uppgifter från Danisco Sugar AB var 2006 års avkastning för *sockerbetor* 49 600 kg per hektar för riket, vilket är knappa 3 % högre än föregående år. Sockerhalten (**tabell 4.7**) uppgick till 15,5 % vilket är 2,9 procentenheter lägre än föregående år.

Normskördar (tabell 4.8)

SCB beräknar årligen normskördar. Med normskörd menas den skörd som man kan förvänta sig under normala väderbetingelser. Normskörden i ett område utgörs av medeltalet av hektarskördarna enligt skördeundersökningarna (leveransuppgifter för sockerbetor) under de senaste 15 åren före det aktuella normskördeåret plus en beräknad skördeförändring från 15-årsperiodens mitt t.o.m. det aktuella skördeåret.

Totalskördar

Totalskördarna är beroende av skörden per hektar och av odlingens omfattning.

Spannmål, vete och råg (tabell 4.2)

Totalt för riket beräknas spannmålsskörden till 4 128 400 ton. Det är 18 % lägre än 2005 och hela 22 % lägre än genomsnittet för de fem senaste åren. Minskningen är framförallt en följd av låg skörd per hektar. Det låga skördeutbytet är till stor del en effekt av den torra sommaren. En annan bidragande faktor till den minskade totalskörden är att spannmålsarealerna har minskat med 5 % jämfört med 2005 och med 14 % jämfört med femårsgenomsnittet. 2006 års spannmålsskörd blev den lägsta sedan 1992, då det var ett extremt torrår. Bland spannmålsgrödorna är det liksom tidigare *höst-vete* som dominerar. Den totala höstveteskorörden uppgick till 1 795 000 ton, vilket motsvarar 43 % av den totala spannmålsskörden.

En allt större andel av höstvetet utgörs av s.k. fodervete som här har inräknats i totalskörden. De spannmålsgrödor som odlas för produktion av etanol ingår också i de redovisade kvantiteterna.

Den totala skörden av *vårvete* var 172 000 ton. Störst total skörd redovisades för Skåne län med 37 000 ton.

Totalskörden av *höstråg* uppgick till 115 000 ton vilket är 2 % högre än föregående års totalskörd. Skillnaden ligger dock inom felmarginalen.

Korn, havre, rågvete och blandsäd (tabell 4.2)

Totalskörden av havre uppgick till 624 000 ton, vilket är en minskning med 122 000 ton (16 %) jämfört med 2005 och den lägsta havreskörden sedan 1950-talet.

Den totala skörden av *vårkorn* uppgick till 1 084 000 ton, vilket är en minskning med hela 478 000 ton (31 %) jämfört med 2005. Totalskörden av *rågvete* har beräknats till 256 000, vilket är en minskning med 6 % jämfört med föregående år. Totalskörden av *blandsäd* beräknas till 54 700 ton, en minskning med 26 000 ton (32 %) jämfört med 2005. De redovisade

blandsädesuppgifterna innefattar stråsädesblandningar och blandningar av stråsäd och baljväxter. Arealer som skördats som grönsoder har frånräknats.

Ärter och åkerbönor (tabell 4.3)

Den totala skörden av *ärter* uppgick till 51 000 ton, vilket är 22 % mindre än 2005. Störst omfattning har odlingen i Östergötlands län som redovisade en total skörd på nästan 12 000 ton. Den totala skörden av *åkerbönor* uppgick till nästan 13 000 ton. Störst omfattning har odlingen i Västra Götalands län som svarade för mer än hälften av rikets skörd.

Oljeväxter (tabell 4.4)

Den totala skörden av raps och rybs uppgick till 220 000 ton, en ökning med 11 % jämfört med 2005. Ökningen är en följd av att det odlas mer av framförallt höstraps. Odlingen av höstraps ökade med 34 % under 2006 jämfört med 2005. Efter en svacka under slutet av 1990-talet och början av 2000-talet har odlingen av höstraps och vårraps under senare år visat en uppåtgående trend. Sammantaget var arealen med raps och rybs under 2006 den största sedan 1995. I **figur 4B** redovisas hur den totala raps- och rybsskörden har varierat under åren före och efter EU-inträdet 1995.

Av *höstraps* bärgades 152 000 ton. Totala skörden för *vårraps* beräknas till 60 000 ton. Totalskördarna av *vårrybs* och *höstrybs* uppgick till 7 300 respektive 1 700 ton.

Den totala skörden av *oljelin* uppgick till 11 900 ton. Avkastningen per hektar blev något lägre än i fjol och detta gjorde tillsammans med en arealminskning på 12 % att totalskörden minskade med 24%. Den totala skörden har varierat mycket mellan åren beroende på skillnader i skörd per hektar och förändringar i den odlade arealen.

Slåttervall (tabell 4.5)

I samband med övergången från arealstöd till gårdsstöd år 2005 ansökte fler jordbrukare om stöd än tidigare. På dessa gårdar var vallodling vanligt förekommande och vallarealen ökade därmed. Trots detta ökade den inbärgade skörden av *slåttervall* endast marginellt 2005.

För 2006 beräknas den till 3,6 miljoner, vilket är en minskning med 7 % jämfört med fjolårets skörderesultat. Minskningen beror främst på att en lägre total förstaskörd bärgades under 2006.

Av den inbärgade skörden har 2,4 miljoner ton tagits som förstaskörd och 1,2 miljoner ton som terväxt.

Det är den inbärgade skörden av slättervall som beräknats. Rena betesvallar samt återväxt som tillvaratagits genom bete ingår inte i undersökningen.

Potatis och sockerbeter (tabell 4.6)

Totalskörden av *matpotatis* beräknas för riket till 525 000 ton, en minskning med 97 000 ton (16 %) jämfört med föregående år. Till *matpotatis* räknas förutom färskpotatis och höst- och vinterpotatis för direkt konsumtion även potatis för tillverkning av mos, chips, pommes frites m.m. samt foderpotatis och utsädesodlingar av *matpotatis*sorter. Skörd från husbehovsodlingar, kolonilotter etc. ingår inte i denna statistik.

Fyra län dominerar *matpotatis*odlingen: Skåne, Västra Götalands, Hallands och Östergötlands län. Tillsammans står de för 75 % av rikets totala *matpotatis*skörd. Ändrad insamlingsmetod under 1999 gör det svårt att jämföra resultaten fr.o.m. 1999 med tidigare års resultat.

Totalskörden för *potatis* för *stärkelse* har beräknats till 252 000 ton, vilket är en minskning med 72 000 (22 %) ton jämfört med föregående års skörd. I totalskörden ingår även potatis för *stärkelse* som ska bli utsäde.

Enligt Danisco Sugar AB blev 2006 års totalskörd av *sockerbeter* uppemot 2,2 miljoner ton vilket är en minskning med 8 % jämfört med föregående år.

Om statistiken

Hektar- och totalskördar

Skördestatistik

Sedan lång tid tillbaka har uppgifter om skördar inom jordbruket redovisats varje år i Sverige. Skördeuppskattningar enligt den s.k. ob-

jektiva metoden infördes i början av 1960-talet, genomfördes av SCB och utformades främst för skördeskadeskyddets behov av statistik som beräkningsunderlag. Därigenom uppfylldes i huvudsak även andra behov av skördestatistik. Det statliga skördeskadeskyddet upphörde efter 1987 års skörd då ansvaret övertogs av Lantbrukarnas riksförbund (LRF). När även detta skydd avvecklades 1995 åtog sig staten att ha ett övergripande ansvar för skördeskador av naturkatastrofkaraktär.

Under andra hälften av 1990-talet förändrades undersökningsmetoderna och den s.k. objektiva metoden med provtagningar i fält används inte längre. För *spannmål*, *trindsäd* och *oljeväxter* baseras skördestatistiken fr.o.m. 1998 på intervjuundersökningar med ett urval av jordbrukare. Fr.o.m. 2005 kan jordbrukarna även välja att skicka in uppgifterna via internet. Fr.o.m. 1995 ingår även *oljeväxterna* i intervjuundersökningen om skördens storlek. Tidigare erhöles uppgifterna från Jordbruksverkets Oljeväxtkontor.

För *sockerbeter* erhålls uppgifter från Danisco Sugar AB. Framtagning av skördestatistik för *potatis* med hjälp av provgrävningar ersattes 1999 med en postenkätundersökning. Även andra metodförändringar gjordes vilket gör att jämförelser mellan senare års resultat och uppgifter från åren före 1999, bör göras med försiktighet. De *potatis*odlare som vill kan fr.o.m. 2006 skicka in uppgifterna via internet.

SCB:s objektiva skördeuppskattningar utfördes i *slättervall* i full skala t.o.m. 1992. Av besparingsskäl genomfördes successiva förändringar av undersökningen. Under 1993 gjordes skattningar endast för första skörden. Tidigare hade även vallåterväxten undersökts. För 1995–1997 redovisades endast uppgifter för första skörden och då bara på riksnivå. Fr.o.m. 1998 och fram t.o.m. 2001 genomfördes inga undersökningar för skörd av *slättervall*. Ett ökat intresse för skörd av *slättervall* gjorde att framtagning av statistik återupptogs fr.o.m. 2002, nu baserat på postenkäter och telefonintervjuer.

Omfattning

För 2006 års undersökning i spannmål, trindsäd och oljeväxter uttogs genom sannolikhetsurval totalt 4 360 jordbruksföretag fördelade på 101 skörde-områden (SKO) av rikets samtliga 106 SKO. Undantag gjordes för fem fjällbygdsområden där praktiskt taget ingen odling av spannmål, trindsäd eller oljeväxter förekommer. Uppgifter inhämtades om skörden av de åtta spannmålsgrödorna samt skörden av trindsäd och oljeväxter. Med trindsäd avses baljväxter som odlas för frönas skull till mogen skörd, främst ärter och åkerbönor. Med blandsäd avses stråsädesblandningar och stråsäd/baljväxtblandningar för skörd av mogen gröda.

För 2006 års skördeundersökning i potatis uttogs 1 177 matpotatisodlare och 174 odlare av stärkelsepotatis. Till matpotatis räknas förutom färskpotatis och höst- och vinterpotatis för direkt konsumtion även potatis för tillverkning av mos, chips, pommes frites m.m. samt foderpotatis och utsädesodlingar av matpotatissorter. Skörd från husbehovsodlingar, kolonilotter etc. ingår inte i denna statistik.

I undersökningen om slåttervall drogs ett urval om 1 000 lantbruksföretag med en odling på minst 0,5 hektar slåtter- och betesvall. Urvalen drogs bland de jordbruksföretag som år 2006 brukade mer än 5 ha åker.

Bearbetning

I undersökningen om skörd av *spannmål, trindsäd och oljeväxter* inhämtades uppgifter om bärgade kvantiteter av varje gröda och vilken vattenhalt uppgiften avser. Dessutom inhämtades uppgifter om obärgade arealer. Jordbrukarna kunde lämna sina skördeuppgifter på en särskild Internetsida eller genom telefonintervjuer utförda av SCB:s intervjuare. För spannmål omräknas uppgiven kvantitet till 14,0 % vattenhalt. För trindsäd omräknas vattenhalten till 15,0 % och för oljeväxter till 9,0 %. Hektarskörden erhålls genom att kvantiteten divideras gårdens areal av grödan.

I undersökningen om potatisskörden inhämtas uppgifter om skördad kvantitet och obärgade arealer. Reducering av den skördade

kvantiteten för små, gröna och rötskadade knölar görs med hjälp av standardtal. Innan *matpotatisen* når konsumenten orsakar t.ex. lagringsförluster ytterligare svinn som dock inte beaktas vid skördeberäkningen.

Skattningen av hektarskörd görs för skördeområden, län, produktionsområden och hela riket. På basis av hektarskörden och arealuppgifter från Lantbruksregistret beräknas bärgad totalskörd. Undersökningen om skörden av *slåttervall* har begränsats till att endast omfatta slåttervall, första skörd samt återväxt på slåttervallen. Återväxt som tillvaratagits genom bete eller rena betesvallar ingår ej. Det är alltså inbärgad skörd som skattats.

Redovisning sker av hektarskörd och total första skörd, hektarskörd och total skörd av återväxt samt hektarskörd och total skörd för hela den inbärgade vallskörden. Vid flera återväxtskördar är dessa sammanslagna och redovisas som en återväxtskörd. Återväxtskörden per hektar beräknas utslagen på den totala slåttervallsarealen, dvs. hela arealen och ej enbart den där återväxten tillvaratas. Dessutom redovisas den totala vallarealen med uppdelning på slåttervall respektive betesvall.

Uppgifterna om hektarskörd av spannmål, trindsäd, oljeväxter, potatis och slåttervall avser företag vilkas totala åkerareal är mer än 5,0 hektar. Uppgifterna om totalskörd avser dock företag med mer än 2,0 hektar åkermark.

För undersökningen om skörd av spannmål, trindsäd och oljeväxter blev bortfallet 4 %. Bortfallet i potatisundersökningarna uppgick till 7 respektive 4 % (matpotatis respektive stärkelsepotatis). Bortfallet i vallundersökningen var 14 %. Bortfallet bedöms inte leda till några systematiska fel.

Totalskördeberäkningarna utgår från erhållna hektarskördar för olika grödor vilka multipliceras med motsvarande arealer. Vid den slutliga skattningen av totalskördar används slutlig statistik om grödarealer publicerad i det statistiska meddelandet "Jordbruksmarkens användning 2006" (JO 10 SM 0701). Dessa arealuppgifter är dock uppgivna före skörd och avviker ibland från faktiskt skördade arealer. Exempelvis har relativt stora arealer som redo-

visas som vårkorn, havre, blandsäd och ärter skördats som grönfoder. Denna typ av avvikelser mellan uppgivna och skördade arealer har bidragit till att skördestatistikens arealer i större eller mindre utsträckning avviker från de arealer som redovisas i arealstatistiken (se kap 3). En annan skillnad är att blandsäd i arealstatistiken avser stråsädesblandningar medan blandsäd i skördestatistiken avser stråsädesblandningar och stråsäd/baljväxtblandningar för skörd av mogen gröda. Vidare särredovisas ärter och åkerbönor i skördestatistiken medan de samredovisas i arealstatistiken. I nedanstående tablå visas arealstatistikens och skördestatistikens uppgifter för olika grödor samt den procentuella skillnaden dem emellan. Skördestatistikens arealuppgifter är avrundade till jämna tiotal.

Arealer 2006

Gröda	Areal, hektar, enligt		Skillnad %
	Arealstatistiken	Skördestatistiken	
Höstvete	317 603	317 400	-0,1
Vårvete	43 333	42 750	-1,3
Höstråg	23 454	23 140	-1,3
Höstkorn	5 691	5 660	-0,5
Vårkorn	309 444	301 270	-2,6
Havre	206 055	196 720	-4,5
Rågvet	55 406	54 800	-1,1
Blandsäd ¹	17 430	20 100	15,3
Ärter ²	26 180	19 320	-2,8
Åkerbönor ³		6 120	
Höstraps	47 638	47 630	0,0
Vårrops	35 148	34 990	-0,4
Höstrybs	1 138	1 130	-0,7
Vårrys	6 270	6 210	-1,0
Oljelin	8 764	8 690	-0,8
Slättervall ⁴	1 055 063	816 400	0,0
Betesvall		206 270	
Ej utnyttjad vall		32 390	

1) I skördestatistiken ingår även stråsäd/baljväxtblandningar skördade som mogen gröda.

2) I arealstatistiken ingår även åkerbönor m.m.

3) Åkerbönor samredovisas med ärter m.m. i arealstatistiken.

4) I arealstatistiken samredovisas slätter- och betesvall.

Normskördar

Normskördar beräknas årligen för följande grödor: höstvet, vårvete, råg, vårkorn, havre, höstraps, vårraps, höstrybs, vårrys, matpotatis och potatis för stärkelse samt sockerbeter. Med normskörd menas den skörd, som man kan förvänta sig under normala väderbetingelser. Normskörden i ett område utgörs av medeltalet av hektarskördarna enligt skördeundersökningarna (leveransuppgifter för sockerbeter) under de senaste 15 åren före det aktuella normskördeåret plus en beräknad skördeförändring från 15-årsperiodens mitt t.o.m. det aktuella skördeåret.

Normskördarna används bl.a. som underlag vid rådgivning till lantbrukare, drifts-ekonomiska beräkningar och vid värderingar vid intrång.

Annan publicering

Definitiva resultat från skördeundersökningarna rörande hektar- och totalskördar redovisas i Statistiska meddelanden serie JO, senast JO 16 SM 0701. Redovisning sker här också av obärgade arealer samt av arealer skördade som grönfoder.

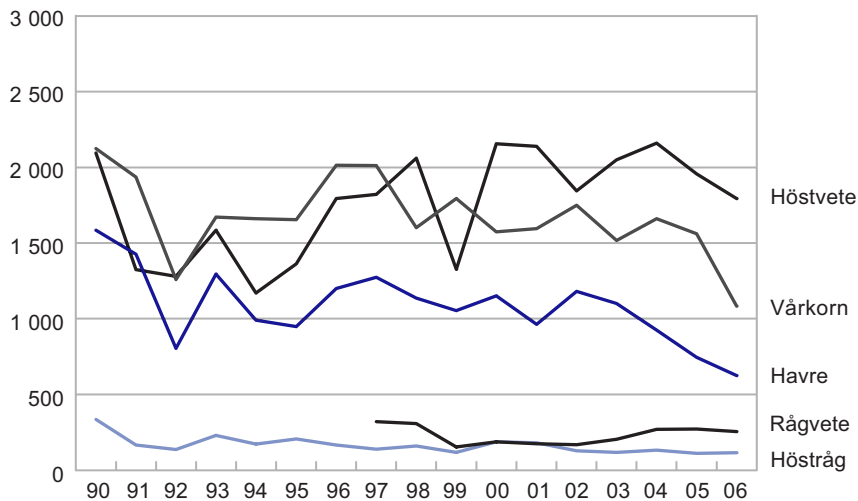
Normskördar publiceras årligen i Statistiska meddelanden serie JO, för år 2006 i JO 15 SM 0601.

Publikationerna för senare år är tillgängliga på Internet och kan nås via SCB:s eller Jordbruksverkets webbplats (www.scb.se respektive www.sjv.se).

Delar av statistiken publiceras också i Sveriges Statistiska Databaser, i anslutning till SCB:s webbplats.

Figur 4A**Totalskördar av spannmål 1990–2006, 1 000-tals ton***Total production of cereals*

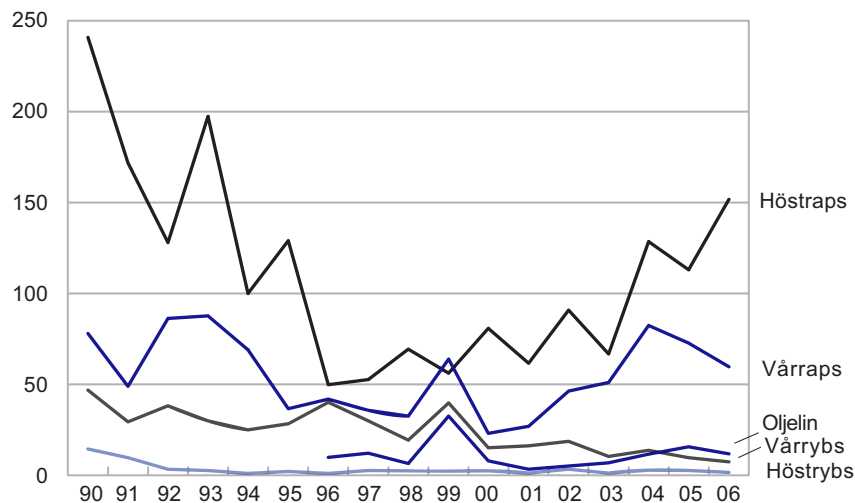
1 000-tals ton

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Figur 4B**Totalskördar av oljeväxter 1990–2006, 1 000-tals ton***Total production of oilseed crops*

1 000-tals ton

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 4.1**Spannmål 2006. Hektarskörd, kg/ha¹***Cereals. Yield per hectare*

Område	Höst-vete	Vår-vete	Höst-råg	Höst-korn	Vår-korn	Havre	Råg-vete	Bland-säd
<i>Län</i>								
Stockholms	5 090	..	..	..	3 470	3 190	4 220	..
Uppsala	5 400	4 380	4 270	..	4 100	3 850	4 400	3 810
Södermanlands	5 120	4 000	3 850	—	3 730	3 320	4 580	3 260
Östergötlands	5 940	4 140	5 320	..	4 170	3 670	5 090	2 940
Jönköpings	4 040	..	..	..	2 350	2 000	3 460	1 900
Kronobergs	..	..	..	—	2 480	2 080	3 710	..
Kalmar	4 690	4 040	..	3 530	2 420	2 270	3 580	..
Gotlands	4 170	3 470	..	4 180	3 000	2 350	3 690	..
Blekinge	5 460	..	..	..	3 190	2 840	4 120	..
Skåne	5 950	3 690	5 580	5 620	4 240	3 200	4 460	..
Hallands	6 090	4 630	..	..	3 950	3 550	5 400	..
Västra Götalands	5 980	3 630	5 160	..	3 740	3 400	5 070	3 000
Värmlands	5 140	..	..	—	3 040	2 620	5 120	..
Örebro	5 820	4 890	4 370	—	3 900	3 380	5 010	..
Västmanlands	5 100	3 940	..	..	3 830	3 330	4 640	..
Dalarnas	4 360	2 840	..	—	2 880	2 360	..	..
Gävleborgs	..	..	..	—	2 100	1 450	—	..
Västernorrlands	..	—	—	—	1 930	..	..	..
Jämtlands	—	—	—	—	2 630	..	..	..
Västerbottens	—	—	—	—	2 220	1 860	..	..
Norrbottnens	—	..	—	—	2 610	..	..	..
<i>Produktionsområden</i>								
Gss	6 320	4 080	6 050	6 200	4 440	3 640	5 260	..
Gmb	4 490	3 470	4 750	4 040	3 220	2 680	3 960	2 610
Gns	6 050	3 870	5 350	..	4 090	3 620	5 240	3 380
Ss	5 260	4 330	4 280	..	3 880	3 440	4 750	3 210
Gsk	4 690	3 660	3 900	..	2 940	2 530	3 890	2 230
Ssk	4 970	3 530	3 650	—	2 630	2 350	4 420	2 560
Nn	..	..	..	—	2 280	1 580	..	1 290
Nö	—	..	—	—	2 330	1 920	..	..
<i>Hela Riket</i>								
2006	5 660	4 030	4 990	4 750	3 600	3 170	4 670	2 720
2005	6 630	4 910	5 270	5 800	4 260	3 870	5 420	3 450
2004	6 180	4 740	5 510	5 610	4 300	4 120	5 200	3 640
2000	6 030	5 040	5 370	5 030	3 920	3 910	4 550	3 430
1995	6 190	4 920	5 250	5 310	3 910	3 440	5 070	2 510
1990	6 480	5 160	4 700	.. ²	4 490	4 260	.. ²	.. ²

1) Före årgång 2005 av Jordbruksstatistisk årsbok avsåg redovisade uppgifter 15,0 % vattenhalt. De nu redovisade uppgifterna har omräknats till 14,0 % vattenhalt.

2) 1995 är första året som grödan ingår i skördestatistiken.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 4.2

Spannmål 2006. Totalskördar, ton¹

Cereals. Total production

Område	Höst-vete	Vår-vete	Höst-råg	Höst-korn	Vår-korn	Havre	Råg-vete	Bland-säd
<i>Län</i>								
Stockholms	71 100	..	..	..	24 200	18 800	4 000	..
Uppsala	151 900	22 000	6 300	..	108 600	32 600	4 800	6 600
Södermanlands	119 900	9 600	3 400	..	35 500	38 000	13 400	3 400
Östergötlands	274 300	9 400	14 700	..	56 300	37 500	44 600	4 700
Jönköpings	3 900	..	..	..	10 800	10 500	4 600	2 900
Kronobergs	..	..	..	..	5 300	7 300	3 000	..
Kalmar	48 000	2 800	..	4 500	30 100	9 000	14 700	..
Gotlands	24 900	6 700	..	3 900	42 100	5 200	13 500	..
Blekinge	9 500	..	..	..	11 900	2 700	5 000	..
Skåne	532 100	37 000	56 100	13 400	325 500	48 800	26 000	..
Hallands	51 000	11 100	..	..	76 700	35 100	24 700	..
Västra Götalands	341 700	14 800	18 700	..	122 400	234 500	71 700	18 800
Värmlands	15 900	..	..	..	28 100	27 800	11 800	..
Örebro	57 300	25 000	6 100	..	51 900	47 700	9 400	..
Västmanlands	83 600	20 500	..	..	71 700	54 000	4 400	..
Dalarnas	6 500	2 000	..	—	27 900	8 400	..	..
Gävleborgs	..	..	..	—	21 600	6 400	..	..
Västernorrlands	..	..	—	—	7 200	..	..	..
Jämtlands	—	..	..	—	4 900	..	..	..
Västerbottens	—	..	..	—	18 800	2 400	..	..
Norrbottnens	..	..	—	—	9 300	..	..	..
<i>Produktionsområden</i>								
Gss	491 100	38 900	32 700	9 600	282 900	56 000	30 700	..
Gmb	145 000	19 800	26 000	12 700	160 900	25 800	42 200	3 700
Gns	560 400	20 600	30 200	..	140 000	206 800	94 200	15 800
Ss	491 000	78 700	19 400	..	302 300	207 600	45 000	15 600
Gsk	71 000	7 300	4 400	..	86 100	86 500	31 400	13 700
Ssk	30 500	5 900	3 200	..	47 700	34 600	11 600	4 100
Nn	..	..	..	—	35 200	5 800	..	..
Nö	..	..	..	—	28 200	3 500	..	..
<i>Hela Riket</i>								
2006	1 795 200	172 200	115 400	26 900	1 083 700	624 400	255 900	54 700
2005	1 957 000	289 800	112 300	31 000	1 561 900	746 300	271 500	80 800
2004	2 159 400	252 900	133 400	29 500	1 662 400	925 300	270 200	74 700
2000	2 129 400	242 500	185 100	60 000	1 555 400	1 137 700	185 100	109 000
1995	1 347 200	188 600	204 000	136 300	1 635 600	935 700	221 300	66 700
1990	2 070 400	146 400	330 800	.. ²	2 097 900 ³	1 565 800	.. ²	.. ²

1) Före årgång 2005 av Jordbruksstatistisk årsbok avsåg redovisade uppgifter 15,0 % vattenhalt. De nu redovisade uppgifterna har omräknats till 14,0 % vattenhalt.

2) 1995 är första året som grödan ingår i skördestatistiken.

3) Avser höst- och vårkorn.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 4.3**Ärter och åkerbönor 2006. Hektarskörd, kg/ha¹ och total skörd, ton***Peas and field beans. Yield per hectare and total production*

Område	Ärter		Åkerbönor	
	Hektar-skörd	Total skörd	Hektar-skörd	Total skörd
<i>Län</i>				
Stockholms	2 650	2 200	—	..
Uppsala	3 220	7 100	..	..
Södermanlands	2 340	3 100	..	..
Östergötlands	2 860	11 900	..	..
Jönköpings	..	..	..	..
Kronobergs	—	..	—	—
Kalmar	2 460	2 500	—	..
Gotlands	2 080	2 200	—	..
Blekinge	..	..	—	..
Skåne	2 180	5 000	..	..
Hallands	..	..	..	..
Västra Götalands	2 690	8 000	2 030	7 100
Värmlands	2 180	1 100	..	..
Örebro	2 700	2 400	—	..
Västmanlands	2 810	3 800	..	..
Dalarnas	..	..	—	..
Gävleborgs	..	..	..	..
Västernorrlands	—	..	—	—
Jämtlands	—	—	—	—
Västerbottens	—	..	—	—
Norrbottens	—	—	—	—
<i>Produktionsområden</i>				
Gss	2 330	3 800	2 120	2 600
Gmb	2 170	6 500	—	..
Gns	2 770	16 700	2 140	8 000
Ss	2 740	19 200	2 170	1 300
Gsk	2 770	2 600	..	..
Ssk	2 550	1 700	..	..
Nn	..	..	..	..
Nö	—	..	—	—
<i>Hela Riket</i>				
2006	2 630	50 800	2 130	13 000
2005	2 710	65 400	2 320	14 900
2004	3 300	88 000	2 260	12 400
2000	2 660	67 400	.. ³	.. ³
1995	.. ²	.. ²	.. ³	.. ³
1990	.. ²	.. ²	.. ³	.. ³

1) Vid 15,0 % vattenhalt.

2) 1996 är första året som grödan ingår i skördestatistiken.

3) 2004 är första året som grödan ingår i skördestatistiken.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 4.4**Oljeväxter 2006. Hektarskörd, kg/ha¹ och total skörd, ton***Oilseed crops. Yield per hectare and total production*

Område	Höstraps		Våraps		Höstrybs		Vårrys		Oljelin	
	Hektar- skörd	Total skörd	Hektar- skörd	Total skörd	Hektar- skörd	Total skörd	Hektar- skörd	Total skörd	Hektar- skörd	Total skörd
<i>Län</i>										
Stockholms	2 470	2 000	1 590	3 900	..	..	..	..	..	..
Uppsala	2 410	2 200	1 780	9 600	..	..	..	..	..	..
Södermanlands	2 360	2 000	1 920	7 000	..	..	..	..	1 410	1 100
Östergötlands	2 990	20 900	1 940	5 200	—	..	..	..	1 500	5 500
Jönköpings	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Kronobergs	..	..	..	..	—	—	..	..	—	—
Kalmar	3 040	5 600	..	..	—	—	..	..	..	..
Gotlands	2 390	3 800	1 240	1 500	—	..	..	..	—	..
Blekinge	..	..	..	..	—	—	—	—	—	..
Skåne	3 450	82 900	1 170	2 900	—	..	—	..	..	..
Hallands	3 220	4 500	1 630	1 300	—	..	..	..	..	..
V:a Götalands	2 990	24 600	1 730	13 000	..	..	1 130	1 800	1 160	1 900
Värmlands	..	..	1 330	900	..	..	910	800	—	..
Örebro	..	..	1 840	6 400	..	..	..	..	..	..
Västmanlands	..	..	1 700	6 600	..	..	1 070	600	..	..
Dalarnas	..	..	..	..	—	..	1 400	600	—	..
Gävleborgs	—	—	..	..	—	—	..	..	..	..
Västernorrlands	—	..	—	..	—	..	..	—	—	—
Jämtlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	—	—	—	..	—	—	—	..	—	—
Norrbottnens	—	—	—	..	—	—	—	..	—	—
<i>Produktionsområden</i>										
Gss	3 460	66 100	1 300	2 400	—	..	..	..	..	..
Gmb	3 170	29 200	1 230	3 000	—	..	..	..	..	..
Gns	3 030	42 300	1 850	15 900	—	..	1 200	1 700	1 420	7 000
Ss	2 460	7 500	1 750	33 600	1 590	1 600	1 180	3 200	1 380	3 800
Gsk	2 740	5 300	1 380	2 600	..	..	..	..	..	..
Ssk	..	..	1 630	1 700	..	..	1 110	1 300	..	..
Nn	—	..	—	..	—	—	..	..	—	..
Nö	—	—	—	..	—	—	—	..	—	—
<i>Hela Riket</i>										
2006	3 190	151 700	1 700	59 700	1 520	1 700	1 170	7 300	1 370	11 900
2005	3 230	113 100	1 890	72 700	1 880	2 700	1 370	9 700	1 600	15 700
2004	3 430	128 600	2 240	82 300	2 230	2 800	1 660	13 800	2 020	11 600
2000	3 250	80 900	2 010	23 100	1 750	2 400	1 550	15 100	770	7 900
1995	2 300	129 100	1 570	36 600	.. ²	.. ²	1 200	28 400	.. ³	.. ³
1990	2 910	240 800	1 820	77 960	1 770	14 440	1 590	46 910	.. ³	.. ³

1) Vid 9,0 % vattenhalt.

2) Odlingens omfattning är inte tillräcklig för redovisning.

3) 1995 är första året som grödan ingår i skördestatistiken, men odlingens omfattning är inte tillräcklig för redovisning.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 4.5**Slåttervall. Första skörd, återväxt samt totalt inbärgad vallskörd 2006.****Areal, hektarskörd och totalskörd***Temporary grasses. First cut, regrowth and total production.**Crop area, yield per hectare and total production*

Område	Antal företag	1:a skörd		Inbärgad skörd, kg/ha ²	Återväxt		Inbärgad vallskörd	
		Areal, hektar ¹	Totalt inbärgad skörd, ton ²		Totalt inbärgad skörd, ton ^{2,3}	Inbärgad återväxt, kg/ha ^{2,3}	Totalt inbärgad, ton ²	kg/ha ²
<i>Län</i>								
Stockholms	26	20 270	53 500	2 640	12 000	590	65 500	3 230
Uppsala	21	28 170	83 200	2 950	50 100	1 780	133 300	4 730
Södermanlands	29	27 270	79 800	2 920	46 100	1 690	125 900	4 620
Östergötlands	45	54 680	160 200	2 930	129 700	2 370	289 900	5 300
Jönköpings	40	54 250	152 200	2 810	99 100	1 830	251 300	4 630
<i>Kronobergs</i>	19	..	..	..	..	..	..	..
Kalmar	57	60 380	192 100	3 180	92 900	1 540	285 000	4 720
Gotlands	31	32 480	89 800	2 760	35 000	1 080	124 700	3 840
Blekinge	10	..	..	..	..	..	..	..
Skåne	92	74 010	238 000	3 220	119 400	1 610	357 400	4 830
<i>Hallands</i>	38	32 580	111 900	3 430	84 700	2 600	196 600	6 040
Västra Götalands	126	124 760	377 400	3 020	230 100	1 840	607 500	4 870
Värmlands	39	43 470	112 100	2 580	42 100	970	154 300	3 550
Örebro	21	21 570	73 600	3 410	51 600	2 390	125 100	5 800
Västmanlands	19	..	..	..	..	..	..	..
<i>Dalarnas</i>	31	25 280	84 600	3 340	23 800	940	108 400	4 290
Gävleborgs	32	34 650	104 900	3 030	41 200	1 190	146 100	4 220
Västernorrlands	30	30 780	96 900	3 150	13 300	430	110 200	3 580
Jämtlands	21	29 510	87 000	2 950	22 000	740	109 000	3 700
Västerbottens	35	42 220	105 800	2 510	31 000	730	136 800	3 240
<i>Norrbottnens</i>	18	..	..	..	..	..	..	..
<i>Produktionsområden</i>								
Gss	47	33 140	108 600	3 280	67 500	2 040	176 000	5 310
Gmb	108	104 380	324 400	3 110	134 200	1 290	458 700	4 390
Gns	77	77 580	258 800	3 340	200 500	2 580	459 300	5 920
Ss	119	119 770	352 400	2 940	186 700	1 560	539 100	4 500
Gsk	212	242 550	716 100	2 950	442 000	1 820	1 158 100	4 780
Ssk	75	79 380	221 000	2 780	68 500	860	289 500	3 650
Nn	85	91 960	282 900	3 080	69 100	750	352 000	3 830
Nö	57	69 450	172 800	2 490	50 300	720	223 100	3 210
<i>Hela Riket</i>								
2006	780	816 400	2 425 000	2 970	1 207 600	1 480	3 632 600	4 450
2005	791	803 920	2 674 400	3 330	1 220 900	1 520	3 895 400	4 840
2004	800	754 870	2 481 300	3 290	1 302 900	1 730	3 784 200	5 010
2003	790	764 360	2 530 800	3 310	1 295 600	1 700	3 826 400	5 010
1995 ^{4,5}	879	742 420	3 377 600	4 580	..	..	..	..
1990 ^{5,6}	2 936	703 700	3 296 200	4 720	1 922 900	2 770	5 219 000	7 490

1) Arealen slåttervall har skattats genom att minska den totala vallarealen med andelen betesvall och ej utnyttjad vall.

2) Vattenhalt 16,5 %.

3) Återväxtskörden per hektar har beräknats utslagen på den totala slåttervallsarealen, dvs. hela arealen och ej enbart den där återväxten tillvaratas.

4) För 1995 redovisades endast uppgifter för förstaskörden.

5) För återväxt och inbärgad vallskörd inkluderas även återväxt som tillvaratagits genom bete.

6) SCB:s objektiva skördeuppskattning utfördes i slåttervall fram t.o.m. 1992 i full skala.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 4.6**Potatis och sockerbeter 2006. Hektarskörd, kg/ha och total skörd, ton***Potatoes and sugar beets. Yield per hectare and total production*

Område	Matpotatis ¹		Potatis för stärkelse		Sockerbeter ²	
	Hektar-skörd, kg/ha	Total skörd, ton	Hektar-skörd, kg/ha	Total skörd, ton	Hektar-skörd, kg/ha	Total skörd, ton
<i>Län</i>						
Stockholms	..	..	—	..	—	—
Uppsala	..	..	—	..	—	—
Södermanlands	..	..	—	—	—	—
Östergötlands	31 580	57 100	..	..	..	..
Jönköpings	..	..	—	—	—	—
Kronobergs	..	..	..	..	—	—
Kalmar	23 280	11 400	33 800	24 900	45 500	57 000
Gotlands	25 160	19 900	—	—	38 600	80 600
Blekinge	..	..	32 440	82 800	48 400	39 800
Skåne	26 070	174 100	31 150	140 700	50 300	1 979 000
Hallands	31 120	74 600	..	..	50 600	32 600
Västra Götalands	28 100	88 000	..	..	—	—
Värmlands	22 130	12 400	—	..	—	—
Örebro	26 710	18 300	—	—	—	—
Västmanlands	..	..	—	—	—	—
Dalarnas	21 870	18 900	—	..	—	—
Gävleborgs	17 330	5 500	—	..	—	—
Västernorrlands	12 760	2 700	—	..	—	—
Jämtlands	..	..	—	—	—	—
Västerbottens	16 990	7 300	—	..	—	—
Norrbottnens	17 860	11 300	—	..	—	—
<i>Produktionsområden</i>						
Gss	29 240	171 900	31 820	25 800	..	..
Gmb	24 060	100 900	31 820	207 700	..	..
Gns	30 940	129 800	28 450	3 400	..	..
Ss	24 110	34 900	—	..	—	—
Gsk	22 120	31 100	31 150	15 400	..	..
Ssk	21 020	19 100	—	..	—	—
Nn	17 490	19 200	—	..	—	—
Nö	17 520	18 900	—	..	—	—
<i>Hela Riket</i>						
2006	25 990	525 300	31 690	252 500	49 600	2 189 000
2005	28 200	622 700	38 770	324 600	48 400	2 381 200
2004	27 610	635 300	39 720	343 800	48 000	2 287 100
2000	26 720	654 400	38 700	325 700	46 900	2 602 200
1995	31 280	791 500	38 330	282 300	43 600	2 478 500
1990	33 060	834 200	40 090 ³	351 900 ³	55 800	2 775 500

1) Metodförändringar gör att jämförbarheten mellan resultat fr.o.m. 1999 och tidigare års resultat försämrats.

2) Uppgifter fr.o.m. 1995 avser avräknad betmängd. Tidigare år avses bärgad skörd. Detta innebär att jämförbarhet mellan åren försämrats.

3) Uppgifterna för 1990 avser även potatis till råsprit.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken samt Danisco Sugar AB.

Tabell 4.7**Stärkelse- och sockerhalt i potatis
respektive sockerbetor 1990–2006,
procent***Content of starch in potatoes and content of
sugar in sugar beets*

År	Medel- stärkelse- halt, %	Socket- halt, %
2006	18,9	15,5
2005	20,0	18,4
2004	19,8	17,5
2000	19,5	17,6
1995	18,8	16,5
1990	18,4	17,6

Källa: Lyckeby Stärkelsen och Danisco Sugar AB.

Tabell 4.8
Normskördar 2006, kg/ha
Standard yields per hectare

Område	Spannmål ¹		Råg	Korn	Havre
	Höst-vete	Vår-vete			
<i>Län</i>					
Stockholms	5 073	4 207	4 038	3 572	3 142
Uppsala	5 123	4 850	4 028	4 149	3 975
Södermanlands	5 128	4 437	3 973	4 019	3 746
Östergötlands	5 814	5 144	5 402	4 574	4 195
Jönköpings	4 584	—	—	3 056	3 239
Kronobergs	4 513	—	—	3 276	3 644
Kalmar	6 200	5 607	3 794	4 095	4 018
Gotlands	4 898	4 248	4 102	4 126	3 855
Blekinge	6 428	6 123	4 120	4 262	4 622
Skåne	7 955	6 282	6 826	5 750	5 611
Hallands	5 975	4 855	4 409	4 666	4 667
Västra Götalands	5 645	4 355	5 331	4 046	4 022
Värmlands	4 261	4 506	3 832	3 522	3 400
Örebro	5 404	5 321	4 168	4 164	3 956
Västmanlands	4 844	4 084	3 680	4 036	3 841
Dalarnas	3 212	—	—	3 094	3 147
Gävleborgs	—	—	—	2 512	2 126
Västernorrlands	—	—	—	1 784	1 618
Jämtlands	—	—	—	2 278	2 867
Västerbottens	—	—	—	1 958	2 039
Norrbottnens	—	—	—	1 998	2 210
<i>Produktionsområden</i>					
Gss	7 992	6 451	7 143	5 867	5 535
Gmb	6 582	5 270	5 688	4 667	4 690
Gns	5 794	4 663	5 417	4 614	4 337
Ss	5 079	4 644	4 046	4 071	3 793
Gsk	4 927	4 177	4 160	3 489	3 427
Ssk	4 804	4 462	3 726	3 112	3 107
Nn	—	—	—	2 281	2 015
Nö	—	—	—	1 970	2 050
<i>Hela riket</i>					
2006	6 169	5 201	5 515	4 201	3 870
2005	6 196	5 282	5 567	4 248	3 880
2004	6 231	5 227	5 526	4 245	3 853
2000	6 371	5 000	5 143	4 089	3 615
1995	6 189	4 956	4 409	4 006	3 808
1990	5 750	4 861	4 146	3 866	3 821

1) Vattenhalt: Spannmål 14 %. Även tidigare års rikssiffror, som i tidigare sammanhang redovisats vid 15 %, avser nu 14 %.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 4.8 (forts.)

Område	Oljeväxter ²				Mat- potatis ³	Potatis för stär- kelse	Socker- betor
	Höst- raps	Vår- raps	Höst- rybs	Vår- rybs			
<i>Län</i>							
Stockholms	—	1 846	1 627	1 404	—	—	—
Uppsala	—	2 343	1 847	1 799	21 317	—	—
Södermanlands	2 435	2 042	1 762	1 526	—	—	—
Östergötlands	2 871	2 185	—	1 620	31 655	—	—
Jönköpings	—	—	—	—	27 675	—	—
Kronobergs	—	—	—	—	28 888	—	—
Kalmar	2 862	1 931	—	1 671	28 577	35 882	45 207
Gotlands	2 687	1 714	—	1 518	28 400	—	38 613
Blekinge	2 735	2 190	—	—	23 308	38 673	47 114
Skåne	3 151	2 324	—	—	39 377	39 040	47 982
Hallands	2 815	2 127	—	1 708	31 946	—	44 896
Västra Götalands	2 881	2 138	—	1 694	30 497	—	—
Värmlands	—	1 892	—	1 292	24 087	—	—
Örebro	—	2 410	—	1 751	26 732	—	—
Västmanlands	—	2 070	—	1 616	20 252	—	—
Dalarnas	—	—	—	1 392	23 826	—	—
Gävleborgs	—	—	—	1 433	15 583	—	—
Västernorrlands	—	—	—	—	14 034	—	—
Jämtlands	—	—	—	—	15 723	—	—
Västerbottens	—	—	—	—	15 230	—	—
Norrbottnens	—	—	—	—	18 678	—	—
<i>Produktionsområden</i>							
Gss	3 240	2 300	—	1 824	36 240	37 302	47 096
Gmb	3 061	2 113	—	1 539	34 416	38 472	42 874
Gns	3 032	2 234	—	1 689	31 136	—	—
Ss	2 644	2 207	1 659	1 607	24 659	—	—
Gsk	2 773	2 008	—	1 512	28 188	34 250	42 192
Ssk	2 763	2 213	—	1 390	21 592	—	—
Nn	—	—	—	—	18 867	—	—
Nö	—	—	—	—	17 036	—	—
<i>Hela riket</i>							
2006	3 027	2 175	1 586	1 590	30 976	38 367	47 193
2005	2 887	2 141	1 496	1 596	31 536	38 426	46 389
2004	2 789	2 062	1 440	1 573	32 461	38 530	46 661
2000	2 609	1 720	1 471	1 451	35 146	40 401	46 300
1995	2 777	1 699	1 724	1 555	31 900	37 754	46 762
1990	3 050	1 972	2 021	1 761	29 194	36 045	44 843

2) Vattenhalt: Oljeväxter 9 %.

3) Avser endast den konsumtionsdugliga delen.

5 Trädgårdsodling

Kapitel 5 innehåller information om

– *Frilandsarealer*

– *Växthus- och bänkgårdsytor*

– *Skördar av köks- och trädgårdsväxter, frukt och bär*

Ekologisk odling av trädgårdsväxter redovisas i kapitel 11

Sammanfattning

År 2005 bedrevs trädgårdsodling vid ca 2 600 företag i landet. Frilandsodling förekom på 72 % av företagen på en sammanlagd areal av 12 600 hektar. Växthusodling förekom på 1 000 företag med en sammanlagd yta av 3 milj. m² (tabellerna 5.1–2).

Av arealen för köksväxter var morotsarealen störst (1 700 ha) följt av isbergssallat (1 200 ha) samt matlök (900 ha) år 2005. Spenat och isbergssallat är de köksväxter, vars arealer har ökat mest sedan 1999 (tabell 5.3).

Äpplen och jordgubbar svarade för de största arealerna av frukt respektive bär.

Av den totala frilandsarealen år 2005 upptog morötter och jordgubbar en tredjedel. Morötter odlades av 419 och jordgubbar av 525 företag.

Odlingen av trädgårdsväxter i växthus och bänkgård dominerades på köksväxtsidan av tomat och gurka år 2005. En minskning har dock skett sedan 2002. Bland snittblommorna användes mer än hälften av arealen för odling av rosor. Bland lökblommorna var tulpaner helt dominerande (tabell 5.5).

Både antalet företag och den odlade ytan av snittblommor i växthus/bänkgård fortsätter att minska. År 2005 upptog odlingen av snittblommor i växthus och bänkgård en yta av 50 700 m² vid totalt 45 företag. Det är en halvering av ytan sedan 2002. Ytan för köksväxter har böljat upp och ned de senaste 20 åren och upptar nu 133 ha (tabell 5.6).

Om statistiken

Trädgårdsodling

Med trädgårdsodling avses odling av köksväxter, blommor, krukväxter, frukt, bär och plantskolealster.

Med trädgårdsföretag avses företag och andra enheter (institutioner, anstalter m.fl.) med trädgårdsodling omfattande minst 200 m² växthus eller minst 0,25 hektar frilandsareal. Odlingar i hemträdgårdar eller för husbehov medräknas ej.

Frilandsarealer och växthusytor i Lantbruksregistret

Uppgifter om frilandsarealer och växthusytor har i huvudsak erhållits årligen under perioden 1970–1999 via Lantbruksregistret. Undantag har skett främst de år då särskild trädgårdsräkning/-inventering gjorts. LBR-insamlingen syftade enbart till att ge en grov bild av produktionsresurserna inom frilands- och växthusodlingen vad avser antal företag, arealer, växthusytor m.m.

Trädgårdsräkningar och -inventeringar

Intermittent sedan 1977 har med 3–5 års mellanrum uppgifter insamlats i särskilda trädgårdsräkningar/-inventeringar. Räkningarna/inventeringarna syftar till att ge en mer utförlig

information om trädgårdsodlingen än vad som är möjligt att erhålla vid juniinsamlingen för LBR. I trädgårdsräkningarna erhålls för frilandsodlingen bl.a. skördeuppgifter och en ökad detaljspecificering av olika växtslag.

Trädgårdsinventeringar som genomförts avseende 1984, 1990, 1996 och 2002 skiljer sig från trädgårdsräkningarna främst genom att uppgiftsinsamlingen inte innefattar uppgifter om teknisk utrustning m.m.

Trädgårdsräkningar/-inventeringar, som man numera inte skiljer på, avses ske vart tredje år.

Annan publicering

Uppgifter om trädgårdsodling enligt LBR har publicerats av Jordbruksverket och SCB i Statistiska meddelanden serie JO, senast JO 10 SM 0001. Trädgårdsproduktion 2005 har publicerats i JO 33 SM 0601. Uppgifter från trädgårdsinventeringen 2003 har publicerats i JO 33 SM 0301 och från trädgårdsräkningen 2000 i JO 36 SM 0001.

Trädgårdsproduktion 2005, trädgårdsinventeringen 2003 (avseende uppgifter för 2002) och trädgårdsräkningen 2000 (avseende uppgifter för 1999) är tillgänglig på Internet och kan nås via SCB:s eller Jordbruksverkets webbplats (www.scb.se respektive www.sjv.se).

Statistik rörande ekologiskt odling redovisas i kapitel 11.

Tabell 5.1**Växthus- och frilandsareal för trädgårdsodling och antal företag med odling 2005***Areas of greenhouses and outdoor cultivation and number of enterprises*

Avser samtliga trädgårdsodlare med minst 200 m² växthusyta eller minst 2 500 m² frilandsodling av trädgårdsväxter.

Figures refer to horticultural holdings with at least 200 square metres greenhouse area or 2 500 square metres outdoor horticultural cultivation.

Område	Växthus		Friland		Totala antalet företag ¹
	Yta, 1 000-tals m ²	Antal företag	Areal, hektar	Antal företag	
<i>Län</i>					
Stockholms	247	80	150	47	110
Uppsala	23	24	76	30	46
Södermanlands	51	23	71	31	47
Östergötlands	132	56	565	101	142
Jönköpings	51	31	236	55	77
Kronobergs	25	16	48	25	39
Kalmar	55	32	825	115	140
Gotlands	15	14	665	88	95
Blekinge	79	29	602	109	130
Skåne	1 524	267	6 772	646	849
Hallands	172	58	553	123	170
Västra Götalands	235	128	877	187	281
Värmlands	34	24	163	32	48
Örebro	42	25	142	47	68
Västmanlands	70	20	61	19	36
Dalarnas	31	31	183	32	54
Gävleborgs	49	23	69	34	52
Västernorrlands	38	29	75	30	55
Jämtlands	17	17	105	24	38
Västerbottens	66	23	97	30	45
Norrbottnens	57	21	223	48	62
<i>Hela riket</i>					
2005	3 013	971	12 557	1 853	2 584
2002	3 373	1 143	12 081	2 044	3 004
1999	3 273	1 264	12 233	2 346	3 199
1996	3 394	1 414	13 412	2 869	3 729
1993	3 357	1 524	12 921	3 300	4 214
1990	3 282	1 460	12 144	3 452	4 326
1987	3 345	1 609	13 456	4 106	5 028
1984	3 370	1 696	13 463	4 388	5 296
1981	3 545	1 854	11 898	3 961	4 907

1) Mer än ett slag av odling kan förekomma vid samma företag varför summan av antalet företag med olika slag av odling kan överstiga totala antalet.

Källa: Jordbruksverket och SCB.

Tabell 5.2**Växthus- och bänkgårdsyta, areal för trädgårdsväxter på friland samt antal företag med respektive slag av odling under perioden 1981–2005***Areas of greenhouses, frames and open ground for outdoor cultivation and number of enterprises*Avser samtliga trädgårdsodlare med minst 200 m² växthusyta eller minst 2 500 m² frilandsodling av trädgårdsväxter.*Figures refer to horticultural holdings with at least 200 square metres greenhouse area or 2 500 square metres outdoor horticultural cultivation.*

	1981	1984	1987	1990	1993	1996	1999	2002	2005
Växthus									
yta, 1 000 m ²	3 545	3 370	3 345	3 282	3 357	3 394	3 273	3 373	3 013
antal	1 854	1 696	1 609	1 460	1 524	1 414	1 264	1 143	971
Bänkgård									
yta, m ²	159 525	..	96 835	..	80 607	..	44 424	..	..
antal	517	..	287	..	174	..	77	..	..
Friland									
yta, m ²	11 898	13 463	13 456	12 144	12 921	13 412	12 233	12 081	12 557
antal	3 961	4 388	4 106	3 452	3 300	2 869	2 346	2 044	1 853
Totalt									
antal företag	4 907	5 296	5 028	4 326	4 214	3 729	3 199	3 004	2 584

Källa: Jordbruksverket och SCB.

Tabell 5.3**Odlingen av olika trädgårdsväxter på friland***Outdoor cultivation of horticultural plants*

Avser samtliga trädgårdsodlare med minst 200 m² växthusyta eller minst 2 500 m² frilandsodling av trädgårdsväxter.

Figures refer to horticultural holdings with at least 200 square metres greenhouse area or 2 500 square metres outdoor horticultural cultivation.

Växtslag	1999			2002			2005		
	Areal, hektar	Skörd, ton	Antal företag ¹	Areal, hektar	Skörd, ton	Antal företag ¹	Areal, hektar	Skörd, ton	Antal företag ¹
<i>Köksväxter</i>									
Gurka	293	13 276	159	278	12 313	117	226	11 503	102
Matlök	791	35 283	313	805	23 228	311	902	28 614	274
Purjolök	138	3 245	105	99	2 574	115	127	3 424	92
Morötter	1 756	84 308	500	1 820	84 784	453	1 727	96 228	419
Rödbetor	303	14 400	162	255	9 330	177	288	12 699	159
Kålrötter	197	5 945	154	175	4 080	147	163	4 894	124
Blomkål	341	6 028	105	316	4 850	98	311	5 450	96
Vitkål	447	19 842	201	385	13 405	189	370	15 557	156
Salladskål	69	1 194	47	75	1 782	38	..	..	..
Isbergssallat	687	19 325	138	1 092	23 350	114	1 211	27 199	84
Annan sallat	39	538	42	94	865	63	..	..	..
Majs	84	524	87	126	425	91	140	993	93
Broccoli	..	..	..	..	..	..	246	1 944	117
Dill	154	..	98	163	..	88	175	969	122
Palsternacka	110	..	46	115	..	49	180	4 717	80
Spenat	134	..	20	154	..	17	243	2 113	30
Övriga köksväxter	607	..	..	815	..	..	738	..	296
Summa köksväxter	6 150	..	1 158	6 767	..	1 045	7 047	..	987
<i>Frukt</i>									
Äpple	1 531	18 006	296	1 334	18 005	231	1 440	17 683	259
Päron	185	1 159	133	172	1 972	111	197	1 687	127
Plommon	101	388	148	169	495	135	94	311	104
Körsbär	195	196	73	188	621	65	139	140	77
Summa frukt	2 011	..	365	1 862	..	350	1 871	..	309
<i>Bär</i>									
Jordgubbar	2 707	12 520	771	2 209	9 845	597	2 401	12 137	525
Hallon	117	118	156	130	191	156	156	250	160
Svarta vinbär	415	478	186	471	395	184	511	493	175
Övriga bär	119	..	56	99	..	61	123	..	68
Summa bär	3 358	..	949	2 909	..	811	3 191	..	767
<i>Plantskoleväxter</i>	616	24 284 ²	181	435	16 781 ²	160	393	17 453 ²	107

1) Mer än ett slag av odling kan förekomma vid samma företag varför summan av antalet företag med olika slag av odling i regel överstiger totala antalet.

2) Plantskoleväxter redovisas i 1 000 styck.

Källa: Jordbruksverket och SCB.

Tabell 5.4
Frilandsodlingens omfattning 1981–2005

Outdoor cultivation

Avser samtliga trädgårdsodlare med minst 200 m² växthusyta eller minst 2 500 m² frilandsodling av trädgårdsväxter.

Figures refer to horticultural holdings with at least 200 square metres greenhouse area or 2 500 square metres outdoor horticultural cultivation.

	1981	1984	1987	1990	1993	1996	1999	2002	2005
Köksväxter									
areal, hektar	5 398	6 412	6 235	5 791	6 257	6 572	6 150	6 767	7 047
antal företag	2 022	2 448	2 321	1 825	1 693	1 424	1 158	1 045	987
Frukt									
areal, hektar	3 039	3 108	3 115	2 391	2 334	2 232	2 011	1 862	1 871
antal företag	620	623	558	503	460	425	365	350	309
Bär									
areal, hektar	2 562	2 990	3 239	3 140	3 439	3 733	3 358	2 909	3 191
antal företag	1 285	1 458	1 429	1 236	1 249	1 140	949	811	767
Snittblommor									
areal, hektar	92	87	73	65	89	67	47	..	..
antal företag	267	231	200	156	200	168	97	..	..
Plantskoleväxter									
areal, hektar	751	793	737	706	740	761	616	435	393
antal företag	327	310	303	246	230	194	181	160	107

Källa: Jordbruksverket och SCB.

Tabell 5.5**Odlingen av olika trädgårdsväxter i växthus och bänkgård***Cultivation of horticultural plants in greenhouses and frames*

Avser samtliga trädgårdsodlare med minst 200 m² växthusyta eller minst 2 500 m² frilandsodling av trädgårdsväxter.

Figures refer to horticultural holdings with at least 200 square metres greenhouse area or 2 500 square metres outdoor horticultural cultivation.

Växtslag	2002			2005		
	Utnyttjad yta, m ²	Skörd, 1 000-tal	Antal företag ¹	Utnyttjad yta, m ²	Skörd, 1 000-tal	Antal företag ¹
<i>Köksväxter</i>						
Tomater	642 133	22 771 ²	262	455 965	17 283 ²	204
Gurka	605 935	22 937 ²	238	595 754	24 294 ²	206
Melon	18 622	175 ²	28	11 903	77 ²	21
Annan sallat	69 825	3 836	27	62 087	5 520	19
Kruksallat	70 790	14 980	10	44 380	19 184	14
Kryddväxter	53 291	22 557	36	61 542	19 406	35
Jordgubbar	52 218	248 ²	20	73 310	363 ²	23
Hallon	9 320	7 ²	5	2 415	4 ²	5
Övriga köksväxter	31 928	..	40	22 936	..	32
Summa köksväxter	1 551 362	..	429	1 329 293	..	351
<i>Snittblommor</i>						
Rosor	76 268	10 032	17	27 880	3 070	10
Krysanthemum	17 988	432	33	10 980	318	19
Alstroemeria	4 884	477	10	2 493	178	4
Övriga snittblommor	13 322	433	26	9 378	240	19
Summa snittblommor	114 462	11 383	64	50 731	3 805	45
<i>Lökblommor till snitt</i>						
Tulpaner		112 025	252		114 363	174
Narcisser		1 023	169		787	116
Övriga lökblommor		2 580	37		634	24
Summa lökblommor till snitt		115 628	272		115 784	186
<i>Krukväxter</i>						
Begonia		5 066	204		3 463	142
Krysanthemum		2 506	36		2 089	33
Cyklamen		1 290	125		1 140	89
Julstjärna		6 112	224		4 592	170
Pelargon		11 352	548		10 547	465
Saint paulia		2 099	26		1 600	24
Kalanchoe		3 934	26		5 382	18
Impatiens		1 838	184		1 338	173
Primula		1 516	51		919	36
Marguerite		2 569	242		1 587	193
Gröna växter		1 089	95		760	61
Praktpetunia, stor och småbladig		1 319	335		1 193	302
Övriga krukväxter		7 671	272		6 314	165
Summa krukväxter		48 361	619		40 923	514
<i>Övrigt</i>						
Lökblommor i kruka		13 072	364		14 425	287
Utplanteringsväxter		65 017	690		60 882	582
Sticklingar eller plantor för vidare kultur		169 711	227		86 282	167

1) Mer än ett slag av odling kan förekomma vid samma företag varför summan av antalet företag med olika slag av odling i regel överstiger totala antalet.

2) Tomater, gurka, melon, jordgubbar och hallon redovisas i ton, övriga växtslag i 1 000-tal.

Källa: Jordbruksverket och SCB.

Tabell 5.6**Odlingen av olika trädgårdsväxter i växthus och bänkgård 1984–2005***Cultivation of horticultural plants in greenhouses and frames*

Avser samtliga trädgårdsodlare med minst 200 m² växthusyta eller minst 2 500 m² frilandsodling av trädgårdsväxter.

Figures refer to horticultural holdings with at least 200 square metres greenhouse area or 2 500 square metres outdoor horticultural cultivation.

	1984	1987	1990	1993	1996	1999	2002	2005
Köksväxter								
yta, 1 000-tals m ²	1 580	1 635	1 774	2 048	1 349	1 453	1 551	1 329
antal företag	739	641	566	607	517	462	429	351
Snittblommor								
yta, 1 000-tals m ²	534	399	309	266	185	160	114	51
antal företag	424	341	228	211	134	90	64	45
Krukväxter								
kvantitet, 1 000-tal	37 384	46 719	46 347	49 835	47 451	48 511	48 361	40 923
antal företag	834	812	697	765	630	608	619	514
Lökblommor								
kvantitet, 1 000-tal ¹	130 602	133 880	122 488	126 919	116 806	116 145	128 700	130 209
antal företag	641	587	467	487	383	380	388	300
Utplanteringsväxter								
kvantitet, 1 000-tal	51 672	60 229	70 410	68 487	64 759	63 101	65 017	60 882
antal företag	..	970	846	916	779	705	690	582
Sticklingar och småplantor								
kvantitet, 1 000-tal	61 699	111 074	117 605	180 675	144 965	176 556	169 711	86 282
antal företag	..	586	326	709	216	203	227	167

1) Uppgifter för både lökblommor/snitt och i kruka.

Källa: Jordbruksverket och SCB.

6 Husdjur

I kapitel 6 redovisas statistik över antal husdjur och antal företag med husdjur av olika slag samt om besättningsstorlekar. Statistik lämnas rörande nötkreatur, får, getter, svin, höns, kycklingar, kalkoner, hästar samt om pälsdjursuppfödning, biodling och rennärning.

Uppgifter om ekologisk djurhållning redovisas i kapitel 11.

Sammanfattning

Antal djur och antal företag

Tabell 6.1 visar antal husdjur av olika slag inom jordbruket fr.o.m. 1980 och **tabell 6.2** antalet företag med olika djurslag. Statistiken avser t.o.m. 1985 endast djur vid jordbruksföretag med mer än 2 hektar åkermark. Därefter ingår även djur vid företag med högst 2 hektar åkermark men som är stora djurhållare.

Antalet *nötkreatur* har sedan 1980 minskat med drygt 345 000 djur. Minskningen skedde främst under 1980-talet. Under första hälften av 1990-talet var antalet djur tämligen stabilt men fortsatte därefter återigen att minska. Antalet företag med nötkreatur har minskat fortloppande sedan 1980.

Antalet *mjölkkor* har sedan 1980 minskat med omkring 270 000 djur. Nedgången var kraftigast under andra hälften av 1980-talet och början av 1990-talet och kan ses mot bakgrund av det tvåprissystem för mjölk som infördes 1986.

Antalet *kor för köttproduktion* har mer än fördubblats sedan 1980 och uppgick 2006 till 178 000 djur. Framförallt skedde ökningen under första hälften av 1990-talet och torde ha sammanhängt med den då pågående omställningen inom jordbruket. Tre fjärdedelar av den areal som ställdes om till annat än livsmedelsproduktion ställdes om till extensivt bete och därmed krävdes betande djur. På senare år har antalet varit i stort sett oförändrat. Antalet fö-

retag med kor för köttproduktion hade en topp under mitten av 90-talet men har minskat på senare år och befinner sig nu på samma nivå som i början av 1980-talet.

Får fanns år 2006 vid 9 200 företag. Sedan 1980 har antalet företag med får minskat med drygt 10 %.

Antalet *tackor och baggar* uppgick år 2006 till 244 000 och antalet *lamm* till 262 000 djur. Antalet lamm kan dock ha underskattats något beroende på att en del fårägare, i bidrags-sammanhang, bara redovisat tackorna. Totalt sedan 1980 har fårstammen ökat med 114 000 djur, dvs. närmare 30 %.

Antalet *svin*, som år 2006 uppgick till 1,7 milj. djur, har minskat med drygt en tredjedel sedan 1980. Minskningen var kraftigast under 1980-talet. Antalet företag med svin har sedan 1980 minskat med drygt 90 %.

Antalet *höns* ökade under den första hälften av 1980-talet men har därefter minskat. Mellan åren 2005 och 2006 minskade antalet höns (exkl. kycklingar) med drygt 10 % och uppgick 2006 till 4,5 milj. djur.

Antalet *kalkoner* uppgick år 2005 till 122 000 och fanns vid drygt 300 företag.

Jordbruksföretag utan djur

År 2005 var antalet företag utan nötkreatur, får, svin eller höns 41 600. År 1980 var motsvarande siffra, för företag med mer än 2,0 hektar åker 32 300 (**tabell 6.2**).

Nötkreatur

Antal djur, besättningar (tabellerna 6.1–7)

Trenden med färre men större brukningsenheter inom mjölkproduktionen tycks fortgå. Antal företag med *mjölkkor* minskade med 6 % jämfört med år 2005, dvs. från 8 500 till 8 000 företag. Samtidigt steg den genomsnittliga besättningsstorleken från 46 till 48 mjölkkor.

Den kraftiga minskningen i antalet mjölkkor sedan 1980 motsvarades av en minskning av antalet mjölkko-företag med 82 %, till ca 8 000 år 2006. Nedgången under 1980-talet torde till stor del kunna ses mot bakgrund av tvåpris-systemet för mjölk som infördes 1986 och införandet av avgångsersättning till äldre mjölkproducenter. En del av dessa företag övergick sannolikt till köttproduktion.

Strukturomvandlingen mot allt större besättningar har fortsatt under hela perioden. Alla besättningsstorlekar under 75 mjölkkor har minskat under perioden. Det största antalet mjölkkor, 140 000, fanns i besättningar med över 74 mjölkkor år 2005.

Figur 6C ger en översiktlig bild av den geografiska fördelningen av nötkreatur.

Flest nötkreatur finns i Västra Götalands län och Skåne län med sammanlagt 31 % av landets nötkreatur.

Den genomsnittliga köttkobsättningen hade 14 djur år 2006 mot 6 djur år 1980.

Får och getter

Antal djur, besättningar (tabellerna 6.1–3, 8–10)

Får fanns år 2006 vid 9 200 företag, vilket var en ökning med 20 % jämfört med 2005. Totalt fanns i riket 244 000 tackor och baggar och 262 000 lamm.

Fårskötseln som helhet har en småskalig karaktär. Vart tredje företag med får har högst 9 vuxna djur och endast 14 % av företagen har 50 vuxna djur eller fler år 2005.

Kartan i **figur 6H** ger en översiktlig bild av den geografiska fördelningen av fåren.

De två län som har flest får är Västra Götalands och Gotlands län.

Den genomsnittliga fårbesättningen (exklusive lamm) minskade från 29 djur år 2005 till 27 år 2006, att jämföra med 16 djur 1980.

Antal *getter* uppgick år 2003 till 5 500. Flest getter fanns det i Jämtlands län med 1 200 djur vilket motsvarar drygt 20 % av landets getter.

Svin

Antal djur, besättningar (tabellerna 6.1–3, 11–15)

År 2006 fanns svin vid 2 400 företag.

De kraftiga förändringarna i antalet *suggor och galtar* vid företag med högst 2,0 hektar åkermark under första hälften av 90-talet sammanhänger med uppbyggnaden av leasing-system för suggor. Leasingsystemen fungerar så att suggorna under sinperioderna befinner sig i suggpooler, där de även betäcks. I samband med grisningen överförs suggorna till leasingföretagen, satellitbesättningarna. Enligt de redovisningsprinciper som gäller skall de vuxna djuren redovisas av suggpoolerna och smågrisarna redovisas av leasingföretagen. Då suggpoolerna i allmänhet inte har någon åkermark, sker genom uppbyggandet av leasing-system en omfördelning av suggor från företag med åkermark, till företag utan åkermark.

År 2005 fanns 30 000 suggor och galtar och 105 000 *slaktsvin* vid företag med högst 2,0 hektar åkermark. Det innebär att 11 % av samtliga svin fanns vid företag med högst 2,0 hektar åkermark.

Figur 6B visar att det totala antalet *svin* sjönk under 1980-talet, liksom i slutet av 1990-talet, med tendens till fortsatt minskning de senaste åren.

Götalands skogsbygder (Gsk), Mellersta Sveriges skogsbygder (Ssk), och Nedre Norrland (Nn) är de tre områden som har högst andel småföretag. Omkring 60 % av företagen har här färre än 100 slaktsvin.

Drygt 60 % av suggorna och galtarna finns vid företag med 200 suggor och galtar eller fler. Andelen företag av denna storleksordning utgör endast 12 % av de företag som har suggor och galtar.

Den genomsnittliga besättningen av sugor och galtar år 2006 bestod av 116 djur. Motsvarande siffra för övriga svin var 495 djur. År 1980 var genomsnittet 15 respektive 81.

Kartan i **figur 6D** ger en översiktlig bild av svinens geografiska fördelning. Nästan en tredjedel av svinen finns i Skåne. Endast 3 % av svinen finns i Norrland.

År 2005 har över hälften av företagen med slaktsvin över 50 hektar åkermark. Endast 4 % har mindre än 2 hektar åkermark.

Av företagen med slaktsvin har drygt 40 % färre än 100 djur. Totalt återfinns 2 % av slaktsvinen hos denna grupp av företag.

Av slaktsvinen finns 70 % i besättningar med minst 750 slaktsvin.

Av företagen med sugor och galtar har 96 % av företagen minst 2 hektar åkermark och 44 % minst 50 hektar åkermark.

Ungefär vart fjärde företag har minst 100 sugor och galtar. Hos denna grupp av företag återfinns drygt 80 % av djuren.

Höns, kycklingar och kalkoner

Antal djur, besättningar (tabellerna 6.1–3, 16–18)

År 2006 fanns *höns* vid 4 900 företag och *kycklingar* av värpras vid 500 företag.

Totalt fanns 4,5 milj. *höns* år 2006, vilket var en minskning med drygt 10 % jämfört med 2005. Antal *kycklingar* av värpras var drygt 1,6 milj., en minskning från 2005 med 3 %.

Drygt 40 % av *hönsen* fanns på företag med högst 2,0 ha åkermark 2005.

Företag med mer än 100 hektar åkermark har en tredjedel av *hönsen*.

Andelen företag med mer än 5 000 *höns* är mycket liten, dvs. 4 % av totala antalet företag med *höns*. Kartan i **figur 6G** ger en översiktlig bild av den geografiska fördelningen av *höns* 2006. De län som har flest *höns* är Skåne, Östergötlands, Västra Götalands och Hallands län. Två tredjedelar av landets *höns* finns i något av dessa fyra län.

En mycket stor andel av *hönsen* (93 %) fanns vid företag med mer än 5 000 *höns* 2005.

Motsvarande andel 1995 var 86 %. Sedan dess har antalet *höns* i besättningar med mindre än 200 *höns* minskat med 58 %.

Den genomsnittliga besättningsstorleken för *höns* var 928 djur år 2006 mot 250 djur 1980. För *kycklingar* av värpras var motsvarande siffror 3 120 respektive 500.

Antalet *kycklingar* av värpras avsedda för äggproduktion uppgick år 2006 till 1,6 milj. djur. Detta är en minskning med 9 % sedan 1995.

Antal *kalkoner* uppgick år 2005 till 122 000. Flest *kalkoner* förekom i Skåne län där 57 % av *kalkonerna* fanns.

Hästar

Antalet *hästar* i oktober 2004 har skattats till 283 100 (**tabell 6.19**).

Det genomsnittliga antalet *hästar* per 1 000 invånare uppgår till 31. Endast fyra län har en lägre siffra. Ett av dessa är Stockholms län, som ligger i särklass lägst med 15 *hästar* per 1 000 invånare. Gotlands län ligger allra högst med 101 följt av Kalmar län med 55 *hästar* per 1 000 invånare.

Antalet *hästhållare* redovisas till 56 000. Ett jordbruk respektive en fastighetsägare betraktas här som en *hästhållare*, även om flera personer hyr stall/stallplats och sköter sina *hästar* självständigt.

Övrig djurhållning

Antalet *minskar* (avelshonor) redovisades 2005/06 till 290 000, ett antal som varit relativt konstant den senaste 5-årsperioden. Antalet företag har däremot minskat med 17 % sedan 2004/05 (**tabell 6.20**).

Antalet *biodlare* (medlemmar i Sveriges Biodlares Riksförbund) uppgick år 2006 till knappt 10 300, ett antal som sjunker för varje år. Uppräknad skörd av honung låg år 2006 på 3 600 ton (**tabell 6.21**).

Antalet *renar* uppgick år 2005 till 261 000 mot 253 000 år 1995. Antalet *renägare* var 4 600 år 2005, en siffra som varit relativt oförändrad de senaste åren (**tabell 6.22**).

Om statistiken

Husdjur inom jordbruket

Statistiken över antal husdjur har sedan 1968 erhållits från lantbruksregistret. Årligen har insamlats uppgifter från företag med mer än 2 hektar åkermark. Dessutom har inhämtats uppgifter från företag med mindre än 2 hektar åkermark men med stor djurbesättning. De minimigränser som gäller för att djur vid företag med djurbesättningar och högst 2,0 hektar åkermark skall medräknas är minst 50 kor, minst 250 nötkreatur, minst 50 tackor, minst 50 suggor, minst 250 svin eller minst 1 000 höns inklusive kycklingar.

Åren 1996–1998 baserades husdjursstatistiken på uppgifter från ett urval av lantbruksföretag (25, 35 resp. 18 %). Tidigare år liksom för 1999 har statistiken baserats på totalundersökningar. Lantbruksregistret beskrivs närmare i bilaga 1.

År 2000 togs uppgifter in på annat sätt. Till grund för statistiken över får, hästar, svin och höns låg uppgifter från en postenkät i september månad. Redovisningen avsåg förhållandena den 1 augusti. För nötkreatur och svin hade dessförinnan genomförts en urvalsundersökning (djurräkning) i juni. Statistiken över nötkreatur baserades på denna räkning eftersom insamlingen i september inte var heltäckande. Uppgifter om antalet svin i riket hämtades också från djurräkningen, eftersom juniuppgifterna gav bättre jämförbarhet med uppgifterna för tidigare år. För andra djurslag ansågs smärre avvikelser i räkningstidpunkt mellan olika år ha mindre betydelse.

År 2001 liksom 2002 samlades uppgifterna in via en postenkät i början av juni. Dessa båda undersökningar baserades på ett riksomfattande urval av drygt 15 000 lantbruk.

År 2003 baseras statistiken för får, getter, svin, hästar och fjäderfä på en postenkätundersökning i juni till samtliga jordbruksföretag i landet. Fr.o.m. 2003 framställs statistik för nötkreatur genom elektronisk bearbetning av information i Jordbruksverkets centrala djur-databas (CDB), som innehåller aktuella upp-

gifter för samtliga nötkreatur i landet, och information i Jordbruksverkets mjölkkvotsregister om mjölkleveranser för juni månad.

År 2004 samt 2006 baseras statistiken för svin, får, höns samt kycklingar på ett sannolikhetsurval på ca 8 500 jordbruksföretag från lantbruksregistret avseende 2003 respektive 2005 kompletterat med företag från administrativa register över svin- och fjäderfäföretag. Uppgiftsinsamlingen har skett via postutskick samt via webbtjänsten *djurräkning 2004* respektive *djurräkning 2006* på Jordbruksverkets webbplats.

År 2005 baseras statistiken för får, getter, svin och fjäderfä på en postenkätundersökning (juni 2005) till samtliga jordbruksföretag i landet.

Undersökningen om hästar genomfördes hösten 2004. Populationen bestod av fyra delpopulationer:

- Fastighet som ingår i jordbruk. Ramen här-
rörde från Lantbruksregistret 2003. För företag
som i strukturundersökningen 2003 uppgett
att hästar förekom, användes denna uppgift.
För övriga inhämtades uppgifter via urvalsundersökning.
- Andra fastigheter där hästhållning skulle
kunna förekomma. Ramen härrörde från Fastig-
hetstaxeringsregistret och uppgifterna samlas
in via urvalsundersökning.
- Ridskolor och professionella trav- och
galopptränare totalundersöktes.
- Hästhållare inom ett fåtal kommuner, där in-
formation erhöles från det kommunala tillsyns-
registret.

Uppgifterna inhämtades via postenkät.

Annan djurskötsel

Statistik rörande pälsdjurskötsel utarbetas fortlöpande av Sveriges Pälsdjursuppfödare Riksförbund.

Sveriges Biodlares Riksförbund utarbetar statistik över biodlingen utifrån postenkäter.

Uppgifter om *rennäringen*, vad avser antalet samebyar, antalet företag och antalet re-
nar, är hämtade från Sametinget via bearbet-
ning av de s.k. renlängderna.

Annan publicering

Uppgifter om antal husdjur publiceras årligen av Jordbruksverket och SCB i Statistiska meddelanden, serie JO, senast JO 20 SM 0602.

Uppgifter om hästar publiceras i Statistiskt meddelande JO 24 SM 0501.

Publikationerna för senare år är tillgängliga på Internet och kan nås via SCB:s eller Jordbruksverkets webbplats (www.scb.se respektive www.sjv.se).

Delar av statistiken publiceras också i Sveriges Statistiska Databaser i anslutning till SCB:s webbplats.

Uppgifter om pälsdjursskötsel är hämtade ur en årlig redovisning från Sveriges Pälsdjursuppfödare Riksförbund.

Uppgifter om biodling publiceras regelmässigt i Bitidningen vilken ges ut av Sveriges Biodlare Riksförbund.

Uppgifter om antalet samebyar, antalet företag och antalet renar är hämtade från underlag vid Sametinget.

Figur 6A**Antal nötkreatur 1970–2006***Number of cattle*

1 000-tal

2 500

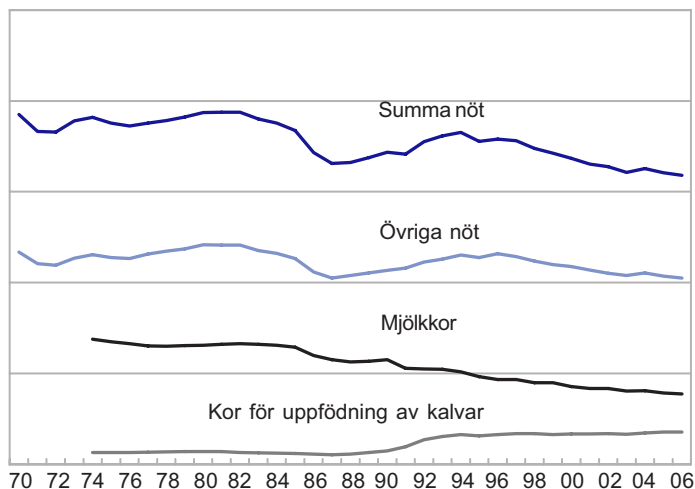
2 000

1 500

1 000

500

0

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Figur 6B**Antal svin 1970–2006***Number of pigs*

1 000-tal

3 000

2 500

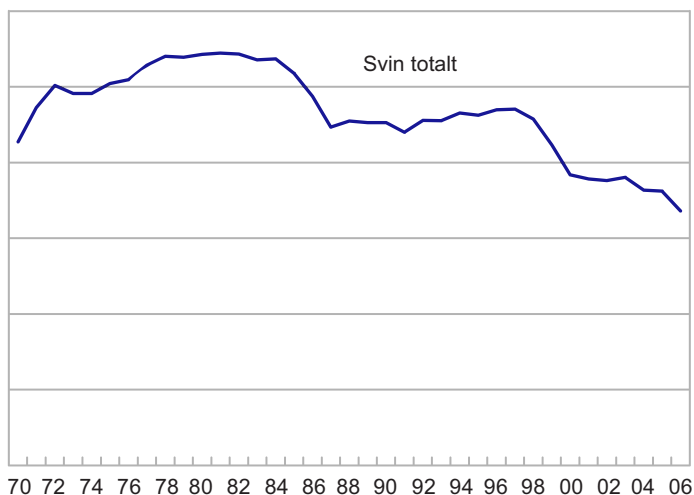
2 000

1 500

1 000

500

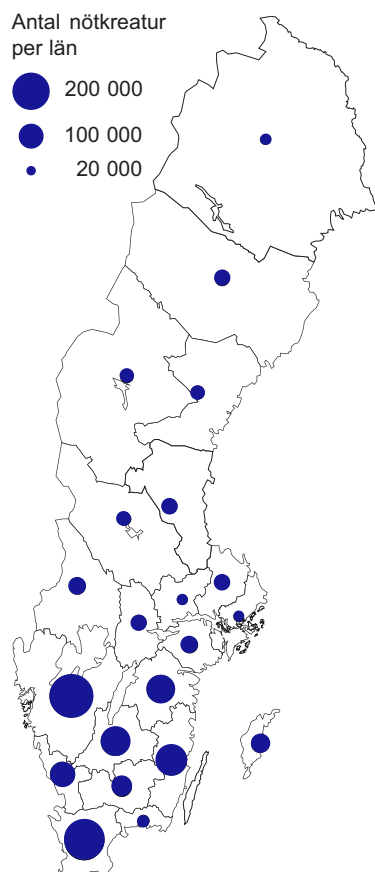
0

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Figur 6C
Nötkreaturens geografiska fördelning 2006

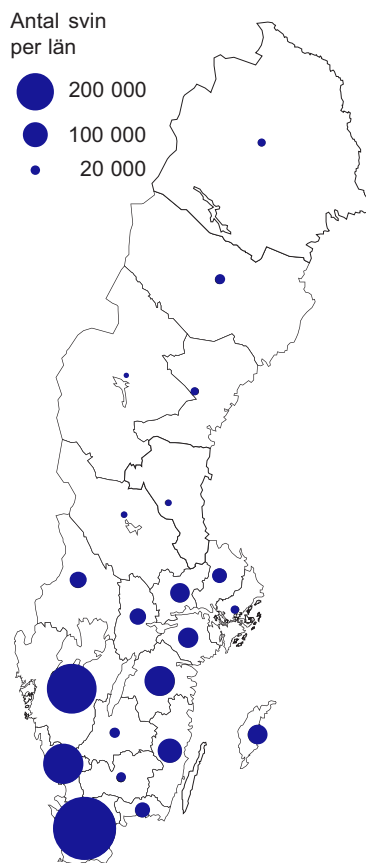
Geographical distribution of cattle

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Figur 6D
Svinens geografiska fördelning 2006

Geographical distribution of pigs

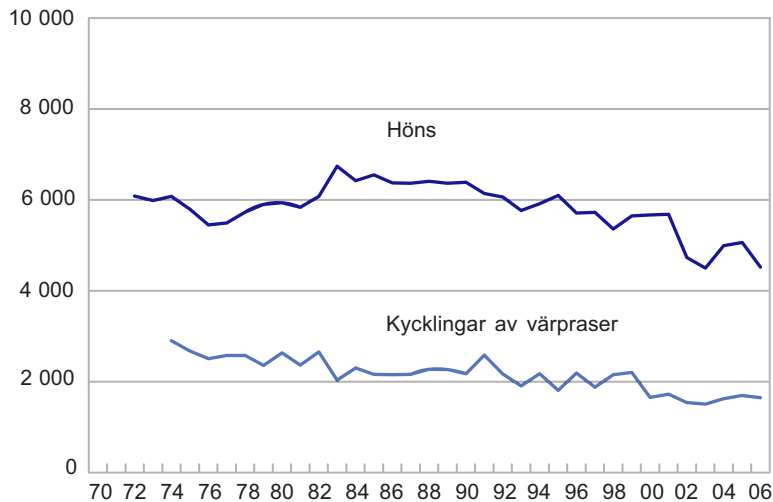

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Figur 6E
Antal höns och kycklingar 1972–2006

Number of fowls and chickens

1 000-tal

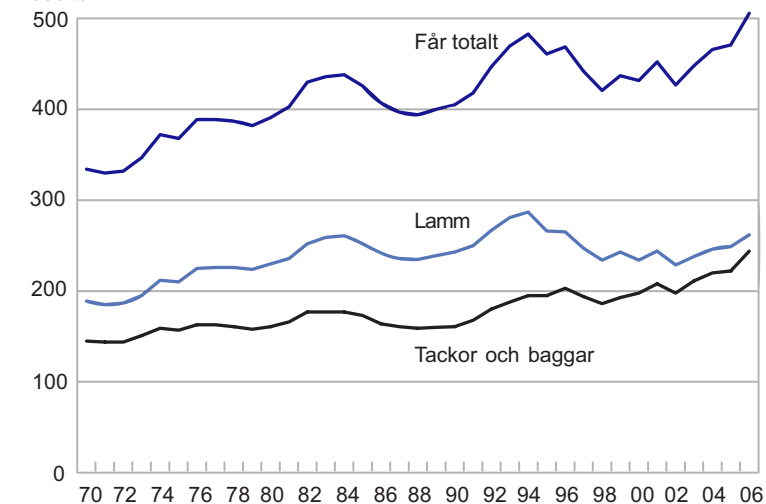

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Figur 6F
Antal får 1970–2006

Number of sheep

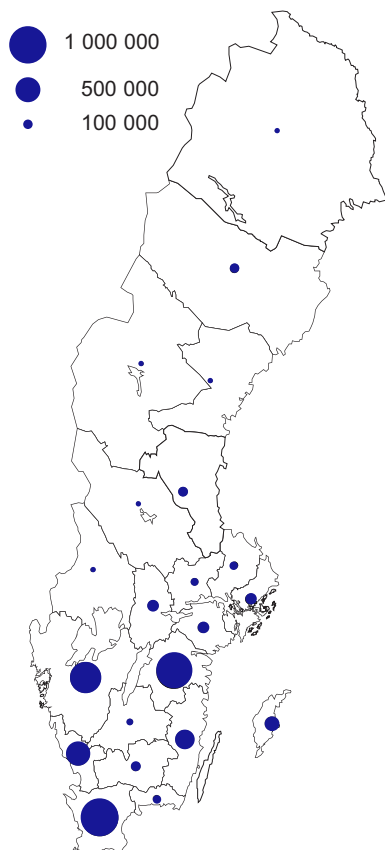
1 000-tal

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Figur 6G
Hönsens geografiska fördelning 2006
Geographical distribution of fowls

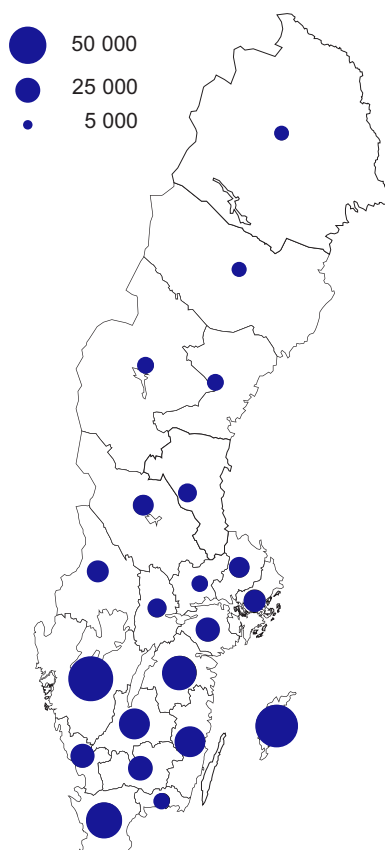
Antal höns per län

Källa: Jordbruksverket och SCB,
Lantbruksregistret.

Figur 6H
Fårens geografiska fördelning 2006
Geographical distribution of sheep

Antal får (inkl lamm) per län

Källa: Jordbruksverket och SCB,
Lantbruksregistret.

Tabell 6.1**Antal djur av olika slag 1980–2006***Number of livestock*

Djurslag	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2006
Kor för mjölkproduktion	655 738	645 706	576 409	482 118	427 621	393 263	387 530
Kor för uppfödning							
av kalvar	70 916	59 227	74 544	157 128	167 277	176 613	177 522
Kvigor, tjurar o. stutar	613 818	569 626	543 458	595 521	588 686	526 562	529 847
Kalvar under 1 år	594 550	562 642	524 032	542 328	500 183	508 495	495 510
Summa nötkreatur	1 935 022	1 837 201	1 718 443	1 777 095	1 683 767	1 604 933	1 590 409
Tackor och baggar	161 043	173 334	161 178	195 439	198 268	222 009	243 627
Lamm	230 586	251 644	243 621	266 410	233 666	249 275	261 838
Summa får	391 629	424 978	404 799	461 849	431 934	471 284	505 466
Getter, avelshonor	..	..	..	..	..	..	..
Övriga getter, inkl. killingar	..	..	..	..	..	..	..
Summa getter	..	..	..	..	..	..	..
Galtar för avel, 50 kg och däröver	11 932	10 946	8 591	7 595	4 161	2 697	2 623
Suggor för avel, 50 kg och däröver	278 249	249 248	221 092	237 355	201 896	185 415	184 321
Slaktsvin 20 kg ¹ och däröver	1 253 804	1 127 036	1 024 820	1 299 843	1 145 856	1 085 304	1 001 947
Smågrisar under 20 kg ²	1 170 212	1 112 843	1 009 440	768 344	566 004	537 800	491 644
Summa svin	2 714 197	2 500 073	2 263 943	2 313 137	1 917 917	1 811 216	1 680 535
Höns 20 veckor eller äldre (exkl. kycklingar)	5 937 152	6 548 298	6 391 943	6 100 270	5 669 655	5 065 258	4 524 040
Kycklingar av värpras avsedda för äggproduktion	2 635 620	2 159 298	2 175 676	1 811 509	1 654 063	1 696 778	1 646 280
Summa höns och kycklingar	8 572 772	8 707 596	8 567 619	7 911 779	7 323 718	6 762 036	6 170 320
Kalkoner	..	..	..	..	..	121 549	..

1) T.o.m. 1993 avser uppgiften svin 3 månader och däröver.

2) T.o.m. 1993 avser uppgiften svin under 3 månader.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 6.2**Antal företag med kor, nötkreatur, får, svin, höns m.m. 1980–2006***Number of holdings with cows, cattle, sheep, pigs, fowls and others*

Djurslag	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2006
Kor för mjölkproduktion	44 143	35 063	25 921	17 743	12 676	8 548	8 027
Kor för uppfödning av kalvar	12 436	10 310	10 883	17 069	13 861	12 821	12 447
Kvigor, tjurar och stutar	63 179	52 652	42 696	39 160	30 457	24 808	23 700
Kalvar under 1 år	62 314	52 001	41 986	36 542	27 733	22 888	21 752
Totalt med nötkreatur	70 503	58 872	47 292	41 990	32 063	26 179	25 054
Tackor och baggar	10 125	10 536	9 688	9 985	8 041	7 595	9 141
Lamm	9 547	9 940	9 101	9 380	7 272	6 666	7 527
Totalt med får	10 238	10 595	9 749	10 037	8 089	7 653	9 152
Getter, avelshonor	..	..	..	..	..	..	..
Övriga getter inkl. killingar	..	..	..	..	..	..	..
Totalt med getter	..	..	..	..	..	..	..
Hästar	..	..	..	14 300	15 325	..	..
Galtar för avel, 50 kg och däröver	8 169	7 401	5 607	4 579	2 122	1 259	1 187
Suggor för avel, 50 kg och däröver	19 247	14 933	10 836	7 927	3 218	1 767	1 606
Slaktsvin, 20 kg och däröver	15 419	12 452	8 591	8 276	3 897	2 306	2 025
Smågrisar under 20 kg	19 774	15 536	10 923	6 807	2 814	1 644	1 476
Totalt med svin	26 122	19 937	14 301	10 753	4 809	2 794	2 414
Höns, 20 veckor eller äldre (exklusive kycklingar)	23 603	17 531	12 900	9 593	5 678	4 916	4 877
Kycklingar av värpras avsedda för äggproduktion	5 093	2 714	1 875	1 405	715	634	528
Kalkoner	..	..	..	..	..	338	..
Utan nötkreatur, får, svin eller höns ¹	32 258	35 443	36 695	33 560	33 300	41 581	..

1) Andra djur än nötkreatur, får, svin eller höns kan förekomma.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 6.3**Genomsnittlig besättningsstorlek 1980–2006***Average size of herd*

Djurslag	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2006
Kor för mjölkproduktion	15	18	22	27	34	46	48
Kor för uppfödning av kalvar	6	6	7	9	12	14	14
Nötkreatur totalt	27	31	36	42	53	61	64
Tackor och baggar	16	17	17	20	25	29	27
Suggor och galtar ¹	15	18	21	31	64	106	116
Slaktsvin och smågrisar ^{1,2}	81	95	119	157	294	471	495
Höns exkl. kycklingar	250	370	500	640	1 000	1 030	928
Kycklingar av värpras	500	800	1 150	1 300	2 300	2 680	3 120

1) T.o.m. 1995 samredovisades ännu ej betäckta gyttor med slaktsvin.

Fr.o.m. 1996 samredovisades de med "Suggor och galtar".

2) T.o.m. 1993 avser uppgiften svin 3 månader och däröver.

Fr.o.m. 1994 avser uppgiften svin över 20 kg.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 6.4
Antal nötkreatur 2006
Number of cattle

Område	Kor För mjölk- produk- tion	För upp- födning av kalvar	Summa kor	Kvigor, tjurar och stutar 1 år och däröver	Kalvar under 1 år	Summa nötkreatur
<i>Län</i>						
Stockholms	4 867	3 684	8 551	7 516	7 080	23 147
Uppsala	11 489	4 833	16 322	15 260	15 044	46 626
Södermanlands	11 815	5 775	17 590	17 453	15 307	50 350
Östergötlands	28 067	12 714	40 781	38 229	36 719	115 729
Jönköpings	32 141	13 467	45 608	43 825	40 957	130 390
Kronobergs	15 179	8 592	23 771	24 077	20 187	68 035
Kalmar	40 121	11 963	52 084	50 042	44 451	146 577
Gotlands	16 542	5 418	21 960	21 366	19 248	62 574
Blekinge	5 274	5 391	10 665	9 834	9 220	29 719
Skåne	44 421	35 574	79 995	72 943	71 243	224 181
Hallands	26 980	7 763	34 743	29 525	29 070	93 338
Västra Götalands	67 050	27 264	94 314	90 861	84 284	269 459
Värmlands	10 340	7 323	17 663	17 737	16 627	52 027
Örebro	8 491	4 879	13 370	13 085	13 113	39 568
Västmanlands	6 044	2 664	8 708	7 703	8 404	24 815
Dalarnas	8 336	4 633	12 969	11 856	11 416	36 241
Gävleborgs	9 543	5 712	15 255	14 531	13 224	43 010
Västernorrlands	8 933	4 030	12 963	11 017	10 049	34 029
Jämtlands	9 408	3 522	12 930	11 178	9 573	33 681
Västerbottens	14 780	1 575	16 355	14 863	13 788	45 006
Norrbottnens	7 709	746	8 455	6 946	6 506	21 907
<i>Produktionsområden</i>						
Gss	28 316	10 288	38 604	32 190	32 555	103 349
Gmb	66 262	27 602	93 864	89 393	82 499	265 756
Gns	48 215	16 818	65 033	60 164	60 965	186 162
Ss	43 716	21 945	65 661	63 514	61 365	190 540
Gsk	126 257	70 017	196 274	189 278	170 914	556 466
Ssk	23 280	14 168	37 448	35 106	32 161	104 715
Nn	27 482	13 310	40 792	36 369	32 903	110 064
Nö	24 002	3 374	27 376	23 833	22 148	73 357
<i>Hela riket</i>						
2006	387 530	177 522	565 052	529 847	495 510	1 590 409
2005	393 263	176 613	569 876	526 562	508 495	1 604 933
2004	403 702	171 730	575 432	539 425	513 607	1 628 464
2000	427 621	167 277	594 898	588 686	500 183	1 683 767
1995	482 118	157 128	639 246	595 521	542 328	1 777 095
1990	576 409	74 544	650 953	543 458	524 032	1 718 443

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 6.5

Antal mjölkkor efter besättningsstorlek 2005

Number of dairy cows by size of herd

Område; storleksgrupp	Besättningsstorlek, antal mjölkkor					Summa
	1-9	10-24	25-49	50-74	Över 74	
<i>Län</i>						
Stockholms	..	599	1 724	1 057	..	4 963
Uppsala	..	1 140	4 607	2 932	..	11 563
Södermanlands	..	754	3 874	3 127	..	12 204
Östergötlands	58	1 415	7 765	6 524	12 577	28 339
Jönköpings	130	3 262	12 292	7 929	8 979	32 592
Kronobergs	67	1 631	5 443	4 217	4 016	15 374
Kalmar	116	1 864	11 211	8 809	19 043	41 043
Gotlands	45	1 619	5 959	3 452	5 722	16 797
Blekinge	60	892	2 042	1 344	1 036	5 374
Skåne	140	2 995	11 790	7 253	22 405	44 583
Hallands	73	2 034	6 348	5 223	13 349	27 027
Västra Götalands	474	6 732	22 257	17 419	20 727	67 609
Värmlands	126	1 039	3 037	2 286	4 081	10 569
Örebro	36	856	2 770	1 924	3 147	8 733
Västmanlands	..	543	1 939	1 422	..	6 142
Dalarnas	126	1 511	2 927	2 022	2 040	8 626
Gävleborgs	166	2 019	3 994	2 205	1 872	10 256
Västernorrlands	163	1 764	2 886	1 770	2 327	8 910
Jämtlands	86	1 827	3 195	2 360	2 083	9 551
Västerbottens	221	2 517	5 972	3 301	3 222	15 233
Norrbottnens	113	1 288	2 820	1 546	2 008	7 775
<i>Produktionsområden</i>						
Gss	57	1 640	5 275	4 676	16 436	28 084
Gmb	142	3 760	19 483	12 947	30 213	66 545
Gns	188	3 025	13 577	12 448	19 017	48 255
Ss	90	3 694	14 993	11 007	14 889	44 673
Gsk	707	13 492	44 841	30 715	39 077	128 832
Ssk	216	3 118	7 432	4 708	8 301	23 775
Nn	462	5 231	9 866	6 500	6 472	28 531
Nö	373	4 341	9 385	5 121	5 348	24 568
<i>Storleksgrupp, hektar åkermark</i>						
0,0- 2,0	-	-	-	175	620	795
2,1- 5,0	41	20	97	-	-	158
5,1- 10,0	277	355	125	-	397	1 154
10,1- 20,0	942	5 227	1 272	181	268	7 890
20,1- 30,0	475	8 710	7 260	678	839	17 962
30,1- 50,0	359	14 384	35 110	6 777	2 320	58 950
50,1- 100,0	125	8 812	65 391	44 187	26 269	144 784
Över 100,0	16	793	15 597	36 124	109 040	161 570
<i>Hela riket</i>						
2005	2 235	38 301	124 852	88 122	139 753	393 263
2004	2 682	42 246	135 767	90 182	132 825	403 702
2003	3 123	47 855	145 063	87 283	119 196	402 520
2000	6 747	75 578	171 934	88 268	85 094	427 621
1995	13 388	126 508	211 870	72 666	57 686	482 118
1990	27 928	198 372	245 115	62 243	42 751	576 409

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 6.6**Antal företag med nötkreatur 2006***Number of holdings with cattle*

Område	Kor För mjölk- produk- tion	För upp- födning av kalvar	Samt- liga kor	Kvigor, tjurar o. stutar 1 år och däröver	Kalvar under 1år	Samtliga företag med nötkreatur
<i>Län</i>						
Stockholms	105	271	376	439	379	460
Uppsala	259	376	635	728	676	770
Södermanlands	218	323	539	621	552	660
Östergötlands	469	654	1 119	1 306	1 220	1 368
Jönköpings	708	1 107	1 810	2 108	1 972	2 204
Kronobergs	330	740	1 069	1 280	1 143	1 336
Kalmar	673	787	1 459	1 670	1 540	1 751
Gotlands	344	258	602	698	655	725
Blekinge	143	451	594	640	595	671
Skåne	750	1 929	2 671	2 935	2 740	3 099
Hallands	468	668	1 136	1 302	1 201	1 373
Västra Götalands	1 450	2 259	3 707	4 296	3 953	4 574
Värmlands	230	510	740	859	770	943
Örebro	180	358	537	621	573	662
Västmanlands	121	200	321	384	341	411
Dalarnas	227	353	579	666	595	718
Gävleborgs	268	392	659	788	729	838
Västernorrlands	244	313	556	702	601	739
Jämtlands	248	256	504	592	540	632
Västerbottens	392	170	561	731	668	765
Norrbottnens	200	72	272	334	309	355
<i>Produktionsområden</i>						
Gss	421	618	1 038	1 162	1 095	1 231
Gmb	1 143	1 408	2 546	2 857	2 656	2 980
Gns	878	1 000	1 876	2 171	2 035	2 305
Ss	888	1 430	2 316	2 723	2 458	2 889
Gsk	2 765	5 582	8 335	9 620	8 842	10 133
Ssk	543	1 091	1 631	1 879	1 695	2 019
Nn	742	995	1 736	2 064	1 847	2 206
Nö	647	323	968	1 224	1 124	1 291
<i>Hela riket</i>						
2006	8 027	12 447	20 446	23 700	21 752	25 054
2005	8 548	12 821	21 254	24 808	22 888	26 179
2004	9 147	13 013	22 160	26 291	24 116	27 626
2000	12 676	13 861	25 500	30 457	27 733	32 063
1995	17 743	17 069	33 249	39 160	36 542	41 990
1990	25 921	10 883	..	42 696	41 986	47 292

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 6.7**Antal företag med mjölkkor efter besättningsstorlek 2005***Number of holdings with dairy cows by size of herd*

Område; storleksgrupp	Besättningsstorlek, antal mjölkkor					Summa
	1-9	10-24	25-49	50-74	Över 74	
<i>Län</i>						
Stockholms	..	34	48	18	..	115
Uppsala	..	62	131	49	..	271
Södermanlands	..	42	104	52	..	234
Östergötlands	8	77	212	108	91	496
Jönköpings	17	181	343	134	75	750
Kronobergs	10	95	153	70	34	362
Kalmar	15	100	306	146	149	716
Gotlands	6	87	166	57	48	364
Blekinge	9	51	60	22	9	151
Skåne	18	167	323	120	171	799
Hallands	10	117	176	85	102	490
Västra Götalands	64	381	629	290	167	1 531
Värmlands	17	64	87	38	32	238
Örebro	6	49	76	32	27	190
Västmanlands	..	29	56	24	..	126
Dalarnas	18	87	83	33	19	240
Gävleborgs	23	116	115	37	14	305
Västernorrlands	25	103	82	29	22	261
Jämtlands	12	100	95	39	21	267
Västerbottens	30	138	174	54	31	427
Norrbottnens	16	72	82	26	19	215
<i>Produktionsområden</i>						
Gss	7	92	146	77	117	439
Gmb	19	207	530	213	242	1 211
Gns	26	165	374	208	145	918
Ss	12	206	417	184	122	941
Gsk	96	762	1 264	511	319	2 952
Ssk	30	180	213	78	67	568
Nn	67	298	284	107	60	816
Nö	52	242	273	85	51	703
<i>Storleksgrupp, hektar åkermark</i>						
0,0- 2,0	—	—	—	3	5	8
2,1- 5,0	6	2	3	—	—	11
5,1- 10,0	42	28	4	—	3	77
10,1- 20,0	129	344	40	3	2	518
20,1- 30,0	63	516	232	12	6	829
30,1- 50,0	49	772	1 032	117	22	1 992
50,1- 100,0	17	450	1 798	739	273	3 277
Över 100,0	3	40	392	589	812	1 836
<i>Hela riket</i>						
2005	309	2 152	3 501	1 463	1 123	8 548
2004	380	2 373	3 809	1 500	1 085	9 147
2003	450	2 711	4 101	1 462	996	9 720
2000	1 315	4 189	4 936	1 484	751	12 676
1995	2 303	7 395	6 288	1 243	514	17 743
1990	5 228	11 811	7 428	1 069	385	25 921

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 6.8**Antal får 2006 och getter 2003***Number of sheep and goats*

Område	2006			2003		
	Tackor och baggar födda 2005 och tidigare	Lamm	Summa får och lamm	Getter, avels- honor	Övriga getter inkl. killingar	Summa getter
<i>Län</i>						
Stockholms	9 874	10 705	20 579	53	64	117
Uppsala	8 133	8 212	16 345	59	32	91
Södermanlands	10 680	10 864	21 544	40	43	83
Östergötlands	18 896	22 459	41 355	54	55	109
Jönköpings	15 664	16 460	32 124	36	73	109
Kronobergs	13 278	8 176	21 455	33	39	72
Kalmar	16 003	16 776	32 778	33	73	106
Gotlands	28 585	34 085	62 669	9	..	15
Blekinge	5 701	5 856	11 556	15	10	25
Skåne	20 211	24 552	44 763	53	100	153
Hallands	10 322	12 450	22 772	36	49	85
Västra Götalands	31 148	35 207	66 354	422	263	685
Värmlands	8 113	8 120	16 233	224	245	469
Örebro	7 235	8 564	15 799	55	32	87
Västmanlands	5 195	5 620	10 816	7	10	17
Dalarnas	8 296	7 952	16 247	463	223	686
Gävleborgs	6 082	5 990	12 072	238	144	382
Västernorrlands	5 923	4 934	10 858	378	195	573
Jämtlands	5 335	6 149	11 485	909	284	1 193
Västerbottens	4 506	4 428	8 934	194	97	291
Norrbottens	4 448	4 279	8 727	107	54	161
<i>Produktionsområden</i>						
Gss	8 447	10 121	18 568	20	48	68
Gmb	47 946	55 892	103 838	40	57	97
Gns	17 612	20 770	38 382	62	86	148
Ss	39 688	42 739	82 427	190	187	377
Gsk	81 635	84 494	166 129	527	425	952
Ssk	18 059	19 263	37 323	473	349	822
Nn	19 546	18 012	37 558	1 419	673	2 092
Nö	10 694	10 546	21 241	687	266	953
<i>Hela riket</i>						
2006	243 627	261 838	505 466	..	..	..
2005	222 009	249 275	471 284	..	..	..
2004	220 028	245 533	465 561	..	..	..
2003	210 463	237 845	448 308	3 418	2 091	5 509
2000	198 268	233 666	431 934	..	..	..
1995	195 439	266 410	461 849	..	..	..
1990	161 974	243 621	404 799	..	..	..

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 6.9**Antal tackor och baggar efter besättningsstorlek 2005***Number of ewes and rams by size of herd*

Område; storleksgrupp	Antal får (exkl. lamm)				Summa
	1–9	10–24	25–49	Över 49	
<i>Län</i>					
Stockholms	483	1 671	2 032	3 367	7 553
Uppsala	488	1 613	2 106	3 141	7 348
Södermanlands	387	2 110	1 460	5 846	9 803
Östergötlands	556	2 518	3 418	10 691	17 183
Jönköpings	610	2 914	2 120	5 077	10 721
Kronobergs	386	1 786	1 661	3 021	6 854
Kalmar	508	2 476	3 623	10 082	16 689
Gotlands	214	1 777	3 594	22 057	27 642
Blekinge	225	1 106	1 496	2 961	5 788
Skåne	1 219	3 953	3 518	11 745	20 435
Hallands	670	2 104	1 714	4 229	8 717
Västra Götalands	2 497	7 707	7 420	13 867	31 491
Värmlands	668	2 229	2 278	3 948	9 123
Örebro	447	1 484	1 193	3 248	6 372
Västmanlands	264	953	923	2 689	4 829
Dalarnas	417	1 890	1 407	2 466	6 180
Gävleborgs	400	1 820	1 493	2 885	6 598
Västernorrlands	307	1 443	1 129	2 047	4 926
Jämtlands	295	1 329	891	2 410	4 925
Västerbottens	477	1 651	1 165	967	4 260
Norrbottens	315	1 002	1 133	2 122	4 572
<i>Produktionsområden</i>					
Gss	637	1 457	1 857	3 234	7 185
Gmb	881	4 661	7 254	34 976	47 772
Gns	1 193	3 110	3 352	8 259	15 914
Ss	1 979	7 289	7 586	18 130	34 984
Gsk	3 876	16 057	15 017	35 477	70 427
Ssk	1 363	4 948	4 276	7 721	18 308
Nn	997	4 670	3 805	7 447	16 919
Nö	907	3 344	2 627	3 622	10 500
<i>Storleksgrupp, hektar åkermark</i>					
0,0– 2,0	33	32	61	801	927
2,1– 5,0	3 150	9 954	3 857	2 112	19 073
5,1– 10,0	2 567	11 918	10 204	6 168	30 857
10,1– 20,0	2 288	10 471	13 263	17 796	43 818
20,1– 30,0	1 105	3 946	5 760	18 759	29 570
30,1– 50,0	974	3 402	4 871	27 407	36 654
50,1– 100,0	1 061	3 505	4 981	26 953	36 500
Över 100,0	655	2 308	2 777	18 870	24 610
<i>Hela riket</i>					
2005	11 833	45 536	45 774	118 866	222 009
2003	11 419	45 885	46 246	106 913	210 463
2000	12 671	49 093	46 400	90 104	198 268
1999	14 186	48 083	45 196	86 179	193 644
1995	19 770	55 336	46 033	74 300	195 439
1990	23 876	41 740	39 330	57 028	161 974

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 6.10**Antal företag med tackor och baggar efter besättningsstorlek 2005***Number of holdings with ewes and rams by size of herd*

Område; storleksgrupp	Antal får (exkl. lamm)				Summa företag med får
	1–9	10–24	25–49	Över 49	
<i>Län</i>					
Stockholms	84	106	58	35	283
Uppsala	88	106	60	33	287
Södermanlands	71	128	44	45	288
Östergötlands	97	161	99	105	462
Jönköpings	120	182	64	47	413
 Kronobergs	75	116	49	27	267
Kalmar	94	156	104	77	431
Gotlands	39	104	102	172	417
Blekinge	42	70	43	28	183
Skåne	269	248	104	89	710
 Hallands	134	137	50	37	358
Västra Götalands	474	503	217	143	1 337
Värmlands	124	152	67	43	386
Örebro	81	91	34	32	238
Västmanlands	50	60	28	22	160
 Dalarnas	73	122	40	27	262
Gävleborgs	78	118	44	33	273
Västernorrlands	57	97	33	22	209
Jämtlands	62	85	26	21	194
Västerbottens	97	104	36	13	250
 Norrbottens	63	65	34	25	187
<i>Produktionsområden</i>					
Gss	145	97	53	29	324
Gmb	181	284	207	261	933
Gns	226	206	99	77	608
Ss	360	459	220	164	1 203
Gsk	739	1 022	443	340	2 544
Ssk	249	327	122	81	779
Nn	190	303	112	80	685
Nö	182	213	80	44	519
<i>Storleksgrupp, hektar åkermark</i>					
0,0– 2,0	9	2	2	10	23
2,1– 5,0	585	666	121	22	1 394
5,1– 10,0	502	754	305	79	1 640
10,1– 20,0	442	653	378	220	1 693
20,1– 30,0	211	250	163	192	816
30,1– 50,0	189	223	143	235	790
50,1– 100,0	212	217	145	201	775
Över 100,0	122	146	79	117	464
<i>Hela riket</i>					
2005	2 272	2 911	1 336	1 076	7 595
2003	2 284	2 963	1 362	999	7 608
2000	2 556	3 215	1 378	891	8 041
1999	2 916	3 119	1 325	849	8 209
1995	4 183	3 668	1 367	767	9 985
1990	5 094	2 828	1 169	597	9 688

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 6.11
Antal svin 2006
Number of pigs

Område	Galtar	Suggor	Slaktsvin, 20 kg och däröver	Smågrisar, under 20 kg	Summa svin
<i>Län</i>					
Stockholms	18	873	10 149	2 737	13 776
Uppsala	83	4 355	17 198	12 307	33 944
Södermanlands	46	6 440	34 879	18 659	60 023
Östergötlands	111	11 752	81 208	35 440	128 511
Jönköpings	..	..	7 781	4 775	15 771
Kronobergs	28	1 827	9 594	4 920	16 370
Kalmar	120	9 554	52 125	26 602	88 401
Gotlands	61	5 944	32 044	19 199	57 248
Blekinge	43	2 149	23 102	7 452	32 745
Skåne	1 100	56 629	287 302	150 304	495 335
Hallands	305	21 624	128 048	62 424	212 401
Västra Götalands	365	34 664	189 304	88 029	312 361
Värmlands	42	4 964	28 495	13 095	46 596
Örebro	33	4 764	30 092	7 996	42 884
Västmanlands	62	9 336	30 320	20 388	60 107
Dalarnas	15	1 031	3 775	2 713	7 534
Gävleborgs	19	764	4 481	2 501	7 766
Västernorrlands	15	1 082	8 701	4 215	14 013
Jämtlands	10	195	1 764	647	2 616
Västerbottens	61	2 120	12 650	5 380	20 211
Norrbottnens	..	..	8 937	1 861	11 921
<i>Produktionsområden</i>					
Gss	963	45 071	258 105	120 727	424 866
Gmb	457	36 590	203 243	108 264	348 554
Gns	347	37 459	239 984	105 594	383 385
Ss	260	28 622	142 541	70 342	241 766
Gsk	411	26 568	104 747	60 730	192 456
Ssk	65	4 661	16 270	11 177	32 173
Nn	48	2 106	15 463	7 557	25 173
Nö	73	3 244	21 595	7 252	32 163
<i>Hela riket</i>					
2006	2 623	184 321	1 001 947	491 644	1 680 535
2005	2 697	185 415	1 085 304	537 800	1 811 216
2004	3 115	191 939	1 094 537	528 445	1 818 037
2000	4 161	201 896	1 145 856	566 004	1 917 917
1995	7 595	237 355 ¹	1 299 843 ¹	768 344	2 313 137
1990	8 591	221 092 ¹	1 024 820 ¹	1 009 440	2 263 943

1) T.o.m. 1995 samredovisades ännu ej betäckta gyltor med "Slaktsvin 20 kg och däröver". Fr.o.m. 1996 samredovisas de med "Suggor och galtar".

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 6.12**Antal sugor och galtar efter besättningsstorlek 2005***Number of sows and boars by size of herd*

Område; storleksgrupp	Antal sugor och galtar				Summa
	1–49	50–99	100–199	Över 199	
<i>Produktionsområden</i>					
Gss	4 690	5 802	10 417	25 203	46 112
Gmb	2 449	3 844	7 465	24 130	37 888
Gns	1 596	2 714	7 063	26 134	37 507
Ss	1 158	1 594	5 409	21 459	29 620
Gsk	3 252	3 219	3 652	17 189	27 312
Ssk	178	627	1 449	2 128	4 382
Nn	419	280	464	1 039	2 202
Nö	416	567	676	1 430	3 089
<i>Storleksgrupp, hektar åkermark</i>					
0,0– 2,0	63	907	1 952	27 148	30 070
2,1– 5,0	260	61	358	321	1 000
5,1– 10,0	734	172	0	1 982	2 888
10,1– 20,0	2 158	1 032	1 270	1 259	5 719
20,1– 30,0	2 203	1 967	1 153	2 323	7 646
30,1– 50,0	3 280	2 522	3 841	8 591	18 234
50,1– 100,0	3 615	6 622	13 076	17 566	40 879
Över 100,0	1 845	5 364	14 945	59 522	81 676
<i>Hela riket</i>					
2005	14 158	18 647	36 595	118 712	188 112
2003	21 888	25 308	40 968	120 308	208 472
2000	30 738	32 358	44 395	78 733	186 224
1999	38 890	38 474	44 644	102 372	224 380
1995	86 863	63 852	39 580	54 655	244 950
1990	..	..	..	..	..

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 6.13**Antal slaktsvin efter besättningsstorlek 2005***Number of fattening pigs by size of herd*

Område; storleksgrupp	Antal slaktsvin					Summa
	1–99	100–249	250–499	500–749	Över 749	
<i>Produktionsområden</i>						
Gss	7 562	15 514	37 828	38 695	189 300	288 899
Gmb	4 973	8 823	20 898	27 179	157 171	219 044
Gns	3 599	5 365	20 035	24 798	185 663	239 460
Ss	2 216	6 120	17 727	12 234	131 483	169 780
Gsk	7 141	7 333	13 172	18 437	67 927	114 010
Ssk	370	866	2 421	..	..	16 002
Nn	500	1 544	4 744	..	..	15 471
Nö	763	893	5 360	4 361	11 261	22 638
<i>Storleksgrupp, hektar åkermark</i>						
0,0– 2,0	145	1 297	7 768	6 395	89 802	105 407
2,1– 5,0	422	410	1 005	1 169	1 300	4 306
5,1– 10,0	1 441	1 010	–	1 350	3 125	6 926
10,1– 20,0	4 867	2 391	3 029	6 315	10 712	27 314
20,1– 30,0	4 492	5 933	6 078	1 265	8 632	26 400
30,1– 50,0	5 255	8 815	21 526	10 250	14 700	60 546
50,1– 100,0	7 510	15 327	42 216	37 621	101 425	204 099
Över 100,0	2 992	11 275	40 563	64 358	531 118	650 306
<i>Hela riket</i>						
2005	27 124	46 458	122 185	128 723	760 814	1 085 304
2003	38 469	68 293	161 875	146 559	712 176	1 127 372
2000	49 730	85 129	162 254	174 976	611 688	1 083 777
1999	75 452	112 356	200 458	181 742	669 472	1 239 480
1995	..	..	..	..	..	1 187 990 ¹
1990	..	..	..	..	..	..

1) Svin 20 kg och däröver.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 6.14**Antal företag med suggor och galtar efter besättningsstorlek 2005***Number of holdings with sows and boars by size of herd*

Område; storleksgrupp	Antal suggor och galtar				Summa företag med suggor och galtar
	1–	50–	100–	Över	
	49	99	199	199	
<i>Produktionsområden</i>					
Gss	249	82	74	51	456
Gmb	190	56	55	47	348
Gns	99	34	50	41	224
Ss	82	22	38	36	178
Gsk	319	45	26	34	424
Ssk	29	8	10	4	51
Nn	38	4	3	3	48
Nö	35	8	5	4	52
<i>Storleksgrupp, hektar åkermark</i>					
0,0– 2,0	4	12	15	35	66
2,1– 5,0	48	1	3	1	53
5,1– 10,0	120	3	–	2	125
10,1– 20,0	230	17	9	2	258
20,1– 30,0	168	29	9	6	212
30,1– 50,0	206	36	28	17	287
50,1– 100,0	193	90	92	44	419
Över 100,0	72	71	105	113	361
<i>Hela riket</i>					
2005	1 041	259	261	220	1 781
2003	1 597	360	299	227	2 483
2000	2 282	458	325	156	3 223
1999	3 036	547	328	208	4 119
1995	6 607	934	301	116	7 958
1990	..	..	..	..	..

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 6.15**Antal företag med slaktsvin efter besättningsstorlek 2005***Number of holdings with fattening pigs by size of herd*

Område; storleksgrupp	Antal slaktsvin					Summa företag med slaktsvin
	1– 99	100– 249	250– 499	500– 749	Över 749	
<i>Produktionsområden</i>						
Gss	216	94	105	64	118	597
Gmb	173	55	58	44	101	431
Gns	108	31	52	41	120	352
Ss	83	37	48	21	85	274
Gsk	297	46	37	30	46	456
Ssk	28	6	7	..	..	52
Nn	47	10	13	..	..	78
Nö	32	5	15	7	7	66
<i>Storleksgrupp, hektar åkermark</i>						
0,0– 2,0	6	8	20	11	54	99
2,1– 5,0	43	2	3	2	1	51
5,1– 10,0	97	7	–	2	2	108
10,1– 20,0	205	14	9	10	6	244
20,1– 30,0	151	38	17	2	6	214
30,1– 50,0	190	56	62	17	11	336
50,1– 100,0	219	93	116	62	89	579
Över 100,0	73	66	108	106	322	675
<i>Hela riket</i>						
2005	984	284	335	212	491	2 306
2003	1 402	431	439	240	481	2 993
2000	2 218	524	457	289	409	3 897
1999	2 872	707	566	302	462	4 909
1995	..	..	..	..	..	8 276 ¹
1990	..	..	..	..	..	..

1) Företag med svin 20 kg och däröver.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 6.16**Antal höns 2006 samt kycklingar och kalkoner 2005***Number of fowls, chickens and turkeys*

Område	2006	2005		
	Höns, 20 veckor eller äldre	Kycklingar av värpras avsedda för ägg- produktion	Slakt- kycklingar	Kalkoner
<i>Län</i>				
Stockholms	109 809	20 825	..	114
Uppsala	55 229	31 333	358	813
Södermanlands	127 755	50 340	652 101	297
Östergötlands	898 388	399 858	285 027	175
Jönköpings	44 592	1 461	24	150
Kronobergs	98 955	40 853	189 010	276
Kalmar	281 468	176 836	1 038 975	47
Gotlands	165 151	85 948	38 055	7
Blekinge	70 839	44 656	1 615 599	..
Skåne	1 036 016	309 812	1 792 694	69 670
Hallands	464 067	91 927	572 658	78
Västra Götalands	696 444	226 816	1 205 331	41 824
Värmlands	21 604	273	35	6 287
Örebro	102 985	127 300	69 259	66
Västmanlands	74 413	302	44 808	53
Dalarnas	16 059	145	514	101
Gävleborgs	87 138	398	209	269
Västernorrlands	32 912	78 136	22	130
Jämtlands	33 543	204	37	1 020
Västerbottens	99 719	9 215	31	139
Norrbottens	6 953	140	..	..
<i>Produktionsområden</i>				
Gss	911 284	152 658	1 539 005	13 692
Gmb	751 946	433 434	2 805 391	45 797
Gns	1 282 151	512 848	1 209 633	9 666
Ss	441 762	103 417	722 500	7 564
Gsk	748 795	231 959	907 337	10 974
Ssk	165 001	174 368	320 810	32 251
Nn	115 951	78 687	67	1 397
Nö	107 151	9 407	34	208
<i>Hela riket</i>				
2006	4 524 040	1 646 280 ¹	7 436 135 ¹	..
2005	5 065 258	1 696 778	7 504 777	121 549
2004	4 995 014	1 624 948	6 085 387	..
2000	5 669 655	1 654 063	7 431 737	..
1995	6 100 270	1 811 509	4 812 824	..
1990	6 391 943	2 175 676	2 743 798	..

1) För 2006 finns endast uppgifter för riket.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 6.17**Antal höns (exkl. kycklingar) efter besättningsstorlek 2005***Number of fowls (chickens not included) by size of herd*

Område; storleksgrupp	Antal höns (exklusive kycklingar)				Summa höns
	1–49	50–199	200–4 999	Över 4 999	
<i>Län</i>					
Stockholms	2 654	1 252	10 558	68 890	83 354
Uppsala	2 173	1 391	6 606	39 307	49 477
Södermanlands	2 660	1 212	10 546	219 430	233 848
Östergötlands	3 027	925	19 580	931 827	955 359
Jönköpings	6 026	2 390	..	..	57 873
<i>Kronobergs</i>	3 144	592	20 923	43 000	67 659
Kalmar	4 534	907	18 300	173 545	197 286
Gotlands	1 201	565	15 330	204 800	221 896
Blekinge	1 008	435	..	..	50 873
Skåne	7 659	3 892	28 403	1 172 254	1 212 208
<i>Hallands</i>	2 368	600	12 550	496 490	512 008
Västra Götalands	12 681	5 081	57 654	684 137	759 553
Värmlands	2 348	530	..	..	34 763
Örebro	2 054	1 814	6 550	166 362	176 780
Västmanlands	1 183	967	15 962	98 000	116 112
<i>Dalarnas</i>	2 273	812	..	..	31 885
Gävleborgs	1 981	630	10 000	58 837	71 448
Västernorrlands	1 185	442	..	..	56 227
Jämtlands	964	475	..	..	28 526
Västerbottens	997	397	–	140 264	141 658
Norrbottnens	..	..	–	..	6 465
<i>Produktionsområden</i>					
Gss	3 249	2 192	20 181	980 226	1 005 848
Gmb	5 990	2 433	43 440	787 962	839 825
Gns	5 160	2 710	47 733	1 345 803	1 401 406
Ss	10 048	6 021	54 382	493 497	563 948
Gsk	25 961	7 392	90 658	559 387	683 398
Ssk	6 143	2 135	12 785	255 622	276 685
Nn	4 346	1 919	..	..	145 689
Nö	1 638	557	–	..	148 459
<i>Storleksgrupp, hektar åkermark</i>					
0,0– 2,0	113	180	52 463	2 043 453	2 096 209
2,1– 5,0	10 829	2 197	11 750	95 494	120 270
5,1– 10,0	13 370	3 959	14 586	95 100	127 015
10,1– 20,0	15 040	6 273	35 506	124 200	181 019
20,1– 30,0	7 746	3 071	33 020	81 287	125 124
30,1– 50,0	7 243	3 748	24 758	296 434	332 183
50,1– 100,0	6 048	4 578	67 728	309 290	387 644
Över 100,0	2 146	1 353	46 568	1 645 727	1 695 794
<i>Hela riket</i>					
2005	62 535	25 359	286 379	4 690 985	5 065 258
2003	70 846	25 845	283 863	4 117 124	4 497 678
2000	75 621	32 101	385 897	5 176 036	5 669 655
1999	87 884	39 514	418 818	5 101 293	5 647 509
1995	133 368	78 218	643 724	5 244 960	6 100 270
1990	185 804	122 461	897 009	5 186 669	6 391 943

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 6.18**Antal företag med höns (exkl. kycklingar) efter besättningsstorlek 2005***Number of holdings with fowls (chickens not included) by size of herd*

Område; storleksgrupp	Antal höns (exklusive kycklingar)				Summa företag med höns
	1– 49	50– 199	200– 4 999	Över 4 999	
<i>Län</i>					
Stockholms	163	12	8	5	188
Uppsala	138	17	8	3	166
Södermanlands	162	13	6	10	191
Östergötlands	183	13	8	49	253
Jönköpings	399	29	..	..	440
Kronobergs	217	8	9	4	238
Kalmar	283	15	9	11	318
Gotlands	85	7	9	9	110
Blekinge	71	8	..	..	88
Skåne	552	49	11	28	640
Hallands	179	5	6	22	212
Västra Götalands	824	64	33	30	951
Värmlands	168	5	..	..	180
Örebro	127	23	3	10	163
Västmanlands	90	13	7	4	114
Dalarnas	152	10	..	..	165
Gävleborgs	148	9	4	4	165
Västernorrlands	100	7	..	..	111
Jämtlands	77	5	..	..	85
Västerbottens	81	5	–	7	93
Norrbottnens	..	..	–	..	45
<i>Produktionsområden</i>					
Gss	234	27	9	35	305
Gmb	405	34	20	24	483
Gns	333	33	20	66	452
Ss	644	70	34	28	776
Gsk	1 743	95	48	27	1 913
Ssk	403	27	..	..	452
Nn	333	24	..	..	372
Nö	147	8	–	..	163
<i>Storleksgrupp, hektar åkermark</i>					
0,0– 2,0	10	1	17	61	89
2,1– 5,0	813	32	9	7	861
5,1– 10,0	949	51	10	7	1 017
10,1– 20,0	1 015	75	28	7	1 125
20,1– 30,0	492	41	17	5	555
30,1– 50,0	463	49	15	22	549
50,1– 100,0	368	51	32	23	474
Över 100,0	132	18	18	78	246
<i>Hela riket</i>					
2005	4 242	318	146	210	4 916
2003	4 745	317	156	204	5 422
2000	4 819	390	213	256	5 678
1999	5 449	478	242	272	6 441
1995	7 952	945	410	286	9 593
1990	10 284	1 533	773	310	12 900

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 6.19**Antal hästar, hästar per 1 000 invånare och antal hästhållare. Oktober 2004***Number of horses, density of horses and number of horse keepers. October 2004*

Område	Antal hästar	Därav hästar på jordbruk ¹	Antal hästar/1 000 invånare	Antal hästhållare ²
<i>Län</i>				
Stockholms	27 300	6 712	15	2 700
Uppsala	8 700	3 739	29	1 600
Södermanlands	11 200	3 964	43	1 700
Östergötlands	15 400	5 108	37	2 800
Jönköpings	12 300	4 988	37	2 500
Kronobergs	7 700	3 753	43	2 300
Kalmar	12 900	4 654	55	2 600
Gotlands	5 800	2 766	101	1 300
Blekinge	4 700	1 519	31	1 200
Skåne	35 800	13 067	31	6 800
Hallands	11 500	4 708	41	2 400
Västra Götalands	50 200	17 306	33	10 400
Värmlands	12 500	3 605	46	2 900
Örebro	9 800	3 170	36	2 000
Västmanlands	11 800	3 625	45	1 700
Dalarnas	9 500	2 844	34	2 600
Gävleborgs	9 300	3 094	34	2 500
Västernorrlands	7 200	2 507	29	1 800
Jämtlands	5 400	2 093	42	1 100
Västerbottens	8 800	1 562	34	1 800
Norrbottnens	5 300	876	21	1 500
<i>Hela riket</i>	283 100	95 660	31	56 000

1) Enligt Lantbruksregistret, juni 2003.

2) Ett jordbruk respektive fastighetsägare betraktas här som en hästhållare, även om flera personer hyr stall/stallplats och sköter sina hästar självständigt.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksstatistiken.

Tabell 6.20**Antal uppfödare av mink och rävar samt antal avelshonor 1990/91–2005/06***Number of breeders of minks and foxes and number of breeding animals*

År	Antal uppfödare av				Antal avelshonor av	
	Mink	Mink och rävar	Rävar	Summa uppfödare	Mink	Rävar
2005/06	150	–	–	150	290 000	–
2004/05	180	–	–	180	290 000	–
2003/04	180	–	–	180	290 000	–
2002/03	180	–	–	180	290 000	–
2000/01	183	–	–	183	280 000	–
1995/96	190	8	12	210	260 000	3 500
1990/91	220	25	26	330 ¹	255 000	4 600

1) Summa uppfödare 1990/91 består även av 47 chinchilla-uppfödare och 12 övriga uppfödare.

Källa: Sveriges Pälstdjursuppfödare Riksförbund.

Tabell 6.21**Antal medlemmar i Sveriges Biodlares Riksförbund, antal bisamhällen samt skörd av bihonung under perioden 1990–2006***Number of members of The Swedish Beekeepers Association, number of bee colonies and production of bee honey*

År	Antal medlemmar	Antal bisamhällen		Skörd av honung, 1 000-tals kg	Andel medlemmar med uppgifter om skörd, %	Uppräknad ¹ skörd av honung, 1 000-tals kg
		Invintrade föregående höst	Därav vinterförluster			
2006	10 246	36 097	6 362	1 434	44	3 621
2005	10 330	36 791	5 567	1 370	45	3 382
2004	10 646	39 253	4 368	973	45	2 403
2000	11 726	42 586	3 673	1 088	47	2 571
1995	13 316	57 284	4 688	2 184	60	4 044
1990	17 923	88 040	5 665	2 415	65	4 110

1) Skörden uppräknad till en total för medlemmarna, dvs. Skörd av honung dividerat med procentuell andel medlemmar som lämnat uppgifter om skörd. Dessutom har en justering för produktion utanför SBR:s medlemskrets gjorts, dvs. den uppräknade siffran divideras med 0,9.

Källa: Sveriges Biodlares Riksförbund.

Tabell 6.22**Antal renar och antal renskötselföretag vid samebyar 2005***Number of reindeer and number of holdings by sami villages*

Område; typ av sameby	Antal Same- byar	Före- tag	Ren- ägare	Renar ¹	Renar/ företag	Renar/ renägare
Jämtlands län						
Fjällsamebyar	12	105	322	42 470	404	132
Västerbottens län						
Samebyar	7	103	333	56 728	551	170
Norrbottens län						
N:a fjällsamebyar	9	339	1 321	74 018	218	56
S:a fjällsamebyar	6	259	792	42 772	165	54
Skogssamebyar	9	128	875	30 691	240	35
Koncessions- samebyar	8	14	990	14 725	1 052	15
<i>Hela riket</i>						
2005	51	948	4 633	261 404	276	56
2004	51	940	4 618	250 525	267	54
2003	51	937	4 597	238 819	255	52
2002	51	928	4 487	228 535	246	51
2001	51	915	4 500	219 504	240	49
2000	51	930	4 525	221 164	238	49
1995	51	..	4 806	253 300	..	53

1) Renantalet bygger på upprättade renlängder och avser renar i vinterhjorden.
Företag i koncessionssamebyarna avser koncessionshavare.

Källa: Sametinget och Jordbruksverket, Företagsregistret för rennäringen.

7 Arbetskraft inom jordbruket

I kapitel 7 redovisas uppgifter om arbetsinsatserna inom framförallt jordbruk och skogsbruk. Från den årliga registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken (RAMS) har hämtats uppgifter om förvärvsarbete inom jordbruk och skogsbruk och deras andel av samtliga förvärvsarbete. Uppgifter lämnas vidare om jordbrukarnas åldersfördelning.

Sammanfattning

Förvärvsarbete

År 2005 var enligt den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken, RAMS, drygt 79 000 personer sysselsatta inom jordbruk med binärningar, varav knappt 53 600 inom jordbruk. Detta innebär 1,9 respektive 1,3 % av samtliga förvärvsarbete. Detta är en ökning av antal sysselsatta inom jordbruk med binärningar med 2,3 %, däremot är det en minskning med 5,7 % för enbart jordbruket i jämförelse med förra året (se stycket *Om statistiken*). Den största andelen sysselsatta i jordbruk med binärningar noteras för Gotlands län med 5,7 % medan andelen är lägst i Stockholms län med endast 0,4 % (**tabell 7.1**).

Företagarnas åldersfördelning

Jordbrukarnas medianålder ligger i intervallet 50–54 år. 20 % av brukarna med känd ålder är 65 år eller äldre och 6 % är yngre än 35 år. Förändringarna i de här avseendena har varit små under senare år. Andelen företagare som är 65 år eller äldre är avsevärt högre i små än i stora företag (**tabell 7.2**).

Sysselsättning i jordbruket enligt EU:s statistikkrav

I samband med EU:s senaste jordbruksreform, som genomfördes i Sverige år 2005, ökade antalet ansökningar om stöd kraftigt. Detta ledde i sin tur till ett ökat antal företag i Lantbruksregistret och ett ökat antal sysselsatta i jord-

bruket 2005. Den ökning av antalet företag och antalet sysselsatta i jordbruket 2005 som redovisas i statistiken innebär inte att den faktiska strukturen och sysselsättningen i jordbruket förändrats i samma utsträckning.

Antalet sysselsatta i det svenska jordbruket, beräknade enligt EU:s statistikkrav, uppgick 2005 till totalt till 174 000 personer, vilket framgår av **tabell 7.3**. Vid företag som drivs av fysisk person var antalet sysselsatta företagare och familjemedlemmar 133 000. Stadigvarande sysselsatta, som ej var familjemedlemmar till företagaren eller som var sysselsatta i företag drivna av juridisk person, uppgick till 22 000. Antalet tillfälligt sysselsatta utan familjeanknytning till företagaren och med i allmänhet mycket låg sysselsättning var 20 000 personer.

Den totala sysselsättningen omräknad till arbetskraftsenheter, Annual Work Unit (AWU) enligt EU:s definition uppgick till 72 000. En AWU motsvarar arbetstiden för en heltidssysselsatt, för Sverige räknat efter 1 800 timmar per år. Är sysselsättningen mindre räknas motsvarande andel av en AWU. En redovisad sysselsättning på 1 800 timmar eller mer räknas alltid som en AWU. Företagaren och dennes familjemedlemmar svarar för tre fjärdedelar av det totala antalet arbetskraftsenheter (**tabell 7.4**).

Sysselsättningen i jordbruket domineras av männen både vad gäller antal personer och antal AWU. Av alla företagare och familjemedlemmar (såväl stadigvarande som tillfälligt sysselsatta) samt övriga stadigvarande sysselsatta utgör männen 114 000 (65 %) och kvin-

norna 60 000 (35 %) (**tabell 7.4**).

Närmare hälften av de sysselsatta (exkl. tillfälligt sysselsatta) redovisar under 25 % arbetstid i jordbruket. Av företagen i enskild firma samt driftsledarna bland juridiska personer har en fjärdedel motsvarande heltid eller mer i sysselsättningsgrad. Från tidigare undersökningar och från kommentarer i samband med SCB:s undersökning har det framkommit att en stor andel av dem som redovisat 1 800 timmar eller mer anser sig ha väsentligt högre arbetsinsatser än vad som motsvarar normal heltid (**tabell 7.5**).

Om statistiken

Förvärvsarbetande

I **tabell 7.1** redovisas uppgifter från den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken, RAMS, om antal förvärvsarbetande i jordbruk med binäringar år 2005. Resultaten avser förvärvsarbetande i åldern 16–84 år vilka bedöms ha utfört i genomsnitt minst en timmes arbete per vecka under november 2005.

I samband med årgång 2004 av RAMS har SCB gjort en del förändringar i bearbetningarna jämfört med tidigare årgångar. Huvudskälet till förändringarna är att snabba upp statistiken. Detta är möjligt genom att använda en ny källa för att identifiera företagare. Dessutom har metoden för att klassificera anställda setts över. Det som vi i dagligt tal kallar företagare omfattar dels de personer som driver näringsverksamhet i enskild firma eller enkelt bolag, s.k. personliga företagare, dels de personer som i delägarskap driver fåmansägt handels-, kommandit- eller aktiebolag. SCB får del av Skatteverkets insamlade standardiserade räkenskapsutdrag (SRU) från företagen redan tre månader innan den slutliga taxeringen är färdig. Från detta material kan SCB identifiera företagen och beräkna deras inkomster för den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken. Tidigare hämtades uppgifter avseende företagare från SCB:s taxeringsstatistik som var tillgänglig drygt ett år efter inkomståret.

Personliga företagare och delägare i bolag klassificerades tidigare som företagare enbart när man redovisade överskott i sin näringsverksamhet. I samband med övergången till att inhämta uppgifter om företagare från SRU inkluderas även verksamheter med underskott.

I samband med den förändrade bearbetningen för företagarpopulationen har, efter en metodöversyn, även vissa mindre justeringar gjorts avseende klassificering av sysselsatta anställda. Den största förändringen gäller den äldsta åldersgruppen (65–84 år) där betydligt fler än tidigare klassificeras som sysselsatta.

Genom att använda en ny datakälla för information om företagare redovisas en högre och mer rättvisande nivå av antalet företagare samtidigt som den longitudinella kvaliteten förbättras. Förändringarna som beskrivits ovan medför en relativt liten förändring för antalet sysselsatta som helhet. Skillnaderna blir dock mer markanta i vissa redovisningsgrupper. Det gäller t.ex. redovisning efter näringsgren och åldersgrupper. För redovisning på näringsgrenar medför detta framförallt att i de näringsgrenar som domineras av personliga företagare, som t.ex. jordbruk och fiske ökar antalet sysselsatta företagare.

Branschindelningen i RAMS är fr.o.m. 1995 gjord efter standard för svensk näringsgrensindelning 1992 (SNI92) och fr.o.m. 2002 efter standard för svensk näringsgrensindelning 2002 (SNI2002).

RAMS grundas på administrativa dataregister som inhämtas eller sammanställs av SCB. Den viktigaste källan är registret över kontrolluppgifter från arbetsgivare men uppgifter hämtas även från andra källor, t.ex. standardiserade räkenskapsutdrag från Skatteverket och SCB:s företagsregister.

RAMS genomfördes första gången 1985 och har sedan dess tagits fram varje år. Den senast framtagna årgången avser sysselsättningen 2004. RAMS ligger också till grund för sysselsättningsstatistiken i de två senaste folk- och bostadsräkningarna (FoB 85 och FoB 90).

Det är viktigt att påpeka att fördelningen på

näringsgren i RAMS grundas på det s.k. mestkriteriet, vilket förklarar varför RAMS redovisar betydligt färre personer inom jordbruk än Lantbruksregistret. I Lantbruksregistrets registrering kommer i princip alla personer med som under året varit sysselsatta på jordbruksföretag, dvs. även personer som är huvudsakligen verksamma i andra näringar.

Företagarnas åldersfördelning

Vid den årliga uppgiftsinsamlingen till Lantbruksregistret erhålls bl.a. uppgifter om jordbrukarnas åldersfördelning. Resultaten avser företagare vid samtliga jordbruksföretag som

- brukade mer än 2,0 ha åkermark eller
- innehade stora djurbesättningar – minst 50 kor eller 250 nötkreatur eller 50 sugor eller 250 svin eller 50 tackor eller 1 000 höns (inklusive kycklingar) eller
- innehade minst 2 500 kvadratmeter frilandsareal för trädgårdsproduktion eller
- innehade minst 200 kvadratmeter växthusyta för trädgårdsproduktion.

Som företagare i Lantbruksregistret räknas definitionsmässigt den person som juridiskt och ekonomiskt svarar för verksamheten. Sålunda redovisas endast uppgifter för den förste företagaren även om flera personer gemensamt brukar ett företag. Fram t.o.m. 1995 kunde ytterligare högst två företagare ingå i redovisningen. Ändringen 1996 skedde som anpassning till EU:s riktlinjer på området.

Sysselsättning i jordbruket enligt EU:s statistikkrav

Som en del av de s.k. strukturundersökningarna i jordbruket har SCB för åren 1995, 1997, 1999 och Jordbruksverket för 2003 och 2005 ställt särskilda frågor om sysselsättningen anpassade till EU:s krav. Undersökningens population är densamma som används i strukturundersökningen och nämns under *Företagarnas åldersfördelning*. Resultat från 2005

års undersökning redovisas i **tabellerna 7.3–5**.

Sysselsatta personer redovisas som företagare, familjemedlemmar till företagaren eller som ej familjemedlemmar. Enligt EU:s bestämmelser skall endast en person redovisas som företagare.

Annan publicering

Antalet förvärvsarbetande enligt RAMS med fördelning på näringsgren finns samlade i det årliga statistikpaketet AMPAK vid SCB. Bl.a. sker redovisning på län och kommun och med uppdelning på kön. Redovisning på begränsad näringsgrensnivå sker också i Sveriges Statistiska Databaser, som kan nås via SCB:s webbplats www.scb.se.

Uppgifter om jordbrukarnas åldersfördelning (ärligen sedan 1968) publicerades av Jordbruksverket och SCB i Statistiska meddelanden, serie JO 34. Sysselsättningen i jordbruket enligt EU:s statistikkrav har likaledes redovisats i Statistiska meddelanden, senast JO 30 SM 0601.

SM-publikationerna för senare år är tillgängliga på Internet och kan nås via SCB:s eller Jordbruksverkets webbplats (www.scb.se respektive www.sjv.se).

Delar av jordbruksstatistiken publiceras också i Sveriges Statistiska Databaser i anslutning till SCB:s webbplats.

Tabell 7.1**Förvärvsarbetande befolkning inom jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske 2005 efter arbetsplatsens belägenhet***Economically active population in agriculture, forestry, hunting and fishing by place of work*

Område	Förvärvsarbetande inom jordbruk, skogsbruk m.m.				Förvärvsarbetande inom jordbruk, skogsbruk m.m. i procent av samtliga förvärvsarbetande			
	Män	Kvinnor	Summa	Därav jordbruk ¹	Män	Kvinnor	Samtliga	Därav jordbruk ¹
<i>Län</i>								
Stockholms	2 805	1 189	3 994	3 305	0,6	0,3	0,4	0,3
Uppsala	2 059	463	2 522	2 026	3,3	0,7	2,0	1,6
Södermanlands	2 052	538	2 590	1 961	3,8	1,0	2,4	1,8
Östergötlands	3 665	750	4 415	3 326	3,8	0,9	2,4	1,8
Jönköpings	3 040	648	3 688	2 165	3,5	0,9	2,3	1,3
Kronoberg	2 170	486	2 656	1 275	4,5	1,2	3,0	1,4
Kalmar	3 303	638	3 941	2 737	6,1	1,3	3,8	2,7
Gotlands	1 236	230	1 466	1 352	9,5	1,8	5,7	5,3
Blekinge	1 388	253	1 641	1 085	3,9	0,8	2,4	1,6
Skåne	8 807	2 505	11 312	10 060	3,4	1,0	2,2	2,0
Hallands	3 017	739	3 756	2 991	5,0	1,3	3,2	2,5
Västra Götalands	8 895	2 088	10 983	8 503	2,3	0,6	1,5	1,2
Värmlands	2 695	564	3 259	1 639	4,4	1,0	2,8	1,4
Örebro	2 111	430	2 541	1 649	3,3	0,7	2,1	1,3
Västmanlands	1 655	399	2 054	1 564	2,8	0,8	1,8	1,4
Dalarnas	2 628	596	3 224	1 335	4,0	1,0	2,6	1,1
Gävleborgs	2 713	588	3 301	1 702	4,3	1,0	2,7	1,4
Västernorrlands	2 396	602	2 998	1 251	4,1	1,1	2,7	1,1
Jämtlands	2 255	423	2 678	1 041	7,5	1,5	4,6	1,8
Västerbottens	2 683	579	3 262	1 420	4,4	1,0	2,8	1,2
Norrbottens	2 379	470	2 849	1 217	4,1	0,9	2,6	1,1
<i>Hela riket</i>								
2005	63 952	15 178	79 130	53 604	2,9	0,8	1,9	1,3
2004 ²	62 817	14 520	77 337	56 815	2,9	0,7	1,9	1,4
2003	55 957	15 484	71 441	54 011	2,6	0,8	1,7	1,3
2002	57 829	16 057	73 886	55 715	2,7	0,8	1,8	1,3
2001	58 573	16 632	75 205	57 107	2,8	0,8	1,8	1,4
2000	60 340	17 134	77 474	59 020	2,8	0,9	1,9	1,5

1) Jordbruk, jakt och service i anslutning här till (SNI 01).

2) Ny metod fr.o.m. 2004. Se texten *Om statistiken*.

Källa: SCB, Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik.

Tabell 7.2**Jordbruksföretagarnas¹ åldersfördelning 2005***Age distribution of holders*

Avser jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åkermark eller med stora djurbesättningar eller med minst 2 500 m² frilandsareal för trädgårdsproduktion eller med minst 200 m² växthusyta för trädgårdsproduktion. *Figures refer to agricultural holdings of more than 2.0 hectares of arable land or holdings with large animal stocks or holdings with at least 2 500 square metres outdoor horticultural cultivation or at least 200 square metres greenhouse area.*

Område; storleksgrupp	Antal företagare i åldern, år								Juridisk person eller uppgift saknas	Summa
	Under 25	25– 34	35– 44	45– 49	50– 54	55– 59	60– 64	Över 64		
<i>Produktionsområden</i>										
Gss	13	257	899	690	704	721	706	970	794	5 754
Gmb	28	435	1 273	857	899	915	830	1 283	613	7 133
Gns	37	458	1 396	1 108	1 079	1 212	1 088	1 734	690	8 802
Ss	34	512	1 878	1 503	1 524	1 725	1 595	2 026	1 033	11 830
Gsk	93	1 207	3 909	2 724	2 880	3 064	2 742	4 452	908	21 979
Ssk	30	413	1 337	885	1 027	1 157	1 093	1 505	351	7 798
Nn	41	394	1 302	890	927	1 146	1 076	1 222	314	7 312
Nö	18	276	820	628	672	739	789	901	357	5 200
<i>Storleksgrupp, hektar åkermark</i>										
– 2,0	1	15	79	66	79	78	66	90	471	945
2,1 – 5,0	56	981	2 510	1 583	1 722	1 964	1 932	3 423	315	14 486
5,1 – 10,0	62	722	2 397	1 574	1 737	1 965	1 903	3 360	397	14 117
10,1 – 20,0	64	681	2 147	1 651	1 782	2 032	2 030	3 283	477	14 147
20,1 – 30,0	33	355	1 221	1 007	958	1 181	1 063	1 468	297	7 583
30,1 – 50,0	38	390	1 551	1 208	1 250	1 401	1 246	1 329	449	8 862
50,1 – 100,0	30	519	1 897	1 438	1 421	1 361	1 178	836	889	9 569
100,1–	10	289	1 012	758	763	697	501	304	1 765	6 099
<i>Hela riket</i>										
2005	294	3 952	12 814	9 285	9 712	10 679	9 919	14 093	5 060	75 808
2003 ²	287	3 593	12 040	8 339	8 973	9 752	7 822	11 596	4 378	66 780
2002 ²	344	4 029	12 940	8 753	9 671	10 288	7 867	12 645	4 413	70 950
2000 ²	405	5 077	14 769	9 532	10 746	10 449	8 062	13 287	4 471	76 798
1999 ²	310	4 878	14 617	9 784	11 261	10 126	8 339	15 842	4 962	80 119
1995 ²	..	4 091 ³	16 716 ⁴	26 245 ⁵	13 235	10 948	9 939	18 461	1 421 ⁶	101 056
1990 ²	..	5 737 ³	19 964 ⁴	28 357 ⁵	12 126	12 044	12 413	20 608	1 066 ⁶	112 132

1) Fr.o.m. 1996 redovisas endast huvudbrukaren som företagare i Lantbruksregistret. Tidigare år redovisades brukare 1 (huvudbrukare) och även brukare 2 och 3 som företagare.

2) För jämförelseåren ingår inte jordbruksföretag med mindre än 2,01 ha åkermark eller trädgårdsföretag utan åkermark.

3) Under 30 år.

4) 30–39 år.

5) 40–49 år.

6) Enbart "uppgift saknas".

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 7.3**Antal stadigvarande och tillfälligt sysselsatta personer i jordbruket 2005 i olika grupper samt arbetstid i arbetskraftsenheter AWU**

Number of permanent and temporary occupied persons in agriculture for different groups and number of working hours expressed in annual work units AWU

Avser jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åkermark eller med stora djurbesättningar eller med minst 2 500 m² frilandsareal för trädgårdsproduktion eller med minst 200 m² växthusyta för trädgårdsproduktion. *Figures refer to agricultural holdings of more than 2.0 hectares of arable land or holdings with large animal stocks or holdings with at least 2 500 square metres outdoor horticultural cultivation or at least 200 square metres greenhouse area.*

Område	Företagare och familjemedlemmar, stadigvarande och tillfälligt sysselsatta		Ej familjemedlemmar				Totalt	
	Personer	AWU	Stadigvarande sysselsatta		Tillfälligt sysselsatta		Personer	AWU
			Personer	AWU	Personer	AWU		
<i>Län</i>								
Stockholms	3 190	1 337	1 538	1 068	885	177	5 613	2 582
Uppsala	4 723	2 057	775	494	642	48	6 140	2 599
Södermanlands	3 695	1 708	963	647	641	103	5 299	2 458
Östergötlands	6 065	2 847	1 553	1 065	1 168	185	8 786	4 097
Jönköpings	7 494	3 279	735	460	460	65	8 689	3 804
Kronobergs	4 801	2 083	415	273	455	97	5 671	2 453
Kalmar	6 164	3 071	1 193	909	1 219	235	8 576	4 216
Gotlands	2 950	1 633	565	424	441	101	3 956	2 158
Blekinge	2 509	1 061	372	246	1 204	163	4 085	1 470
Skåne	16 353	7 404	4 198	3 085	5 844	1 077	26 396	11 566
Hallands	6 358	2 756	1 279	919	933	119	8 570	3 794
Västra Götaland	26 619	10 384	3 203	2 020	2 213	319	32 034	12 723
Värmlands	7 392	2 377	670	430	722	59	8 784	2 866
Örebro	4 682	1 783	564	367	290	28	5 536	2 178
Västmanlands	3 981	1 520	590	376	278	56	4 849	1 952
Dalarnas	4 343	1 559	509	317	319	49	5 171	1 925
Gävleborgs	5 144	1 869	486	295	342	44	5 972	2 208
Västernorrlands	4 852	1 646	408	264	667	57	5 927	1 966
Jämtlands	3 622	1 357	396	280	263	53	4 281	1 690
Västerbotten	4 985	1 626	774	515	383	75	6 142	2 216
Norrbottnens	2 783	949	351	252	273	40	3 407	1 240
<i>Hela riket</i>								
2005	132 701	54 305	21 540	14 709	19 643	3 148	173 884	72 162
2003	119 482	52 008	24 771	15 774	23 697	2 880	167 950	70 662
1999	132 824	56 173	24 029	15 473	20 215	2 596	177 068	74 242
1997	143 259	62 786	25 302	16 009	27 343	2 963	195 903	81 758
1995	134 979	65 050	29 245	18 350	32 216	4 274	196 440	87 674

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 7.4**Antal sysselsatta i jordbruket 2005 av olika kategorier personer och arbetskraftsenheter**

Number of permanent and temporary occupied persons in agriculture for different groups and number of working hours expressed in annual work units AWU

Avser jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åkermark eller med stora djurbesättningar eller med minst 2 500 m² frilandsareal för trädgårdsproduktion eller med minst 200 m² växthusyta för trädgårdsproduktion. *Figures refer to agricultural holdings of more than 2.0 hectares of arable land or holdings with large animal stocks or holdings with at least 2 500 square metres outdoor horticultural cultivation or at least 200 square metres greenhouse area.*

Grupper sysselsatta	Personer				Arbetskraftsenheter				Antal företag
	Män	Kvinnor	Totalt	Procent	Män	Kvinnor	Totalt	Procent	
<i>Sysselsatta i företag som drivs av fysisk person</i>									70 721
Företagare	61 977	8 744	70 721	41	31 527	3 322	34 849	48	
Makar/sambor och övriga familjemedlemmar	23 277	38 703	61 980	36	8 087	11 369	19 456	27	
Stadigvarande sysselsatta (ej familjemedlemmar)	5 326	1 785	7 111	4	3 350	972	4 322	6	
Tillfälligt sysselsatta (ej familjemedlemmar)	8 152	3 559	11 711	7	1 077	404	1 481	2	
Totalt	98 732	52 791	151 523	87	44 041	16 067	60 107	83	
<i>Sysselsatta i företag som drivs av juridisk person</i>									5 087
Stadigvarande sysselsatta	10 421	4 007	14 428	8	7 869	2 519	10 388	14	
Tillfälligt sysselsatta	4 556	3 376	7 932	5	954	712	1 667	2	
Totalt	14 977	7 383	22 361	13	8 823	3 231	12 055	17	
<i>Hela riket</i>									
2005	113 709	60 174	173 884	100	52 864	19 298	72 162	100	75 808
2003	..	..	167 950	100	..	..	70 662	100	67 890
1999	..	..	177 068	100	..	..	74 242	100	81 407
1997	..	..	195 903	100	..	..	81 758	100	89 577
1995	110 376	53 848	164 225 ¹	100	62 346	21 053	83 400 ²	100	..

1) Tillfälligt sysselsatta som ej är familjemedlemmar 32 216 personer ingår ej.

2) Arbetskraftsenheter avseende tillfälligt sysselsatta som ej är familjemedlemmar 4 274 AWU ingår inte.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

Tabell 7.5**Antal sysselsatta i jordbruket 2005 efter årlig arbetstid för samtliga företagskategorier***Number of occupied persons in agriculture by working hours for all categories of holdings*

Avser jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åkermark eller med stora djurbesättningar eller med minst 2 500 m² frilandsareal för trädgårdsproduktion eller med minst 200 m² växthusyta för trädgårdsproduktion. Figures refer to agricultural holdings of more than 2.0 hectares of arable land or holdings with large animal stocks or holdings with at least 2 500 square metres outdoor horticultural cultivation or at least 200 square metres greenhouse area.

Företagskategori	Årlig arbetstid, timmar					Totalt
	1– 449	450– 899	900– 1 349	1 350– 1 799	1 800–	
Enskild firma						
<i>Företagare</i>	28 104	12 355	8 757	4 939	16 566	70 721
Män	23 391	10 879	7 807	4 465	15 436	61 977
Kvinnor	4 714	1 476	950	474	1 130	8 744
<i>Makar/sambo</i>	25 216	5 124	2 949	1 659	3 056	38 004
Män	3 276	1 049	675	353	599	5 952
Kvinnor	21 940	4 075	2 274	1 306	2 457	32 052
<i>Övriga familjemedlemmar</i>	15 939	3 002	1 485	1 057	2 493	23 977
Män	10 968	2 304	1 137	819	2 096	17 325
Kvinnor	4 970	698	347	238	398	6 651
<i>Övriga stadigvarande sysselsatta</i>	1 865	1 069	931	1 324	1 923	7 111
Män	1 355	737	591	1 017	1 627	5 326
Kvinnor	510	332	340	307	296	1 785
<i>Andra tillfälligt sysselsatta</i>	..	..	..	..	..	11 711
Män	..	..	..	..	..	8 152
Kvinnor	..	..	..	..	..	3 559
Juridiska personer						
<i>Driftsledare</i>	813	597	533	456	2 688	5 087
Män	717	551	468	394	2 486	4 616
Kvinnor	97	46	64	62	203	471
<i>Övriga stadigvarande sysselsatta</i>	1 433	1 277	1 224	1 735	3 671	9 340
Män	750	579	590	1 077	2 808	5 804
Kvinnor	682	698	634	658	863	3 536
<i>Andra tillfälligt sysselsatta</i>	..	..	..	..	..	7 932
Män	..	..	..	..	..	4 556
Kvinnor	..	..	..	..	..	3 376
Totalt	..	..	..	..	..	173 884
Män	..	..	..	..	..	113 708
Kvinnor	..	..	..	..	..	60 175

Källa: Jordbruksverket och SCB, Lantbruksregistret.

8 Produktionsmedel inom jordbruket

I kapitel 8 redovisas uppgifter om jordbrukarnas inköp av traktorer och andra maskiner och redskap. Vidare redovisas uppgifter om länsstyrelsernas förprovning av byggnader sammanställda av Djurskyddsmyndigheten. Dessutom redovisas statistik rörande försäljningen till jordbruket av bekämpningsmedel och mineralgödsel samt produktion av jordbrukets fodermedel. Statistik över bekämpningsmedel och mineralgödsel i jordbruket redovisas också i kapitel 12.

Sammanfattning

Traktorer

Totalt levererades 3 800 traktorer till det svenska jordbruket under år 2005, vilket var en oförändrad försäljning jämfört med 2004. Det genomsnittliga effektuttaget uppgick till 110,4 kilowatt. Sedan 1990 har det genomsnittliga effektuttaget på inköpta traktorer ökat med runt 80 % (**tabell 8.1**).

Värdet av jordbrukets inköp av traktorer uppgick till 1 850 milj. kr. I fasta priser har värdet av traktorinköpen ökat med ca 20 % sedan 1990 (**tabell 8.2**).

Övriga maskiner och redskap

Inköp av andra maskiner och redskap än traktorer uppgick till 2 994 milj. kr under 2005. Dominerande var redskap för skörd och tröskning som uppgick till 658 milj. kr. eller 22 % av jordbrukets totala inköp av maskiner och redskap exklusive traktorer. I fasta priser har jordbrukets inköp av övriga maskiner och redskap minskat med 10 % sedan 1990 (**tabell 8.2**).

Förprovning av byggnader

Antalet förprovade byggnader har ökat markant de senaste två åren och ökningen har under år 2006 rört samtliga djurslag. Under år 2006 förprovades flest byggnader i Västra Göta-

lands län följt av Skåne län och Kalmar län. De flesta förprovningar avser byggnader för övrig nöt, hästar eller mjölkkor (**tabell 8.3**).

Utsäde

Officiell statistik saknas beträffande utsädesmängder. Statens utsädeskontrolls uppgifter om certifierade utsädesmängder kan dock ses som en uppskattning av den totala försäljningen av utsäde.

Av **tabell 8.4** framgår att det totalt certifierades ca 158 900 ton utsäde av fröburna växtslag och ca 24 300 ton potatis under 2005/2006. Under samma period importerades knappt 5 000 ton fröburna växtslag som införts från annat land inom EES-området. Vad gäller utsädespotatis finns inget krav på införselanmälan vid import från annat EES-land. Därmed finns heller inga tillförlitliga uppgifter om kvantiteten importerat potatisutsäde.

Bekämpningsmedel

Tabell 8.5 visar försäljningen av bekämpningsmedel i ton under perioden 1990–2005. Som synes dominerar försäljningen av ogränsmedel. För samtliga slag av bekämpningsmedel gäller att kvantiteterna varierar mellan enskilda år under perioden.

Det kan vara svårt att jämföra kvantitets-siffrorna mellan år. Förekomsten av skadegö-

rare, t.ex. bladlöss varierar mellan åren och påverkar försäljningen. Nya preparat tillkommer och gamla försvinner från marknaden. Övergång till mer verksamma substanser kan medföra att en likvärdig effekt erhålls med en mindre mängd verksamt substans.

Mineralgödsel

Tabell 8.6 visar den totala försäljningen av mineralgödsel samt i vilka former som kväve, fosfor och kalium sålts. Redovisningen avser vikten av den sålda varan och inte av respektive näringsämne. Enkla kvävegödselmedel kan t.ex. innehålla mellan 15 och 46 % kväve.

Av tabellen framgår att användningen av enkla mineralgödselmedel totalt är 4 % större än användningen av sammansatta medel. De rena kvävegödselmedlen utgörs främst av kalksalpeter N 15,5 (15,5 % kväve), av kalkammonsalpeter/Axan (27–28 % kväve) samt av ammoniumnitrat N 34 (34 % kväve). Bland de sammansatta gödselmedlen är NP 27-2 (27 % kväve, 2 % fosfor) dominerande i gruppen NP-medlen, medan PK 11-21, NK 20-15 samt NPK 27-3-3 och 21-4-7 är dominerande i övriga grupper.

Försäljningen av mineralgödsel har under den senaste 5-årsperioden minskat med 20 %. Mellan 2004/05 och 2005/06 minskade försäljningen av enkla gödselmedel med knappt 0,5 % och försäljningen av de sammansatta gödselmedlen minskade med 3 %.

Försäljningen av kväve, uttryckt som ren växtnäring, har mellan åren minskat något och är nu den lägsta sedan 1960-talet. Sett till den minskning som skett av arealen spannmål, kunde en större förändring ha förväntats. En ökad odling av höstsäd och oljeväxter jämfört med 2004/05, kan dock ha motverkat en minskad kväveförsäljning.

Svag lönsamhet i växtodlingen bedöms också ha bidragit till en minskad gödsling med fosfor och kalium. Dessutom har gödselmedel med lägre fosfor- och kaliumhalter introducerats de senaste åren, vilket medfört att tillförseln av dessa näringsämnen minskat mer än kvävegödslingen.

Fodermedel

Råvaruförbrukningen till foderblandningar har under 2006 ökat. För de svenska råvarorna är ökningen 12 %, medan ökningen för importerade råvaror ligger på 31 % jämfört med föregående år (**tabell 8.7**). Spannmål dominerar den inhemska råvaruförbrukningen, medan oljehaltiga frön eller frukter, däribland soja, utgör den största delen av de importerade råvarorna.

I **tabell 8.8** redovisas råvaror ingående i foderblandningar producerade i Sverige för samtliga djurslag. Förbrukningen har ökat för alla djurslag utom svin, för vilka nedgången i förbrukning är marginell jämfört med föregående år. Minskningen sedan 2004 är dock 17 %. Den svenska råvaruansvändningen till hästfoder har ökat med närmare 90 % sedan 2005 och till gruppen övriga djurslag har användningen mer än fördubblats. Spannmål är den vanligaste råvaran i samtliga foderblandningar. I foder till nötkreatur används även mycket betmassa, raps och soja. Soja är efter spannmål den enskilt mest använda råvaran till svin och fjäderfä.

Om statistiken

Maskiner och redskap

Jordbruksverket genomför varje år sedan 1979 en undersökning om försäljningen av lantbruksmaskiner och -redskap. Fram till och med den undersökning som avsåg 1991 var dessa undersökningar totalundersökningar. Därefter har totalundersökningar genomförts intermitent. Den senast genomförda totalundersökningen avsåg 2003 medan undersökningar för 2004 och 2005 varit urvalsundersökningar.

De redovisade värdena av försålda maskiner och redskap grundas på angivna katalogpriser, vilket medför att hänsyn ej kunnat tas till eventuella rabatter. Mervärdesskatt ingår inte i tabelluppgifterna.

Förprovning av byggnader

Djurstallar får inte uppföras, byggas till eller byggas om utan att byggnaden från början

har godkänts från djurskydds- och djurhälsosynpunkt. Detsamma gäller när ett stall eller en anläggning ändras på ett sätt som är av väsentlig betydelse från djurskydds- eller djurhälsosynpunkt, eller när en byggnad som förut använts på något annat sätt börjar utnyttjas som djurstall. Kraven på förprovning och besiktning av djurstallar finns i djurskyddsförordningen.

Länsstyrelsen förprövar djurstallet med hjälp av ritningar och dylikt, och besiktigar stallen när det är färdigbyggt för att kontrollera att granskningsunderlaget har följts vid byggandet.

Förprovning krävs inte om antalet djur av berört djurslag efter den planerade byggnadsåtgärden understiger 5 hästar, 10 vuxna nötkreatur, 20 ungnöt, 10 vuxna svin, 50 slaktsvin, 100 tillväxtgrisar, 20 vuxna får eller getter, 500 fjäderfä utom strutsfåglar eller 3 strutsfåglar.

Statistik rörande förprovning av byggnader sammanställs fortlöpande av Djurskyddsmyndigheten.

Utsäde

Officiell statistik om använda utsädesmängder etc. saknas i stort sett. Däremot kan försäljningen av utsäde uppskattas genom statistik över certifierade kvantiteter från den officiella utsädeskontrollen. För denna gäller följande:

Utsäde av lantbruksväxter måste vara certifierat för att få släppas ut på marknaden. För köksväxtutsäde gäller krav på certifiering eller märkning som godkänt standardutsäde. Utsäde som har certifierats i annat land inom EES-området får importeras och säljas i Sverige utan krav på ny certifiering.

Certifiering av utsäde utförs av Statens utsädeskontroll. Certifiering av fröburna växtslag får också utföras av fristående juridisk person som har förklarats behörig av Jordbruksverket.

Beslut om certifiering grundas på kontroll av generationssamband, officiell fältbesiktning, officiell provtagning, analys av frövaru- respektive knölkvalitet samt kontroll av sortrenhet och sortäktighet.

Certifiering innebär att utsädet godkänns för olika typer av användningar, t.ex. som förädlarutsäde, stamutsäde, certifikatutsäde och basutsäde.

Statistik rörande utsädescertifieringen sammanställs av Statens utsädeskontroll.

Mineralgödsel

Statistiken om försäljning av mineralgödselmedel (handelsgödsel) samlas in genom en enkätundersökning till tillverkare och importörer av mineralgödselmedel. Enligt lag skall mijöavgift erläggas med hänsyn till medlens kväve- och kadmiuminnehåll. Från det register som upprättas över de företag som betalar gödselmedelskatt hämtas underlag för enkätundersökningen.

Undersökningen sker samordnat mellan Jordbruksverket och SCB. Jordbruksverkets statistik inriktar sig på försäljningen i ton vara per produkt medan SCB:s redovisning sker uttryckt i ren växtnäring per län.

Hänsyn har i denna statistik ej kunnat tas till ev. lagerförändringar på enskilda gårdar eller i handelsledet. Uppgifterna som redovisas är baserade på den försäljning som sker till jordbruket och trädgårdsnäringen. Användningen av handelsgödsel i skogsbruket eller de specialgödselmedel som används för golfbanor samt organiska gödselmedel ingår inte i statistiken.

Fodermedel

Jordbruksverket begär in rapporter om råvaruförbrukningen från foderföretagen varje halvår. Företagen skall ange vilka råvaror som använts, till vilket djurslag foderråvaran har använts samt om råvarorna är av svenskt eller utländskt ursprung. Då systemet för inrapportering ändrades inför 2004 kan man inte göra jämförelser med statistik från 2003 eller tidigare. Rapporteringen av råvaruförbrukningen bygger på Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 1993:177) om foder och är relativt detaljerad statistik.

Annan publicering

Jordbrukarnas investeringar i maskiner och redskap har från år 2003 publicerats på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se under rubriken Statistik.

Fler uppgifter om förprovning av djurstallar finns i rapporten Tillsynsrapporteringen 2006 på Djurskyddsmyndighetens webbplats www.djurskyddsmyndigheten.se.

Uppgifter om *certifierat utsäde* har publicerats på Statens utsädeskontrolls webbplats (www.utsadeskontrollen.se) under rubriken Statistik.

Uppgifter om *bekämpningsmedel i jordbruket* har publicerats på Kemikalieinspektionens webbplats (www.kemi.se) under rubriken Statistik.

Statistik över *försäljningen av mineralgödsel i jordbruket* har publicerats på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se under rubriken Statistik.

Foderstatistik för 2006 publiceras i rapporten "Jordbrukets foderkontroll 2006" på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se under rubriken Djur och veterinär.

Tabell 8.1**Antal levererade traktorer 1990–2005***Number of delivered tractors*

År	Antal levererade traktorer	Genomsnittlig effekt på kraftuttaget. Kilowatt
2005	3 800	110,4
2004	3 800	111,4
2003	3 400	99,2
2000	4 000	76,0
1995	2 900	69,0
1990	3 988	60,7

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 8.2**Jordbrukets inköp av maskiner och redskap åren 1990–2005, milj. kr***Purchases of machinery and implements by the agricultural sector*

	1990	1995	2000	2003	2004	2005
<i>Löpande priser</i>						
Traktorer och jeepar						
Egentliga traktorer	999	1 079	1 673	1 578	1 741	1 850
Övriga tillhörande gruppen traktorer	15	3	21	17	28	23
Jordbearbetningsredskap	262	152	224	178	161	126
Redskap för sådd, spridning m.m.	200	184	234	272	253	212
Redskap för skörd och tröskning	516	433	640	754	731	658
Vagnar	139	41	94	171	246	217
Torkar, kvarnar, silor m.m.	219	119	206	187	208	201
Potatis och rotfruktsredskap	67	100	77	95	178	120
Transportredskap och lastapparater ¹	179	170	292	271	302	347
Utrustning för mjölkning och mjölkhantering	64	110	164	134	108	134
Stallutrustningar	227	342	309	472	414	469
Bevattningsutrustningar	18	28	14	25	25	25
Diverse ²	73	56	75	136	138	145
Skogs- och trädgårdsredskap för lantbruket ³	..	..	..	242	318	317
Summa	2 978	2 817	4 023	4 532	4 851	4 844
<i>2005 års priser</i>						
Traktorer	1 552	1 340	1 872	1 630	1 808	1 850
Övriga maskiner och redskap	3 816	2 572	2 854	3 088	3 240	2 994
Summa	5 368	3 912	4 726	4 718	5 048	4 844

1) Exklusive vagnar.

2) Elmotorer och hydroforer som ingått i posten "Diverse" har utgått fr.o.m. 2003 års undersökning.

3) Ny post fr.o.m. 2003 års undersökning.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 8.3**Antalet förprovade djurstallar under 2006***Number of pre-tested buildings for livestock*

Område	Mjölkkor	Dikor	Övriga nöt	Suggor	Slaktsvin	Övriga svin	Hästar	Övriga djur ¹
<i>Län</i>								
Stockholms	3	7	7	—	—	—	40	4
Uppsala	10	6	23	1	—	—	28	8
Södermanlands	8	11	22	2	3	—	21	6
Östergötlands	18	21	21	4	3	1	34	23
Jönköpings	16	23	64	1	—	—	22	5
Kronobergs	20	18	31	1	—	—	18	8
Kalmar	38	16	87	2	3	1	23	14
Gotlands	9	5	23	1	—	—	9	10
Blekinge	2	3	9	2	1	—	6	3
Skåne	21	20	59	14	9	2	79	12
Hallands	23	9	39	8	5	2	59	11
Västra Götalands	40	27	70	12	8	10	107	21
Värmlands	9	14	23	6	6	6	15	3
Örebro	1	9	11	2	3	2	18	11
Västmanlands	2	5	7	3	2	2	26	3
Dalarnas	3	10	11	—	—	—	13	7
Gävleborgs	5	1	10	—	—	—	12	4
Västernorrlands	14	7	15	1	1	—	6	—
Jämtlands	14	12	19	—	1	1	8	8
Västerbottens	14	—	29	1	1	—	9	3
Norrbottnens	6	3	8	—	—	—	11	3
<i>Hela riket</i>								
2006	276	227	588	61	46	27	564	167
2005	242	226	545	34	28	24	540	150
2004	218	183	410	36	48	23	448	137
2003	276	132	344	59	47	10	340	160
2000	466	240	606	78	54	37	190	111
1994/95	926	107	224	240	116	43	.. ²	.. ²

1) Får/getter, fjäderfä och pälsdjur.

2) Sammanlagt 87 förprovade djurstallar för häst, får/getter, fjäderfä och pälsdjur.

Källa: Djurskyddsmyndigheten.

Tabell 8.4**Total kvantitet certifierat utsäde 2004/05 och 2005/06, ton***Total quantity of state certified seed*

Utsädesslag	Certifierat i Sverige		Importerat certifierat utsäde	
	2004/05	2005/06	2004/05	2005/06
Stråsäd				
Höststråsäd	58 961	56 930	868	858
Vårstråsäd	94 322	85 135	1 088	618
Foderväxter				
Baljväxter	8 836	8 148	504	730
Gräs	5 186	6 742	2 454	2 222
Övr. foderväxter	7	48	66	27
Betor	467	349	447	264
Olje- och fiberväxter	1 618	1 429	240	289
Köksväxter	66	125	0	0
<i>S:a fröburna växtslag</i>	169 463	158 906	5 667	5 007
Potatis	27 090	24 290	–	–

Källa: Statens utsädeskontroll.

Tabell 8.5**Total försäljning av bekämpningsmedel till jordbruket.****Kvantitet verksam substans 1990–2005**

Total sale of pesticides to agriculture. Quantities of active substance

Bekämpningsmedel	Totalt	Därav			
		Insekts- medel ¹	Svamp- medel ²	Betnings- medel ³	Ogräs- medel ⁴
<i>Kvantitet verksam substans, ton</i>					
2005	1 569	18	211	42	1 298
2004	986	14	221	44	706
2003	2 087	21	194	37	1 835
2000	1 652	17	186	52	1 397
1995	1 224	17	133	67	1 007
1990	2 344	26	546	97	1 675

1) Inkluderar inte myggmedel.

2) Inklusive mikronäringsämnen och baljväxtbakterier.

3) Förbrukning huvudsakligen inom utsädesbranschen.

4) Inklusive medel för tillväxtreglering.

Källa: Kemikalieinspektionen.

Tabell 8.6**Förbrukning av mineralgödsel inom jord- och trädgårdsbruk 1990/91–2005/06, milj. kg***Use of commercial fertilizers in agriculture and horticulture*

	1990/91	1995/96	2000/01	2003/04	2004/05	2005/06
<i>Enkla gödselmedel</i>						
Kvävegödsel	685,4	555,9	579,4	474,7	361,0	360,9
Fosforgödsel	12,0	4,2	2,6	1,5	1,0	0,8
Kaliumgödsel	6,0	8,0	9,2	10,3	10,1	9,4
Svavelgödsel	–	–	0,6	0,5	0,6	0,5
<i>Sammansatta gödselmedel</i>						
NP-gödsel	42,8	56,4	44,5	46,1	35,1	34,6
PK-gödsel	74,3	62,6	33,5	23,9	17,3	14,4
NK-gödsel	18,6	13,0	20,2	9,2	8,2	9,7
NPK-gödsel	292,3	266,6	284,8	285,0	290,4	281,7
Totalt	1 130,9	966,7	974,8	851,2	723,8	712,0

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 8.7**Råvaror ingående i foderblandningar för samtliga djurslag 2005 och 2006, ton***Feed materials in compound feeds for all animals*

Foderråvara	Producerat i Sverige		Importerat	
	2005	2006	2005	2006
Spannmål; produkter och biprodukter	1 029 420	1 079 979	48 100	48 784
Oljehaltiga frön eller frukter; produkter och biprodukter	169 062	156 426	497 574	646 842
Frön från baljväxter; produkter och biprodukter	35 710	25 331	71	802
Stamknölar, rotfrukter och rötter; produkter och biprodukter	54 352	68 459	104 854	159 132
Andra frön och frukter; produkter och biprodukter	665	9	62	6 014
Vallfoder och grovfoder	4 177	6 729	12 873	15 570
Andra växter; produkter och biprodukter	7	840	2	4
Mjölkprodukter	2 320	13 063	6 788	2 203
Produkter från landleddjur ¹	8 722	11 062	5 438	3 047
Fiskar, andra marina djur; produkter och biprodukter ²	3 336	2 258	2 496	2 484
Mineraler	28 205	98 072	58 826	27 607
Diverse ³	38 913	51 895	7 425	8 481
Övriga produkter ⁴	22 496	53 840	5 939	64 564
Totalt	1 397 385	1 567 963	750 448	985 534

1) Köttmjöl, mjöl av kött med ben, benmjöl, grevar, fjäderfämjöl (äv. hydrolyserat), blodmjöl och animaliskt fett.

2) Fiskmjöl och fiskolja (äv. raffinerad och härdad).

3) Bageri- och pastaprodukter och biprodukter därav, fettsyror och salter av fettsyror.

4) Produkter som innehåller råvaror som inte ingår i ovanstående produktgrupper.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 8.8**Råvaror ingående i foderblandningar producerade i Sverige för samtliga djurslag 2006, ton***Feed materials in compound feeds produced in Sweden for all animals*

Foderråvara	Svin	Fjäderfä	Nöt	Häst	Hund/ Katt	Övrigt	Totalt
<i>Spannmål; produkter och biprodukter</i>							
Varav havre	9 655	24 040	13 809	9 822	3	1 151	58 480
korn	75 190	24 424	158 506	2 218	250	2 908	263 496
vete	105 024	231 231	84 618	4 637	17 294	2 348	445 152
vetefodermjöl	18 606	3 066	15 151	509	499	1 306	39 137
vetekli	19 410	9 348	74 869	6 961	838	2 649	114 075
rågvetete	12 212	15 404	58 880	15	—	328	86 839
torkad drank	2 088	72	34 038	19	—	401	36 618
Summa	245 839	314 686	456 541	27 995	20 691	14 227	1 079 979
<i>Oljehaltiga frön eller frukter; produkter och biprodukter</i>							
Varav raps	2 342	16 231	5 421	21	—	36	24 051
raps, extraherad	7 138	2 888	114 430	—	—	272	124 728
Summa	10 537	19 398	124 779	1 231	128	353	156 426
<i>Frön från baljväxter; produkter och biprodukter</i>							
Varav ärtor	9 172	8 702	5 423	78	—	124	23 499
Summa	9 617	8 702	6 783	78	1	150	25 331
<i>Stamknölar, rotfrukter och rötter; produkter och biprodukter</i>							
Varav bet(socker)- pressmassa	737	—	28 802	454	263	224	30 480
betmelass	1 163	11	18 590	796	2	678	21 240
Summa	3 274	258	60 616	1 991	403	1 917	68 459
<i>Andra frön och frukter; produkter och biprodukter</i>							
Summa	—	—	—	—	6	3	9
<i>Vallfoder och grovfoder</i>							
Summa	13	1 591	1 760	2 913	5	447	6 729
<i>Andra växter; produkter och biprodukter</i>							
Summa	—	—	—	840	—	—	840
<i>Mjölkprodukter</i>							
Summa	1 534	—	2 327	9 148	6	48	13 063
<i>Produkter från landdjur¹</i>							
Summa	747	3 055	—	—	7 260	—	11 062
<i>Fiskar, andra marina djur; produkter och biprodukter²</i>							
Summa	1 855	384	—	—	19	—	2 258
<i>Mineraler</i>							
Summa	20 891	32 931	26 623	6 189	93	11 345	98 072
<i>Diverse³</i>							
Summa	7 127	9 216	34 903	243	204	202	51 895
<i>Övriga produkter⁴</i>							
Summa	3 603	5 959	26 407	1 372	12 690	3 809	53 840
<i>Totalt</i>							
2006	305 037	396 180	740 739	52 000	41 506	32 501	1 567 963
2005	315 920	367 876	632 516	27 596	38 803	14 674	1 397 385
2004	367 558	369 099	737 405	36 889	39 011	12 635	1 562 597

1) Köttmjöl, mjöl av kött med ben, benmjöl, grevar, fjäderfämjöl (älv. hydrolyserat), blodmjöl och animaliskt fett.

2) Fiskmjöl och fiskolja (älv. raffinerad och härdad).

3) Bageri- och pastaprodukter och biprodukter därav, fettsyror och salter av fettsyror.

4) Produkter som innehåller råvaror som inte ingår i ovanstående produktgrupper.

Källa: Jordbruksverket.

9 Stödåtgärder

I kapitel 9 redovisas direktstöden till det svenska jordbruket inom ramen för EU:s jordbrukspolitik. Redovisningen omfattar även direktstöden till rennäringen samt till företag verksamma inom förädling och avsättning av jordbruksprodukter. En beskrivning av den svenska jordbrukspolitiken under åren närmast före Sveriges inträde i EU lämnas i Jordbruksstatistisk Årsbok 2000.

Utöver direktstöd förekommer exempelvis exportbidrag och stöd till lagring av jordbruksprodukter. Dessa stöd omfattas inte av redovisningen.

EU:s jordbrukspolitik

Det svenska EU-medlemskapet från den 1 januari 1995 innebar att de svenska jordbruksstöden ersattes av EU:s stödsystem. En beskrivning av huvuddragen i EU:s jordbrukspolitik och de olika stöden görs i det följande.

EU:s gemensamma jordbrukspolitik (Common Agricultural Policy, CAP) innebär att handeln med jordbruksprodukter är fri inom unionen.

Målen för EU:s gemensamma jordbrukspolitik är att:

- Öka produktiviteten i jordbruket
- Ge jordbrukarna en skälig levnadsstandard
- Stabilisera marknaderna
- Trygga livsmedelsförsörjningen
- Ge konsumenterna livsmedel till rimliga priser

För att nå dessa mål används främst olika marknadsregleringar, men i EU:s jordbrukspolitik ingår även struktur- och regionalpolitiska åtgärder. På senare år har EU också fattat beslut om åtgärder för att minska jordbrukets belastning på miljön.

Den 1 januari 2005 införde Sverige ett nytt jordbrukarstöd – gårdsstödet. Gårdsstödet är inte kopplat till jordbrukarens produktion utan är i stort sett oberoende av vad och hur mycket

jordbrukaren producerar. Gårdsstödet ersätter flera stöd, bland annat arealersättningen och de flesta tidigare djurbidragen.

Jordbrukaren måste ha stödrätter för att få gårdsstödet.

Stödrätterna motsvarade det antal hektar jordbruksmark (åkermark och betesmark) som jordbrukaren brukade och redovisade 2005.

En stödrätt kan bestå av två delar, ett grundbelopp och ett tilläggsbelopp. Ett grundbelopp ingår i de flesta stödrätter. För betesmark är grundbeloppet per hektar lika i hela Sverige. För åkermark varierar grundbeloppet per hektar beroende på var i landet jordbrukaren har sin jordbruksmark.

Marknadsregleringarna finansieras helt av EU:s budget medan strukturstöden, de regionala stöden och miljöstöden medfinansieras av medlemsländerna.

Kommissionen har störst inflytande på de områden där EU i hög grad ansvarar för politiken, som t.ex. pris- och marknadsregleringen inom jordbrukspolitiken. För de åtgärder som medfinansieras av de enskilda medlemsländerna, t.ex. kompensationsbidraget och miljöprogrammet, är friheten större att nationellt utforma reglerna. Nationella stöd kan utformas av de enskilda medlemsländerna, men måste godkännas av kommissionen.

Jordbrukspolitiken finansieras av tullar, införselavgifter, producentavgifter och bidrag

från medlemsstaterna och upptar ungefär hälften av EU:s totala budget.

I **tabell 9.1** ges en sammanfattning av utbetalade direktstöd till jordbruket, dvs. gårdsstöd (tidigare arealersättning, djurbidrag), regionala stöd samt miljöstöd, och i **tabellerna 9.2–5** mer detaljerad statistik om dessa stöd. Uppgifterna avser de år för vilka utbetalning skett, oavsett när. Utöver dessa stöd ges stöd till investeringar och s.k. startstöd. Dessa redovisas i **tabell 9.6** och **9.7**. Statistiken där avser de år under vilka stöden beviljats för utbetalning under ett antal år framåt i tiden. Stöd till rennäringen redovisas i en särskild tabell (**tabell 9.8**).

Gårdsstöd

De tidigare produktionskopplade jordbrukarstöden (arealersättning och djurbidrag) ersattes år 2005 med ett nytt stöd, gårdsstöd som i stort sett är helt frikopplade från produktionen.

Jordbrukaren kan få gårdsstödet för all jordbruksmark, det vill säga både för åkermark och för betesmark som jordbrukaren brukar och redovisar i SAM-ansökan.

För att få fullt gårdsstöd måste jordbrukaren uppfylla de så kallade tvärvillkoren. Det innebär att:

- jordbrukaren ska sköta all sin jordbruksmark enligt skötselkraven och att
- jordbrukaren ska följa vissa regler inom områdena miljö, folkhälsa, växtskydd, djurskydd och djurhälsa. Dessa regler kallas verksamhetskrav.

För att få gårdsstödet utbetalt måste jordbrukaren ha stödrätter. Gårdsstödet betalas ut för det antal hektar jordbruksmark som jordbrukaren ansöker om. Jordbrukaren kan dock inte få mer gårdsstöd än vad stödrätterna motsvarar. Stödrätterna tillhör jordbrukaren och är inte kopplade till marken.

Varje stödrätt har ett fastställt stödvärde som varierar mellan enskilda jordbrukare. Värdet beror på:

- vilken slags mark som låg till grund för tilldelningen av stödrätterna
- vilken region som stödrätterna tilldelades i
- om stödrätterna förutom grundbeloppet även består av ett tilläggsbelopp.

Jordbrukare kan överföra stödrätter mellan varandra på olika sätt:

- handel med stödrätter och
- hyra av stödrätter i samband med arrende av jordbruksmark.

Det är upp till jordbrukarna att komma överens om villkoren för överföringen. Av **tabell 9.2** framgår att för 2006 utbetalades ca 5 507 milj. kr i gårdsstöd till svenska jordbrukare. De största utbetalningar skedde i Skåne län och i Västra Götalands län.

Stöd för proteingrödor

Från och med stödår 2004 lämnas stöd för odling av proteingrödor. Stödet ingår i den nya jordbruksreformen och kan sökas av jordbrukare som odlar vissa proteingrödor (baljväxter).

Stödet är på maximalt 55,57 euro per hektar (cirka 500 kr/ha). Inom hela EU finns en maximal areal på 1,6 milj. hektar, någon nationell nivå finns inte. Om jordbrukarna inom EU söker stöd för en större areal än den arealen kan stödet komma att minskas. Minskningen kommer då att ske proportionellt.

I Sverige är den ansökta arealen 38 775 ha för 2006, jämfört med 2005, då den ansökta arealen var 42 400 ha.

Stöd för energigrödor

Från och med stödår 2004 lämnas ett särskilt stöd för odling av energigrödor.

Jordbrukare som odlar energigrödor på mark som inte är uttagspliktig areal kan ansöka om det särskilda stödet för odling av energigrödor. Det särskilda stödet lämnas inte för energigrödor som odlas på uttagspliktig areal. Alla jordbruksgrödor kan berättiga till stöd under förutsättning att de används till godkända energiändamål.

Stödet är maximalt 45 euro (cirka 400 kr) per hektar. Inom hela EU finns en maximal garanti-

areal på 2 milj. hektar, någon nationell nivå finns inte. Visar det sig att jordbrukarna inom EU sökt stöd för en större areal än garantiarealen kommer stödet att minskas proportionellt.

Den ansökta arealen i Sverige är 49 400 ha för 2006, jämfört med 2005 då den ansökta arealen var 31 100 ha.

Anläggningsstöd för energiskog

För uttagen areal som planteras med energiskog lämnas ett stöd som helt finansieras av Sverige. Odling av energiskog berättigade till arealersättning samt ett anläggningsstöd på 5 000 kr/ha år 2006.

Stödet redovisas inte i följande tabeller.

Stöd för kontrakterad stärkelsepotatis

Jordbrukare som odlar stärkelsepotatis kan ansöka om stöd för kontrakterad stärkelsepotatis.

Stödbeloppet är 66,32 euro (cirka 600 kr) per potatismängd, som behövs för att tillverka ett ton stärkelse. Beloppet justeras efter stärkelseinnehållet i potatisen.

Stöd för kontrakterad stärkelsepotatis till industrin har för 2006 t.o.m april utbetalts 29 milj kr.

Stöd för kvalitetscertifiering

Jordbrukare som har kvalitetscertifierat sin produktion genom att de är anslutna till ett kvalitetssäkringssystem har möjlighet att få stöd för kvalitetscertifiering. Det kvalitets-säkringssystem som jordbrukaren är ansluten till måste ha kontroller som utförs av ett oberoende certifieringsorgan, dvs. det krävs en oberoende tredjepartskontroll av att jordbrukaren uppfyller de krav som kvalitetssäkringssystemet ställer. Certifieringsorgan som utför den oberoende kontrollen ska vara ackrediterat.

Stödet betalas ut till jordbrukare som har växtodling, betesmark, nötkreatur för kött- och mjölkproduktion eller får och getter.

Jordbrukare som är berättigade till stödet får en fast ersättning på 2 000 kr. Brukare som har sin mark certifierad kan dessutom få en ersättning per hektar för den mark där det odlas godkända grödor. Ersättningen för 2005 var

52,50 kr/hektar, men beräknas bli 29,50 kr/hektar för 2006. Stödet redovisas inte i följande tabeller.

Stöd till mervärden i jordbruket

Jordbrukare som söker stöd till mervärden i jordbruket måste vara verksam inom minst en av följande produktionsgrenar:

- Spannmål, oljevaxter, proteingrödor, utsäde, stärkelsepotatis, lin, hampa m.m.
- Nötkött
- Mjölkproduktion
- Får och getter

Stödet kan utbetalas för kvalitets- och marknadsföringsåtgärder. Det kan gälla produkt- och kvalitetsarbete till exempel genom studiebesök och specialistutbyte. Andra områden som kan vara aktuella är tekniska undersökningar, genomförbarhets- och designstudier. Det kan även gälla kostnader för utveckling av produktionsmetoder eller produkter samt marknadsundersökningar och testproduktion.

Stödet betalas ut med högst 75 % av kostnaderna för åtgärderna men med högst 50 000 kr per år och åtgärd. Stöd under 100 euro (cirka 900 kr) betalas inte ut. Stödet redovisas inte i följande tabeller.

Handjursbidrag

Handjursbidrag kan beviljas för tjurar och stutar som slaktas i Sverige, säljs till annat EU-land eller exporteras till länder utanför EU. Slaktvikten på tjurarna ska vara minst 185 kg och stutarna måste ha uppnått en ålder av 9 månader.

Antal djur som berättigar till handjursbidrag begränsas av en bidragskvot som är 250 000 djur. Sverige har tilldelats ett beloppstak för handjursbidraget på 37,446 miljoner euro.

Mjölkbidrag

År 2004 infördes det nya mjölkbidraget till mjölkproducenterna. Mjölkkvoten är fördelad på jordbruksföretag och bidraget baseras på mjölkproducenternas individuella mjölkkvoter den 31 mars 2006. För att få bidrag krävs att

mjölkproducenten levererat mjölk under kvotåret 31 mars 2005 – 1 april 2006.

Ungefär 8 000 mjölkproducenter har fått mjölkbidrag för 2006. Sverige har en total mjölkkvot på 3 303 000 ton.

Från och med 2007 kommer mjölkbidraget att upphöra. Det kommer i stället att ingå i gårdsstödet.

Modulering

Med modulering, menas att pengar förs över från vissa andra stöd till miljö- och landsbygdsprogrammet.

För 2006 gjordes avdrag för modulering på 4 % av det totala stödbeloppet för följande stöd; gårdsstödet, mjölkbidraget, handjursbidraget, stödet för proteingrödor, stödet för energigrödor, stödet för kvalitetscertifiering, stödet till mervärden i jordbruket och stödet för kontrakterad stärkelsepotatis.

Det är 4 % av det totala stödbeloppet (per jordbrukare) som överskrider 5 000 euro som ska gå till miljö- och landsbygdsprogrammet, resten kommer att återbetalas till brukaren vid ett senare tillfälle.

Regionala stöd

Kompensationsbidrag

EU:s regionalpolitik syftar till social utjämning mellan olika regioner inom gemenskapen. Jordbruket skall säkras i områden med sämre produktionsförutsättningar så att befolkningen kan bo kvar och landskapet bevaras. Det viktigaste regionalpolitiska bidraget är det s.k. kompensationsbidraget. Detta riktar sig till områden som har sämre förutsättningar för livsmedelsproduktion (Less Favoured Areas) än andra regioner. I Sverige utgår kompensationsbidrag till stödområdena i norra Sverige, delar av skogs- och mellanbygderna i södra och mellersta Sverige samt vissa områden på Öland och Gotland.

För att få kompensationsbidrag måste jordbrukaren åta sig att bruka minst tre hektar jordbruksmark inom ett stödområde i minst fem år från och med den första stödutbetalningen. Det krävs också ett visst djurinnehav. Pensio-

närer kunde t.o.m. 2006 inte få kompensationsbidrag.

Kompensationsbidraget lämnas i första hand för vall och betesmark, men i vissa stödområden i norra Sverige även för spannmål och potatis. Kompensationsbidraget kan utgå med mellan 250 och 2 550 kr per hektar. **Tabell 9.3** visar att Västra Götalands län följt av Västerbotten och Gävleborgs län är de län där mest kompensationsbidrag har utgått. Totalt utbetalades 626 milj. kr i kompensationsbidrag för år 2006.

Nationellt stöd till norra Sverige

Avtalet med EU ger Sverige rätt att lämna nationellt stöd till vissa områden i norra Sverige. Stödet är helt finansierat av svenska staten och syftet är att behålla traditionell jordbruksproduktion som är särskilt lämpad för klimatförhållandena i norra Sverige. Avsikten är också att stödet skall förbättra strukturen för produktion, omsättning och förädling av jordbruksprodukter och säkerställa att miljön och naturvärdena skyddas och bevaras.

Det nationella stödet tillsammans med kompensationsbidraget och miljöstödet för bevarande av öppet odlingslandskap ersätter det gamla Norrlandsstödet.

Stöd utgår till mjölk-, slaktsvins- och äggproduktion samt för sugor och getter samt odling av potatis, bär och grönsaker. Det nationella stödet är förknippat med vissa villkor. Jordbruket skall t.ex. omfatta minst 3 hektar jordbruksmark. Pensionärer kunde t.o.m. 2006 inte få nationellt stöd.

Tabell 9.3 visar att t.o.m. april 2007 har 269 milj.kr utbetalats i nationellt stöd till norra Sverige för år 2006. Mest nationellt stöd utgick till Västerbottens län.

Miljöersättningar

Miljöersättningar syftar till åtgärder för att minska jordbrukets belastning på miljön. Varje land utformar ett program för miljövänliga produktionsmetoder inom jordbruket och för bevarande av biologisk mångfald i odlingslandskapet. Programmet utformas efter det egna

landets förhållanden och miljöproblem. För miljöstöd krävs ett femårigt åtagande av brukaren (20 år när det gäller stödet till våtmarker och småvatten).

Under 2006 ingick miljöstöden i det miljö- och landsbygdsprogram som gällde för perioden 2000–2006. Den 1 januari 2007 startade ett nytt landsbygdsprogram, "Landsbygdsprogram för Sverige år 2007–2013". För information om det nya programmet hänvisas till Jordbruksverket, www.sjv.se. I det följande beskrivs de stöd som utbetalades för år 2006.

I **tabell 9.4** visas de arealer för vilka vissa miljöstöd söktes för år 2006.

Tabell 9.5 visar utbetalade medel till miljöstöd. Totalt utbetalades det år 2006 2 344 milj. kr i ersättningar enligt det nya programmet. Mest stöd utgick till Västra Götalands län följt av Skåne län, vilket motsvarar 17 % respektive 10 % av utbetalningarna.

Bevarande av betesmarker och slåtterängar

Från och med 2001 finns två stöd för betesmarker och slåtterängar. Dels ett projektstöd för restaurering av betesmarker och slåtterängar och dels ett stöd för skötsel av dem. Syftet med projektstödet är att återställa den biologiska mångfalden och de kulturhistoriska värdena i slåtterängar, betesmarker, skogs- och fåbodbeten som helt eller delvis försvunnit genom att hävden upphört. Syftet med stödet för skötsel av betesmarker och slåtterängar är att bevara och förstärka hävdgynnande natur- och kulturmiljövärden.

Stödnivån för anläggning av våtmarker och småvatten kan högst vara 90 % av stödberättigande kostnader och ersättning kan lämnas med högst 10 000 kr/ha och år. Grundersättningen för skötsel av betesmarker, slåtterängar, fåbodbete, skogsbete och alvarbete på Öland och Gotland ligger på 1 000 kr/ha, därutöver kan en tilläggsersättning på 1 400 kr/ha lämnas för särskild skötsel av betesmarker och slåtterängar med höga biologiska eller kulturhistoriska värden. Kompletterande åtgärder såsom lövtäkt, lieslåtter och efterbete ger också ytterligare ersättning. Ett jordbruksskifte ska

vara minst 0,10 ha för att berättiga till ersättning.

Bevarande av värdefulla natur- och kulturmiljöer

Ersättning lämnas för skötsel av åkermarkens värdefulla lämningar och miljöer (landskapselement) som vittnar om den äldre markanvändningen. Ersättning utgår för skötsel av vissa landskapselement belägna på eller i anslutning till åkermark. Exempel på sådana landskapselement är renar mellan åkerskiften, stenmurar, trädrader, stentippar, källor och åkerholmar. Ersättningsbeloppet ges per landskapselement och skiljer sig åt mellan elementen. För att ersättning skall utgå krävs att det sammanlagda ersättningsbeloppet för värdefulla landskapselement på åtagandeenheten uppgår till minst 3 000 kr. Landskapselementen ska till väsentlig del ha tillkommit före den storskaliga mekaniseringen av jordbruket, dvs. före 1940.

Utrotningshotade husdjursraser

Syftet med detta stöd är att öka antalet vuxna, renrasiga djur av svenska utrotningshotade husdjursraser så att rasernas fortlevnad och den biologiska mångfalden säkras. Ersättning lämnas för att hålla djur av utrotningshotade raser som t.ex. fjällko, gutfår, lantrasget och linderödssvin. Den årliga ersättningsnivån ligger på 1 000 kr per djurenhet för nötkreatur, får och getter och 1 500 kr per djurenhet för linderödssvin.

Öppet och varierat odlingslandskap

Syftet med detta stöd är att bevara odlingslandskapet och förhindra omfattande nedläggning av jordbruksmark. Därigenom bevaras en biologisk mångfald och värdefulla kulturmiljöer. Ersättning lämnas för skötsel av slåttervall och betesvall på åkermark. Ett jordbruksskifte måste vara minst 0,10 ha för att berättiga till ersättning och odlingen ska omfatta minst 0,10 ha under varje år under åtagandeperioden. Ersättningsbeloppet skiljer sig åt mellan stödområdena, men ligger mellan 400–2 050 kr/ha.

Ekologiska produktionsformer

Syftet med stöd till ekologiska produktionsformer är att öka omfattningen av den ekologiska odlingen och djurhållningen. Ersättning lämnas till jordbrukare med ekologisk odling med eller utan ekologisk djurhållning. Den årliga ersättningen varierar beroende på grödslag men ligger mellan 500–7 500 kr/ha. Ersättning för ekologisk djurhållning lämnas i form av en extra ersättning för ekologisk odlad slåttervall, betesvall och grönfodergrödor. Ersättningen baseras på antalet mjölkkor, am- och dikor, ungnöt, tackor, getter (hondjur) och suggor som finns inom företaget. 1,00 djurenhet kvalificerar för ersättning för 1,00 ha. Djurantalet får variera genom åren under åtagandeperioden men måste omfatta minst ett djur under hela åtagandeperioden. Antal djur som motsvarar en djurenhet varierar mellan 1,00 för mjölkkor, am- och dikor till 6,67 för tackor och getter (hondjur). Ersättningen per djurenhet är 1 700 kr/ha.

Vallodling

Syftet med stödet är att öka vallodlingen i områden med stor spannmålsodling. Ersättning lämnas endast för odling på åkermark utanför stödområdena 1–5:b.

Årligt ersättningsbelopp är 300 kr per hektar.

Minskat kväveläckage

Ersättning lämnas för insatser med syfte att minska kväveutlakningen under vinterhalvåret. Ersättning kan lämnas för två åtgärder, dels för sådd av fånggröda, dels för vårbearbetning, dvs. att ingen jordbearbetning sker efter skörden på hösten. Syftet är att minska den kvävebelastning i havet som orsakas av mänsklig verksamhet. Åtgärden riktas till områden i södra Sverige där kväveutlakningen är hög. Ett jordbruksskifte måste vara minst 0,10 ha för att berättiga till ersättning. Den årliga ersättningsnivån ligger för fånggröda på 900 kr/ha och för vårbearbetning på 400 kr/ha.

Våtmarker och småvatten

Från och med 2001 finns två stöd för våtmarker och småvatten. Dels ett projektstöd för anläggning av våtmarker och småvatten och dels ett stöd för skötsel av dem. Syftet med projektstödet är att våtmarker och småvatten anläggs för att minska kväveläckaget från jordbruket samt för att gynna den biologiska mångfalden inom jordbruket. Syftet med stödet för skötsel av våtmarker och småvatten är att stimulera en ökning av arealen våtmarker och småvatten på jordbruksmark. Syftet är också att våtmarkerna och småvattnen sköts så att deras värden för miljön består eller ökar.

Stödnivån för anläggning av våtmarker och småvatten kan högst vara 90 % av stödberättigande kostnader och ersättning kan lämnas med högst 200 000 kr/ha i Blekinge, Skåne och Halland och med högst 100 000 kr/ha i övriga län. Den årliga ersättningsnivån för skötsel av våtmarker och småvatten ligger på 3 000 kr/ha. Dessutom kan ytterligare ersättning på 800 kr/ha utgå för slätter och bete. Ett jordbruksskifte måste vara minst 0,10 ha för att berättiga till ersättning.

Bruna bönor på Öland

Ersättning lämnas till jordbrukare med traditionell odling av lokala sorter av bruna bönor på Öland. Syftet med detta stöd är att främja en odlingsmetod som bidrar till att minska riskerna med bekämpningsmedels- och växtnäringens utlakning till Östersjön. Dessutom bevaras odlingen av lokala sorter av bruna bönor. Odlingen är en viktig del av öns kulturarv. Ersättningen lämnas enbart på Öland och ett jordbruksskifte måste vara på minst 0,10 ha för att vara berättigad till ersättning. Den årliga ersättningsnivån ligger på 2 700 kr/ha.

Sockerbeter på Gotland

Ersättning lämnas till jordbrukare på Gotland med miljövänlig odling av sockerbeter. Syftet är att minska riskerna med bekämpningsmedels- och växtnäringens utlakning till Östersjön. Ersättning lämnas endast på Gotland. Ett jordbruks-

skifte måste vara minst 0,10 ha för att berättiga till ersättning. Den årliga ersättningsnivån ligger på 1 350 kr/ha.

Skyddszoner

Syftet med stödet för skyddszoner är att minska erosionen av växtnäringsämnen från åkermark till vatten. Skyddszoner gynnar också växt- och djurlivet. Ersättning lämnas för anläggning av zoner besådda med vall utmed vattendrag. Skyddszonen skall vara minst 6 meter bred och ersättning lämnas för högst 20 meters bredd. Dessutom måste skifteslängden mot vattenområdet vara minst 20 meter och den sammanlagda arealen av alla skyddszonsskiften minst 0,10 ha för att berättiga till ersättning. Den årliga ersättningsnivån är 3 000 kr/ha.

Strukturstöd

De statliga insatserna för jordbrukets rationalisering samordnas av Jordbruksverket och administreras av länsstyrelserna.

De viktigaste rationaliseringsinsatserna består av startstöd till yngre jordbrukare samt investeringsstöd. Stöden infördes 1997. Även trädgårds- och renskötselföretagare kan få dessa stöd. Tidigare kunde även lånegaranti (statlig borgen för banklån) utgå vid etablering på och effektivisering av företag. Lånegaranti kan numera endast beviljas för trädgårdsföretag. Till så kallad yttre rationalisering (fastighetsombildning) utgår dessutom ett totalt bidrag med 5 milj. kr per år som i huvudsak går till Dalarnas län. I rationaliseringssyfte kan länsstyrelserna köpa fastigheter och sälja till jordbrukare som är i behov av tillskottsmark för att förbättra strukturen. Genom ändringar i jordförvärvslagen 1991 har rationaliseringsmomentet tonats ner och andelen tillståndspliktiga förvärv har minskat kraftigt i hela landet.

Till strukturstöden räknas även de stöd som fr.o.m. 1995 lämnas till företag med verksamhet inom förädling och avsättning av jordbruksprodukter.

Investeringsstöd (tabell 9.6)

Investeringsstödet utgår i form av bidrag som varierar geografiskt. I södra och mellersta Sverige ingår stödet i Sveriges program för landsbygdsutveckling år 2000–2006. Syftet är att stimulera investeringar som gynnar miljön, djurmiljön, arbetsmiljön och livsmedelshygienen samt konkurrensförmågan och sysselsättningen vid lantbruksföretagen. Stödet lämnas för fasta investeringar med högst 480 000 kr per företag och fyraårsperiod. Av stödet betalas 25 % av EU och 75 % av Svenska staten.

I norra Sverige ingår investeringsstödet i strukturfondsprogrammen för mål 11 och betalas till 75 % av EU. Syftet med stödet är i huvudsak samma som i södra Sverige. Stödet kan högst uppgå till 3,5 milj. kr per företag och fyraårsperiod.

EU-regler begränsar i vissa fall möjligheterna att lämna stöd till utökning av animalieproduktion, särskilt svinproduktion.

Totalt beviljades 1 503 investeringsstöd till ett sammanlagt belopp av 408 milj. kr för år 2006. En stor del av stöden avsåg nya lösdriftsladugårdar för mjölkkor.

Startstöd (tabell 9.6)

Startstöd kan lämnas till yngre företagare med jordbruks-, trädgårds- eller renskötselföretag. Reglerna för stöd, som är lika i hela landet omfattar en startpremie. Stödet ingår i samma program som investeringsstödet (se ovan) och finansieras på samma sätt av EU respektive Sverige. Bidrag kan beviljas vid förstagångsetablering om sökanden är under 40 år och har teoretisk och praktisk jordbruksutbildning. Företaget skall ge brukaren tillfredsställande sysselsättning och försörjning.

Under år 2006 beviljades 291 stöd till ett sammanlagt belopp av 47 milj. kr.

Nötkött och mjölkproduktion är de dominerande driftsinriktningarna.

Stöd till investeringar som avser förbättrad bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter (tabell 9.7)

Syftet med stödet är att främja varaktigt nya avsättningsmöjligheter för jordbruksprodukter genom att stödja den svenska livsmedelsproduktionen. Stödet riktar sig till dem som bedriver småskalig livsmedelsförädling och till dem som producerar högförädlade livsmedel av innovativ karaktär.

Stödet handläggs dels av Jordbruksverket, dels av Länsstyrelsen. Länsstyrelsen handlägger stödet i områden som omfattas av mål 1¹ i Sverige.

I **tabell 9.7** redovisas beviljade stöd inom miljö- och landsbygdsprogrammet, även benämnt LBU-programmet, och de två mål 1-programmen. LBU står för landsbygdsutveckling. Totalt 7 milj. kr beviljades till investeringar för förädling och saluföring av jordbruksprodukter år 2006. Under 2006 var det i LBU-områden ej möjligt att söka detta stöd.

1) Mål 1 omfattar Norrbotten och Västerbottens län, Jämtlands och Västernorrlands län, kommunen Torsby i Värmlands län, kommunen Ljusdal i Gävleborgs län, kommunerna Malung, Orsa, Vansbro och Älvdalen och samhällena Venjan och Våmhus i Dalarnas län.

Prisstöd m.m. till rennärningen

Utöver de stöd till rennärningen i form av investerings- och startstöd samt kulturmiljöstöd som redovisats ovan utgår ett särskilt prisstöd för kontrollslaktade renar, vilka godkänns som livsmedel. Detta redovisas i **tabell 9.8**.

Efter Tjernobylyolyckan betalades ersättning till rennärningen för att täcka merkostnader och inkomstförluster till följd av det radioaktiva nedfallet. I ersättningen ingår också kostnader för t.ex. försöksverksamhet, slakt av renar med hög cesiumhalt samt utfordring av

cesiumrenar och analyser.

Staten ersatte fram till 1994/95 renägarna för upphittade rovdjursrivna renar. Från och med 1996 ändrades ersättningssystemet till att i huvudsak baseras på rovdjursförekomst.

I **tabell 9.8** redovisas även ersättningar från Banverket för tågdödade och från trafikförsäkringen för vägtrafikdödade renar.

Annan publicering

Uppgifterna i detta kapitel om utbetalda stöd grundas på underlag från Jordbruksverket. Statistiken hänför sig till de år för vilka stöd utgått förutom tabell 9.6 där beviljade stöd redovisas. Jordbruksverket publicerar detaljerad statistik över stöd som utbetalats eller beviljats under olika kalenderår i sin verksamhetsstatistik, senast i Verksamhetsstatistik för 2006.

Tabell 9.1**Direktstöd till jordbruket utbetalade för 2000–2006¹, milj. kr***Disbursed direct support to the agricultural holdings*

	2000	2002	2003	2004	2005	2006
<i>Gårdstöd</i>	.	.	.	.	5 315	5 507
Stöd för proteingrödor ²	.	.	.	..	21	19
Stöd för energigrödor	.	.	.	6	11	14
Kontrakterad stärkelsepotatis	.	.	.	.	37	29
Nationellt kuvertet	.	.	.	.	1	2
Återbetalning modulering	.	.	.	.	61	–
<i>Arealersättning</i>	3 480	4 030	4 025	4 054	.	.
<i>Djurbidrag, generella</i>	940	1 567	1 504	1 940	733	1 033
Handjursbidrag	331	484	463	509	263	330
Am- och dikobidrag	198	281	269	270	.	.
Tackbidrag	31	41	40	40	.	.
Slaktbidrag	130	443	417	422	.	.
Extensifieringsbidrag	250	318	316	344	.	.
Mjölkbidrag ³	.	.	.	355	471	702
<i>Regionala stöd</i>	864	847	846	866	916	895
Kompensationsbidrag	574	565	562	559	639	626
Nationellt stöd norra Sverige	289	282	283	306	276	269
<i>Miljöstöd, gamla</i>	1 929	604	81	..	..	..
Öppet odlingslandskap	582	6	2	.	.	.
Ekologisk odling	268	61	30	.	.	.
Flerårig vallodling	433	423	21	.	.	.
Biologisk mångfald o. kulturmiljövården	520	9	3	.	.	.
Betesmarker	333	8	3	.	.	.
Slätterängar	14	0	0	.	.	.
Kulturmiljö	173	0	0	.	.	.
Miljökänsliga områden	24	9	7	.	.	.
Våtmarker och småvatten	9	7	6	..	..	..
Extensiv vall, skyddszoner	6	2	1	.	.	.
Fånggrödor	9	1	0	.	.	.
Resurshållande konventionellt jordbruk	94	92	16	.	.	.
Återskapande av slätterängar	3	3	1	.	.	.
Odling av bruna bönor på Öland	2	0	0	.	.	.
Utrotningshotade djurraser	3	0	0	.	.	.
Kulturmiljöstöd för renskötselområdet	0	0	0	.	.	.
<i>Miljöstöd, nya</i>	128	1 884	2 004	2 110	2 345	2 344
Betesmarker och slätterängar	.	617	641	669	754	739
Natur- och kulturmiljöer	.	156	161	165	168	190
Kulturmiljöer i renskötselområdet	1	2	5	7	11	.
Utrotningshotade husdjursraser	.	4	4	5	5	6
Öppet och varierat odlingslandskap	.	499	503	503	509	513
Ekologisk produktion	126	415	466	520	573	585
Vallodling	.	.	.	.	85	91
Minskat kväveläckage	.	177	197	203	197	177
Våtmarker och småvatten	.	2	5	7	8	11
Bruna bönor på Öland	.	2	2	2	2	2
Sockerbetor på Gotland	.	3	3	3	3	2
Skyddszoner	.	7	18	26	28	29
<i>Stöd för växtodlingsplaner</i>	.	191	194	129	.	.
<i>Summa utbetalade direktstöd</i>	7 340	9 123	8 653	9 099	9 440	9 843

1) För perioden 2000–2005 ingår i tabellen samtliga medel som avser respektive år oavsett när de utbetalats. För år 2006 avser beloppen de medel som utbetalats t.o.m. april år 2007.

2) Stöd för proteingrödor ingår i arealersättning t.o.m. 2004.

3) Ett nytt bidrag, mjölkbidraget, infördes från och med 2004. Bidraget kan sökas av producenter som har mjölkkvot och som under kvotåret varit aktiva.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 9.2**Gårdsstöd för stödåret 2006 utbetalade t.o.m. april 2007, 1 000-tals kr***Single farm payment and premiums for male bovines and milk*

Område	Gårdsstöd	Protein- grödor ¹	Energi- grödor ²	Kontrakterad stärkelse- potatis	Handjurs- bidrag	Mjölk- bidrag ³
<i>Län</i>						
Stockholms	174 928	542	593	—	3 835	8 477
Uppsala	302 991	1 672	862	—	9 493	20 476
Södermanlands	269 024	889	2 378	—	11 404	20 845
Östergötlands	529 897	2 734	2 544	28	24 637	50 584
Jönköpings	200 305	360	8	—	29 074	54 586
Kronobergs	114 395	163	8	—	14 822	25 492
Kalmar	314 286	861	149	2 940	30 287	72 542
Gotlands	189 545	740	249	—	14 081	29 803
Blekinge	80 582	43	27	9 908	6 614	9 225
Skåne	1 099 945	2 422	1 889	15 659	46 307	82 247
Hallands	230 167	819	175	32	16 555	52 603
Västra Götalands	913 206	5 369	1 348	—	57 168	119 160
Värmlands	163 912	779	85	—	11 435	17 332
Örebro	199 359	617	2 577	—	10 619	16 435
Västmanlands	225 932	711	477	—	4 848	11 599
Dalarnas	100 245	220	195	—	8 223	14 975
Gävleborgs	108 534	118	.	—	8 530	17 369
Västernorrlands	73 464	19	.	—	5 021	16 182
Jämtlands	64 827	13	.	—	5 052	18 177
Västerbottens	101 637	2	.	—	8 785	28 698
Norrbottnens	49 413	12	.	—	3 711	15 539
<i>Hela riket</i>						
2006	5 506 593	19 105	13 563	28 568	330 499	702 348
2005	5 314 878	21 058	11 681	36 756	262 797	470 651
2004 ⁴	5 128 258	..	5 959	.	509 034	355 204
2003 ⁴	5 066 753	.	.	.	462 615	.
2002 ⁴	5 112 732	.	.	.	483 723	.
2000 ⁴	4 088 860	.	.	.	330 836	.

1) Nytt bidrag, stöd för proteingrödor, infördes från och med 2004. År 2004 ingår utbetalningen i areal-ersättning.

2) Nytt bidrag, stöd för energigrödor, infördes från och med 2004.

3) Ett nytt bidrag, mjölkbidraget, infördes från och med 2004.

4) Jämförelsetalen för gårdsstöd t.o.m. 2004 är summan av tidigare arealersättning, am- och dikobidrag, tackbidrag, slaktbidrag och extensifieringsbidrag.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 9.3**Kompensationsbidrag samt nationellt stöd till norra Sverige för stödåret 2006 utbetalt t.o.m. april 2007, 1 000-tals kr***Disbursed support for less favoured areas and national support to the north of Sweden*

Område	Kompensationsbidrag	Nationellt stöd			
		Suggor, getter, potatis, ägg, bär o. grönsaker	Mjök	Slaktsvin	Summa nationellt stöd
<i>Län</i>					
Stockholms	1 258	.	.	.	.
Uppsala	7 028	.	.	.	.
Södermanlands	174	.	.	.	.
Östergötlands	9 180	.	.	.	.
Jönköpings	57 501	.	.	.	.
Kronobergs	26 492	.	.	.	.
Kalmar	42 312	.	.	.	.
Gotlands	11 678	.	.	.	.
Blekinge	5 781	.	.	.	.
Skåne	19 919	.	.	.	.
Hallands	11 714	.	.	.	.
Västra Götalands	67 264	.	28	.	28
Värmlands	50 794	249	2 906	110	3 265
Örebro	11 992	.	.	.	255
Västmanlands	2 479	.	.	.	.
Dalarnas	41 198	676	2 562	70	3 308
Gävleborgs	60 685	825	17 065	957	18 847
Västernorrlands	47 960	946	33 393	2 310	36 649
Jämtlands	53 066	1 402	58 306	690	60 398
Västerbottens	65 694	3 225	86 352	5 141	94 718
Norrbottnens	32 234	2 584	47 410	1 772	51 766
<i>Hela riket</i>					
2006	626 403	9 907	248 021	11 050	268 978
2005	639 429	11 248	252 285	12 627	276 161
2004	559 131	11 221	283 133	12 049	306 403
2003	562 264	10 915	260 742	11 674	283 331
2002	565 060	8 805	262 393	11 187	282 385
2000	574 125	9 450	266 751	13 269	289 469

Källa Jordbruksverket.

Tabell 9.4**Registrerade arealer för vissa miljöstöd avseende år 2006, hektar***Areas for environmental support*

Område	Betesmarker och slätter- ängar	Öppet och varierat odlingslandskap	Ekologisk produktion ¹	Minskat kväve- läckage
<i>Län</i>				
Stockholms	13 647	13 435	16 855	89
Uppsala	19 289	15 452	23 778	65
Södermanlands	18 932	11 448	26 354	26
Östergötlands	48 249	35 687	36 615	144
Jönköpings	41 616	62 637	24 929	51
Kronobergs	22 801	34 877	12 445	6
Kalmar	79 506	58 173	16 900	16 363
Gotlands	29 139	36 949	14 956	11 073
Blekinge	12 612	6 566	3 649	4 246
Skåne	54 870	32 347	26 013	72 298
Hallands	16 115	17 844	13 553	30 064
Västra Götalands	62 057	103 715	113 655	112 574
Värmlands	7 330	52 963	42 106	48
Örebro	9 602	16 344	15 065	–
Västmanlands	8 803	9 123	19 955	452
Dalarnas	14 482	30 031	19 114	–
Gävleborgs	5 995	33 897	24 527	–
Västernorrlands	2 661	30 449	24 231	45
Jämtlands	16 685	28 854	23 425	–
Västerbottens	2 403	37 657	15 700	39
Norrbottnens	2 303	19 745	11 840	–
<i>Hela riket</i>				
2006	489 097	688 193	525 663	247 583
2005	461 401	634 268	519 694	266 879
2004	408 656	669 129	462 438	283 945
2003	430 825	646 992	413 619	275 947
2002	401 236	643 967	362 296	177 578
2001	389 866	605 144	294 298	153 722

1) Här redovisas endast areal för ekologisk produktion som ingår i det nya miljöprogrammet. För total miljöstödsareal för ekologisk produktion skall areal som ingår i det gamla miljöprogrammet läggas till. Den arealen redovisas dock ej här. Se även kapitel 11.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 9.5**Miljöersättning för stödåret 2006 utbetalade t.o.m. april 2007, 1 000-tals kr***Environmental support*

Område	Betes- marker och slätter- ängar	Natur- och kultur- miljöer	Kultur- miljöer i ren- skötsel- området	Utrot- nings- hotade hus- djurs- raser	Öppet och varierat odlings- landskap	Ekologisk produk- tion ¹	Vallodling ²
<i>Län</i>							
Stockholms	18 782	3 321	—	130	5 164	16 599	6 828
Uppsala	30 590	5 881	—	137	6 084	26 556	4 579
Södermanlands	31 639	4 499	—	94	4 503	28 591	10 093
Östergötlands	82 888	14 020	—	247	14 031	45 060	14 200
Jönköpings	53 091	9 727	—	160	24 917	32 306	19
Kronobergs	30 225	6 892	—	184	13 686	15 794	—
Kalmar	128 718	20 291	—	267	22 942	19 736	6 300
Gotlands	49 239	1 146	—	168	14 405	18 995	5 001
Blekinge	23 315	38 285	—	174	2 577	5 022	2 618
Skåne	83 791	32 392	—	519	11 912	31 390	13 675
Hallands	24 084	12 209	—	158	6 812	17 191	7 188
Västra Götalands	85 026	23 881	—	586	44 771	134 395	14 523
Värmlands	8 633	1 492	—	315	54 680	44 479	17
Örebro	17 047	4 561	—	126	11 212	15 676	3 009
Västmanlands	15 429	3 747	—	120	3 644	19 794	3 056
Dalarnas	17 283	1 893	—	620	33 067	21 864	—
Gävleborgs	9 168	787	—	388	50 717	25 815	—
Västernorrlands	3 846	520	—	243	46 687	22 989	—
Jämtlands	16 933	1 805	—	461	48 201	21 914	—
Västerbottens	3 948	2 039	—	357	62 294	11 663	—
Norrbottnens	4 874	1 237	—	152	30 770	8 911	—
<i>Hela riket</i>							
2006	738 549	190 624	—	5 606	513 074	584 741	91 107
2005	754 401	167 511	11 762	5 367	508 983	572 845	85 316
2004	669 494	165 316	7 345	4 716	503 219	520 491	.
2003	640 632	160 547	4 636	4 270	502 658	465 933	.
2002	616 764	155 681	2 366	3 935	499 117	415 293	.
2000	.	.	1 461	.	.	126 484	.

1) Här redovisas endast miljöstöd för ekologisk produktion som ingår i det nya miljöprogrammet. För totalt miljöstöd för ekologisk produktion skall miljöstöd som ingår i det gamla miljöprogrammet läggas till. Det miljöstödet redovisas i tabell 9.1.

2) Systemet för vallodling utvecklades i samband med utveckling av gårdsstödsystemet år 2004–05. Första utbetalningen skedde 2005. Det miljöstödet redovisas i tabell 9.1.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 9.5 (forts.)

Område	Minskat kväve- läckage	Våtmarker och småvatten	Bruna böror på Öland	Sockerbetor på Gotland	Skyddszoner	Summa miljöstöd
<i>Län</i>						
Stockholms	—	409	.	.	1 151	52 384
Uppsala	—	183	.	.	2 134	76 144
Södermanlands	—	974	.	.	2 961	83 354
Östergötlands	48	1 802	.	.	2 911	175 207
Jönköpings	8	139	.	.	342	120 709
Kronobergs	7	304	.	.	91	67 183
Kalmar	11 716	812	1 740	.	635	213 157
Gotlands	7 834	54	.	2 110	651	99 603
Blekinge	3 142	244	.	.	174	75 551
Skåne	52 436	2 842	.	.	3 452	232 409
Hallands	20 682	1 056	.	.	1 414	90 794
Västra Götalands	80 991	1 309	.	.	5 519	391 001
Värmlands	10	—	.	.	903	110 529
Örebro	—	950	.	.	2 338	54 919
Västmanlands	294	103	.	.	3 640	49 827
Dalarnas	—	9	.	.	185	74 921
Gävleborgs	—	—	.	.	68	86 943
Västernorrlands	—	8	.	.	—	74 293
Jämtlands	—	—	.	.	—	89 314
Västerbottens	—	—	.	.	—	80 301
Norrbottnens	—	—	.	.	—	45 944
<i>Hela riket</i>						
2006	177 168	11 198	1 740	2 110	28 569	2 344 487
2005	197 136	8 378	1 895	2 766	28 344	2 344 704
2004	202 804	7 086	2 068	2 817	25 966	2 111 322
2003	197 092	4 630	2 049	3 076	18 401	2 003 925
2002	177 391	2 121	1 851	2 500	6 916	1 883 935
2000	.	.	.	.	.	127 945

Tabell 9.6**Beviljade investerings- och startstöd till jordbruks-, trädgårds- och renskötsföretag 2006***Granted investment support to holdings in agriculture, horticulture and reindeer breeding*

Område	Investeringsstöd		Startstöd	
	Antal stöd	Beviljade stöd, 1 000-tals kr	Antal stöd	Beviljade stöd, 1 000-tals kr
<i>Län</i>				
Stockholms	51	10 785	4	650
Uppsala	24	5 363	12	2 400
Södermanlands	56	12 277	8	1 600
Östergötlands	83	22 535	11	2 000
Jönköpings	87	25 419	16	3 200
Kronobergs	86	16 354	6	1 200
Kalmar	121	29 128	17	3 400
Gotlands	44	8 244	13	2 500
Blekinge	22	4 370	2	250
Skåne	286	49 797	44	8 800
Hallands	76	20 447	7	1 400
Västra Götalands	182	40 537	47	8 900
Värmlands	66	20 997	15	2 900
Örebro	38	8 922	12	2 100
Västmanlands	37	7 156	8	1 500
Dalarnas	44	11 971	8	1 600
Gävleborgs	27	6 333	19	3 780
Västernorrlands	61	37 520	5	1 000
Jämtlands	38	27 369	10	2 000
Västerbottens	46	34 513	11	2 200
Norrbottnens	28	7 728	16	3 200
<i>Hela riket</i>				
2006	1 503	407 765	291	46 580
2005	821	115 600	207	39 225
2004	766	160 316	235	40 820
2003	617	133 134	199	33 725
2002	1 000	212 115	285	27 332
2000	360 ¹	86 451	121	12 100

1) P.g.a att EU:s regler för stöden dröjde blev antalet beviljade stöd år 2000 onormalt lågt.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 9.7**Beviljade stöd till investeringar för förädling och avsättning enligt miljö- och landsbygdsprogrammet 2000–2006, 1 000-tals kr***Granted investment support to improved processing and marketing according to the environmental and rural development plan for Sweden for the period 2000–2006*

	2000	2002	2003	2004	2005	2006 ¹
Nöt-, gris-, får-, lamm-, vilt- och renkött	20 235	20 449	18 800	18 204	16 154	1 308
Mjölk och mjölkprodukter	12 537	13 583	13 040	24 785	5 309	3 081
Fågelkött	7 422	4 473	2 222	1 407	660	–
Ägg	4 576	2 465	996	460	479	–
Spannmål	2 881	6 396	6 823	1 279	9 321	2 790
Oljeväxter	–	211	124	1 504	496	–
Frukt, bär och grönsaker	8 056	20 383	8 233	8 545	11 360	–
Potatis	1 779	7 816	1 739	8 440	6 941	–
Blommor och plantor	–	526	480	131	501	–
Totalt	57 485	76 302	52 457	64 754	51 221	7 179

1) Stödet inom LBU-områden (LBU står för landsbygdsutveckling) var stängt för 2006.

Källa: Jordbruksverket och Länsstyrelsen.

Tabell 9.8**Utbetalade stöd och ersättningar till rennäringen 2000–2006, 1 000-tals kr***Disbursed support and compensation to reindeer breeding*

Typ av stöd	2000	2002	2003	2004	2005	2006
Prisstöd	14 663	19 736	18 730	14 463	17 480	23 370
Ersättning p.g.a. Tjernobylyolyckan, utbet.	9 884	9 865	11 180	8 461	9 763	9 815
Övriga medel för främjande av rennäringen, varav; katastrofskadeskydd projektstöd m.m.	6 779 566 6 213	9 416 4 663 4 753	2 903 – 2 903	863 – 863	5 423 2 202 3 221	3 921 – 3 921
Ersättning för renar som skadats eller dödade av rovdjur	35 000	44 000	44 000	42 000	47 000	43 200
Ersättning för tågdödade renar	2 326	1 425	1 454	1 411	2 282	1 829
Ersättning för vägtrafikdödade renar	4 499	4 058	3 479	4 512	4 256	4 699

Källa: Jordbruksverket, Vägverket, Sametinget, Banverket och Trafikförsäkringsföreningen.

10 Jordbrukets ekonomi

I kapitel 10 beskrivs jordbrukets ekonomi i dess helhet och sektorns roll i samhällsekonomin. På företagsnivå redovisas intäkter och kostnader i jordbruket samt olika resultatmått. Per familj redovisas även intäkter från andra förvärvskällor. Totalt omfattar redovisningen:

- Jordbrukssektorn i nationalräkenskaperna
- EAA – Ekonomisk kalkyl för jordbrukssektorn
- Intäkter, kostnader m.m. för företagen
- Jordbrukarhushållens inkomster
- Prisindex
- Arrendepreiser
- Markpriser
- Priser på lantbruksenheter

Sammanfattning

Jordbrukssektorn i nationalräkenskaperna

Jordbrukets bidrag till BNP uppgick 2004 till 12,5 miljarder kr. vilket motsvarade 0,5 % av BNP (mätt som jordbrukets förädlingsvärde till baspris i relation till BNP marknadspris). Sedan mitten av 1980-talet har jordbrukets andel successivt minskat men det bör påpekas att fullständig jämförbarhet – p.g.a. omläggning av beräkningssystemet – bara föreligger bakåt t.o.m. 1993 (**tabell 10.1**).

EAA – Ekonomisk kalkyl för jordbrukssektorn

EAA (Economic Accounts for Agriculture) är en ekonomisk kalkyl för jordbruket som beräknas inom alla EU-länder och som fr.o.m. år 2000 har ersatt den tidigare svenska sektorskalkylen. Jordbrukets ekonomiska resultat enligt EAA redovisas i **tabell 10.2**. Produktionsvärdet redovisas till baspriser vilket innebär att s.k. produktrelaterade direktersättningar (produktsubventioner) enligt den gemensamma jordbrukspolitikens ingår i värdet för respektive produkt. Övriga direktersättningar (produktionssubventioner) utgörs bl.a. av miljöersättningar och kompensationsbidrag.

Efter ökningarna mellan 2000 och 2004, sjönk jordbrukssektorns produktionsvärde i löpande baspriser mellan 2004 och 2005. Minskningen mellan 2004 och 2005 var 11 %, men kan till stor del förklaras av det nya gårdsstödet införande. Värdet av vegetabilieproduktionen till baspris sjönk med 19 %, som en följd av att gårdsstödet infördes år 2005. Den totala spannmålsproduktionen var 8 % lägre än under år 2004, vilket till stor del berodde på att spannmålsarealen minskade med 9 %.

Den totala skörden av oljeväxter minskade med 13 % jämfört med år 2004. Minskningen berodde främst på att skörden per hektar var lägre än år 2004, då skördarna var höga. Priserna ökade något. Skörden liksom arealen av matpotatis minskade något, medan priserna ökade marginellt jämfört med år 2004.

Produktionsvärdet till baspris för animalier minskade med drygt 6 % jämfört med år 2004. Slaktvolymen minskade något år 2005, samtidigt som priserna ökade något, men produktionsvärdet var tämligen konstant jämfört med år 2004.

Intäkter, kostnader och resultat på företagsnivå

I Jordbruksekonomiska undersökningen (JEU) är företagen grupperade efter olika driftinriktningar med hjälp av jordbruksstatistikens

typklassificeringssystem, vilket dock inte innebär att redovisningen av resultatutvecklingen är renodlad till en produktionsgren. Detta hänger samman med att företagen väljs efter deras huvudsakliga driftsinriktning. Företag i gruppen Jordbruksväxter kan således även ha vissa animalieinkomster, inkomster från körslor utanför företaget, hyror samt inkomster av övrig verksamhet utanför jordbruket. En resultatförändring i en viss grupp behöver därför inte enbart bero på förändrad lönsamhet inom den huvudsakliga verksamhetsgrenen.

Intäkter i jordbruket redovisas i **tabell 10.3** med uppdelning på vegetabilier, animalier och övrig produktion. I respektive intäkter ingår också inkomster från direktstöd. Kostnader i jordbruket redovisas med uppdelning på förnödenheter, underhåll, arbetskostnader, avskrivningar, arrendekostnader och räntenetto. I tabellen sker även redovisning för skogsbruket hos de olika grupperna av lantbruksföretag. Intäkterna för skogsbruket avser årets försäljningar och inkluderar inte värdeändring i skogsbeståndet.

En jämförelse av resultaten mellan år 2004 och år 2005 visar att svinföretagens genomsnittliga resultat förbättrades mellan åren och 2005 är det första året på tre år som svinföretagens nettoresultat varit positivt. Växtodlingsföretagens lönsamhet försämrades, medan mjölkföretag och kött djursföretag i allmänhet fick ett bättre resultat.

Jordbrukarhushållens inkomster

I **tabell 10.4** redovisas genomsnittliga taxerade nettointäkter i olika storleksgrupper av jordbruksföretag för åren 2000–2004. T.o.m. 1998 avsåg redovisningen brukare inklusive maka/make. Fr.o.m. 1999 avser redovisningen hela hushållets inkomster, varför resultaten efter 1998 inte är fullt jämförbara med tidigare år. Resultaten från och med år 2000 påverkas dessutom något av det från och med detta år nya sättet att producera Lantbruksregistret.

I **tabell 10.5** återfinns med uppdelning på län jordbrukarhushållens genomsnittliga tax-

erade inkomst för 2004 av näringsverksamhet och tjänst samt nettointkomst av kapital. Genom att därutöver beakta underskott av näringsverksamhet, nettoförändring av expansionsmedel samt allmänna avdrag har hushållsinkomsten före transfereringar erhållits. Vidare redovisas positiva ej skattepliktiga transfereringar, negativa transfereringar samt hushållsinkomsten efter dessa transfereringar.

Av **tabell 10.5** framgår att jordbrukarhushållen i Jönköpings län hade den högsta genomsnittliga hushållsinkomsten efter transfereringar, 258 600 kr vilket var 9 % över riksgenomsnittet. Därefter följde Västerbottens, Västmanlands och Kronobergs län. Lägst inkomst redovisades för Gotlands län med 206 500 kr per hushåll, vilket var 13 % under riksgenomsnittet. Därefter följde Gävleborgs, Norrbottens och Hallands län.

Prisindex

Utvecklingen av jordbrukets olika prisindex visar att jordbrukets avräkningspriser stigit med knappt 3 % sedan 2000 medan kostnaderna för att ta fram olika produkter stigit med drygt 18 % (**tabell 10.6**). Prisutvecklingen i detaljledet var ca 6 % upp sedan 2000.

I **tabell 10.7** visas några av de prisserier som utnyttjats vid indexberäkningarna. Något helt entydigt mönster är svårt att se i tabellen. I allmänhet har dock priserna på produktionsmedel som dieselolja och handelsgödsel gått upp under det senaste året. Även jordbrukarnas avräkningspriser för animalier och vegetabilier varierar.

I **tabell 10.8** visas indextal för olika delposter i avräkningsprisindex. Prisutvecklingen sedan 2000 har varit rätt splittrad. Exempelvis har avräkningspriset på oljeväxter stigit med 36 % medan avräkningspriset på mjölk sjunkit med 9 %.

Arrendepriser

Jordbruksarrendena har ökat kontinuerligt i pris under senare år. Jämför **tabell 2.3**.

Jordbruksverkets arrendeprisundersökning visar att antalet arrenden, per företag med ar-

renden, i genomsnitt var 3,5 år 2006. Antalet var störst i norra Sverige och lägst i Östra Mellansverige. Arrenden inom jordbruket kan vara av skilda slag. Ett arrende kan t.ex. avse en hel gård med tillhörande byggnader och bostadshus eller ett sidoarrende på mindre än ett hektar. Det kan röra sig om några hektar av den bästa åkermarken eller åkermark avsedd för bete. Detta påverkar naturligtvis arrendeprierna liksom om marken arrenderas från nära släkt eller vänner.

Det är också vanligt att arrenden är gratis. Andelen gratisarrenden i olika delar av Sverige redovisas i tablån nedan.

Andelen gratisarrenden av jordbruksarrendena 2004 och 2006:

Område	Län	2004, %	2006, %
Sydsverige	K,M	5	7
Västsverige	N,O	10	17
Småland med öarna	F,G,H,I	15	15
Östra Mellansverige	AB,C,D,E,T,U	5	14
Norra Mellansverige	S,W,X	43	40
Norra Sverige	Y,Z,AC,BD	61	43
Hela riket		13	19

Sammanställningen avser enbart marknads-
mässiga arrenden, dvs. släktarrenden och
arrenden genom självägda bolag ingår inte.
Gratisarrendena är vanligast i norra Sverige där
43 % av arrendena var gratis 2006. Lägst var
andelen i Sydsverige (7 %).

I **tabell 10.9** redovisas de genomsnittliga
arrendeprierna år 2006 för jordbruksmark, dvs.
både åker- och betesmark, samt för enbart åker-
marken. För jordbruksmarken var genomsnitts-
priset 1 095 kr per hektar om gratisarrendena
medräknas och 1 202 kr om de inte tas med. För
enbart åkermarken var arrendeprierna i genom-
snitt drygt 190 kronor högre än för jordbruks-
marken. De regionala skillnaderna var dock
stora. Arrendeprierna i det jordbruksdomi-
nerade sydsverige var avsevärt högre än i norra
Sverige.

Sedan 1994 har arrendeprierna stigit med
38 %. Kraftigast var ökningen mellan 1996 och

1997 samt mellan 2000 och 2001 då de steg med
omkring 7 % (**tabell 10.10**).

Priset på jordbruksmark

Priset på jordbruksmark (åker- och betes-
mark) skiljer sig kraftigt mellan olika regioner. I
det jordbruksdominerade sydsverige är de i
genomsnitt runt tio gånger högre än i Norr-
land. Priserna har i kronor ökat med ca 4 000 kr
per hektar i Norrland sedan mitten av 1990-
talet, medan de i t.ex. Götalands södra slätt-
bygder ökat med drygt 40 000 kr per hektar. Den
största ökningen i Norrland har dock skett
under de senaste åren. I genomsnitt för riket
har markpriserna ökat med runt 20 000 kr se-
dan 1995. Ökningen var kraftigast under perio-
dens första och sista del. Sålunda steg de med
ca 43 % mellan 1995 och 1999 (**tabell 10.11**).
Även mellan 2003 och 2005 har prisökningen
varit stor mycket stor vilket till viss del kan
förklaras av den jordbruksreform som trädde i
kraft den 1 januari 2005. Även den låga ränte-
nivån torde ha betydelse för prisutvecklingen.

Det bör understrykas att prisstatistiken
bygger på ett relativt litet antal köp. Den kraf-
tiga variationen mellan olika år kan i viss ut-
sträckning bero på detta (se nedan).

Priser på lantbruksenheter

År 2006 redovisades totalt 3 316 marknads-
mässiga köp av fastigheter för jord- och skogs-
bruksändamål med en genomsnittlig köpeskil-
ling av 1 526 000 kr. Ett ovägt medelvärde för
köpeskillingskoefficienten var 1,99 (**tabell
10.12**).

Om statistiken

Jordbrukssektorn i national- räkenskaperna

Värdet av landets samlade produktion redovi-
sas i nationalräkenskaperna i form av den s.k.
bruttonationalprodukten.

Produktionen redovisas på dels näringsliv
och hushåll, dels offentliga myndigheter.
Nationalräkenskaperna redovisar även uppgif-

ter om försörjningsbalansen och nationalinkomsten och dess användning. SCB svarar för redovisningen av nationalräkenskaper.

Näringsgrensindelningen ansluter sig till SNI 92 (standard för svensk näringsgrensindelning 1992). Jordbruk räknas till ekonomisk aktivitet enligt SNI 01, dvs. förutom egentligt jordbruk med husdjursskötsel även trädgårdsbruk, pälsdjursskötsel, hästavel, renskötsel, biodling, jakt m.m. Jordbrukets inkomster av skogsbruk och fiske ingår inte och inte heller veterinärverksamhet och vissa offentliga myndigheters konsulttjänster i jordbruket.

Bruttonationalprodukten (BNP) till marknadspris beräknas som summan av förädlingsvärdena (kostnaderna för arbetskraft samt företagens driftsöverskott brutto) från samtliga näringsgrenar. Beräkningarna av produktionen inom jordbruket baseras huvudsakligen på Jordbruksverkets EAA-kalkyl.

EAA – ekonomisk kalkyl för jordbrukssektorn

EAA är ett räkenskapssystem för jordbruket som baseras på European System of Integrated Economic Accounts (ESA), ett redovisningssystem som följer FN:s rekommendationer för nationalräkenskaper.

EAA följer principen att all jordbruksproduktion skall ingå och avsikten med kalkylen är att beräkna värdet av all produktion och alla kostnader för denna produktion för att kunna upprätta en resultaträkning. För detta finns en förteckning över de produktionsgrenar och andra aktiviteter som anses vara karakteristiska för jordbruket och som därför skall ingå i beräkningarna, oavsett på vilken typ av företag produktionen sker. EAA är en kalkyl för jordbrukssektorn men innefattar inte jordbrukarhushållens intäkter från annan verksamhet, såsom från skogsbruk eller anställning.

Intäkter från och kostnader för försäljning av vidareförädlade produkter skall i princip inte ingå i EAA. För företag som har flera produktionsprocesser vertikalt integrerade, exempelvis djuruppfödning och gårdsslakteri med försäljning, gäller således att enbart intäktsvärdet

från och kostnaderna för primärproduktionen av jordbruksprodukter skall ingå i EAA. Inte heller ingår förädlade mjölkprodukter.

I EAA utgörs undersökningspopulationen av alla företag som bedriver växtodling på fri-land (inkl. trädgårdsodling) eller under glas, husdjursskötsel, uppfödning av hästar eller sällskapsdjur (dock ej för eget privat bruk), bi-odling, renskötsel, pälsdjursskötsel, uppfödning av vilt i hägn eller entreprenadtjänster åt andra jordbruksföretag. Utöver detta kan sådana verksamheter ingå som intäkt- eller kostnadsmissigt ur statistiksynpunkt inte kan skiljas från jordbruksverksamheten. Sådana verksamheter benämns ”Sekundära ej särskiljbara icke-jordbruksaktiviteter”. För Sverige ingår här väsentligen maskintjänster utanför sektorn, såsom snöröjning åt kommuner.

EAA bygger till största delen på sammanställningar och bearbetningar av redan befintligt statistikunderlag, såsom lantbruksregistret (LBR), skördestatistik, prisstatistik, slaktstatistik och bokföringsundersökningen FADN. Det primärmaterial som särskilt tas fram inom ramen för denna statistik är intäkter för trädgårdsnäringen samt arrendekostnader och avskrivningskostnader för maskiner och redskap.

Intäkter, kostnader och resultat på företagsnivå

Jordbruksekonomiska undersökningen (JEU), som genomförs av SCB på Jordbruksverkets uppdrag, redovisar utvecklingen av lantbruksföretagens inkomst- och lönsamhetsförhållanden enligt företagsekonomiska principer. Resultaten från JEU används för jordbrukspolitiska ställningstaganden samt för rådgivning, undervisning och forskning.

Sverige skall som medlemsland i EU lämna uppgifter från JEU till EU:s bokföringssystem Farm Accountancy Data Network (FADN). Uppgifterna i FADN används främst som underlag för jordbrukspolitiska beslut och för uppföljning av EU:s jordbrukspolitik CAP (Common Agricultural Policy).

JEU baseras på ett omfattande primärmate-

rial för ett urval av företag. Det består av bokföringsmaterial avseende inkomster och utgifter samt uppgifter om lager, inventarier och anläggningar. Resultaten redovisas nationellt som medeltal per företag efter riksområden, driftsinriktningar och standardiserat arbetsbehov (uttryckt i standardtimmar). Redovisningen på driftsinriktningar sker såväl enligt svensk typologi som enligt EU:s typologi.

Urvalet är ett stratifierat slumpmässigt urval av företag. Den urvalsplan som EU antagit för JEU har inneburit en successiv utökning av urvalet t.o.m. JEU 1998, då det var fullt utbyggt. Under uppbyggnaden av antalet företag har företagen i princip behållits utan utbyte, oavsett hur många år de deltagit, för att snabbt komma upp i den av EU angivna urvalstorleken. I de följande undersökningsårgångarna har urvalet successivt förnyats.

Fr.o.m. JEU 1996 anpassades undersökningens datainnehåll till kraven för FADN. Denna anpassning innebär att beräkningarna av resultatet i jordbruket i princip enbart omfattar nominellt resultat till nukostnad. Dessutom redovisas ett modifierat nominellt resultat till anskaffningskostnad genom att alternativa beräkningar för avskrivningskostnader görs på anskaffningsvärden. För skogsbruket ändrades redovisningen till kontantredovisning vilket innebär att förändring i skogsförrådet inte beaktas i resultatet.

JEU förändrades i väsentliga delar under perioden 1995–1998, bl.a. som följd av anpassning till EU:s FADN-system. Undersökningsresultaten för 2004 kan på grund av dessa ändringar bara jämföras bakåt t.o.m. JEU 1996. Under 2004 utökades urvalet för att även representera trädgårdsnäringen.

Härutöver bör vid jämförelser beaktas den statistiska osäkerheten till följd av urvalets begränsade storlek. Medelfelen för medeltalskattningarna anges i redovisningen i Statistiska meddelanden. Det kan noteras att medelfelen för intäkter och driftskostnader totalt ofta ligger i storleksordningen 2–10 %. För skattningar av bruttoreultat ligger medelfelen för vissa grupper högre.

Jordbrukarhushållens inkomster

Undersökningen Jordbrukarhushållens inkomster genomförs av SCB på uppdrag av Jordbruksverket. Den bygger på en samarbetning mellan Lantbruksregistret (LBR) och den totalräknade inkomststatistiken (IoT). Från LBR hämtas uppgifter om vilka som var brukare vid lantbruksföretagen det aktuella året samt de uppgifter som behövs för att fördela brukarna på olika redovisningsgrupper. Från IoT, som innehåller uppgifter om hela Sveriges befolkning, hämtas uppgifter om inkomster, avdrag, skatter och sociala ersättningar.

Medelvärden per hushåll redovisas för ett stort antal ekonomiska variabler med fördelning på riksområden, storlek efter åkerareal, driftsinriktningar samt brukarens ålder. Vidare redovisas antalet hushållsmedlemmar för samma grupper, vilket möjliggör en beräkning av medelvärden per hushållsmedlem. Dessutom redovisas medelvärden för brukare och maka/make med uppdelning på kvinnor och män för några variabler.

I redovisningar avseende inkomståren till och med 1998 ingick endast brukaren och brukarens maka/make. Från och med inkomståret 1999 redovisas uppgifterna per hushåll med i princip samma definition av hushållet som i registret över totalbefolkningen (RTB). I RTB-hushållet ingår personer som är gifta med varandra (även registrerat partnerskap), sammanboende som har gemensamt barn och barn oavsett ålder som bor på samma fastighet som föräldrarna. RTB-hushållet kan bestå av maximalt två generationer. Denna förändring samt det från och med år 2000 påverkas dessutom något av det från och med år 2000 nya sättet att producera Lantbruksregistret, vilket inneburit att andelen äldre brukare minskat, försvårar jämförelser med uppgifter avseende inkomståret 1999 och tidigare.

Prisindex

Jordbruksverket beräknar och publicerar månatligen indextal över prisutvecklingen på jord-

brukets område. Indexsystemet syftar främst till att möjliggöra jämförelser mellan jordbruksprodukternas prisutveckling i olika produktions- och handelsled. Fr.o.m. år 2004 publiceras indexserierna med 2000 som basår. Tidigare basår var 1995.

Följande indexserier ingår i indexsystemet:

- 1 Produktionsmedelsprisindex (PM-index)
- 2 Avräkningsprisindex (A-index)
- 3 Producentprisindex för livsmedelsindustrin, jordbruksreglerade livsmedel (PPI-J)
- 4 Konsumentprisindex för jordbruksreglerade livsmedel (KPI-J)

Härutöver redovisas för jämförelser och analyser index för livsmedel i KPI.

Serierna 1 och 2 utarbetas av Jordbruksverket och 3 och 4 av SCB. Indexalen skall i princip visa prisutvecklingen vid oförändrad kvalitet på de varor som prismäts. Höjda priser till följd av förbättrad varukvalitet skall således ej påverka index.

Basperiod för indexalen är 2000. EU-medlemskapet 1995 har medfört att indexserierna 1–2 har förändrats såväl innehållsmässigt som metodmässigt. Vikterna i indexserierna 1–2 ändras inte längre årligen utan byts med vissa intervall, fastställda av EU.

Produktionsmedelsprisindex (PM-index) belyser prisutvecklingen för de produktionsmedel som används i jordbruket, med undantag för lejt arbete. Prismätningen sker för förnödenheter, tjänster, avskrivning, underhåll och ränta på lånat kapital. Vägningstalen i produktionsmedelsprisindex baseras på den ekonomiska kalkylen (EAA) för jordbruket. Vid den löpande indexframskrivningen används i möjligaste mån de priser som möter jordbrukaren vid inköp av olika produktionsmedel. Priserna i EAA-kalkylen och produktionsmedelsprisindex redovisas exklusive mervärdesskatt.

Avräkningsprisindex (A-index) visar den genomsnittliga utvecklingen av producentpriserna på jordbruksprodukter i landet. Fram t.o.m. 1994 ingick i denna indexserie enbart de

produkter som omfattades av den dåvarande svenska jordbruksregleringen. Inom EU ingår trädgårdsnäringen i jordbrukssektorn, varför A-index fr.o.m. 1995 utvidgats till att omfatta prisutvecklingen även på dessa produkter. Vägningstalen i A-index grundas på den ekonomiska kalkylen (EAA) för jordbruket. De i indexberäkningarna använda priserna skall i princip avse pris vid gård. Priserna inkluderar inte de numera mycket betydelsefulla produktobundna direktstöden till jordbruksproduktionen (t.ex. areal- och djurbidrag).

Producentprisindex för livsmedelsindustrin, jordbruksreglerade livsmedel (PPI-J) är en delserie av SCB:s producentprisindex (PPI) och mäter prisutvecklingen på de livsmedel som lämnar livsmedelsindustrin och avser jordbruksprodukter, vilka ingick i den tidigare jordbruksprisregleringen. I denna prisserie mäts inte prisutvecklingen för trädgårdsprodukter.

Konsumentprisindex för jordbruksreglerade livsmedel (KPI-J) är en delserie av SCB:s konsumentprisindex (KPI) och följer utvecklingen på priserna till konsument på samma produkter som PPI-J. Liksom för PR-index och PPI-J ingår inte prisutvecklingen för trädgårdsprodukter i KPI-J.

Konsumentprisindex (KPI) utarbetas månadsvis av SCB och mäter prisutvecklingen i detaljhandeln vid oförändrad levnadsnivå. Mervärdesskatten registreras i konsumentprisindex men inte i övriga indexserier (se även kapitel 19).

Arrendepriser

Arrendeprisundersökningar har genomförts intermitent av Jordbruksverket sedan 1994. Syfte och urvalsstorlek har varierat något över åren. I undersökningen för år 2006 var urvalet 1 800 jordbrukare vilka enligt Lantbruksregistret arrenderade åker (**tabell 10.9**).

Priset på jordbruksmark

EU-inträdet innebar bl.a. önskemål om en statistisk redovisning av marknadspriserna på jordbruks- och åkermark. Regelbunden stati-

stik avseende rena markpriser, uttryckt i kronor per hektar, hade tidigare inte framtagits för Sverige. Dock har vissa överslagsmässiga beräkningar gjorts av Jordbruksverket.

Köp av enbart jordbruksmark är så sällan förekommande att statistik baserad på enbart sådana köp skulle bli alltför bristfällig för statistisk redovisning. De flesta köp av jordbruksmark omfattar också andra ägoslag eller byggnader. Till grund för redovisningen i **tabell 10.11** ligger dels det prismaterial (köpeskillingsstatistik) som används av SCB vid beräkning av fastighetsprisutvecklingen, dels uppgifter om det totala fastighetsbeståndet.

Det använda prismaterialet begränsas till vanliga köp, vilka representerar marknadsvärdet enligt fastighetstaxeringslagen. Endast köp med en total areal på minst två hektar och ett taxeringsvärde på minst 1 000 kr ingår. Vidare omfattar statistiken bara köp med köpeskillingskoefficienter i intervallet 0,5 – 6,0, vilket innebär att s.k. extrema köp inte tas med. Inte heller ingår köp med intressegemenskap (såsom mellan nära släktingar) eller köp där lösöre ingår i köpeskillingen.

För varje köp har värdet av jordbruksmarken uppskattats genom antagandet att denna andel av det totala priset är detsamma som jordbruksmarkens andel av taxeringsvärdet för den köpta egendomen.

För att statistiken skall ge en rättvisande och representativ bild av markpriserna vid genomförda köp har använts s.k. efterstratifiering. Vid denna har använts uppgifter från det totala fastighetsbeståndet i taxeringsregistret.

Priser på lantbruksenheter

SCB upprättar årligen statistik över antalet lagfartsärenden samt över priserna på jordbruksfastigheter. Lagfartsstatistiken avser att belysa antalet ägarskiftet och omsättningen för lagfarna fång av lantbruksenheter.

Den s.k. köpeskillingskoefficienten som redovisas i **tabell 10.12** utgör kvoten mellan köpeskilling och taxeringsvärde, vilket är det taxeringsvärde som sattes vid 2005 års allmänna fastighetstaxering för lantbruk. Den redovisas som ovägt medelvärde. Vid beräkningen av

köpeskillingskoefficienten tas inte med s.k. släktköp, dvs. köp från föräldrar, far- eller morföräldrar eller från make/maka.

Annan publicering

EAA: Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se. Statistiska meddelanden JO 45 SM 0602.

Nationalräkenskaperna: Tabellen grundas på beräkningsunderlag från Nationalräkenskaperna vid SCB.

Jordbruksekonomiska undersökningen: Nationellt publiceras JEU-resultaten i serien Statistiska Meddelanden, senast i JO 40 SM 0701. Redovisning lämnas för företag med kalenderåret som redovisningsperiod. Statistiken presenteras såväl med svensk typologi som EU:s typologi. I samtliga tabeller klassificeras företagen efter region och storleksklass efter standardtimmar.

Jordbruksekonomiska undersökningen publiceras också i Sveriges Statistiska Databaser (SSD) som kan nås via SCB:s webbplats www.scb.se.

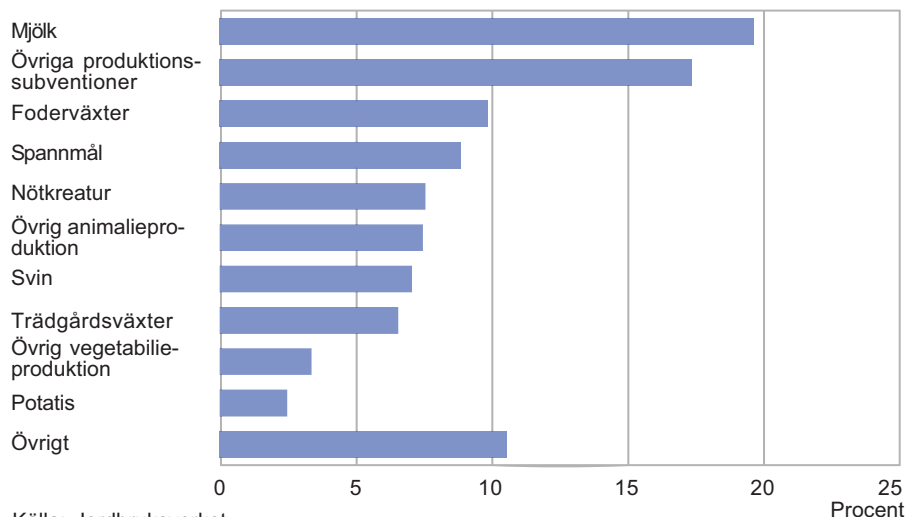
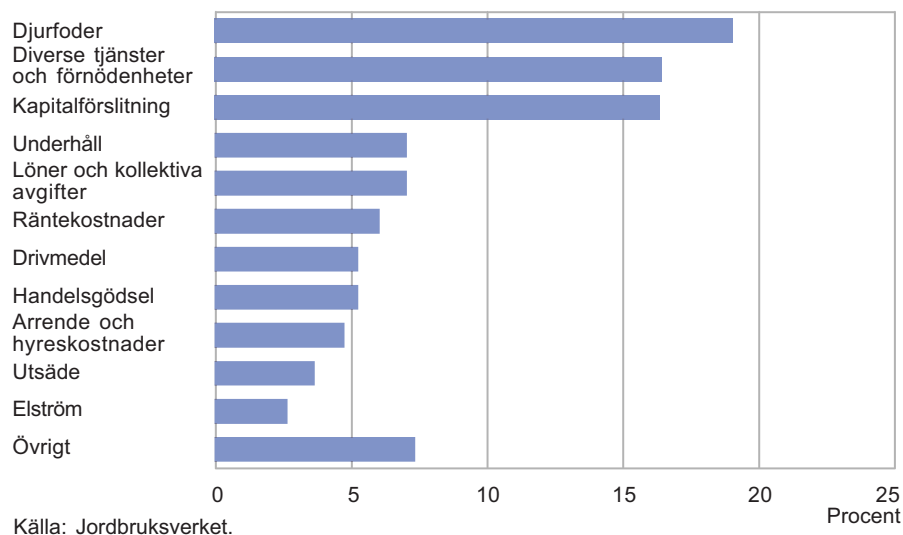
Jordbrukarhushållens inkomster: Statistiska meddelanden, Jordbrukarhushållens inkomster 2004, JO 42 SM 0601.

Prisindex: Priser och prisindex inom livsmedelsområdet, Jordbruksverket Månadsstatistik. Statistiken är numera tillgänglig på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se under rubriken Statistik.

Arrendepriser: Arrendepriser på jordbruksmark 2006, JO 39 SM 0701. Statistiken är numer tillgänglig på Jordbruksverkets webbplats, www.sjv.se under rubriken Statistik. Denna statistik publiceras vartannat år.

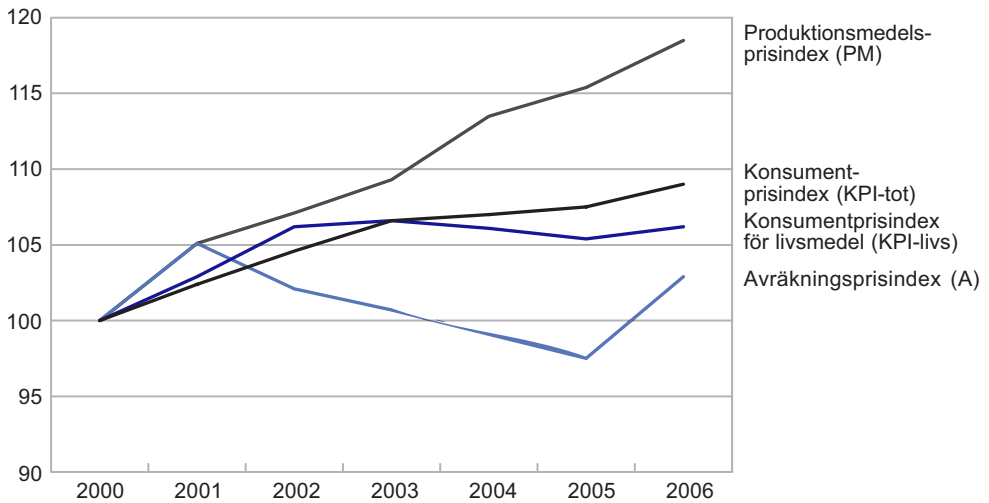
Markpriser: Priser på jordbruksmark 2005, JO 38 SM 0601. Statistiken är numer tillgänglig på Jordbruksverkets webbplats, www.sjv.se under rubriken statistik och fakta.

Priser på lantbruksenheter: SCB, Statistiska meddelanden, BO 41 SM 0701.

Figur 10A**Jordbrukets produktionsvärde till baspriser år 2005 i löpande priser***Output value in the agricultural sector at current basic prices***Figur 10B****Jordbrukets kostnader till baspriser år 2005 i löpande priser***Costs in the agricultural sector at current basic prices*

Figur 10C**Jordbrukets prisindex 2000–2006 (2000=100)***Agricultural price indices*

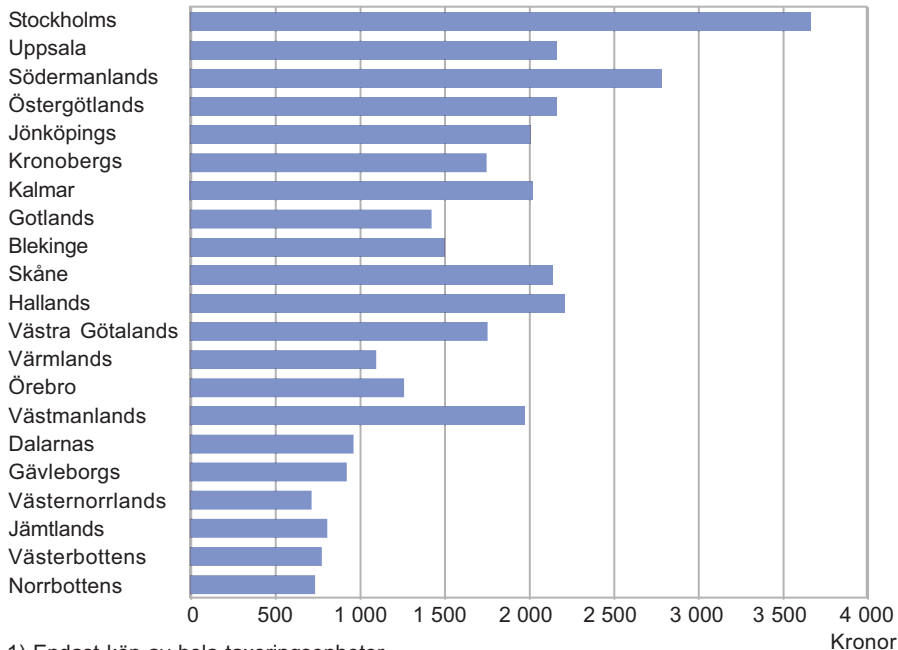
Procent

Källa: Jordbruksverket.

Figur 10D**Försålda lantbruksenheter¹ år 2006*, köpeskilling medelvärde, 1 000-tals kr***Sold agricultural units, average market price*

Län:

1) Endast köp av hela taxeringsenheter.

Källa: SCB, Fastighetspris- och lagfartsstatistik.

Tabell 10.1

Jordbrukets bidrag till bruttonationalprodukten till marknadspris 1993–2004 enligt ENS95. Löpande priser, milj. kr

Contribution to gross domestic product by agriculture according to ESA95. Current prices

År	Totala bruttonationalprodukten till marknadspris, miljoner kr	Jordbrukets bidrag till bruttonationalprodukten (jordbrukets förädlingsvärde till baspris)	
		Miljoner kr	Procentuell andel
2004	2 565 056	12 545	0,5
2003	2 459 413	13 074	0,5
2002	2 371 606	13 304	0,6
2001	2 288 351	13 277	0,6
2000	2 217 290	12 549	0,6
1999	2 096 363	12 699	0,6
1998	1 987 242	13 770	0,7
1997	1 904 656	13 917	0,7
1996	1 829 429	13 728	0,8
1995	1 787 889	15 812	0,9
1994	1 661 590	15 513	0,9
1993	1 557 060	15 239	1,0

Källa: SCB, Nationalräkenskaper.

Tabell 10.2**Jordbrukets produktionsvärde, kostnader och nettoöverskott till baspriser för åren 2000–2005 i löpande priser, mkr***EAA (Economic Accounts for Agriculture) at basic prices 2000–2005 at current prices*

EAA	2000	2002	2003	2004	2005
01 Spannmål (inkl. utsäde)	7 105	7 232	7 483	7 053	4 227
02 Industrigrödor	1 592	1 858	1 735	1 918	1 552
02.1 Oljeväxtfrön (inkl. utsäde)	362	498	419	653	364
02.2 Proteingrödor (inkl. utsäde)	146	182	174	223	89
02.4 Sockerbetor	1 076	1 169	1 134	1 029	1 083
02.5 Andra industrigrödor	7	9	8	14	16
03 Foderväxter	5 215	4 730	4 711	4 931	4 757
04 Köks- och plantskoleväxter	2 819	2 968	2 948	2 764	2 684
04.1 Färska grönsaker	1 219	1 397	1 405	1 361	1 415
04.2 Blommor och växter	1 600	1 571	1 542	1 403	1 268
05 Potatis	1 183	1 251	1 571	1 215	1 144
06 Frukt och bär	336	283	422	409	436
09 Andra växter och vegetabiliska produkter	37	63	51	41	41
10 Vegetabilieproduktion (01 till 09)	18 288	18 385	18 921	18 333	14 840
11 Djur	9 202	10 265	9 817	10 106	9 124
11.1 Nötkreatur	3 909	4 418	4 464	4 505	3 635
11.1 Svin	3 335	3 649	3 222	3 517	3 385
11.3 Hästar	547	529	508	491	471
11.4 Får och getter	150	163	173	168	148
11.5 Fjäderfä	868	1 035	947	899	905
11.6 Andra djur	394	471	503	526	580
12 Animaliska produkter	11 228	11 236	11 350	11 357	10 912
12.1 Mjök	10 011	9 860	9 926	9 822	9 458
12.2 Ägg	808	921	936	994	893
12.3 Andra animaliska produkter	410	455	489	541	561
13 Animalieproduktion (11+12)	20 431	21 501	21 167	21 463	20 037
14 Produktion av jordbruksvaror (10+13)	38 718	39 886	40 088	39 796	34 877
15 Produktion av jordbrukstjänster	938	1 775	1 875	2 148	2 169
16 Jordbruketsproduktion (14+15)	39 656	41 661	41 963	41 944	37 046

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 10.2 (forts.)

EAA		2000	2002	2003	2004	2005
17	Sekundära icke jordbruksaktiviteter	1 463	2 447	2 274	2 371	2 395
18	Jordbrukssektorns produktion (16+17)	41 119	44 108	44 236	44 315	39 441
19	Total insatsförbrukning	27 510	28 906	28 543	29 472	29 232
19.01	Utsäde	1 628	1 641	1 680	1 560	1 560
19.021	Elektricitet	947	1 010	1 160	1 140	1 117
19.023	Drivmedel	2 306	2 109	2 122	2 221	2 267
19.03	Handelsgödsel	1 856	2 328	2 446	2 234	2 256
19.04	Växtskyddsmedel	865	643	646	699	692
19.05	Veterinärkostnader	237	312	310	320	323
19.06	Djurfoder	9 785	8 486	7 718	8 065	8 288
19.07	Underhåll maskiner	2 461	2 373	2 353	2 321	2 302
19.08	Underhåll ekonomibyggnader	563	738	758	740	748
19.09	Tjänster från andra jordbruksföretag	938	1 775	1 875	2 148	2 169
19.10	Diverse tjänster och förnödenheter	5 925	7 140	7 109	7 656	7 144
20	Förädlingsvärde brutto till baspris (18–19)	13 609	15 202	15 693	14 843	10 209
21	Kapitalförslitning	5 888	6 155	6 404	6 756	7 102
21.1	Utrustning	4 536	4 754	4 986	5 366	5 720
21.2	Byggnader	1 351	1 400	1 418	1 390	1 382
22	Förädlingsvärde netto till baspris (20–21)	7 721	9 047	9 289	8 087	3 107
23	Löner och kollektiva avgifter	1 841	2 887	2 948	3 006	3 066
24	Övriga produktionsskatter	0	0	0	0	0
25	Övriga produktionssubventioner	3 421	4 098	3 810	3 686	8 357
26	Faktorinkomst (22–24+25)	11 142	13 145	13 099	11 773	11 464
27	Driftöverskott netto (22–23–24+25)	9 301	10 258	10 151	8 767	8 398
28	Arrende- och hyreskostnader	1 259	1 899	1 996	2 005	2 045
29	Räntekostnader	3 040	3 129	2 948	2 630	2 605
30	Ränteintäkter	153	495	446	515	510
31	Företagsinkomst netto (27–28–29+30)	5 155	5 725	5 653	4 647	4 258

Tabell 10.3

**Intäkter, kostnader m.m. till nukostnader i jord- och skogsbruket 2004 och 2005.
Redovisning för riksområden (RO) och riket, driftsinriktningar samt
storleksklasser efter standardtimmar, kr per företag¹**

Receipts, costs etc. at current costs in agriculture and forestry. Data for major regions (RO) and the entire country, types of farming and size groups in standard man hours

	JEU 2004				JEU 2005			
	RO 1			RO 2	RO 1			RO 2
	Växtodlingsföretag		Mjolk- företag	Mjolk- företag	Växtodlingsföretag		Mjolk- företag	Mjolk- företag
	800– 1 599	1 600– 3 199	3 200– 5 599	3 200– 5 599	800– 1 599	1 600– 3 199	3 200– 5 599	3 200– 5 599
Jordbruket								
<i>Intäkter</i>								
Vegetabilier	237 300	722 500	67 000	28 100	242 600	646 200	45 700	14 200
Animalier	2 800	10 100	930 800	957 900	5 100	11 700	1 008 000	984 200
Övrigt	101 500	169 700	59 200	82 900	82 800	212 500	86 700	76 600
Direktorsättningar	131 200	306 200	228 300	191 900	110 200	257 300	273 400	234 900
Summa intäkter	472 800	1 208 500	1 285 300	1 260 900	440 700	1 127 700	1 413 700	1 310 000
<i>Kostnader</i>								
Förnödenheter	140 100	367 300	377 100	368 600	135 000	339 100	369 400	366 900
Underhåll	42 800	79 600	100 400	85 000	34 700	87 200	103 000	88 700
Övrigt	101 700	220 400	318 100	306 200	106 600	216 500	350 400	322 300
Summa kostnader	284 600	667 200	795 600	759 800	276 300	642 800	822 900	778 000
Resultat före av- skrivningar, arbets- o. arrendekostnader samt räntenetto	188 200	541 300	489 700	501 100	164 400	484 900	590 900	532 000
Arbetskostnader	8 700	25 800	35 500	49 500	7 300	18 700	44 100	41 700
Resultat före av- skrivningar, arren- dekostnader och räntenetto	179 500	515 500	454 200	451 600	157 100	466 200	546 800	490 300
<i>Avskrivningar</i>								
Ekonomibyggnader o. byggnadsinvent.	53 800	67 500	152 000	121 000	45 500	82 900	132 700	116 900
Markinvent. och markanlägggn.	1 500	3 000	2 500	2 700	2 200	2 100	2 100	2 800
Maskiner och redskap	60 900	133 100	93 300	111 400	52 900	128 700	108 500	107 600
Summa avskriv- ningar	116 200	203 600	247 900	235 000	100 700	213 700	243 300	227 300

1) Företagen är klassade efter sin huvudsakliga driftsinriktning.

Källa: SCB, Jordbruksekonomiska undersökningen (JEU).

Tabell 10.3 (forts.)

	JEU 2004				JEU 2005			
	RO 1		Mjolk- företag	RO 2 Mjolk- företag	RO 1		Mjolk- företag	RO 2 Mjolk- företag
	Växtodlingsföretag				Växtodlingsföretag			
	800– 1 599	1 600– 3 199	3 200– 5 599	3 200– 5 599	800– 1 599	1 600– 3 199	3 200– 5 599	3 200– 5 599
Jordbruket								
Arrendekostnader	21 100	92 000	40 800	25 300	24 100	91 600	36 000	19 800
Resultat före ränte- netto	42 200	219 900	165 500	191 300	32 300	160 900	267 400	243 100
Räntenetto	28 400	60 900	57 300	25 000	20 200	56 300	61 000	19 400
Resultat i jordbruket före ränta på eget kapital o. ersättn. för eget arbete	13 800	158 900	108 200	166 300	12 100	104 600	206 400	223 700
Skogsbruket								
Intäkter (exkl. värde- ändr. skogförråd)	31 200	17 700	23 300	113 700	21 883	16 050	38 287	107 622
Kostnader	2 400	1 800	3 300	10 100	3 491	2 096	5 067	21 027
Resultat före av- skrivningar, arbets- kostnader och ränte- netto	28 800	15 900	20 000	103 600	18 392	13 953	33 220	86 595
Arbetskostnader	1 800	1 900	2 800	1 000	82	1 739	2 444	1 944
Avskrivningar på maskiner och redskap	900	1 400	1 500	4 600	1 422	982	1 172	5 719
Resultat före ränte- netto	26 100	12 700	15 200	96 700	16 888	11 233	28 920	78 472
Räntenetto	5 500	8 700	12 900	28 100	0	- 234	- 3 518	- 3 996
Resultat i skogsbruket före ränta på eget kapital o. ersättn. för eget arbete	20 600	4 000	2 300	68 600	16 887	10 999	25 402	74 475
Resultat i jord- och skogsbruket före ränta på eget kapital och ersättning för eget arbete	34 400	162 900	110 500	234 900	28 987	115 599	231 802	298 175

Tabell 10.3 (forts.)

	JEU 2004				JEU 2005			
	RO 3	Riket			RO 3	Riket		
	Mjolk- företag	Mjolk- företag ¹	Företag med kött djur	Företag med svin	Mjolk- företag	Mjolk- företag ¹	Företag med kött djur	Företag med svin
	1 600– 3 199	1 600– 3 199	800– 3 199	1 600– 5 599	1 600– 3 199	1 600– 3 199	800– 3 199	1 600– 5 599
Jordbruket								
<i>Intäkter</i>								
Vegetabilier	200	6 200	13 700	114 100	2 000	9 600	19 600	115 800
Animalier	388 500	394 700	131 000	1 253 000	403 100	387 000	249 400	1 071 900
Övrigt	16 500	34 800	95 100	106 300	18 100	29 100	178 100	132 200
Direktersättningar	227 100	130 300	229 700	179 900	172 400	172 400	289 400	140 000
Summa intäkter	632 300	566 000	469 500	1 653 400	709 000	598 100	736 600	1 459 900
<i>Kostnader</i>								
Förnödenheter	170 300	156 300	91 400	692 400	169 100	156 400	126 900	536 200
Underhåll	40 300	42 000	51 000	73 000	39 700	43 200	67 400	65 700
Övrigt	188 900	166 600	142 900	406 900	200 300	170 800	171 400	352 500
Summa kostnader	399 400	365 000	285 300	1 172 300	409 100	370 400	365 600	954 300
Resultat före av- skrivningar, arbets- o. arrendekostnader samt räntenetto	232 900	201 100	184 200	481 100	299 900	227 700	371 000	505 500
Arbetskostnader	6 900	5 800	8 100	30 000	4 600	5 000	17 600	32 300
Resultat före av- skrivningar, arren- dekostnader och räntenetto	226 000	195 300	176 100	451 100	295 300	222 700	353 400	473 200
<i>Avskrivningar</i>								
Ekonomibyggnader o. byggnadsinvent.	59 800	70 100	88 800	328 500	66 100	71 100	78 300	320 700
Markinv. och markanlägg.	300	600	1 700	4 200	800	700	3 000	5 100
Maskiner och redskap	58 800	52 300	68 900	85 500	68 400	54 100	81 600	88 000
Summa avskriv- ningar	118 900	123 100	159 400	418 100	135 300	126 000	162 900	413 800

Tabell 10.3 (forts.)

	JEU 2004				JEU 2005			
	RO 3	Riket			RO 3	Riket		
	Mjolk- företag	Mjolk- företag ¹	Företag med köttdjur	Företag med svin	Mjolk- företag	Mjolk- företag ¹	Företag med köttdjur	Företag med svin
	1 600– 3 199	1 600– 3 199	800– 3 199	1600– 5 599	1 600– 3 199	1 600– 3 199	800– 3 199	3 200– 5 599
Jordbruket								
Arrendekostnader	2 200	6 500	11 600	48 900	5 700	8 200	19 000	36 700
Resultat före ränte- netto	104 900	65 600	5 100	-15 900	154 300	88 600	171 400	22 700
Räntenetto	7 200	4 200	8 500	96 700	6 100	6 800	22 300	78 600
Resultat i jordbruket före ränta på eget kapital o.ersättn. för eget arbete	97 700	61 400	-3 400	-112 700	148 200	81 800	149 100	-55 900
Skogsbruket								
Intäkter (exkl. värde- ändr. skogförråd)	77 800	74 700	62 700	60 500	74 000	74 200	129 400	40 100
Kostnader	7 200	20 000	6 000	3 500	4 300	7 300	16 700	6 800
Resultat före av- skrivningar, arbets- kostnader och ränte- netto	70 600	54 700	56 700	56 900	69 600	66 900	112 700	33 300
Arbetskostnader	1 200	1 000	1 600	800	–	600	5 800	5 200
Avskrivningar på maskiner och redskap	2 700	2 300	5 700	15 300	3 400	3 300	4 200	1 700
Resultat före ränte- netto	66 600	51 000	49 400	40 700	65 800	61 600	102 700	25 300
Räntenetto	14 600	11 600	15 500	20 300	–	-1 200	-2 100	-1 200
Resultat i skogsbruket före ränta på eget kapital o. ersättn. för eget arbete	52 100	39 500	33 900	20 400	65 800	60 500	100 600	24 100
Resultat i jord- och skogsbruket före ränta på eget kapital och ersättning för eget arbete	149 800	100 900	30 500	-92 300	214 000	142 300	249 700	-31 800

Tabell 10.4**Jordbrukarnas taxerade nettointäkter m.m. 2000–2004 kr per hushåll, kronor***The farmers' assessed net receipts from different sources of income. Average per household 2000–2004, SEK*

Storleksgrupp, hektar åkermark	2000	2001	2002	2003	2004
<i>Näringsverksamhet</i>					
2,1– 5,0	13 500	14 000	15 500	16 000	17 500
5,1– 10,0	15 000	16 700	17 300	18 000	19 300
10,1– 20,0	23 700	25 700	27 100	26 900	26 400
20,1– 30,0	44 000	47 700	49 000	47 200	47 500
30,1– 50,0	77 000	82 200	83 600	79 300	78 500
50,1–100,0	122 800	129 600	130 300	126 900	129 300
100,1–200,0	145 600	158 400	167 700	164 100	165 800
200,1–	164 400	183 100	190 900	188 400	191 700
Samtliga	50 400	54 700	57 600	58 600	59 300
<i>Tjänst</i>					
2,1– 5,0	283 200	292 800	305 700	324 800	335 300
5,1– 10,0	272 900	281 700	294 700	312 100	320 000
10,1– 20,0	246 200	255 300	268 900	284 700	292 500
20,1– 30,0	215 400	226 000	238 200	251 900	259 200
30,1– 50,0	181 300	190 400	200 700	213 900	221 700
50,1–100,0	151 900	160 100	170 900	183 100	187 800
100,1–200,0	147 600	156 200	163 300	170 000	174 500
200,1–	138 900	146 400	161 500	167 200	171 600
Samtliga	226 400	235 200	246 100	258 100	265 900
<i>Taxerad förvärvsinkomst¹</i>					
2,1– 5,0	291 900	302 100	316 600	335 900	347 600
5,1– 10,0	283 100	293 800	307 300	325 300	334 300
10,1– 20,0	265 600	276 700	291 600	307 200	314 500
20,1– 30,0	255 300	269 700	283 100	295 000	302 800
30,1– 50,0	254 700	268 600	280 400	289 300	296 300
50,1–100,0	271 200	286 100	297 300	305 900	313 100
100,1–200,0	289 200	310 400	326 500	329 400	335 700
200,1–	299 100	325 300	347 700	350 700	358 600
Samtliga	272 600	285 600	299 300	312 300	320 700
<i>Nettoinkomst av kapital</i>					
2,1– 5,0	11 600	4 500	1 900	1 600	6 300
5,1– 10,0	14 700	9 400	7 200	4 800	8 200
10,1– 20,0	22 500	16 100	14 300	11 800	16 200
20,1– 30,0	31 300	25 500	22 600	19 000	25 000
30,1– 50,0	40 700	36 200	31 600	29 200	33 700
50,1–100,0	51 300	43 900	38 600	34 900	41 000
100,1–200,0	61 900	54 000	44 100	43 100	49 400
200,1–	76 700	66 800	50 500	54 600	65 500
Samtliga	29 000	22 900	19 700	18 200	23 100

1) Taxerad förvärvsinkomst utgörs av summan av inkomst av näringsverksamhet och tjänst minskad med allmänna avdrag.

Källa: SCB, Jordbrukarhushållens inkomster.

Tabell 10.5

Jordbrukarhushållens taxerade inkomster av näringsverksamhet och tjänst, nettoinkomst av kapital samt hushållsinkomst före och efter transfereringar år 2004. Medeltal i kronor per hushåll

The farmers' assessed income from business (incl. agriculture) and employment, net income from capital and household income before and after transfers. Average per household, SEK

Område	Taxerad inkomst av närings- tjänst verksam- het		Netto- inkomst av kapital	Hushållsin- komst före skattefria transfe- ringar och skatter m.m.	Positiva ej skatteplik- tiga trans- fereringar	Skatter och övriga negativa transfe- ringar	Hushålls- inkomst efter transfe- ringar
<i>Län</i>							
Stockholms	71 100	258 100	28 800	345 400	10 200	124 900	230 700
Uppsala	79 500	252 900	26 100	347 500	11 400	116 800	242 100
Södermanlands	75 900	244 500	25 700	339 700	12 200	113 400	238 600
Östergötlands	75 300	240 000	34 900	342 300	11 200	110 500	242 900
Jönköpings	65 500	273 600	29 500	362 100	13 000	116 400	258 600
Kronobergs	54 200	267 200	33 000	344 400	11 300	109 700	246 000
Kalmar	80 000	232 800	35 400	342 300	12 000	111 600	242 600
Gotlands	78 200	198 700	21 200	289 200	14 000	96 800	206 500
Blekinge	51 100	262 300	31 800	336 100	11 400	110 900	236 600
Skåne	70 100	254 200	27 900	338 400	12 000	110 400	240 100
Hallands	55 900	249 500	24 500	318 400	11 300	101 600	228 100
Västra Götalands	49 800	277 400	18 400	334 800	11 300	110 200	235 900
Värmlands	35 800	295 500	14 500	337 100	11 300	112 200	236 100
Örebro	57 800	277 200	19 800	342 100	11 100	113 700	239 500
Västmanlands	64 300	273 900	22 400	351 600	11 400	155 700	247 200
Dalarnas	47 300	278 800	18 500	331 800	11 600	111 100	232 300
Gävleborgs	51 500	269 900	14 600	320 000	11 300	105 700	225 600
Västernorrlands	45 600	293 200	14 200	337 300	10 900	113 100	235 100
Jämtlands	63 400	259 800	18 600	328 700	13 000	109 300	232 400
Västerbottens	48 100	301 500	14 000	351 000	12 000	114 600	248 500
Norrbottnens	43 100	286 300	8 400	322 100	10 500	104 500	228 000
<i>Hela riket</i>							
2004	59 300	265 900	23 100	337 400	11 600	110 900	238 000
2003	58 600	258 100	18 200	320 800	11 900	105 900	226 800
2002	57 600	246 100	19 700	313 900	11 900	100 300	225 400
2001	54 700	235 200	22 900	306 200	11 400	101 600	216 000
2000	50 400	226 400	29 000	298 800	10 700	104 000	205 500

Källa: SCB, Jordbrukarhushållens inkomster.

Tabell 10.6
Jordbrukets prisindex 2000–2006 (2000=100)
Agricultural price indices

Index	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Produktionsmedelsprisindex							
Total insatsförbrukning	100,0	105,6	107,2	109,3	113,5	114,6	117,4
Investeringsvaror och -tjänster	100,0	102,9	106,5	109,5	113,7	118,6	122,7
Totalt	100,0	105,1	107,1	109,4	113,5	115,4	118,5
Avräkningsprisindex							
Vegetabilier	100,0	109,7	104,2	106,1	108,1	102,9	113,1
Animalier	100,0	102,3	101,1	97,5	93,8	94,4	97,0
Totalt	100,0	105,1	102,2	100,7	99,1	97,5	102,9
Producentprisindex för livsmedelsindustrin, jordbruksreglerade livsmedel							
Vegetabilier	100,0	104,5	109,5	111,9	112,8	112,8	114,2
Animalier	100,0	105,2	108,2	108,8	107,9	107,7	108,3
Totalt	100,0	105,0	108,6	109,9	109,6	109,4	110,2
Konsumentprisindex för jordbruksreglerade livsmedel							
Vegetabilier	100,0	101,0	103,6	104,3	104,7	102,8	102,7
Animalier	100,0	103,4	106,6	107,7	107,6	107,1	107,9
Totalt	100,0	102,5	105,5	106,5	106,5	105,5	106,0
Konsumentprisindex							
Livsmedel, totalt	100,0	102,9	106,2	106,6	106,1	105,4	106,2
Totalt	100,0	102,4	104,6	106,6	107,0	107,5	109,0

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 10.7**Priser på traktorer, drivmedel, handelsgödsel, vegetabilier och animalier 1990–2006, kr***Prices of tractors, fuel, fertilizers, vegetables and animal products*

Varuslag	1990	1995	2000	2003	2004	2005	2006
Traktorer, kr/st	250 000	..	418 000	462 000	465 000	–	..
Drivmedel, kr/100 liter							
Dieselolja	277	329	572	583	634	772	808
Handelsgödselmedel, kr/100 kg							
Kalksalpeter, 15,5 % N	112 ¹	137 ¹	120	152	161	167	168
Kalkammonsalpeter, 28,0 % N	175 ¹	207 ¹	177	210	217	237	249
Superfosfat, P 20	136 ^{1,2}	233 ^{1,2}	224	230	238	259	258
Supra PK 11–21	234 ¹	213 ^{1,3}	197	206	213	230	236
Supra NPK 17– 4–13	..	..	213	238	244	264	275
Supra NPK 21–4–7	..	..	207	239	243 ⁴	259	270
Vegetabilier, kr/100 kg							
Vete ⁵	133	118	97	102	97	91	101
Råg ⁵	143	110	91	91	87	91	103
Korn ⁵	133	111	89	89	85	82	91
Havre ⁵	132	107	88	77	76	84	101
Potatis för stärkelse	57 ⁶	56	50	52	52	46	45
Sockerbeter	29	42	39	41	41	42	30
Vetekli	179 ⁷	127	123	138	143	150	152
Melass	169	126	102	136	129	135	144
Animalier, kr/100 kg							
Kött av							
Storboskap	2 545	2 295	1 829	1 718	1 590	1 831	2 001
Mellankalv	2 882	2 502	1 850	2 100	2 022	1 835	1 884
Mindre kalv	1 621	1 638	115	127	150	150	150
Häst	1 344	607	702	669	594	614	608
Får och lamm	2 205	1 764	1 778	2 035	2 022	2 043	2 043
Slaktsvin	1 487	1 325	1 102	985	1 039	1 080	1 145
Fjäderfä ⁸	975	773	663	677	675	649	645
Mejerimjolk, kr/100 kg	297	308	306	309	291	283	282
Ägg, kr/100 kg	..	815	875	898	853	786	863

1) T.o.m. 1998 50 kg säck. Fr.o.m. 1999 600 kg säck.

2) Superfosfat, P9.

3) Supra PK 7–13.

4) OptiCrop 21–3–10.

5) Vid leveransort för vara av normalkvalitet. Fr.o.m. juli 1995 pris vid 14 % vattenhalt samt för normalvete vid 11 % proteinhalt. Dessförinnan pris vid 15 % vattenhalt. Årsmedelpriser beräknas som sammanvägda månadspriser med avseende på levererade kvantiteter.

6) Uppgifterna för 1990 avser även potatis för råsprit.

7) Uppgifterna är inte jämförbara.

8) T.o.m. 1996 för djur med vikten 1,3 kg, därefter 1,7 kg.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 10.8**Indextal för delposter i avräkningsprisindex 2000–2006 (2000=100)***Producer price index. Indices for subtotals*

Varuslag	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Spannmål	100,0	106,2	100,2	97,2	92,7	89,9	104,0
Matpotatis	100,0	142,9	128,5	137,2	165,5	99,8	145,7
Annan potatis	100,0	110,1	105,0	104,1	104,1	91,9	89,8
Sockerbetor	100,0	111,2	109,2	107,0	106,8	110,7	110,7
Oljeväxter	100,0	134,9	138,8	140,3	128,8	134,4	135,9
Mjök	100,0	97,8	100,1	100,8	94,6	91,7	91,3
Ägg	100,0	106,3	108,6	111,6	106,0	97,7	107,3
Storboskap	100,0	98,0	94,1	92,6	86,4	99,0	107,7
Kalv	100,0	103,5	104,7	107,4	98,5	87,8	90,1
Får och getter	100,0	101,2	109,9	113,5	114,7	114,4	114,6
Gris	100,0	117,0	104,0	88,5	93,3	96,8	96,8
Frukt	100,0	135,4	109,4	158,3	135,4	122,2	114,4
Grönsaker, blommor och plantskoleväxter	100,0	104,7	103,9	104,4	105,4	108,4	116,3

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 10.9**Genomsnittliga arrendepriiser för jordbruksmark med och utan gratisarrenden samt för åkermark 2006, kr per hektar***Average rent for agricultural land and for arable land*

Område	Län	Genomsnittliga arrendepriiser för		
		jordbruksmark	åkermark	
		inkl.gratis-arrenden kr/ha	exkl.gratis-arrenden kr/ha	inkl.gratis-arrenden kr/ha
Sydsverige	K,M	2 258	2 387	2 919
Västsverige	N,O	1 104	1 197	1 351
Småland med öarna	F,G,H,I	757	797	1 246
Östra Mellansverige	AB,C,D,E,T,U	1 030	1 069	1 103
Norra Mellansverige	S,W,X	435	621	434
Norra Sverige	Y,Z,AC,BD	324	467	341
<i>Hela riket</i>		1 095	1 202	1 285

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 10.10**Utvecklingen av arrendepriiser 1994–2006 (1994=100)***Rent for agricultural land, indices*

Område	Län	1994	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Sydsverige	K,M	100	102	119	135	141	154	155	153	153
Västsverige	N,O	100	100	124	128	136	143	145	127	129
Småland med öarna	F,G,H,I	100	104	133	133	136	131	131	130	140
Östra Mellansverige	AB,C,D,E,T,U	100	103	121	139	137	138	138	140	142
Norra Mellansverige	S,W,X	100	100	139	141	144	100	101	130	131
Norra Sverige	Y,Z,AC,BD	100	98	115	94	102	96	100	176	183
<i>Hela riket</i>		100	102	122	131	134	136	136	136	138

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 10.11**Priser på jordbruksmark¹ 1995–2005, 1 000-tals kr per hektar***Prices on agricultural land*

Produk- tions- område	Pris per hektar (vägt medelvärde)								Antal försäljn. 2005	Försåld areal, ha 2005
	1995	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005		
Gss	25,8	39,2	40,1	46,6	43,2	48,9	60,1	59,0	163	1 518
Gmb	13,8	20,9	22,8	20,9	26,0	27,6	30,2	42,8	219	2 183
Gns	13,3	19,0	20,1	21,4	21,4	22,5	25,1	28,3	257	3 575
Ss	8,7	11,9	13,9	18,9	17,0	16,1	19,4	21,9	295	3 521
Gsk	9,1	11,7	14,2	14,1	14,3	15,5	16,1	22,1	824	5 738
Ssk	5,4	7,2	6,5	6,9	8,1	6,5	10,1	11,0	324	1 851
Nn	2,9	3,2	3,0	3,0	3,3	3,4	3,6	5,9	355	1 673
Nö	2,2	3,2	3,2	3,2	3,3	3,4	3,5	5,4	264	1 275
<i>Hela riket</i>	10,8	15,4	16,8	18,4	18,5	19,4	22,4	26,9	2 701	21 334

1) Avser både åker- och betesmark.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 10.12
Försålda lantbruksenheter¹ 2006
Sold agricultural units

Område	Samtliga lagfarna köp (ej slätkköp)			
	Antal köp	Köpeskillning medelvärde, 1 000-tals kr	Taxeringsvärde ² medelvärde, 1 000-tals kr	Köpeskillningskoefficient ³ , ovägt medelvärde
<i>Län</i>				
Stockholms	58	3 653	1 873	2,17
Uppsala	61	2 150	1 177	1,93
Södermanlands	60	2 773	1 130	2,56
Östergötlands	73	2 150	1 111	2,08
Jönköpings	141	2 000	1 285	1,70
Kronobergs	184	1 739	996	2,00
Kalmar	109	2 013	1 104	1,99
Gotlands	54	1 415	725	2,06
Blekinge	64	1 491	853	1,88
Skåne	401	2 129	1 018	2,23
Hallands	107	2 197	1 116	2,11
Västra Götalands	547	1 746	905	2,03
Värmlands	301	1 087	603	1,91
Örebro	120	1 251	666	1,96
Västmanlands	42	1 961	1 056	2,06
Dalarnas	143	953	453	2,12
Gävleborgs	143	914	573	1,90
Västernorrlands	224	705	380	1,94
Jämtlands	181	797	417	2,09
Västerbottens	178	765	510	1,57
Norrbottnens	125	725	464	1,69
<i>Hela riket</i>				
2006	3 316	1 526	812	1,99
2005	3 465	1 335	797	1,81
2004	3 093	1 167	460	2,61
2003	3 064	1 082	465	2,40
2002	2 944	1 030	458	2,30
2001	2 938	1 010	466	2,22

1) Endast köp av hela taxeringsenheter.

2) Taxeringsvärde enligt allmän fastighetstaxering för lantbruk 2005. För åren 2001–2004 avses basvärdet enligt 1998 års taxering.

3) Se texten.

Källa: SCB, Fastighetspris- och lagfartsstatistik.

11 Ekologisk produktion

I kapitel 11 redovisas uppgifter om ekologisk odling inom jordbruk och trädgård samt ekologisk djurhållning. Viss arealstatistik samt ersättningar redovisas även i kapitel 9.

Sammanfattning

Den ekologiska produktionen

Regeringens mål för ekologisk produktion till år 2010 är att andelen certifierad ekologisk odling ska öka till minst 20 % av jordbruksmarken. Regeringen vill även att den certifierade ekologiska produktionen av mjölk, ägg och kött från idisslare ökar markant och att den certifierade produktionen av griskött och matfågel ökar kraftigt. Ett av huvudargumenten för att sätta upp ett mål för ekologisk produktion är att målet i sig utgör en av flera åtgärder för att uppnå de nationella miljökvalitetsmålen.

Ekologisk odling är en odlingsmetod som syftar till ett naturanpassat jordbruk utan lättlöslig handelsgödsel och kemiska bekämpningsmedel. Kretsloppstänkande och strävan efter ett kulturlandskap med stor artrikedom och biologisk mångfald är några av målsättningarna med ekologisk odling. Målsättningen är också att producera jordbruksprodukter av bra kvalitet med hjälp av uthålliga produktionsmetoder.

Från konsumentsynpunkt är det nödvändigt med garantier för hur de ekologiskt odlade produkterna odlas. År 2006 fanns två godkända kontrollorgan i Sverige, Aranea certifiering (dotterbolag till KRAV) och SMAK. De är godkända av Jordbruksverket och Livsmedelsverket att utföra kontroll av ekologisk produktion. Demeterförbundets bestämmelser omfattar både KRAV:s och förbundets specifika bestämmelser och uppgifter om odling m.m. ingår i KRAV:s statistik.

Certifierade ekologiska produkter kan vara märkta med KRAV, Demeter eller EU:s logotyp för ekologiska produkter. KRAV:s regler uppfyller EG-reglerna för ekologisk produktion och är i vissa avseenden strängare. Vid biodynamisk odling (Demeter) krävs inte bara frånvaro

av kemiska bekämpningsmedel och lättlöslig handelsgödsel utan även att biodynamiska preparat används för att stimulera jordens och växternas biologiska förhållanden i syfte att er hålla livsmedel med hög kvalitet. Produkter som odlats ekologiskt men inte certifierats säljs som konventionellt odlade.

Ekologiskt odlade arealer

Ekologiskt odlade arealer finns redovisade med två definitioner. I tabellerna från KRAV redovisas certifierade arealer från vilka produktionen kan säljas med ekologisk märkning. I övriga tabeller är det i stället arealer där man sökt miljöstöd för ekologiska produktionsformer, vid jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åkermark.

I tabell 11.1–11.6 återges vissa delar av den statistik som tas fram av KRAV ekonomisk förening. Här ingår areal på jordbruksföretag som har mindre än 2,0 hektar åkermark totalt.

I tabell 11.1 redovisas andelen ekologiskt kontrollerad åkerareal (dvs. inklusive s.k. karensareal) i landet. Den totala KRAV-kontrollerade åkerarealen år 2006 var drygt 180 000 hektar, vilket är något mer än föregående år.

De högsta andelarna KRAV-kontrollerad åkerareal redovisas för Uppsala, Västmanlands och Södermanlands län där drygt 10 % av åkermarken var kontrollerad. De lägsta andelarna har Norrbottens och Västerbottens med ca 2 % vardera och Skåne län där 2,6 % av åkerarealen i länet var KRAV-kontrollerad ekologisk areal. Genomsnittet för landet är 6,8 %.

I tabell 11.2 har den för ekologisk odling godkända jordbruksmarken delats upp på grödor. Av denna areal upptas 39 % av "Vall och bete på åker", 25 % av "Spannmål" och nästan 20 % av "Betesmark, ej åker".

I tabell 11.3 redovisas antalet KRAV-certifierade växtodlingsproducenter. De uppgår år 2006 till 2 821 jordbrukare varav 428 var

odlare vars gårdar inte var helt omlagda, dvs. någon del av gården var inte KRAV-godkänd eller i karens. Det är en minskning av antalet växtodlingsproducenter med 4 % jämfört med föregående år. I tabellen redovisas även den KRAV-kontrollerade arealen med uppdelning på godkänd areal och karensareal. Den KRAV-kontrollerade arealen ligger på ungefär samma nivå som året innan, drygt 225 000 hektar. Det bör understrykas att arealuppgifterna även inkluderar betesmark. Arealen "Betesmark, ej åker" uppgick år 2006 till ca 40 000 hektar (**tabell 11.2**).

I **tabell 11.7–11.13** redovisas grödarealer, skörd per hektar och produktion för arealer med miljöstöd för ekologisk produktion. Den totala arealen med miljöstöd för ekologisk produktion redovisas i kapitel 9 **tabell 9.4**. Där ingår även areal på de jordbruksföretag som har en åkerareal på 2 hektar eller mindre.

I **tabell 11.7** redovisas spannmålsarealer med stöd för ekologisk odling med uppdelning på produktionsområden och riket. Havre var den gröda som hade den största omfattningen av odlingen med 31 200 hektar. Näst största gröda var blandsäd, inräknat såväl stråsädesblandningar som stråsäd/baljväxtblandningar, som uppgick till 18 500 hektar. Vårkorn med miljöstöd för ekologisk odling odlades på nästan 16 700 hektar, en minskning med 23 % jämfört med 2005. Höstveten odlades på 12 600 hektar, vilket var oförändrad omfattning jämfört med fjolåret. Vårveten arealen uppgick till nästan 7 300 hektar, en minskning av arealen med drygt 30 % jämfört med 2005. De största arealerna med ekologiskt odlad spannmål odlades i Svealands slättbygder, Götalands norra slättbygder och Götalands skogsbygder.

I **tabell 11.8** redovisas den ekologiska oljeväxtarealen med miljöstöd. Höstrapsarealen fortsatte att öka och odlades på nästan 2 500 hektar, en ökning av arealen jämfört med 2005 på 47 %. De vårsådda oljeväxtarealerna minskade och vårrybs odlades på uppemot 1 000 hektar medan vårrapsens omfattning var cirka 600 hektar. Odlingen av höstrybs var begränsad till drygt 300 hektar. Närmare 500 hektar oljelin odlades 2006.

I **tabell 11.9** redovisas arealer med miljö-

stöd för potatis, ärter och åkerbönor. Arealen uppgick år 2006 till nästan 900 hektar matpotatis, en minskning med drygt 9 % jämfört med 2005. Ärtor odlades på 4 200 hektar ärter, en minskning jämfört med fjolåret på hela 24 % medan arealen åkerbönor var i stort sett oförändrad och uppgick till 4 100 hektar.

I **tabell 11.10** redovisas beräknad slättervallsareal med miljöstöd. Arealen uppgick år 2006 till 270 000 hektar, en ökning av arealen med 4 % jämfört med föregående år. Om vallen enbart använts som betesvall har arealerna reducerats för detta i samband med beräkning av skörden. De redovisade arealerna i tabell 11.10 är därför inte desamma som lantbrukarna sökt stöd för där även betesvall ingår.

Ekologisk produktion

I **tabell 11.10–11.13** redovisas skörd per hektar och total produktion för arealer med miljöstöd för ekologisk produktion, vid jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åkermark. All produktion på denna areal är inte certifierad för försäljning som ekologiskt odlade produkter.

I **tabell 11.10** redovisas skörd av slättervall från arealer med miljöstöd för ekologisk produktion. Den totalt inbärgade skörden för 2006 var uppemot 1,0 miljon ton, fördelat på första skörd 0,67 miljon ton och återväxtskörd 0,30 miljon ton. Skörden per hektar uppgick på riksnivå till 3 700 kg per hektar. Av landets totala bärgade skörd av slättervall var 27 % ekologiskt odlad.

I **tabell 11.11** redovisas skörd per hektar för spannmålsgrödorna med uppdelning på produktionsområden och riket. Högst hektarskörd hade höstveten och rågveten med ca 3 200 kg resp. 3 000 kg per hektar på riksnivå. Höstråg och vårveten nådde upp till 2 500 kg per hektar medan vårkorn avkastade drygt 2 000 kg per hektar. Havre och blandsäd visade en avkastningsnivå på 1 800 kg per hektar. Havre är den gröda som har den största omfattningen av den ekologiska spannmålsodlingen. Avkastningsnivåerna för de ekologiskt odlade spannmålsgrödorna var på riksnivå mellan 38 och 53 % lägre än motsvarande konventionella hektarskördar.

I **tabell 11.12** redovisas totalskördar från

arealer med miljöstöd från ekologisk produktion. Vid beräkning av total skörd används arealer som skördat som mogen gröda. Arealer som skördats som grönfoder ingår inte.

Totalskördarna minskade för spannmålsgrödorna jämfört med 2005. Totalskörden av höstveten och vårveten uppgick under 2006 till 40 400 respektive 17 200 ton. Vårveteskörden minskade med närmare 40% främst beroende på minskande arealer. Störst totalskörd för både höst- och vårveten uppmättes i Svealands slättbygder. Totalskörden för höstråg var 7 300 ton. Totalskörden för havre respektive vårkorn uppgick till 52 600 respektive 31 500 ton. Totalskörden av rågveten och blandsäd beräknas till vardera 13 000 ton.

Av landets totala produktion av vårveten var 10% ekologiskt odlad. För havre var motsvarande andel ca 8%, för höstråg 6% och för rågveten 5%. Av den totala produktionen av vårkorn och höstveten var 3 respektive 2% ekologiskt odlad.

Totalskörden av åkerbönor och ärter uppgick under 2006 till 7 300 respektive 8 400 ton (**tabell 11.13**). Störst totalskörd uppmättes i Götalands norra slättbygder för åkerbönor och i Svealands slättbygder för ärter. Totalskörden för matpotatis var 11 500 ton, en ökning med 6% jämfört med föregående år beroende på att en större skörd per hektar kunde bärgas. Den odlade arealen matpotatis var mindre 2006 än 2005. För åkerbönor och ärter var 56% respektive 17% av den totala produktionen i riket ekologiskt odlad. För matpotatis var bara 2% ekologiskt odlad.

Ekologisk trädgårdsodling

Den för ekologisk odling godkända arealen av frukt, bär och grönsaker på åker redovisas i **tabell 11.2**. I **tabell 11.4** har den KRAV-certifierade arealen delats upp på vissa trädgårdsprodukter. Arealen frukt, bär och grönsaker år 2006 var nästan 850 hektar, vilket är en ökning med 5% jämfört med föregående år. Morötter odlades på 155 hektar dvs. 18% av den totala KRAV-certifierade frukt-, bär- och grönsaksarealen. Svarta vinbär var den näst största kulturen med 108 hektar i odling. Odlingen av jordgubbar och lök och vitkål uppgick till 44, 39

resp. 33 hektar vardera. Frukt hade en odlingsareal på 88 hektar.

Den KRAV-certifierade odlingen i växthus framgår av **tabell 11.5**. Den ekologiskt odlade växthusytan ökade dramatiskt mellan 2001 och 2002 från 62 000 till 91 000 kvm. Sedan år 2003 har odlade växthusytan legat på drygt 80 000 kvm. Kryddväxter är numera den största kulturen och odlades på 20 000 kvm (24%), följt av tomat som odlades på 18 000 kvm (22%).

Den ekologiskt odlade arealen med trädgårdsprodukter för 2005 redovisas i **tabell 11.14**. Arealen var 1 175 hektar, vilket motsvarade 9,4% av trädgårdsodlingen på friland. Den ekologiskt odlade växthusytan var 69 000 m² och motsvarade 2,3% av den totalt odlade växthusytan i Sverige.

Ekologisk djurhållning

Ekologisk djurhållning bedrivs av samma skäl som ekologisk odling. Ekologisk djurhållning kräver ekologisk växtodling för att försörja djuren med egenproducerat ekologiskt foder i så stor utsträckning som möjligt. En god hälsa hos djuren anses främjas och djuren ges möjlighet till ett naturligt beteende och en värdig tillvaro. Den ekologiska djurhållningen enligt KRAV:s statistik redovisas i **tabell 11.6**. Sedan föregående år har bl.a. antalet mjölkkor, am- och dikor, hjort och slaktkycklingar ökat. Den största procentuella ökningen står slaktkyckling för med en ökning i antal på 21%. Getter och saggor var de djurslag som uppvisade den största procentuella minskningen, en minskning med 17 respektive 8%. Antal djur i karens ökade för nötkreatur, får och fjäderfä jämfört med fjolåret, medan övriga djurslag minskade.

Om statistiken

Följande begrepp som används inom ekologisk odling kan behöva förtydligas:

Karens, karensår, karensareal

De första åren en åker odlas enligt KRAV:s regler blir varken grödan eller marken godkänd. Dessa år kallas "karensår". På samma sätt blir djurhållning godkänd först efter en viss "karensperiod". Under karensperiod sker kontroll precis på samma sätt som för all produktion som är

ansluten till KRAV. Statistik över den KRAV-kontrollerade arealen inkluderar som regel karensarealen.

KRAV-godkänd odling

Odling som uppfyller KRAV:s alla regler för ekologiskt lantbruk. Här ingår inte arealer i karens.

Miljöstöd för ekologisk odling

Areal och växthusytor som omfattas av miljöstöd för ekologisk produktion utan att odlingarna behöver vara certifierade. Statistik rörande stödet till ekologisk odling tas fram av Jordbruksverket och redovisas översiktligt i kapitel 9. Arealer fördelade på grödor och produktion för dessa arealer redovisas i tabellerna 11.7–11.14

Annan publicering

Statistik rörande ekologisk odling och djurhållning publicerar KRAV på sin webbplats www.krav.se.

Definitiva uppgifter om hektar- och totalskördar redovisas i Statistiska meddelanden, serie JO 16.

Trädgårdsräkningar/-inventeringar som man numera inte skiljer på, genomförs intermittent och publiceras i serie JO 33.

Tabell 11.1

Ekologiskt kontrollerad åkerareal (KRAV-certifierad inkl. karens) samt total åkerareal 2006

Ecological controlled arable land and total arable land

Område	Areal åkermark, ha		Andel ekologisk kontrollerad åkerareal, %
	Ekologiskt kontrollerad	Total åkerareal	
<i>Län</i>			
Stockholms	6 774	84 403	8,0
Uppsala	15 691	149 274	10,5
Södermanlands	12 732	127 460	10,0
Östergötlands	16 160	204 460	7,9
Jönköpings	6 277	90 177	7,0
Kronobergs	2 604	49 990	5,2
Kalmar	4 119	124 960	3,3
Gotlands	7 049	85 908	8,2
Blekinge	944	32 175	2,9
Skåne	11 661	451 437	2,6
Hallands	6 546	113 040	5,8
Västra Götalands	47 171	472 411	10,0
Värmlands	8 518	110 578	7,7
Örebro	4 517	105 994	4,3
Västmanlands	12 874	122 837	10,5
Dalarnas	4 530	61 941	7,3
Gävleborgs	5 121	69 298	7,4
Västernorrlands	1 860	51 786	3,6
Jämtlands	2 279	42 712	5,3
Västerbottens	1 514	72 575	2,1
Norrbottnens	796	37 008	2,2
<i>Hela riket</i>			
2006	179 740 ¹	2 660 424	6,8
2005	178 419	2 703 057	6,6
2004	179 134	2 660 643	6,7
2003	183 519	2 668 586	6,9
2002	183 713	2 679 941	6,9
2001	154 638	2 694 184	5,7

1) Här ingår ej EU-certifierad ekologisk areal (ca 250 ha).

Källa: KRAV ekonomisk förening.

Tabell 11.2**Ekologiskt godkända arealer¹ (KRAV-certifierad areal exkl. karens) för olika grödor och grödgrupper 2006, hektar***Certified areas for different crops and groups of crops*

Område	Summa godkänd jordbruks- areal	Varav Spannmål	Baljväxter	Oljeväxter	Lin och hampa	Potatis och rotfrukter
<i>Län</i>						
Stockholms	8 055	1 708	137	59	—	5
Uppsala	18 066	5 447	667	208	6	22
Södermanlands	14 482	3 545	416	90	36	6
Östergötlands	19 080	4 627	944	324	0	31
Jönköpings	7 522	1 234	90	33	4	3
Kronobergs	3 613	437	56	13	—	4
Kalmar	6 841	952	161	22	—	24
Gotlands	9 370	1 602	171	154	6	122
Blekinge	1 390	154	20	—	—	31
Skåne	15 183	2 966	594	351	8	115
Hallands	7 197	1 950	274	197	13	21
Västra Götalands	46 302	13 190	2 786	1 407	25	72
Värmlands	8 383	2 048	287	175	1	44
Örebro	5 150	1 096	129	9	17	8
Västmanlands	13 716	5 199	767	117	9	1
Dalarnas	4 394	1 361	152	71	3	88
Gävleborgs	5 304	1 300	87	49	—	81
Västernorrlands	2 061	310	—	—	1	17
Jämtlands	2 648	418	—	—	1	18
Västerbottens	1 544	236	—	1	9	12
Norrbottnens	706	211	—	—	—	12
<i>Hela riket</i>						
2006	201 007	49 989	7 737	3 279	137	738
2005	200 627	53 156	8 350	2 888	370	1 053
2004	206 548	59 866	8 387	2 151	207	1 175
2003	207 505	60 028	7 654	1 557	160	1 463
2002	190 488	51 886	7 222	1 556	164	1 557
2001	161 659	42 346	5 168	1 273	211	1 445

1) Här ingår ej EU-certifierad ekologisk areal (ca 250 ha).

2) Betesmarker som ej är lämpliga att plöja och därmed inte ingår i växtföljden. Dessa redovisas i KRAV:s statistik eftersom de har betydelse för djurhållningen i ekologisk produktion och dessutom ingår i den ekologiska kontrollen.

Källa: KRAV ekonomisk förening.

Tabell 11.2 (forts.)

Område	Varav							
	Vall och bete på åker	Betes- mark m.m. (ej åker) ²	Frukt och bär	Grön- saker och kryddor	Fler- åriga industri- och energi- grödor	Skydds- zon	Träda	Övrigt
<i>Län</i>								
Stockholms	3 325	1 717	8	20	5	6	684	381
Uppsala	5 811	3 521	4	14	46	51	1 199	1 071
Södermanlands	5 598	2 876	3	11	25	68	846	961
Östergötlands	6 759	4 497	4	36	22	45	895	896
Jönköpings	3 563	2 311	2	10	–	22	58	193
Kronobergs	1 661	1 360	2	3	–	2	31	45
Kalmar	2 463	2 933	12	18	2	3	105	145
Gotlands	3 948	2 877	6	98	3	10	137	237
Blekinge	516	478	7	15	–	1	40	128
Skåne	4 804	4 778	62	125	142	15	411	811
Hallands	3 064	1 038	4	46	2	12	202	375
Västra Götalands	17 375	6 547	27	52	31	122	2 043	2 625
Värmlands	4 247	750	2	28	–	17	467	317
Örebro	2 167	977	11	12	10	32	250	432
Västmanlands	3 521	1 510	17	3	11	145	1 227	1 190
Dalarnas	1 781	350	74	17	2	6	224	267
Gävleborgs	2 632	522	2	19	–	1	321	290
Västernorrlands	1 291	384	9	4	–	–	27	18
Jämtlands	1 588	482	20	7	–	0	29	86
Västerbottens	1 052	107	0	17	–	–	70	40
Norrbottnens	397	11	12	5	–	–	37	21
<i>Hela riket</i>								
2006	77 563	40 026	287	561	299	559	9 301	10 528
2005	75 136	39 236	271	533	398	631	10 073	8 525
2004	76 656	38 936	240	532	426	489	14 957	2 526
2003	78 432	39 178	232	611	380	403	14 596	2 810
2002	73 916	37 163	216	579	313	197	12 665	2 889
2001	64 482	32 048	205	573	296	7	10 706	2 898

Tabell 11.3**KRAV-certifierad areal¹ och antal KRAV-certifierade växtodlingsproducenter 2006***KRAV certified area and number of cultivators on KRAV certified holdings*

Område	KRAV-certifierad ² areal, hektar			Antal KRAV-certifierade växtodlings- producenter		
	KRAV God- känd	Karens	Summa	KRAV Helt omlagda ³	Ej helt omlagda ⁴	Summa
<i>Län</i>						
Stockholms	8 055	598	8 653	85	10	95
Uppsala	18 066	1 571	19 637	154	41	195
Södermanlands	14 482	1 519	16 001	128	20	148
Östergötlands	19 080	2 203	21 283	156	46	202
Jönköpings	7 522	1 304	8 826	99	4	103
Kronobergs	3 613	461	4 074	49	2	51
Kalmar	6 841	403	7 244	72	10	82
Gotlands	9 370	1 501	10 871	100	23	123
Blekinge	1 390	77	1 467	28	1	29
Skåne	15 183	1 590	16 773	183	47	230
Hallands	7 197	490	7 686	112	26	138
Västra Götalands	46 302	8 436	54 738	655	104	759
Värmlands	8 383	1 076	9 459	88	12	100
Örebro	5 150	464	5 614	76	13	89
Västmanlands	13 716	821	14 537	132	41	173
Dalarnas	4 394	517	4 911	62	7	69
Gävleborgs	5 304	431	5 735	96	8	104
Västernorrlands	2 061	206	2 267	36	6	42
Jämtlands	2 648	171	2 819	43	2	45
Västerbottens	1 544	98	1 642	28	1	29
Norrbottnens	706	101	807	11	4	15
<i>Hela riket</i>						
2006	201 007	24 036	225 043	2 393	428	2 821
2005	200 627	22 100	222 727	2 459	492	2 951
2004	206 548	15 468	222 016	2 567	572	3 139
2003	207 505	18 554	226 059	2 733	636	3 369
2002	190 488	35 205	225 693	2 839	706	3 545
2001	161 659	31 396	193 055	2 654	684	3 338

1) Här ingår ej EU-certifierad ekologisk areal (ca 250 ha).

2) KRAV-certifierad = gårdens växtodling är helt eller delvis godkänd vid ekologisk kontroll enligt KRAV:s regler.

3) Helt omlagd = all mark på gården är KRAV-godkänd eller i karens.

4) Ej helt omlagd = någon del av gården brukas konventionellt.

Källa: KRAV ekonomisk förening.

Tabell 11.4**Arealer av godkända KRAV-certifierade¹ (exkl. karens) trädgårdsväxter 2006, hektar***Areas of KRAV certified horticultural plants*

Område	Träd- gårds- växter totalt ²	Varav					Varav		Frukt	Varav Äpple
		Lök	Morot	Röd- betor	Vit- kål	Bär	Svarta vinbär	Jord- gubbar		
<i>Län</i>										
Stockholms	27,5	0,7	0,6	0,8	–	2,7	1,5	0,9	5,2	2,2
Uppsala	18,2	0,6	1,7	0,1	–	3,0	0,1	0,0	1,1	0,5
Södermanlands	14,7	0,1	0,1	–	–	2,3	–	0,3	1,0	1,0
Östergötlands	40,2	2,4	7,3	–	1,1	2,7	0,1	0,8	1,0	0,5
Jönköpings	11,6	0,1	0,1	–	–	1,5	–	1,4	–	–
Kronobergs	5,0	0,4	–	–	0,3	2,3	–	0,1	–	–
Kalmar	30,8	0,4	–	–	–	12,3	0,2	1,5	–	–
Gotlands	104,0	12,6	51,7	4,0	1,0	3,9	0,1	1,2	1,9	0,7
Blekinge	22,0	–	12,0	–	–	6,8	–	–	–	–
Skåne	185,7	10,4	40,0	16,1	1,4	8,5	1,8	4,6	52,7	37,9
Hallands	50,5	9,2	5,5	3,5	–	2,3	–	2,0	2,0	1,0
Västra Götalands	78,5	0,9	9,6	0,1	22,4	23,9	3,8	10,3	2,5	2,3
Värmlands	29,9	0,2	8,4	–	1,3	2,4	0,2	–	–	–
Örebro	23,0	0,2	2,9	0,0	2,8	7,6	5,9	1,2	3,0	1,6
Västmanlands	20,4	0,1	0,7	0,1	0,1	0,3	–	–	17,0	–
Dalarnas	90,6	–	2,3	–	2,0	73,8	61,7	11,3	–	–
Gävleborgs	21,7	–	6,1	0,6	–	2,3	–	2,1	–	–
Västernorrlands	12,5	0,3	1,2	–	0,2	8,8	5,8	3,0	0,0	–
Jämtlands	26,4	–	1,5	0,0	0,3	19,6	17,1	2,5	0,2	–
Västerbottens	17,3	–	3,6	–	–	0,3	0,3	–	–	–
Norrbottnens	17,0	–	0,3	–	–	11,6	9,6	1,0	–	–
<i>Hela riket</i>										
2006	847	39	155	25	33	199	108	44	88	48
2005	804	28	142	19	36	186	105	50	85	38
2004	772	34	123	28	27	159	92	42	81	19
2003	843	47	165	30	30	159	81	51	73	19
2002	794	43	147	24	33	149	66	53	66	16
2001	778	38	178	41	18	154	70	60	51	19

1) Här ingår ej EU-certifierad ekologisk areal (ca 250 ha).

2) Trädgårdsväxter inkl. frukt, bär, grönsaker, kryddväxter, blommor m.m.

Källa: KRAV ekonomisk förening.

Tabell 11.5**Yta KRAV-certifierad¹ (exkl. karens) växthusodling 2006, m²***KRAV certified cultivation in greenhouses*

Område	Tomat	Gurka	Sallad	Krydd- växter	Övrigt	Totalt
<i>Län</i>						
Stockholms	2 770	1 310	4 587	1 970	2 665	13 302
Uppsala	565	182	—	106	2 210	3 063
Södermanlands	860	549	370	4 394	429	6 602
Östergötlands	1 310	4 408	—	1 005	1 030	7 753
Jönköpings	309	390	24	50	2 200	2 973
Kronobergs	—	—	—	—	—	—
Kalmar	50	50	10	10	150	270
Gotlands	1 920	—	—	—	—	1 920
Blekinge	—	—	—	—	—	—
Skåne	1 739	350	—	4 800	8 250	15 139
Hallands	—	800	—	—	—	800
Västra Götalands	3 465	1 440	609	7 223	3 938	16 675
Värmlands	355	100	—	—	1 035	1 490
Örebro	860	305	—	—	496	1 661
Västmanlands	—	—	—	—	—	—
Dalarnas	2 312	1 385	110	—	385	4 192
Gävleborgs	880	126	—	—	1 037	2 043
Västernorrlands	—	266	—	—	32	298
Jämtlands	140	80	—	—	790	1 010
Västerbottens	75	80	—	—	740	895
Norrbottnens	—	—	—	—	—	—
<i>Hela riket</i>						
2006	17 610	11 821	5 710	19 558	25 387	80 086
2005	23 025	14 518	3 344	18 588	21 035	80 510
2004	24 753	14 504	2 913	18 857	22 781	83 808
2003	23 903	15 271	4 678	16 241	22 588	82 681
2002	22 454	11 704	5 391	15 278	36 130	90 957
2001	15 149	7 808	3 879	12 845	22 270	61 951

1) Här ingår ej EU-certifierad ekologisk areal.

Källa: KRAV ekonomisk förening.

Tabell 11.6**Antal godkända KRAV-certifierade¹ djur samt antal djur i karens 2006***Number of KRAV certified animals and animals qualifying for certification*

Område	Nötkreatur	Varav		Får	Varav Lamm	Getter
		Mjölkkor	Am- och dikor			
<i>Län</i>						
Stockholms	3 360	953	549	1 952	1 135	–
Uppsala	7 271	2 109	872	1 651	1 066	62
Södermanlands	6 697	1 184	1 204	2 104	1 263	–
Östergötlands	7 553	1 871	1 101	3 401	2 038	–
Jönköpings	6 897	2 087	643	1 089	642	–
Kronobergs	3 071	457	656	1 171	720	–
Kalmar	3 694	805	668	2 762	1 624	–
Gotlands	3 416	798	418	4 314	2 582	–
Blekinge	994	231	150	277	150	–
Skåne	8 353	1 419	1 720	4 934	2 815	–
Hallands	4 764	1 149	546	880	539	3
Västra Götalands	22 491	6 019	3 234	6 354	3 727	–
Värmlands	4 216	898	810	255	114	–
Örebro	2 099	654	299	459	290	–
Västmanlands	3 070	830	355	1 104	677	–
Dalarnas	1 349	431	141	–	–	–
Gävleborgs	2 434	860	146	605	329	–
Västernorrlands	1 122	364	166	223	91	125
Jämtlands	1 633	634	45	183	105	169
Västerbottens	1 087	328	79	–	–	38
Norrbottnens	165	40	24	220	135	–
<i>Hela riket</i>						
2006	95 736	24 121	13 826	33 938	20 042	397
2005	91 449	22 473	13 430	34 700	20 459	476
2004	91 572	21 892	13 571	38 197	22 391	664
2003	92 087	22 051	13 724	39 986	23 498	619
2002	99 099	21 481	13 468	40 653	24 657	711
2001	85 804	20 712	12 534	37 818	23 279	628
<i>Djur i karens</i>						
2006	5 605	..	..	3 435	..	177
2005	3 744	..	..	2 271	..	..
2004	1 491	..	..	855	..	..
2003	3 291	..	..	619	..	2
2002	4 576	..	..	2 469	..	..
2001	7 963	..	..	3 868	..	..

1) Här ingår ej EU-certifierade ekologiska djur.

Källa: KRAV ekonomisk förening.

Tabell 11.6 (forts.)

Område	Svin	Varav Suggor	Fjäderfä	Varav Värphöns	Slakt- kycklingar	Hjort
<i>Län</i>						
Stockholms	—	—	8 800	8 800	—	—
Uppsala	4 007	164	6 990	6 990	—	—
Södermanlands	1 482	75	19 715	19 695	—	120
Östergötlands	3 121	70	112 122	112 122	—	—
Jönköpings	15	2	—	—	—	—
Kronobergs	255	13	12 000	12 000	—	—
Kalmar	463	33	11 925	11 925	—	—
Gotlands	45	—	11 929	11 919	—	—
Blekinge	—	—	—	—	—	—
Skåne	3 863	101	95 949	55 872	40 075	—
Hallands	2 498	119	4 700	4 700	—	—
Västra Götalands	5 865	130	55 766	40 766	15 000	—
Värmlands	1 800	—	27 100	27 100	—	—
Örebro	83	72	18 386	18 380	—	442
Västmanlands	1 228	78	17 000	17 000	—	—
Dalarnas	1 110	160	1 700	1 700	—	—
Gävleborgs	—	—	8 844	8 844	—	—
Västernorrlands	—	—	1 800	1 800	—	—
Jämtlands	88	7	480	480	—	—
Västerbottens	375	24	—	—	—	—
Norrbottens	—	—	—	—	—	—
<i>Hela riket</i>						
2006	26 298	1 048	415 206	360 093	55 075	562
2005	27 248	1 139	410 979	365 362	45 575	531
2004	22 207	964	395 775	349 798	45 915	596
2003	21 983	1 044	345 270	323 620	21 600	247
2002	25 983	1 172	278 796	247 683	31 072	210
2001	27 664	1 229	204 913	186 092	17 920	133
<i>Djur i karens</i>						
2006	89	..	6 015	..	..	144
2005	1 232	..	1 121	..	..	221
2004	2 404	..	46	..	..	..
2003	70	..	3 523	..	..	352
2002	101	..	8 416	..	..	..
2001	114	..	6 483	..	..	77

Tabell 11.7**Spannmål 2006. Arealer med ekologisk odling¹***Cereals. Areas with cultivation in organic farming*

Område	Arealer, hektar								
	Höst-vete	Vår-vete	Råg	Höst-korn	Vår-korn	Havre	Råg-vete	Blandsäd Strå-säd	Balj-växter
<i>Produktionsområden</i>									
Gss	360	590	280	–	660	400	330	50	310
Gmb	620	460	470	10	1 670	1 090	370	270	920
Gns	4 490	2 470	960	10	1 500	8 560	1 740	880	2 260
Ss	5 620	2 680	850	10	2 670	9 540	980	840	2 100
Gsk	1 030	390	260	10	2 390	5 880	1 050	1 360	2 850
Ssk	480	600	150	10	1 870	3 580	230	320	1 420
Nn	30	70	30	–	3 850	1 420	10	290	3 330
Nö	–	30	–	–	2 010	770	0	160	1 160
<i>Hela riket</i>									
2006	12 620	7 290	2 980	50	16 680	31 240	4 710	4 180	14 350
2005	12 600	10 510	2 800	50	21 670	33 520	4 280	4 300	14 640
2004	14 170	9 990	3 380	60	22 160	35 140	4 920	4 200	14 460

1) Uppgifterna avser arealer med miljöstöd för ekologisk produktion vid jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åkermark.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 11.8**Oljeväxter 2006. Arealer med ekologisk odling¹***Oilseed crops. Areas with cultivation in organic farming*

Område	Arealer, hektar				
	Höstraps	Vårtraps	Höstrybs	Vårtrybs	Oljelin
<i>Produktionsområden</i>					
Gss	240	–	0	–	20
Gmb	320	110	–	10	40
Gns	1 420	220	10	250	200
Ss	210	40	230	360	80
Gsk	260	130	60	200	10
Ssk	10	90	10	120	120
Nn	–	–	–	50	–
Nö	–	0	–	0	–
<i>Hela riket</i>					
2006	2 450	590	310	980	470
2005	1 670	740	330	1 570	790
2004	1 240	490	170	1 170	440

1) Uppgifterna avser arealer med miljöstöd för ekologisk produktion vid jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åkermark.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 11.9**Potatis, ärter och åkerbönor 2006. Arealer med ekologisk odling¹, hektar***Potatoes, peas and field beans. Areas with cultivation in organic farming*

Område	Arealer, hektar		
	Matpotatis	Ärter	Åkerbönor
<i>Produktionsområden</i>			
Gss	60	80	340
Gmb	190	300	20
Gns	90	1 400	2 830
Ss	40	1 760	540
Gsk	100	330	320
Ssk	100	320	90
Nn	210	10	–
Nö	60	0	–
<i>Hela riket</i>			
2006	870	4 200	4 150
2005	960	5 500	4 300
2004	970	6 220	3 910

1) Uppgifterna avser arealer med miljöstöd för ekologisk produktion vid jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åkermark.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 11.10**Slättervall. Första skörd, återväxt samt totalt inbärgad vallskörd 2006. Areal, hektarskörd och totalskörd vid ekologisk odling¹***Temporary grasses. First cut, regrowth and total production.**Crop area, yield per hectare and total production in organic farming*

Område	Antal företag	1:a skörd		Inbärgad skörd, kg/ha ³	Återväxt		Inbärgad vallskörd	
		Areal, hektar ²	Total inbärgad skörd, ton ³		Total inbärgad skörd, ton ^{3,4}	Inbärgad återväxt, kg/ha ^{3,4}	Totalt inbärgad, ton ³	Kg/ha ³
<i>Produktionsområden</i>								
Gss	22	5 000	14 700	2 950	..	..	..	..
Gmb	45	16 360	48 300	2 470	15 700	960	64 000	3 430
Gns	50	28 360	70 100	2 690	59 600	2 100	129 700	4 800
Ss	73	45 760	123 300	2 400	54 730	1 200	178 000	3 590
3Gsk	100	73 380	175 800	2 350	90 330	1 230	266 200	3 580
Ssk	37	35 080	82 400	2 640	40 680	1 160	123 100	3 800
Nn	58	46 110	121 800	2 740	29 030	630	150 900	3 370
Nö	24	19 430	53 200	2 470	..	..	..	..
<i>Hela riket</i>								
2006	409	269 640	666 100	2 530	302 260	1 120	968 300	3 650
2005	405	259 130	719 600	2 780	248 600	960	968 200	3 740
2004	413	220 900	601 500	2 720	202 800	920	804 300	3 640

1) Uppgifterna avser arealer och skörd från arealer med miljöstöd för ekologisk produktion vid företag med mer än 2 hektar åkermark.

2) Arealen slättervall har skattats genom att minska den totala vallarealen med andelen betesvall.

3) Vattenhalt 16,5 %.

4) Återväxtskörden per hektar har beräknats utslagen på den totala slättervallsarealen, dvs. hela arealen och ej enbart den där återväxten tillvaratas.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 11.11**Spannmål 2006. Hektarskörd vid ekologisk odling, kg/ha^{1,2}***Cereals. Yield per hectare in organic farming*

Område	Höst-vete	Vår-vete	Höst-råg	Höst-korn	Vår-korn	Havre	Råg-vete	Bland-säd
<i>Produktionsområden</i>								
Gss	..	2 760	..	—	2 740	2 530	..	..
Gmb	2 700	1 750	1 970	..	2 020	1 310	2 010	1 520
Gns	3 500	2 430	2 960	—	2 790	2 010	3 470	2 120
Ss	3 240	2 600	2 240	—	2 260	2 030	3 050	2 000
Gsk	2 610	2 090	..	—	2 090	1 650	2 550	1 810
Ssk	2 460	1 980	..	—	1 710	1 570	..	1 650
Nn	..	..	..	—	1 770	1 070	..	..
Nö	—	—	—	—	1 860	..	—	..
<i>Hela riket</i>								
2006	3 220	2 420	2 480	..	2 060	1 830	2 980	1 850
2005	3 440	2 720	3 060	..	2 300	2 120	3 750	2 630
2004	3 740	3 040	3 100	..	2 540	2 600	3 670	2 820

1) Uppgifterna avser skörd från arealer med miljöstöd för ekologisk produktion.

2) Tidigare redovisade uppgifter har avsett 15,0 % vattenhalt. De nu redovisade uppgifterna har omräknats till 14,0 % vattenhalt.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 11.12**Spannmål 2006. Totalskördar vid ekologisk odling, ton^{1,2}***Cereals. Total production in organic farming*

Område	Höst-vete	Vår-vete	Höst-råg	Höst-korn	Vår-korn	Havre	Råg-vete	Bland-säd
<i>Produktionsområden</i>								
Gss	..	1 600	..	—	1 800	900	..	..
Gmb	1 700	700	800	..	2 900	1 200	700	900
Gns	15 500	6 000	2 800	..	3 800	17 100	5 400	3 200
Ss	18 100	6 900	1 900	..	5 700	18 500	2 700	3 700
Gsk	2 600	800	..	..	4 300	7 900	2 500	3 400
Ssk	1 200	1 100	..	..	3 000	5 200	..	1 100
Nn	..	..	..	..	6 500	1 200	..	..
Nö	—	—	—	—	3 600	..	..	..
<i>Hela riket</i>								
2006	40 400	17 200	7 300	..	31 500	52 600	12 600	13 300
2005	42 900	28 100	8 370	..	45 200	64 700	15 400	19 700
2004	52 800	30 200	10 400	..	54 800	88 900	17 900	30 000

1) Uppgifterna avser skörd från arealer med miljöstöd för ekologisk produktion. Areal skördad som grönfoder ingår ej.

2) Tidigare redovisade uppgifter har avsett 15,0 % vattenhalt. De nu redovisade uppgifterna har omräknats till 14,0 % vattenhalt.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 11.13**Potatis, ärter och åkerbönor 2006. Hektarskörd vid ekologisk odling, kg/ha och total skörd, ton¹***Potatoes, peas and field beans. Yield per hectare and total production in organic farming*

Område	Matpotatis		Ärter ^{2,3}		Åkerbönor ^{2,3}	
	Hektar-skörd, kg/ha ⁴	Total-skörd, ton ⁴	Hektar-skörd, kg/ha	Total-skörd, ton	Hektar-skörd, kg/ha	Total-skörd, ton
<i>Produktionsområden</i>						
Gss	..	..	..	..	..	..
Gmb	13 000	2 400	1 180	300	—	..
Gns	..	..	2 440	3 300	1 840	5 200
Ss	..	..	2 170	3 700	1 550	800
Gsk	12 650	1 200	..	..	..	..
Ssk	..	..	1 800	600	..	..
Nn	10 940	2 400	—	..	—	—
Nö	..	..	—	..	—	—
<i>Hela riket</i>						
2006	13 300	11 500	2 100	8 400	1 790	7 300
2005	11 200	10 800	2 120	11 400	1 960	8 100
2004	13 040	12 600	2 360	14 000	2 420	9 400

1) Uppgifterna avser skörd från arealer med miljöstöd för ekologisk produktion.

2) Vid 15,0 % vattenhalt.

3) Areal skördad som grönfoder ingår ej.

4) Reducerad för små (<35 mm), rötskadade eller grönfärgade knölar.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 11.14**Areal för ekologisk odling av trädgårdsprodukter i växthus och på friland 2005***Areas for ecological cultivated horticultural products in greenhouse and outdoor cultivation*

Avser företag med minst 0,25 hektar frilandsareal eller 200 kvadratmeter växthusyta

Figures for holdings with at least 0.25 hectares outdoor cultivation or at least 200 square metres greenhouse area

Område	Växthusyta, m ²	Andel ekologisk växthusodling, %	Frilandsareal, hektar	Andel ekologisk frilandsodling, %
<i>Län</i>				
Stockholms	4 536	1,8	19,7	13,1
Uppsala	2 659	11,5	39,7	52,1
Södermanlands	1 908	3,7	9,3	13,1
Östergötlands	3 053	2,3	60,4	10,7
Jönköpings	780	1,5	60,4	25,6
Kronobergs	590	2,3	6,2	12,9
Kalmar	1 138	2,1	28,7	3,5
Gotlands	4 401	28,8	145,9	21,9
Blekinge	280	0,4	18,8	3,1
Skåne	12 578	0,8	299,4	4,4
Hallands	3 745	2,2	86,1	15,6
Västra Götalands	21 932	9,3	80,8	9,2
Värmlands	1 800	5,2	43,3	26,5
Örebro	1 108	2,6	23,1	16,2
Västmanlands	500	0,7	23,0	37,5
Dalarnas	4 082	13,3	73,2	40,0
Gävleborgs	1 330	2,7	14,8	21,6
Västernorrlands	214	0,6	21,9	29,0
Jämtlands	1 730	10,1	62,7	59,8
Västerbottens	200	0,3	10,5	10,9
Norrbottnens	370	0,6	47,3	21,2
<i>Hela riket</i>				
2005	68 934	2,3	1 175,1	9,4
2002	62 012	1,8	964,2	7,3
1999	101 749	3,1	640,4	5,2

Källa: Jordbruksverket.

12 Jordbrukets miljöpåverkan

Jordbruket påverkar miljön på olika sätt. Vissa typer av påverkan upplevs som positiva (t.ex. på kulturlandskapet) medan andra upplevs som negativa eller skadliga. Det negativa är oftast kopplat till användning av olika naturresurser eller olika typer av utsläpp. I kapitel 12 redovisas statistik över kulturlandskapet och miljöpåverkande faktorer som växtskyddsmedels- och gödselmedelsanvändning samt utsläpp till luft och vatten orsakat av jordbruket.

Statistik över jordbrukets produktionsmedel – bl.a. viss statistik rörande förbrukning av mineralgödsel och försäljning av växtskyddsmedel – redovisas i kapitel 8.

Statistik rörande ekologisk odling och djurhållning, redovisas i kapitel 11.

Sammanfattning

Kulturlandskap och biologisk mångfald

Det öppna, omväxlande odlingslandskapet med skog, betesmark och insprängd åker har formats av jordbruket under århundraden. Ängs- och betesmarker, dikesrenar, småvatten och åkerholmar är livsmiljöer för en stor biologisk mångfald. Under senare decennier har dock jordbruket medfört förändringar i landskapet och i livsmiljöerna för djur och växter. Åker och betesmarker har lagts ned. Utvecklingen har fram till 1990-talet också gått mot ett mer enförmigt landskap genom att småbiotoper som åkerholmar, dikeskanter och småvatten tagits bort.

Figur 12A visar att den utnyttjade arealen betesmark minskade – framförallt i skogsbygderna – fram till mitten av 1990-talet men att den därefter ökat, vilket hänger samman med de miljöstöd som finns för skötseln av dessa marker. **Tabell 12.1** visar den regionala fördelningen av olika typer av betesmark. Stora area-

ler betesmark finns i Västra Götalands-, Skåne- och Kalmar län.

Tabell 12.2 visar hur miljöersättningarna fördelas på olika typer av stöd samt i vilken utsträckning miljömålen för perioden har uppnåtts. Anslutningen till de miljöstöd som har till syfte att bevara odlingslandskapet samt betesmarker och slätterängar är mycket god och arealmålen för 2006 har uppnåtts. Stödet "Åtgärder för minskat kväveläckage" har fått betydligt större anslutning än väntat.

Lägst anslutning redovisas för "Våtmarker och småvatten" samt "Miljövänlig odling av bruna bönor".

Växtnäring och markbördighet

Växtnäringsanvändning

Försäljningen av mineralgödsel (handelsgödsel) till jord- och trädgårdsbruk har minskat successivt sedan slutet av 1980-talet (**figur 12B**). Jämfört med 2005 minskade kväveförsäljningen 2006 i medeltal med 1 %. Fosfor- och kaliumförsäljningen minskade 11 respektive 6 %.

År 2003 gödslades totalt 63 % av åkerarealen med mineralgödsel och 32 % med stallgödsel. Andelen mineralgödslad areal var störst i de södra delarna av landet och i slättbygdsområdena medan andelen stallgödslad areal var störst i djurtäta områden i Götalands skogs- och mellanbygder samt i övre och nedre Norrland. I Norrland var stallgödselandelen ungefär lika stor som mineralgödselandelen (**tabell 12.5**). De arealer som får både mineral- och stallgödsel får betydligt högre givor än de som endast får mineralgödsel. Knappt 45 % av den totala grödarealen får enbart mineralgödsel under ett enskilt år medan 20 % får både mineral- och stallgödsel.

Den totala tillförseln av mineral- och stallgödsel till grödor som skördades 2003 uppgick enligt **tabell 12.3** till 191 000 ton kväve i växttillgänglig form, 34 000 ton fosfor och 130 000 ton kalium. Detta är för kväve och fosfor en nedgång jämfört med 1997 års undersökning, men för kalium ökning sedan 1995. Drygt 82 % av det växttillgängliga kvävet tillfördes grödorna genom mineralgödselmedel medan huvuddelen av fosfor- och kaliumgödslingen, 61 respektive 79 %, skedde med stallgödsel. Per hektar åker är tillförseln av kväve och fosfor högst i de sydligaste länen medan kaliumgödslingen är högst i de djurtäta Smålandslänen. Gödslingsnivån hänger samman med vilka grödor som odlas men också med intensiteten i produktionen.

Av **tabell 12.4** framgår att höstraps och höstvetete är de grödor som i medeltal får högst kvävegivor, medan potatis och grönfoderväxter får höga givor av fosfor och kalium.

Organiskt avfall från samhället består bl.a. av avloppsslam från reningsverken samt avfall från livsmedelsindustrin, storkök och hushåll. Enligt **figur 12C** spreds 2003 runt 19 000 ton torrsbstans av slam på jordbruksmark, vilket nästan är en halvering jämfört med år 2000. Minskningen beror främst på den debatt som förs om att skadliga ämnen tillförs marken via slam.

Växtnäringsbalanser

I **tabell 12.6** redovisas näringsbalanser för

växtodlingen enligt s.k. soil-surface brutto-metod. Tillförsel av kväve till jordbruksmark sker genom mineral-, stall- och betesgödsel, slam, utsäde, luftnedfall samt kvävefixering från baljväxter. Bortförseln består av de skördeprodukter som förs bort från fälten. Skillnaden mellan tillförsel och bortförsel utgör det överskott som riskerar att ge miljöstörande utsläpp till luft och vatten.

Både kväve- och fosforöverskottet har på riksnivå minskat sedan 1995. Det minskade kväveöverskottet beror bl.a. på att tillförseln sjunkit något. Effektiviteten i kväveutnyttjandet ligger på drygt 60 % och för fosforutnyttjandet på 85 %. Effektiviteten i näringsutnyttjandet har beräknats som bortförsel med skördeprodukter i procent av total näringstillförsel.

Kväve- och fosforläckage

Det övergripande svenska miljökvalitetsmålet är att ingen övergödning skall ske. Det innebär att en onaturlig ökning av halter av näringsämnen i miljön skall motverkas. Det delmål som antagits av riksdagen är:

- Senast år 2010 ska de svenska vattenburna utsläppen av kväve från mänsklig verksamhet till haven söder om Ålands hav ha minskat med minst 30 % från 1995 års nivå.

Jordbruket står för knappt hälften av kväveläcket till vatten från mänsklig verksamhet (**figur 12F**) och har därför en central betydelse för hur delmålet ska uppnås.

Under vattnets väg genom landskapet renas vattnet från en del kväve genom denitrifikation (omvandling till luftkväve), sedimentering och upptag i växter. Processerna benämns retention. Förlusterna från åkern benämns bruttobelastning och den del som når havet efter retention nettobelastning. Eftersom åkermarken är spridd över stora delar av landet varierar den andel av läcket som når havet. Beräkningar från SMHI visar att 10–20 % av det kväve som läcker från åkrar på Småland-ska höglandet når havet medan det för åkermark i kustzonen kan vara 90 %.

Figur 12D visar på en läckageminskning

mellan 1985 och 1999/00 på ca 25 % i Götaland och Svealand. Denna minskning har både samband med ökad andel vall och minskad spannmålsodling under perioden (se kapitel 3) men även med bättre kväveutnyttjande, dvs. en större andel av tillförd mängd kväve har tagits upp av grödan

För övergödningen av sjöar och vattendrag i inlandet anses fosfor ha större betydelse än kväve. **Figur 12E** visar *bruttobelastningen* av fosfor från mänsklig verksamhet till vatten. Det framgår att jordbruket svarar för närmare hälften av den totala belastningen.

Ammoniakavgång

Vid hantering och lagring av stallgödsel liksom vid spridning av både mineral- och stallgödsel förloras kväve i form av ammoniak till luften. När djuren går på bete avgår dessutom ammoniak från djurspillningen. Ammoniaknedfallet kan vara både försurande och övergödande. Det delmål för ammoniak som antagits av riksdagen är:

- Senast år 2010 ska utsläppen av ammoniak i Sverige ha minskat med minst 15 % från 1995 års nivå.

Av total kvävemängd i gödseln utgör ammoniakavgången en ca 30-procentig förlust. Gödsellagring och spridning står för de största förlusterna men även i stallet är förlusterna betydande. Av jordbrukets totala ammoniakavgång kommer mer än 95 % från djurgödsel (**figur 12G**).

Enligt SCB:s beräkningar har ammoniakavgången från jordbruket minskat med knappt 1 % mellan 2003 och 2005, främst beroende på minskat djurantal men även förbättrad lagrings- och spridningsteknik. Jämfört med 1995 är minskningen ca 18 %. Eftersom utsläppen från övriga sektorer, främst från transporter och industri, ökat beräknas den totala minskningen till 16 % mellan 1995 och 2005.

Tabell 12.7 visar den regionala fördelningen av ammoniakutsläppen totalt och per hektar åker. I medeltal för riket betyder avgången ca 20 kg ammoniak per hektar, vilket omräknat till kväve blir 16 kg.

Kadmiumupplagring i åkermark

Kadmium ingår i råfosfat, som används vid tillverkning av fosforgödselmedel. Kadmium finns också i det slam som sprids på åkrarna för att öka avkastningen. En fortsatt upplagring av kadmium i åkermarken utgör ett hot mot åkermarkens långsiktiga användning för produktion av livsmedel. Viktiga processer i naturen kan skadas och upplagring av kadmium i jordbruksväxterna kan påverka människors hälsa.

Av **figur 12H** framgår att kadmiumhalterna i fosforgödselmedel minskat med omkring 75 % sedan 1995. Även halterna i slam har minskat, men kadmiumhalterna i slam var år 2003 ändå ungefär 4 gånger högre än kadmiumhalterna i fosforgödselmedlen. Den största tillförseln till åkermarken kommer nu från luftnedfallet.

Kalkningens omfattning framgår av **figur 12I**. Kalkning leder till ökat näringsupptag hos växterna genom höjt pH-värde men också till upplagring av tungmetaller som kadmium i åkermarken.

Växtskyddsmedel

Jordbrukets användning av växtskyddsmedel kan bidra till ökade koncentrationer av oönskade ämnen i luft, mark och vatten. Miljöriskerna med jordbrukets växtskyddsmedel är beroende av ett flertal olika faktorer. Preparatens egenskaper, brukarens hantering och miljöbetingelserna på fälten är avgörande.

De växtskyddsmedelsrester som påträffas i naturen härstammar oftast från olämplig hantering vid påfyllning och rengöring av sprutan eller från vindavdrift vid spridningen. Vid besprutningen riskerar växtskyddsmedel även att hamna i fältkanter och vattendrag där växt- och djurliv påverkas negativt. Rester av växtskyddsmedel kan även finnas i spannmålsprodukter, frukt och grönsaker.

För jordbrukets växtskyddsmedel finns numera inga specificerade och mätbara miljömål. Det övergripande miljö kvalitetsmålet är: En giftfri miljö och ett delmål är att hälso- och miljöriskerna fortlöpande ska minska.

Den areal som behandlats med växtskyddsmedel minskade i början av 1990-talet men ökade sedan något för att sedan minska igen till 2006 (**tabell 12.9**). 2006 1990-talets nedgång berodde främst på att jordbruksmark togs ur produktion p.g.a. den svenska jordbrukspolitiken. Uppgången berodde bl.a. på att delar av denna areal åter togs i produktion i samband med EU-inträdet. Åkerarealen har sedan minskat med 20 % sedan 1998. År 2006 var andelen behandlad areal knappt 50 %.

Variationerna i behandlad areal mellan olika delar av landet är stora. De sammanhänger med regionala skillnader i grödfördelning och intensitet. Högst andel behandlad areal har Skåne, Uppsala och Örebro län (**tabell 12.9**).

Betydande skillnader i växtskyddsmedelsanvändningen föreligger också mellan gårdar av olika storlek. Bland jordbruksföretag med mer än 100 hektar åkerareal användes ogräsmedel på drygt 65 % av arealen medan motsvarande andel på gårdar med högst 20 hektar var knappt 15 %.

Potatis är den gröda som också behandlas mest med *svampmedel*; 90 %. Risk för angrepp av bladmögel gör att potatisgrödorna tillförs störst hektardoser. För matpotatis ligger dosen på 2,75 kg/ha och för potatis för stärkelse på 2,7 kg/ha (**tabell 12.10**).

Användningen av växtskyddsmedel i jordbruket kan mätas på olika sätt. I **tabell 12.8** och **figur 12J** redovisas beräknat antal försålda doser sedan början av 1990-talet. För varje preparat har den lämnade kvantitetsuppgiften dividerats med en dos uttryckt i liter eller kg per hektar. Uppgifter om dosens storlek har hämtats från preparatleverantörernas etiketter och informationsblad. Den erhållna kvoten är ett mått på hur många doser den sålda kvantiteten räcker till och därmed också ett mått på hur stor yta som kan besprutas en gång med den sålda mängden.

Av redovisningen framgår att antalet hektardoser ökat inom alla redovisade typer av växtskyddsmedel sedan mitten av 1990-talet. 2005 ökade det försålda antalet doser av ogräsmedel igen efter en minskning av hektardoserna

2004 jämfört med året innan. Antal doser med svampmedel, (1 540 000) och insektsmedel (529 000) ligger kvar på samma nivåer som tidigare år. Även antalet doser fördelade per hektar åker har ökat sedan mitten av 1990-talet. (**figur 12K**).

Energianvändning

För att jordbruket skall kunna producera livsmedel och andra produkter krävs insatser av energi. En stor del av energiinsatserna kommer från fossila bränslen som olja, diesel och bensin. Användningen av fossila bränslen måste begränsas, dels för att den tär på lagerresurserna, dels för att förbränningen ger upphov till föroreningar som bidrar till övergödning, försurning och klimatförändringar. Föroreningarna består främst av svaveldioxid, kväveoxider och koldioxid (se Klimatgaser nedan).

Utsläpp av svaveldioxid från energianvändning i jordbruket var år 2003 på 177 ton, en ökning med 10 % mot året innan (**figur 12L**).

Utsläppen av kväveoxider från direkt energianvändning i jordbruket håller sig dock relativt konstant och var år 2003 på 14 700 ton (**figur 12M**).

Svaveldioxid

Utsläppen av svaveldioxid från jordbruket bidrar till försurningen av mark och vatten. De direkta utsläppen från jordbruket har minskat kraftigt sedan slutet av 1980-talet. Minskningen beror till stor del på övergång till mindre svavelhaltiga bränslen. Det bör nämnas att om utsläppen från trädgårdsbruket inräknas skulle den totala utsläppsmängden mer än fördubblas.

Kväveoxider

Kväveoxiderna bidrar till övergödning och försurning av mark och vatten. Bl.a. bidrar jordbrukets användning av dieseldriva maskiner och traktorer till näringens andel av de totala utsläppen. **Figur 12M** visar att utsläppen från jordbruket ligger strax under 15 000 ton.

Klimatgaser

Utsläpp av s.k. klimatgaser ökar atmosfärens förmåga att bibehålla värme på jordklotet och som följd härav stiger temperaturen. Jordbruket släpper främst ut tre typer av klimatgaser nämligen koldioxid från åkermark och från förbränning av diesel och olja, metangas från husdjur samt lustgas (dikväveoxid) från åkermark.

Det övergripande miljö kvalitetsmålet är: Begränsad klimatpåverkan, med ett delmål om att de svenska utsläppen av växthusgaser som ett medelvärde för 2008–2012 ska vara minst 4 % lägre än utsläppen 1990.

De totala utsläppen i Sverige av klimatgaser uppgår till ca 70 milj. ton CO₂-ekvivalenter. Av dessa svarar jordbruket (exklusive CO₂ från mark) för 12 % eller ca 9 milj. ton (**figur 12N**).

Det är viktigt att påpeka att den mest dominerande källan av koldioxid från mulljordar inte omfattas av nuvarande statistik.

Lustgas

Det svenska jordbrukets utsläpp av lustgas, dikväveoxid, uppgår 2004 till drygt 5 milj. ton CO₂-ekvivalenter. Detta motsvarar ca 8 % av de totala utsläppen av växthusgaser. En viss minskning i utsläppen har skett kontinuerligt sedan 1990 men det har understrukits att statistiken är osäker. Bl.a. bidrar minskad gödselgiva till minskad avgång av lustgas.

Metan

Metan bildas i husdjurens magar samt i gödsel och i Sverige härrör utsläppen främst från nötkreatur. Metangasavgången har minskat något under senare år p.g.a. minskat antal nötkreatur och uppgick 2004 till drygt 3 milj. ton CO₂-ekvivalenter.

Koldioxid

Utsläppen av koldioxid från jordbrukets arbetsmaskiner uppgick 2004 till ca 835 000 ton koldioxid. Dessutom kan jordbruksmark både bidra till en ökad respektive minskad växthuseffekt genom att avge, respektive binda, koldioxid.

Odlingen av organogena jordar, dvs. mulljordar, bidrar till ökade utsläpp medan odling på jordar med lägre mullhalt, som kan binda kol i marken, minskar utsläppen.

Om statistiken

Kulturlandskap och biologisk mångfald

Uppgifter om arealen utnyttjad betesmark har under perioden 1995–1999 varje år ingått i lantbruksregistret. Fr.o.m. 2002 hämtas betesmarksarealen från IAKS (Jordbruksverkets administrativa register avseende arealbaserade stöd).

Statistik rörande miljöstöden sammanställs varje år av Jordbruksverket på basis av gjorda ansökningar om stöd samt utbetalningar.

Växtnäring och markbördighet

Växtnäringsanvändning

Försäljning av mineralgödsel till jord- och skogsbruk insamlas årligen från återförsäljare och importörer av SCB i samarbete med Jordbruksverket.

Uppgifter om användningen av mineral- och stallgödsel till olika grödor insamlas vartannat år av SCB genom telefonintervjuer med jordbrukare i den s.k. gödselmedelsundersökningen. Urvalet består av ca 4 000 jordbrukare.

Växtnäringsbalanser

Näringsbalansberäkningarna bygger på uppgifter från SCB:s gödselmedelsundersökning, som genomförs vartannat år. I beräkningarna används dessutom skördeuppgifter och olika data från Jordbruksverket, Lantbruksuniversitetet (SLU) och olika forskningsrapporter om t.ex. näringsinnehåll i stallgödsel, kvävenedfall och kvävefixering. Jämfört med tidigare publicerade resultat har beräkningarna anpassats till internationell metod, vilket innebär brutto-tillförsel av kväve, dvs. ammoniakförluster från gödsel har inte dragits bort. Dessutom avser

balanserna jordbruksmark (åker och betesmark) mot att tidigare avsett enbart åkermark.

Kväveläckage

Kväveläckaget från åkermark skattas med modellberäkningar av SMED (Svenska Miljö-EmissionsData, ett samarbete mellan IVL, SCB och SMHI) och SLU på uppdrag av Naturvårdsverket utifrån data bl.a. från Jordbruksverket och SCB om grödarealer, skördar, gödselgivor och spridningstidpunkter för gödseln. Även väderuppgifter är viktiga indata i modellerna.

Nettobelastningen på havet, dvs. läckaget efter avdrag för retention, grundas på modellberäkningar, som utförs av SMED.

Ammoniakavgång

Beräkningarna av ammoniakavgången utförs av SMED och bygger på dataunderlag främst insamlat i SCB:s gödselmedelsundersökning. Beräkningsmetoderna har tagits fram av Naturvårdsverket och SCB i samråd med Jordbrukstekniska institutet och Jordbruksverket. I beräkningsmodellerna utnyttjas bl.a. uppgifter om kväveinnehållet i förbrukade gödselmedel samt, för stall- och betesgödsel, uppgifter om antal djur, kväveproduktion per djurslag och lagrings- och spridningssätt för olika typer av gödselmedel. Dessutom används schablontal för ammoniakemissionen från olika gödselslag i stall vid lagring och spridning.

Kadmiumupplagring i åkermark

Uppgifter om kadmiuminnehållet i fosforgödsel har inhämtats av SCB från leverantörerna i samband med uppgifter om försålda mängder av mineralgödsel.

Statistiken rörande jordbrukets användning av slam samt kadmiuminnehållet i slam bygger på en totalundersökning (utförd av SMED) utifrån reningsverkens årsredovisningar, som i sin tur baseras på urvalsbaserade mätningar.

Statistik rörande kalkningen till åkermark baseras på försäljningen till jordbruket enligt en postenkät från SCB till de största tillverkarna, importörerna och återförsäljarna av kalkprodukter.

Växtskyddsmedel

Uppgifter om försäljningen av växtskyddsmedel insamlas årligen av Kemikalieinspektionen. På basis av dessa uppgifter har SCB sedan 1981 gjort beräkningar av det antal doser, mätt som liter eller kg preparat per hektar, som den till jordbruket sålda mängden räcker till. Jämförbarheten mellan åren är dock beroende av att förbrukarnas lagerhållning inte nämnvärt ändras från ett år till ett annat. Ökningen mellan 2002 och 2003 förklaras av hamstring.

SCB har på uppdrag av KemI intermitent genomfört intervjuundersökningar om jordbrukarnas användning av kemiska växtskyddsmedel till olika grödor, senast 1998. 2006 genomfördes undersökningen på uppdrag av Jordbruksverket.

Energianvändning

Beräkningarna av utsläpp från jordbrukets energianvändning genomförs av SMED och grundar sig på användningen av olika energityper och bränsleslag i jordbruket.

Klimatgaser

Beräkningarna grundas på internationella modeller enligt IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) men med anpassning till svenska emissionsdata och uppgifter från SCB:s gödselmedelsundersökning.

Publicering

Underlaget till detta kapitel bygger på *Hållbarhet i svenskt jordbruk*, (LRF, Jordbruksverket, Naturvårdsverket och SCB) och på uppgifter från olika Statistiska meddelanden:

Betesmarksarealer:

JO 10 SM, Jordbruksmarkens användning 2006

Utsläpp till vatten:

MI 22 SM, Utsläpp till vatten och slamproduktion 2002

Gödselmedel och kalk i jordbruket:

MI 30 SM, Gödselmedel i jordbruket 2004/05; Försäljning av mineralgödsel för jord- och trädgårdsbruk under 2004/05; Försäljning av

kalk för jord- och trädgårdsbruk, sjöar, vatten-
drag och skog

Kväve- och fosforbalanser:

MI 40 SM, Kväve- och fosforbalanser för
svensk åkermark och jordbrukssektor 2003

Växtskyddsmedel:

MI 31 SM, Växtskyddsmedel i jordbruket 2005,
Växtskyddsmedel i jord- och trädgårdsbruket
2006

Ammoniak:

MI 37 SM, Utsläpp av ammoniak till luft i
Sverige 2005

Andra statistikproducenter

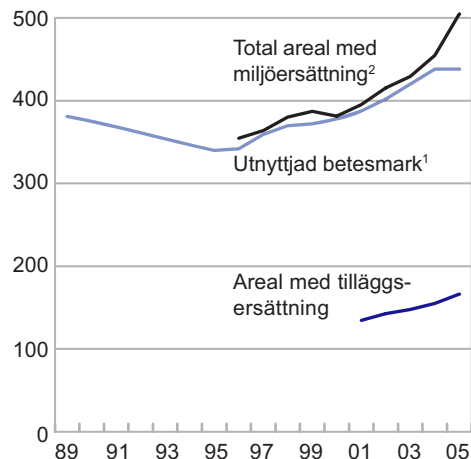
Naturvårdsverket: Rapport 5247, Transport –
Retention – Källfördelning; Rapport 5248,
Kväveläckage från svensk åkermark; Rapport
5319, Ingen övergödning ; Internationell rap-
portering – slamstatistik 2004.

Jordbruksverkets årsredovisning för räken-
skapsåret 2006.

Figur 12A
Areal betesmark 1989–2005

Permanent grassland

1 000-tals hektar

1) Företag med mer än 2 ha åker.

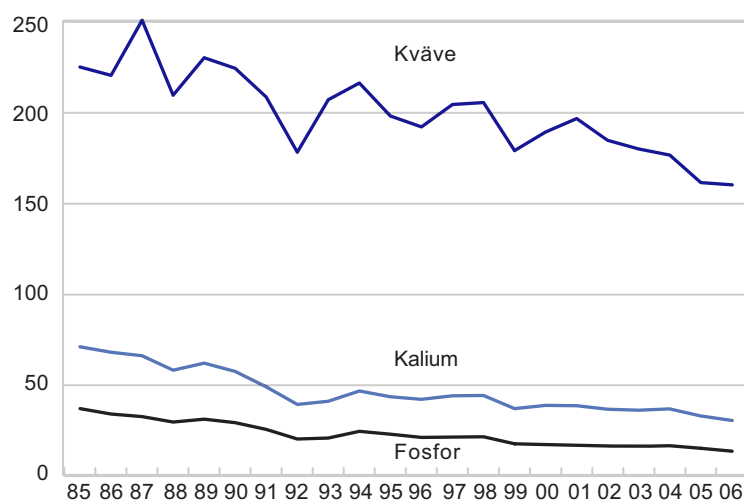
2) Här ingår utnyttjad betesmark samt alvar-, fäbods- och skogsbete.

Källa: Jordbruksverket, SCB och Miljömålsportalen.

Figur 12B
Försäljning av mineralgödselmedel till jord- och trädgårdsbruket 1985–2006, 1 000-tals ton

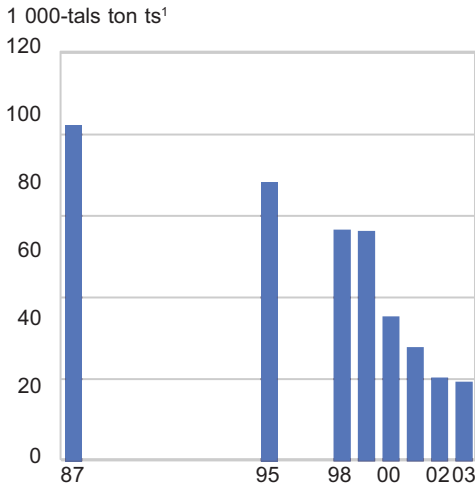
Sale of fertilizers to the agricultural and horticultural sector

1 000-tals ton

Källa: Jordbruksverket och SCB.

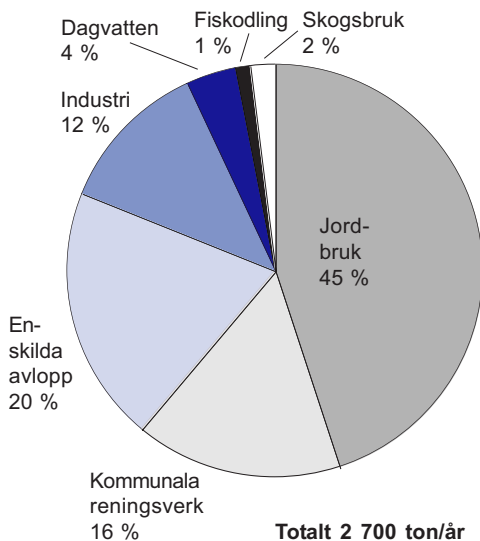
Figur 12C
Slam som återförts till jordbruket
Sludge brought back to agriculture

1) Torrsubstans.

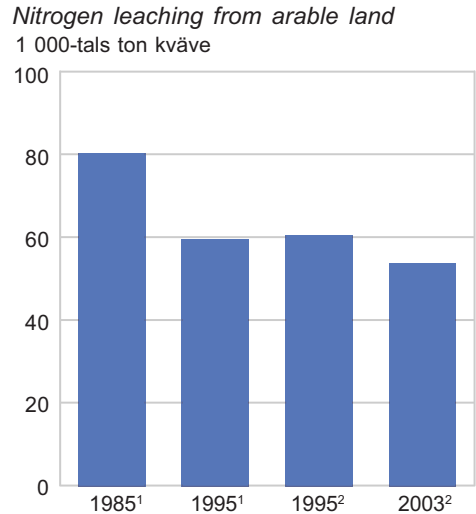
Källa: Naturvårdsverket, Svenska MiljöEmissionsData och SCB, Miljöstatistiken.

Figur 12E
Bruttopbelastning på vatten av fosfor från mänsklig verksamhet, 2000
Gross pollution load on water by phosphorus from human activities

Källa: Naturvårdsverket och Svenska MiljöEmissionsData.

Figur 12D
Kväveläckage från åkermarkens rotzon, riket, 1 000-tals ton
Nitrogen leaching from arable land

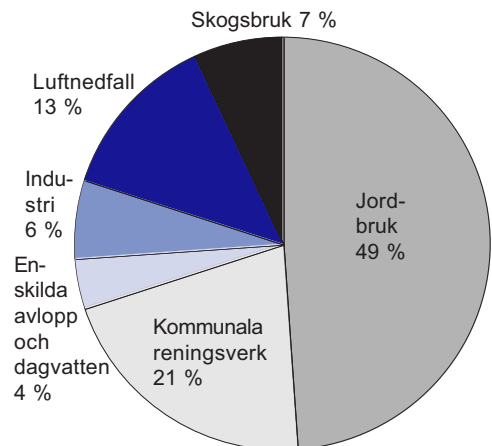

1) Tidigare beräkningsmodell enligt: Rapport 4735 och Rapport 5248, Naturvårdsverket.

2) Enligt reviderad modellberäkning: SLU och Jordbruksverket 2005.

Källa: Naturvårdsverket och Svenska MiljöEmissionsData.

Figur 12F
Nettopbelastning^{1,2} på havet av kväve från mänsklig verksamhet, 2000
Net pollution load on marine waters by nitrogen from human activities

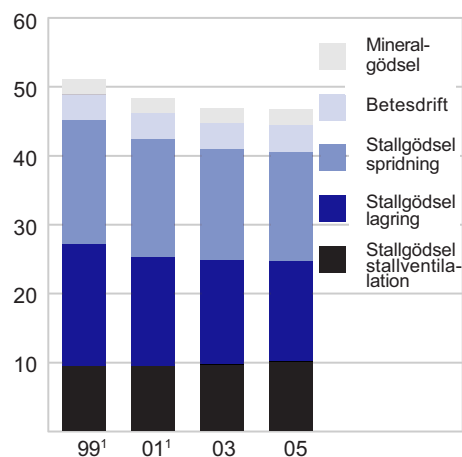
1) Efter självrening (retention) under vägen till havet.

2) Revidering av modellberäkningarna pågår och beräknas vara klar 2007.

Källa: Naturvårdsverket och Svenska MiljöEmissionsData.

Figur 12G**Ammoniakavgång från jordbruket***Emission of ammonia from agriculture*

1 000-tals ton

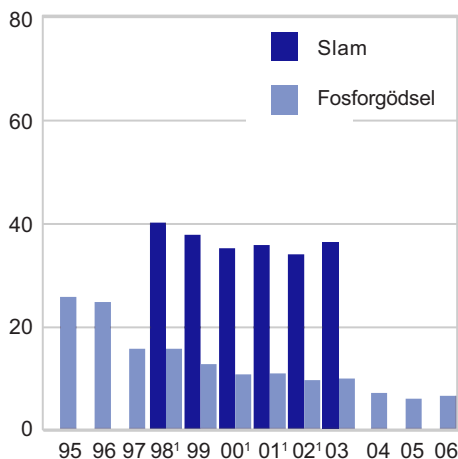

1) Reviderade.

Källa: Naturvårdsverket, Svenska MiljöEmissions-Data och SCB, Miljöstatistiken.

Figur 12H**Genomsnittligt kadmiuminnehåll i fosforgödsel och slam***Mean content of cadmium in phosphorus manure and sludge*

mg Cd/kg P

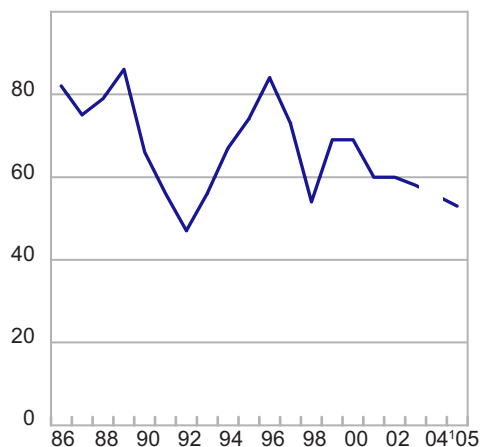

1) Reviderade slamsiffror.

Källa: SCB, Miljöstatistiken.

Figur 12I**Kalkning av åkermark, kg CaO per hektar utnyttjad åkermark***Liming per hectare utilized arable land*

Kg CaO/ha åker

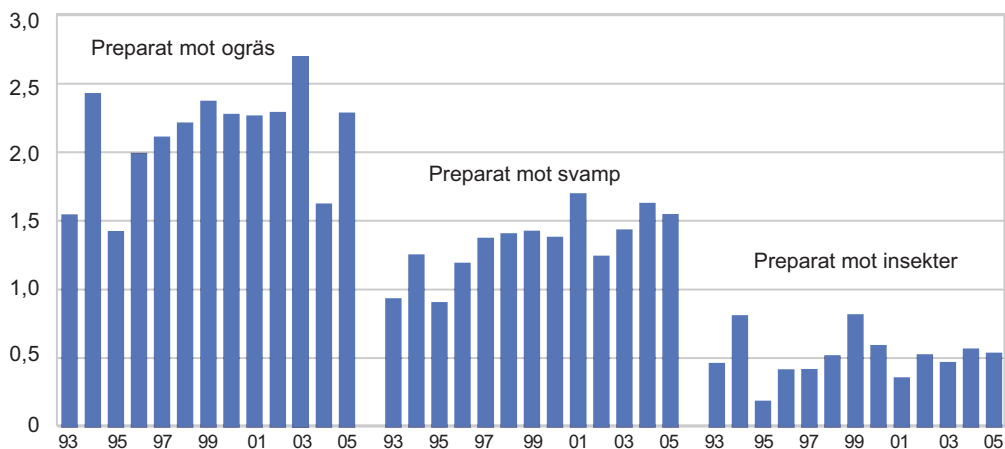

1) Ingen undersökning genomfördes 2004.

Källa: SCB, Miljöstatistiken.

Figur 12J**Växtskyddsmedel i jordbruket, antal hektardoser 1993–2005***Pesticides in agriculture, number of doses per hectare*

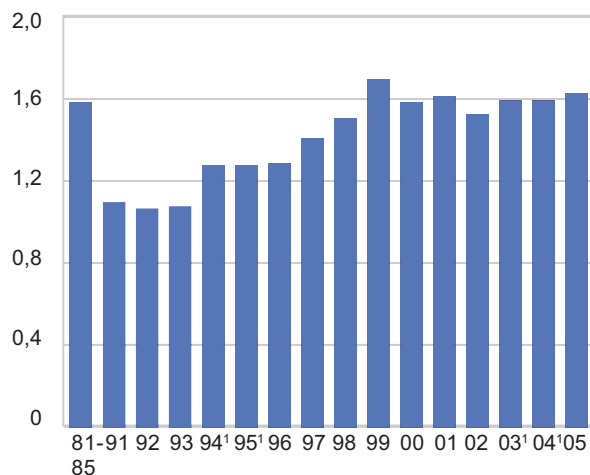
Miljoner doser

Källa: Kemikalieinspektionen och SCB, Miljöstatistiken.

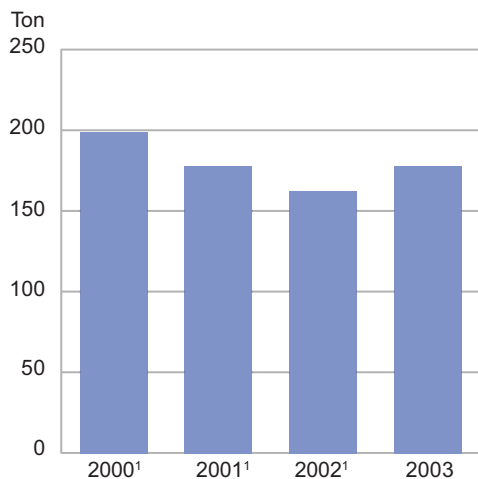
Figur 12K**Växtskyddsmedel i jordbruket, antal hektar-doser i relation till åkerarealen 1981–2005***Pesticides in agriculture, number of supplies per hectare in relation to the area of arable land*

Doser/ha

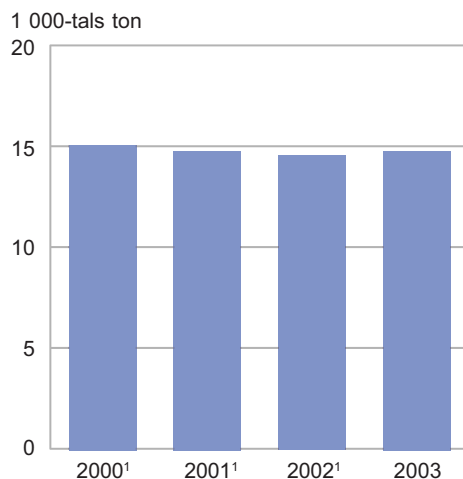
1) För både 1994 och 1995 anges genomsnittet för de två åren, detsamma gäller åren 2003 och 2004

Källa: Kemikalieinspektionen och SCB, Miljöstatistiken.

Figur 12L**Utsläpp av svaveldioxid från direkt energianvändning i jordbruket (exkl. trädgård)***Emission of sulphur dioxide from direct use of energy in agriculture (horticulture excl.)*

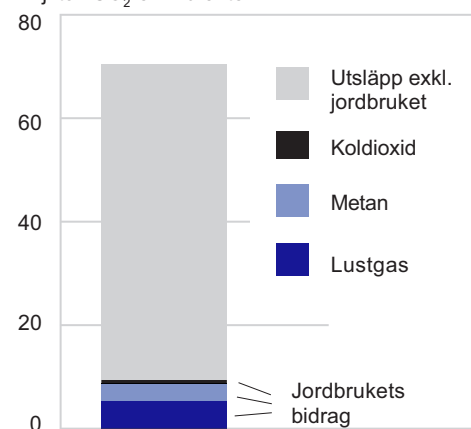
1) Reviderade värden.

Källa: SCB, Miljöräkenskaperna.

Figur 12M**Utsläpp av kväveoxider från direkt energianvändning i jordbruket (exkl. trädgård)***Emission of nitrogen oxides from direct use of energy in agriculture (horticulture excl.)*

1) Reviderade värden.

Källa: SCB, Miljöräkenskaperna.

Figur 12N**Utsläpp av klimatgaser totalt och från jordbruket, 2004***Emission of climate gases, totally and from agriculture*Milj. ton CO₂-ekvivalenter

Källa: SCB, Naturvårdsverket och Svenska MiljöEmissionsData.

Tabell 12.1**Areal betesmark 2006. Hektar***Areas under pasture and meadow 2006. Hectare*

Område; storleksgrupp	Betes- mark	Slätter- äng	Skogs- bete	Fäbod- bete	Alvar- bete	Outnytt- jad betes- mark	Ospec. betes- mark	Summa
<i>Län</i>								
Stockholms	13 277	62	999	—	—	150	115	14 604
Uppsala	18 347	180	1 544	—	—	100	126	20 297
Södermanlands	18 407	309	366	—	—	78	60	19 220
Östergötlands	45 559	129	1 235	—	—	64	183	47 171
Jönköpings	42 418	129	93	—	—	61	257	42 957
Kronobergs	23 018	184	138	—	—	53	229	23 622
Kalmar	54 563	898	2 171	—	19 694	191	258	77 774
Gotlands	19 825	258	4 499	—	3 806	144	403	28 935
Blekinge	12 093	42	145	—	—	33	119	12 432
Skåne	56 260	1 566	191	—	—	153	425	58 595
Hallands	16 981	107	58	—	—	60	170	17 376
Västra Götalands	64 069	340	761	—	—	322	651	66 142
Värmlands	7 142	87	85	1 379	—	35	181	8 908
Örebro	9 728	126	130	..	—	30	81	10 130
Västmanlands	9 077	459	42	—	—	85	139	9 802
Dalarnas	5 835	103	34	9 174	—	62	174	15 381
Gävleborgs	4 790	124	134	1 860	—	61	143	7 111
Västernorrlands	2 691	51	58	337	—	26	225	3 388
Jämtlands	4 656	92	328	9 129	—	24	159	14 388
Västerbottens	1 619	80	613	333	—	9	143	2 797
Norrbottnens	1 429	167	92	—	—	4	250	1 942
<i>Produktionsområden</i>								
Gss	17 531	820	18	—	—	72	318	18 760
Gmb	81 991	1 639	5 562	—	23 495	337	611	113 636
Gns	44 676	236	670	—	—	122	149	45 853
Ss	66 349	1 099	3 050	—	—	419	440	71 356
Gsk	183 231	934	2 938	—	..	536	1 526	189 168
Ssk	21 174	248	229	395	—	135	460	22 641
Nn	12 441	221	302	13 804	—	104	536	27 408
Nö	4 389	296	947	8 047	—	18	451	14 149
<i>Storleksgrupp, hektar åkermark</i>								
2,1– 5,0	20 117	638	631	1 041	171	147	1 943	24 688
5,1– 10,0	30 706	493	1 369	1 631	242	177	1 432	36 050
10,1– 20,0	50 041	886	2 150	3 372	1 020	395	299	58 164
20,1– 30,0	41 246	356	1 494	2 040	981	165	179	46 461
30,1– 50,0	66 955	545	2 405	4 574	3 814	230	105	78 627
50,1–100,0	106 303	1 184	2 919	6 430	9 087	255	297	126 473
100,1–200,0	72 722	906	2 327	2 669	6 414	294	78	85 411
Över 200,0	43 693	486	420	..	1 770	81	158	47 097
<i>Hela riket</i>								
2006	431 782	5 493	13 716	22 247	23 500	1 744	4 490	502 972
2005	438 449	5 681	14 497	21 938	23 738	2 517	5 704	512 525
2004	438 352	5 317	16 436	16 856	22 036	19 015	5 367	523 378
2003	419 951	4 618	14 344	15 050	21 509	10 378	8 565	494 414
2002	415 126	4 676	15 224	13 619	21 162	7 712	12 466	489 985

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 12.2**Anslutning och måluppfyllelse för stöd till miljövänligt jordbruk¹***Total area included and target fulfilment for Swedish environmental support*

	2001	2003	2005	2006*	Mål år 2006	Måluppfyllelse, % år 2006*
<i>Stödtyp</i>						
Öppet och varierat odlingslandskap, ha	573 000	611 000	631 500	636 100	600 000	106
Bevarande av betesmarker och slåtterängar, ha	386 000	426 000	501 800	489 000	450 000	109
Ekologisk produktion ² , ha	293 000	412 000	508 000	511 000	540 000	95
Ekologisk produktion, djurenheter	79 000	109 000	123 900	137 632	114 000	121
Natur- och kulturmiljöer, antal jordbrukare	12 740	14 094	14 849	13 811	18 000	77
Åtgärder för minskat kväveläckage, ha	153 000	193 700	203 032	179 000	50 000	358
Bevarande av utrotningshotade husdjursraser, djurenheter	3 300	4 500	5 386	5 600	5 000	112
Skyddszoner, ha	1 750	6 100	9 400	9 080	5 500	165
Våtmarker och småvatten, skötsel, ha	114	1 394	2 775	3 180	6 000	53
Miljövänlig odling av sockerbetor, ha	1 605	2 200	2 050	1 576	2 200	72
Miljövänlig odling av bruna bönor, ha	673	759	702	646	1 000	65
Kulturmiljöer renskötsel, ha ³	232	301	788	1 193	1 700	70

1) Miljö- och landsbygdsprogrammet för perioden 2000–2006.

2) Inkluderar även icke ersättning berättigande areal på gårdar som får ersättning för ekologisk produktion.

3) Uppgifterna för respektive år avser utbetalning av ansökan för stödåret innan, dvs. 1 193 ha år 2006 är utbetalning för ansökan stödåret 2005.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 12.3**Förbrukning av växtnäringsämnen i mineral- och stallgödsel samt totalkväve i stallgödsel 2005***Consumption of plant nutrients in fertilizers and manure and of total nitrogen in manure*

Område; storleks- grupp	Grödareal totalt, hektar	Areal gödslad med växtnäringsämnen från mineral- o/ell stallgödsel						
		Kväve			Fosfor		Kalium	
		Gödslad areal, %	Växttillgäng- ligt kväve, kg/ha	Total kväve, kg/ha	Gödslad areal, %	kg/ha	Gödslad areal, %	kg/ha ¹
<i>Län</i>								
Stockholm	69 900	69	106	118	38	20	37	67
Uppsala	127 000	79	101	114	53	19	40	71
Södermanlands	107 100	73	102	122	61	23	55	69
Östergötlands	176 500	75	111	137	56	25	51	96
Jönköpings	85 200	77	93	148	73	26	73	145
Kronobergs	47 100	78	97	149	75	26	75	140
Kalmar	114 300	83	111	154	71	25	71	123
Gotlands	79 400	87	98	123	77	23	77	90
Blekinge	29 600	85	96	126	65	25	66	96
Skåne	424 100	88	133	148	62	25	61	79
Hallands	103 200	83	119	156	71	28	72	110
Västra Götalands	410 600	75	109	134	62	24	61	94
Värmlands	94 400	62	82	110	58	22	58	89
Örebro	89 500	75	101	122	68	23	68	72
Västmanlands	98 700	70	104	114	59	20	46	49
Dalarnas	53 900	60	84	127	56	25	55	120
Gävleborgs	62 600	60	69	90	55	17	54	77
Västernorrlands	47 800	59	59	..	38	25	39	137
Jämtlands	40 900	53	49	..	51	19	51	123
Västerbottens	63 600	64	66	..	55	26	55	109
Norrbottnens	33 800	57	72	..	53	23	53	99
<i>Produktionsområden</i>								
Gss	311 900	91	139	150	63	26	60	72
Gmb	294 600	85	114	143	70	25	71	102
Gns	384 400	77	117	137	60	25	57	80
Ss	511 800	73	102	117	57	21	50	65
Gsk	442 000	75	96	140	67	26	67	128
Ssk	164 000	62	86	116	53	22	53	100
Nn	147 500	57	62	95	48	21	48	109
Nö	104 700	62	67	104	55	24	55	105
<i>Storleksgrupp, hektar åkermark</i>								
2,1– 20,0	325 100	50	62	89	43	20	43	79
20,1– 50,0	486 400	70	91	118	58	22	58	92
50,1– 100,0	584 500	80	108	135	65	24	62	102
Över 100,0	964 900	84	123	143	63	25	59	89
<i>Hela riket</i>								
2005	2 359 200	76	107	132	61	24	59	94
2003	2 339 600	83	104	128	65	23	62	89
2001	2 352 900	82	107	129	64	24	61	84
1999	2 410 100	84	100	122	69	25	65	80
1997	2 530 800	84	100	120	66	25	64	75
1995	2 386 900	83	100	119	62	25	60	80

1) Ökningen 2003 kan till en del bero på ändrad beräkning av näringsinnehållet i stallgödsel, se avsnittet *Jämförbarhet av resultaten* i MI 30 SM 0403.

Källa: SCB, Miljöstatistiken.

Tabell 12.3 (forts.)

Område; storleks- grupp	Totalförbrukning, ton						
	Kväve			Fosfor		Kalium	
	Växttill- gängligt kväve	Därv i mineral- gödsel	Total- kväve i stallgödsel	Totalt	Därv i mineral- gödsel	Totalt ¹	Därv i mineral- gödsel
<i>Län</i>							
Stockholm	5 100	4 660	1 020	540	250	1 240	..
Uppsala	10 120	9 310	2 120	1 250	680	3 600	600
Södermanlands	7 960	6 960	2 580	1 480	700	4 070	930
Östergötlands	14 670	12 310	5 780	2 490	880	8 670	1 410
Jönköpings	6 120	3 510	6 180	1 650	150	9 020	560
Kronobergs	3 560	2 120	3 350	920	120	4 930	340
Kalmar	10 580	7 360	7 240	2 030	190	9 970	530
Gotlands	6 750	5 350	3 200	1 380	560	5 530	1 360
Blekinge	2 430	1 840	1 340	480	100	1 870	330
Skåne	49 750	45 390	9 590	6 730	3 970	20 430	9 130
Hallands	10 120	7 410	5 840	2 060	400	8 190	1 390
Västra Götalands	33 290	27 630	13 610	6 200	2 540	23 490	5 190
Värmlands	4 810	3 570	2 880	1 220	480	4 870	1 000
Örebro	6 810	5 890	2 260	1 390	750	4 420	1 450
Västmanlands	7 220	6 670	1 150	1 160	850	2 210	880
Dalarnas	2 700	2 030	2 060	770	250	3 560	570
Gävleborgs	2 620	1 900	1 490	570	240	2 590	520
Västernorrlands	940	..	1 900	420	..	2 440	..
Jämtlands	..	..	..	..	..	..	..
Västerbottens	690	..	2 370	700	..	3 270	..
Norrbottnens	..	..	..	..	..	..	..
<i>Produktionsområden</i>							
Gss	39 580	36 730	5 970	5 110	3 290	13 520	7 140
Gmb	28 740	22 650	13 370	5 030	1 500	21 290	4 550
Gns	34 660	30 210	10 470	5 720	2 680	17 450	4 910
Ss	38 150	34 240	9 390	6 050	3 380	16 460	4 700
Gsk	31 870	21 440	25 120	7 540	1 220	37 800	3 170
Ssk	8 700	6 870	4 840	1 890	710	8 690	1 520
Nn	5 240	2 830	5 150	1 460	290	7 670	710
Nö	4 330	3 090	3 660	1 390	370	6 060	970
<i>Storleksgrupp, hektar åkermark</i>							
2,1– 20,0	10 160	8 530	6 080	2 820	1 010	11 040	2 520
20,1– 50,0	30 730	24 540	15 640	6 280	2 130	25 940	4 860
50,1– 100,0	50 060	39 900	23 420	9 030	3 000	37 010	6 100
Över 100,0	99 510	85 800	29 790	15 440	7 310	50 800	14 430
<i>Hela riket</i>							
2005	191 410	157 910	78 650	34 460	13 520	129 890	27 770
2003	202 730	169 710	78 190	35 140	14 040	129 220	28 780
2001	207 130	174 300	74 580	35 710	14 720	121 430	30 090
1999	203 780	171 970	74 490	39 960	17 680	124 020	35 400
1997	213 290	181 760	74 220	42 410	19 030	125 470	38 690
1995	197 950	172 830	63 220	40 910	18 870	117 660	35 840

Tabell 12.4**Förbrukning av kväve, fosfor och kalium från mineral- och stallgödsel i olika grödor 2005***Consumption of nitrogen, phosphorus and potassium in fertilizers and animal manure in different crops*

Gröda	Mineral- och eller stallgödsel							
	Kvävegödselad areal				Fosforgödselad areal		Kaliumgödselad areal	
	Gröd- areal totalt, ha	Göds- lad areal, %	Växtill- tillgilt, kg/ha	Total- kväve, kg/ha	Göds- lad areal, %	kg/ha	Göds- lad areal, %	kg/ha
Höstkorn	5 000	91	116	44	68	23	52	76
Vårkorn	373 200	96	89	33	76	22	72	68
Havre	200 100	87	80	37	73	23	70	74
Höstvete	295 300	96	153	21	62	26	55	59
Vårvete	59 300	83	128	20	62	20	47	52
Rågvete	50 200	94	107	41	69	23	68	75
Råg	21 400	86	97	13	52	19	54	54
Blandsäd (stråsäd)	18 800	78	60	73	70	27	72	106
Blandsäd (balj/strå)	27 000	71	48	108	69	30	54	153
Höstraps	34 900	94	159	26	62	28	56	73
Våraps	38 500	96	117	10	78	19	..	39
Höstrybs	1 200	..	..	..	..	..	..	..
Vårrys	7 100	..	92	..	..	21	44	53
Ärtor (ej konservärter)	24 400	14	51	126	30	31	..	98
Konservärter	8 900	..	..	..	..	..	..	61
Matpotatis	22 100	93	103	23	94	45	..	195
Stärkelsepotatis	8 400	97	129	93	91	41	94	148
Sockerbetor	49 200	100	125	27	90	35	93	71
Frövall	12 500	77	84	..	..	21	70	..
Energiskog	13 200	..	..	..	..	..	..	..
Slåttervall	803 900	72	105	69	63	23	68	127
Betesvall	223 400	23	62	33	14	15	16	82
Åkerbönor m.m.	7 500	..	..	..	..	..	..	..
Tträdgårdsväxter	13 500	64	105	..	62	33	86	121
Grönfoderväxter	12 500	51	94	155	50	47	..	213
Andra växtslag	27 600	..	59	..	..	12	62	..

Källa: SCB, Miljöstatistiken.

Tabell 12.5**Mineral- och stallgödslade arealer 2005***Arable land treated with commercial fertilizers and manure*

Produktions- område	Utnyttjad åkerareal enligt LBR	Därav gödslad med		
		Mineral- gödsel, %	Stall- gödsel, %	Både mineral- och stallgödsel, %
Gss	311 900	89	19	17
Gmb	294 600	77	45	37
Gns	384 400	69	26	18
Ss	511 800	65	19	11
Gsk	442 000	53	55	32
Ssk	164 000	47	27	12
Nn	147 500	31	36	10
Nö	104 700	39	37	13
<i>Hela riket</i>				
2005	2 359 200	63	32	20
2003	2 339 600	72	35	24
2001	2 352 900	72	34	23
1999	2 410 100	75	34	25
1997	2 530 800	76	32	24
1995	2 386 900	76	33	26

Källa: SCB, Miljöstatistiken.

Tabell 12.6**Kväve- och fosforbalanser för jordbruksmark ("soil surface" bruttobalanser)¹***Nitrogen- and phosphorus balances for arable land*

	Kväve, kg/ha ²				Fosfor, kg/ha ²			
	1995 ³	1999 ³	2001 ³	2003	1995 ³	1999 ³	2001 ³	2003
<i>Tillförsel</i>								
mineralgödsel ⁴	62	55	57	55	6	6	5	5
stallgödsel ⁴	37	35	33	34	7	7	6	6
betesgödsel ⁴	12	13	12	13	2	2	2	2
utsäde	2	1	1	2	(0,3)	(0,3)	0,3	0,3
deposition	10	9	10	9	(0,3)	(0,3)	(0,3)	(0,3)
slam	1	1	1	0	0,6	0,4	0,4	0,2
kvävefixering	8	9	9	10	—	—	—	—
Totalt⁵	130	123	123	123	16	15	14	14
<i>Bortförsel</i>								
skörd	71	72	74	75	11	11	11	11
skörderester	2	2	2	2	(0,3)	(0,3)	0,3	0,3
Summa skördeprodukter	72	74	76	77	11	11	11	12
<i>Överskott, totalt</i>	58	50	48	46	5,2	4	2,5	2,1
därav								
ammoniak från mineral-, stall- och betesgödsel	15	13	12	12	—	—	—	—
läckage	24	21	20	20 ⁶	(0,3)	(0,3)	(0,3)	(0,3)
denitrifikation, fastläggning m.m.	19	16	16	14 ⁶	5	4	2	2
<i>Effektivitet, %</i>	55	60	61	62	67	73	82	85

1) Ändrad metod jämfört med tidigare publicerade balanser.

2) Åker och betesmark.

3) Reviderade uppgifter.

4) Ammoniak i stall, vid lagring och spridning samt på bete har inte räknats bort.

5) P.g.a. avrundningar stämmer inte alltid summorna i tabellen.

6) Ej uppdaterat för 2003.

Källa: SCB, Miljöstatistiken.

Tabell 12.7**Ammoniakavgång i jordbruket 1995–2005¹***Emissions to air of ammonia in agriculture 1995–2005*

Produktionsområde	Mineral- gödsel NH ₃ ton	Stall- gödsel NH ₃ ton	Därav		Betes- gödsel NH ₃ ton	Totalt	
			Nöt NH ₃ ton	Svin NH ₃ ton		NH ₃ ton	kg/ha åker ²
Gss	450	3 900	1 550	1 550	300	4 650	16
Gmb	300	6 650	4 050	1 300	700	7 600	26
Gns	350	5 800	3 250	1 600	400	6 600	17
Ss	400	5 500	3 350	1 050	550	6 450	13
Gsk	250	11 950	9 300	900	1 400	13 600	31
Ssk	100	2 450	1 850	150	250	2 800	16
Nn	50	2 200	1 800	100	250	2 500	17
Nö	50	1 950	1 650	100	100	2 100	20
<i>Hela riket</i>							
2005	1 900	40 450	26 850	6 700	3 900	46 250	20
2003	1 800	40 850	27 100	7 050	3 800	46 500	20
2001 ³	1 740	42 200	28 700	6 350	3 850	47 800	20
1999 ³	1 700	45 100	30 500	7 200	3 800	50 550	21
1997 ³	2 000	48 400	32 400	8 650	3 700	54 050	21
1995 ³	2 200	50 500	34 100	8 900	3 650	56 500	24

1) Uppgifterna avrundade till 50 ton.

2) Utnyttjad åkerareal.

3) Uppgifterna reviderade jämfört med MI37 SM 0201.

Källa: Naturvårdsverket och SMED (SCB, Miljöstatistiken).

Tabell 12.8**Sålda växtskyddsmedel, antal hektardoser och genomsnittlig dos 1995–2005***Pesticides sold to farmers, number of doses and average dose in kg/ha for 1995–2005*

År	Försålda mängder		Antal doser 1 000-tal	Genomsnittlig dos	
	Preparat,	Verksam substans,		Preparat,	Verksam substans,
	ton	ton		kg/ha	kg/ha
Preparat mot ogräs					
2005	3 311	1 280	2 280	1,5	0,56
2004	1 831	690	1 618	1,1	0,43
2003	4 387	1 818	2 691	1,6	0,68
2002	3 618	1 447	2 286	1,6	0,63
2001	3 543	1 432	2 260	1,6	0,63
2000	3 415	1 364	2 271	1,5	0,60
1999	3 277	1 285	2 366	1,4	0,54
1995	2 493	975	1 417	1,8	0,69
Preparat mot svamp					
2005	795	247	1 540	0,52	0,16
2004	850	259	1 621	0,52	0,16
2003	710	227	1 427	0,50	0,16
2002	641	199	1 236	0,52	0,16
2001	946	255	1 691	0,56	0,15
2000	808	233	1 374	0,59	0,17
1999	985	315	1 419	0,69	0,22
1995	537	200	898	0,60	0,22
Preparat mot insekter					
2005	159	22	529	0,30	0,04
2004	156	19	559	0,28	0,03
2003	231	23	461	0,50	0,05
2002	217	31	518	0,42	0,06
2001	144	14	349	0,41	0,04
2000	204	20	585	0,35	0,03
1999	279	61	809	0,34	0,08
1995	99	17	178	0,56	0,10
Totalt inkl. Preparat för tillväxtreglering					
2005	4 304	1 566	4 374	1,0	0,36
2004	2 876	986	3 824	0,8	0,26
2003	5 366	2 084	4 605	1,2	0,45
2002	4 545	1 711	4 080	1,1	0,42
2001	4 712	1 736	4 344	1,1	0,40
2000	4 497	1 648	4 272	1,1	0,39
1999	4 610	1 692	4 639	1,0	0,36
1995	3 196	1 224	2 530	1,3	0,48

Källa: Kemikalieinspektionen och SCB, Miljöstatistiken.

Tabell 12.9**Användning 2006 av ogräs-, svamp- och insektsmedel i åkergrödor, behandlad grödareal samt förbrukad mängd aktiv substans, kg/ha och ton***Use of pesticides in arable crops, treated crop area, and active substance*

Område; storleksgrupp	Gröd- areal totalt, 1 000-tals ha	Ogräsmedel		Svampmedel	
		Behand- lad areal, %	Aktiv sub- stans på be- handlad areal kg/ha ton	Behand- lad areal, %	Aktiv sub- stans på be- handlad areal kg/ha ton
<i>Län</i>					
Stockholms	68	35	0,33 7,9	..	..
Uppsala	126	63	0,34 26,5	9	0,16 1,8
Södermanlands	105	51	0,28 15,0	10	0,16 1,6
Östergötlands	176	58	0,38 38,6	17	0,36 10,6
Jönköpings	85	13	0,89 9,7	..	..
Kronobergs	47	18	0,46 3,8	..	..
Kalmar	114	39	0,61 27,2	10	0,93 10,2
Gotlands	79	44	0,50 17,5	9	0,39 2,8
Blekinge	29	46	1,03 13,8	16	1,45 6,8
Skåne	418	70	1,09 319,2	43	0,43 76,0
Hallands	102	54	0,63 34,3	20	1,13 22,9
Västra Götalands	404	47	0,32 60,3	12	0,30 15,2
Värmlands	94	25	0,53 12,2	7	1,52 9,8
Örebro	88	56	0,34 16,9	21	0,32 5,7
Västmanlands	97	57	0,46 25,0	11	0,16 1,7
Dalarnas	53	29	0,42 6,5	..	..
Gävleborgs	62	19	0,35 4,2	..	..
Västernorrlands	47	..	..	..	..
Jämtlands	40	..	..	..	..
Västerbottens	63	..	..	..	..
Norrbottnens	33	..	..	..	..
<i>Produktionsområden</i>					
Gss	308	80	1,08 266,4	48	0,46 67,9
Gmb	297	52	0,80 122,7	22	0,74 47,6
Gns	381	64	0,34 83,3	19	0,32 23,3
Ss	503	54	0,37 99,5	11	0,36 20,3
Gsk	434	22	0,47 44,8	3	0,57 7,8
Ssk	158	24	0,43 16,8	5	0,31 2,3
N ⁱ	249	8	0,41 8,5	1	0,47 1,2
<i>Storleksgrupp, hektar åkermark</i>					
5,1 – 20,0	251	13	0,62 20,7	3	0,91 5,7
20,1 – 50,0	434	29	0,65 80,1	6	0,52 13,6
50,0 – 100,0	573	43	0,54 132,5	11	0,64 40,4
Över 100,0	1 034	64	0,62 407,6	26	0,39 106,8
<i>Hela riket</i>					
2006	2 330	46	0,60 643,9	16	0,46 169,2
1998	2 529	47	0,67 798,3	14	1,00 225,5
1996	2 432	47	0,70 788,0	10	0,64 159,5
1994	2 506	45	0,80 878,0	7	1,20 226,8
1992	2 440	42	0,90 897,2	6	2,50 370,9
1990	2 573	48	1,10 1 308,8	8	2,00 430,1

1) Inkl. Nn och Nö (Nedre Norrland och Övre Norrland).

Källa: SCB, Miljöstatistiken.

Tabell 12.9 (forts.)

Område; storleksgrupp	Insektsmedel			Summa		
	Behand- lad areal, %	Aktiv sub- stans på be- handlad areal kg/ha ton		Behand- lad areal, %	Aktiv sub- stans på be- handlad areal kg/ha ton	
<i>Län</i>						
Stockholms	6	0,04	0,1	36	0,36	8,8
Uppsala	11	0,05	0,7	66	0,35	29,0
Södermanlands	7	0,06	0,5	54	0,30	17,2
Östergötlands	19	0,12	4,1	60	0,51	53,3
Jönköpings	4	0,02	0,1	14	0,89	10,4
Kronobergs	3	0,02	0,0	18	0,56	4,7
Kalmar	7	0,11	0,9	40	0,84	38,3
Gotlands	5	0,09	0,3	46	0,57	20,7
Blekinge	5	0,06	0,1	47	1,49	20,7
Skåne	31	0,05	7,1	71	1,35	402,4
Hallands	14	0,06	0,9	56	1,02	58,1
Västra Götalands	9	0,08	2,9	49	0,39	78,4
Värmlands	7	0,19	1,3	27	0,93	23,3
Örebro	14	0,04	0,5	61	0,43	23,2
Västmanlands	14	0,09	1,1	59	0,49	27,9
Dalarnas	12	0,09	0,6	31	0,50	8,1
Gävleborgs	..	..	..	20	0,40	4,9
Västernorrlands	..	..	..	..	..	..
Jämtlands	..	..	..	..	..	..
Västerbottens	..	..	..	..	..	..
Norrbottnens	..	..	..	..	..	..
<i>Produktionsområden</i>						
Gss	36	0,05	5,9	82	1,35	340,3
Gmb	13	0,08	2,9	54	1,09	173,3
Gns	16	0,10	6,3	67	0,44	113,1
Ss	11	0,08	4,0	57	0,43	123,9
Gsk	4	0,06	0,9	23	0,54	53,6
Ssk	8	0,09	1,1	26	0,49	20,2
N ⁱ	1	0,11	0,4	9	0,47	10,1
<i>Storleksgrupp, hektar åkermark</i>						
5,1– 20,0	5	0,08	1,8	14	0,77	26,9
20,1– 50,0	9	0,08	4,4	30	0,74	95,5
50,0– 100,0	21	0,07	14,8	45	0,68	177,5
Över 100,0	15	0,07	5,8	66	0,77	529,4
<i>Hela riket</i>						
2006	13	0,07	21,6	48	0,75	835,1
1998	11	0,04	12,2	48	0,85	1 036,0
1996	9	0,04	9,5	48	0,82	957,0
1994	14	0,07	23,8	47	1,00	1 128,6
1992	16	0,09	34,7	46	1,20	1 302,1
1990	11	0,09	24,9	51	1,40	1 763,9

Tabell 12.10

Användning av ogräs-, svamp- och insektsmedel i jordbruket 2006.
Behandlad grödareal, procent samt förbrukad mängd aktiv substans,
kg/ha

Use of pesticides in arable crops, treated crop area, per cent and active substance

Gröda	Gröd- areal, 1 000- tals hektar	Ogräsmedel		Svampmedel		Insektsmedel		Summa	
		Behand- lad areal, %	kg/ha ¹	Behand- lad areal, %	kg/ha ¹	Behand- lad areal, %	kg/ha ¹	Behand- lad areal, %	kg/ha ¹
Höstvete	317,6	93	0,47	53	0,24	27	0,02	94	0,61
Vårvete	43,3	90	0,44	47	0,20	28	0,04	90	0,55
Råg	23,5	76	0,64	42	0,23	30	0,02	79	0,74
Höstkorn	5,7	81	0,82	60	0,25	..	..	83	0,98
Vårkorn	309,4	87	0,47	29	0,20	13	0,07	87	0,55
Havre	206,1	80	0,41	9	0,14	13	0,07	81	0,43
Rågvete	55,5	85	0,34	19	0,17	14	0,02	87	0,37
Blandsäd	17,4	65	0,40	..	..	..	..	65	0,41
Slåttervall	7,6	..	..	..	..	..	..	..	..
Grönfoder	1 093,3	2	0,98	..	..	..	..	2	0,99
Betesvall	4,0	..	..	..	..	..	..	20	1,32
Frövall	15,4	51	1,01	..	..	16	0,03	56	0,93
Kok- o. Foderärter	26,2	79	0,86	..	..	27	0,22	79	0,94
Konservärter	9,0	92	0,73	..	..	75	0,12	94	0,80
Bruna bönor	0,6	..	..	..	..	..	..	..	..
Matpotatis	20,2	75	0,80	88	2,75	24	0,05	89	3,42
Potatis för stärkelse	8,0	95	0,92	91	2,71	36	0,04	96	3,47
Sockerbetor	44,2	95	2,61	10	0,17	18	0,11	95	2,64
Höstraps	47,6	80	0,86	21	0,20	61	0,12	88	0,91
Vårrops	35,1	40	0,47	3	0,26	74	0,12	85	0,33
Höstrybs	1,1	..	..	..	..	..	..	40	0,11
Vårrys	6,3	..	..	..	..	63	0,05	73	0,19
Oljelin	8,8	98	1,19	..	..	18	0,03	98	1,20
Andra växtslag	30,8	33	1,04	11	2,73	14	0,23	37	1,81

1) Aktiv substans på behandlad areal.

Källa: Kemikalieinspektionen och SCB, Miljöstatistiken.

13 Jordbruket i EU

Kapitel 13 innehåller uppgifter för EU-länderna om

- Sysselsättning
- Arealer och företag
- Växtodling och trädgårdsodling
- Husdjur

Redovisningen hänför sig främst till förhållandena 2005 men vissa tabeller avser 2004.

Sammanfattning

Växtodling och företag

Sysselsättning (tabell 13.1–13.2)

Det totala antalet sysselsatta i olika länder följer naturligtvis till mycket stor del de olika ländernas invånarantal. Störst var antalet sysselsatta i Tyskland, Storbritannien, Frankrike och Italien. Lägst var antalet på Malta och i Luxemburg.

Den största andelen sysselsatta i jordbruk, skog och fiske hade Polen 17%, Litauen 14 %, Grekland samt Lettland och Portugal med 12 %. För de befolkningsmässigt största länderna, Tyskland, Storbritannien, Frankrike och Italien var motsvarande tal 2 %, 1 %, 4 % respektive 4 %. Storbritanniens andel var den lägsta som något land uppvisade. Andra länder med låg andel var Belgien, Luxemburg, Malta och Sverige med 2% samt Danmark och Nederländerna med 3 %.

Slovenien, Tjeckien och Slovakien var de länder som hade den högsta andelen sysselsatta i industrin, 31, 30 och 29 %, medan Luxemburg med 89 % samt Storbritannien och Cypern med 84 % respektive 83 % hade högst andel sysselsatta i övriga näringar.

Arealer och företag (tabell 13.3–5)

Av länderna inom EU har Frankrike och Spanien den största utnyttjade jordbruksarealen följt av Tyskland, Storbritannien och Polen. Åkerarealen är störst i Frankrike, Spanien, Polen och Tyskland medan Frankrike, Spanien

och Storbritannien har den största arealen betesmark. De fleråriga grödorna upptar mycket betydande arealer hos de sydligaste medlemsländerna. De största skogsarealerna redovisar Sverige och Finland.

Totalt fanns 2005 5,8 miljoner jordbruksföretag i EU-länderna. Av dessa hade 54 % mindre än 5 hektar utnyttjad jordbruksareal. Dessa företag svarade totalt för knappt 5 % av arealen.

Företagsstrukturen visar mycket stora skillnader mellan olika länder. Flest företag i den lägsta storleksgruppen hade Polen följt av Italien, Grekland och Spanien. I Polen utgjorde dessa företag 71 % av antalet företag och svarade för 18 % av arealen.

Frankrike, Spanien och Storbritannien hade flest företag i den högsta storleksgruppen. Storbritannien är det land där företagen med minst 100 hektar utgjorde den största andelen, knappt 16 %, av det totala antalet företag. I Slovakien och Tjeckien utgjorde den utnyttjade jordbruksarealen hos företag med minst 100 ha 92 resp. 88 % av den totala utnyttjade jordbruksarealen.

Skördar (tabell 13.6–8)

Av spannmålsgrödorna odlas vete på störst areal följt av korn och majs. Frankrike hade den största vetearealen, 5,2 miljoner hektar och även den största skörden. Spanien hade den största kornarealen, men Tyskland hade den största kornskörden följt av Frankrike och Storbritannien.

Produktionen av grönsaker varierar mycket mellan olika länder, en skillnad som inte bara förklaras av skillnader i klimat. Italien, Spanien och Grekland hade de största skördarna av tomaters.

Husdjur

Nötkreatur (tabell 13.9)

I tabellen redovisas antalet nötkreatur med viss uppdelning på djurslag. Det framgår att mjölk-korna utgjorde knappt 26 % av antalet nötkreatur, medan motsvarande andel för övriga kor var 14 %. Flest mjölkkor hade Tyskland och Frankrike. Det klart största antalet övriga kor fanns i Frankrike.

Svin, får och getter (tabell 13.10)

I tabellen redovisas antalet svin med viss uppdelning samt antalet får och getter. Flest svin fanns i Tyskland och Spanien medan Storbritannien och Spanien hade flest får. Grekland hade det största antalet getter.

Företag med mjölkkor (tabell 13.11–12)

I tabellen redovisas strukturen i mjölkproduktionen 2005. Av tabellen framgår att mjölkkor fanns vid 1 526 640 företag. Av dessa hade drygt 68 % färre än 10 mjölkkor. Flest mjölkföretag hade Polen, Litauen, Tyskland och Frankrike. De flesta mjölkorna återfanns i storleksgrupperna 20–49 respektive 50–99 mjölkkor.

Animalieproduktion (tabell 13.13)

I tabellen redovisas medlemsländernas produktion av de viktigaste animalieprodukterna. Tyskland, Frankrike och Storbritannien hade den största mjölkproduktionen.

Om statistiken

EU:s statistiksystem

Sammanställningen av EU:s jordbruksstatistik sker i huvudsak vid EU:s statistiska kontor Eurostat i Luxemburg. EU:s jordbruksbokföringsundersökning (FADN) handhas emellertid av direktoratet DG-Agri vid EU-kom-

missionen i Bryssel. Produktionen av statistiken sker i respektive medlemsland och regleras genom bestämmelser av olika dignitetsnivåer. Vissa bestämmelser (regulations) är bindande för medlemsländerna och har samma ställning som nationell lagstiftning, medan den lägsta graden har formen av rekommendationer (recommendations).

Resultaten från medlemsländernas undersökningar överlämnas ofta i form av granskade primäruppgifter, som Eurostat sedan granskar ytterligare och därefter sammanställer sin statistik från. I flera fall läggs dessa primäruppgifter vid Eurostat in i en databas som möjliggör flexibla statistikuttag.

Resultaten från undersökningarna publiceras i ett antal skriftserier av vilka de mest frekventa utkommer varje kvartal.

Uppgifterna till detta kapitel har hämtats från Eurostats databaser tema "Agriculture and fisheries" och "Population and social conditions" som innehåller uppgifter från en mängd olika områden.

Om uppgifter saknas för det senaste året för något medlemsland har i tabellerna den senast tillgängliga uppgiften tagits med. Denna har då försetts med en not som anger vilket år uppgiften avser. Även uppgiften för EU-15 respektive EU-25 totalt bygger i sådana fall på dessa oftast enstaka äldre uppgifter. Summorna har dock inte försetts med not.

Växtodling och företag

Strukturundersökningar ska genomföras av medlemsländerna minst vartannat år (1995, 1997 osv.). Dessa kan göras som totalräkningar eller som urvalsundersökningar. Totalräkningar ska dock utföras ungefär vart tionde år. Senast detta krävdes var 1999/2000.

Strukturundersökningarna omfattar uppgifter om företag och brukare, markanvändning, husdjur, maskiner, arbetskraft m.m. Uppgifter lämnas till Eurostat som avidentifierade individdata. Redovisningen ska kunna ske för hela riket och på regional nivå.

Innehållet i redovisningen av statistikuppgifter från EU har stora likheter med den tidigare svenska redovisningen. På ett antal punk-

ter föreligger dock vissa skillnader. Arealredovisningen är t.ex. något annorlunda (se nedan). Dessutom har EU ett typologisystem, dvs. ett sätt att beskriva jordbruksföretagens storlek och driftsinriktning, som skiljer sig från det svenska, vilket finns beskrivet under rubriken ”Företagens driftsinriktning och arbetsbehov” i kapitel 2. Den främsta skillnaden är att det svenska systemet använder standardiserat arbetsbehov som storleksmått, medan EU:s system använder standardiserat täckningsbidrag. Indelningen i driftsinriktningar skiljer sig också åt.

En annan skillnad är att trädgårdnäringen är en reglerad näring i EU, vilket tidigare inte var fallet i Sverige. Denna förändring har påverkat behovet av statistiska uppgifter.

EU:s definitioner av ägoslagen skiljer sig i olika avseenden från de svenska definitioner som redovisningen i kapitel 3 baseras på:

Utnyttjad jordbruksareal (Utilized agricultural area – UAA) kan uppdelas i åkermark (Arable land), köksträdgårdar (Kitchen gardens), betesmark (Permanent grassland), fleråriga grödor (Permanent crops), annan mark (Other utilized agricultural areas) samt kombinerad odling.

Åkermarksbegreppet är något snävare än det svenska som också innefattar fleråriga grödor t.ex. fruktodlingar.

Husdjur

Inom EU insamlas uppgifter om husdjur, dels vid strukturräkningarna, dels vid särskilda djurräkningar.

För nötkreatur genomförs räkningar årligen en gång i maj eller juni och en gång i december. Om undersökningarna utförs som urvalsundersökningar finns precisionskrav uppställda.

För svin skall räkningar genomföras tre gånger årligen avseende antalet djur. För Sverige liksom andra länder med mindre än 3 miljoner svin krävs endast att en räkning genomförs.

Bestämmelserna om djurräkningar innefattar också krav på månatlig slaktstatistik och

halvårsvisa slaktprognoser för de djurslag som berörs av djurräkningarna.

Annan publicering

Statistik rörande jordbruket i EU-länderna sammanställs av EU:s statistiska kontor Eurostat. Publicering sker i ”Statistics in focus”, vilket är Eurostats motsvarighet till Statistiska meddelanden.

EU:s statistik för jordbruket är också tillgängligt i databasen New Cronos.

Tabell 13.1**Sysselsättning fördelad på sektorer 2005, 1 000-tals personer***Civilian employment by sector of activity*

Land	Jordbruk, skogsbruk, fiske	Industri	Övrigt	Totalt
Sverige	100	697	3 528	4 336
Belgien	86	769	3 380	4 235
Cypern	17	44	288	348
Danmark	88	463	2 198	2 752
Estland	32	158	417	607
Finland	116	460	1 820	2 401
Frankrike	929	4 301	19 230	25 030
Grekland	542	618	3 209	4 369
Irland	115	294	1 543	1 952
Italien	947	5 028	16 588	22 563
Lettland	122	182	730	1 034
Litauen	207	296	971	1 474
Luxemburg	3	18	172	194
Malta	3	32	113	149
Nederländerna	258	1 108	6 358	8 111
Polen	2 452	3 284	8 374	14 116
Portugal	606	1 013	3 504	5 123
Slovakien	105	649	1 457	2 215
Slovenien	86	293	566	949
Spanien	1 001	3 280	14 693	18 973
Storbritannien	388	3 987	23 738	28 187
Tjeckien	189	1 422	3 151	4 764
Tyskland	863	8 453	27 037	36 353
Ungern	190	952	2 760	3 902
Österrike	211	740	2 874	3 824
EU-15	6 253	31 227	129 871	168 403
EU-25	9 656	38 538	148 698	197 960

Källa: Eurostat.

Tabell 13.2**Sysselsättning fördelad på sektorer 2005, procent***Civilian employment by sector of activity*

Land	Jordbruk, skogsbruk, fiske	Industri	Övrigt	Totalt
Sverige	2	16	81	100
Belgien	2	18	80	100
Cypern	5	13	83	100
Danmark	3	17	80	100
Estland	5	26	69	100
Finland	5	19	76	100
Frankrike	4	17	77	100
Grekland	12	14	73	100
Irland	6	15	79	100
Italien	4	22	74	100
Lettland	12	18	71	100
Litauen	14	20	66	100
Luxemburg	2	9	89	100
Malta	2	21	76	100
Nederländerna	3	14	78	100
Polen	17	23	59	100
Portugal	12	20	68	100
Slovakien	5	29	66	100
Slovenien	9	31	60	100
Spanien	5	17	77	100
Storbritannien	1	14	84	100
Tjeckien	4	30	66	100
Tyskland	2	23	74	100
Ungern	5	24	71	100
Österrike	6	19	75	100
EU-15	4	19	77	100
EU-25	5	19	75	100

Källa: Eurostat.

Tabell 13.3**Total areal och jordbruksareal 2004, 1 000-tals hektar***Total and agricultural area*

Land	Utnyttjad jordbruks- areal	Därav			Skogsmark	Total areal land och vatten- areal
		Åkermark	Fleråriga grödor	Betesmark		
Sverige	3 153	2 646	3	504	23 507	45 030
Belgien	1 394	840	21	530	617	3 053
Cypern	155	113	42	0	..	925
Danmark	2 664	2 470	10	183	486	4 310
Estland	771	517	15	236	2 285	4 523
Finland	2 253	2 219	4	28	23 186 ¹	33 815
Frankrike	29 633	18 308	1 123	10 029	15 523	54 909
Grekland	3 815	2 677	1 134	146 ²	4 007	13 196
Irland	4 306	1 204	2	3 098	327 ¹	7 030
Italien	14 965	8 032	2 488	4 355	10 567	30 132
Lettland	1 642	1 009	12	621	2 886	6 459
Litauen	2 604	1 587	33	955	2 026	6 530
Luxemburg	128	62	1	65	89	259
Malta	10	9	1	..	..	32
Nederländerna	1 926	1 117	32	762	349	3 736
Polen	16 301	12 606	282	3 365	9 127	31 269
Portugal	3 818	1 515	773	1 507	3 324 ³	9 191
Slovakien	1 935	1 361	27	514	2 004	4 903
Slovenien	491	175	29	287	1 283	2 027
Spanien	25 125 ⁴	12 889	4 987	7 264	18 806	50 488
Storbritannien	11 136	5 484 ⁴	32	5 620	..	24 410
Tjeckien	3 631	2 727	42	858	2 644	7 887
Tyskland	17 020	11 899	202	4 913	10 491 ³	35 703
Ungern	5 862	4 500	204	1 060	1 775	9 303
Österrike	3 368	1 378	66	1 917	3 202	8 386
EU-15	124 704	72 740	10 880	40 921	114 481 ⁷	323 645
EU-25	158 106	97 344	11 568	48 817 ⁵	138 511 ⁶	397 503

1) Avser 1995.

2) Avser 2001.

3) Avser 1997.

4) Avser 2003.

5) Exklusive Malta.

6) Exklusive Cypern, Malta och Storbritannien.

7) Exklusive Storbritannien.

Källa: Eurostat.

Tabell 13.4**Antal företag med fördelning efter storleksklasser 2005***Holdings by size classes of holdings*

Land	Storleksgrupp, utnyttjad jordbruksareal, hektar					Totalt
	–4,9	5,0–19,9	20,0–49,9	50,0–99,9	100,0–	
Sverige	10 500	28 200	17 600	10 900	7 900	75 000
Belgien	12 800	15 000	14 300	6 700	1 800	50 600
Cypern	39 100	4 600	800	300	100	44 900
Danmark	1 100	18 600	12 200	8 600	7 400	47 900
Estland	12 500	10 000	3 000	1 000	1 300	27 700
Finland	6 200	24 700	26 200	10 600	2 700	70 300
Frankrike	142 100	110 100	109 500	113 000	86 900	561 600
Grekland	631 000	162 000	28 200	5 500	1 500	828 200
Irland	9 200	48 600	51 200	19 600	4 000	132 600
Italien	1 268 700	336 600	81 600	25 700	12 900	1 725 600
Lettland	60 300	52 600	10 800	2 500	1 900	128 100
Litauen	129 900	102 100	15 000	3 400	2 500	252 900
Luxemburg	500	400	400	800	400	2 400
Malta	10 700	200	..	..	..	10 900
Nederländerna	22 100	24 800	22 800	8 900	1 800	80 400
Polen	1 740 200	608 100	96 800	13 500	7 200	2 465 800
Portugal	241 000	58 500	12 800	4 700	5 700	322 600
Slovakien	59 500	3 100	1 100	600	2 000	66 400
Slovenien	45 800	28 600	2 400	200	100	77 100
Spanien	560 600	291 100	111 400	50 100	49 500	1 062 800
Storbritannien	68 600	58 700	46 700	35 700	38 800	248 400
Tjeckien	21 300	9 100	4 400	2 200	4 300	41 200
Tyskland	86 700	128 800	88 500	54 200	30 400	388 600
Ungern	588 800	48 000	14 000	5 700	6 000	662 400
Österrike	54 300	70 700	34 200	7 900	3 000	170 100
<i>EU-15</i>						
2005	3 115 400	1 376 800	657 600	362 900	254 700	5 767 100
2003	3 519 400	1 413 300	686 700	366 600	253 100	6 238 400
1999/2000	3 899 600	1 525 000	738 300	368 900	234 400	6 766 200
1997	3 901 700	1 686 900	802 000	372 200	226 300	6 989 100
1995	4 193 600	1 742 300	848 400	370 900	214 800	7 370 000
<i>EU-25</i>						
2005	5 823 500	2 243 200	805 900 ¹	392 300 ¹	280 100 ¹	9 544 500
2003 ²	4 546 600	1 658 500	733 100	380 900	269 500	7 587 500

1) Exklusive Malta.

2) Exklusive Cypern och Polen.

Källa: Eurostat.

Tabell 13.5**Utnyttjad jordbruksareal med fördelning efter storleksklasser 2005, 1 000-tals hektar***Utilized agricultural area by size classes of holdings*

Land	Storleksgrupp, utnyttjad jordbruksareal, hektar					Totalt
	–4,9	5,0–19,9	20,0–49,9	50,0–99,9	100,0–	
Sverige	36	310	567	770	1 509	3 192
Belgien	27	169	467	457	265	1 386
Cypern	47	42	24	17	21	152
Danmark	3	198	394	616	1 379	2 590
Estland	31	101	90	65	542	829
Finland	18	301	845	718	381	2 264
Frankrike	292	1 207	3 727	8 094	14 271	27 591
Grekland	1 052	1 468	831	361	272	3 984
Irland	29	596	1 672	1 312	610	4 219
Italien	2 057	3 223	2 487	1 758	3 183	12 708
Lettland	131	523	319	173	557	1 702
Litauen	366	957	442	234	794	2 792
Luxemburg	1	4	15	55	54	129
Malta	8	2	..	..	..	10
Nederländerna	50	273	758	587	291	1 958
Polen	2 592	5 902	2 789	901	2 572	14 755
Portugal	417	548	387	323	2 004	3 680
Slovakien	44	30	35	45	1 726	1 879
Slovenien	114	257	67	14	34	485
Spanien	1 176	2 936	3 449	3 502	13 792	24 855
Storbritannien	144	646	1 544	2 547	11 076	15 957
Tjeckien	33	94	138	150	3 143	3 558
Tyskland	228	1 492	2 929	3 798	8 588	17 035
Ungern	359	458	419	390	2 641	4 267
Österrike	141	792	1 045	527	761	3 266
<i>EU-15</i>						
2005	5 671	14 163	21 117	25 425	58 436	124 814
2003	6 127	14 573	21 980	25 581	58 045	126 324
1999/2000	6 589	15 706	23 611	25 687	55 197	126 790
1997	7 008	17 229	25 459	25 784	53 211	128 691
1995	7 317	17 788	26 826	25 616	50 949	128 497
<i>EU-25</i>						
2005	9 396	22 529	25 440 ¹	27 414 ¹	70 466 ¹	155 243
2003	7 409 ²	16 901 ²	23 374 ²	..	..	141 719 ²

1) Exklusive Malta.

2) Exklusive Cypern och Polen.

Källa: Eurostat.

Tabell 13.6**Skördad areal av några av de viktigaste grödorna 2005, 1 000-tals hektar***Harvested area of some of the most important crops*

Land	Vete	Råg	Korn	Havre (inkl. blandsäd)	Majs till mog- nad
Sverige	354	21	372	216	..
Belgien	214	1	40	6	54
Cypern	6	..	56	1	..
Danmark	676	27	705	69	..
Estland	85	7	144	38	..
Finland	215	14	595	362	..
Frankrike	5 272	31	1 603	168	1 655
Grekland	846	10	85	39	241
Irland	95	..	165	17	..
Italien	2 123	3	320	175	1 119
Lettland	188	39	149	70	..
Litauen	370	51	349	81	2
Luxemburg	12	1	10	2	0
Malta	..	..	..	..	..
Nederländerna	136	3	50	2	21
Polen	2 218	1 481	1 113	1 910	339
Portugal	123	25	34	54	110
Slovakien	376	24	206	20	153
Slovenien	30	1	15	3	42
Spanien	2 250	102	3 144	491	417
Storbritannien	1 869	6	944	91	..
Tjeckien	820	47	522	52	98
Tyskland	3 174	559	1 947	236	443
Ungern	1 131	42	317	62	1 198
Österrike	289	45	192	37	167
<i>EU-15</i>					
2005	17 646	848	10 205	1 963	4 228
<i>EU-25</i>					
2005	22 870	2 541	13 076	4 200	6 059
2004	23 315	2 824	12 994	4 308	6 488
2003	22 156	2 569	13 363	4 495	6 213
2002	23 389	2 887	13 319	4 429	6 198
2001	22 571	3 539	13 536	4 379	..
2000	23 618	3 706	13 508	4 451	..
1999	22 235	3 703	13 876	4 451	..
1998	23 023	4 150	14 566	4 463	..
1995	21 790	4 256	14 226	4 297	..

Källa: Eurostat.

Tabell 13.6 (forts.)

Land	Raps och rybs	Solrosfrö	Potatis	Sockerbetor
Sverige	82	..	30	49
Belgien	6	..	65	86
Cypern	..	..	5	..
Danmark	112	..	40	47
Estland	47	..	14	..
Finland	77	0	29	31
Frankrike	1 231	644	158	380
Grekland	..	5	36	43
Irland	4	..	12	..
Italien	4	130	70	253
Lettland	72	..	45	14
Litauen	109	..	65	21
Luxemburg	4	..	1	..
Malta	..	..	1	..
Nederländerna	2	0	156	91
Polen	550	4	588	286
Portugal	..	7	41	9
Slovakien	107	92	19	33
Slovenien	2	0	6	5
Spanien	5	517	101	102
Storbritannien	519	1	137	148
Tjeckien	267	40	36	66
Tyskland	1 344	27	277	420
Ungern	122	511	25	62
Österrike	35	30	22	44
<i>EU-15</i>				
2005	3 423	1 361	1 175	1 734
<i>EU-25</i>				
2005	4 700	2 008	1 980	2 220
2004	4 515	2 196	2 184	2 205
2003	4 058	2 434	2 226	2 258
2002	4 187	2 144	2 330	2 416
2001	4 069	2 293	2 696	2 392
2000	4 055	2 303	2 754	2 423
1999	4 691	2 669	3 015	2 623
1998	3 985	2 745	..	2 717
1995	..	3 073	3 443	2 804

Tabell 13.7**Totalskörd av några av de viktigaste grödorna 2005, 1 000-tals ton***Total production of some of the most important crops*

Land	Vete	Råg	Korn	Havre (inkl. blandsäd)	Majs till mog- nad
Sverige	2 247	112	1 593	827	..
Belgien	1 799	3 ¹	302	29	634
Cypern	9	..	51	0	..
Danmark	4 887	132	3 797	315	..
Estland	263	20	367	94	..
Finland	801	32	2 103	1 121	..
Frankrike	36 841	148	10 317	748	13 850
Grekland	1 761	17	204	77	2 169
Irland	802	0	1 025	113	0
Italien	7 717	8	1 214	429	10 510
Lettland	677	87	366	143	..
Litauen	1 379	108	948	153	5
Luxemburg	72	6	53	9	2
Malta	..	..	..	..	..
Nederländerna	1 175	11	307	9	253
Polen	8 771	3 404	3 581	5 041	1 945
Portugal	82	20	26	25	510
Slovakien	1 608	69	739	38	1 074
Slovenien	141	4	61	8	351
Spanien	3 815	127	4 457	634	4 120
Storbritannien	14 877	40	5 533	534	0
Tjeckien	4 145	197	2 195	151	703
Tyskland	23 693	2 794	11 614	1 073	4 083
Ungern	5 088	107	1 190	157	9 050
Österrike	1 453	164	880	154	1 725
<i>EU-15</i>					
2005	102 021	3 614	43 425	6 098	37 855
<i>EU-25</i>					
2005	124 103	7 610 ²	52 924	11 884	50 984
2004	137 311	9 927	61 727	13 568	54 780
2003	106 960	6 929	54 706	12 687	41 549
2002	124 841	9 166	56 452	13 488	50 304
2001	114 249	11 881	56 730	12 518	..
2000	124 701	10 209	58 618	12 077	..
1999	116 004	11 406	57 342	12 636	..
1998	125 656	12 991	61 235	13 386	..
1995	107 853	13 313	52 670	..	..

1) Avser 2003.

2) Exklusive Cypern och Malta.

Källa: Eurostat.

Tabell 13.7 (forts.)

Land	Raps och rybs	Solrosfrö	Potatis	Sockerbeter
Sverige	198	0	947	2 381
Belgien	24	..	2 781	5 983
Cypern	..	..	150	..
Danmark	342	..	1 576	2 763
Estland	83	..	210	0
Finland	106	..	743	1 181
Frankrike	4 534	1 502	6 681	31 243
Grekland	..	6	850	2 800
Irland	14	..	409	1 395
Italien	6	289	1 754	14 156
Lettland	146	..	658	520
Litauen	201	..	786	799
Luxemburg	15	..	19	0
Malta	..	..	25	..
Nederländerna	8	0	6 777	5 931
Polen	1 450	7	10 369	11 912
Portugal	..	2	570	605
Slovakien	235	195	301	1 733
Slovenien	5	0	145	260
Spanien	5	361	2 604	7 276
Storbritannien	1 706	2	5 815	8 500
Tjeckien	769	95	1 013	3 496
Tyskland	5 052	67	11 624	25 285
Ungern	283	1 108	657	3 516
Österrike	104	81	763	3 133
<i>EU-15</i>				
2005	12 114	..	43 913	112 630
<i>EU-25</i>				
2005	15 287	..	58 227	134 865
2004	15 341	..	66 116	131 593
2003	10 832	..	58 934	121 341
2002	11 640	..	66 736	140 940
2001	11 453	3 824	68 753	123 068
2000	11 166	4 052	72 366	136 287
1999	14 207	4 191	74 480	144 076
1998	11 550	4 504	..	139 876
1995	..	4 267	74 872	135 365

Tabell 13.8**Skörd av vissa grönsaker 2005, 1 000-tals ton***Harvested production of selected fresh vegetables*

Land	Blomkål och broccoli	Vitkål	Purjolök	Sallat	Tomater	Gurka	Lök	Morötter
Sverige	7	16	3	27	17	24	29	96
Belgien	86	18	169	76	230	23	53	239
Cypern	2	4	..	4	34	17	7	2
Danmark	6	16	6	11	20	16	53	63
Estland	1	12	..	..	1	5	0	10
Finland	5	19	1	5	38	32	21	67
Frankrike	375	85	183	362	790	133	348	659
Grekland	76	189	37	80	1 880 ¹	158	202	37
Irland ²	8	55	1	8	8	5	9	23
Italien	569	103	15	500	7 187	73	359	602
Lettland	2	64	1	0	0	6	16	35
Litauen	2	96	1	0	1	4	15	50
Luxemburg	..	0	0	0	0	..	0	0
Malta	7	3	0	3	13	1	6	1
Nederländerna	56	128	82	74	660	440	1 060	487
Polen	239	1 320	100	20	232	257	714	929
Portugal ³	53	..	..	57	993	..	39	54
Slovakien	3	21	0	0	32	4	13	11
Slovenien	2	25	1	7	7	5	7	3
Spanien	438	93 ³	77 ³	1 027	4 651	573 ³	1 114	448 ³
Storbritannien	219	274 ²	50	140	79	54	404	718
Tjeckien	8	49	4 ³	1 ³	15	5	48	25
Tyskland	177	425	76	223	57	76	365	516
Ungern	25	112	1	9	188	71	92	80
Österrike	8	50	6	46	35	25	103	79
EU-15								
2005	2 083 ⁴	1 471 ⁵	..	2 636	16 645	1 632 ^{4,5}	4 159	4 088
EU-25								
2005	2 374 ⁴	3 177 ⁵	..	2 680 ⁷	17 168	2 007 ^{4,5}	5 077	5 234
2004	2 554 ⁴	3 393 ⁵	..	2 593 ^{6,7}	17 584	2 007 ^{4,5}	5 678	5 351
2003	2 471 ⁴	3 433 ⁵	..	2 482 ^{6,7}	15 826	2 000 ^{4,5}	4 649	4 952
2002	..	..	..	2 538	15 019	1 975	4 773	4 842
2001	..	..	..	2 614	15 848	2 053	4 822	4 797
2000	..	..	..	..	16 440	..	5 006	..
1999	..	..	..	..	16 888	2 042	4 951	4 975
1998	..	..	..	..	15 476	2 062	4 645	4 611
1997	..	..	..	..	14 219	2 101	4 411	4 442

1) Avser 2004.

2) Avser 2002.

3) Avser 2003.

4) Exklusive Luxemburg.

5) Exklusive Portugal.

6) Exklusive Polen.

7) Exklusive Estland.

Källa: Eurostat.

Tabell 13.9**Antal nötkreatur i maj/juni 2005, 1 000-tal***Number of bovines*

Land	Kor		Övriga nöt 1 år och däröver		Kalvar under 1 år	Totalt
	För mjölkproduktion	För uppfödning av kalvar	Kvigor	Tjurar		
Sverige	398	178	332	200	512	1 620
Belgien	549	537	647	178	785	2 695
Cypern ¹	25	0	11	0	21	58
Danmark	558	98	330	42	516	1 544
Estland ¹	113	5	54	12	68	252
Finland	319	35	169	108	329	959
Frankrike	3 734	4 045	4 752	1 549	5 278	19 358
Grekland ¹	152	137	63	92	196	665
Irland	1 117	1 231	1 114 ¹	1 566	1 687	6 888
Italien	1 848	479	1 226	869	1 892	6 551
Lettland ¹	185	8	57	16	119	385
Litauen ¹	417	7	122	54	201	800
Luxemburg	39	32	47	18	49	184
Malta ¹	8	0	3	3	6	20
Nederländerna	1 511	89	660	95	1 462	3 817
Polen	2 752	43	768	495	1 425	5 483
Portugal ¹	324	402	225	106	384	1 441
Slovakien ¹	199	31	113	31	136	528
Slovenien ¹	120	57	72	68	155	453
Spanien	1 074	1 894	872	334	2 190	6 364
Storbritannien	2 071	1 755	2 252	1 568	2 732	10 378
Tjeckien	439	126	266	135	421	1 387
Tyskland	4 236	747	2 815	1 151	4 085	13 034
Ungern	303	43	155	29	195	722
Österrike	541	265	390	198	615	2 008
EU-15	18 471	11 923	15 894	8 073	22 715	77 506
EU-25	23 032	12 243	17 515	8 916	25 459	87 594

1) Avser december.

Källa: Eurostat.

Tabell 13.10**Antal svin, får och getter i december 2005, 1 000-tal***Number of pigs, sheep and goats*

Land	Svin				Totalt	Får		Getter
	Galtar	Suggor	Övriga svin 20 kg och däröver	Under 20 kg		Tackor och dräk- tiga tack- lamm	Totalt	
Sverige	3	192	1 067	535	1 797	216	480	6
Belgien	9	584	4 132	1 528	6 253	109 ¹	146 ²	25 ²
Cypern	1	51	235	143	430	186	269	329
Danmark	20	1 340	7 142	4 102	12 604	72	84	0
Estland	1	35	201	114	352	34	49	3
Finland	5	186	841	408	1 440	54	84	6
Frankrike	20	1 274	10 120	3 708	15 123	6 649	8 760	1 252
Grekland	12	146	582	302	1 042	6 389	8 745	4 926
Irland	3	174	1 020	481	1 678	3 209	4 257	8
Italien	24	722	6 738	1 716	9 200	7 007	7 954	945
Lettland	2	52	276	99	428	26	42	15
Litauen	2	99	792	222	1 115	19	29	22
Luxemburg	0	8	67	10	85	7	9	3
Malta	1	8	45	19	73	11	15	6
Nederländerna	15	1 100	5 715	4 170	11 000	1 300	1 725	310
Polen	43	1 808	10 606	6 255	18 711	213	318	177 ³
Portugal	14	315	1 316	699	2 344	2 345	3 583	551
Slovakien	4	113	678	313	1 108	269	320	40
Slovenien	2	53	334	159	547	90	129	25
Spanien	70	2 593	15 476	6 750	24 889	16 756	22 514	2 835
Storbritannien	18	505	2 959	1 244	4 726	15 466	23 730	96
Tjeckien	5	338	1 593	783	2 719	54	163	18
Tyskland	48	2 504	17 559	6 878	26 989	1 505	2 036	170
Ungern	10	383	2 617	843	3 853	1 082	1 405	79
Österrike	8	308	2 091	763	3 170	217	326	55
EU-15								
2005	270	11 924	76 814	33 293	122 250	61 301	84 433	11 188
EU-25								
2005	340	14 862	94 191	42 244	151 586	63 285	87 172	11 902
2004	349	14 874	93 069	42 828	151 125	65 710	89 305	12 207
2003	382	15 167	95 708	41 535	152 793	67 714	91 036	11 236
2002	425	15 699	95 426	42 800	154 356	..	89 923	..
2001	424	15 383	95 270	41 818	152 902	..	90 498	..

1) Avser 2001.

2) Avser 2002.

3) Avser 2000.

Källa: Eurostat.

Tabell 13.11**Antal företag med mjölkkor efter besättningsstorlek 2005***Number of holdings with dairy cow by size of herd*

Land	Antal mjölkkor per företag					Totalt
	1–9	10–19	20–49	50–99	100–	
Sverige	300	1 300	4 360	1 970	620	8 550
Belgien	1 650	2 130	7 670	3 420	310	15 180
Cypern	10	0	20	110	90	240
Danmark	510	330	1 270	1 900	2 500	6 500
Estland	8 130	420	320	100	240	9 210
Finland	3 470	7 110	5 890	440	40	16 940
Frankrike	7 920	9 980	61 540	22 970	1 450	103 850
Grekland	5 620	1 470	1 710	780	210	9 780
Irland	1 490	2 390	10 780	8 080	1 080	23 820
Italien	25 680	10 920	13 570	6 810	4 050	61 020
Lettland	48 480	1 420	710	180	120	50 900
Litauen	166 230	3 230	990	180	150	170 790
Luxemburg	10	60	670	200	20	970
Malta	50	20	60	40	10	180
Nederländerna	1 090	1 100	7 230	11 460	2 660	23 520
Polen	655 760	50 040	19 410	1 280	610	727 100
Portugal	8 750	2 430	3 250	1 100	320	15 860
Slovakien	12 720	40	60	100	550	13 460
Slovenien	15 640	2 730	1 220	110	10	19 710
Spanien	16 970	8 160	12 410	3 590	1 260	42 390
Storbritannien	2 890	1 210	6 430	8 500	7 280	26 310
Tjeckien	4 300	590	470	320	1 100	6 780
Tyskland	15 760	24 610	46 000	19 110	4 900	110 370
Ungern	7 200	530	310	160	430	8 630
Österrike	32 540	15 890	5 880	250	20	54 580
EU-15	124 650	89 090	188 660	90 580	26 720	519 640
EU-25	1 043 170	148 110	212 230	93 160	30 030	1 526 640

Källa: Eurostat.

Tabell 13.12**Antal mjölkcor efter besättningsstorlek 2005, 1 000-tal***Number of dairy cows by size of herd*

Land	Antal mjölkcor per företag					Totalt
	1–9	10–19	20–49	50–99	100–	
Sverige	2	19	144	131	97	393
Belgien	7	31	252	221	38	549
Cypern	0	0	1	8	16	24
Danmark	2	5	44	138	369	558
Estland	15	6	10	7	78	115
Finland	20	103	165	27	5	319
Frankrike	31	149	2 070	1 462	173	3 884
Grekland	19	19	49	50	30	168
Irland	7	35	372	523	145	1 082
Italien	102	150	429	453	726	1 860
Lettland	93	19	20	12	29	172
Litauen	368	42	29	12	44	494
Luxemburg	0	1	23	13	3	39
Malta	0	0	2	3	2	7
Nederländerna	4	17	261	797	355	1 433
Polen	1 428	665	518	82	161	2 854
Portugal	24	34	98	72	59	287
Slovakien	15	1	2	7	168	193
Slovenien	51	37	33	7	4	131
Spanien	56	115	378	233	221	1 002
Storbritannien	11	17	231	608	1 198	2 065
Tjeckien	9	8	15	23	386	441
Tyskland	87	357	1 441	1 267	1 084	4 236
Ungern	20	7	9	12	189	236
Österrike	144	216	158	15	2	536
EU-15	516	1 268	6 115	6 010	4 505	18 411
EU-25	2 515	2 053	6 754	6 183	5 582	23 078

Källa: Eurostat.

Tabell 13.13**Animalieproduktion 2004, 1 000-tals ton***Production of animal products*

Land	Slakt av			Mjök totalt	Varav				Ägg
	Nöt- boskap	Svin	Får, lamm, get		Konsum- tions- mjök	Grädde	Smör	Ost	
Sverige	142	294	4	3 275	1 003	90	49 ¹	118	103
Belgien	281	1 032	3	3 120	609	109	116 ¹	64	209
Cypern	4	55	7	213	75	2	..	8	..
Danmark	150	1 809	2	4 568	488	63	106 ¹	335	72
Estland	15	38	..	652	73	25	8	22	..
Finland	91	198	1	2 449	711	42	48 ¹	98	58
Frankrike	1 580	2 311	132	25 287	3 881	362	438 ¹	1 838	945
Grekland	62	137	125	1 896	420	9	2 ²	159	116
Irland	563	204	72	5 307	540	20	150 ¹	118	34
Italien	1 151	1 590	63	11 565	2 936	110	124 ²	1 087	742
Lettland	22	37	0	786	92	23	7	29	..
Litauen	48	97	1	1 849	73	26	11	71	46 ¹
Luxemburg	11	11	0	269	..	..	3 ¹	..	..
Malta	1	8	0	44	30	0	..	3	6 ¹
Nederländerna	381	1 287	15	11 033	793	41	163 ¹	675	423 ¹
Polen	298	1 923	3	11 855	1 352	233	163	513	476 ¹
Portugal	119	315	12	2 142	901	17	26 ¹	67	113
Slovakien	26	165	1	1 098	290	31	11	36	..
Slovenien	40	35	0	654	322	17	4 ²	24	..
Spanien	714	3 076	245	7 494	3 800	66	55 ¹	296	873
Storbritannien	731	720	314	14 643	6 571	363	148 ¹	329	715
Tjeckien	97	426	1	2 675	509	38	49	129	168 ¹
Tyskland	1 263	4 308	49	28 280	5 798	671	453 ¹	1 865	757
Ungern	38	487	1	1 903	574	9	9	64	..
Österrike	206	516	8	3 158	557	59	32 ¹	136	83
EU-15	7 446	17 809	1 044	124 487	29 008 ³	2 022 ³	1 913	7 185 ³	..
EU-25	8 034	21 079	1 059 ⁴	146 216	32 398 ³	2 426 ³	2 175 ^{4,6}	8 084 ³	..

1) Avser 2003.

2) Avser 2002.

3) Exklusive Luxemburg.

4) Exklusive Cypern.

5) Exklusive Estland.

6) Exklusive Malta.

Källa: Eurostat.

14 Internationella uppgifter om jordbruk

Kapitel 14 innehåller internationella uppgifter om

- Åkerarealens användning
- Totalskördar
- Antal husdjur
- Animalieproduktion
- Förvärvsarbetande befolkning inom jordbruk med binärningar

Sammanfattning

Statistik över jordbruket i skilda länder redovisas i **tabellerna 14.1 – 14.4**. Uppgifterna avser ett urval länder och hänför sig till år 2005.

I **tabell 14.5** lämnas uppgifter om antalet förvärvsarbetande personer i jordbruk med binärningar i olika länder och deras andel av samtliga förvärvsarbetande. Det framgår att de lägsta andelarna redovisas för flertalet västeuropeiska länder samt USA, Kanada, Japan och Australien. Här ligger andelarna under 5 %. I mindre ekonomiskt utvecklade länder som t.ex. Etiopien, Tanzania och Kenya ligger andelarna på 70–80 %. Uppgifterna hänför sig till år 2004.

Om statistiken

Jordbruksnäringens omfattning inom skilda länder belyses i statistik som årligen sammanställs och publiceras av FAO (Food and Agriculture Organization, FN:s speciella organ för livsmedels- och jordbruksfrågor). Statistiken baseras på uppgifter som antingen erhållits genom direkt förfrågan hos respektive länder eller hämtats från olika publikationer, rapporter etc. Ibland kan uppgifterna vara inofficiella. I vissa fall har uppskattningar gjorts av FAO.

Eftersom statistiska metoder, definitioner och klassificeringar kan skilja sig mellan länderna, bör jämförelser göras med försiktighet. I detta kapitel kan tecknet ”–” både visa att uppgiften inte finns tillgänglig eller att intet finns att redovisa. Uppgifterna för Sverige har hämtats från samma källa som övriga länder och kan avvika från uppgifter redovisade i andra kapitel i årsboken.

Annan publicering

Internationella uppgifter om jordbruket publiceras av FAO i FAO Statistical Yearbook, senast i FAO Statistical Yearbook 2005/2006. Publikationen utkom i oktober 2006 och grundar sig på data som fanns tillgängliga i april 2006.

Publicering sker fortlöpande på FAO:s webbplats www.fao.org. Under Statistical Databases och FAOSTAT-Agriculture får man tillgång till databasen FAOSTAT. Denna består av en integrerad kärna, FAOSTAT Core, som förses med information av ett antal satellitdatabaser, bl.a. ProdSTAT.

Tabell 14.1**Åkerarealens användning i olika länder 2005¹, 1 000-tals hektar***Use of arable land in different countries*

Land	Vete	Råg	Korn	Havre	Majs	Sorg- hum	Ris	Potatis	Socker- betor
Sverige	356	21	374	190	–	–	–	30	49
Danmark	676	27	705	69	–	–	–	40	48
Finland	215	14	595	346	–	–	–	29	31
Island	–	–	–	–	–	–	–	1	–
Norge	83	8	152	83	–	–	–	14	–
Albanien	82	2	2	14	48	–	–	10	1
Belgien	214	–	40	6	54	–	–	64	85
Bosnien, Herzegovina	81	3	20	38	196	–	–	41	–
Bulgarien	1 102	9	265	31	299	2	5	24	1
Estland	87	9	142	32	–	–	–	14	–
Frankrike	5 273	31	1 603	111	1 655	52	18	158	380
Grekland	844	14	94	40	247	1	23	44	41
Irland	95	–	165	17	–	–	–	12	31
Italien	2 123	3	320	175	1 119	32	221	70	253
Kroatien	146	2	50	21	319	–	–	55	25
Lettland	194	39	146	58	–	–	–	45	14
Litauen	370	51	349	56	–	–	–	74	21
Luxemburg	12	1	9	2	–	–	–	1	–
Makedonien	108	5	50	2	33	–	2	13	2
Moldavien	337	1	118	6	456	7	–	36	34
Nederländerna	137	3	51	2	21	–	–	156	91
Polen	2 218	1 415	1 113	539	339	–	–	588	286
Portugal	123	26	34	54	110	–	22	42	9
Rumänien	2 448	21	472	213	2 609	1	3	285	25
Ryssland	24 683	2 314	8 713	3 180	831	20	137	3 071	759
Schweiz	93	2	38	3	21	–	–	13	18
Serbien, Montenegro	563	7	105	46	1 220	3	–	85	64
Slovakien	373	24	204	19	154	1	–	19	33
Slovenien	30	1	15	3	42	–	–	6	5
Spanien	2 250	91	3 145	452	417	7	119	95	102
Storbritannien	1 869	6	944	91	–	–	–	137	148
Tjeckien	820	47	522	52	98	–	–	36	66
Tyskland	3 174	549	1 947	210	443	–	–	277	420
Ukraina	6 571	609	4 350	450	1 660	20	21	1 516	623
Ungern	1 131	42	317	62	1 198	4	3	25	62
Vitryssland	358	531	607	229	36	–	–	462	97
Österrike	289	43	192	30	167	–	–	22	45

1) Många uppgifter är inofficiella eller uppskattade av FAO.

Källa: FAO. Databasuttag mars 2007.

Tabell 14.1 (forts.)

Land	Vete	Råg	Korn	Havre	Majs	Sorg- hum	Ris	Potatis	Socker- betor
Algeriet	1 608	–	685	61	–	–	–	100	–
Egypten	1 262	15	56	–	948	152	613	100	70
Etiopien	1 570	–	1 209	62	1 950	1 512	8	62	–
Kenya	159	–	13	3	1 771	122	16	95	–
Marocko	2 966	2	2 180	–	245	20	–	65	59
Nigeria	60	–	–	–	3 589	7 284	2 494	260	–
Sydafrika	801	2	92	25	3 223	98	1	53	–
Tanzania	90	–	2	–	2 000	890	355	38	–
Förenta staterna	20 283	113	1 323	738	30 395	2 321	1 361	439	501
Kanada	9 826	148	3 889	1 326	1 096	–	–	153	13
Mexico	635	–	306	77	6 606	1 599	57	63	–
Argentina	–	63	276	291	2 783	558	162	70	–
Brasilien	2 374	4	138	363	11 469	758	3 936	136	–
Chile	420	–	22	77	134	–	25	56	30
Peru	133	–	151	11	472	–	358	264	–
Indien	26 500	–	755	–	7 400	9 400	43 400	1 400	–
Irak	2 550	–	1 138	1	174	5	107	51	–
Iran	6 500	–	1 700	–	207	–	630	195	–
Japan	214	–	55	1	–	–	1 706	87	68
Kazakstan	11 500	55	1 500	150	95	1	75	165	20
Kina	22 793	330	870	280	26 380	673	29 087	4 884	210
Pakistan	8 358	–	93	–	1 042	254	2 621	112	8
Syrien	1 904	–	1 327	–	51	4	–	30	25
Turkiet	9 300	150	3 600	155	800	–	80	160	336
Australien	12 625	35	4 739	859	72	755	51	37	–
Nya Zeeland	39	–	50	8	16	–	–	11	–
Hela världen	214 661	6 939	56 079	11 475	143 511	45 033	152 979	19 024	5 249

Tabell 14.2**Totalskördens storlek i olika länder 2005¹, 1 000-tals ton***Crop production in different countries*

Land	Vete	Råg	Korn	Havre	Majs	Sorg- hum	Ris	Potatis	Socker- betor
Sverige	2 247	112	1 593	746	—	—	—	947	2 381
Danmark	4 887	132	3 797	315	—	—	—	1 576	2 763
Finland	801	32	2 103	1 073	—	—	—	743	1 183
Island	—	—	—	—	—	—	—	14	—
Norge	375	28	567	349	—	—	—	333	—
Albanien	260	3	4	24	220	—	—	169	40
Belgien	1 768	2	306	31	554	—	—	2 654	5 606
Bosnien, Herzegovina	248	8	52	17	1 004	—	—	459	—
Bulgarien	3 478	14	658	50	1 586	3	20	375	25
Estland	263	20	367	84	—	—	—	210	—
Frankrike	36 841	148	10 317	506	13 850	272	102	6 681	31 243
Grekland	2 044	33	234	84	2 534	2	167	819	2 573
Irland	798	—	1 025	111	—	—	—	422	1 395
Italien	7 717	8	1 214	429	10 510	185	1 413	1 754	14 156
Kroatien	602	6	163	49	2 207	1	—	—	1 300
Lettland	677	87	357	122	—	—	—	658	520
Litauen	1 379	108	948	114	—	—	—	895	799
Luxemburg	72	6	53	8	2	—	—	19	—
Makedonien	334	9	137	4	148	—	13	187	58
Moldavien	1 055	1	211	4	1 486	6	—	378	989
Nederländerna	1 175	11	307	9	253	—	—	6 777	5 931
Polen	8 771	3 404	3 582	1 324	1 945	—	—	10 369	11 731
Portugal	81	19	20	25	513	—	121	576	605
Rumänien	7 341	49	1 079	377	10 388	2	14	3 739	730
Ryssland	47 698	3 628	15 791	4 565	3 211	28	575	37 280	21 420
Schweiz	531	9	231	15	199	—	—	505	1 409
Serbien, Montenegro	2 007	16	311	90	7 085	11	—	970	3 101
Slovakien	1 608	69	739	38	1 074	3	—	301	1 733
Slovenien	141	4	61	8	351	—	—	145	260
Spanien	3 815	126	4 457	533	4 120	27	839	2 604	7 276
Storbritannien	14 877	40	5 533	534	—	—	—	5 815	8 500
Tjeckien	4 145	197	2 195	151	703	—	—	1 013	3 496
Tyskland	23 693	2 794	11 614	964	4 083	—	—	11 624	25 285
Ukraina	18 699	1 054	8 975	791	7 167	54	93	19 462	15 468
Ungern	5 088	107	1 190	157	9 050	12	9	657	3 516
Vitryssland	1 175	1 155	1 864	610	144	—	—	8 185	3 065
Österrike	1 453	164	880	128	1 725	—	—	763	3 084

1) Många uppgifter är inofficiella eller uppskattade av FAO.

Källa: FAO. Databasuttag mars 2007.

Tabell 14.2 (forts.)

Land	Vete	Råg	Korn	Havre	Majs	Sorg- hum	Ris	Potatis	Socket- betor
Algeriet	2 415	–	1 033	78	1	1	–	2 157	–
Egypten	8 185	30	149	–	7 698	853	6 125	2 500	3 430
Etiopien	2 307	–	1 398	57	3 343	2 200	16	450	–
Kenya	369	–	41	4	2 906	150	63	3 536	–
Marocko	3 043	2	1 102	–	224	15	–	1 440	4 560
Nigeria	66	–	–	–	5 957	9 178	3 567	776	–
Sydafrika	2 034	1	249	37	11 996	354	3	1 878	–
Tanzania	115	–	5	–	3 288	890	957	260	–
Förenta staterna	57 280	191	4 613	1 667	282 260	10 005	10 126	19 091	25 087
Kanada	26 775	359	12 481	3 432	9 461	–	–	4 282	608
Mexco	3 015	–	761	127	18 012	5 524	291	1 635	–
Argentina	12 579	92	894	536	20 483	2 894	1 027	2 021	–
Brasilien	5 201	7	389	547	34 860	1 530	13 141	2 951	–
Chile	1 852	–	102	357	1 508	–	117	1 116	2 800
Peru	178	–	193	11	1 241	–	2 468	3 290	–
Indien	72 000	–	1 100	–	14 500	7 500	130 513	25 000	–
Irak	2 228	–	754	–	401	5	309	808	–
Iran	14 500	–	2 900	–	1 500	–	3 500	–	–
Japan	875	–	183	2	–	–	11 342	2 752	4 201
Kazakstan	10 870	22	1 520	144	500	1	302	2 520	311
Kina	97 445	550	3 444	800	139 510	2 559	182 042	73 462	7 881
Pakistan	21 612	–	92	–	3 110	153	8 321	2 025	291
Syrien	4 669	–	767	–	187	3	–	608	1 150
Turkiet	21 000	260	9 000	270	3 500	–	525	4 170	13 800
Australien	25 090	20	9 869	1 408	420	2 011	339	1 288	–
Nya Zeeland	277	–	400	35	172	–	–	500	–
Hela världen	630 556	15 202	139 217	24 015	710 414	59 722	620 844	319 121	246 352

Tabell 14.3**Antal husdjur i olika länder 2005¹, 1 000-tal (höns i miljon-tal)***Number of livestock in different countries*

Land	Hästar	Nötkreatur	Svin	Får	Getter	Höns
Sverige	96	1 619	1 823	479	–	7
Danmark	47	1 544	13 466	161	–	17
Finland	64	959	1 401	90	7	5
Island	75	63	41	452	–	–
Norge	28	920	515	2 417	65	3
Albanien	53	655	147	1 760	941	5
Belgien	34	2 695	6 332	155	26	34
Bosnien, Hercegovina	27	460	653	903	73	9
Bulgarien	150	672	931	1 693	718	17
Estland	5	250	340	39	3	2
Frankrike	351	19 383	15 020	9 185	1 213	190
Grekland	29	600	1 000	9 000	5 400	28
Irland	70	6 888	1 681	4 557	8	13
Italien	300	6 255	9 200	7 954	945	100
Kroatien	11	471	1 205	796	120	11
Lettland	16	371	436	39	15	3
Litauen	64	792	1 073	22	27	8
Luxemburg	4	185	90	10	2	83
Makedonien	57	248	156	1 244	–	3
Moldavien	73	331	398	823	119	17
Nederländerna	129	3 799	11 312	1 363	282	93
Polen	312	5 483	18 112	316	141	134
Portugal	17	1 443	2 348	5 500	547	35
Rumänien	840	2 808	6 495	7 425	661	87
Ryssland	1 409	22 988	13 413	15 494	2 277	329
Schweiz	55	1 545	1 609	446	74	8
Serbien, Montenegro	34	1 096	3 212	1 609	139	15
Slovakien	8	528	1 108	320	40	14
Slovenien	20	451	534	94	22	5
Spanien	240	6 464	24 884	22 749	2 905	130
Storbritannien	184	10 378	4 851	35 253	92	150
Tjeckien	21	1 397	2 877	140	13	12
Tyskland	500	13 035	26 858	2 642	170	107
Ukraina	591	6 903	6 466	875	894	132
Ungern	67	723	4 059	1 397	74	33
Vitryssland	181	3 963	3 407	59	66	25
Österrike	85	2 051	3 125	327	56	12

1) Många uppgifter är inofficiella eller uppskattade av FAO.

Källa: FAO. Databasuttag mars 2007.

Tabell 14.3 (forts.)

Land	Hästar	Nötkreatur	Svin	Får	Getter	Höns
Algeriet	43	1 586	6	18 909	3 590	125
Egypten	62	4 500	30	5 150	3 960	95
Etiopien	1 500	38 500	29	17 000	9 626	39
Kenya	2	13 019	320	10 034	13 883	29
Marocko	155	2 729	8	17 026	5 359	137
Nigeria	206	15 875	6 650	23 000	28 000	151
Sydafrika	270	13 764	1 648	25 316	6 407	121
Tanzania	–	17 719	455	3 521	12 550	30
Förenta staterna	9 200	95 848	60 645	6 135	2 523	2 035
Kanada	385	15 063	14 675	980	30	160
Mexico	6 260	31 800	14 625	6 820	8 992	425
Argentina	3 655	50 768	1 490	12 450	4 200	95
Brasilien	5 700	207 000	33 200	15 200	10 700	1 100
Chile	670	4 200	3 450	3 400	735	95
Peru	730	5 241	3 005	14 822	1 957	99
Indien	800	185 000	14 300	62 500	120 000	430
Irak	48	1 500	–	6 200	1 650	33
Iran	140	8 800	–	54 000	26 500	–
Japan	25	4 402	9 600	11	34	265
Kazakstan	1 120	5 181	1 292	11 287	1 995	26
Kina	7 641	115 230	488 810	170 882	195 759	4 360
Pakistan	313	24 200	–	24 900	56 700	166
Syrien	15	1 083	–	19 651	1 296	24
Turkiet	212	10 069	4	25 201	6 609	297
Australien	221	27 782	2 538	101 125	461	76
Nya Zeeland	83	9 609	341	39 928	155	20
Hela världen	58 108	1 374 731	962 686	1 076 119	807 581	16 536

Tabell 14.4**Animalieproduktion i olika länder 2005¹***Livestock production in different countries*

Land	Köttproduktion (1 000-tals ton)			Antal mjölkkor, 1 000-tal	Mjölkkavkastning		Äggproduktion ² 1 000-tals ton
	Nötkött	Får- och getkött	Gris- kött		kg per djur	1 000-tals ton	
Sverige	136	4	275	401	8 051	3 229	101
Danmark	150	2	1 800	564	8 156	4 600	81
Finland	87	1	204	319	7 633	2 433	58
Island	4	9	5	24	4 547	109	3
Norge	84	26	117	268	6 355	1 700	51
Albanien	41	20	11	455	2 044	930	27
Belgien	289	2	1 008	523	5 967	3 120	198
Bosnien, Herzegovina	24	2	8	298	2 110	629	18
Bulgarien	30	24	75	369	3 490	1 287	97
Estland	13	—	40	117	5 751	670	13
Frankrike	1 529	130	2 257	3 861	6 548	25 282	1 045
Grekland	75	124	135	245	3 184	780	98
Irland	546	70	208	1 117	4 923	5 500	32
Italien	1 102	62	1 515	1 838	5 558	10 216	700
Kroatien	25	3	49	240	3 033	728	46
Lettland	20	—	38	186	4 333	807	30
Litauen	47	1	106	434	4 272	1 854	52
Luxemburg	17	—	13	39	6 856	270	1
Makedonien	8	7	9	91	2 170	197	19
Moldavien	24	3	39	231	2 727	630	43
Nederländerna	395	16	1 306	1 433	7 349	10 532	595
Polen	310	1	1 956	2 752	4 337	11 933	540
Portugal	118	23	327	338	5 890	1 991	120
Rumänien	161	58	398	1 600	3 566	5 705	355
Ryssland	1 793	152	1 520	9 792	3 155	30 890	2 050
Schweiz	132	7	236	691	5 691	3 933	39
Serbien, Montenegro	90	22	253	624	2 646	1 651	77
Slovakien	26	3	140	199	5 399	1 072	63
Slovenien	46	1	70	136	4 809	654	—
Spanien	714	241	3 101	1 018	6 437	6 553	802
Storbritannien	762	331	706	2 090	6 975	14 577	552
Tjeckien	87	1	352	439	6 068	2 661	106
Tyskland	1 167	50	4 500	4 236	6 717	28 453	746
Ukraina	562	16	494	3 847	3 490	13 424	748
Ungern	46	1	456	304	6 345	1 929	165
Vitryssland	256	1	321	1 613	3 520	5 677	172
Österrike	204	7	510	538	5 788	3 114	89

1) Många uppgifter är inofficiella eller uppskattade av FAO.

2) Hönsägg.

Källa: FAO. Databasuttag mars 2007.

Tabell 14.4 (forts.)

Land	Köttproduktion (1 000-tals ton)			Antal mjölkkor, 1 000-tal	Mjölkkavkastning		Äggproduktion ² 1 000-tals ton
	Nötkött	Får- och getkött	Gris-kött		kg per djur	1 000-tals ton	
Algeriet	125	177	–	1 003	1 296	1 300	165
Egypten	320	61	2	1 700	997	1 695	240
Etiopien	336	85	2	7 500	200	1 500	37
Kenya	396	76	13	5 500	482	2 650	61
Marocko	148	124	1	1 380	942	1 300	230
Nigeria	280	248	208	1 800	240	432	476
Sydafrika	672	159	140	782	3 263	2 552	339
Tanzania	246	41	13	4 828	174	840	35
Förenta staterna	11 317	88	9 392	9 041	8 878	80 265	5 330
Kanada	1 523	17	1 914	1 066	7 596	8 100	399
Mexico	1 557	89	1 103	6 870	1 436	9 868	2 277
Argentina	2 980	61	150	2 000	4 050	8 100	300
Brasilien	7 774	117	3 110	20 500	1 138	23 320	1 560
Chile	216	15	411	1 765	1 340	2 365	133
Peru	153	40	103	690	1 928	1 330	182
Indien	1 494	714	497	38 500	1 000	38 500	2 492
Irak	50	28	–	600	750	450	55
Iran	320	494	–	4 000	1 250	5 000	–
Japan	499	–	1 245	1 145	7 236	8 285	2 462
Kazakstan	345	118	207	2 376	1 957	4 650	139
Kina	6 790	4 358	51 201	8 632	3 228	27 864	24 348
Pakistan	475	532	–	7 504	1 210	9 082	400
Syrien	55	185	–	493	2 536	1 250	167
Turkiet	322	317	–	5 000	2 005	10 026	753
Australien	2 162	612	388	2 076	4 862	10 092	166
Nya Zeeland	652	489	50	4 106	3 531	14 500	51
Hela världen	60 046	12 988	102 750	237 995	2 248	535 010	58 952

Tabell 14.5**Förvärvsarbetande befolkning inom jordbruk med binärningar och dess andel av den totala förvärvsarbetande befolkningen i olika länder 2004¹***Economically active population in agriculture and subsidiary industries and its share of the total economically active population in different countries*

Land	Förvärvsarbetande befolkning inom jordbruk med binärningar, 1 000-tals personer	I procent av den totala förvärvsarbetande befolkningen
Sverige	131	2,7
Danmark	93	3,2
Finland	118	4,6
Island	12	7,2
Norge	95	4,0
Albanien	745	45,6
Belgien, Luxemburg	70	1,6
Bosnien, Herzegovina	73	3,7
Bulgarien	222	5,5
Estland	74	10,3
Frankrike	745	2,7
Grekland	707	14,6
Irland	153	8,8
Italien	1 099	4,4
Kroatien	134	6,5
Lettland	135	10,7
Litauen	183	10,4
Makedonien	99	10,3
Moldavien	438	19,6
Nederländerna	221	3,0
Polen	3 988	19,7
Portugal	570	11,1
Rumänien	1 338	12,4
Ryssland	7 374	9,4
Schweiz	143	3,8
Serbien, Montenegro	857	16,8
Slovakien	244	8,1
Slovenien	13	1,3
Spanien	1 113	6,0
Storbritannien	494	1,7
Tjeckien	413	7,2
Tyskland	841	2,1
Ukraina	3 188	12,7
Ungern	437	9,3
Vitryssland	606	11,3
Österrike	162	4,3

1) Många uppgifter är inofficiella eller uppskattade av FAO.

Källa: FAO. Databasuttag mars 2007.

Tabell 14.5 (forts.)

Land	Förvärvsarbetande be- folkning inom jord- bruk med binärningar, 1 000-tals personer	I procent av den totala förvärvs- arbetande befolkningen
Algeriet	2 800	23,3
Egypten	8 594	30,8
Etiopien	25 553	80,7
Kenya	12 570	73,6
Marocko	4 296	33,1
Nigeria	15 159	29,8
Sydafrika	1 570	8,3
Tanzania	15 214	78,7
Förenta staterna	2 791	1,8
Kanada	353	2,1
Mexico	8 453	19,2
Argentina	1 455	8,9
Brasilien	12 134	14,5
Chile	989	14,6
Peru	3 074	28,4
Indien	276 687	57,8
Irak	—	—
Iran	6 602	24,7
Japan	2 172	3,2
Kazakstan	1 246	16,1
Kina	510 010	64,3
Pakistan	26 682	45,1
Syrien	1 636	26,2
Turkiet	14 854	43,3
Australien	436	4,3
Nya Zeeland	167	8,6
Hela världen	1 347 283	43,1

15 Industriproduktion m.m.

I kapitel 15 redovisas vissa uppgifter om jordbrukets leveranser av viktigare animalieprodukter samt vissa uppgifter om förädlingsvärden inom livsmedels- och dryckesvaruindustrin. Vidare redovisas kvantitets- och värdeuppgifter för jordbruksvaror och livsmedel enligt SCB:s statistik över industrins varuproduktion. Dessutom redovisas uppgifter om antalet sysselsatta inom livsmedelsindustrin och andra livsmedelsbranscher.

Sammanfattning

Kött och ägg

Nötkött (tabell 15.1)

Produktionen av nötkött (exkl. kalv) uppgick 2006 till 132 900 ton, vilket var 1 % högre än 2005. Drygt 44 % av produktionen härrörde från tjur. Slakten av stut, som representerar 11 % av den totala slakten, har nästan femdubblats sedan 1995, från 8 400 till 50 100 slaktkroppar. Generellt kan man säga att produktionen av storboskap i ton har varit relativt konstant de senaste åren med bara små variationer mellan åren.

Får och lamm (tabell 15.2)

Produktionen av får- och lammkött uppgick 2006 till totalt 4 200 ton, vilket var en ökning mot tidigare år. Av den totala produktionen utgjorde lammkött över 80 %. Sedan 1995 har produktionen av lammkött ökat med 27 % medan produktionen av fårkött minskat med 1 %.

Griskött (tabell 15.3)

Produktionen av griskött uppgick år 2006 till 264 500 ton vilket var 4 % lägre än året innan. Antal slaktkroppar av svin har sjunkit till drygt 3,0 milj. Det är en minskning med 19 % jämfört med år 1995.

Fjäderfä (tabell 15.4)

Produktionen av fjäderfäkött uppgick år 2006 till 95 500 ton, vilket var näst intill oförändrat jämfört med 2005. Jämför man däremot med år 1995 finner man en ökning med nästan 30 %. Slakten uppgick 2006 till knappt 73 milj. djur, vilket var 19 % fler än 1995.

Ägg (tabell 15.5)

Partihandelns invägning av ägg uppgick år 2006 till drygt 72 000 ton vilket var en minskning med 2 % sedan 2005. Den totala produktionen, där den produktion som inte passerar partihandeln ingår, har också minskat. Denna minskning var 3 % mellan 2005 och 2006.

Kött av ren och vilt (tabell 15.6)

Produktionen av kött av vilt uppgick år 2006 till 15 700 ton, vilket innebar en ökning med 2 % sedan 1995. Under samma period minskade produktionen av renkött med 13 %. Denna uppgick år 2006 till 2 000 ton vilket var samma nivå som året innan. Produktionen av renkött motsvarar endast 1,5 % av produktionen av nötkött. Motsvarande tal för viltköttet är 12 %.

Mjölk och mejeriprodukter

Antal mejerier och mjölkleverantörer (tabell 15.7)

Redovisningen i tabellen avser antal mejerier, antal mjölkleverantörer och kvantiteten invägd

mjölk. Strukturutvecklingen gör att antalet mjölkleverantörer minskar med i snitt 6–7 % per år och uppgick år 2006 till drygt 8 000. Samtidigt ökar mjölkavkastningen per ko och därmed blir den invägda genomsnittliga leveransen per leverantör och dag större och uppgick till drygt 1000 kg per dag. Totalt invägdes 3 130 milj. kg mjölk år 2006. Mjölakens medelfett-halt och medelproteinhalt är relativt stabil från år till år.

Mjölakens användning (tabell 15.8)

Av den totala invägningen 2006 användes 42 % för tillverkning av konsumtionsmjölk, syrade produkter och grädde samt 37 % till osttillverkning. Andelen mjölk som går till konsumtionsmjölk och ostframställning har varit ganska konstant under de senaste tio åren. Däremot syns en trend att tillverkningen av magrare produkter ökar på bekostnad av fetare mejeriprodukter.

Produktion av mejerivaror (tabell 15.9)

Produktionen av mejerivaror och mjölkpulver har i stort sett varit oförändrad de senaste åren. Sedan 1995 har produktionen minskat knappt 4 %. Av den totala produktionen på 3,2 milj. ton står konsumtionsmjölk för 30 %.

Allmänt

Anställda m.m. inom livsmedelsindustrin (tabell 15.10)

Under perioden år 1997 till och med 2001 ökade antalet anställda inom tillverkningsindustrin med cirka 18 000 personer, men minskade därefter med drygt 50 000 personer fram till och med år 2004. Antalet anställda (beräknat i helårspersoner) är cirka 670 000 personer år 2004, vilket är drygt 13 000 färre än år 2003. Förädlingsvärdet har inom tillverkningsindustrin för perioden 1997–2004 ökat med 87 miljarder kr och har år 2004 ett värde på 449 miljarder kr.

Livsmedelsindustrin inkl. tobaksindustrin har under perioden 1997–2004 minskat antalet anställda med 9 000 personer. Antalet anställda år 2004 är drygt 53 000 personer. Förädlingsvärdet har dock under samma period ökat med

drygt 1 miljard kr, för att år 2004 ha ett värde på 31,5 miljarder kr.

Förändringarna inom delbranscherna för livsmedelsindustrin inkl. tobaksindustrin är mycket olika vad gäller antalet anställda. Frukt-, bär- och grönsaksindustrin har ökat antalet anställda med cirka 1 000 personer under perioden 1997–2004. Övriga delbranscher har minskat antalet anställda eller har i stort sett oförändrat antal anställda under perioden.

Förädlingsvärdet uttryckt i löpande priser har ökat under perioden 1997–2004 vardera med 0,6 miljarder kr för frukt-, bär- och grönsaksindustrin resp dryckesvaruindustrin till 2,2 miljarder kr resp. 4,8 miljarder kr. Kvarnindustrin har det högsta förädlingsvärdet per anställd inom livsmedelsindustrin år 2004 med ett värde på 898 000 kr, vilket också är högre än hela tillverkningsindustrin som år 2004 hade ett förädlingsvärde per anställd på 670 000 kr.

Livsmedelsindustrins varuproduktion (tabell 15.11)

De värdemässigt viktigaste av industrins produkter på livsmedelsområdet tillhör segmenten kött- och köttvaror, mejerivaror och spannmålsprodukter. Av enskilda produktgrupper kan särskilt nämnas bakverk och bröd, mjölk och grädde (inkl. yoghurt), griskött, nötkött samt beredda köttprodukter.

Förändringarna i produktionen sedan 2001 är förhållandevis små men en viss ökning i produktionsvärdena kan noteras för merparten av produktgrupperna. Produktionen av te, kakao och kryddor har ökat markant sedan 2001 och ligger på en ökning med 352 %. Produktionen av färska och kylda grönsaker har ökat med 250 % och får-, lamm- och getkött med 117 %. Produktionen av beredda köttprodukter samt ägg går däremot ned och har minskat med 32 respektive 27 %.

Livsmedelssektorns sysselsättning (tabell 15.12)

I tabellen redovisas antalet sysselsatta inom livsmedelssektorn enligt den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken, RAMS. Statistik för livsmedelsindustrin som baseras på individ-

data som redovisas i tabell 15.12 ger i allmänhet högre tal än statistik som baseras på industristatistik. Detta beror bl.a. på att industristatistiken är begränsad till företag av viss storlek. Avgränsningen av livsmedelssektorn baseras inte på några officiellt vedertagna kriterier.

Det framgår att de flesta av sektorns knappt 328 000 sysselsatta återfinns inom restauranger (drygt 100 000 personer) och detaljhandel (84 000 personer). Livsmedelsindustrin sysselsätter totalt drygt 60 000 personer, de flesta inom bagerier och slakterier.

Kvinnorna dominerar i detaljhandel samt inom hotell och restaurang medan de flesta sysselsatta inom jordbruk och fiske är män.

Om statistiken

Kött och ägg

Jordbruksverket redovisar varje år siffror avseende marknadsförd slakt i landet. Som underlag använder verket egna siffror avseende antalet slaktdjur och uppgifter om medelslaktvikter från Swedish Meats.

Vidare utför Jordbruksverket årligen beräkningar av den totala äggproduktionen. Beräkningarna baseras på uppgifter från partihandeln om invägningen av svenska ägg. Beräkningarna genomförs varje månad. Beräkningarna av äggproduktionen bygger på förutsättningen att 73 % av den totala äggproduktionen passerar partihandeln.

Jordbruksverkets beräkningar av produktionen av kött av ren och vilt bygger på verkets slaktstatistik respektive avskjutningsstatistik från Jägareförbundet och Naturvårdsverket.

Mjölk och mejeriprodukter

Uppgifter om mejerihanteringen lämnas i Svensk Mjölks statistik. I denna statistik ingår också uppgifter för mejerier som inte är anslutna till Svensk Mjölk. Med Svensk Mjölks uppgifter som grund beräknar Jordbruksverket den totala produktionen av mejerivaror och mjölkpulver.

Allmänt

Livsmedelsindustrin

Statistiska uppgifter om livsmedelsindustrin inhämtades för perioden 1997–2002 från företagsstatistiken vid SCB. Företagsstatistiken var en årlig totalundersökning till vilken samtliga företag med minst 50 anställda enligt SCB:s Företagsregister var skyldiga att lämna uppgifter. För företag med färre än 50 anställda inhämtades uppgifter via administrativt material från Skatteverket. Från och med år 2003 hämtas uppgifterna från undersökningen Företagens ekonomi, vilken i grunden bygger på administrativt material från Skatteverket, som kompletteras med enkätuppgifter från ett urval på cirka 14 000 företag.

Företagens ekonomi och Företagsstatistikens uppdelning av livsmedelsindustrin på olika delbranscher sker enligt Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI 92/2002). Denna standard baseras på de vid företagens olika verksamhetsenheter producerade varornas branschtilhörighet enligt ett mestkriterium.

SCB:s statistik för livsmedelssektorn innehåller bland annat uppgifter om antal anställda, förädlingsvärde, antal arbetstimmar, rörelseintäkter och -kostnader.

Livsmedelsindustrins varuproduktion

Fr.o.m. 1996 produceras varudata som följd av EU-krav i en egen undersökning, Industrins varuproduktion, frikopplad från företagsstatistiken. Statistiken ingår i en inom EU samordnad undersökning, PRODCOM (Produktionsstatistik inom Gemenskapen).

Produktionsstatistiken avser företag med minst 20 anställda. Dessa undersöks via enkät, medan uppgifter från företag med 0–19 anställda inhämtas från administrativa källor och sedan modellberäknas.

Produktionen i saluvärden av olika varor och varugrupper av livsmedel redovisas i **tabell 15.11**. Tabellen är ett aggregat för 2001–2005 avseende den produktion av drygt 600 varor i termer av åttasiffriga KN-koder. För närmare information om hur de olika varugrupperna avgränsats med KN-nummer hänvisas till

bilaga 5 eller SCB:s webbplats www.scb.se. Under "Handel med varor och tjänster" samt "Utrikeshandel med varor" finner man mer detaljerade uppgifter från Intrastat vad gäller varukoder (KN). I huvudsak samma aggregering på varugrupper har använts som för utrikeshandelsstatistiken i kapitel 16, vilket förklarar varför någon produktion ej redovisas för vissa grupper. Antingen saknas produktion i Sverige eller också ligger den utanför industrin.

Eftersom statistiken på varunivå avser saluvärden och inte förädlingsvärden anses det inte meningsfullt att redovisa totaler i varustatistiken. Varor som produceras inom en viss industri kan vara insatsvaror inom andra industrier och skulle vid en totalredovisning komma att räknas dubbelt. Detta "problem" är dock mindre för livsmedelsindustrin än för övrig tillverkningsindustri där slutprodukten i större utsträckning än inom livsmedelsindustrin utgörs av halvfabrikat. Viss uppmärksamhet krävs dock vid tolkningen av statistiken och vid bedömningar av den relativa betydelsen av produktionen av olika varor.

I **figur 15B** lämnas en redovisning av livsmedelsproduktionen i kvantiteter. Dock har inte sådana varugrupper tagits med där heterogeniteten bedömts vara för stor för att göra en summering till kvantiteter någorlunda meningsfull. Varugrupper för vilka kvantitetsredovisningen i statistiken för hela eller delar av varusortimentet varit ofullständig har tagits med till en del.

Sysselsättningen i livsmedelssektorn

I praktiskt taget all statistik som beskriver produktion och distribution av livsmedel inhämtas också uppgifter om sysselsättningen, t.ex. antal sysselsatta. Ett viktigt syfte med uppgifterna är att möjliggöra beräkningar av olika slags relationstal, t.ex. produktion per sysselsatt och mervärde per sysselsatt. Eftersom olika statistikmaterial inte alltid tas fram på samma sätt och inte alltid med sammanfallande definitioner och avgränsningar är det svårt att "sum-

mera" statistiken till sammanfattande beskrivningar av sysselsättningen inom hela "livsmedelssektorn". För sådana beskrivningar måste man därför utgå från ett övergripande material. Ett sådant material är SCB:s årliga registerbaserad arbetsmarknadsstatistik, RAMS. Uppgifterna i **tabell 15.12** har hämtats från RAMS i vilket landets samtliga förvärvsarbetande personer som är folkbokförda i Sverige fördelats på näringsgren. Klassificering av de sysselsatta på näringsgren sker utifrån förhållandena under november månad räkningsåret. Information om bransch för det arbetsställe där personen är sysselsatt hämtas från Företagsdatabasen (FDB) vid SCB och redovisning sker enligt Standard för svensk näringsgrensindelning, SNI.

I tabell 15.12 redovisas antal sysselsatta i "livsmedelssektorn" år 2004 och 2005 med näringsgrensgruppering enligt SNI2002. Som sysselsatta räknas de som under november bedöms ha förvärvsarbetat under minst fyra timmar (i genomsnitt en timme per vecka). Som förvärvsarbete räknas inte normalt hushålls- och hemarbete eller arbete i den egna köks-trädgården. Vidare har som förvärvsarbetande inte räknat medhjälpare familjemedlemmar i familjens rörelse.

I samband med årgång 2004 av RAMS har SCB gjort en del förändringar i bearbetningarna jämfört med tidigare årgångar. Huvudskälet till förändringarna är att snabba upp statistiken. Detta är möjligt genom att använda en ny källa för att identifiera företagare. Dessutom har metoden för att klassificera anställda setts över. Läs mer om detta i kapitel 7, Om statistiken.

Till "livsmedelssektorn" har i tabell 15.12 hänförts branscher som enligt beskrivningen i SNI yrkesmässigt hanterar livsmedel eller livsmedelsråvaror. SNI är emellertid utformad på ett sådant sätt att en entydig avgränsning av den tvärsektor vi vill kalla "livsmedelssektorn" inte är möjlig. Exempelvis får vi inte med personer som arbetar med

- lejda livsmedelstransporter
- förpackningar till livsmedelsindustrin och handeln

- produktion av insatsvaror till jordbruket
- produktion av insatsvaror till livsmedelsindustrin
- livsmedelsförsäljning i t.ex. varuhus
- statlig administration av jordbruk och fiske
- branschens intresseorganisationer
- jordbruk som har sin huvudsakliga verksamhet i annan näringsgren.

Förutsättningarna för undersökningen har under senare år ändrats i en del avseenden vilket påverkar möjligheterna till tidsmässiga jämförelser. Detta beror på att ett förhållandevis stort antal personer inte kan hänföras till näringsgren genom att företaget eller arbetsstället inte återfunnits i FDB. År 1985 var antalet sådana personer totalt 172 315 (4,0 % av samtliga sysselsatta). År 2005 uppgick antalet till 54 600 (1,3 % av samtliga sysselsatta). Fram t.o.m. 1990 kunde en viss del av dessa personer hänföras till näringsgrenen jordbruk m.m. (21 000 personer år 1990), eftersom de konstaterats ha haft inkomst av jordbruksfastighet (varav en del verksamma enbart inom skogsbruk). Efter skatteomläggningen 1991 finns inte längre denna möjlighet.

Ändringar har också under årens lopp skett i reglerna för vilka företag som skall ingå i FDB. Bl.a. har tidigare inte ingått företag som inte varit redovisningsskyldiga för mervärdesskatt. Fr.o.m. 1997 är dock alla företag mervärdesskatteskyldiga från första kronan, dvs. registret omfattar numera samtliga juridiska och fysiska personer som bedriver något slag av affärsmässig verksamhet. Denna ändring har dock haft obetydlig effekt på antalet sysselsatta enligt RAMS.

Ändringarna i underlaget till RAMS försvårar möjligheterna till en beskrivning av den faktiska sysselsättningsutvecklingen inom "livsmedelssektorn" under en längre period. Därför lämnas i tabell 15.12 bara uppgifter för 2004 och 2005. Den underskattning av sysselsättningen som blir resultatet av att företag inte kunnat återfinnas i FDB bedöms vara störst för jordbruket. Enligt SCB:s arbetskraftsundersökningar (AKU) 2005 är antalet sys-

selsatta inom jordbruket drygt 63 500 personer mot 50 500 i RAMS. Exempelvis arbetade år 2005 enligt Lantbruksregistret (LBR) 81 000 personer (exkl. tillfälligt sysselsatta) mer än 450 timmar per år med jordbruk på företag med mer än 2,0 hektar åker eller med stora djurbesättningar eller med minst 2 500 m² frilandsareal eller med minst 200 m² växthusyta för trädgårdsproduktion.

Annan publicering

Jordbruksverket publicerar fortlöpande uppgifter om animalieproduktion och jordbruksproduktionen vad gäller prisindex och priser inom livsmedelsområdet. Publicering sker i Statistiska meddelanden, JO 48 respektive JO 49. Denna statistik finns tillgänglig på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se under rubrikerna "Statistik" och vidare under "Animalieproduktion" respektive "Priser och prisindex".

Uppgifter om antal mejerier, invägd mjölk, mjölkens användning m.m. publiceras av Svensk Mjölk på www.svenskmjolk.se.

Uppgifter om sysselsatta, produktionsvärde, förädlingsvärde, rörelseintäkter och -kostnader m.m. för olika näringsgrenar finns publicerade i databaser i anslutning till SCB:s webbplats www.scb.se.

Uppgifter om industrins produktion av jordbruksvaror och livsmedel grupperade enligt KN-nomenklaturen, finns publicerade i databasen i anslutning till SCB:s webbplats www.scb.se.

I den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken vid SCB, RAMS, finns branschfördelad statistik enligt SNI92 och SNI2002 för landets samtliga förvärvsarbetande. Grundtabellerna i RAMS finns samlade i det årliga sysselsättningspaketet AMPAK där uppgifter för län och kommun är tillgängliga. Statistik från RAMS finns också i Sveriges Statistiska Databaser, som kan nås via SCB:s webbplats www.scb.se.

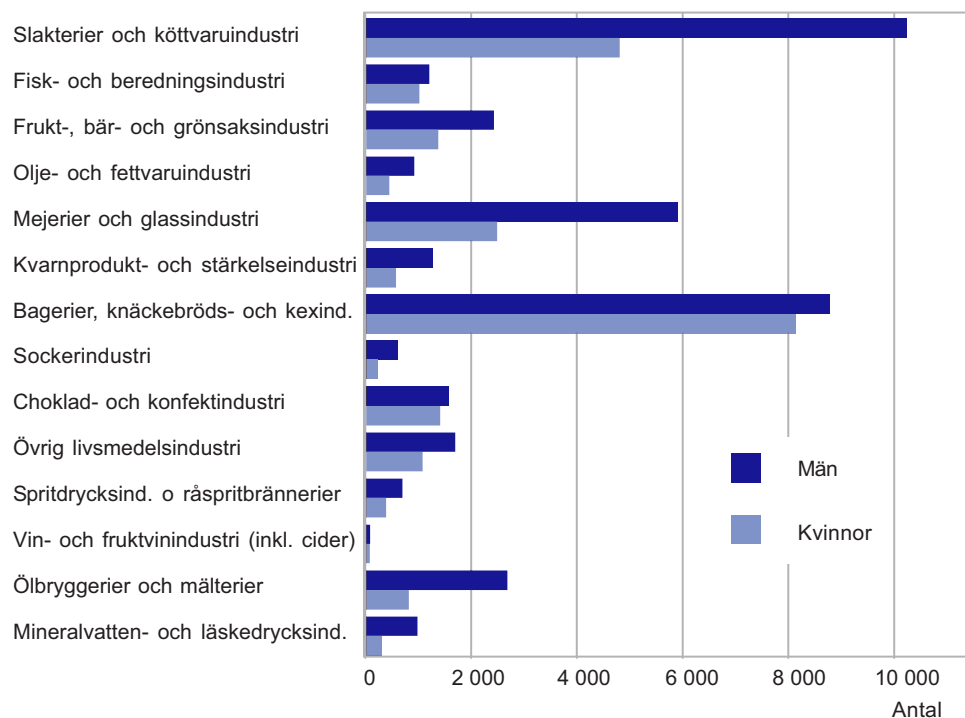
Sysselsättningsuppgifter enligt arbetskraftsundersökningarna (AKU) redovisas varje månad, kvartal och helår i SCB:s Statistiska meddelanden. Senaste årsmedeltal återfinns i

AM 12 SM 0701.

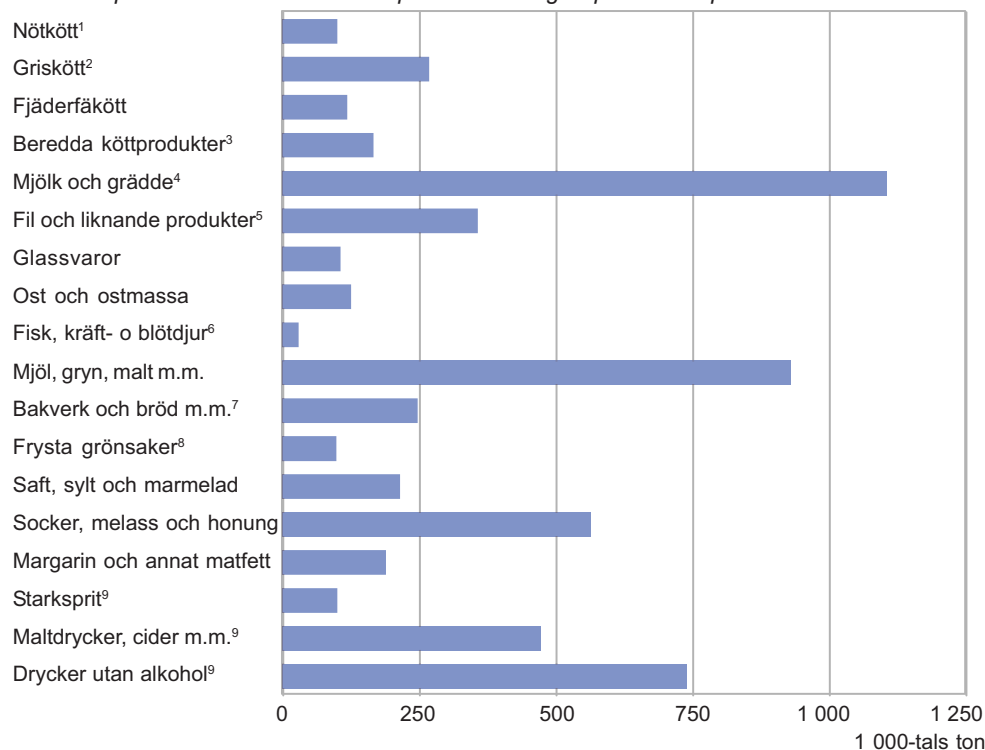
Statistik över jordbrukets sysselsättningsförhållanden 2005 har redovisats i Statistiska meddelanden JO 30 SM 0601.

SM-publikationerna är tillgängliga på Internet och kan nås via SCB:s webbplats www.scb.se. Publikationerna för jordbruket kan också nås via Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se.

Figur 15A
Antal sysselsatta inom livsmedelsindustrin 2005
Number of employees in food manufacturing

Källa: SCB, Företagsstatistiken.

Figur 15B**Industriproduktion av vissa livsmedel och livsmedelsvarugrupper 2005
1 000-tals ton***Industrial production of certain food products and groups of food products*

1) Exkl. KN 02.01.1000 och KN 02.01.2020. KN-koder se bilaga 5. För vissa 8-siffriga koder, se hänvisning till SCB:s webbplats i texten på sidan 248.

2) Exkl. KN 02.03.1110, KN 02.03.1190 och KN 02.03.2110.

3) Exkl. KN 16.01.0099b, KN 16.02.4919, KN 16.02.4950, KN 16.02.5080a och KN 16.02.9098a.

4) Exkl. KN 04.01.3019.

5) Exkl. KN 04.04.1004.

6) Exkl. KN 03.03.5000, KN 03.004.1031, KN 03.04.2029, KN 03.05.3030, KN 16.04.1291, KN 16.04.1390, KN 16.04.1992, KN 16.04.1995, KN 16.04.1998, KN 16.04.2090, KN 16.04.3090 och KN 16.05.2099.

7) Exkl. KN 19.05.9030a.

8) Exkl. KN 07.10.2100 och KN 07.10.8095.

9) Milj. liter.

Källa: SCB, Industrins varuproduktion.

Tabell 15.1**Antal slaktkroppar och slaktade kvantiteter av nötboskap 1995–2006¹***Number of slaughtered animals and slaughtered quantities of cattle*

Antal slaktkroppar; slaktade kvantiteter	Kalv	Stut	Tjur	Kviga	Ko	Summa storboskap
<i>Antal slaktkroppar</i>						
Godkänd slakt						
2006	32 434	50 125	180 854	46 111	156 617	433 707
2005	33 037	49 422	179 703	44 582	159 335	433 042
2004	33 894	55 916	184 944	54 777	162 350	457 987
2003	31 571	49 055	187 354	52 321	165 460	454 190
2000	38 975	31 824	217 287	56 116	184 762	489 989
1995	29 930	8 419	234 308	52 179	206 779	501 685
<i>Slaktade kvantiteter (1 000-tals ton)</i>						
2006	4,51	15,39	58,78	12,53	46,20	132,90
2005	4,54	14,82	57,44	11,98	47,17	131,40
2004	4,58	16,60	59,14	14,56	47,54	137,84
2003	4,04	14,66	59,86	13,88	47,97	136,36
2000	4,38	9,42	69,63	14,40	51,99	145,43
1995	3,15	2,39	70,35	12,19	55,16	140,09

1) Hemslakt ingår inte i de redovisade talen.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 15.2**Antal slaktkroppar och slaktade kvantiteter av får och lamm 1995–2006¹***Number of slaughtered animals and slaughtered quantities of sheep and lambs*

Antal slaktkroppar; slaktade kvantiteter	Får	Lamm
<i>Antal slaktkroppar</i>		
Godkänd slakt		
2006	29 776	183 131
2005	28 046	177 934
2004	25 790	167 438
2003	25 336	166 737
2000	28 301	173 849
1995	32 727	155 903
<i>Slaktade kvantiteter (1 000-tals ton)</i>		
2006	0,83	3,37
2005	0,78	3,29
2004	0,71	3,09
2003	0,69	3,06
2000	0,73	3,18
1995	0,84	2,65

1) Hemslakt ingår inte i de redovisade talen.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 15.3
Antal slaktkroppar och slaktade
kvantiteter av svin 1995–2006¹

Number of slaughtered animals and
slaughtered quantities of pigs

Antal slaktkroppar; slaktade kvantiteter	Svin inkl. spädgris
<i>Antal slaktkroppar</i>	
Godkänd slakt 2006	3 022 262
2005	3 159 930
2004	3 364 834
2003	3 304 939
2000	3 251 100
1995	3 742 660
<i>Slaktade kvantiteter</i> <i>(1 000-tals ton)</i>	
2006	264,45
2005	275,13
2004	294,50
2003	287,53
2000	276,98
1995	308,81

1) Hemslakt ingår inte i de redovisade talen.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 15.5
Partihandelns invägning och total
produktion av ägg 1990–2006,
1 000-tals ton

Eggs delivered to wholesalers and total
production

År	Invägning ¹	Total produktion ²
2006	72,1	99
2005	73,7	102
2004	75,6	104
2003	67,6	93
2000	65,1	100
1995	68,5	108
1990	79,4	122

1) Uppgiftsinsamlingen utökades i januari 2001, vilket från denna månad torde ha påverkat siffrorna med 10–12 % i höjande riktning.

2) Den totala äggproduktionen har beräknats under antagandet att ca 35 % t.o.m. år 2000 resp. ca 27 % fr.o.m år 2001 inte passerar partihandeln.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 15.4
Antal slaktkroppar, 1 000-tal och
slaktade kvantiteter av kycklingar
1995–2006¹, 1 000-tals ton

Number of slaughtered animals and
slaughtered quantities of chickens

Antal slaktkroppar; slaktade kvantiteter	Kycklingar
<i>Antal slaktkroppar</i>	
Godkänd slakt 2006	72 906
2005	73 458
2004	69 628
2003	74 742
2000	68 617
1995	61 313
<i>Slaktade kvantiteter</i> <i>(1 000-tals ton)</i>	
2006	95,51
2005	96,23
2004	91,21
2003	97,90
2000	89,89
1995	73,58

1) Hemslakt ingår inte i de redovisade talen.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 15.6**Produktion av kött från ren och vilt¹
1990–2006, ton***Production of meat from reindeer and
wild animals*

År	Ren	Vilt
2006	2 000	15 700
2005	2 000	15 700
2004	1 200	16 500
2003	1 500	17 400
2000	1 400	17 700
1995	2 300	16 000
1990	2 600	22 000

1) Kött av hare, älg och annat vilt.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 15.7**Antal mejerier och mjölkleverantörer till dessa, vid mejerier
invägd mjölk, medelinvägning per dag och leverantör,
medelfetthalt samt medelproteinhalt 1990–2006¹***Number of dairies and suppliers, weight of delivered milk, and average
content of fat and protein*

År	Antal mejerier ¹	Antal mjölk- leveran- törer ²	Invägd mjölk, 1 000-tals ton	Medelinväg- ning per leverantör och dag, kg	Medel- fett- halt, %	Medel- protein- halt, %
2006	35	8 098	3 130	1 104	4,22	3,38
2005	37	8 634	3 163	1 004	4,25	3,38
2004	39	9 228	3 229	956	4,25	3,38
2000	50	12 168	3 297	742	4,18	3,28
1995	57	17 176	3 243	517	4,33	3,34
1990	71	24 786	3 432	379	4,31	3,36

1) Antal mejerier den 31 december respektive år.

2) Årsmedeltal av antal leverantörer per månad.

Källa: Svensk Mjölk.

Tabell 15.8**Användning av vid mejerier invägd mjölk 1990–2006, 1 000-tals ton***Disposition of milk delivered to dairies*

År	Konsumtions- mjölk och grädde ¹	Ystmjölk till ost	Mjölkpulver och kondens- mjölk	Skum- och kämmjölk till foder	Övrigt	Summa invägning
2006	1 315	1 158	470	63	125	3 130
2005	1 344	1 136	488	42	153	3 163
2004	1 362	1 129	566	43	129	3 229
2000	1 381	1 212	517	27	160	3 297
1995	1 393	1 215	357	23	255	3 243
1990	1 432	1 093	652	29	226	3 432

1) Inkl. syrade produkter.

Källa: Svensk Mjölk.

Tabell 15.9**Produktion av mejerivaror och mjölkpulver 1995–2006, 1 000-tals ton***Dairy production and production of milk powder*

År	Produktion av mejerivaror						Total mjölk- produk- tion
	Konsum- tions- mjölk	Syrad mjölk m.m.	Grädde	Smör ¹	Ost	Mjölk- pul- ver ²	
2006	952	267	90	42	119	54	3 172
2005	992	265	89	45	118	53	3 208
2004	1 009	263	90	52	118	51	3 275
2003	1 012	266	91	49	125	43	3 253
2000	1 024	261	96	49	127	49	3 348
1995	1 057	252	89	53	129	36	3 304

1) Inkl. smördel i annat matfett.

2) Inkl. kärnmjölkspulver.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 15.10**Antal arbetsställen, antal sysselsatta och förädlingsvärden inom livsmedels- och dryckesvaruindustrin. Branschindelning enligt SNI 92***Number of establishments, employees and value added in foodstuffs and beverages manufacturing. Division into branches according to SNI 92*

	Tillverknings- industri	Varav						
		Livsme- dels- och dryckes- varu- industri	Varav Slakterier och köttvaru- industri	Fisk- och fiskbered- nings- industri	Frukt-, bär- och grönsaks- industri	Olje- och fettvaru- industri	Mejerier och glass- industri	Kvarn- produkt- och stärkelse- industri
SNI 92	15–37	151–160	151	152	153	154	155	156
Antal arbetsställen								
2004	62 743	3 688	608	218	202	49	185	141
2003	61 442	3 653	606	202	195	73	186	147
2002	58 858	3 476	558	181	185	52	194	147
2001	58 156	3 478	562	191	179	53	188	156
2000	56 999	3 464	563	193	175	47	197	157
1999	55 054	3 416	558	192	171	44	188	163
1998	54 594	3 444	541	185	175	45	191	166
1997	53 865	3 446	540	172	160	31	180	175
Antal anställda								
2004	669 503	53 173	13 821	1 767	4 295	1 268	8 567	1 371
2003	683 158	54 123	13 940	1 690	4 590	1 204	8 783	1 429
2002	701 259	60 737	14 284	1 801	4 792	1 561	8 554	1 385
2001	722 546	60 985	14 177	1 935	5 043	1 462	8 641	1 416
2000	720 845	60 591	13 529	1 859	3 805	1 562	8 694	1 325
1999	720 696	62 389	14 130	1 865	3 664	1 465	8 812	1 414
1998	722 742	63 226	14 358	1 904	3 460	1 529	9 109	1 487
1997	704 335	62 436	14 688	1 934	3 271	1 391	8 723	1 366
Förädlingsvärde, mkr								
2004	448 586	31 472	6 028	935	2 174	1 026	4 733	1 231
2003	414 018	31 848	5 956	819	2 738	1 362	4 340	1 325
2002	401 408	34 234	5 994	920	2 772	639	4 567	1 276
2001	389 365	32 481	5 788	904	2 793	1 043	4 056	1 180
2000	400 615	32 069	5 234	750	1 886	1 282	4 492	985
1999	398 239	31 120	5 081	808	1 793	911	3 920	933
1998	379 837	30 270	5 120	861	1 657	1 006	3 703	957
1997	362 322	30 334	5 219	761	1 529	904	3 433	972
Förädlingsvärde per anställd, tkr								
2004	670	592	436	529	506	809	552	898
2003	606	588	427	485	597	1 131	494	927
2002	572	564	420	511	578	409	534	921
2001	539	533	408	467	554	713	469	833
2000	556	529	387	403	496	821	517	743
1999	553	499	360	433	489	622	445	660
1998	526	479	357	452	479	658	407	644
1997	514	486	355	393	467	650	394	712

Källa: SCB, Företagsstatistiken 1997–2002, Företagens ekonomi 2003–2004.

Tabell 15.10 (forts.)

	Foder- medels- industri	Övrig livsme- dels- och tobaks- varu- industri	Varav Bagerier, knäcke- bröds- och kexindustri	Choklad- och kon- fekt- industri samt socker- tillverkning	Dryckes- varu- industri	Varav Ölbryg- gerier	Mineral- vatten och läske- drycks- industri
SNI 92	157	158+160	1581–82	1583–1584	159	1596	1598
Antal arbetsställen							
2004	113	1 986	1 569	209	186	..	..
2003	110	1 953	1 552	196	181	..	..
2002	108	1 889	1 517	184	162	..	..
2001	111	1 859	1 505	189	179	..	..
2000	108	1 865	1 511	188	159	..	..
1999	103	1 825	1 489	174	172	71	70
1998	108	1 865	1 535	174	168	76	65
1997	93	1 946	1 627	170	149	77	53
Antal anställda							
2004	787	20 229	13 115	3 616	5 815	..	..
2003	783	20 218	13 316	3 820	6 087	..	..
2002	888	21 143	14 193	3 998	6 329	..	..
2001	806	21 421	14 152	4 153	6 084	..	..
2000	747	23 109	14 133	4 427	5 961	..	..
1999	801	24 280	14 381	4 614	5 958	2 292	2 793
1998	1 003	24 192	14 354	5 079	6 184	2 304	2 922
1997	660	24 361	14 272	5 092	6 042	2 468	2 715
Förädlingsvärde, mkr							
2004	133	12 282	6 057	2 529	4 827	..	..
2003	623	11 824	5 805	2 574	5 852	..	..
2002	839	11 631	5 764	2 652	5 596	..	..
2001	557	11 197	5 435	2 788	4 963	..	..
2000	445	12 302	5 403	2 752	4 693	..	..
1999	614	13 032	5 178	2 932	4 028	1 092	1 470
1998	670	12 305	5 107	3 226	3 991	1 537	1 150
1997	350	12 878	5 004	3 046	4 288	1 231	1 917
Förädlingsvärde per anställd, tkr							
2004	169	607	462	699	830	..	..
2003	796	585	436	674	961	..	..
2002	945	550	406	663	884	..	..
2001	691	523	384	671	816	..	..
2000	596	532	382	622	787	..	..
1999	767	537	360	635	676	476	526
1998	668	509	356	635	645	667	394
1997	530	529	351	598	710	499	706

Tabell 15.11**Industrins produktion av jordbruksvaror och livsmedel 2001–2005, milj. kr***Industrial production of agricultural products and foodstuffs*

SITC	2001	2002	2003	2004	2005
01 Kött och köttvaror					
Nötkött	5 055	5 312	5 280	5 286	5 768
Griskött	9 819	10 223	8 721	9 914	10 041
Får-, lamm- och getkött	77	139	149	178	167
Fjäderfäkött	2 068	2 030	1 766	1 800	2 051
Övrigt kött inkl. vilt	125	131	151	149	176
Beredda köttprodukter ¹	8 417	10 003	9 562	7 868	5 734
2 Mejeriprodukter och ägg					
Mjök, grädde, yoghurt m.m.	11 438	11 749	11 981	12 070	10 434
Smör o. andra smörfettsprodukter	1 803	1 738	1 742	2 163	1 886
Glassvaror	1 687	1 916	1 935	1 793	1 650
Ost och ostmassa	4 291	4 453	4 560	4 253	4 171
Ägg och äggalbuminer	161	172	198	158	118
3 Fisk-, kräft- o. blötdjur m.m.					
Fisk, kräft- o. blötdjur	503	577	572	630	617
Beredningar av fisk, kräft o. blötdjur	2 383	2 799	2 857	2 762	3 013
4 Spannmål o. varor därav					
Spannmål (exkl. ris)	1	1	1	1	2
Mjöl, gryn, malt m.m.	1 798	2 149	2 142	2 268	2 264
Ris	0	0	2	2	7
Bakverk, bröd m.m.	10 551	13 009	12 936	13 667	14 478
Okokt pasta	220	193	185	194	238
Övriga beredn. av spannmål o. mjöl	1 367	1 502	1 622	1 559	1 533
5 Frukt och grönsaker					
Färska o. kylda grönsaker	8	29	30	30	28
Frysta grönsaker	763	888	809	804	658
Torkade el. tillfälligt konserverade grönsaker samt rötter, stam- el. rotknölar	93	95	107	131	124
Beredda potatisprodukter	1 195	1 205	1 218	1 130	1 095
Övriga beredningar av grönsaker ²	763	866	980	352	372
Färsk, kyld, torkad frukt, bär o. nötter	7	5	3	7	8
Fryst frukt o. bär	165	106	102	116	146
Saft, sylt o. marmelad	1 923	2 355	2 318	2 270	2 098
Övriga beredningar av frukt o. bär	66	71	84	113	108
6 Socker, sockervaror m.m.					
Socker melass o. honung	2 833	2 915	2 548	2 604	2 945
Sockerkonfektyrer	1 532	1 664	1 861	1 644	1 748
7 Kaffe, te, kakao, kryddor m.m.					
Kaffe o. kaffeersättningar	2 686	3 034	2 570	2 756	3 106
Choklad o. kakaoberedningar	3 047	3 206	2 785	2 704	3 079
Te, kakao o. kryddor	31	44	200	125	140
8 Djurfoder³	4 846	5 754	5 716	5 229	4 360
9 Diverse livsmedelsprodukter					
Soppor, såser och buljonger	2 216	2 411	2 201	2 381	2 401
Margarin o. annat matfett	1 461	1 578	1 224	1 712	1 838
Beredningar av spannmål, mjöl m.m. ⁴	625	638	700	761	540
Övriga livsmedel ⁵	1 275	1 485	1 485	1 232	2 523
11 Drycker					
Starksprit	4 793	4 594	4 510	4 594	4 875
Vin	166	215	198	161	147
Övriga drycker med alkohol	3 930	4 022	4 035	3 520	3 557
Drycker utan alkohol	5 365	5 456	5 369	5 002	4 794
12 Tobak	2 553	1 766	1 901	2 134	2 290
22 Oljeväxtfrön o. oljehaltiga nötter	5	5	5	10	0
4 Oljor och fetter	1 808	2 405	2 460	1 933	2 163

1) Exkl. KN 16025080a år 2004–2005 samt KN 16024919, 16024950 o. 16029098a år 2005. KN-koder se bilaga 5. För vissa 8-siffriga koder, se hänvisning till SCB:s webbplats i texten på sidan 248.

2) Exkl. KN 20049098x år 2004–2005.

3) Exkl. KN 230640 år 2001, KN 230641 år 2005, KN 23091051 år 2004 samt KN 23091011 år 2005.

4) Exkl. KN 190110 år 2005.

5) Exkl. KN 210420 år 2004–2005.

Källa: SCB, Industrins varuproduktion.

Tabell 15.12**Sysselsatta minst en timme per vecka i november inom olika livsmedelsbranscher 2004 och 2005 enligt SNI 2002***Number of employed persons at least one hour/week in different branches of the food sector according to SNI 2002*

SNI 2002		2004	
		Totalt	Andel kvinnor, procent
01	Jordbruk, jakt och service i anslutning härtill	53 915	19,8
01.1–3, 9 (exkl. 01.122, 124, 228, 251, 253)	Jordbruk m.m. (växtodling, djurskötsel, blandat jordbruk, småbruk) ¹	46 293	18,0
01.4	Service till jordbruk utom veterinärverksamhet	7 004	31,6
01.251, 253	Renskötsel och biodling	560	15,4
01.5	Jakt och viltvård (inkl. service)	58	17,2
05	Fiske m.m.¹	1 239	7,5
05.01	Fiske	992	5,0
05.02 (exkl. 05.025)	Vattenbruk	247	17,4
15	Livsmedels- och dryckesvaruindustri	63 737	36,6
15.1	Slakterier och köttvaruindustri	15 666	32,2
15.2	Fisk- och fiskberedningsindustri	2 122	45,8
15.3	Frukt-, bär- och grönsaksindustri	4 253	37,0
15.4	Olje- och fettvaruindustri	1 452	30,4
15.5	Mejerier och glassindustri	8 844	28,6
15.6	Kvarnprodukt- och stärkelseindustri	1 628	28,3
15.81, 82	Bagerier, knäckebröds- och kexindustri	17 130	47,5
15.83	Sockerindustri	785	25,1
15.84	Choklad- och konfektindustri	3 345	47,5
15.85–89	Övrig livsmedelsindustri	2 533	39,0
15.91, 92	Spritdrycksindustri och råspritsbrännerier	942	33,9
15.93–95	Vin- och fruktvinindustri (inkl. cidertillverkning)	201	28,4
15.96, 97	Ölbryggerier och mälterier	3 635	21,3
15.98	Mineralvatten- och läskedrycksindustri	1 201	19,7
51	Parti- och agenturhandel utom med motorfordon	30 610	28,1
51.11, 17	Agenturhandel med jordbruksråvaror, levande djur, livsmedel m.m.	740	34,5
51.21, 23	Partihandel med spannmål, utsäde, djurfoder, levande djur	2 855	29,3
51.3 (exkl. 51.35)	Partihandel med livsmedel och drycker	27 015	27,7
52	Detaljhandel utom med fordon, reparation av hushållsartiklar och personliga artiklar	86 340	68,7
52.11	Detaljhandel med brett sortiment, mest livsmedel, drycker och tobak	74 655	69,3
52.2 (exkl. 52.26)	Specialiserad butikshandel med livsmedel och drycker	11 685	65,2
55	Hotell-, restaurang- och cateringverksamhet m.m.	101 865	53,6
55.101, 3, 4	Hotell-, restaurang- och barverksamhet (exkl. hotell utan restaurang)	92 984	52,4
55.5	Drift av personalmatsalar, catering och centralköksverksamhet	8 881	66,5
	Summa livsmedelssektor	337 706	46,4
	Ej specificerad verksamhet	64 963	56,2
	Samtliga näringsgrenar	4 173 085	47,9

1) Medhjälpande familjemedlemmar ingår inte. Personliga företagare som också har en anställning klassificeras på näringsgren efter störst inkomst.

Källa: SCB, Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS).

Tabell 15.12 (forts.)

SNI 2002		2005	
		Totalt	Andel kvinnor, procent
01	Jordbruk, jakt och service i anslutning härtill	50 521	19,7
01.1–3, 9 (exkl. 01.122, 124, 228, 251, 253)	Jordbruk m.m. (växtodling, djurskötsel, blandat jordbruk, småbruk) ¹	42 532	18,0
01.4	Service till jordbruk utom veterinärverksamhet	7 257	30,1
01.251, 253	Renskötsel och biodling	673	15,6
01.5	Jakt och viltvård (inkl. service)	59	13,6
05	Fiske m.m.¹	1 345	7,6
05.01	Fiske	1 094	4,9
05.02 (exkl. 05.025)	Vattenbruk	251	19,1
15	Livsmedels- och dryckesvaruindustri	60 607	36,9
15.1	Slakterier och köttvaruindustri	14 930	31,8
15.2	Fisk- och fiskberedningsindustri	2 105	45,5
15.3	Frukt-, bär- och grönsaksindustri	3 686	35,7
15.4	Olje- och fettvaruindustri	1 257	31,1
15.5	Mejerier och glassindustri	8 271	29,4
15.6	Kvarnprodukt- och stärkelseindustri	1 727	30,0
15.81, 82	Bagerier, knäckebröds- och kexindustri	16 789	48,1
15.83	Sockerindustri	735	24,5
15.84	Choklad- och konfektindustri	2 874	47,1
15.85–89	Övrig livsmedelsindustri	2 658	38,4
15.91, 92	Spritdrycksindustri och råspritsbrännerier	972	34,0
15.93–95	Vin- och fruktvinindustri (inkl. cidertillverkning)	48	43,8
15.96, 97	Ölbryggerier och mälterier	3 389	22,5
15.98	Mineralvatten- och läskedrycksindustri	1 166	20,7
51	Parti- och agenturhandel utom med motorfordon	29 690	27,4
51.11, 17	Agenturhandel med jordbruksråvaror, levande djur, livsmedel m.m.	643	37,8
51.21, 23	Partihandel med spannmål, utsäde, djurfoder, levande djur	2 763	31,7
51.3 (exkl. 51.35)	Partihandel med livsmedel och drycker	26 284	26,7
52	Detaljhandel utom med fordon, reparation av hushållsartiklar och personliga artiklar	84 050	68,5
52.11	Detaljhandel med brett sortiment, mest livsmedel, drycker och tobak	72 448	69,0
52.2 (exkl. 52.26)	Specialiserad butikshandel med livsmedel och drycker	11 602	65,6
55	Hotell-, restaurang- och cateringverksamhet m.m.	101 672	54,0
55.101, 3, 4	Hotell-, restaurang- och barverksamhet (exkl. hotell utan restaurang)	93 455	52,8
55.5	Drift av personalmatsalar, catering och centralköksverksamhet	8 217	67,6
	Summa livsmedelssektor	327 885	46,7
	Ej specificerad verksamhet	54 674	57,1
	Samtliga näringsgrenar	4 184 556	47,9

16 Import och export av jordbruksvaror och livsmedel

Kapitel 16 innehåller statistik om import och export av jordbruksvaror och livsmedel. Uppgifter lämnas i enlighet med den avgränsning av varuområdet som Jordbruksverket tillämpat i sin redovisning av utrikeshandeln. Statistik lämnas i värden men i vissa redovisningar även i kvantiteter. Uppgifter lämnas också om viktigaste handelspartner.

Flertalet tabeller grundas på uttag från Sveriges Statistiska Databaser i april 2007. Detta förklarar smärre avvikelser från Jordbruksverkets motsvarande redovisningar, vilka baseras på uttag senare under året.

Sammanfattning

Import

Jordbruksvaror och livsmedel (tabell 16.1, 16.2 och 16.6)

Sverige importerade jordbruksvaror och livsmedel för omkring 71 miljarder kr. under 2006. Värdet i löpande priser ökade därmed med 13 % sedan föregående år. Totalt ökade värdet av den totala importen med 12 % 2006 jämfört med föregående år. Av den totala importen utgjorde jordbruksvaror och livsmedel 8 % år 2006.

Importen kom under 2006 till knappt 65 % från övriga EU-länder. De viktigaste avsändningsländerna i den svenska importen av jordbruksvaror och livsmedel under 2006 var Norge, Danmark, Nederländerna och Tyskland.

Till betydande del består importen av produkter som antingen inte produceras alls i Sverige eller som Sverige har liten produktion av. Sålunda var produktgruppen frukt och köksväxter den värdemässigt näst största under 2006 då den representerade drygt en femtedel av den totala importen av jordbruksvaror och livsmedel. Fisk, kräft- och blötdjur stod för den största produktgruppen och motsvarade även den en dryg femtedel av importen.

Drycker svarade för 9 %, kött och köttvaror för 11 % samt kaffe, te, kakao, kryddor m.m. för 7 %.

Förändringarna för olika varugrupper varierade något jämfört med 2005. Importen av levande djur ökade med 53 %, oljor och fetter med 50 %, medan tobak minskade med 3 % sedan 2005. Sedan 2001 har värdet på importen för mjölk, mejeriprodukter samt ägg och fisk, kräft- o. blötdjur nästan fördubblats. En dryg fördubbling har skett för oljor och fetter.

Levande djur (tabell 16.4)

Den svenska importen av husdjur har värdemässigt liten omfattning (26 milj. kr år 2006). Fjäderfä stod för den största delen av importen. Det totala importvärdet för husdjur ökade med 6 % mellan 2005 och 2006.

Förädlade livsmedel (tabell 16.5)

Av den totala importen av jordbruksvaror och livsmedel utgjorde förädlade livsmedel drygt 60 %. De värdemässigt största produktgrupperna i denna import var kött och köttvaror, fisk och skaldjursprodukter samt drycker. Importen av förädlade livsmedel ökade med omkring 12 % jämfört med 2005.

Export

Jordbruksvaror och livsmedel (tabell 16.1, 16.2 och 16.7)

Under 2006 exporterade Sverige jordbruksvaror och livsmedel för knappt 39 miljarder kr, vilket innebar att exportvärdet i löpande priser ökade med 12 % sedan föregående år.

Jordbruksvaror och livsmedel utgjorde år 2006 omkring 3 % av den totala varuexporten. Andelen har legat på denna nivå de senaste fem åren.

Exporten gick till 62 % till länder inom EU. EU-ländernas andel har varit ungefär densamma alla år sedan 1995, första året för Sveriges medlemskap i unionen. Åren närmast före EU-inträdet var EU-ländernas andel i exporten mellan 40 och 50 %.

De viktigaste exportmarknaderna bland EU-länderna var Danmark, Finland, Frankrike, Tyskland samt Storbritannien och Nordirland. Dessa länder tog tillsammans emot 45 % av Sveriges export av jordbruksvaror och livsmedel. De mest betydande produktgrupperna i exporten var fisk, kraft- o. blötdjur m.m. (30 %) samt drycker (14 %).

De i särklass viktigaste landsmarknaderna utanför EU var USA och Norge. Tillsammans tog dessa länder emot nästan en femtedel av den svenska exporten av jordbruksvaror och livsmedel. Tre fjärdedelar av exporten till USA utgjordes av drycker.

Levande djur (tabell 16.4)

Exporten av husdjur uppgick år 2006 till ca 64 milj. kr, en minskning med 27 % sedan år 2005. Husdjursexporten utgörs till 62 % av fjäderfä.

Förädlade livsmedel (tabell 16.5)

Exporten av förädlade livsmedel har i värde-termer ökat med drygt 7 % sedan 2005. Drycker är den livsmedelsgrupp som stod för den värdemässigt största andelen av exporten av förädlade livsmedel, drygt en femtedel. Vodkan representerade år 2006 18 % av den totala exporten av förädlade livsmedel. Export av beredda fisk- och skaldjursprodukter motsvarar 16 % av värdet av exporten av förädlade livsmedel.

Om statistiken

Allmänt

Underlaget till utrikeshandelsstatistiken var fram t.o.m. 1994 i sin helhet de uppgifter, som företagen lämnade till Tullverket om import och export av varor. Uppgifterna lagrades fortlöpande inom Tulldatasystemet, ur vilket SCB vid givna tidpunkter kunde göra uttag för framställning av statistik. Fr.o.m. 1995, då Sverige blev medlem i EU, tillämpas ett nytt system för utrikeshandelsstatistiken, det s.k. Intrastat-systemet (se nedan).

Statistiken avser bl.a. varukod, nettovikt, värde och ursprungs- respektive bestämmelse-land. Statistikens utformning och innehåll är sedan länge uppbyggda av internationella rekommendationer för att ge internationell handelsstatistik, som är jämförbar mellan länder.

Tidsmässig jämförbarhet

Genom Sveriges inträde i EU ändrades på ett genomgripande sätt förutsättningarna för utrikeshandelsstatistiken. Från år 1995 inhämtas för EU-länderna uppgifter på blankett direkt från exportörer och importörer (det s.k. Intrastat-systemet). Samtidigt med denna ändring måste inskränkningar göras i det bestånd av företag som lämnar statistikuppgifter. Mindre företag, vars varuhandel med EU understiger fastställda belopp, behöver sålunda inte lämna uppgifter. Uppgiftsskyldigheten för införsel gäller för företag som mottagit varor från EU till ett löpande 12-månadersvärde motsvarande minst 2 200 000 kr. Om ett företag har levererat varor till EU till ett löpande 12-månadersvärde motsvarande minst 4 500 000 kr, blir företaget uppgiftsskyldigt för utförsel. Vidare uppträder bortfall av uppgiftslämnare, vilket betyder att särskild bortfallskorrigerering måste göras. Sådan korrigerering, som även innefattar korrigerering för att de minsta företagen inte ingår, är enbart möjlig på viss aggregerad nivå, dvs. den kan inte göras för enskilda varor och länder.

En annan konsekvens av EU-medlemskapet är att uppgiften om ursprungsland för impor-

ten påverkats. För den del av importen, som fr.o.m. 1995 införs från ett annat EU-land, finns endast uppgift om avsändande medlemsland. Det här betyder att Sveriges import från EU inte kan redovisas efter om varan har sitt ursprung inom eller utom EU. För import från land utanför EU, som slutligt tullbehandlats i Sverige, finns liksom tidigare uppgift om ursprungsland för varan. Importens fördelning på länder kan alltså inte jämföras bakåt till tiden före EU-medlemskapet. Uppgiften om varuexporten per land är däremot, i det här avseendet, oförändrad jämfört med tidigare.

Sedan 1988 har i den svenska statistiken skett gruppering på varor enligt den internationellt överenskomna varunomenklaturen HS (Harmonized Commodity Description and Coding System). Genom EU-medlemskapet följer Sverige från 1995 det inom EU tillämpade KN-systemet (Kombinerade Nomenklaturen). Detta system bygger på HS men saknar den i Sverige använda sjunde HS-siffran. Även varuredovisningen påverkas således av EU-medlemskapet.

Varje år sker av olika anledningar revideringar av tulltaxan, dvs. av KN-systemet, på det sättet att en vara som år t redovisats under kod a redovisas år t+1 under kod b. Som regel sker dessa revideringar på 8-siffrig KN-nivå vilket betyder att varor som redovisas på 4- eller 6-siffernivå inte påverkas. I de fall en varugrupp i respektive tabell omfattat specificeringar på koder som ändrats, har målsättningen varit att, för att få tidsmässig jämförbarhet, hålla samman grupperna så att samma vara i tidsserierna inte återfinns i olika varugrupper under perioden. Utgångspunkten för grupperingen har alltid varit grupptillhörigheten det senaste året.

I utrikeshandelsstatistiken sker också gruppering av varor enligt SITC (Standard International Trade Classification), en varuklassificering utarbetad av FN. I SITC-redovisningen på tvåsiffernivå (**tabell 16.1**) har korrigering för bortfall m.m. gjorts för att ge jämförbarhet med statistiken för tidigare år. I bilaga 5 lämnas mer detaljerad information om de olika varuindelningssystemen.

Värdeuppgifterna avser löpande priser i svenska kronor. Importvärdet hänför sig till det värde till vilket godset är köpt (inberäknat omkostnader) fritt gränsen eller cif importhamn. Exportvärdet anges fob, dvs. till det värde till vilket godset är köpt av importören (inberäknat omkostnader) fritt gränsen eller fob utförselhamn.

Det bör understrykas att övergången till uppgiftsinsamling enligt Intrastat lett till ökad osäkerhet i utrikeshandelsstatistiken. Främst sammanhänger detta med att insamlade uppgifter inte avser den totala importen respektive exporten av varor. Det bör också nämnas att 2006 års statistik, som redovisas i detta kapitel, är preliminär.

Beträffande sambandet mellan insamlade värden i tabellerna **16.2 – 16.7** och totala värden i **tabell 16.1** hänvisas till faktarutan och tabblån på sid. **266**.

Eftersom bortfallet i statistiken enbart hänför sig till handeln med länder inom EU blir uppgifterna för EU-länderna i **tabellerna 16.6** och **16.7** något underskattade.

Förädlade livsmedel

Med förädlade livsmedel i **tabell 16.5** avses livsmedel som kräver ingen eller endast liten ytterligare förädling före försäljning till konsument eller storhushåll. Avgränsningen av varuområdet är baserad i stora delar på den definition som utformats av *Food from Sweden*. *Food from Sweden* är en styrgrupp i vilken ingår representanter för staten, Exportrådet, LRF och livsmedelsindustrin. Styrgruppens uppgift är att med hjälp av statlig finansiering främja svensk export av livsmedel. Jordbruksverket har för styrgruppens räkning vissa år producerat statistik över exporten av förädlade livsmedel enligt den avgränsning av varuområdet som skett i tabellen.

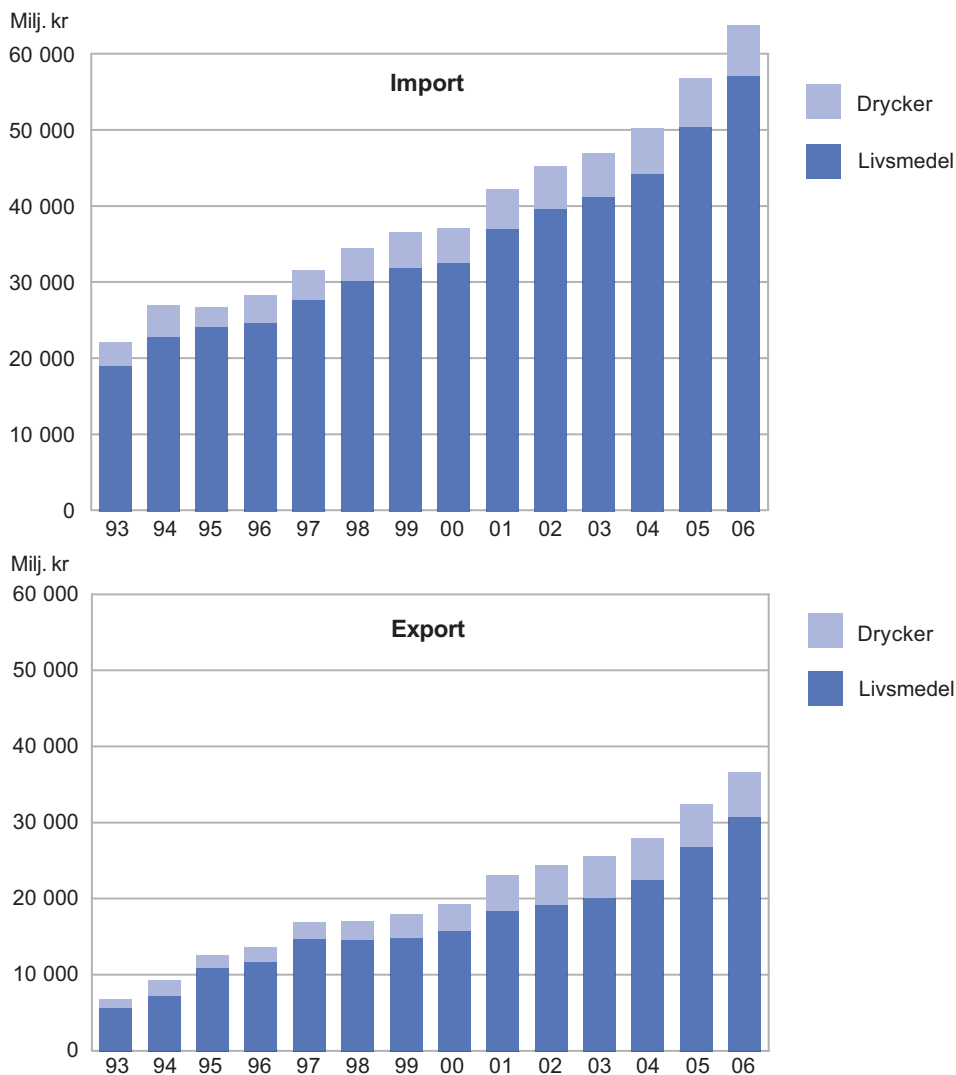
Annan publicering

Utrikeshandelsstatistiken publiceras i Sveriges statistiska databaser (SSD) som kan nås via SCB:s webbplats www.scb.se. Redovisningen består till största delen av insamlade värden,

dvs. utan korrigering för svarsbortfall och för att de minsta företagen inte är representerade i statistiken.

SCB sammanställer i serien Statistiska meddelanden serie HA såväl insamlade som för svarsbortfall m.m. korrigerade uppgifter för utrikeshandeln, senast i HA 22 SM 0701 "Utrikeshandel, export och import av varor. Januari–december 2006, i löpande priser". Bortfallskorrigering görs dock bara för varugrupper på 2-siffrig SITC-nivå och ej för olika länder.

Jordbruksverket sammanställer varje år en särskild publikation över utrikeshandeln med jordbruksvaror och livsmedel, senast i "Sveriges utrikeshandel med jordbruksvaror och livsmedel 2003–2005", Rapport 2006:23. Uppgifterna i detta kapitel följer, vad gäller varuavgränsning m.m., mönstret i denna publicering.

Figur 16A**Import och export av livsmedel och drycker 1993–2006, milj. kr***Imports and exports of foodstuffs and beverages*

Källa: SCB, Utrikeshandelsstatistiken.

Uppgifterna i tabell 16.1 baseras på *totala värden*, dvs. korrigering har skett för bortfall av uppgiftslämnare och för att de minsta företagen ej lämnar uppgifter till statistiken. Övriga tabeller visar *insamlade värden* dvs. någon korrigering enligt ovan har ej skett. Det här betyder att lägre värden redovisas för olika varugrupper och totalt i dessa tabeller än i tabell 16.1. I sammanställningen nedan visas med hur mycket insamlade värden i tabellerna 16.2–16.7 i *genomsnitt* skulle behöva räknas upp för att kompensera för bortfallet och förbättra jämförbarheten mellan år.

Korrigeringsfaktorer för att kompensera för bortfallet i insamlade värden. Faktorerna är enbart beräknade på uppgifter som redovisats i kronor och är bara direkt tillämpliga på 2-siffernivån i SITC

SITC	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Import						
00 Levande djur	1,10	1,15	1,07	1,11	1,09	1,17
01 Kött och köttvaror	1,04	1,03	1,03	1,04	1,03	1,03
02 Mejeriprodukter och ägg	1,03	1,03	1,02	1,02	1,02	1,02
03 Fisk, kräft- o.blötdjur m.m.	1,02	1,01	1,01	1,01	1,01	1,01
04 Spannmål o.varor därav	1,03	1,03	1,02	1,02	1,02	1,03
05 Fukt och köksväxter	1,03	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02
06 Socker, sockervaror m.m.	1,04	1,02	1,03	1,03	1,05	1,07
07 Kaffé, te, kakao m.m.	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,03
08 Djurfoder	1,04	1,03	1,02	1,03	1,02	1,02
09 Diverse livsmedel	1,04	1,03	1,02	1,02	1,02	1,03
11 Drycker	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,04
12 Tobak och tobaksvaror	1,01	1,00	1,00	1,00	1,00	1,04
22 Oljefrön, oljehaltiga nötter	1,01	1,01	1,00	1,01	1,05	1,03
4 Oljor och fetter	1,03	1,03	1,02	1,01	1,01	1,01
Summa import	1,03	1,02	1,02	1,02	1,02	1,03
Export						
00 Levande djur	1,14	1,07	1,16	1,11	1,35	1,10
01 Kött och köttvaror	1,07	1,04	1,03	1,03	1,04	1,09
02 Mejeriprodukter och ägg	1,03	1,03	1,03	1,03	1,04	1,01
03 Fisk, kräft- o.blötdjur m.m.	1,03	1,02	1,01	1,01	1,01	1,01
04 Spannmål o.varor därav	1,02	1,02	1,01	1,01	1,02	1,01
05 Fukt och köksväxter	1,08	1,05	1,04	1,03	1,04	1,10
06 Socker, sockervaror m.m.	1,05	1,02	1,03	1,03	1,02	1,04
07 Kaffé, te, kakao m.m.	1,01	1,02	1,01	1,01	1,01	1,02
08 Djurfoder	1,09	1,05	1,06	1,07	1,01	1,06
09 Diverse livsmedel	1,02	1,01	1,01	1,01	1,01	1,02
11 Drycker	1,02	1,01	1,01	1,01	1,02	1,01
12 Tobak och tobaksvaror	1,02	1,01	1,01	1,03	1,00	1,00
22 Oljefrön, oljehaltiga nötter	1,11	1,10	1,05	1,10	1,00	1,16
4 Oljor och fetter	1,01	1,00	1,00	1,00	1,01	1,02
Summa export	1,03	1,02	1,01	1,02	1,02	1,02

Tabell 16.1

Import och export av jordbruksvaror och livsmedel 2001–2006, milj. kr.

Varugruppering enligt SITC

Imports and exports of agricultural products and foodstuffs. Specification according to SITC

SITC	2001	2002	2003	2004	2005	2006*
Import						
00 Levande djur ¹	172	108	149	143	133	217
01 Kött och köttvaror	4 396	4 983	5 302	5 881	6 819	7 620
02 Mejeriprodukter och ägg	2 291	2 696	2 931	3 274	3 790	4 478
03 Fisk, kräft- o.blötdjur m.m.	7 716	7 883	8 473	9 564	12 024	14 891
04 Spannmål o.varor därav	3 058	3 230	3 154	3 437	3 605	3 726
05 Fukt och köksväxter	11 025	11 762	12 136	12 448	13 511	14 961
06 Socker, sockervaror m.m.	1 645	1 825	1 787	1 761	1 790	1 857
07 Kaffe, te, kakao m.m.	3 808	3 957	3 897	4 084	4 930	5 061
08 Djurfoder	2 290	2 159	2 074	2 102	2 030	2 144
09 Diverse livsmedel	3 260	3 456	3 665	3 979	4 134	4 731
11 Drycker	4 890	5 334	5 462	5 687	6 031	6 311
12 Tobak och tobaksvaror	1 090	2 055	2 176	1 948	1 273	1 278
22 Oljefrön, oljehaltiga nötter	678	538	577	589	384	434
4 Oljor och fetter	1 542	1 977	2 140	2 246	2 182	3 282
Totalt jordbruksvaror och livsmedel	47 862	51 963	53 924	57 143	62 635	70 992
Därav EU-länder, %	69,1	70,3	71,4	70,3	66,9	64,6
All varuimport	662 746	656 664	679 329	739 203	832 640	935 366
Därav EU-länder, %	65,0	65,6	66,3	66,0	64,0	62,7
Export						
00 Levande djur ¹	104	117	159	220	219	160
01 Kött och köttvaror	1 015	1 084	1 168	1 276	1 498	1 586
02 Mejeriprodukter och ägg	1 971	1 642	1 688	2 207	2 523	2 617
03 Fisk, kräft- o.blötdjur m.m.	4 917	5 119	5 657	6 681	8 773	11 455
04 Spannmål o.varor därav	4 066	3 604	4 202	4 084	4 155	4 442
05 Fukt och köksväxter	1 283	1 619	1 731	1 901	2 077	2 496
06 Socker, sockervaror m.m.	786	884	688	897	837	1 115
07 Kaffe, te, kakao m.m.	1 931	1 981	2 085	2 091	2 572	2 676
08 Djurfoder	294	299	326	362	367	397
09 Diverse livsmedel	2 536	3 354	3 045	3 467	4 489	4 570
11 Drycker	4 401	4 839	5 114	5 225	5 266	5 495
12 Tobak och tobaksvaror	329	321	193	250	272	319
22 Oljefrön, oljehaltiga nötter	31	27	28	44	53	116
4 Oljor och fetter	1 161	1 646	1 841	2 027	1 558	1 462
Totalt jordbruksvaror och livsmedel	24 824	26 535	27 926	30 731	34 659	38 906
Därav EU-länder, %	56,6	57,1	59,3	60,0	59,1	61,6
All varuexport	806 466	805 696	825 850	904 532	970 815	1 085 331
Därav EU-länder, %	52,8	53,1	53,0	53,5	53,2	53,7

1) Inklusive andra djur än husdjur inom jordbruket.

Källa: SCB, Utrikeshandelsstatistiken och Jordbruksverket.

Tabell 16.2**Import och export av jordbruksvaror och livsmedel 2001–2006, milj. kr, insamlade värden¹***Imports and exports of agricultural products and foodstuffs, collected data*

SITC	Import	2001	2002	2003	2004	2005	2006* ²
00	Levande djur	156	93	139	130	122	186
01	Kött och köttvaror	4 240	4 820	5 149	5 679	6 624	7 368
	Nöt- o. kalvkött	974	1 227	1 490	1 669	2 056	2 242
	Griskött	1 346	1 533	1 550	1 673	1 958	2 223
	Får-, lamm- o. getkött	168	164	198	173	245	287
	Fjäderfäkött	685	704	740	898	952	1 046
	Övrigt kött inkl. vilt	132	130	101	88	114	150
	Beredningar av kött	936	1 062	1 070	1 177	1 299	1 421
02	Mejeriprodukter och ägg	2 216	2 617	2 879	3 219	3 730	4 377
	Mjölk, grädde, yoghurt m.m.	338	497	634	771	976	1 148
	Smör o. andra smörfettsprodukter	7	27	19	30	153	211
	Glassvaror	235	298	326	383	425	550
	Ost och ostmassa	1 503	1 645	1 722	1 882	2 040	2 294
	Ägg och äggalbuminer	134	150	178	153	136	174
03	Fisk-, kräft- o. blötdjur m.m.	7 579	7 768	8 371	9 438	11 870	14 729
	Fisk, kräft- o. blötdjur	6 008	6 189	6 726	7 825	10 201	12 992
	Beredningar av fisk, kräft- o. blötdjur	1 571	1 579	1 645	1 613	1 669	1 737
04	Spannmål o. varor därav	2 956	3 131	3 086	3 370	3 533	3 616
	Spannmål (exkl. ris)	317	334	177	213	234	260
	Mjöl, gryn, malt m.m.	111	123	126	112	127	146
	Ris	304	306	333	335	307	325
	Bakverk o. bröd m.m.	1 296	1 405	1 421	1 653	1 820	1 790
	Okokt pasta	257	273	298	307	310	334
	Övriga beredn. av spannmål o. mjöl	669	689	731	749	735	762
05	Frukt och grönsaker	10 701	11 546	11 926	12 238	13 254	14 640
	Färska o. kyllda grönsaker	2 676	2 843	2 996	2 963	3 317	3 703
	Frysta grönsaker	398	429	419	397	416	450
	Torkade el. tillfälligt konserverade grönsaker samt rötter, stam- el. rotknölar	156	170	140	137	153	171
	Beredda potatisprodukter	407	472	498	644	691	685
	Övriga beredningar av grönsaker	858	951	1 000	950	1 034	1 232
	Färsk, kylld, torkad frukt, bär o. nötter	4 400	4 752	4 980	5 214	5 592	5 927
	Fryst frukt o. bär	243	259	284	342	333	431
	Saft, sylt o. marmelad	934	1 058	1 009	916	910	1 161
	Övriga beredningar av frukt o. bär	629	612	599	675	806	879
06	Socker, sockervaror m.m.	1 583	1 781	1 735	1 703	1 705	1 743
	Socker, melass o. honung	425	458	416	442	503	560
	Sockerkonfektyrer	1 158	1 324	1 319	1 260	1 201	1 183
07	Kaffe, te, kakao, kryddor m.m.	3 740	3 890	3 830	4 003	4 842	4 912
	Kaffe o. kaffeersättningar	1 699	1 618	1 512	1 589	2 379	2 433
	Choklad o. kakaoberedningar	1 295	1 470	1 518	1 594	1 682	1 684
	Te, kakao o. kryddor	746	802	799	819	782	794
08	Djurfoder	2 208	2 105	2 029	2 041	1 987	2 098
09	Diverse livsmedelsprodukter	3 148	3 355	3 585	3 899	4 034	4 611
	Soppor, såser och buljonger	818	872	965	1 049	1 155	1 163
	Margarin o. annat matfett	122	138	287	361	390	420
	Beredningar av spannmål, mjöl m.m.	341	407	432	516	595	635
	Övriga livsmedel	1 868	1 939	1 901	1 973	1 894	2 393
11	Drycker	4 783	5 242	5 367	5 600	5 905	6 086
	Starksprit	844	976	927	1 103	1 083	974
	Vin	2 869	3 074	3 127	2 980	3 271	3 503
	Övriga drycker med alkohol	424	453	503	628	599	609
	Drycker utan alkohol	647	740	810	889	953	1 000
12	Tobak o. tobaksvaror	1 084	2 046	2 168	1 942	1 269	1 229
22	Oljefrön o. oljehaltiga nötter	673	530	575	582	366	422
4	Oljor och fetter	1 494	1 924	2 104	2 218	2 161	3 235
	Totalt	46 563	50 849	52 944	56 060	61 401	69 253

Källa: SCB, Utrikeshandelsstatistiken och Jordbruksverket.

Tabell 16.2 (forts)

SITC Export	2001	2002	2003	2004	2005	2006*2
00 Levande djur	91	109	137	198	163	146
01 Kött och köttvaror	948	1 046	1 139	1 236	1 442	1 455
Nöt- o. kalvkött	80	81	99	116	119	73
Griskött	385	392	454	560	573	550
Får-, lamm- o. getkött	7	6	8	8	12	10
Fjäderfäkött	102	85	92	89	154	198
Övrigt kött inkl. vilt	92	101	83	73	72	87
Beredningar av kött	282	380	402	389	511	538
02 Mejeriprodukter och ägg	1 918	1 600	1 640	2 152	2 427	2 588
Mjölk, grädde, yoghurt m.m.	565	331	367	730	890	974
Smör o. andra smörfettsprodukter	476	360	380	473	534	602
Glassvaror	286	322	322	313	326	292
Ost och ostmassa	516	465	442	507	570	620
Ägg och äggalbuminer	75	123	129	129	108	101
03 Fisk-, kräft- o. blötdjur m.m.	4 757	5 011	5 585	6 602	8 666	11 333
Fisk, kräft- o. blötdjur	4 029	4 205	4 831	5 851	7 949	10 624
Beredningar av fisk, kräft- o. blötdjur	728	806	754	750	717	709
04 Spannmål o. varor därav	3 989	3 546	4 146	4 043	4 061	4 392
Spannmål (exkl. ris)	1 823	1 137	1 628	1 213	1 015	1 135
Mjöl, gryn, malt m.m.	293	314	327	436	521	426
Ris	14	15	12	9	20	78
Bakverk o. bröd m.m.	1 591	1 750	1 855	2 078	2 186	2 362
Okokt pasta	13	16	21	20	21	26
Övriga beredn. av spannmål o. mjöl	256	315	303	287	298	363
05 Frukt och grönsaker	1 188	1 546	1 671	1 839	1 991	2 259
Färsk o. kylda grönsaker	106	110	175	175	207	267
Frysta grönsaker	247	271	257	248	260	239
Torkade el. tillfälligt konserverade grönsaker samt rötter, stam- el. rotknölar	13	28	45	34	36	25
Beredda potatisprodukter	71	78	85	130	165	282
Övriga beredningar av grönsaker	104	224	187	197	219	245
Färsk, kyld, torkad frukt, bär o. nötter	285	466	541	565	569	552
Fryst frukt o. bär	223	199	198	250	274	302
Saft, sylt o. marmelad	106	130	137	165	156	224
Övriga beredningar av frukt o. bär	33	39	46	74	105	124
06 Socker, sockervaror m.m.	747	866	667	869	822	1 075
Socker, melass o. honung	407	544	325	473	423	657
Sockerkonfektyrer	341	322	342	395	399	418
07 Kaffe, te, kakao, kryddor m.m.	1 907	1 947	2 071	2 064	2 548	2 636
Kaffe o. kaffeersättningar	361	416	409	448	847	828
Choklad o. kakaoberedningar	1 358	1 381	1 499	1 464	1 555	1 637
Te, kakao o. kryddor	188	151	163	152	146	171
08 Djurfoder	269	283	307	339	365	376
09 Diverse livsmedelsprodukter	2 484	3 307	3 012	3 425	4 447	4 496
Soppor, såser och buljonger	498	550	576	591	644	673
Margarin o. annat matfett	895	619	370	532	1 119	1 099
Beredningar av spannmål, mjöl m.m.	223	292	321	416	469	462
Övriga livsmedel	868	1 847	1 745	1 887	2 216	2 262
11 Drycker	4 328	4 804	5 088	5 190	5 186	5 434
Starksprit	3 919	4 322	4 488	4 461	4 434	4 640
Vin	44	73	214	274	197	150
Övriga drycker med alkohol	97	125	113	172	273	375
Drycker utan alkohol	269	284	274	283	283	269
12 Tobak o. tobaksvaror	323	316	190	243	271	318
22 Oljefrön o. oljehaltiga nötter	28	25	26	40	53	100
4 Oljor och fetter	1 152	1 639	1 837	2 019	1 540	1 441
Totalt	24 128	26 047	27 517	30 259	33 982	38 049

1) Se faktaruta på sid. 266.

2) Databasuttag april 2007.

Tabell 16.3**Import och export av jordbruksvaror och livsmedel 2001–2006, 1 000-tals ton, insamlade värden¹***Imports and exports of agricultural products and foodstuffs, collected data*

SITC	Import	2001	2002	2003	2004	2005	2006* ²
00	Levande djur	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,8
01	Kött och köttvaror	120,9	149,6	165,5	177,3	203,6	218,3
	Nöt- o. kalvkött	31,7	46,1	55,7	57,5	64,0	65,2
	Griskött	36,9	43,8	45,9	48,3	59,0	64,0
	Får-, lamm- o. getkött	4,6	4,3	5,3	4,4	5,7	6,5
	Fjäderfäkött	19,2	22,0	24,3	29,7	32,9	38,1
	Övrigt kött inkl. vilt	3,2	3,5	3,0	2,7	3,6	4,0
	Beredningar av kött	25,2	29,9	31,3	34,7	38,5	40,5
02	Mejeriprodukter och ägg	107,9	128,2	163,3	180,1	207,1	238,6
	Mjölk, grädde, yoghurt m.m.	41,3	53,9	79,3	88,5	108,1	119,0
	Smör o. andra smörfettsprodukter	0,2	1,0	0,7	1,1	5,4	7,6
	Glassvaror	12,7	14,8	17,2	22,0	24,0	32,3
	Ost och ostmassa	40,7	45,2	51,0	55,8	58,4	65,7
	Ägg och äggalbuminer	13,0	13,3	15,2	12,8	11,3	14,1
03	Fisk-, kräft- o. blötdjur m.m.	208,4	220,1	270,6	317,3	354,8	388,9
	Fisk, kräft- o. blötdjur	162,1	173,9	220,9	266,8	304,0	337,2
	Beredningar av fisk, kräft- o. blötdjur	46,3	46,3	49,7	50,5	50,9	51,7
04	Spannmål o. varor därav	437,1	498,9	373,1	400,7	444,6	453,0
	Spannmål (exkl. ris)	215,1	261,6	124,9	141,1	171,1	151,2
	Mjöl, gryn, malt m.m.	32,2	37,8	35,4	28,1	32,1	39,6
	Ris	43,5	45,6	52,6	55,4	57,6	76,0
	Bakverk o. bröd m.m.	71,4	77,5	79,6	93,4	103,5	101,5
	Okokt pasta	38,8	40,1	44,1	44,6	44,4	47,6
	Övriga beredn. av spannmål o. mjöl	36,0	36,3	36,5	38,2	36,0	37,0
05	Frukt och grönsaker	1 253,3	1 353,4	1 386,0	1 450,0	1 445,9	1 517,1
	Färska o. kyllda grönsaker	328,5	372,6	340,4	367,2	348,5	370,2
	Frysda grönsaker	43,2	49,3	53,5	51,0	51,2	53,8
	Torkade el. tillfälligt konserverade grönsaker samt rötter, stam- el. rotknölar	10,4	12,1	9,8	11,1	10,6	12,3
	Beredda potatisprodukter	55,2	63,3	65,3	76,4	86,4	86,1
	Övriga beredningar av grönsaker	98,5	107,1	113,0	113,0	119,0	131,7
	Färsk, kylld, torkad frukt, bär o. nötter	548,2	573,3	623,3	650,2	642,7	663,4
	Frysad frukt o. bär	20,2	21,3	21,5	23,3	23,1	25,2
	Soft, sylt o. marmelad	104,8	111,2	114,3	108,6	113,6	118,6
	Övriga beredningar av frukt o. bär	44,2	43,2	44,9	49,2	50,7	55,7
06	Socker, sockervaror m.m.	155,9	157,8	153,6	157,1	156,9	157,3
	Socker, melass o. honung	106,6	96,7	92,8	99,0	103,0	104,5
	Sockerkonfektyrer	49,3	61,1	60,8	58,1	53,9	52,8
07	Kaffe, te, kakao, kryddor m.m.	160,0	168,0	166,9	180,0	191,7	194,0
	Kaffe o. kaffeersättningar	93,0	98,0	97,7	105,3	117,0	122,1
	Choklad o. kakaoberedningar	39,3	43,6	44,6	47,8	49,6	47,0
	Te, kakao o. kryddor	28,3	26,9	25,2	27,4	25,3	25,3
08	Djurfoder	851,5	808,3	795,8	708,2	690,1	661,7
09	Diverse livsmedelsprodukter	114,3	132,7	166,7	192,8	206,8	214,0
	Soppor, såser och buljonger	44,2	48,5	58,5	65,5	71,9	71,6
	Margarin o. annat matfett	10,9	15,1	32,7	41,0	42,3	40,8
	Beredningar av spannmål, mjöl m.m.	24,1	29,4	32,4	36,3	37,9	39,6
	Övriga livsmedel	35,1	39,8	43,1	50,0	54,7	62,0
11	Drycker	288,6	511,6	1 068,4	1 076,6	1 005,5	1 443,9
	Starksprit	18,4	21,3	20,9	25,4	23,8	20,0
	Vin	113,9	127,0	162,5	124,6	130,5	127,6
	Övriga drycker med alkohol	56,7	55,0	63,8	103,0	62,3	61,4
	Drycker utan alkohol	99,6	308,4	821,1	823,7	789,0	1 234,9
12	Tobak o. tobaksvaror	11,2	20,9	15,0	16,8	13,3	12,6
22	Oljefrön o. oljehaltiga nötter	267,5	187,3	254,8	254,6	174,8	196,1
4	Oljor och fetter	314,2	420,1	478,7	487,1	464,8	667,0

Källa: SCB, Utrikeshandelsstatistiken och Jordbruksverket.

Tabell 16.3 (forts.)

SITC	Export	2001	2002	2003	2004	2005	2006*2
00	Levande djur	1,5	1,7	2,1	3,4	3,0	2,6
01	Kött och köttvaror	54,2	52,4	61,9	66,0	67,9	89,0
	Nöt- o. kalvkött	3,5	3,5	3,7	4,0	4,0	2,8
	Griskött	21,3	24,7	30,0	34,9	34,8	30,3
	Får-, lamm- o. getkött	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,2
	Fjäderfäkött	19,1	10,7	14,3	13,4	13,3	38,4
	Övrigt kött inkl. vilt	1,4	1,6	1,3	1,1	1,0	1,4
	Beredningar av kött	8,8	11,7	12,5	12,4	14,7	16,0
02	Mejeriprodukter och ägg	100,8	87,3	92,3	124,3	129,6	126,2
	Mjölk, grädde, yoghurt m.m.	48,8	34,9	40,0	62,7	68,1	61,1
	Smör o. andra smörfettsprodukter	18,9	17,1	18,1	23,5	23,9	27,2
	Glassvaror	12,8	16,6	16,2	16,7	16,7	15,8
	Ost och ostmassa	16,9	13,4	13,3	16,3	16,2	19,1
	Ägg och äggalbuminer	3,5	5,2	4,7	5,0	4,7	3,0
03	Fisk-, kräft- o. blötdjur m.m.	264,1	263,2	278,6	322,5	361,6	433,7
	Fisk, kräft- o. blötdjur	240,1	239,7	255,5	299,4	341,1	414,1
	Beredningar av fisk, kräft- o. blötdjur	24,0	23,4	23,1	23,1	20,6	19,6
04	Spannmål o. varor därav	1 703,1	1 139,2	1 650,9	1 348,5	1 324,4	1 284,7
	Spannmål (exkl. ris)	1 498,6	917,4	1 413,5	1 055,3	964,8	935,6
	Mjöl, gryn, malt m.m.	115,6	124,1	133,8	185,5	244,1	204,7
	Ris	1,4	1,5	1,3	1,1	3,7	23,5
	Bakverk o. bröd m.m.	74,1	79,8	86,5	92,0	96,8	101,5
	Okokt pasta	1,0	1,4	1,5	1,3	1,1	1,5
	Övriga beredn. av spannmål o. mjöl	12,4	15,0	14,2	13,3	13,8	17,8
05	Frukt och grönsaker	109,3	146,7	171,2	172,1	171,4	198,4
	Färska o. kyllda grönsaker	18,2	14,3	22,2	23,7	20,7	36,7
	Frysä grönsaker	30,0	33,1	33,2	31,4	33,1	29,8
	Torkade el. tillfälligt konserverade grönsaker samt rötter, stam- el. rotknölar	0,7	7,8	18,2	10,0	13,4	4,6
	Beredda potatisprodukter	5,2	5,2	4,8	7,5	10,6	15,9
	Övriga beredningar av grönsaker	5,8	12,0	10,8	10,0	11,5	13,7
	Färska, kyllda, torkade frukt, bär o. nötter	27,2	48,8	58,0	60,8	51,8	57,5
	Frysad frukt o. bär	13,3	12,9	11,9	13,9	14,0	12,9
	Saft, sylt o. marmelad	6,8	10,1	8,7	10,2	11,3	20,4
	Övriga beredningar av frukt o. bär	2,1	2,6	3,2	4,5	5,2	7,1
06	Socker, sockervaror m.m.	133,9	156,7	115,7	154,1	145,0	175,1
	Socker, melass o. honung	119,2	143,6	101,5	139,1	130,0	159,5
	Sockerkonfektyrer	14,7	13,1	14,2	15,1	15,0	15,5
07	Kaffe, te, kakao, kryddor m.m.	58,9	62,3	65,4	62,8	75,9	77,5
	Kaffe o. kaffeersättningar	9,1	12,1	12,7	13,7	26,1	25,2
	Choklad o. kakaoberedningar	47,2	48,1	50,4	46,7	47,6	49,5
	Te, kakao o. kryddor	2,7	2,2	2,3	2,4	2,2	2,7
08	Djurfoder	79,8	80,6	88,3	109,6	106,5	108,6
09	Diverse livsmedelsprodukter	146,8	138,3	116,6	139,3	222,5	224,1
	Soppor, såser och buljonger	18,9	20,6	22,0	19,4	25,8	29,1
	Margarin o. annat matfett	94,5	73,1	46,6	65,5	128,0	122,8
	Beredningar av spannmål, mjöl m.m.	11,0	15,6	19,0	23,1	23,9	23,5
	Övriga livsmedel	22,4	29,0	29,0	31,3	44,8	48,7
11	Drycker	201,7	116,7	128,6	139,9	155,6	165,6
	Starksprit	63,2	65,4	73,4	76,8	85,1	90,0
	Vin	1,8	2,8	6,7	8,3	6,2	4,9
	Övriga drycker med alkohol	12,3	12,7	10,3	16,2	25,5	29,2
	Drycker utan alkohol	124,4	35,8	38,2	38,6	38,9	41,4
12	Tobak o. tobaksvaror	4,0	3,9	1,1	1,2	1,4	1,4
22	Oljefrön o. oljehaltiga nötter	6,4	3,3	3,7	7,3	10,4	26,7
4	Oljor och fetter	196,8	251,7	287,3	310,3	266,9	246,9

1) Se faktaruta sid. 266.

2) Databasuttag april 2007.

Tabell 16.4**Import och export av husdjur 2001–2006, ton, 1 000-tals kr samt antal djur, insamlade värden¹***Imports and exports of livestock, collected data*

KN-kod		2001	2002	2003	2004	2005	2006* ²
Import							
	Ton						
01.02	Nötkreatur	1	0	6	0	0	0
01.03	Svin	0	0	0	0	9	267
01.04	Får och getter	0	0	0	0	0	0
01.05	Fjäderfä	4	5	8	11	13	16
Tkr							
01.02	Nötkreatur	42	0	422	122	0	184
01.03	Svin	0	0	27	0	361	6 097
01.04	Får och getter	0	0	0	0	0	18
01.05	Fjäderfä	8 816	11 816	19 692	18 243	24 447	19 997
	Summa import, tkr	8 858	11 816	20 141	18 365	24 808	26 296
Antal djur							
01.02	Nötkreatur	36	0	24	16	0	24
01.03	Svin	0	0	9	0	118	8 706
01.04	Får och getter	0	0	0	0	0	7
01.05	Fjäderfä	129 482	125 751	129 238	111 426	199 951	167 472
Export							
	Ton						
01.02	Nötkreatur	145	291	506	353	920	210
01.03	Svin	956	943	1 127	2 475	1 536	1 740
01.04	Får och getter	6	0	1	0	0	0
01.05	Fjäderfä	44	41	97	240	187	231
Tkr							
01.02	Nötkreatur	3 155	8 036	15 799	9 858	34 933	5 986
01.03	Svin	13 807	10 105	9 567	23 035	14 682	18 069
01.04	Får och getter	96	0	40	0	0	14
01.05	Fjäderfä	16 989	24 285	43 194	59 992	38 731	39 987
	Summa export, tkr	34 047	42 426	68 600	92 885	88 346	64 056
Antal djur							
01.02	Nötkreatur	2 089	529	989	698	1 954	412
01.03	Svin	6 122	6 169	7 896	19 894	10 182	11 022
01.04	Får och getter	145	0	32	0	0	10
01.05	Fjäderfä	899 190	1 285 715	2 896 395	5 338 907	3 116 679	5 340 697

1) Se faktaruta sid. 266.

2) Databasuttag april 2007.

Källa: SCB, Utrikeshandelsstatistiken.

Tabell 16.5

Import och export av förädlade livsmedel 2001–2006, milj. kr, insamlade värden¹

Imports and exports of processed foodstuffs, SEK, millions, collected data

Import	2001	2002	2003	2004	2005	2006*2
Beredda produkter av kött, vilt och fågel	4 103	4 685	5 018	5 541	6 472	7 165
Styckat nötkött	967	1 219	1 467	1 643	2 016	2 176
Styckat griskött	1 238	1 403	1 441	1 507	1 776	1 962
Styckat får- lamm- och getkött	128	119	153	126	196	227
Styckat fjäderfäkött	660	668	707	866	914	1 000
Övrigt styckat kött	101	99	86	74	95	125
Torkat, saltat eller rökt kött m.m.	79	120	99	151	182	259
Beredningar av kött	930	1 057	1 066	1 174	1 294	1 416
Mejeri- och äggprodukter	2 121	2 421	2 661	2 939	3 226	3 757
Mjölk- och gräddpulver m.m., konsumentförp.	47	123	148	158	206	275
Yoghurt	217	192	227	273	351	422
Fil, gräddfil m.m.	14	49	90	110	88	71
Smör, konsumentförpackat	1	1	4	17	13	12
Ost och ostmassa	1 503	1 645	1 722	1 882	2 040	2 291
Glassvaror	235	298	326	383	425	550
Äggprodukter	104	113	144	116	104	137
Beredda fisk- och skaldjursprodukter	4 423	4 548	4 643	5 000	5 692	6 632
Fiskfiléer och fiskkött, färskt eller fryst	1 387	1 610	1 767	1 957	2 328	2 843
Torkad, saltad eller rökt fisk	1 464	1 359	1 231	1 431	1 694	2 050
Beredda sillprodukter	117	149	111	98	123	115
Övr. beredda fisk- och skaldjursprodukter	1 454	1 430	1 534	1 515	1 546	1 623
Beredningar av spannmål	1 858	2 383	2 465	2 726	2 890	2 912
Mixer och deg för beredn. av bakverk	102	81	87	100	106	113
Knäckebröd	51	74	71	86	115	133
Skorpor	16	22	25	23	27	31
Kakor och kex	3	353	318	312	312	271
Övriga bakverk, bröd, pizzor, piroger m.m.	849	957	1 006	1 232	1 366	1 351
Övr. beredningar av spannmål och mjöl	836	896	957	973	963	1 013
Beredda frukter och grönsaker	3 545	3 870	3 889	4 011	4 308	4 975
Frysta grönsaker	398	429	419	397	416	450
Beredda potatisprodukter	374	431	457	600	651	646
Andra beredningar av grönsaker	887	977	1 027	994	1 066	1 260
Frysta blåbär	76	67	50	71	92	152
Övr. frysta, torkade m.m. frukter och bär	269	297	328	370	369	430
Saft	807	898	850	756	748	979
Sylt och marmelad	133	187	183	190	193	217
Andra beredningar av frukt och bär (inkl. nötter)	601	583	574	633	772	840
Sockerkonfektyrer	1 152	1 319	1 314	1 255	1 197	1 177
Kaffe, te, kakao m.m.	1 974	2 257	2 407	2 496	2 575	2 548
Rostat kaffe	128	175	252	256	277	262
Essenser och koncentrat av kaffe m.m. ³	17	20	18	20	29	32
Te samt essenser och koncentrat av te	258	247	227	247	249	270
Kakaomassa, kakaosmör och kakaopulver	276	344	392	380	339	303
Chokladprodukter och chokladpulver	1 295	1 470	1 518	1 594	1 682	1 681
Diverse livsmedel	2 750	2 877	3 087	3 412	3 477	3 994
Såser och beredningar för såser	630	692	759	809	916	895
Soppor och buljonger	188	180	205	240	239	261
Fast margarin	64	73	181	235	226	206
Flytande margarin och annat matfett	58	65	106	126	164	214
Välling m.m.	11	10	19	117	122	135
Övriga produkter (bl.a. smörfettsblandn.)	1 799	1 858	1 816	1 885	1 810	2 282
Drycker	4 778	5 236	5 364	5 590	5 889	6 057
Vodka	66	53	52	81	92	67
Annan starksprit	772	917	872	1 012	975	900
Vin	2 804	3 010	3 073	2 926	3 216	3 443
Öl och cider m.m.	424	453	503	628	599	608
Övriga drycker med alkohol	64	64	53	54	54	42
Mineralvatten, läsk m.m.	647	740	810	889	953	997
Oljor och fetter	1 494	1 924	2 104	2 218	2 161	3 235
Summa import av förädlade livsmedel	28 198	31 520	32 953	35 190	37 887	42 452

1) Se faktaruta på sid. 266.

Källa: SCB, Utrikeshandelsstatistiken och Jordbruksverket.

Tabell 16.5 (forts.)

Export	2001	2002	2003	2004	2005	2006*2
Beredda produkter av kött, vilt och fågel	838	931	1 031	1 135	1 337	1 331
Styckat nötkött	58	60	76	81	91	51
Styckat griskött	328	334	397	507	494	457
Styckat får- lamm- och getkött	5	6	8	7	10	9
Styckat fjäderfäkött	68	53	55	60	126	133
Övrigt styckat kött	82	77	71	64	59	68
Torkat, saltat eller rökt kött m.m.	14	18	20	27	48	77
Beredningar av kött	282	381	404	389	509	536
Mejeri- och äggprodukter	1 214	1 034	1 066	1 530	1 893	2 125
Mjölk- och gräddpulver m.m., konsumentförp.	327	126	150	515	654	721
Yoghurt	3	3	6	11	21	32
Fil, gräddfil m.m.	5	2	15	31	52	59
Smör, konsumentförpackat	34	36	48	82	204	339
Ost och ostmassa	516	465	442	507	570	620
Glassvaror	286	322	322	313	326	292
Äggprodukter	42	79	83	71	65	61
Beredda fisk- och skaldjursprodukter	2 288	2 402	2 571	2 877	3 231	3 888
Fiskfileer och fiskkött, färskt eller fryst	450	592	780	862	1 034	1 315
Torkad, saltad eller rökt fisk	1 110	1 003	1 037	1 265	1 480	1 864
Beredda sillprodukter	278	280	240	192	167	174
Övr. beredda fisk- och skaldjursprodukter	450	526	514	558	550	535
Beredningar av spannmål	1 514	2 083	2 180	2 388	2 509	2 757
Mixer och deg för beredn. av bakverk	96	102	117	121	139	190
Knäckebröd	192	183	203	237	219	214
Skorpor	225	235	222	211	213	223
Kakor och kex	8	348	350	372	396	466
Övriga bakverk, bröd, pizzor, piroger m.m.	818	983	1 080	1 258	1 357	1 460
Övr. beredningar av spannmål och mjöl	174	231	208	188	184	205
Beredda frukter och grönsaker	802	962	941	1 092	1 216	1 467
Frysta grönsaker	247	271	257	248	260	239
Beredda potatisprodukter	59	65	71	117	154	273
Andra beredningar av grönsaker	107	231	196	212	235	270
Frysta blåbär	150	125	119	143	198	215
Övr. frysta, torkade m.m. frukter och bär	77	80	86	117	90	107
Saft	68	72	67	79	87	137
Sylt och marmelad	62	82	101	108	90	108
Andra beredningar av frukt och bär (inkl. nötter)	32	36	44	68	103	119
Sockerkonfektyrer	340	322	341	395	397	418
Kaffe, te, kakao m.m.	1 857	1 899	2 012	1 986	2 461	2 552
Rostat kaffe	305	359	336	370	745	747
Essenser och koncentrat av kaffe m.m.	55	52	71	75	90	75
Te samt essenser och koncentrat av te	137	104	104	73	65	87
Kakaomassa, kakaosmör och kakaopulver	3	2	2	4	6	6
Chokladprodukter och chokladpulver	1 358	1 381	1 499	1 464	1 555	1 637
Diverse livsmedel	1 698	2 708	2 512	2 759	3 151	3 208
Såser och beredningar för såser	379	392	437	469	531	566
Soppor och buljonger	118	158	138	122	112	107
Fast margarin	353	325	215	219	236	237
Flytande margarin och annat matfett	..	..	..	..	..	..
Välling m.m.	35	38	43	130	160	167
Övriga produkter (bl.a. smörfettsblandn.)	812	1 795	1 679	1 819	2 111	2 131
Drycker	4 328	4 804	5 086	5 190	5 186	5 434
Vodka	3 814	4 208	4 274	4 194	4 215	4 381
Annan starksprit	105	114	212	266	218	259
Vin	40	68	207	265	189	140
Öl och cider m.m.	97	125	113	172	273	375
Övriga drycker med alkohol	4	5	7	9	8	9
Mineralvatten, läsk m.m.	269	284	274	283	283	269
Oljor och fetter	1 152	1 639	1 837	2 019	1 540	1 441
Summa import av förädlade livsmedel	16 031	18 782	19 578	21 371	22 919	24 621

2) Databasuttag april 2007.

3) Exkl. KN 21.01.11 "Essenser och koncentrat av kaffe m.m." 2001–2006.

Tabell 16.6

Import av jordbruksvaror och livsmedel med fördelning på de viktigaste avsändningsländerna 2006, milj. kr, insamlade värden¹. Varugruppering enligt SITC*Imports of agricultural products by the most important countries of dispatch, collected data. Specification according to SITC*

SITC	2001	2002	2003	2004	2005	2006*2
00 Levande djur	156	93	139	130	122	186
USA	91	21	50	42	29	72
Danmark	11	15	17	14	13	21
Island	12	12	15	18	15	19
Storbritannien och Nordirland	9	10	17	14	19	17
Tyskland	4	5	10	19	13	16
Norge	9	11	10	8	8	13
01 Kött o köttvaror	4 240	4 820	5 149	5 679	6 624	7 368
Danmark	1 933	2 133	2 221	2 326	2 561	2 655
Tyskland	669	809	806	1 064	1 365	1 488
Irland	196	423	557	545	725	805
Nederländerna	303	289	303	331	373	445
Brasilien	119	128	168	258	302	315
Polen	93	87	76	83	102	255
02 Mjölk, mejeriprodukter samt ägg	2 216	2 617	2 879	3 219	3 730	4 377
Danmark	726	843	910	920	1 254	1 624
Tyskland	310	382	452	557	690	795
Nederländerna	333	384	386	449	413	453
Finland	183	241	308	344	323	374
Frankrike	229	247	279	318	338	347
Italien	130	164	190	214	222	243
03 Fisk, kräft- o blötdjur, varor därav	7 579	7 768	8 371	9 438	11 870	14 729
Norge	5 077	5 226	5 718	6 659	8 870	11 380
Danmark	1 136	1 155	1 196	1 209	1 325	1 411
Kina	173	78	200	224	304	352
Nederländerna	189	193	195	210	219	292
Tyskland	62	115	151	168	186	180
Thailand	90	90	76	79	113	176
04 Spannmål o varor därav	2 956	3 131	3 086	3 370	3 533	3 616
Danmark	667	543	615	705	847	761
Tyskland	452	481	501	584	687	743
Belgien	284	286	312	382	437	491
Italien	272	298	329	338	318	341
Nederländerna	218	237	246	263	225	233
Storbritannien och Nordirland	384	459	411	360	252	226
05 Frukt o. köksväxter	10 705	11 546	11 927	12 238	13 254	14 640
Nederländerna	2 918	3 166	3 268	3 288	3 548	4 031
Spanien	1 250	1 458	1 621	1 530	1 670	1 898
Tyskland	903	915	861	1 149	1 402	1 416
Italien	777	812	905	865	941	1 076
Danmark	606	691	811	841	827	900
Belgien	503	621	638	695	771	783
06 Socker, sockervaror o honung	1 583	1 781	1 735	1 703	1 705	1 743
Danmark	766	904	888	847	724	703
Tyskland	160	147	189	206	217	174
Nederländerna	121	139	167	148	171	165
Storbritannien och Nordirland	109	86	77	94	95	133
Finland	63	138	66	78	101	124
Belgien	99	107	97	83	64	94
07 Kaffe, te, kakao, kryddor o varor därav	3 741	3 890	3 830	4 003	4 842	4 912
Brasilien	328	350	355	439	755	777
Nederländerna	431	498	564	581	561	569
Tyskland	523	608	507	502	584	557
Danmark	286	289	337	459	437	422
Colombia	204	216	203	206	330	349
Belgien	225	310	268	278	286	291

1) Se faktaruta på sid. 266.

2) Databasuttag april 2007.

Källa: SCB, Utrikeshandelsstatistiken.

Tabell 16.6 (forts.)

SITC	2001	2002	2003	2004	2005	2006*2
08 Djurfoder	2 208	2 105	2 029	2 041	1 987	2 098
Danmark	495	540	566	543	540	640
Nederländerna	692	501	338	288	302	297
Norge	182	219	200	198	230	274
Tyskland	392	326	284	270	278	257
Frankrike	60	81	116	134	140	156
Brasilien	124	141	214	299	208	150
09 Diverse livsmedel	3 151	3 360	3 590	3 899	4 034	4 611
Danmark	543	728	698	766	824	935
Irland	790	697	720	709	522	756
Nederländerna	361	396	408	444	539	566
Tyskland	251	242	324	413	416	436
Storbritannien och Nordirland	263	235	236	287	268	287
Norge	94	123	132	150	180	228
11 Drycker	4 783	5 242	5 367	5 600	5 905	6 086
Tyskland	501	558	673	658	705	734
Frankrike	660	691	690	672	719	728
Danmark	317	375	519	775	745	693
Italien	604	732	713	604	631	660
Storbritannien och Nordirland	398	460	428	433	488	540
Spanien	619	606	537	457	468	459
12 Tobak och tobaksvaror	1 084	2 046	2 168	1 942	1 269	1 229
Nederländerna	590	1 061	1 055	1 089	447	419
Danmark	142	452	672	393	364	343
Tyskland	21	26	108	113	100	196
Österrike	6	121	189	197	184	117
Polen	0	0	0	0	8	20
Indien	19	42	8	23	17	19
22 Oljefrön, oljehaltiga nötter o kärnor	673	530	575	582	366	422
Tyskland	374	267	296	360	159	184
Danmark	55	41	48	33	31	57
Nederländerna	32	15	21	20	29	43
Ghana	12	68	23	0	0	23
Österrike	20	19	19	15	15	16
Bulgarien	5	4	3	6	3	12
4 Oljor och fetter	1 494	1 924	2 104	2 218	2 161	3 235
Nederländerna	324	366	433	387	519	768
Malaysia	304	474	370	399	281	648
Tyskland	171	253	326	353	300	432
Danmark	105	142	239	276	214	380
Norge	107	166	169	260	271	280
Italien	162	151	139	134	154	180
Totalt jordbruksvaror och livsmedel	46 570	50 854	52 950	56 060	61 401	69 253
Norge	6 103	6 554	6 870	7 921	10 252	12 895
Danmark	7 786	8 850	9 737	10 108	10 707	11 546
Nederländerna	6 686	7 411	7 605	7 779	7 564	8 455
Tyskland	4 793	5 135	5 489	6 415	7 104	7 607
Italien	2 235	2 487	2 617	2 531	2 661	2 938
Spanien	2 072	2 282	2 408	2 275	2 470	2 678
Frankrike	2 167	2 205	2 334	2 293	2 477	2 650
Belgien	1 458	1 694	1 763	1 957	2 113	2 279
Storbritannien och Nordirland	1 716	1 803	1 703	1 770	1 803	1 947
Irland	1 155	1 312	1 470	1 438	1 517	1 845
Finland	1 305	1 611	1 658	1 740	1 532	1 631
Brasilien	634	706	811	1 096	1 363	1 303
Polen	336	437	610	672	830	1 066
USA	1 172	940	802	765	956	987
Malaysia	321	493	385	424	301	659

Tabell 16.7

Export av jordbruksvaror och livsmedel med fördelning på de viktigaste mottagarländerna 2006, milj. kr, insamlade värden¹. Varugruppering enligt SITC*Exports of agricultural products by the most important countries of destination, collected data. Specification according to SITC*

SITC	2001	2002	2003	2004	2005	2006*2
00 Levande djur	91	109	137	198	163	146
Norge	22	26	28	32	37	47
Danmark	20	23	36	41	30	28
Tyskland	11	8	11	23	16	17
USA	23	16	9	38	11	14
Finland	2	9	4	7	10	13
Italien	1	6	11	10	9	7
01 Kött o köttvaror	948	1 046	1 139	1 236	1 442	1 455
Danmark	151	178	210	233	283	369
Finland	201	259	254	255	281	306
Storbritannien och Nordirland	149	132	128	115	153	138
Tyskland	68	64	75	89	110	118
Norge	90	82	88	86	187	113
Japan	32	31	50	50	32	59
02 Mjök, mejeriprodukter samt ägg	1 918	1 600	1 640	2 152	2 427	2 588
Danmark	371	276	307	434	648	679
Finland	278	310	315	293	331	310
Tyskland	301	283	285	264	185	247
Oman	2	0	0	0	97	208
Nederländerna	200	87	122	190	180	192
Storbritannien och Nordirland	27	28	23	64	115	160
03 Fisk, kraft- o blötdjur, varor därav	4 757	5 011	5 585	6 602	8 666	11 333
Frankrike	703	883	1 154	1 302	1 671	2 273
Polen	27	39	30	403	1 152	1 555
Storbritannien och Nordirland	301	373	326	343	753	1 062
Portugal	334	271	359	567	807	1 040
Danmark	788	710	710	809	880	1 008
Italien	817	805	769	799	711	977
04 Spannmål o varor därav	3 989	3 546	4 146	4 043	4 061	4 392
Norge	600	672	654	698	761	858
Danmark	356	399	566	656	559	667
Tyskland	371	416	535	506	483	556
Finland	350	352	384	417	390	416
Spanien	299	83	135	235	288	237
Storbritannien och Nordirland	135	133	152	202	232	229
05 Fukt o köksväxter	1 188	1 546	1 671	1 839	1 991	2 259
Finland	311	528	618	629	650	677
Norge	178	213	239	255	303	407
Danmark	107	100	116	191	244	379
Italien	173	173	157	180	177	180
Tyskland	107	121	148	172	158	118
Kina	17	17	11	28	74	104
06 Socker, sockervaror o honung	747	866	667	869	822	1 075
Danmark	205	244	230	272	258	315
Finland	115	212	125	113	124	236
Norge	145	144	163	177	175	185
Kirgistan	0	2	0	2	0	39
Sri Lanka	0	0	0	0	21	36
Pakistan	0	0	0	0	0	32
07 Kaffe, te, kakao, kryddor o varor därav	1 907	1 947	2 071	2 064	2 548	2 636
Danmark	294	263	313	342	577	585
Norge	441	455	479	462	465	481
USA	276	305	244	245	294	316
Finland	263	231	271	285	314	297
Tyskland	194	201	221	199	213	219
Storbritannien och Nordirland	73	82	72	48	151	186

1) Se faktaruta på sid. 266.

2) Databasuttag april 2007.

Källa: SCB, Utrikeshandelsstatistiken.

Tabell 16.7 (forts.)

SITC	2001	2002	2003	2004	2005	2006*2
08 Djurfoder	269	283	307	339	365	376
Tyskland	47	56	73	84	88	103
Norge	93	97	96	104	86	101
Danmark	41	41	53	62	70	37
Finland	43	44	34	26	27	25
Schweiz	4	6	15	10	14	17
Storbritannien och Nordirland	1	2	1	1	6	16
09 Diverse livsmedel	2 484	3 307	3 012	3 425	4 447	4 496
Finland	677	838	804	791	884	941
Danmark	319	274	304	463	549	694
Norge	327	380	392	477	537	537
USA	66	473	464	457	519	385
Storbritannien och Nordirland	119	258	175	212	204	228
Ryssland	170	95	64	90	248	168
11 Drycker	4 328	4 804	5 088	5 190	5 186	5 434
USA	3 000	3 235	3 181	3 045	2 795	2 861
Norge	166	189	429	515	343	319
Tyskland	72	104	110	178	263	289
Storbritannien och Nordirland	89	105	117	116	128	225
Danmark	114	157	187	195	242	211
Finland	105	120	123	159	195	184
12 Tobak och tobaksvaror	323	316	190	243	271	318
Norge	62	84	121	180	190	250
Danmark	38	42	19	26	44	30
Finland	25	25	25	18	23	17
Spanien	11	5	0	0	3	4
Kroatien	0	3	3	2	4	3
USA	35	21	0	0	1	3
22 Oljefrön, oljehaltiga nötter o kärnor	28	25	26	40	53	100
Storbritannien och Nordirland	0	0	0	2	0	29
Danmark	10	9	14	8	17	25
Belgien	0	0	0	6	5	12
Lettland	1	1	2	6	4	11
Norge	9	8	5	6	7	11
Litauen	1	1	1	2	3	5
4 Oljor och fetter	1 152	1 639	1 837	2 019	1 540	1 441
Tyskland	222	220	243	291	275	260
Norge	175	131	157	232	291	248
Polen	49	106	132	152	138	174
Danmark	81	124	178	156	107	126
Finland	110	148	141	137	113	94
Frankrike	56	78	82	75	65	76
Totalt jordbruksvaror och livsmedel	24 128	26 047	27 517	30 259	33 982	38 049
Danmark	2 894	2 839	3 242	3 888	4 508	5 154
Finland	2 731	3 392	3 449	3 473	3 749	3 950
Norge	2 463	2 643	3 007	3 388	3 564	3 788
USA	3 804	4 665	4 233	4 229	3 973	3 782
Frankrike	1 160	1 401	1 697	1 879	2 260	2 927
Tyskland	2 027	2 163	2 390	2 508	2 580	2 777
Storbritannien och Nordirland	987	1 283	1 121	1 248	1 875	2 378
Polen	253	281	272	688	1 452	1 988
Spanien	809	646	847	1 092	1 183	1 380
Italien	1 179	1 255	1 371	1 296	1 132	1 366
Portugal	362	303	409	620	861	1 152
Nederländerna	657	650	802	913	798	1 116
Belgien	398	433	456	590	494	498
Ryssland	570	560	498	500	648	428
Grekland	233	242	307	373	398	416

17 Konsumtion av livsmedel

Kapitel 17 innehåller information om direktkonsumtionen av livsmedel, om kostens näringsinnehåll samt om livsmedelskonsumtionen enligt nationalräkenskaperna.

Sammanfattning

Direktkonsumtion av livsmedel

Med direktkonsumtion av livsmedel avses de totala leveranserna av livsmedel till privat-hushåll och storkök samt producenternas hemmaförbrukning. Redovisning sker i kvantiteter per capita samt i miljoner kilo respektive liter.

Enligt **tabell 17.1** har konsumtionen av *bröd och konditorivaror* i kilo per person och år ökat något, knappt 2 % mellan år 2004 och 2005. Sedan 1995 däremot har konsumtionen ökat med drygt 30 %.

Konsumtionen per capita av *kött* har ökat förhållandevis kraftigt under senare år, framförallt av fjäderfäkött. Konsumtionen av *charkprodukter* har minskat något sedan år 2000, men däremot har konsumtionen av *korv och pastejer m.m.* ökat.

Konsumtionen av *fisk* visar inget tydligt mönster. Resultaten anses osäkra och det är därför svårt att dra slutsatser av materialet.

I direktkonsumtionen av *mjölk* har sedan 1995 lätt- och minimjölken minskat sin andel till förmån för mellanmjölken samtidigt som standardmjölken minskat kraftigt, med 28 %.

Konsumtionen av *ost och ägg* har sedan 1995 legat på en relativt stabil nivå.

Konsumtionen av *smör och margarin* minskade med 31 % mellan 1995 och 2005. Såväl konsumtionen av margarin och smör har gått ned, medan konsumtionen av matolja och lättmargarin ökat något.

I fråga om *köksväxter* ligger konsumtionen 2005 på samma nivå som året innan.

Konsumtionsmönstret vad gäller *frukt och bär* är förhållandevis konstant jämfört med såväl 2004 som 2000. Det som man kan påtala är dock en minskning av konsumtionen av *safter och juicer* med 13 % sedan 2004.

Konsumtionen av *färs potatis* är år 2005 på samma nivå som föregående år, 46 kilo per person. Sedan 1990 har konsumtionen minskat med 23 % (då var den 60 kilo per person).

Konsumtionen av *choklad och konfektyrvaror* har ökat sedan 1990, från 11 kilo per person till 15 kilo per person.

Under en 15-års period (från 1990) har konsumtionen av glass minskat med 14 % till 12 kilo per person.

Vad gäller drycker så har konsumtionen av *läskedrycker och mineralvatten* ökat från 70 liter 1995 till 94 liter år 2005, dvs. med 34 % medan konsumtionen av *lättöl och öl* 2,25–3,5 % minskat från 44 till 22 liter (50 %). När det gäller *alkoholhaltiga drycker* så har konsumtionen ökat något. År 2005 konsumerades 29 liter starköl, 20 liter vin samt knappt 3 liter spritdrycker per person och år.

Kostens näringsinnehåll

Sedan 1980 och fram t.o.m. 2005 har *energitillförseln* per person och dag varit i stort sett oförändrad, dvs. ca. 12–13 mJ. (**tabell 17.2**).

Tillförseln av *protein* har ökat med drygt 17 % sedan 1980, från 87 g per person och dag till 102 g år 2005. Våra viktigaste proteinkällor är kött och köttvaror, bröd och spannmålsprodukter samt mjölk och ost.

Fettkonsumtionen har minskat sedan 1980-talet och år 2005 konsumerades 123 g per per-

son och dag. År 2005 bidrog fett med drygt 35 % av energitillförseln, vilket är något mer än vad som rekommenderas. Fett erhålls främst genom konsumtion av matfett samt kött och köttvaror.

Sedan 1980 har *kolhydratintaget* ökat och det uppgick år 2005 till 367 g per person, vilket är en ökning med drygt 7 %. Intaget av kolhydrater har 2005 minskat jämfört med de senaste tre åren. Kolhydrater erhålls i första hand från bröd och spannmålsprodukter (**tabellerna 17.2–3**).

De viktigaste livsmedlen för vårt intag av A-vitamin är kött och köttvaror, köksväxter och matfett. Frukt och bär, köksväxter samt potatis och potatisprodukter svarar för den dominerande delen av vårt intag av C-vitamin medan vårt intag av järn främst tillgodoses av bröd och spannmålsprodukter samt kött och köttvaror. De viktigaste källorna för kalciumintaget är mjölk och ost. Tiamin (vitamin B1) får vi främst från bröd- och spannmålsprodukter men även kött och köttvaror är en viktig tiaminkälla. Fibrer får vi främst genom bröd och spannmålsprodukter (**tabell 17.4**).

Försäljning av livsmedel

Försäljningen av livsmedel och icke alkoholhaltiga drycker ökade i fasta priser med nära 3 % mellan 2004 och 2005 till knappt 143 miljarder kronor. Kraftigaste försäljningsökningen noteras för gruppen kaffe, te och chokladdryck, 7 %. Försäljningen av alkoholhaltiga drycker ökade med knappt 2 % (**tabell 17.5**).

Livsmedelskonsumtionen enligt nationalräkenskaperna

Enligt nationalräkenskaperna utgjorde utgifter för livsmedel och icke alkoholhaltiga drycker år 2005 drygt 12 % av hushållens totala utgifter. Alkoholhaltiga drycker svarade för drygt 2 % av den totala konsumtionen. Av livsmedelsutgifterna exklusive drycker var kött den största posten, 20 %. I nationalräkenskaperna räknas inte utgifter för livsmedel och drycker i restaurang och storkök till området livsmedel utan

klassas som utgifter för tjänst (**tabell 17.6**).

I fast penningvärde har utgifterna för livsmedel och icke alkoholhaltiga drycker ökat med 31 % sedan 1993 medan motsvarande ökning av hushållens totala konsumtion är 34 %. De icke alkoholhaltiga dryckerna har ökat med 57 % sedan 1993 medan de alkoholhaltiga dryckerna ökat med knappt 5 %. Minskningen för starkspriten är knappt 40 %. Indextalen speglar också den kvantitetsmässiga utvecklingen av konsumtionen av livsmedel och drycker (**tabell 17.7**).

Om statistiken

Jordbruksverkets konsumtionsberäkningar

Jordbruksverket (tidigare Statens jordbruksnämnd) redovisar sedan början av 1940-talet beräkningar av livsmedelskonsumtionen i landet och kostens näringsinnehåll. Beräkningarna tillkom för att man under krigsåren skulle kunna följa utvecklingen av livsmedelsförsörjningen och förändringar i näringsstandarden. Användningsområdet utökades successivt och beräkningarna ingick under flera år som en integrerad del i SCB:s nationalräkenskaper vid beräkningar av den totala konsumtionen i landet.

Fram t.o.m. redovisningsår 1999 innefattade beräkningarna av den s.k. direktkonsumtionen både konsumerade kvantiteter av livsmedel och ett till detaljhandelspris uppskattat värde av konsumtionen. Fr.o.m. redovisningsår 2000 innefattas enbart beräkningar över de konsumerade kvantiteterna.

Med *direktkonsumtion* av livsmedel avses de totala leveranserna av livsmedel till enskilda hushåll och storhushåll samt konsumenternas hemmaförbrukning, den s.k. naturakonsumtionen. Så långt det är möjligt sker redovisning i den form varorna når konsumenten, dvs. som jordbruksprodukter, halvfabrikat, konserver, djupfrysta varor, färdiglagad mat etc.

Med *totalkonsumtion* av livsmedel avses den totala åtgången av olika råvaror för human-

konsumtion. Totalkonsumtionen innefattar därför alla de råvaror och halvfabrikat som konsumeras direkt, dels de råvaror och halvfabrikat som livsmedelsindustrin förbrukar för att tillverka livsmedel av högre förädlingsgrad för direktkonsumtion.

Underlaget till Jordbruksverkets konsumtionsberäkningar är verkets statistik rörande t.ex. slakt och egna undersökningar av exempelvis kvarnarnas leveranser av mjöl. Vidare används SCB:s statistik över industrins varuproduktion samt import och export. Förändringar i samband med och strax efter EU-inträdet av SCB:s statistikområden Utrikeshandelsstatistik och Industrins varuproduktion är två av de främsta anledningarna till nedläggningen av värdeberäkningen i direktkonsumtionsberäkningarna fr.o.m. år 2000.

Kostens näringsinnehåll

Beräkningarna avseende kostens näringsinnehåll baseras på uppgifter från Jordbruksverkets konsumtionsberäkningar samt en vid Livsmedelsverket utvecklad livsmedelsdatabas. Denna innehåller näringsvärden för ca 1 800 livsmedel och maträtter. Näringsvärdena baseras främst på Livsmedelsverkets egna analyser.

Försäljning av livsmedel

Från och med år 2000 producerar SCB livsmedelsförsäljningsstatistik som uppfyller nationalräkenskapernas och konsumentprisindex behov.

Olika källor har använts för att samla in statistiken, till exempel datakasseregister, enkätundersökningar, momsregistret och register över vilka företag som ingår i respektive livsmedelsblock.

Livsmedelskonsumtionen enligt nationalräkenskaperna

I nationalräkenskaperna (NR) beskrivs i form av ett kontosystem vårt lands ekonomiska aktiviteter och utveckling på ett konsistent och överskådligt sätt. Produktionen redovisas in-

delad i de två huvudsektorerna näringslivet och offentliga myndigheter/hushållsorganisationer. Näringslivsredovisningen sker med uppdelning på bransch. För varje bransch, t.ex. livsmedelsindustri, visas produktionsvärde, förbrukning och förädlingsvärde. Summan av alla förädlingsvärden ger bruttonationalprodukten (BNP) mätt från produktionssidan. Produktionens användning redovisas uppdelad på hushållens konsumtion, statlig och kommunal konsumtion, export samt bruttoinvesteringar och lagerinvesteringar. Summan av dessa användningar med avdrag för import ger BNP från användningssidan.

Varje kvartal beräknas i NR värdet av den totala konsumtionen i landet. Beräkningsprinciperna följer de internationella rekommendationerna på området. För hushållssektorns konsumtionsutgifter sker uppdelning efter ändamål (typ av varor och tjänster). I årsstatistiken delas livsmedelskonsumtionen upp på vissa varugrupper enligt en grövre indelning än den Jordbruksverket använder för sina beräkningar av livsmedelskonsumtionen.

Underlaget till NR:s beräkningar av livsmedelskonsumtionen t.o.m. år 1999 är i första hand Jordbruksverkets konsumtionsberäkningar. NR:s beräkningar skiljer sig från Jordbruksverkets genom att den offentliga livsmedelskonsumtionen i storkök vid t.ex. skolor och sjukhus samt livsmedelskonsumtion i restauranger inte ingår i NR:s redovisning för livsmedel. Däremot ingår restaurangutgifter i NR:s redovisning av hushållens totala konsumtion. Även i en del andra avseenden är beräkningsprinciperna olika. Från och med år 2002 är NR:s källa den Livsmedelsförsäljningsstatistik som tas fram inom SCB. Det finns för närvarande ett brott i tidsserien mellan 2001 och 2002 när det gäller ändamålsfördelningen inom livsmedel.

Nationalräkenskapernas indelning i ändamålsgrupper baseras på den inom EU tillämpade COICOP-indelningen (Classification of Individual Consumption by Purpose), vilken fr.o.m. 2000 även används vid de svenska beräkningarna av konsumentprisindex.

Annan publicering

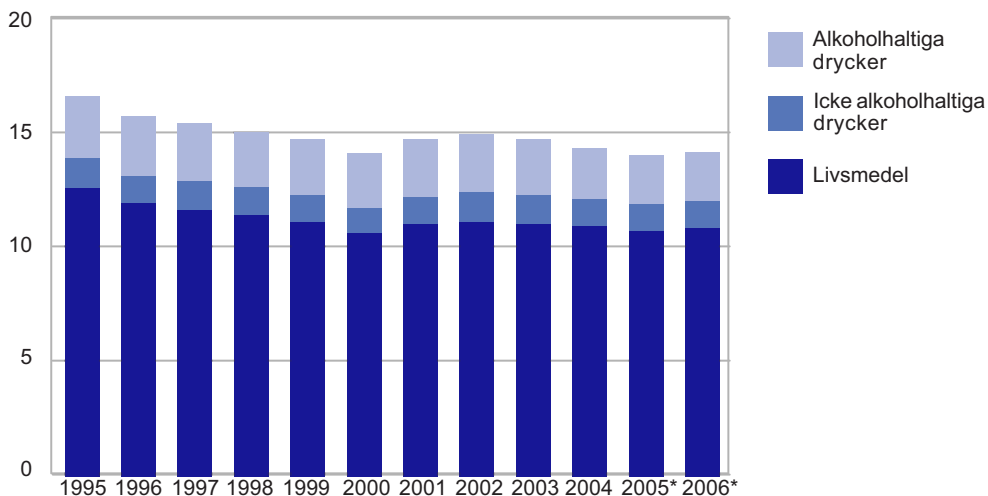
Jordbruksverket har varje år publicerat konsumtionsberäkningarna i särskilda rapporter. Den senaste redovisningen av direktkonsumtionen inklusive vissa uppgifter om kostens näringsinnehåll har lämnats i ”Konsumtionen av livsmedel och dess näringsinnehåll. Uppgifter t.o.m. 2005”, Jordbruksverket, Rapport 2007:2. Denna rapport finns tillgänglig på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se under Statistik, Livsmedel. I denna rapport redovisas även beräkningar av totalkonsumtionen.

Statistik över livsmedelsförsäljning finns på SCB:s webbplats www.scb.se.

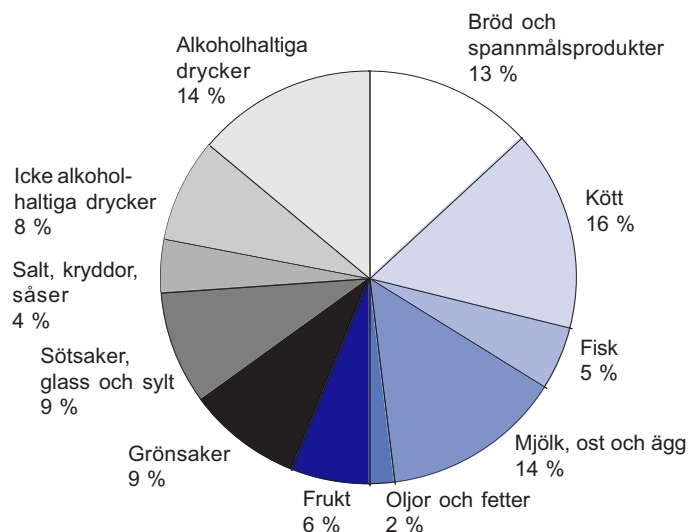
Hushållens konsumtionsutgifter enligt nationalräkenskaperna med uppdelning efter bl.a. olika livsmedel publiceras av SCB i Statistiska meddelanden serie NR. Nationalräkenskapssystemet redovisas enligt ENS 95 (Europeiska Nationalräkenskapssystemet), vilket sammanfaller med det av FN m.fl. rekommenderade. En dokumentation av det svenska nationalräkenskapssystemet finns tillgänglig på SCB:s webbplats www.scb.se.

Figur 17A**Privat konsumtion av livsmedel och drycker enligt nationalräkenskaperna i procent av värdet av hushållens totala konsumtion 1995–2006***Private consumption of food and beverages according to the National Accounts, per cent of total consumption expenditures*

Procent

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna.

Figur 17B**Privat konsumtion av olika livsmedel och drycker 2006 enligt nationalräkenskaperna, fördelning i procent, preliminära uppgifter***Private final consumption of different foodstuffs and beverages according to the National Accounts, percentages, provisional data*

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna.

Tabell 17.1**Direktkonsumtion av livsmedel 1990–2005, kilo eller liter per person***Consumption of food. Kilograms or litres per person*

Uppgifterna nedan avser varans art före den slutliga beredningen i hemmet. Sålunda redovisas t.ex. endast marknadsförda produkter i positionerna 12–17, medan hembakade produkter redovisas under vetemjöl, ägg, socker osv.

	En- het	Varu- kod	1990	1995	2000	2004	2005*
Befolkningstal, milj. (medeltal personer)			8 559	8 827	8 872	8 994	9 030
Bröd och spannmålsprodukter							
<i>Mjöl och gryn</i>	kg	1–5	22,0	21,3	18,5	19,6	18,6
Vetemjöl, rågmjöl o. mjöl av annan spannmål	kg	1–3	15,3	14,1	12,0	11,1	10,5
Risgryn	kg	4	3,9	4,1	4,0	5,5	5,5
Havregryn och gryn av annan spannmål	kg	5	2,8	3,1	2,4	3,0	2,7
<i>Mjölprodukter, exkl. bröd och konditorivaror</i>	kg	7–10	9,5	10,6	12,7	13,8	14,3
Mixer m.m. av mjöl el. stärkelse, vållingpulver	kg	7–8	1,9	1,5	1,3	1,4	1,2
Makaroner, spagetti och liknande produkter	kg	9	4,3	5,4	7,1	8,2	8,7
Majsflingor, rostat ris, ostbågar, popcorn	kg	10	3,3	3,7	4,2	4,3	4,4
<i>Bröd och konditorivaror</i>	kg	12–17	52,1	55,2	66,7	71,0	72,2
Knäckebröd ¹ , flatbröd ^{2,3}	kg	12	5,6	4,2	3,6	3,7	3,8
Skorpor och skorpmjöl ³	kg	13	1,0	0,5	0,6	..	..
Mjukt matbröd ²	kg	14	30,9	36,6	45,1	49,0	47,6
Kex, rån och torra småkakor	kg	15	6,2	4,6	4,9	4,9	5,1
Bullar, vetelängder och annat mjukt kaffebröd	kg	16	3,8	3,9	6,3	4,3	4,1
Bakelser, tårter, sockerkakor o.övr. bakverk	kg	17	4,6	5,5	6,2	9,1	11,5
Kött och köttvaror							
<i>Kött, färskt och fryst</i>	kg	20–27	26,8	31,3	40,9	42,4	43,0
Hemslakt av kalv, gris och får ^{4,5}	kg	20	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4
Nöt- och kalvkött, färskt och fryst ^{6,7,8}	kg	21–22	7,1	7,1	10,8	10,5	9,9
Griskött, färskt och fryst ^{7,8}	kg	23	10,3	12,9	15,1	15,2	15,5
Färskött, färskt och fryst ⁸	kg	24	0,7	0,6	0,7	0,8	0,9
Fjäderfäskött, färskt och fryst ⁸	kg	25	5,4	8,2	11,8	13,5	14,3
Renkött, färskt och fryst ⁹	kg	26	0,3	0,2	0,2	0,1	0,2
Kött av hare, älg och annat vilt ^{9,10}	kg	27	2,6	1,9	2,0	1,9	1,9
<i>Charkuterivaror o. konserver (inkl. innanmat)</i>	kg	29–32	21,6	23,2	22,4	23,7	22,2
Lever, njure och tunga ^{8,9}	kg	29	0,5	0,5	0,7	0,7	0,7
Skinka, kassler o. andra oblandade charkvaror ⁸	kg	30	4,6	5,7	5,6	4,8	4,1
Korv, pastejer o. andra blandade charkvaror ⁸	kg	31	14,7	15,7	15,1	17,5	16,8
Köttkonserver (exkl. köttsoopor) ⁸	kg	32	1,8	1,4	1,0	0,7	0,7
Frysta köttprodukter och fryst färdiglagad mat innehållande kött ⁸	kg	36	5,2	6,3	8,8	14,9	17,6

1) Inklusive ströbröd framställt av knäckebröd.

2) Fr.o.m. 1995 redovisas tunnbröd tillsammans med mjukt matbröd.

3) Fr.o.m. 2003 redovisas skorpor och skorpmjöl tillsammans med knäckebröd och flatbröd.

4) Uppgifterna avser vara med ben.

5) Uppgifterna har reviderats fr.o.m. 2000 p.g.a. ändrat underlag. Jämförelse med tidigare år bör tolkas med försiktighet.

6) Fr.o.m. 1995 redovisas nöt- och kalvkött tillsammans.

7) Inkl. köttinnehållet i viss färdiglagad mat.

8) Uppgifterna har reviderats fr.o.m. 1996 p.g.a. ändrat underlag. Jämförelse med tidigare år bör tolkas med försiktighet.

9) Uppgifterna baseras på bristfälligt underlag och är därför osäkra.

10) Inkl. vissa kvantiteter fryst kött.

11) Produktion inom vattenbruket ingår här.

12) Fr.o.m. 2000 redovisas inte konsumtionen av varorna 38–44 samt 58 p.g.a. att resultaten anses alltför osäkra.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 17.1 (forts.)

	En- het	Varu- kod	1990	1995	2000	2004	2005*
Fisk, kräftdjur och blötdjur							
Hel, styckad eller filéad, färsk fisk ^{11,12}	kg	38–43	6,5	5,9	..	..	..
Filéad fryst fisk	kg	45–48	2,7	2,0	1,9	2,6	3,0
Konserver och beredd fisk	kg	49–56	6,7	5,8	7,4	8,9	9,3
Kräftdjur och blötdjur, även konserver ¹²	kg	58–59	2,7	3,0	1,6	1,8	2,1
Mjölk							
<i>Mjölk</i>	<i>liter</i>	<i>60–68</i>	<i>154,7</i>	<i>144,7</i>	<i>141,2</i>	<i>139,3</i>	<i>137,4</i>
Direktförsäld o. hemmaförbrukad mjölk	liter	60	2,8	2,0	1,4	1,1	1,0
Lätt- och minimjölk < 1,0 % ¹³	liter	61	36,3	25,8	23,7	23,7	24,5
Mellanmjölk m.m. 1,0 % – 2,0 %	liter	62	34,2	45,0	49,8	50,9	51,3
Standardmjölk > 2,0 %	liter	63	54,3	43,7	36,8	33,3	31,4
Syrade produkter < 1,0 % ¹³	liter	64, 66	7,0	6,2	7,1	9,4	9,7
Syrade produkter 1,0 % – 2,0 % ¹³	liter	67	1,1	3,4	4,1	3,5	4,5
Syrade produkter > 2,0 % ¹³	liter	65, 68	19,2	18,6	18,3	18,1	17,3
Grädde, ost och ägg							
<i>Grädde</i>	<i>liter</i>	<i>70–72</i>	<i>8,5</i>	<i>9,2</i>	<i>9,9</i>	<i>9,0</i>	<i>9,0</i>
Tunn grädde < 29 % ¹⁴	liter	70	1,3	1,3	2,0	2,1	2,2
Gräddfil 12 %	liter	71	1,1	1,2	1,6	1,6	1,6
Tjock grädde > 29 % ¹⁴	liter	72	6,2	6,7	6,3	5,3	5,2
Mjölkpulver	kg	74	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
<i>Ost</i>	<i>kg</i>	<i>75–78</i>	<i>16,3</i>	<i>16,4</i>	<i>16,5</i>	<i>17,6</i>	<i>17,3</i>
Härdost	kg	75	13,1	13,3	12,6	12,9	12,8
Smältost, mesvaror, ost av andra slag	kg	76–78	3,2	3,1	3,9	4,7	4,5
Ägg ⁹	kg	80	11,7	10,4	10,4	10,2	9,8
Matfett							
<i>Smör och margarin</i>	<i>kg</i>	<i>82–84</i>	<i>18,2</i>	<i>17,2</i>	<i>14,9</i>	<i>11,4</i>	<i>11,8</i>
Smör	kg	82	2,2	2,0	1,3	1,4	1,3
Hushållsmargarin (inkl. Bregott)	kg	83	11,6	9,8	8,7	5,6	5,6
Lättmargarin	kg	84	4,3	5,4	4,9	4,4	4,8
Matolja	kg	87	0,8	0,9	0,9	1,3	1,7
Köksväxter							
<i>Rotfrukter</i>	<i>kg</i>	<i>89–90</i>	<i>9,0</i>	<i>9,6</i>	<i>9,4</i>	<i>11,0</i>	<i>9,5</i>
Morötter	kg	89	7,4	8,2	8,0	10,0	8,0
Övriga rotfrukter	kg	90	1,5	1,5	1,4	1,0	1,5
<i>Färska köksväxter</i>	<i>kg</i>	<i>92–99</i>	<i>28,9</i>	<i>31,9</i>	<i>38,8</i>	<i>41,7</i>	<i>41,5</i>
Gurka	kg	92	3,8	3,3	4,3	4,3	4,3
Lök, purjolök	kg	93–94	5,6	6,3	8,7	8,2	7,9
Blom-, vit-, röd-, bryssel-, grön- o. salladskål ¹⁵ samt broccoli	kg	95–96	6,0	6,7	6,3	6,4	6,0
Sallad, salladskål ¹⁵	kg	97	5,0	4,0	5,5	5,7	5,6
Tomater	kg	98	6,3	8,1	8,6	10,0	9,8
Övriga köksväxter, färska	kg	99	2,3	3,5	5,4	7,0	7,8
<i>Frysta, torkade, inlagda, beredda eller konserverade rotfrukter o. köksväxter</i>	<i>kg</i>	<i>101–104</i>	<i>17,0</i>	<i>15,6</i>	<i>17,7</i>	<i>20,7</i>	<i>19,8</i>

13) Revideringar har gjorts fr.o.m. 2005 p.g.a. förändringar i källmaterialet.

14) Fr.o.m. år 2000 används fetthaltsgrenen 29 %, tidigare år gällde 27 %. Detta innebär att redovisade siffror före år 2000 inte är helt jämförbara med de som redovisats senare år.

15) Fr.o.m. år 2005 ingår salladskål i vara 99. Åren 1994–2004 ingick salladskål i vara 96 och dess-förinnan i vara 97.

Tabell 17.1 (forts.)

	Enhet	Varukod	1990	1995	2000	2004	2005*
Fruktar och bär							
Citrusfrukter och vindruvor, färska	kg	106–107	16,9	17,2	17,0	18,4	16,5
Mandel och nötter, färska eller beredda	kg	108	1,5	1,4	1,2	1,6	1,9
Äpplen och päron, färska ^{9,16}	kg	109	15,0	13,5	14,0	15,8	16,9
Körsbär, persikor, plommon o. likn. stenfrukter, bananer, meloner och övriga färska frukter ^{9,16}	kg	110–111	21,5	21,3	27,6	26,4	26,3
Jordgubbar, hallon, sv. vinbär, blåbär, lingon o. andra bär, färska eller frysta ^{9,16}	kg	112–113	1,6	1,7	2,1	2,6	3,1
Fruktar och bär, hela i stycken el. mosade, torkade el. konserverade	kg	114–115	6,1	4,2	4,9	5,4	5,0
Sylter, marmelader, fruktmos och geléer	kg	116	5,5	6,3	6,4	6,7	6,4
Soppor och buljonger innehåll. köksväxter, bär, frukter, fisk och kött ¹⁷	kg	117–118	3,4	4,2	3,8	4,2	4,6
Safter och juicer av köksväxter, frukter och bär	liter	119–120	18,9	19,7	18,5	22,4	19,4
Övriga livsmedel							
Potatis, färsk ^{9,18}	kg	122	60,4	57,2	47,1	45,7	46,4
Potatisprodukter	kg	123–127	6,7	7,5	10,5	10,8	10,6
Socker	kg	129–130	13,9	11,3	10,1	8,0	7,4
Sirap	kg	131	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
Kaffe, rostat	kg	133	9,0	7,5	7,0	7,9	7,7
Te	kg	134	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3
Kaffe- och teextrakt, kakaopulver, drick-choklad o. chokladsåser	kg	135–137	1,7	2,0	2,6	2,2	2,6
Honung ⁹	kg	139	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6
Choklad och konfektyrvaror	kg	140	11,1	11,8	14,8	15,7	15,2
Såser inkl. majonnäs	kg	141	5,4	6,4	9,1	12,5	12,6
Glass	liter	142–143	13,9	13,7	12,5	11,7	11,9
Kryddor inkl. senap och salt ⁹	kg	145–146	2,7	2,6	2,8	2,7	2,7
Alkohol fria och alkoholhaltiga drycker							
Läskedrycker och mineralvatten	liter	148–149	59,5	70,2	90,6	96,4	94,2
Läskedrycker, cider m.m. ¹⁹	liter	148	49,8	58,2	82,2	88,6	84,5
Mineralvatten och annat kolsyrat vatten	liter	149	9,7	12,0	8,4	7,8	9,8
Maltdrycker	liter	151–152	41,2	43,5	31,7	23,5	22,1
Lättöl < 2,25% (inkl. svagdricka)	liter	151	12,6	10,7	7,4	5,3	5,0
Öl 2,25 – 3,5 %	liter	152	28,6	32,8	24,2	18,2	17,1
Alkoholhaltiga drycker							
Starköl	liter	156	19,0	21,8	25,3	28,4	28,9
Vin	liter	157	12,2	12,6	16,3	19,3	19,5
Spritdrycker	liter	158	4,4	3,4	2,8	2,7	2,7

16) Naturakonsument ingår inte.

17) Uppgifterna avser såväl torkade som färdiga soppor, varför de bör tolkas med viss försiktighet.

18) Inkl. konsumtion av skalad potatis.

19) Inkl. mineralvatten och kolsyrat vatten med tillsats av socker eller aromämne.

Tabell 17.2**Näringsvärden per person och dag. Genomsnitt för hela befolkningen¹***Nutritive values per capita and day. Means for the whole population*

	Absoluta tal					Procentuellt bidrag till energitillförseln				
	Energi, mJ ²	Pro- tein, g	Fett, g	Kolhyd- rater, g	Alko- hol, g	Pro- tein, %	Fett, %	Kolhyd- rater, %	Alko- hol, %	Summa %
2005*	12,9	102	123	367	13,4	13,4	35,2	48,3	3,0	100
2004	12,9	102	120	371	13,5	13,4	34,6	49,0	3,0	100
2003	13,0	101	121	375	14,0	13,2	34,4	49,2	3,2	100
2000	12,5	97	120	357	12,8	13,1	35,5	48,4	3,0	100
1995 ³	11,9	89	118	334	12,5	12,7	36,6	47,6	3,1	100
1990	12,3	89	122	352	13,1	12,0	37,2	47,8	3,0	100
1985	12,2	86	125	343	12,2	11,8	38,5	46,8	2,9	100
1980	12,3	87	126	342	13,0	11,8	38,7	46,4	3,1	100

1) Ändringar i underlaget för konsumtionsberäkningarna har medfört att uppgifterna fr.o.m. 1997 inte är helt jämförbara med uppgifterna för tidigare år.

2) 1 mJ (megajoule) = 239 kcal (kilokalorier) fr.o.m. 1980 men inte dessförinnan.

3) Fr.o.m. 1995 ingår ej kostfibrer i kolhydrat- och energivärdet.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 17.3**Genomsnittlig tillförsel av energi, protein, fett och kolhydrater per person och dag 1980 och 2005 med fördelning på olika livsmedel***Mean supply of energy, protein, fat and carbohydrates per capita and day by different foodstuffs*

	Energi, kJ		Protein, g		Fett, g		Kolhydrater, g	
	1980	2005*	1980	2005*	1980	2005*	1980	2005 ^{1*}
Bröd och spannmålsprodukter	3 028	3 846	17	23	12	18	134	164
Kött och köttvaror	1 321	1 628	23	30	23	28	5	6
Fisk, kräft- och blötdjur ²	220	295	6	8	3	4	1	2
Mjök	1 129	821	17	13	11	7	25	21
Grädde och mjölkpulver	247	283	1	1	6	7	1	1
Ost	544	618	10	11	10	11	1	1
Ägg	166	145	4	3	3	2	0	0
Matfett ³	1 747	1 017	0	1	47	27	0	0
Köksväxter	205	311	2	3	1	1	9	12
Frukt och bär	692	792	1	2	1	2	36	40
Potatis och potatisprodukter	625	608	3	3	1	3	31	26
Socker och sirap	919	356	0	0	0	0	54	21
Andra livsmedel ⁴	891	1 344	3	4	8	13	32	47
Malt och läskedrycker ⁵	259	436	0	0	0	0	11	22
Totalt livsmedel	11 993	12 500	87	102	126	123	340	363
Alkoholhaltiga drycker	326	408	0	1	0	0	2	4
Totalt	12 319	12 908	87	102	126	123	342	367

1) Fr.o.m. 1995 ingår inte kostfibrer i kolhydratvärdet.

2) Inkl. konserver och andra beredningar.

3) Smör, Bregott och övrigt matfett.

4) Kaffe, te, kakaopulver, honung, choklad- och konfektyrvaror, vissa såser och glass.

5) Exkl. starköl.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 17.4**Genomsnittlig tillförsel av vissa vitaminer, järn, kalcium och fibrer per person och dag 2005, milligram. Preliminära uppgifter**

*Mean supply of certain vitamins, iron, calcium and fibres per capita and day milligrams.
Provisional data*

	A-vitamin ¹	C-vitamin	Tiamin ²	Järn	Kalcium	Kost-fibrer
Bröd och spannmålsprodukter	114	1	0,9	4,5	112	12
Kött och köttvaror	619	1	0,5	4,2	35	0
Fisk, kräft- och blötdjur ³	36	0	0,0	0,5	19	0
Mjölk	135	4	0,1	0,2	439	0
Grädde och mjölkpulver	63	0	0,0	0,0	21	0
Ost	101	0	0,0	0,1	292	0
Ägg	50	0	0,0	0,4	12	0
Matfett ⁴	309	0	0,0	0,0	7	0
Köksväxter	424	52	0,1	1,3	62	4
Frukt och bär	22	47	0,1	0,7	31	4
Potatis och potatisprodukter	3	14	0,1	0,8	9	3
Socker och sirap	0	0	0,0	0,0	1	0
Andra livsmedel ⁵	30	4	0,0	1,3	83	1
Malt- och läskedrycker (exkl. starköl)	0	0	0,0	0,3	12	0
Totalt livsmedel	1 907	124	2,0	14,5	1 135	23
Alkoholhaltiga drycker	0	0	0,0	0,7	13	0
Totalt	1 907	124	2,0	15,2	1 148	23

1) Redovisning i RE (=retinolekvivalenter). RE=summan av färdigblandad retinol i kosten och vitamin A aktivitet från beta-karoten.

2) B1-vitamin.

3) Inkl. konserver och andra beredningar.

4) Smör, Bregott och övrigt matfett.

5) Kaffe, te, kakaopulver, honung, choklad- och konfektyrvaror, vissa såser och glass.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 17.5

**Försäljning (inkl moms) av livsmedel och drycker inom handeln 2000–2005
(enligt mer detaljerad COICOP), belopp i milj. kr***Turnover (incl. V.A.T) of food and drinks for the retail trade and retail sale of automotive fuel 2000–2005 (by more detailed COICOP), millions SEK*

COICOP	Varugrupp	Försäljning (inkl. moms)					
		Löpande priser			Fasta priser (2000=100) ¹		
		2000	2004	2005	2000	2004	2005
01.1.1	Bröd och övriga spannmåls- produkter	19 138	21 980	22 307	19 138	21 104	21 627
01.1.1.1	Ris	619	644	665	619	646	684
01.1.1.2	Bröd	10 997	13 047	13 130	10 997	12 399	12 563
01.1.1.3	Pastaproducter	1 186	1 554	1 735	1 186	1 494	1 670
01.1.1.4	Bakverk	3 188	3 450	3 611	3 188	3 285	3 462
01.1.1.5	Andra spannmålsprodukter	3 148	3 285	3 167	3 148	3 280	3 247
01.1.2	Kött	19 862	26 116	27 232	19 862	24 551	25 570
01.1.2.1-	Nöt-, gris-, får-, lamm- och viltkött	8 556	10 494	10 483	8 556	9 638	9 396
01.1.2.4,							
01.1.2.7							
01.1.2.5	Torkat, saltat eller rökt kött och ätliga slaktbiprodukter	8 438	12 358	13 637	8 438	11 796	13 168
01.1.2.6	Annat konserverat eller bearbetat kött samt beredningar av kött	2 868	3 264	3 112	2 868	3 116	3 006
01.1.3	Fisk	7 352	8 391	8 698	7 352	7 172	7 327
01.1.3.1-	Fisk och skaldjur (färs, kyld, fryst, torkad, rökt eller saltad)	2 580	3 668	3 988	2 580	2 928	3 041
01.1.3.4	Annan konserverad eller beredd fisk och skaldjur samt beredningar av fisk och skaldjur	4 772	4 723	4 709	4 772	4 244	4 286
01.1.4	Mjök, ost och ägg	19 839	23 920	23 668	19 839	21 826	21 799
01.1.4.1-	Mjök	5 135	5 678	5 685	5 135	5 010	5 004
01.1.4.3							
01.1.4.4	Yoghurt och fil	3 727	4 495	4 211	3 727	3 982	3 760
01.1.4.5-	Ost och andra mjökprodukter	9 539	12 014	12 225	9 539	11 277	11 607
01.1.4.6							
01.1.4.7	Ägg	1 438	1 733	1 547	1 438	1 557	1 427
01.1.5	Oljor och fetter	3 662	3 836	3 900	3 662	3 672	3 817
01.1.5.1	Smör	468	516	498	468	484	476
01.1.5.2,	Margarin och annat fett	2 685	2 702	2 734	2 685	2 601	2 675
01.1.5.5							
01.1.5.3-	Matolja	509	618	668	509	587	666
01.1.5.4							

1) Fastprisberäkningar bygger på uppgifter ifrån KPI utförda på Nationalräkenskapernas varugrupsnivå. Fastprisberäkning är gjord i 2000 års priser.

Källa: SCB, Handel med varor och tjänster.

Tabell 17.5 (forts.)

COICOP	Varugrupp	Försäljning (inkl. moms)					
		Löpande priser			Fasta priser (2000=100) ¹		
		2000	2004	2005	2000	2004	2005
01.1.6	Frukt	8 157	10 420	11 070	8 157	9 025	9 455
01.1.6.1-	Frukt (färsk, kyld eller fryst)	7 300	9 348	9 632	7 300	7 999	8 087
01.1.6.7							
01.1.6.8	Torkad frukt	697	832	1 146	697	796	1 090
01.1.6.9	Konserverad frukt och fruktbaserade produkter	160	240	292	160	230	278
01.1.7	Grönsaker	13 218	15 046	15 190	13 218	14 186	14 272
01.1.7.1-	Grönsaker och potatis (färsk, kyld eller fryst)	8 852	10 338	10 534	8 852	9 635	9 641
01.1.7.4,							
01.1.7.7							
01.1.7.5	Torkade grönsaker	96	114	215	96	108	209
01.1.7.6	Andra konserverade eller behandlade grönsaker	1 959	2 274	2 309	1 959	2 115	2 237
01.1.7.8	Potatisprodukter	2 312	2 320	2 133	2 312	2 328	2 185
01.1.8	Socker, sylt, honung, choklad och konfektyr	15 224	17 593	17 819	15 224	16 795	17 440
01.1.8.1	Socker	937	967	896	937	909	861
01.1.8.2	Sylter och marmelader	987	1 291	1 242	987	1 221	1 221
01.1.8.3-	Konfektyr, choklad och glass	13 299	15 334	15 681	13 299	14 666	15 358
01.1.8.6							
01.1.9	Övriga livsmedel	5 965	6 345	6 253	5 965	6 180	6 249
01.1.9.1	Såser och smaksättningsmedel	2 338	3 835	3 869	2 338	3 751	3 901
01.1.9.2	Salt, kryddor och kryddväxter	124	150	136	124	151	153
01.1.9.3-	Jäst, dessertberedningar och soppor samt övrigt	3 503	2 360	2 248	3 503	2 279	2 195
01.1.9.4							
01.2.1	Kaffe te och chokladdryck	4 501	4 413	4 629	4 501	5 046	5 393
01.2.1.1	Kaffe	3 685	3 500	3 726	3 685	4 148	4 471
01.2.1.2	Te	541	604	606	541	594	619
01.2.1.3	Kakao och chokladpulver	275	309	297	275	304	303
01.2.2	Mineralvatten, läskedrycker, frukt- och grönsaksjuicer	8 195	9 454	9 827	8 195	9 267	9 734
01.2.2.1-	Läskedrycker samt mineral- och källvatten	4 381	5 308	5 732	4 381	5 126	5 568
01.2.2.2							
01.2.2.3-	Juice och saft	3 814	4 146	4 095	3 814	4 141	4 167
01.2.2.4							
02.1	Alkoholhaltiga drycker	24 709	25 629	25 993	24 709	25 632	26 053
02.1.1	Spritdrycker	7 285	6 507	6 372	7 285	6 354	6 223
02.1.2	Vin inkl. cider	10 113	11 734	12 229	10 113	11 963	12 379
02.1.3	Öl	7 312	7 388	7 391	7 312	7 315	7 450
Därav	Öl klass I och II	3 370	2 930	2 811	3 370	2 797	2 723
	Öl klass III	3 939	4 458	4 580	3 939	4 518	4 727

Tabell 17.6**Hushållens konsumtionsutgifter efter ändamål 1995–2006 enligt nationalräkenskaperna (NR), löpande priser, milj. kr***Household final consumption expenditure by purpose according to the National Accounts, current prices*

	COICOP ¹	1995	2000	2003	2004	2005*	2006*
<i>Livsmedel o</i>							
<i>icke alkoholhaltiga</i>							
<i>drycker²</i>	01	120 730	125 708	144 055	146 288	149 372	156 570
<i>Livsmedel</i>	011	109 149	113 777	129 304	132 005	134 476	140 989
Bröd och spannmålsprodukter	0111	18 083	18 603	21 180	21 982	22 306	23 349
Kött	0112	24 438	24 686	25 686	26 577	27 712	29 067
Fisk	0113	6 273	7 657	8 473	8 391	8 697	9 133
Mjölk, ost och ägg	0114	19 163	20 027	23 820	23 990	23 736	24 929
Oljor och fetter	0115	3 712	3 399	3 918	3 837	3 901	4 095
Frukt	0116	9 096	10 109	10 050	10 605	11 267	11 830
Grönsaker	0117	11 913	12 850	15 581	15 248	15 394	16 153
Sötsaker, glass, sylt	0118	12 576	12 486	14 139	15 030	15 210	15 863
Salt, kryddor, såser	0119	3 895	3 960	6 457	6 345	6 253	6 570
<i>Icke alkoholhaltiga</i>							
<i>drycker</i>	012	11 581	11 931	14 751	14 283	14 896	15 581
Kaffe, te, choklad	0121	5 287	4 606	4 440	4 413	4 629	4 852
Läsk, juice, saft	0122	6 294	7 325	10 311	9 870	10 267	10 729
Alkoholhaltiga drycker	021	22 345	24 064	26 781	24 944	25 101	26 374
Sprit	0211	7 846	7 285	7 330	6 384	6 249	6 283
Vin	0212	7 392	9 517	11 317	11 176	11 650	12 378
Öl	0213	7 107	7 262	8 134	7 384	7 202	7 713
Hushållens konsumtionsutgifter totalt		862 146	1 060 457	1 161 793	1 196 849	1 240 860	1 292 707

1) Classification of Individual Consumption by Purpose.

2) Brott i tidsserien mellan 2001 och 2002 beroende på ny varufördelning inom gruppen 01 Livsmedel och icke alkoholhaltiga drycker.

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna.

Tabell 17.7**Hushållens konsumtionsutgifter efter ändamål 1995–2006 enligt nationalräkenskaperna (NR), fasta priser, index (1993=100)***Household final consumption expenditure by purpose according to the National Accounts, fixed prices, index numbers*

	COICOP ¹	1995	2000	2003	2004	2005*	2006*
<i>Livsmedel o icke alkoholhaltiga drycker²</i>	01	103,5	112,2	120,7	123,2	126,5	131,4
<i>Livsmedel</i>	011	103,6	111,9	118,1	121,2	124,1	128,8
Bröd och spannmåls- produkter	0111	104,7	110,1	120,5	125,0	128,2	135,0
Kött	0112	107,1	116,7	114,2	119,0	123,7	127,7
Fisk	0113	103,8	118,0	111,2	111,2	113,9	115,0
Mjölk, ost och ägg	0114	101,9	106,1	115,1	115,8	115,7	121,3
Oljor och fetter	0115	99,6	91,8	102,4	99,6	103,4	108,3
Frukt	0116	100,7	116,7	106,1	109,6	114,3	113,6
Grönsaker	0117	107,0	133,8	147,6	151,1	153,0	156,9
Sötsaker, glass, sylt	0118	98,4	97,6	106,4	112,6	116,8	123,2
Salt, kryddor, såser	0119	101,6	104,7	158,2	157,5	158,6	168,9
<i>Alkohol fria drycker</i>	012	103,3	115,0	146,9	142,8	150,8	157,4
Kaffe, te, choklad	0121	92,3	98,3	109,4	110,5	117,9	121,8
Läsk, juice, saft	0122	112,1	128,7	177,6	169,5	178,2	187,0
<i>Alkoholhaltiga drycker</i>	021	97,3	95,4	105,8	98,6	99,4	104,9
Sprit	0211	86,1	70,8	69,7	60,6	59,3	59,9
Vin	0212	100,2	111,7	137,3	133,7	138,5	147,7
Öl	0213	109,0	111,4	120,6	112,1	111,1	119,6
Hushållens konsumtions- utgifter totalt		102,8	119,9	124,4	127,2	130,2	134,0

1) Classification of Individual Consumption by Purpose.

2) Brott i tidsserien mellan 2001 och 2002 beroende på ny varufördelning inom gruppen 01 Livsmedel och icke alkoholhaltiga drycker.

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna.

18 Livsmedelssäkerhet

Livsmedelssäkerhet är ett begrepp som får allt större uppmärksamhet. Alla delar i livsmedelskedjan har betydelse för livsmedelssäkerheten och helhetsperspektivet "från jord till bord" är viktigt. I detta kapitel redovisas uppgifter om vattenkvalitet, bekämpningsmedelsrester i vegetabilier och exempel på hur man kan visa förekomsten av bakterier (Salmonella och Campylobacter) i olika led av livsmedelskedjan, från djurfoder till antal rapporterade humana sjukdomsfall.

Sammanfattning

Allmänt

Livsmedelssäkerhet och livsmedelskvalitet är två begrepp som under de senaste åren fått mycket uppmärksamhet bl.a. till följd av de stora livsmedelsskandalerna i Europa i slutet av 1990-talet. EU-kommissionen lägger stor vikt vid att konsumenterna ska tillförsäkras livsmedel av hög säkerhet och har nylanserat termen "från jord till bord" som inkluderar hela livsmedelskedjan från primärproduktionen på gården till livsmedelsbutiken. Målsättningen är att garantera konsumenterna livsmedel av hög säkerhet och kvalitet.

Begreppet säkra livsmedel kan definieras med att "livsmedlen inte ska utsätta konsumenten för någon hälsorisk varken på lång eller kort sikt". Hälsorisken kan orsakas av att livsmedlet innehåller, ur riskvärderingssynpunkt, höga halter av icke önskvärda substanser och organismer. Med den definitionen är det i Sverige flera myndigheter som delar på ansvaret att sörja för livsmedlens säkerhet beroende på att olika myndigheter ansvarar för olika delar av produktionskedjan.

Tillgång på statistik

Den statistik som finns om livsmedelssäkerhet har främst tonvikt på icke önskvärda ämnen i livsmedel. Statistiken på området produceras i

huvudsak av Livsmedelsverket. Uppgifterna har dock inte karaktär av reguljär statistik och följer inte fortlöpande utvecklingen av kvaliteten hos t.ex. livsmedel eller det hygieniska tillståndet i livsmedelsbutiker och restauranger.

Undersökningsresultat

Dricksvatten

Enligt Livsmedelsverkets sammanställning har 273 av landets 290 kommuner rapporterat resultat från totalt 3 628 anläggningar under 2005. Totalt utfördes drygt 39 300 mikrobiologiska och drygt 29 900 kemiska analyser. Under året rapporterade knappt hälften av kommunerna anläggningar med anmärkningar på dricksvattenet. Av alla dricksvattenanläggningar hade 9,8 % någon typ av anmärkning 2005. Av **figur 18A** och **tabell 18.1** framgår att den mest förekommande typen av anmärkning var kemiska problem av estetisk/teknisk karaktär (43 %), därefter kom mikrobiologiska anmärkningar av hälsomässig karaktär (35 %) följt av anmärkningar om hälsomässiga kemiska problem (22 %). Enligt **figur 18B** förekommer anmärkningar av mikrobiologisk hälsomässig karaktär och kemiska problem av estetisk/teknisk karaktär i större utsträckning på de större anläggningarna än på de mindre.

Under 2005 rapporterades inga dricksvattenburna sjukdomsutbrott.

Bekämpningsmedelsrester

I Livsmedelsverkets kontrollprogram för bekämpningsmedelsrester i livsmedel av vegetabiliskt ursprung uttogs 2 096 prover under 2005. Av dessa överskred 89 (4,2 %) gällande gränsvärden (**tabell 18.2**). Majoriteten av proverna togs på färska och frusna frukter och grönsaker. I provtagningen kom 73 % av proverna från importerade varor och alla överskridanden härrörde från de importerade varorna.

I **figur 18C** sammanfattas resultaten av genomförda provtagningar under 2005. Endast produkter för vilka minst 10 prov har tagits ingår i redovisningen.

Diagrammet visar att det i första hand var bananer, papaya och citrusfrukter som konstaterades innehålla bekämpningsmedelsrester. Andelen prov med överskridna gränsvärden var dock genomgående liten för citrusfrukterna och bananerna. Överskridna gränsvärden noterades främst för papaya och ananas.

Figur 18D visar att andelen överskridanden av tillåtna gränsvärden för bekämpningsmedelsrester i färska frukter och grönsaker sedan mitten av 1980-talet genomgående varit betydligt högre i importerade produkter än i inhemska.

Under de senaste åren har antalet prov i stickprovskontrollen minskat medan andelen prov som uppvisar resthalter både under och över gränsvärdet visar en ökande trend (**figur 18E**). Tre orsaker kan antas bidra till denna trend. Den första är att provtagningen varierar år från år. Den andra är att analysmetoderna förbättras, att man över tiden letar efter fler substanser och man förmår detektera dem i allt lägre halter. En tredje orsak är förändringar i gränsvärdesbestämmelser vilket då gränserna sänks leder till fler överskridanden. Den ökande andelen prov med halter behöver därför inte tyda på att förekomsten av bekämpningsmedelsrester i våra livsmedel ökar utan kan bero på att man har blivit bättre på att hitta dem.

Under 2005 gjordes en jämförelse mellan olika odlingsformer, konventionell odling, integrerad produktion och ekologisk odling, i fråga om fynd av resthalter (**tabell 18.3**). Samtliga 88 prover med halter över gränsvärdet här-

rörde från konventionellt odlade importerade varor. Av de konventionellt odlade varorna innehöll 46 % resthalter varav de importerade varorna stod för 92 %. Bland de varor som odlats ekologiskt återfanns inga resthalter, varken bland importerade eller inhemskt producerade varor. I den integrerade produktionen var andelen prov med fynd av resthalter lägre än i den konventionella odlingen, 28 % av dessa prover innehöll resthalter men under gränsvärdet.

Den riktade kontrollen omfattade 68 partier av färska frukter och grönsaker. Kontrollverksamheten 2005 resulterade i att totalt 28,2 ton av importerad frukt och grönsaker stoppades för försäljning.

Salmonella

I foderproduktionen togs under 2005 totalt 13 396 prover och av dessa var endast en mycket liten del positiva för *Salmonella* (0,7 %) (**tabell 18.4**). Under de senaste åren har nivån på fynden varit stabilt låg utom år 2003 då man hade ett utbrott i en foderkvarn under sommaren. Under 2005 gjordes den största andelen fynd av *Salmonella* i likhet med tidigare år bland vegetabiliska foderråvaror och det är då främst importerade råvaror som är kontaminerade (majs, soja, raps) (**figur 18F**). Många av fynden av *Salmonella* härrör inte direkt från foderråvaran utan ifrån provtagning av kritiska kontrollpunkter i fabriksmiljön, s.k. miljöprover.

Vid provtagning på gårdar (**figur 18G**) upptäcktes *Salmonella* i 1 fjäderfäbesättning, 13 grisbesättningar och 16 nötbесättningar. Detta bekräftar tidigare års resultat att färre än 0,1 % av de svenska djurbesättningarna är smittade av *Salmonella*.

Även provtagningar vid slakthus, styckningsanläggningar och provtagning av livsmedel i butik visar samma trend då mycket få fynd av *Salmonella* påträffas. Under 2005 utfördes 5 133 analyser på prover av nöt, svin och fjäderfä tagna på styckningsanläggningar och samtliga var negativa. Från landets kommuner rapporterades det in 7 715 analyser i handeln varav 0,3 % var positiva. År 2002 fokuserades provtagning på kött och köttpro-

dukter och då noterades att 10,5 % av alla kycklingprover var positiva för *Salmonella* (**tabell 18.4**). Under 2003 minskade andelen till 0,6 % för att återigen öka under 2004 till 1,4 %. Under 2005 var 4,1 % av proverna positiva avseende *Salmonella* i kyckling. I provtagning av importerade livsmedel av nöt, gris och kyckling har andelen partier som visats positiva minskat från år 2002 då 22 % av samtliga prover var positiva till 7,8 % under 2003. I **figur 18H** kan man även se hur fynden fördelar sig över olika köttslag.

Under 2004 minskade det totala antalet rapporterade fall med *Salmonella* för femte året i rad till 3 562 personer. Även andelen som fått smittan i Sverige var den lägsta sedan 1998, 13 % av alla rapporterade fall (**figur 18I**). De vanligaste misstänkta smittkällorna är mat och vatten (72 %), personkontakter (5 %) och djur (2 %).

Campylobacter

Under 2005 undersöktes 3 067 svenska fjäderfåflockar för förekomst av *Campylobacter* i samband med slakt och av dessa var 376 (12 %) positiva (**tabell 18.5**). I **figur 18J** kan man se en tendens till att andel positiva prov för *Campylobacter* tagna på kycklinggårdar minskat under de fyra senaste åren men det är för tidigt att säga om det är förbättrade hygienrutiner som gett resultat eller om det rör sig om naturliga variationer.

Under 2005 redovisades totalt 537 prover av olika livsmedel företrädesvis tagna i handeln. Av 57 prover färskt kycklingkött befanns 1 (1,2 %) vara infekterat av *Campylobacter*. Övriga varor som provtagits är frukt och grönt, där 2 av 209 prover var positiva, och färdiglagade rätter där alla 271 prover var fria från smitta (**tabell 18.5**). Jämfört med tidigare år visar andelen fynd av *Campylobacter* i kycklingkött provtaget i butik på en kraftig minskning (**figur 18K**).

Under 2004 rapporterades totalt 6 167 fall av human *Campylobacter*smitta. Av dessa hade 34 % ådragit sig smittan i Sverige (**figur 18L**). Det totala antalet fall av smitta har visat på en sjunkande trend de senaste tre åren men

andelen som smittas i Sverige under samma period har ökat.

Om statistiken

Dricksvatten

Landets producenter av dricksvatten har ansvaret att tillhandahålla en produkt av hög kvalitet och för att uppnå detta sker regelbundna kontroller i enlighet med Livsmedelsverkets dricksvattenföreskrift. Kvalitetskontroller görs dels i egenkontrollprogram dels av kommunens tillsynsmyndighet. Resultaten rapporteras sedan till Livsmedelsverket som sammanställer data för hela landet. Den 25 december 2003 trädde nya dricksvattenföreskrifter i kraft vilket medför svårigheter att göra jämförelser bakåt i tiden på vissa parametrar.

Bekämpningsmedelsrester

Livsmedelsverket har ett löpande kontrollprogram för bekämpningsmedelsrester i livsmedel av vegetabiliskt ursprung (färska och frusna frukter och grönsaker, processade, konserverade och torkade livsmedel av frukt och grönt, spannmål, baljväxter, oljeväxter och nötter). I vilken mängd varje varugrupp och enskild vara ska undersökas bestäms med hänsyn tagen bl.a. till konsumtionsmängd, om produkten äts med eller utan skal och kännedom från tidigare år om höga halter. Analyserna förmår detektera 239 pesticider (aktiva substanser).

I det nationella programmet ingår EU:s koordinerade program som omfattar päron, bönor, potatis, morötter, apelsiner, mandariner, slanggurka, spenat och ris. Totalt uttogs för denna undersökning 529 prov och EU:s gränsvärden överskreds i 20 fall (3,8 %). Kommissionen sammanställer och publicerar resultaten för medlemsländerna på sin webbplats.

Resultatredovisningen har anpassats till de av EU fastställda tillåtna högsta gränsvärdena för olika pesticider (Maximum Residue Limits, EC-MRLs).

Salmonella

Sedan 1961 finns kontrollprogram för att förhindra spridning av *Salmonella* i Sverige,

kontrollprogrammet övervakas av Jordbruksverket och Livsmedelsverket. Programmen kontrollerar hela livsmedelskedjan från djurfoder till vara i butik.

I foderproduktionen sker provtagningen enligt speciella regler och frekvenser beroende på vad för djurslag fodret är ämnat för. Utöver obligatoriska prover tas ofta frivilliga prover.

Djurbesättningar. Ägg- och köttproducerande fjäderfä provtages regelbundet av veterinärer. För nöt och svin genomförs provtagning inom det frivilliga *Salmonella*-programmet. Skulle man upptäcka smitta spärras gården av och restriktioner införs för att hindra smittospridning. Är det en fjäderfäflock som drabbats slaktas dessutom hela flocken innan gården spärras och desinficeras. För samtliga djurslag undersöks fodret som ett led i att spåra smittokällan.

Provtagning av livsmedel sker på slakterier och styckningsanläggningar där provtagningens omfattning beror på slakteriets kapacitet och utförs av en besiktningsveterinär. På slaktkroppar tas dels prover på lymfan som visar om djuret bär på en infektion, dels svabbprover som vid fynd av *Salmonella* är en indikation på kontaminering vid slakt. Vid positiva prover vidtas åtgärder för att förbättra hygienrutinerna. I handeln är det kommunerna som ansvarar för provtagningen och det tas prov av ej tillredda köttvaror såväl som beredda produkter, färdiglagad mat, ost och mejeriprodukter, glass, ägg, fisk och skaldjur.

Samtliga livsmedel där *Salmonella* påträffas bedöms som otjänliga för konsumtion och destrueras alternativt skickas tillbaka till ursprungsland om det rör sig om importerade varor. Det inleds också en undersökning för att försöka spåra smittkällan och åtgärder tas för att hindra vidare spridning.

Infektion av *Salmonella* hos människor är anmälningspliktiga. Vid samtliga anmälda fall sker undersökningar för att spåra smittan samt provtagning på även personer i den insjuknades närhet.

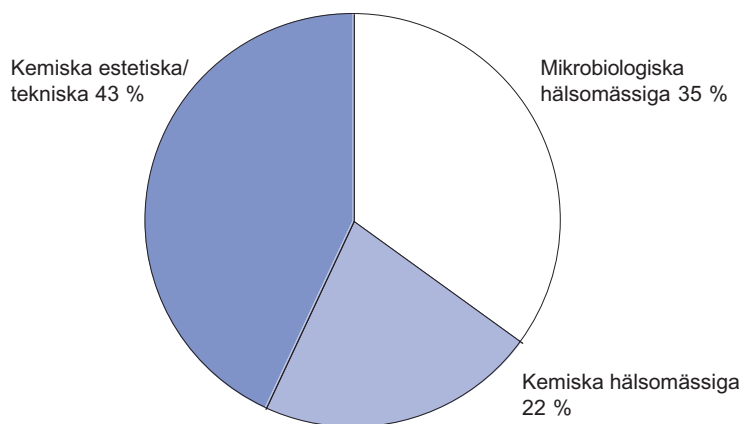
Campylobacter

Undersökningar över förekomst av *Campylobacter* i fjäderfäflockar har pågått sedan 1991 men 2001 förändrades programmet varför det inte är meningsfullt att göra jämförelser längre tillbaka i tiden. För *Campylobacter* i livsmedel finns inget officiellt kontrollprogram utan information samlas in via olika projekt Livsmedelsverket driver tillsammans med kommuner och andra parter. *Campylobacter*smitta är den vanligaste orsaken till inhemsk mag-/tarmsjukdom och de vanligaste smittvägarna är livsmedel och vatten.

Annan publicering

En fördjupning av resultaten från provtagningarna av dricksvatten och bekämpningsmedelsrester i livsmedel finns i respektive årsrapport som finns tillgängliga på Livsmedelsverkets hemsida (www.slv.se). Rapporten om dricksvatten heter "Rapportering av dricksvatten 2005, rapport nr 12/2006". I rapporten om bekämpningsmedelsrester ("The Swedish Monitoring of Pesticide Residues in Food of Plant Origin 2005") finns bl.a. uppgifter om vilka kemikalier som spårats samt ursprungsland för de importerade produkter som undersökts.

Rapporten om *Salmonella*, *Campylobacter* och andra zoonoser ("Trends and sources of zoonoses and zoonotic agents in humans foodstuffs, animal and feedingstuffs") som kommer ut en gång per år finns på Statens Veterinärmedicinska Anstalts hemsida (www.sva.se).

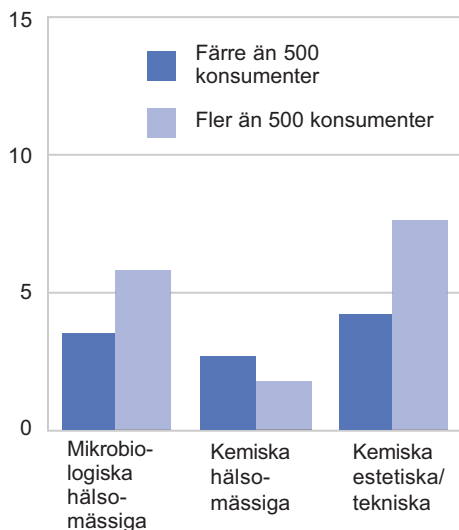
Figur 18A**Frekvensen av olika anmärkningar¹ efter provtagning på dricksvatten 2005, procent***Percentage of various remarks in drinking-water*

1) Inga anmärkningar för gruppen Mikrobiologiska estetiska/tekniska.

Källa: Livsmedelsverket.

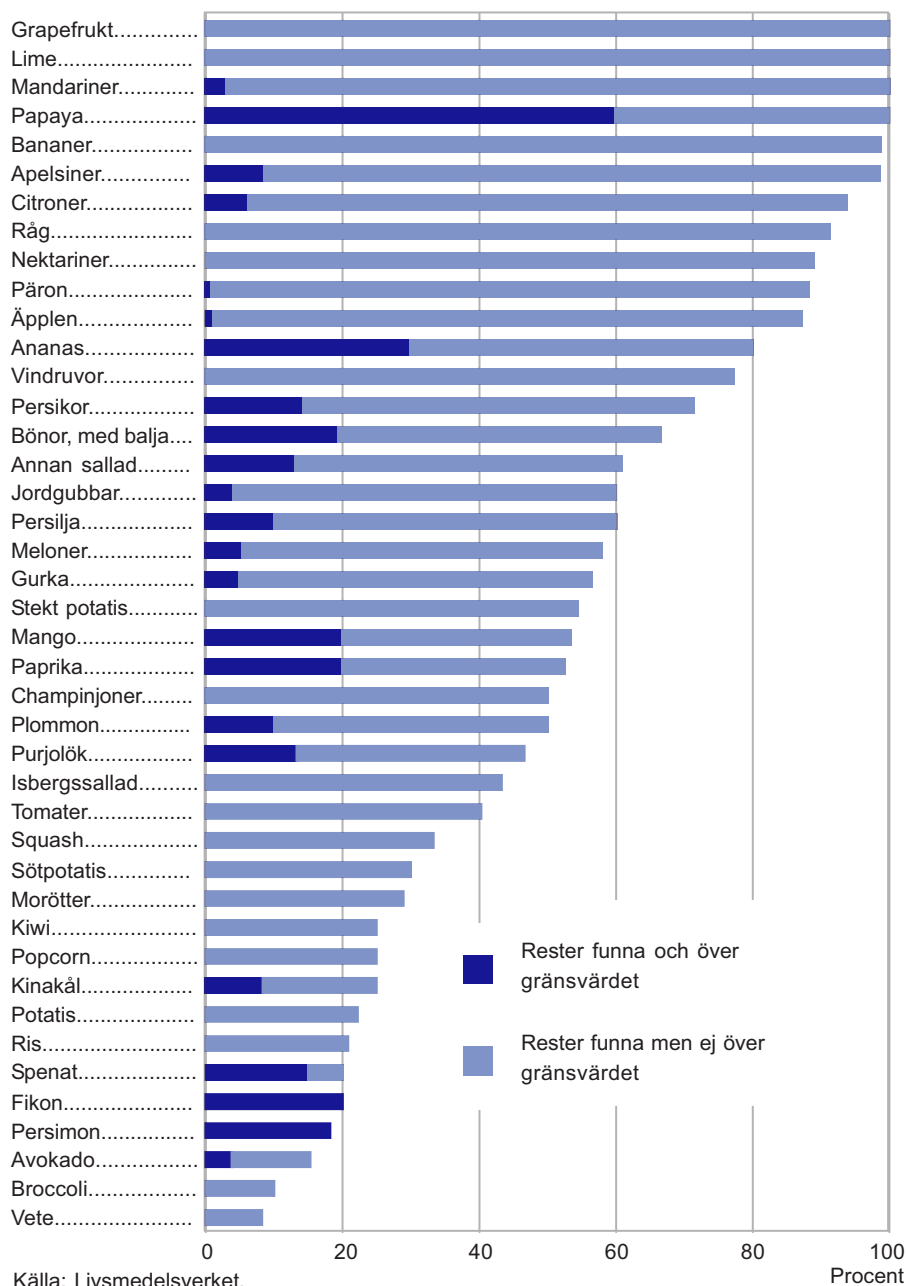
Figur 18B**Andel anmärkningar efter provtagning 2005 på dricksvattenanläggningar fördelade efter antal konsumenter på anläggningen, procent***Percentage of remarks at drinking-water structures distributed by numbers of consumers at the structure*

Procent

1) Inga anmärkningar för gruppen Mikrobiologiska estetiska/tekniska

Källa: Livsmedelsverket.

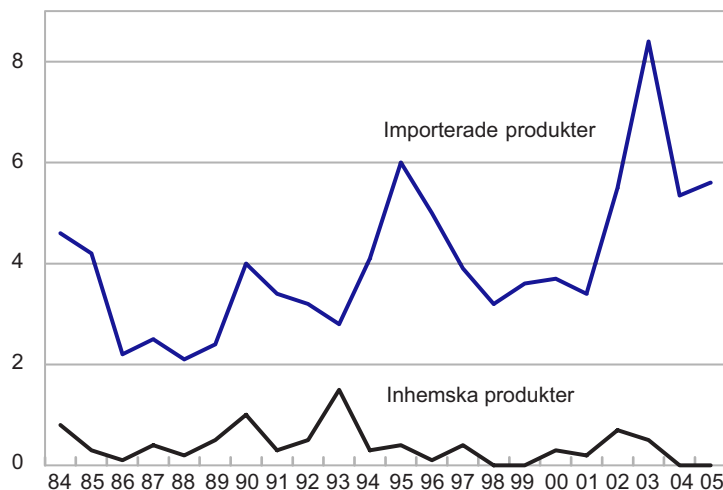
Figur 18C**Andel prov med förekomst av bekämpningsmedelsrester i färsk eller frusen frukt och grönsaker, vegetabiliska konserver samt spannmål och spannmålsprodukter 2005, procent***Percentage of samples with pesticide residues in fresh or frozen fruit and vegetables, canned vegetables and cereals*

Figur 18D

Andel överskridanden av gränsvärdena för tillåtna bekämpningsmedelsrester i färska frukter och grönsaker 1984–2005. Inhemska respektive importerade produkter, procent

Percentage of exceeded limit values for residues of pesticides in fresh fruit and vegetables. Domestic and imported products respectively

Procent

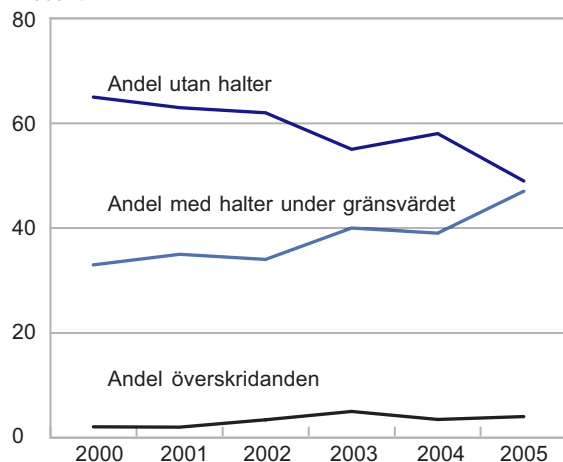
Källa: Livsmedelsverket.

Figur 18E

Fördelning av prov med eller utan halter av bekämpningsmedelsrester i stickprovskontrollen 2000–2005, procent

Distribution of samples with or without residues of pesticides (The Swedish Monitoring of Pesticides Residues in Food of Plant origin)

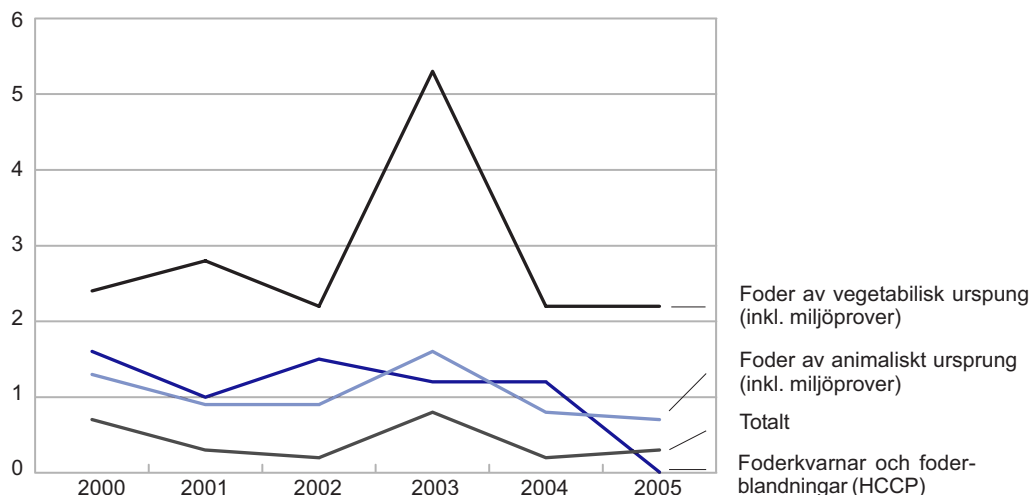
Procent

Källa: Livsmedelsverket.

Figur 18F**Andel fynd av *Salmonella* i den svenska foderproduktionen 2000–2005 totalt och fördelat på typ av foderråvara, procent***Percentage of finds of *Salmonella* in the Swedish fodder production in total and distributed by type of fodder primary product*

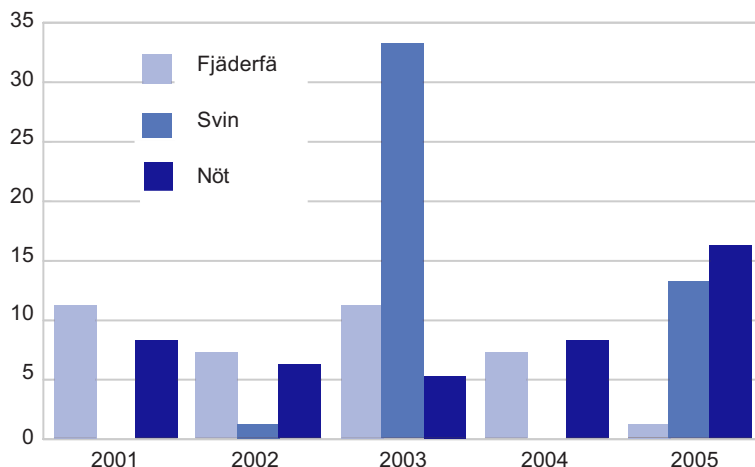
Procent

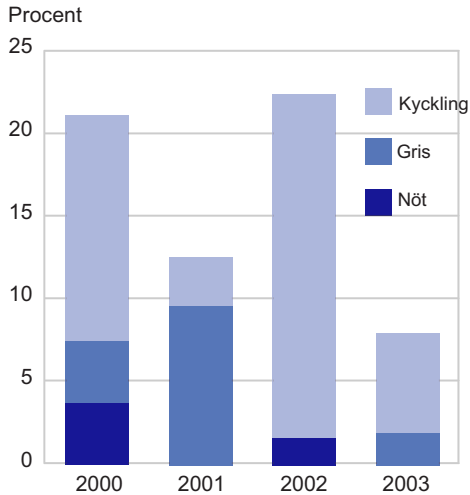
Källa: Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA).

Figur 18G**Antal besättningar av olika djurslag som infekterats av *Salmonella* 2001–2005***Number of herds of different kind of animals infected by *Salmonella**

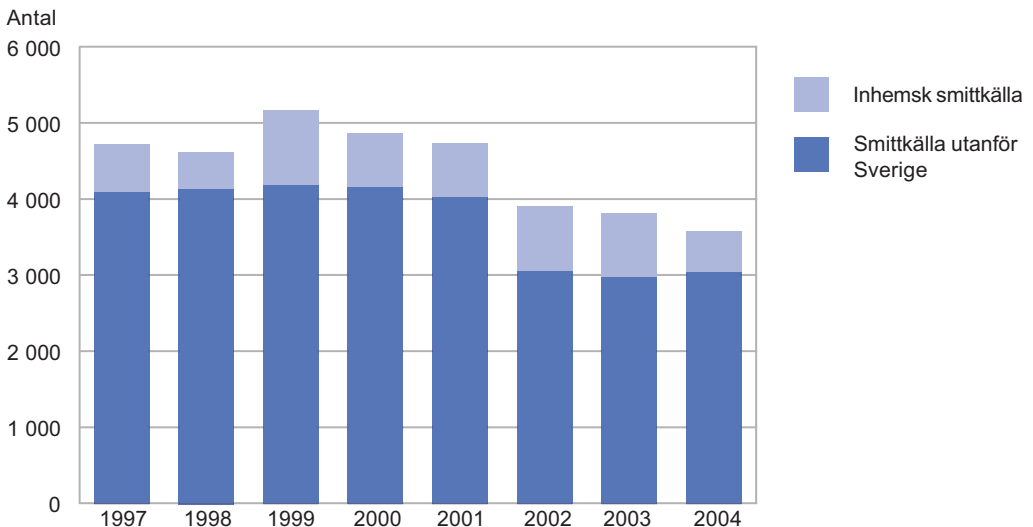
Antal

Källa: Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA).

Figur 18H**Andel fynd av *Salmonella* i importerade livsmedel av nöt, gris och kyckling 2000–2003, procent***Frequency of finds of Salmonella in imported foodstuffs of cattle, pigs and chickens*

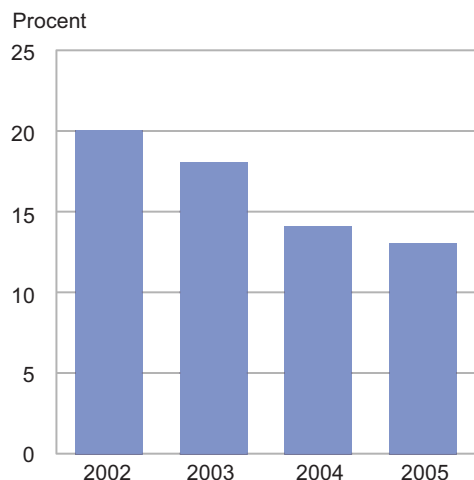
Källa: Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA).

Figur 18I**Antal rapporterade fall av human *Salmonella*-infektion i Sverige 1997–2004***Number of reported cases of human infections of Salmonella in Sweden*

Källa: Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA).

Figur 18J
Andel positiva prov för
***Campylobacter* tagna på kyckling-**
gårdar 2002–2005, procent

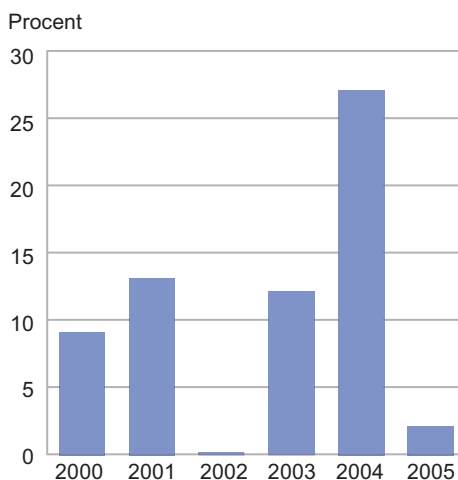
Frequency of positive samples of
Campylobacter from chickenfarms

Källa: Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA).

Figur 18K
Andel positiva prov för *Campylobacter*
tagna på kycklingprodukter i butik
2000–2005, procent

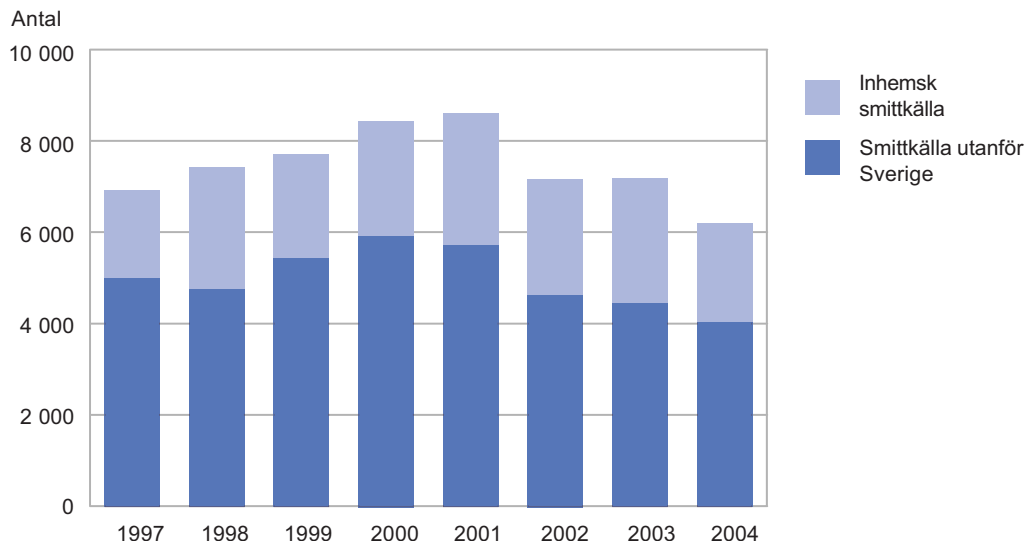
Frequency of positive samples of
Campylobacter on chickenproducts in
retail trade

Källa: Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA).

Figur 18L
Antal rapporterade fall av human *Campylobacter*-infektioner i Sverige
1997–2004

Number of reported cases of human infection caused by Campylobacter in Sweden

Källa: Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA).

Tabell 18.1**Antal dricksvattenanläggningar med anmärkning uppdelat på typ av anmärkning 2005***Number of drinking-water structure with remarks distributed by type of remark*

Typ av anmärkning	Konsumenter per anläggning									
	<50		50–499		500–5000		>5000		Totalt	
	Antal anläggningar	Procent	Antal anläggningar	Procent	Antal anläggningar	Procent	Antal anläggningar	Procent	Antal anläggningar	Procent
Mikrobiologisk (hälsomässig)	47	2,7	50	4,5	27	5,0	18	7,4	142	3,9
Mikrobiologisk (estetisk, teknisk)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kemisk (hälsomässig)	30	1,7	45	4,0	11	2,0	2	0,8	88	2,4
Kemisk (estetisk, teknisk)	49	2,8	69	6,2	42	7,8	17	7,0	177	4,9
Antal anläggningar med anmärkning ¹	111	6,4	145	13,0	70	13,0	31	12,7	357	9,8
Antal anläggningar, totalt	1 732		1 112		540		244		3 628	

1) Samtliga anläggningar som haft anmärkning, en del anläggningar har haft flera anmärkningar.

Källa: Livsmedelsverket.

Tabell 18.2**Resultat av det svenska kontrollprogrammet för pesticidrester i livsmedel av vegetabiliskt ursprung 2000–2005***Results from the Swedish Monitoring of Pesticide Residues in Food of Plant Origin*

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Antal prov	3 301	2 897	2 297	2 352	2 280	2 096
Inhemskt produkter	1 100	865	636	727	635	561
Importerade produkter	2 201	2 032	1 661	1 625	1 645	1 535
Prov utan halter	2 145	1 829	1 428	1 298	1 313	1 033
Prov med halter	1 087	1 011	790	936	887	974
Prov med halter >MRL ¹	69	57	79	118	80	89
Inhemskt produkter	2	1	3	2	0	1
Importerade produkter	67	56	76	116	80	88

1) MRL=Maximum Residue Limit.

Källa: Livsmedelsverket.

Tabell 18.3**Antal prov uppdelat på förekomsten av resthalter av pesticider i frukter, grönsaker, spannmål och spannmålsprodukter från olika odlingsformer 2005***Number of samples with or without residues of pesticides in fruits, vegetables, cereals and cerealproducts distributed by type of farming*

Produktionstyp	Antal prov	Inga halter	Halter≤MRL ¹	Halter>MRL ¹
Ekologisk				
Inhemska produkter	5	5	–	–
Importerade produkter	15	15	–	–
Integrerad				
Inhemska produkter	195	140	55	–
Importerade produkter	1	1	–	–
Konventionell				
Inhemska produkter	361	285	75	1
Importerade produkter	1 519	587	844	88

1) MRL=Maximum Residue Limit.

Källa: Livsmedelsverket.

Tabell 18.4**Resultat av det svenska kontrollprogrammet för *Salmonella* efter provtagning i olika led i livsmedelsproduktionen under åren 2000–2005***Results for Salmonella in the Swedish Reporting and Monitoring system in different parts of the foodstuff production*

	Antal prov (Antal positiva prov)					
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
<i>Foder</i>						
Kvarnar och blandningar (HCCP)	8 336 (59)	7 974 (26)	8 514 (21)	9 548 (78)	8 456 (21)	8 409 (25)
Animaliskt ursprung (inkl. miljöprover)	9 004 (140)	5 084 (53)	3 975 (58)	3 477 (40)	3 521 (41)	1 939 (1)
Vegetabiliskt ursprung (inkl. miljöprover)	1 843 (44)	1 850 (52)	2 185 (48)	2 508 (133)	2 656 (59)	3 048 (67)
<i>Provtagning på slakthus</i>						
Nöt	6 811 (5)	6 488 (1)	6 271 (0)	6 461 (3)	6 945 (0)	6 594 (3)
Svin	13 439 (13,6)	13 128 (9)	12 822 (7)	12 485 (3)	11 913 (0)	11 511 (11)
Fjäderfä	3 882 (0)	4 243 (0)	4 466 (3)	4 209 (0)	3 730 (2)	3 506 (0)
<i>Provtagning på styckningsanläggning</i>						
Nöt och svin	4 454 (0)	4 311 (0)	4 478 (0)	4 411 (0)	4 474 (0)	4 119 (0)
Fjäderfä	1 074 (0)	1 121 (0)	1 146 (0)	1 130 (0)	1 025 (0)	1 014 (0)
<i>Provtagning i butik</i>						
Nöt och fläsk	2 834 (1)	3 493 (14)	2 087 (21)	2 099 (7)	2 386 (0)	.. ¹ ..
Fjäderfä	374 (1)	292 (4)	421 (44)	312 (2)	286 (4)	196 (8)
Övriga djurslag	28 (0)	23 (0)	39 (0)	36 (0)	26 (0)	.. ¹ ..
Ägg	50 (0)	54 (0)	39 (0)	37 (0)	– –	34 (0)
Ost och mejeriprodukter	298 (0)	438 (2)	345 (0)	309 (0)	239 (0)	64 (3)
Fisk och skaldjursprodukter	688 (0)	887 (2)	643 (1)	569 (0)	515 (2)	379 (0)
Frukt och grönsaker	655 (0)	926 (1)	2 139 (26)	642 (1)	1 022 (2)	619 (7)
Glass och efterrätter	868 (0)	662 (0)	1 332 (0)	917 (0)	1083 (0)	596 (0)
Preparerad mat, övrigt	3 744 (1)	4 846 (31)	4 983 (12)	5 246 (7)	4 454 (0)	4 008 (0)
<i>Summa butik</i>	9 539 (3)	11 621 (54)	12 028 (104)	10 167 (17)	10 011 (11)	7 715 (26)

1) "Nöt och fläsk" och "Övriga djurslag" redovisas inte separat detta år.

Källa: Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA).

Tabell 18.5**Resultat från provtagning och analys efter *Campylobacter* 2000–2005***Results from sampling and analysis of Campylobacter*

	Antal prov (Antal positiva prov)					
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
<i>Provtagning på gård</i>						
Fjäderfä	3 969 (392) ¹	4 220 (682) ¹	3 842 (760)	3 224 (566)	3 019 (429)	3 067 (376)
<i>Provtagning i butik</i>						
Nöt	1 543 (0)	31 (0)	16 (0)	39 (0)	– –	– –
Fjäderfä	858 (80)	114 (15)	28 (0)	466 (57)	55 (15)	57 (1)
Preparerad mat	39 (0)	65 (0)	99 (1)	52 (0)	271 (0)	271 (0)
Övrigt	328 (0)	24 (0)	25 (0)	40 (0)	209 (2)	209 (2)

1) Ej jämförbar med 2002 års värden eller senare p.g.a. förändrad provtagning.

Källa: Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA).

19 Priser på livsmedel

Kapitel 19 innehåller information om

- *Detaljhandelspriser för vissa livsmedel*
- *Konsumentprisindex för livsmedel*
- *Jordbrukets prisindex*

Sammanfattning

Detaljhandelspriser

I **tabell 19.1** visas genomsnittliga priser för ett antal olika livsmedelsprodukter. Redovisningen har som syfte att visa den allmänna prisnivån för dessa produkter under senare år.

Urvalet av prisnoteringsställen förnyas årligen, vilket inverkar på jämförbarheten av genomsnittliga priser mellan olika år. Den pristatistik som SCB publicerar avser huvudsakligen indextal. Vid indexberäkningarna elimineras effekterna av urvalsbyten. Index – och inte priser – bör därför användas vid studier av prisutvecklingen (se nedan).

Konsumentprisindex

Enligt **tabell 19.2** har livsmedelspriserna sedan 1980 ökat med 149 % medan den allmänna prisnivån (totalindex) stigit med 184 % under samma period. Prisutvecklingen för livsmedel har under senare år varit långsammare än utvecklingen av den allmänna prisnivån.

I **figur 19A** visas utvecklingen mellan 1980 och 2006 för några livsmedel. Fram till början av 1990-talet var prisutvecklingen för livsmedel snabbare än utvecklingen av den allmänna prisnivån för att sedan under senare år ha en långsammare utveckling.

Justeringar av momssatsen för livsmedel under 1990-talet har bidragit till den långsammare utvecklingen av livsmedelspriserna:

- Den 1 januari 1992 sänktes momsen på livsmedel från 25 till 18 %, vilket motsvarade en prissänkning med 5,6 %. Den höjdes till 21 % den 1 januari 1993, vilket motsvarade en prishöjning med 2,5 %.

- Den 1 januari 1996 sänktes momsen på livsmedel från 21 till 12 %, vilket motsvarar en prissänkning med 7,4 %.

Jämfört med 1980 har prisutvecklingen på livsmedel varit långsammast för kaffe och andra alkoholfria drycker, för grönsaker, för oljor och fetter, mineralvatten, läskedrycker, frukt och grönsaksjuice, frukt samt för kött. Till de varugrupper där priserna har ökat snabbare är priserna generellt hör bl.a. fisk, sötsaker och glass, spritdrycker samt vin.

Den allra snabbaste prisutvecklingen kan noteras för restaurangpriserna som ökat med 298 % sedan basåret 1980. Till denna höjning bidrar momsbeläggningen av serveringstjänster med 21 % den 1 januari 1993 och höjningen av restaurangmomsen till 25 % den 1 januari 1995.

Jordbrukets prisindex

Utvecklingen av jordbrukets olika prisindex redovisas utförligt i kapitel 10. I **tabell 19.3** lämnas ett sammandrag av utvecklingen för några av de olika indexserierna. Kostnaderna för att ta fram produkter (PM-index) inom jordbruket har stigit med 18,5 % sedan basåret 2000. Avräkningspriserna (A-index) har under samma

period ökat med 2,9%. Konsumentpriserna för sådana jordbruksprodukter som odlas i Sverige, jordbruksreglerade livsmedel, har ökat 6 % sedan basåret 2000 (KPI-J inklusive moms). Index för ”ej jordbruksreglerade livsmedel inklusive moms” har under samma period stigit med 6 %. Konsumentprisindex totalt (KPI-totalt) steg under samma tidsperiod med 9 % och om jordbruksreglerade grödor inte tas med (KPI exkl. jordbruksreglerade livsmedel) blir ökningen av index istället 9,2 %.

Om statistiken

Detaljhandelspriser

Den statistik som publiceras om genomsnittliga livsmedelspriser i konsumentledet baseras på det underlag som samlas in för konsumentprisindex. Denna prisinsamling kan av praktiska skäl inte omfatta alla livsmedelsvaror som konsumeras. För de tre stora dagligvarublocken – ICA, KF och Axfood – dras slumpmässiga urval om vardera drygt 400 varuvarianter, exklusive vissa färskvaror. För färskvarorna färskt bröd, färsk fisk, färsk frukt och färska grönsaker insamlas priser på ett urval av s.k. representantvaror. Detta urval görs selektivt med målsättningen att erhålla bästa möjliga representativitet.

Prisuppgifter samlas in varje månad av SCB:s intervjuare vid besök i ett slumpmässigt urval av ca 45 butiker.

Konsumentprisindex

Konsumentprisindex (KPI) avser att mäta hur konsumentpriserna i genomsnitt utvecklar sig för hela den privata inhemska konsumtionen. Indexberäkningarna skall avse den genomsnittliga prisutvecklingen för en konsumtion med över tiden lika standard. De priser som mäts är de som konsumenten faktiskt betalar och som påverkas av bl.a. ändringar i indirekta skatter (moms) och subventioner.

Förekommande s.k. extrapriser noteras i index, men däremot ej värdet av rabattkuponger och prestationsberoende rabatter. Selektivt lämnade rabatter, exempelvis mot uppvisande

av medlemskort samt återbäring, beaktas inte.

Den relativa betydelsen av de i indexen ingående representantvarorna beaktas genom vägningstal. Dessa vägningstal visar hur stor värdemässig andel som olika varor och varugrupper representerar av den totala privata inhemska konsumtionen enligt SCB:s nationalräkenskaper. Beräkningarna baseras på ett butiksurval och ett urval av varor/varuvarianter med under året fasta vikter. Inför varje ny årslänk uppdateras dessa urval och vägningstal. Därigenom mäts prisutvecklingen hela tiden i butiker och på varor som är representativa för det aktuella konsumtionsmönstret. Den direkta effekten på hushållens kostnader för livsmedel av exempelvis under året etablerade lågprisalternativ påverkar dock inte index.

Konsumentprisindex är ett kedjeindex med årslänkar. Fram till och med 2004 gällde att varje årslänk beräknades med december föregående år som bas. Från och med 2005 har en ny indexkonstruktion införts i KPI som innebär att index kedjas från år till år istället för december–december. Beräkningarna är upplagda för att möjliggöra prisjämförelser såväl på kort som lång sikt.

Fr.o.m. år 2000 infördes en ny indelning av varuklasserna. Klassificeringen, COICOP (Classification of Individual Consumption by Purpose), är en internationell klassificering av hushållens privata konsumtion. Indexetal enligt COICOP finns framtagna bakåt till 1980.

Efter att KPI för en viss månad offentliggjorts, sker ett formellt fastställande av totalindextalet. Det omprövas därefter inte och gäller således i alla sammanhang där man i lagar, förordningar och avtal hänvisar till konsumentprisindex. Vid några tillfällen har det skett missstag vid upprättandet av beräkningsunderlaget, som inneburit att indexetalen gett en i någon mån missvisande bild av prisförändringen. I SCB:s publicering redovisas dels de oreviderade fastställda totalindexetalen och dels reviderade s.k. *skuggindexetal* för KPI totalt samt reviderade indexetal för produktgrupper, konsistenta med *skuggindexetalen*. I tabell 19.2 sker för KPI totalt enbart redovisning av *skuggindexetal*.

Jordbrukets prisindex

Innan livsmedelsråvaran blivit en konsumtionsduglig produkt skall den passera de olika leden i livsmedelskedjan, där den undergår olika slag av prishöjande bearbetningar och förändringar. Härtill kommer kostnaden för distributionen av varan. Det pris som primärproducenten får ut för sin produkt är alltså betydligt lägre än priset för den slutlige konsumenten.

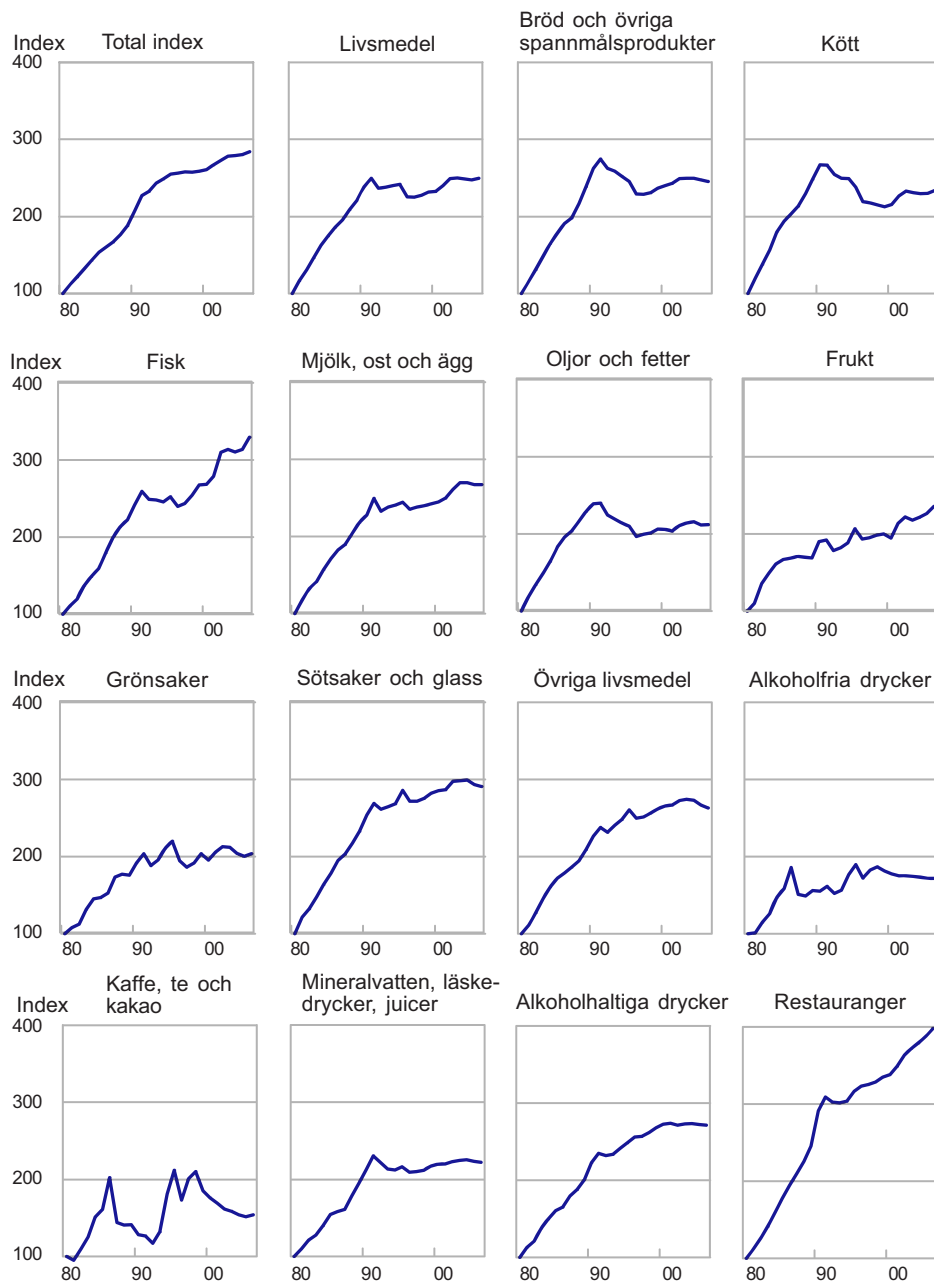
På jordbruksområdet administrerar Jordbruksverket ett indexsystem med syfte att möjliggöra jämförelser mellan jordbruksprodukternas prisutveckling i olika produktions- och handelsled. Även indextal avseende prisutvecklingen på jordbrukets produktionsmedel ingår i systemet. Beräkningarna har fr.o.m. 2004 år 2000 som basår (tidigare 1995). Indextalen beräknas per månad. Indexsystemet beskrivs utförligt i kapitel 10.

Annan publicering

Konsumentprisindex redovisas månatligen och publiceras av SCB i Statistiska meddelanden i serie PR 14, "Konsumentprisindex". Publicering sker också i databas som kan nås från SCB:s webbplats www.scb.se.

I serie JO 46 publiceras "Prisindex på livsmedelsområdet, årsstatistik". Fr.o.m. 2002 publiceras månadsstatistik i Statistiska meddelanden serie JO 49 "Prisindex och priser inom livsmedelsområdet". Fram t.o.m. 2001 publicerades indexberäkningar i publikationsserien "Priser, prisindex, produktion och utrikeshandel inom livsmedelsområdet – Månadsstatistik". Publicering sker på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se under rubriken Statistik och på SCB:s webbplats www.scb.se.

Diagram 19A
Konsumentprisindex 1980–2006 (1980 = 100)
Consumer Price Index

Källa: SCB, Konsumentprisindex.

Tabell 19.1**Konsumentpriser för vissa livsmedel. Årsmedelpriser, kr***Average yearly retail prices for selected foods*

	Kvantitet	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Vetemjöl	2 kg	9,30	9,40	9,50	9,60	9,90	9,50	9,40
Knäckebröd	400 g	13,40	13,90	15,10	15,10	14,90	15,40	15,10
Vetelängd	350 g	17,40	17,80	18,50	18,30	..	19,60	19,90
Nötkött, stek	1 kg	77,20	81,70	82,60	82,80	80,00	82,10	84,00
Nötkött, högrev	1 kg	58,10	63,40	63,20	62,70	62,30	67,30	69,80
Köttfärs, enbart av nöt	1 kg	43,90	51,50	51,50	52,40	50,60	54,10	57,50
Mellankalvstek	1 kg	118,90	117,90	129,80	132,00	109,90	111,80	122,30
Fläskkotlett	1 kg	56,60	56,50	56,90	56,00	53,70	55,50	57,70
Skinka, rökt, i skivor	1 kg	130,60	142,40	145,10	136,40	123,50	129,90	131,50
Blodpudding	1 kg	22,10	24,00	24,70	23,70	22,70	21,00	20,20
Falukorv	1 kg	40,60	43,40	43,50	38,90	33,40	32,50	29,90
Kyckling, djupfryst	1 kg	24,50	23,80	24,60	23,40	22,10	22,40	22,70
Sill/strömming, färsk	1 kg	33,60	36,50	41,90	39,90	41,60	44,10	44,10
Torskfilé, färsk	1 kg	89,60	97,40	113,90	119,30	109,00	114,50	117,00
Torskfilé, djupfryst	400 g	33,90	33,20	37,00	35,30	33,20	28,30	29,20
Mjök, 3 % fetthalt	1 l	6,40	6,60	6,90	7,30	7,20	7,20	7,20
Filmjök	1 l	7,60	7,70	8,10	8,60	8,50	8,50	8,50
Ägg, lösvikt	1 kg	18,80	18,40	19,90	21,70	23,10	21,50	21,40
Ost, herrgårds-	1 kg	62,60	62,00	64,90	67,70	66,40	66,40	65,50
Smör	500 g	21,70	21,50	22,30	22,70	22,80	22,50	21,90
Hushållsmargarin	500 g	11,80	12,00	12,00	12,60	12,60	11,90	10,20
Potatis	2 kg	14,20	14,80	16,20	17,00	17,10	15,60	16,60
Morötter, tvättade	500 g	5,60	6,40	6,90	6,70	6,50	6,50	6,30
Lök, gul	1 kg	5,80	7,30	8,80	8,00	8,50	7,80	8,30
Tomater	1 kg	22,10	21,50	26,10	25,70	21,70	24,00	23,30
Gurka	1 kg	20,60	20,30	21,20	22,00	19,00	21,00	22,50
Salladskål	1 kg	12,30	15,40	18,80	17,80	16,80	18,20	21,60
Apelsiner	1 kg	10,70	13,10	13,40	13,80	14,40	13,80	14,80
Päron	1 kg	13,70	15,40	16,60	16,30	16,80	16,00	17,90
Kaffe	500 g	30,50	28,80	27,30	26,20	25,00	24,60	25,60
Strösocker	1 kg	9,45	9,60	9,95	10,10	10,05	9,85	9,85
Läskedryck	1/3 l	3,50	3,60	3,70	3,50	3,40	3,30	3,20
Renat brännvin	1/1 but.	201,70	204,00	204,00	204,00	205,00	205,00	200,10
Öl, klass II, 3,5 %	1/2 l	9,80	9,90	10,30	10,40	10,50	10,30	9,50

Källa: SCB, Konsumentprisindex.

Tabell 19.2**Konsumentprisindex (KPI)¹, vissa livsmedelsvarugrupper enligt COICOP, skuggindex² (1980=100)***Consumer Price Index, different groups of food products according to COICOP, shadow index numbers*

	Total-index	Varav Livs- medel	Varav							
			Bröd och övriga spann- måls- pro- dukter	Kött	Fisk	Mjök, ost och ägg	Oljor och fetter	Frukt	Grön- saker	Söt- sake och glass
2006	284,22	249,34	245,60	233,69	329,47	267,49	212,00	235,77	203,65	290,83
2005	280,41	247,27	247,38	230,16	313,48	267,51	211,62	226,43	200,67	293,61
2004	279,14	248,89	249,54	229,61	310,39	269,83	215,63	221,83	204,22	299,38
2003	278,11	249,96	249,30	230,90	313,68	269,91	214,30	218,02	212,18	298,32
2002	272,85	248,99	249,16	232,81	309,82	261,08	210,93	221,90	213,07	297,52
2001	267,09	240,16	243,04	227,01	278,85	250,11	204,05	213,69	205,76	286,80
2000	260,81	232,36	240,13	215,45	268,37	245,10	205,91	194,67	195,52	285,54
1999	258,49	231,80	236,64	212,59	267,56	242,55	206,42	200,03	203,84	282,01
1998	257,30	227,37	230,67	215,20	254,22	239,80	201,34	198,16	191,80	275,66
1997	257,99	225,13	228,76	217,80	243,52	238,21	199,57	195,15	186,26	271,70
1996	256,30	225,60	229,23	219,15	239,92	235,22	196,54	193,56	194,68	271,67
1995	254,94	241,83	245,47	238,19	252,22	244,41	209,90	206,64	219,80	285,84
1994	248,83	239,76	251,93	249,04	245,78	240,86	214,03	188,44	211,13	268,42
1993	243,57	238,07	258,58	249,53	248,16	238,52	218,89	182,33	196,04	264,92
1990	207,58	238,52	262,50	267,10	241,59	228,18	239,08	190,11	191,57	254,25
1985	153,75	174,97	178,74	193,95	159,15	171,72	183,63	166,73	147,05	178,34

1) KPI fastställs och publiceras med två decimaler från januari 2006. Decimalerna är osäkra.

2) Benämningen "skuggindex" indikerar att indexen kan revideras i efterhand.

Källa: SCB, Konsumentprisindex.

Tabell 19.2 (forts.)

	Övriga livs- medel	Alko- hol- fria dryck- er	Kaffe, te och kakao	Mine- ral- vat- ten, läske- dryck- er, juicer	Alko- hol- hal- tiga dryck- er	Varav Sprit- drycker	Vin	Öl	Res- tau- rang- er
2006	263,04	171,89	153,97	222,15	271,26	290,06	284,77	237,96	397,87
2005	266,89	171,87	151,79	223,43	272,36	291,00	285,54	239,78	387,82
2004	273,27	173,64	154,39	225,33	273,33	291,40	283,61	245,07	379,05
2003	274,19	174,64	158,63	224,75	273,25	290,86	279,13	250,80	372,22
2002	272,86	175,04	161,85	223,12	271,45	290,10	276,88	248,94	363,30
2001	266,86	175,00	168,97	220,10	274,08	288,04	288,19	245,42	348,94
2000	265,40	177,75	176,01	219,57	272,70	284,44	290,11	242,29	338,06
1999	262,02	181,33	185,22	217,37	268,26	279,04	283,02	241,68	334,99
1998	256,51	186,91	210,42	211,73	261,73	273,89	271,12	239,67	328,66
1997	251,60	182,86	200,99	209,95	257,07	267,21	263,44	240,01	325,38
1996	250,11	172,32	173,45	209,29	256,24	260,62	259,94	248,00	323,33
1995	260,72	189,66	211,77	216,21	248,39	251,68	250,88	242,50	316,60
1994	248,17	176,80	180,97	212,16	241,52	246,12	235,11	242,73	303,57
1993	240,92	156,56	132,17	213,62	233,55	231,34	224,67	245,69	301,51
1990	226,50	155,30	128,42	212,81	222,81	219,96	217,51	236,00	291,19
1985	172,11	158,93	161,27	154,45	160,85	159,23	164,18	157,51	177,47

Tabell 19.3**Prisindex inom livsmedelsområdet (2000=100)***Price index numbers in the food sector*

		2000	2003	2004	2005	2006
Produktionsmedelsprisindex	PM-index	100,0	109,4	113,5	115,4	118,5
Avräkningsprisindex	A-index	100,0	100,7	99,1	97,5	102,9
Producentprisindex för livsmedels-industrin, jordbruksreglerade livsmedel	PPI-J	100,0	109,9	109,6	109,4	110,2
Konsumentprisindex för jordbruksreglerade livsmedel, inkl. moms	KPI-J inkl. moms	100,0	106,5	106,5	105,5	106,0
Konsumentprisindex för jordbruksreglerade livsmedel, exkl. moms	KPI-J exkl. moms	100,0	106,5	106,5	105,5	106,0
Konsumentprisindex för ej jordbruksreglerade livsmedel, inkl. moms		100,0	106,7	105,7	105,3	106,5
Konsumentprisindex för livsmedel, inkl. moms		100,0	106,6	106,1	105,4	106,2
Konsumentprisindex totalt, exkl jordbruks-reglerade livsmedel		100,0	106,7	107,1	107,7	109,2
Konsumentprisindex totalt	KPI	100,0	106,6	107,0	107,5	109,0

Källa: Jordbruksverket.

20 Internationella uppgifter om livsmedel

I kapitel 20 redovisas konsumtion och självförsörjningsgrad för vissa livsmedel samt uppgifter från Eurostats paritetstalsberäkningar. Dessa möjliggör jämförelser mellan länder vad avser konsumtionsvolym, prisnivåer, prisutveckling m.m. Dessutom redovisas uppgifter om mervärdesskatter i olika länder.

Sammanfattning

Konsumtion

I **tabell 20.1** redovisas konsumtionen per person samt självförsörjningsgraden för vissa livsmedel år 2003. Det framgår att skillnaderna mellan länderna är stor. Finland, Irland, Sverige och Storbritannien har den högsta förbrukningen av konsumtionsmjölk och Grekland och Italien den lägsta. I fråga om grädde och smör har Grekland, Italien, Spanien, Nederländerna och Portugal den lägsta konsumtionen. Frankrike, Grekland och Danmark ligger högst vad avser ostkonsumtionen. Storbritannien och Finland har lägre total köttkonsumtion än övriga medlemsländer.

Flera länder är för alla eller de flesta av de redovisade livsmedlen mer än självförsörjande. Grekland och Storbritannien är dock inte för något av livsmedlen helt självförsörjande. De högsta siffrorna för självförsörjningsgrad redovisas av Irland för smör (1 000 %), nötkött (819 %) och ost (448 %) samt av Danmark för griskött (455 %) och ost (247 %) och av Nederländerna för griskött (227 %) och ost (208 %). De lägsta siffrorna redovisas av Grekland för nötkött (27 %) och smör (22 %).

Priser och prisutveckling på livsmedel är en fråga av hög rang i den livsmedelspolitiska debatten i olika länder. I **tabell 20.2** visas livsmedelsutgifternas andel av den samlade privata konsumtionen i olika länder inom EU och en del andra länder år 2002. Tabellen visar att länder som t.ex. Litauen, Lettland och Slovakien har betydligt högre livsmedelandelar än övriga EU-länder. För Irland och Storbritannien

var livsmedelsutgifternas andel av den samlade privata konsumtionen lägst inom EU. För Sverige redovisas 8,7 % av den individuella privata konsumtionen bestå av livsmedelskonsumtion, vilket kan jämföras med EU-genomsnittet, 10,6 %.

Estland, Ungern, Lettland och Irland har – i kvantitativa termer – den lägsta konsumtionen av livsmedel inom EU räknat per invånare. Sverige har framför allt en låg konsumtion av kött och ”bröd och spannmålsprodukter” där genomsnittet för EU var närmare 30 % högre än i Sverige år 2002 (**tabell 20.3 och figur 20A**).

Prisnivåer

Livsmedelspriserna var år 2004 omkring 20 % högre i Sverige än inom EU. Sverige hade genomgående högre priser än EU. Största skillnaderna mellan de svenska priserna och EU:s var för alkoholhaltiga drycker, 51 %. Av de nordiska länderna var det lägst priser i Sverige och Finland (**tabell 20.4**).

Den allmänna prisnivån i Sverige var 2005 20 % högre än genomsnittet för OECD-länderna. Prisskillnaden var betydligt större tidigare. Exempelvis under 1990-talet var skillnaden 43 % samt i början av 2000-talet 2 % (**tabell 20.5**).

Prisutveckling

Mellan 2005 och 2006 har livsmedelspriserna i Sverige stigit med 0,8 % vilket är långsammast bland EU-länderna. Den näst långsammaste prisutvecklingen på livsmedel har Irland och Norge haft, med 1,4 %. I genomsnitt för EU har

livsmedelspriserna stigit med 2,4 % sedan 2005. Bland de redovisade länderna har Island och Spanien haft den kraftigaste ökningen av livsmedelspriserna, 8,0 % respektive 4,2 %.

Även den allmänna prisutvecklingen har i Sverige varit långsammare än inom EU som helhet, med ökning på 1,5 % respektive 2,3 % mellan 2005 och 2006 (**tabell 20.6 och figur 20B**).

Mervärdeskatter

Sverige har tillsammans med Danmark den högsta basskattesatsen för moms inom EU, 25 %. Sverige kommer dock först på tredje plats när det gäller livsmedelsmoms. Här är den svenska skattesatsen 12 % som kan jämföras med Danmarks 25 % och Finlands 17 %. I Europaperspektiv är dock livsmedelsmomsen ändå hög i Sverige. Högst livsmedelsmoms i övrigt inom EU har Slovakien, 19 %. För resterande länder varierar skattesatsen mellan 0 % (Storbritannien) och 18 % (Estland).

Många länder inom EU har högre moms på alkoholhaltiga drycker än på övriga livsmedel. Nästan genomgående ligger den på basskattesatsens nivå, dvs. för Sveriges del på 25 % (**tabell 20.7**).

Om statistiken

Allmänt

Paritetstal för köpkraft

För att jämföra den ekonomiska aktivitetsnivån i olika länder används vanligen något mått som baseras på bruttonationalprodukten per capita. Detta mått räknas sedan om till en gemensam valuta för att medge jämförelser. De kraftiga svängningarna i valutakurser under senare år har dock gjort att en direkt omräkning utifrån kurserna på olika valutor inte speglar faktiska förändringar i köpkraft och ekonomisk aktivitetsnivå inom enskilda länder.

I syfte att åstadkomma ett mer rättvisande mått på köpkraften i olika länder genomför bl.a. OECD och Eurostat beräkningar av paritetstal för köpkraft (Purchasing Power Parities, PPP). En köpkraftsparitet mellan två valutor definie-

ras som kvoten mellan de belopp som i respektive land behövs för att köpa samma mängd varor och tjänster i de båda länderna. PPP kan beräknas för enskilda varor, varugrupper och större aggregat av poster, t.ex. BNP.

Två olika metoder

Köpkraftspariteterna redovisas genomgående enligt två olika grupperingar. Den ena är den som tillämpas i FN:s system för nationalräkenskaper (SNA, System of National Accounts). Den andra tillämpas i FN:s projekt för internationella jämförelser (ICP, International Comparison Project). Metoderna skiljer sig åt främst vad beträffar behandlingen av offentlig konsumtion. I ICP-klassifikationen har den offentliga sektorns utgifter för sådana tjänster som hushållen konsumerar individuellt dragits av från offentlig konsumtion och lagts till hushållens individuella konsumtion. I det följande sker redovisning både utifrån ICP- och SNA-klassifikationen. Den förra lämpar sig bäst vid jämförelser av hushållens totala förbrukning medan den senare skall användas då man vill jämföra vad hushållen köpt.

Köpkraftsparitetsundersökningar

Köpkraftsparitetsundersökningarnas kvalitet bestäms till stor del av de internationella specifikationerna och metodlösningarna. Av stor vikt är att uppnå och vidmakthålla en enhetlig tillämpning av de lösningar som valts. Undersökningarna anses i de här avseendena numera vara tämligen väl etablerade.

För volymindexberäkningarna anses den allvarligaste felkällan vara brister i jämförbarhet mellan nationalräkenskapernas klassificeringar i olika länder. För prisjämförelser är huvudproblemet att jämförbarheten påverkas av olikheter i varusortiment, t.ex. kvalitetsolikheter. Skillnader i de jämförda produkternas representativitet för konsumtionen i respektive land kan likaså verka snedvridande på resultaten. Vid jämförelser för små produktgrupper kan också urvalsfelen vara besvärande.

Sammanfattningsvis ger beräkningar av köpkraftspariteter möjligheter att jämföra olika länder i första hand vad avser konsumtion och prisnivåer.

Konsumtion

I **tabell 20.1** redovisas konsumtionen i kg per person av vissa animalieprodukter. Statistiken baseras på varubalansberäkningar och är i princip ingen paritetstalsprodukt.

I **tabell 20.3** visas konsumtionsvolymerna per invånare i olika länder varvid EU-25 satts till 100. Eftersom jämförelsen baseras på reala värden i internationella priser uttrycker indextalen skillnader i konsumerade kvantiteter. Avvikelse från 100 anger hur mycket mindre eller större i procent som konsumtionen av en viss livsmedelsprodukt är i ett visst land jämfört med EU-25.

Prisnivåer

Prisnivåindex definieras som kvoten mellan paritetstalet och växelkursen. Relationen köpkraftsparitet/växelkurs ger uttryck för hur dyrt/billigt ett land är i förhållande till ett annat land.

Om t.ex. en chokladkaka i Norge kostar 10 norska kronor och motsvarande kaka i Sverige 15 svenska kronor blir köpkraftspariteten $15/10=1,5$. Om vi på ett växlingskontor får betala säg 130 svenska kronor för 100 norska kan växelpariteten uttryckas som $130/100=1,3$. Vi får alltså betala mer för chokladkakan i Sverige än vad som är motiverat med tanke på växelkursen. Prisnivåindex blir $1,5/1,3 * 100=115$, dvs. chokladkakan är 15 % dyrare i Sverige än i Norge.

I **tabell 20.4** anges med indextal hur mycket priserna på olika livsmedel avvek från EU-25:s i olika länder år 2004.

Som komplement till redovisningen av prisnivåerna i **tabell 20.4** visas i **tabell 20.5** prisnivåindex för olika länder inom OECD från 1990 till 2005.

Prisutveckling

Med 2005 som basår beräknas i Sverige, liksom i övriga europeiska länder, en Harmoniserad Index för Konsumentpriser (HIKP). Denna index beräknas enligt harmoniserade regler och är därför jämförbar mellan länder. Konsumentprisindex (KPI) beräknas och pub-

licerats parallellt med HIKP. HIKP utgör målvariabel för Europeiska centralbankens (ECB:s) penningpolitik avseende euro-valutan. HIKP ligger även till grund för utvärdering enligt det s.k. konvergenskravet på prisstabilitet vid inträde i den europeiska monetära unionen (EMU).

I **tabell 20.6** jämförs den allmänna konsumentprisutvecklingen och prisutvecklingen för livsmedel enligt HIKP för EU-länderna samt Norge och Island.

Annan publicering

Uppgifterna i tabell 20.1 är hämtade ifrån EU:s databaser, tema Agriculture and Fisheries. Eurostat redovisade varje år paritetstalsberäkningarna i en särskild rapport, senast i "Purchasing power parities and related economic indicators – Results for 1998" Eurostat, 2000 Edition. Resultat för senare år har endast publicerats elektroniskt. Tabellerna 20.2–20.4 baseras därför på uppgifter hämtade från EUROSTATS databas NewCronos.

Uppgifterna i tabell 20.4 kan även hämtas från SCB:s databaser som är tillgängligt kostnadsfritt på SCB:s webbplats www.scb.se under Priser och konsumtion.

Uppgifterna i tabell 20.5 har hämtats via personligt meddelande från OECD.

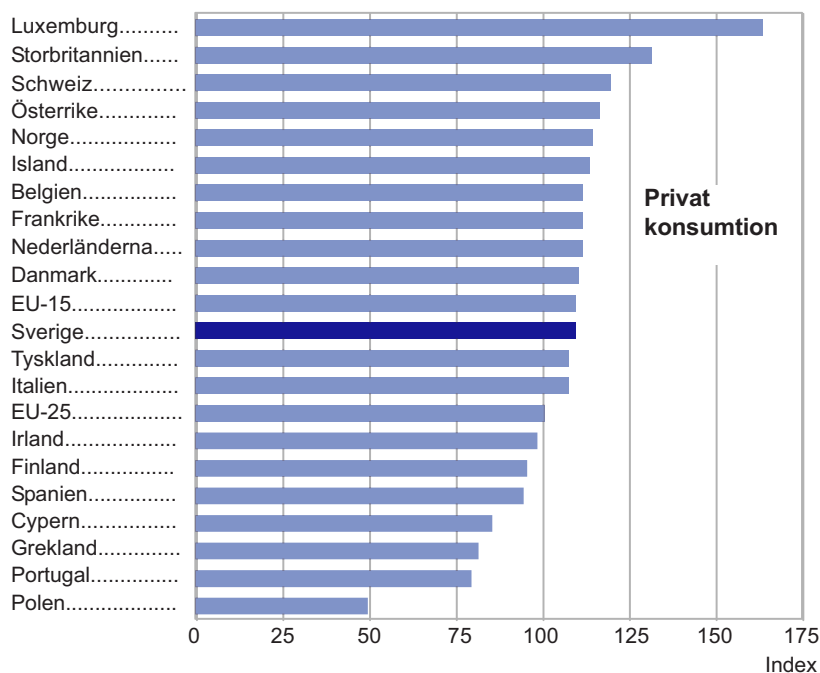
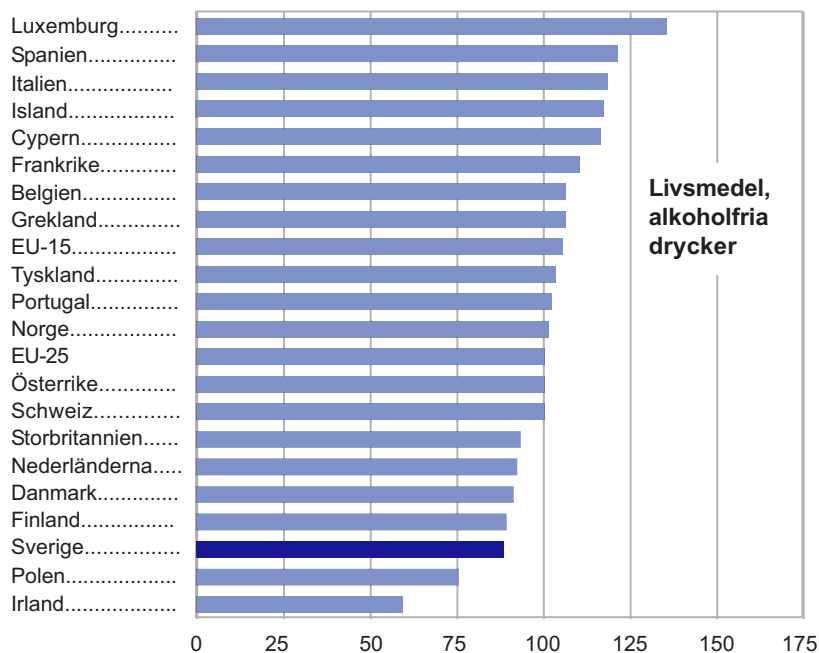
Uppgifterna i tabell 20.6 grundas på statistik publicerad av Eurostat.

Uppgifter om mervärdesskatter i olika länder (tabell 20.7) redovisas varje år av EU-kommissionen i en särskild promemoria, senast i "VAT-rates applied in the member states of the community. Situation at 1st January 2007". Det påpekas att den är baserad på uppgifter som lämnats av medlemsländerna och att kommissionen inte kan garantera för riktigheten i uppgifterna.

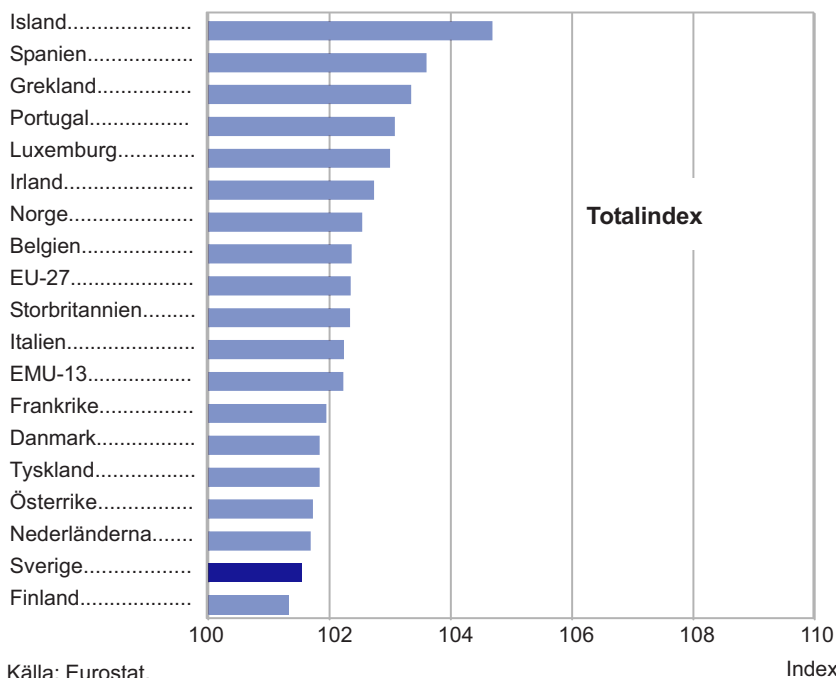
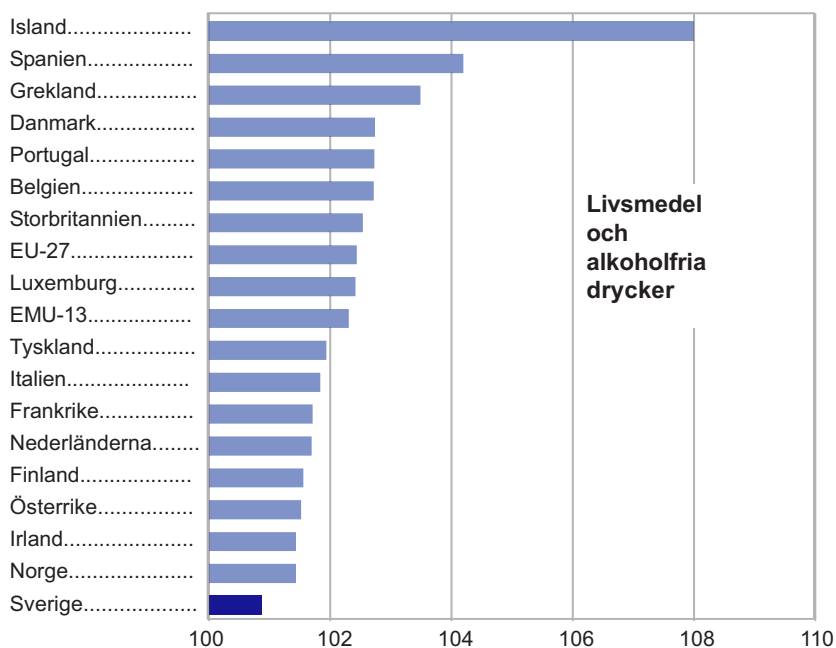
Figur 20A

Indextal för hushållens individuella konsumtion per invånare i reala värden till internationella priser för EU-länderna och vissa andra länder 2002 (EU-25=100)

Indices of real value per head of individual consumption by households at international prices for EU-countries and some other countries

Källa: Eurostat.

Figur 20B**Harmoniserat index för konsumentpriser (HIKP) 2006 för EU-länderna samt Norge och Island (2005=100)***Harmonized index for Consumer Prices (HICP) for EU-countries, Norway and Iceland*

Källa: Eurostat.

Index

Tabell 20.1**Konsumtion och självförsörjningsgrad för vissa livsmedel 2003, kg per person respektive procent***Human consumption and self sufficiency for certain food products*

Land	Konsum- tions- mjölk	Grädde	Smör	Ost	Kött totalt	Därav Nötkött inklusive kalvkött	Griskött	Fjäderfä- kött	Ägg
<i>Konsumtion per person, kilo</i>									
Sverige	132	10	5	17	80	24	36	14	12
Belgien	65	8	5	10	107 ¹	22 ¹	52 ¹	21 ¹	14
Danmark	106	10	2	23	128	28	74	21	14 ²
Finland	158	6	7	18	72	18	33	16	9
Frankrike	74	5	8	25	105	27	37	24	15
Grekland	62	2	1	23	90	18	28	24	11
Irland	158	3	3	6	106 ¹	18 ¹	39 ¹	31 ¹	9
Italien	63	2	3	22	95	25	40	18	12
Luxemburg	..	..	..	..	97 ¹	33 ¹	44 ¹	12 ¹	0
Nederländerna	89	2	7 ³	19	83	19	43	19	13
Portugal	91	2	2	10	101	17	43	28	9
Spanien	108	2	1	10	134	16	67	34	18
Storbritannien	118	6	3	9	68	15	16	27	12
Tyskland	66	7	7	20	101	12	55	1	13
Österrike	88	8	5	18	98	19	57	18	14
EU-15	86	5	..	18	..	..	..	..	..
<i>Självförsörjningsgrad, procent</i>									
Sverige	100	97	119	81	82	67	90	85	90
Belgien	118	135	122	50	166	143 ¹	198 ¹	147 ¹	115
Danmark	99	120	126	247	329	100	455	180	81
Finland	100	101	151	105	108	100	113	101	116
Frankrike	101	114	90	118	111	114	105	140	98
Grekland	90	51	22	88	54	27	44	67	97
Irland	96	100	1 000	448	272 ¹	819 ¹	163 ¹	100 ¹	84
Italien	91 ¹	93 ¹	73 ¹	90 ¹	76	64	67	107	108
Luxemburg	..	..	..	..	66 ¹	109 ¹	56 ¹	0 ¹	..
Nederländerna	88	128	153 ³	208	188	114	227	161	193
Portugal	107	100	137	79	74	57	67	93	105
Spanien	97	84	132	79	110	98	119	97	114
Storbritannien	100	99	69	61	87	75	72	99	88
Tyskland	112	107	83	104	94	126	90	56	71
Österrike	118	94	83	95	110	142	104	78	74
EU-15	..	..	..	..	..	..	..	..	..

1) Avser 2002.

2) Avser 2001.

3) Avser 1999.

Källa: Eurostat.

Tabell 20.2**Fördelning av hushållens individuella privata konsumtion i nominella värden för EU-länderna och vissa andra länder 2002, procent**

Distribution of the individual private consumption by households at nominal values for EU-countries and some other countries

ICP-klassificering

	Livs- medel och alkoholfria drycker	Bekläd- nads- artiklar och skor	Bostad, bränsle, elström	Övrigt	Total indi- viduell pri- vat kon- sumtion	Andel av BNP, %
Sverige	8,7	3,9	19,8	67,6	100	68,1
Belgien	10,3	4,2	17,9	67,6	100	68,0
Cypern	16,4	7,7	14,2	61,7	100	74,1
Danmark	8,8	3,6	20,3	67,3	100	65,9
Estland	19,7	5,6	21,4	53,3	100	67,1
Finland	9,7	3,5	19,2	67,6	100	64,9
Frankrike	11,6	3,7	19,7	65,0	100	69,2
Grekland	15,6	10,2	15,4	58,8	100	73,5
Irland	6,3	4,9	17,2	71,6	100	54,0
Island	13,6	4,2	14,6	67,6	100	71,1
Italien	12,3	7,8	16,7	63,2	100	71,9
Lettland	21,1	6,4	18,4	54,1	100	73,1
Litauen	24,4	5,2	14,7	55,7	100	76,1
Luxemburg	8,9	4,5	20,2	66,4	100	52,9
Malta	18,6	6,0	9,2	66,2	100	73,3
Nederländerna	8,6	4,6	16,5	70,3	100	63,0
Norge	10,5	4,3	15,2	70,0	100	57,7
Polen	17,7	4,0	21,5	56,8	100	75,0
Portugal	15,7	6,0	9,1	69,2	100	74,0
Schweiz	9,6	3,7	20,7	66,0	100	66,6
Slovakien	19,1	3,7	20,0	57,2	100	66,5
Slovenien	14,5	5,3	17,0	63,2	100	66,5
Spanien	14,3	5,7	13,0	67,0	100	68,2
Storbritannien	7,5	4,8	14,5	73,2	100	78,5
Tjeckien	14,5	4,5	19,0	62,0	100	62,7
Tyskland	9,7	4,8	19,6	65,9	100	70,2
Ungern	15,7	3,7	14,9	65,7	100	66,2
Österrike	9,1	5,7	16,6	68,6	100	67,1
EU-15	10,3	5,1	17,2	67,4	100	70,7
EU-25	10,6	5,1	17,3	67,0	100	70,7

Källa: Eurostat.

Tabell 20.3

Indextal¹ för hushållens individuella konsumtion per invånare i reala värden till internationella priser för EU-länderna och vissa andra länder 2002 (EU-25=100)

Indices of real value per head of individual consumption by households at international prices for EU-countries and some other countries

ICP-klassificering

	Privat kon- sum- tion	Livs- medel, alkohol- fria drycker	Livs- medel	Bröd, spann- måls- pro- dukter	Kött	Fisk	Mjölk, ost, ägg	Oljor och fetter	Frukt, grön- saker, pota- tis	Andra livs- medel
Sverige	109	88	88	77	74	100	111	76	95	90
Belgien	111	106	103	115	110	105	84	84	95	102
Bulgarien	31	44	47	58	51	8	34	44	81	18
Cypern	85	116	116	122	135	87	113	111	148	52
Danmark	110	91	88	77	88	59	103	89	70	127
Estland	46	61	64	66	76	39	80	68	47	59
Finland	95	89	88	80	76	67	125	72	90	94
Frankrike	111	110	110	96	120	139	114	85	106	100
Grekland	81	106	110	55	116	82	109	159	178	79
Irland	98	59	56	70	65	26	39	44	61	46
Island	113	117	105	90	95	170	113	81	72	160
Italien	107	118	119	137	115	147	106	204	120	78
Lettland	41	59	62	64	66	48	70	68	64	43
Litauen	48	80	83	113	93	56	94	100	50	78
Luxemburg	163	135	123	168	105	130	146	118	89	125
Malta	76	109	110	152	119	93	95	49	130	64
Nederländerna	111	92	91	92	66	56	91	67	99	158
Norge	114	101	97	64	85	165	108	74	80	144
Polen	49	75	77	63	96	25	68	75	77	98
Portugal	79	102	106	114	104	245	79	151	114	40
Rumänien	32	61	65	48	116	6	25	48	117	15
Schweiz	119	100	98	107	70	45	139	81	108	129
Slovakien	53	69	70	80	88	14	83	95	61	52
Slovenien	71	78	78	85	86	36	94	75	70	65
Spanien	94	121	123	91	142	259	103	152	135	56
Storbritannien	131	93	91	105	82	64	82	63	104	102
Tjeckien	64	73	73	85	86	25	81	87	66	57
Turkiet	28	46	49	76	36	10	35	73	85	26
Tyskland	107	103	102	113	89	60	124	58	83	153
Ungern	59	65	62	69	70	8	74	81	57	51
Österrike	116	100	96	103	72	36	111	114	100	139
EU-15	109	105	105	105	102	115	105	104	106	104
EU-25	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

1) Indextalen återspeglar enbart volymskillnader mellan de olika länderna eftersom omräkning med paritetstal eliminerat skillnaderna i prisnivå mellan länderna.

2) Uppgifterna för alkoholhaltiga drycker är inte alltid jämförbara mellan länder beroende på olikheter i hur dessa drycker behandlas i respektive länders nationalräkenskaper.

Källa: Eurostat.

Tabell 20.3 (forts.)

	Alko- hol- fria dryc- ker	Alko- hol- halt- iga dryc- ker ²	To- bak	Res- tau- rang- er, caféer, hotell
Sverige	95	100	69	51
Belgien	142	137	97	65
Bulgarien	14	28	24	34
Cypern	117	101	131	134
Danmark	123	121	98	55
Estland	38	82	132	23
Finland	95	139	65	61
Frankrike	107	116	85	100
Grekland	62	42	180	167
Irland	88	110	123	171
Island	241	88	80	74
Italien	100	49	106	115
Lettland	30	62	71	17
Litauen	47	86	38	13
Luxemburg	268	407	1 181	168
Malta	102	30	86	132
Nederländerna	99	89	98	68
Norge	145	77	64	62
Polen	54	64	61	14
Portugal	66	56	112	87
Rumänien	23	63	18	17
Schweiz	124	193	137	111
Slovakien	53	76	45	56
Slovenien	87	88	118	59
Spanien	98	58	143	215
Storbritannien	113	92	72	150
Tjeckien	75	124	130	49
Turkiet	24	3	75	17
Tyskland	119	170	113	67
Ungern	99	131	92	31
Österrike	144	89	115	162
EU-15	107	103	105	114
EU-25	100	100	100	100

Tabell 20.4**Prisnivåindex¹ för total privat konsumtion samt för olika livsmedel 2004 för EU-länderna och de nordiska länderna (EU-25=100)**

Comparative price levels for total private consumption for different foodstuffs for EU-countries and the nordic countries (EU-25=100)

SNA-klassificering

	Privat kon- sum- tion	Livs- me- del	Bröd, spann- måls- pro- dukter	Kött	Fisk	Mjök, ost, ägg	Oljor och fetter	Frukt, grön- saker, potatis	Andra livs- medel
Sverige	122	120	129	118	105	113	128	123	132
Belgien	105	105	101	120	120	99	98	101	94
Bulgarien	35	55	44	49	56	82	65	51	59
Cypern	89	103	113	81	119	125	116	92	140
Danmark	141	134	149	142	116	105	125	137	155
Estland	54	68	61	60	59	75	81	72	82
Finland	122	120	139	116	100	106	117	136	115
Frankrike	108	113	111	125	117	109	109	112	98
Grekland	83	90	98	78	98	119	118	70	110
Irland	123	123	120	117	120	128	95	137	125
Island	135	155	172	160	121	149	149	160	153
Italien	106	116	105	113	126	127	108	125	112
Lettland	48	62	55	53	59	76	70	64	71
Litauen	45	57	53	48	55	67	80	57	74
Luxemburg	113	119	116	126	121	106	108	142	108
Malta	69	80	78	68	89	91	91	80	95
Nederländerna	105	101	100	110	103	103	94	104	94
Norge	135	150	155	177	122	137	141	139	149
Polen	48	54	51	50	54	53	75	52	68
Portugal	87	94	104	80	95	106	103	83	113
Rumänien	39	49	52	41	59	74	68	44	61
Schweiz	141	154	143	215	142	128	174	140	140
Slovakien	48	61	54	53	69	73	91	57	77
Slovenien	73	88	96	85	91	79	94	89	93
Spanien	88	87	106	72	78	89	92	94	92
Storbritannien	107	104	90	118	96	107	106	100	109
Tjeckien	50	60	53	54	60	66	80	61	69
Turkiet	54	69	55	76	75	99	82	50	95
Tyskland	106	104	107	114	112	92	92	106	101
Ungern	56	65	58	56	64	74	78	66	85
Österrike	103	111	125	121	102	97	112	108	108
EU-15	105	106	106	108	102	105	103	106	104
EU-25	100	100	100	100	100	100	100	100	100

1) Indextalen speglar hur prisnivåerna i respektive länder i reala värden förhåller sig till motsvarande värde för EU-25.

2) Uppgifterna för alkoholhaltiga drycker är inte alltid jämförbara mellan länder beroende på olikheter i hur dessa varor behandlats i respektive länders nationalräkenskaper.

Källa: SCB, Konsumentprisindex och Eurostat.

Tabell 20.4 (forts.)

	Alko- hol- fria dryc- ker	Alko- hol- halt- iga dryc- ker ²	To- bak	Res- tau- rang- er, café- er, hotell
Sverige	123	151	119	124
Belgien	109	86	110	106
Bulgarien	68	57	35	32
Cypern	132	152	115	100
Danmark	164	122	120	152
Estland	82	87	39	61
Finland	134	156	112	126
Frankrike	96	87	143	111
Grekland	105	93	71	90
Irland	145	184	179	126
Island	158	216	168	167
Italien	107	103	90	101
Lettland	80	90	28	57
Litauen	68	81	32	55
Luxemburg	104	84	82	97
Malta	108	122	104	69
Nederländerna	88	96	103	102
Norge	159	233	243	148
Polen	64	85	34	57
Portugal	97	103	66	77
Rumänien	78	71	21	38
Schweiz	113	104	97	126
Slovakien	80	73	56	47
Slovenien	86	79	56	65
Spanien	76	77	71	90
Storbritannien	116	151	201	117
Tjeckien	79	78	49	45
Turkiet	82	188	41	62
Tyskland	101	88	106	96
Ungern	86	80	58	59
Österrike	97	93	95	99
EU-15	103	103	109	102
EU-25	100	100	100	100

Tabell 20.5**Prisnivåindex för total privat konsumtion för OECD-länderna 1990–2005***Comparative price levels for total private consumption*

	1990 ¹	1995 ¹	1999 ^{1,2}	2000 ¹	2001 ¹	2002 ¹	2003 ¹	2004 ¹	2005
Sverige	143	124	121	110	102	108	120	124	120
Australien	101	89	86	82	77	82	92	98	101
Belgien	109	113	105	92	90	91	103	107	107
Danmark	138	138	124	111	114	121	137	142	141
Finland	161	134	120	107	107	111	123	126	125
Frankrike	119	117	105	93	92	95	107	112	112
Grekland	77	83	84	73	74	73	83	89	89
Irland	108	98	104	97	101	109	123	128	126
Island	133	118	124	119	109	119	134	140	155
Italien	106	85	91	82	83	87	101	107	107
Japan	136	182	158	167	149	137	135	134	127
Kanada	102	80	82	87	87	87	90	92	98
Korea	68	77	65	74	70	74	73	74	82
Luxemburg	105	114	99	88	90	91	100	107	107
Mexiko	52	43	63	72	80	80	70	67	69
Nederländerna	103	109	101	91	91	94	104	108	107
Norge	142	131	126	116	120	133	138	137	143
Nya Zeeland	86	84	76	70	67	76	88	94	99
Polen	25	46	49	49	55	53	53	54	61
Portugal	66	74	72	64	65	68	84	88	88
Schweiz	138	154	137	124	128	132	139	142	139
Slovakien	–	39	39	39	39	40	49	56	57
Spanien	98	87	82	74	74	76	86	92	94
Storbritannien	97	88	108	102	100	99	102	107	106
Tjeckien	26	40	44	41	44	49	53	56	59
Turkiet	59	49	52	53	42	47	56	60	69
Tyskland	111	118	105	92	93	96	102	106	106
Ungern	–	43	45	42	45	51	57	63	64
USA	93	87	97	102	106	106	99	95	95
Österrike	108	116	101	89	89	94	100	105	104
OECD	100	100	100	100	100	100	100	100	100

1) Hela serien har reviderats.

2) Avser "Actual consumption, benchmark year 1999".

Källa: OECD.

Tabell 20.6**Harmoniserat index för konsumentpriser 2005 och 2006 (HIKP) för EU-länderna, Norge och Island (2005=100). Vissa huvudgrupper***Harmonized index for Consumer Prices (HICP) for EU-countries, Norway and Iceland. Selected categories of foodstuffs*

	Livsmedel och alkoholfria drycker		Alkoholhaltiga drycker och tobak		Restaurang och logi		Totalt	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Sverige	100,00	100,83	100,00	101,24	100,00	102,54	100,00	101,50
Belgien	100,00	102,68	100,00	101,42	100,00	102,86	100,00	102,33
Danmark	100,00	102,70	100,00	100,80	100,00	102,50	100,00	101,80
Finland	100,00	101,52	100,00	101,44	100,00	102,23	100,00	101,28
Frankrike	100,00	101,67	100,00	100,38	100,00	102,29	100,00	101,91
Grekland	100,00	103,45	100,00	105,74	100,00	102,60	100,00	103,31
Irland	100,00	101,40	100,00	101,10	100,00	103,90	100,00	102,70
Island	100,00	107,96	100,00	102,88	100,00	105,70	100,00	104,65
Italien	100,00	101,80	100,00	104,80	100,00	102,30	100,00	102,20
Luxemburg	100,00	102,38	100,00	103,35	100,00	103,04	100,00	102,96
Nederländerna	100,00	101,66	100,00	100,94	100,00	102,00	100,00	101,65
Norge	100,00	101,40	100,00	102,00	100,00	103,00	100,00	102,50
Portugal	100,00	102,69	100,00	109,34	100,00	101,99	100,00	103,04
Spanien	100,00	104,16	100,00	101,85	100,00	104,48	100,00	103,56
Storbritannien	100,00	102,50	100,00	102,70	100,00	103,20	100,00	102,30
Tyskland	100,00	101,90	100,00	103,50	100,00	101,30	100,00	101,80
Österrike	100,00	101,48	100,00	100,44	100,00	101,75	100,00	101,69
EU (27 länder)	100,00	102,40	100,00	103,17	100,00	102,82	100,00	102,31
EMU (13 länder)	100,00	102,27	100,00	102,73	100,00	102,57	100,00	102,19

Källa: Eurostat.

Tabell 20.7**Mervärdeskattesatser inom EU den 1 januari 2007, procent**

VAT rates in EU-countries at 1st January 2007, per cent

Land	Livsmedel	Drycker							
		Sprit- dryc- ker	Vin	Öl	Mineral- vatten	Läske- drycker	Frukt- juicer	Restau- ranger	Bas- skatte- sats ¹
Sverige	12 ²								
"	25	25	25	25	12	12	12	25	25
Belgien	6								
"	12								
"	21	21	21	21	21	21	21	21	21
Cypern	0								
"	5								
"	15	15	15	15	15	15	15	8 ³	15
Danmark	25	25	25	25	25	25	25	25	25
Estland	18	18	18	18	18	18	18	18	18
Finland	17	22	22	22	17	17	17	22	22
Frankrike	5,5								
"	19,6	19,6	19,6	19,6	5,5	5,5	5,5	19,6	19,6
Grekland	9	19	19	19	9	9	9	9	19
Irland	0								
"	4,4								
"	13,5	21	21	21	21	21	21	13,5	21
Italien	4								
"	10	20	20	20	20	20	20	10	20
Lettland	5 ⁴								
"	18	18	18	18	18	18	18	18	18
Litauen	5								
"	18	18	18	18	18	18	18	18	18
Luxemburg	3	15	12	15	3	3	3	3	15
Malta	0 ⁵	18	18	18	18	18	18	18	18
Nederländerna	6	19	19	19	6	6	6	6	19
Polen	3								
"	7	22	22	22	22	22	22	7	22
Portugal	5								
"	12								
"	21	21	12	21	12	5	5	12	21
Slovakien	19	19	19	19	19	19	19	19	19
Slovenien	8,5	20	20	20	8,5	8,5	8,5	8,5	20
Spanien	4								
"	7	16	16	16	7	7	7	7	16
Storbritannien	0								
"	17,5	17,5	17,5	17,5	17,5	17,5	17,5	17,5	17,5
Tjeckien	5	19	19	19	5	5	5	19	19
Tyskland	7								
"	19	19	19	19	19	19	19	19	19
Ungern	20	20	20	20	20	20	20	20	20
Österrike	10	20	20	20	20	20	20	10 ⁶	20
"			12						

1) I en del länder är skattesatsen lägre i vissa regioner.

2) För folköl och lättöl i livsmedelsbutik är skattesatsen 12 %.

3) För alkoholhaltiga drycker 15 %.

4) Produkter för barn.

5) För vissa konfektyrer är skattesatsen 5 %.

6) 10 % för mat, mjölk och choklad, 20 % för kaffe, te, andra alkoholhaltiga och icke alkoholhaltiga drycker.

Källa: Eurostat.

Lantbruksregistret

Inledning

Lantbruksregistret (LBR), som infördes 1968 och är ett årligt register, används vid produktion av jordbruksstatistik och innehåller uppgifter om landets jordbruksföretag. Uppgiftsinsamlingen till registret var t.o.m. 1994 samordnad med vissa administrativa syften som att utgöra underlag för stödutbetalningar. I samband med Sveriges inträde i EU 1995 fick registret i stort sett bara rollen som underlag för statistik på jordbruksområdet.

Statistiken ur registret har utnyttjats bl.a. av myndigheter och näringsliv vid planering och beslut om åtgärder inom jordbruksområdet, som underlag för utvärdering av vidtagna åtgärder m.m.

Utöver den officiella statistik som publicerats har från registret framställts särskild regional statistik åt länsstyrelsernas lantbruksenheter (eller motsvarande).

Registrets omfattning

I LBR registreras fr.o.m. 2000 följande grupper av jordbruksföretag:

- a) företag med mer än 2 hektar åkermark,
- b) företag med högst 2 hektar åkermark men med stora djurbesättningar med nötkreatur, får, svin eller höns.
- c) företag med trädgårdsodling som omfattar minst 200 m² växthusyta eller minst 2 500 m² frilandsareal. Odling i hemträdgårdar eller för husbehov ingår inte.

Tidigare ingick även vissa företag med enbart skogsmark. För varje jordbruksföretag ingår ett stort antal uppgifter i registret. De viktigaste är följande:

- företagarens namn, adress, personnummer och telefonnummer,
- åkerarealens användning och arealen betesmark,
- antal husdjur av olika slag,
- arealen skogsmark.

Uppgifterna i registret ska avse förhållandena en viss dag i början av juni respektive år. De år, då EU:s strukturundersökningar genomförs, ingår för en del jordbruksföretag också uppgifter om ägda/arrenderade arealer, maskiner, konstbevattning och sysselsättning på företaget

Uppgiftsinsamling

Fram t.o.m. 1995 insamlades uppgifter till LBR genom totalundersökningar, dvs. samtliga uppgifter samlades in från samtliga jordbruksföretag. Därefter har totalundersökningar genomförts endast de år då EU:s strukturundersökningar genomförts, d.v.s. åren 1997, 1999, 2003 och 2005. Övriga år har vissa uppgifter samlats in för ett urval av jordbruksföretag.

Fram t.o.m. 1999 samlades alla uppgifter in till LBR genom postenkäter till jordbruksföretagen. Därefter har informationen i några av Jordbruksverkets administrativa register använts som underlag. Dessa register är i första hand registret för jordbrukarnas ansökningar om arealbaserade stöd och det centrala nötkreatursregistret (CDB). Utöver detta insamlas information till LBR genom kompletterande enkäter.

Områdesindelningar i lantbruksstatistiken

Sedan lång tid tillbaka sker inom lantbruksstatistiken en omfattande redovisning av resultat som framkommer genom skilda undersökningar. Redovisning förekommer dels för olika administrativa områden, dels för områden som avgränsats främst med hänsyn till de naturliga förutsättningarna för jordbruk.

Administrativa områden

Län, kommun och församling

I statistiken redovisas i allmänhet uppgifter för *län* och till en del även för *kommuner* och *församlingar*. De två sistnämnda redovisas dock inte i Jordbruksstatistisk årsbok.

Under årens lopp har ändringar av gränser skett och även delningar och sammanslagningar av områden. I allmänhet används i statistikredovisningen den indelning som gällde vid undersökningens genomförande. Vid publicering av tidsserier sker ofta en omräkning till den senast gällande indelningen.

Naturliga jordbruksområden

Produktionsområden och riksområden

Vid bearbetning och redovisning av lantbruksstatistik är de administrativa områdena från vissa synpunkter inte alltid lämpliga som indelningsgrund. Flertalet län är därför uppdelade på särskilda s.k. *naturliga jordbruksområden*. Därvid har hänsyn tagits till de naturförhållanden som väsentligt påverkar förutsättningarna för jordbruk, t.ex. berggrundens och jordarternas beskaffenhet, landskapets topografi och klimatet. De naturliga jordbruksområdena är uppbyggda av församlingar och i vissa fall delar av församlingar.

De naturliga jordbruksområdena sammanfördes ursprungligen till 18 *produktionsområden*. De flesta av dessa produktionsområden täcker delar av mer än ett län.

Gränserna för de naturliga jordbruksområdena har modifierats. Gränserna utgör en kombination av gränserna för produktionsområdena och länsgränserna. Detta medför att de

naturliga jordbruksområdena påverkas av ändringar i länsgränserna. År 2000 var landet indelat i 61 naturliga jordbruksområden.

De 18 produktionsområdena kan sammanföras till åtta större produktionsområden.

Dessa kan i sin tur sammanföras till tre *riksområden*. De tre riksområdena sammanfaller inte med de tre administrativa huvudområdena Götaland, Svealand och Norrland.

Indelningen i åtta produktionsområden framgår av kartan nedan och sambandet mellan naturliga jordbruksområden och produktions- och riksområden framgår av sammanställningen nedan.

3 Riksområden

8 Produktionsområden

18 Produktionsområden

61 Naturliga jordbruksområden

1 Södra och mellersta Sveriges slättbygder

1 Götalands södra slättbygder (Gss)

01 Skåne-Hallands slättbygd

19 F.d. Kristianstads län, slättbygden

22 F.d. Malmöhus län, slättbygden

23 Hallands län, slättbygden

2 Götalands mellanbygder (Gmb)

02 Sydsvenska mellanbygden

10 Kalmar län, Kalmarslätten

16 Blekinge län, slättbygden

18 F.d. Kristianstads län, mellanbygden

21 F.d. Malmöhus län, mellanbygden

03 Öland och Gotland

13 Kalmar län, Öland

14 Gotlands län

3 Götalands norra slättbygder (Gns)

04 Östgötaslätten

05 Östergötlands län, Östgötaslätten

05 Vänerslätten, del av

- 27 F.d. Älvsborgs län, slättbygden
- 31 F.d. Skaraborgs län, slättbygden, Götalandsdelen
- 32 F.d. Skaraborgs län, Falbygden
- 4 *Svealands slättbygder (Ss)*
 - 05 Vänerslätten, del av
 - 35 Värmlands län, slättbygden
 - 62 F.d. Skaraborgs län, slättbygden, Svealandsdelen
 - 06 Mälar- och Hjälmabygden
 - 01 Stockholms län
 - 02 Uppsala län
 - 03 Södermanlands län
 - 40 Örebro län, slättbygden
 - 43 Västmanlands län, slättbygden
- 2 **Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder**
- 5 *Götalands skogsbygder (Gsk)*
 - 07 Sydsvenska höglandet
 - 06 Östergötlands län, södra skogsbygden
 - 08 Jönköpings län
 - 09 Kronobergs län
 - 12 Kalmar län, skogsbygden
 - 15 Blekinge län, skogsbygden
 - 17 F.d. Kristianstads län, skogsbygden
 - 20 F.d. Malmöhus län, skogsbygden
 - 24 Hallands län, skogsbygden
 - 30 F.d. Älvsborgs län, södra höglandet
 - 34 F.d. Skaraborgs län, sydöstra höglandet
 - 61 F.d. Göteborgs och Bohus län, södra höglandet
 - 08 Östsvenska dalbygden
 - 07 Östergötlands län, södra kustlandet
 - 11 Kalmar län, norra kustlandet
 - 09 Västsvenska dalbygden
 - 25 Hallands län, norra Halland
 - 26 F.d. Göteborgs och Bohus län, utom södra höglandet
 - 28 F.d. Älvsborgs län, dalbygderna
- 6 *Mellersta Sveriges skogsbygder (Ssk)*
 - 10 Södra Bergslagen
 - 04 Östergötlands län, norra skogsbygden
 - 33 F.d. Skaraborgs län, nordöstra höglandet
 - 39 Örebro län, södra skogsbygden
 - 11 Västsvenska Dalsjöområdet
 - 29 F.d. Älvsborgs län, Dalslands bergsbygd
 - 36 Värmlands län, centrala och västra Värmland
 - 12 Norra Bergslagen
 - 37 Värmlands län, Bergslagen
 - 41 Örebro län, Bergslagen
 - 42 Västmanlands län, Bergslagen
 - 44 Dalarns län, Bergslagen
 - 13 Östra Dalarna-Gästrikland
 - 45 Dalarnas län, östra Dalarna
 - 48 Gävleborgs län, Gästrikland
- 3 **Norra Sverige**
- 7 *Nedre Norrland (Nn)*
 - 14 Kustlandet i nedre Norrland
 - 49 Gävleborgs län, Hälsinglands kustland
 - 51 Västernorrlands län, kustlandet
 - 16 Nordsvenska mellanbygden
 - 38 Värmlands län, norra Värmland
 - 46 Dalarnas län, mellanbygden
 - 50 Gävleborgs län, inlandet
 - 52 Västernorrlands län, inlandet
 - 55 Jämtlands län, mellanbygden
 - 17 Jämtländska silurområdet
 - 54 Jämtlands län, silurområdet
- 8 *Övre Norrland (Nö)*
 - 15 Kustlandet i övre Norrland
 - 57 Västerbottens län, kustlandet
 - 59 Norrbottens län, kustlandet
 - 18 Fjäll- och moränbygden
 - 47 Dalarnas län, fjällbygden
 - 56 Jämtlands län, fjällbygden
 - 58 Västerbottens län, inlandet
 - 60 Norrbottens län, inlandet

Områden för skördeberäkningar

I samband med att metoder för objektiva skördeuppskattningar utvecklades och ett permanent skördeskadeskydd för jordbruket infördes 1961, indelades landet i områden som numera benämns *skördeområden* (SKO). Dessa områden är mer homogena än de naturliga jordbruksområdena med avseende framförallt på skördens variation från år till år.

Områdesindelningen har fortlöpande setts över. Därvid har största möjliga homogenitet eftersträfvats beträffande skördeavkastningen. Dessutom har hänsyn tagits till klimat, jordart, topografi och odlingsinriktning.

I det 1988 förändrade skördeskadeskyddet blev behovet av områdesstatistik mindre än i det tidigare skyddet. Den tidigare gällande områdesindelningen med 420 SKO ersattes 1989 av en ny områdesindelning omfattande 106 SKO. Fem av dessa är fjällområden för vilka skördeuppgifter inte längre insamlas.

Odelade församlingar har i regel varit grundstenar i indelningen i SKO. I åtskilliga fall är dock församlingarna så heterogena att en delning av församlingen mellan olika skördeområden ansetts starkt motiverad. Sedan 1996 är 170 församlingar delade på olika skördeområden.

Särskilda indelningar

I vissa fall tillämpas för statistiska ändamål andra områdesindelningar än de ovan beskrivna, t.ex. särskilda områden för administrering av stöden till jordbruket (stödområden).

NUTS (Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques) är den regionala indelningen som används inom EU för statistikredovisning. I Sverige utgörs NUTS 1 av hela riket, NUTS 2 av åtta riksområden och NUTS 3 av län. NUTS 2 områdena överensstämmer ej med våra åtta produktionsområden. Inom lantbruksstatistiken tillämpas NUTS 2 endast för rapportering till EU:s statistikbyrå (EUROSTAT).

Annan publicering

Rikets indelningar. Årsbok över regionala indelningar med koder m.m. SCB.

Atlas över rikets indelningar i län, kommuner, församlingar och tätorter 1992. SCB och Lantmäteriet KartCentrum.

Atlas över rikets indelningar 1995. Tabell- del. SCB och Lantmäteriet KartCentrum.

Områdesindelningar i lantbruksstatistiken 1998. SCB. Meddelanden i samordningsfrågor (MIS) 1998:1.

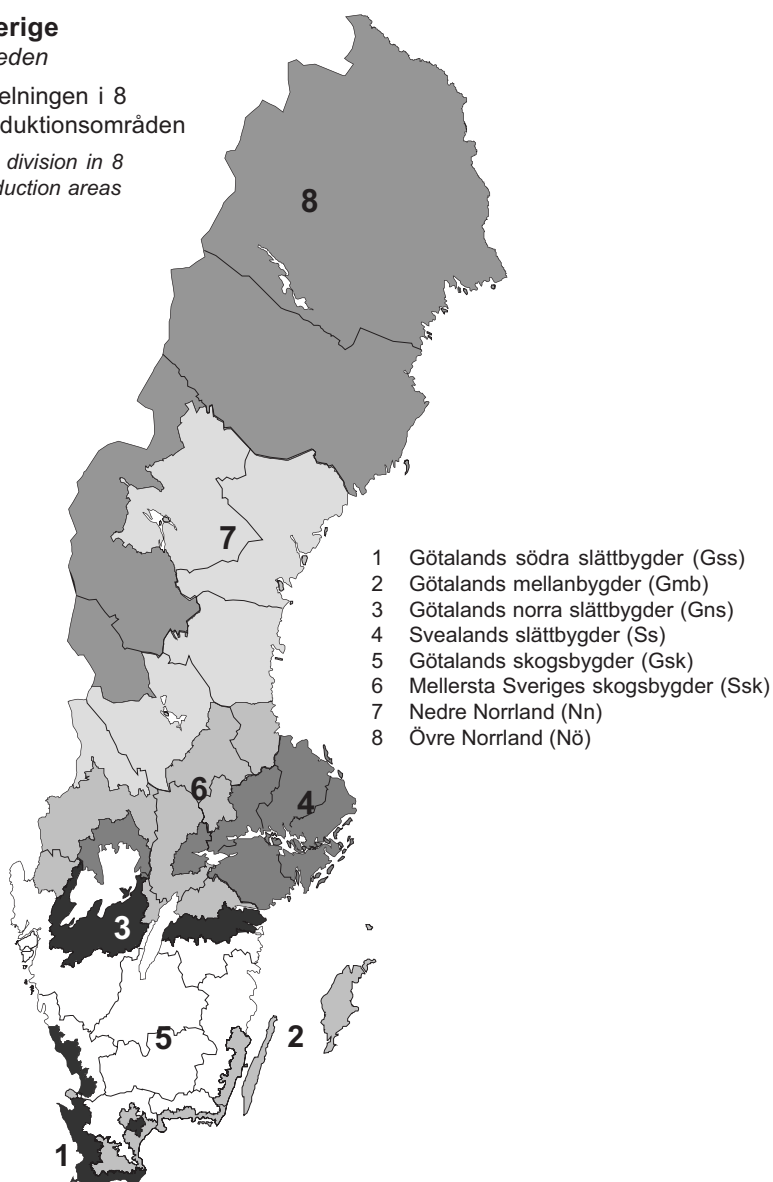
Historisk återblick på indelningen i skördeområden 1961–1988. SCB. Meddelanden i samordningsfrågor (MIS) 1988:2.

Sveriges klimat-, jordarts- och uppodlingsområden, del VIII. Riksöversikt, regionala uppgifter återfinns i stenciler. Kungl. lantbruksstyrelsen. Meddelanden, serie A nr 8 (1969).

Uppgifter om lantbruksstyrelsens speciella regionindelning återfinns i styrelsens meddelandeserie.

Sverige

Sweden

Indelningen i 8
produktionsområdenThe division in 8
production areas

Lantbruksstatistikens kvalitet och organisation

Upplysningar

Förfrågningar om årsbokens innehåll och om jordbruksstatistik i övrigt kan i första hand göras till Daniel Persson och Charlotta Olsson vid SCB:s avdelning för regioner och miljö i Örebro. De träffas på telefon 019-17 60 00 (växel). Postadressen är: SCB, 701 89 Örebro.

Kvalitetsdeklaration

När det gäller årsboksuppgifternas kvalitet hänvisas till:

- angivna källor
- sidan Statistik på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se
- SCB:s webbplats www.scb.se

Jordbruksstatistikens organisation

År 1994 infördes ett nytt system för den statliga statistiken och begreppet *Sveriges officiella statistik (SOS)* fick en vidare innebörd. Det nya systemet innebär att ansvaret inklusive finansieringen för den officiella statistiken är decentraliserad. Ansvaret för ungefär hälften av den officiella statistik, är fördelat på 24 myndigheter.

Vid sidan av ansvaret för en del av den officiella statistiken har SCB ett övergripande ansvar för samordning och bevakning av systemet Sveriges officiella statistik (SOS).

Statistikansvarig myndighet för den jordbruksstatistik som ingår under statistikområdet Jord- och skogsbruk, fiske enligt Förordning om den officiella statistiken (SFS 2001:100) är fr.o.m. 1999 Jordbruksverket.

Avgränsning av livsmedelssektorn

I merparten av den näringsgrensindelade statistiken i Sverige används Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI) för klassificering av arbetsställen. Den baseras på den av FN utarbetade standarden ISIC (International Standard Industrial Classification). Den nuvarande standarden – SNI 2002 – har tillämpats sedan 2003 då den ersatte den tidigare standarden SNI 92.

De fyra första nivåerna i SNI 2002 är identiska med EU:s näringsgrensstandard NACE, Rev.1.1. För specifikt svenska behov har gjorts en utbyggnad med en femte nivå.

SNI 2002 är en hierarkisk indelning med fem nivåer. Den första nivån anges av bokstäver, som i avdelning C och D även har en underavdelning utan att bilda en separat nivå. Den andra nivån (Huvudgruppen) anges med två siffror med efterföljande punkt. De därpå följande nivåerna (Grupp, Undergrupp och Detalj-

grupp) anges med vardera en siffra. En näringsgren kan entydigt identifieras utan angivande av avdelning/underavdelning.

Nedan redovisas de branscher enligt SNI 2002 (Avdelning/Underavdelning/Detaljgrupp) som har intresse för livsmedelsstatistiken. Redovisningen innebär inget slutligt ställningstagande till vilka branscher som skall anses konstituera "livsmedelssektorn".

I en särskild avdelning nedan redovisas branscher inom vilka verksamheter med anknytning till livsmedel kan förekomma utan att man därmed kan hänföra branschen till sektorn "livsmedel", t.ex. transportverksamhet och förpackningstillverkning.

Ett arbete pågår med att revidera NACE och SNI. Den nya klassifikationen, NACE Rev 2 respektive SNI 2007 gäller från och med 1 januari 2008.

"Livsmedelsbranscher" enligt SNI 2002

Avdelning/ Underavdelning/ Detaljgrupp	Beskrivning (förkortad i vissa fall)
A	Jordbruk, jakt och skogsbruk
01.111	Spannmålsodling m.m.
01.112	Vallodling
01.113	Potatisodling
01.114	Sockerbetsodling
01.115	Odling av jordbruksväxter, blandat
01.117	Odling av växter, blandat, mest jordbruksväxter
01.119	Övrig odling av jordbruksväxter
01.121	Odling av köksväxter på friland
01.123	Odling av köksväxter i växthus
01.125	Odling av köks-, prydnads- och plantskoleväxter, blandat
01.127	Odling av växter, blandat, mest köks-, prydnads- och plantskoleväxter
01.129	Svampodling m.m.

Avdelning/ Underavdelning/ Detaljgrupp	Beskrivning (förkortad i vissa fall)
01.131	Frukt- och bärodling
01.137	Odling av växter, blandat, mest frukt och bär
01.139	Odling av kryddväxter m.m., bärplockning (vilda bär till försäljning)
01.211	Mjölproduktion
01.212	Nötköttsproduktion
01.213	Produktion av mjölk och nötkött, blandat
01.217	Husdjursskötsel, blandat, mest nötkreatur
01.221	Fåruppfödning
01.222	Getuppfödning
01.223	Uppfödning av får och getter, blandat
01.227	Husdjursskötsel, blandat, mest får och getter
01.231	Smågrisuppfödning
01.232	Slaktsvinsuppfödning
01.233	Uppfödning av smågrisar och slaktsvin, blandat
01.237	Husdjursuppfödning, blandat, mest svin
01.241	Äggproduktion
01.242	Slaktkycklingsuppfödning
01.243	Fjäderfäskötsel, blandat
01.247	Husdjursuppfödning, blandat, mest fjäderfä
01.249	Övrig fjäderfäskötsel (gäss, kalkoner, ankor)
01.251	Renskötsel
01.253	Bi-, mask- och annan smådjursuppfödning
01.300	Blandat jordbruk (växtodling i kombination med djurskötsel)
01.410	Service till växtodling
01.420	Service till djurskötsel utom veterinärverksamhet
01.500	Jakt och viltvård samt service i anslutning härtil
01.900	Småbruk
B	Fiske
05.011	Trålfiske i saltvatten
05.012	Övrigt saltvattenfiske
05.013	Sötvattenfiske
05.021	Matfiskodling
05.022	Sättfiskodling
05.023	Kräftdjursodling
05.024	Blötdjursodling
DA	Livsmedels-, dryckesvaru- och tobaksframställning
15.111	Kreatursslakt
15.112	Styckning av kött
15.120	Fjäderfäslakt, beredning och hållbarhetsbehandling av fjäderfäkött
15.130	Charkuteri- och annan köttvarutillverkning
15.200	Beredning och hållbarhetsbehandling av fisk och fiskprodukter

Avdelning/ Underavdelning/ Detaljgrupp	Beskrivning (förkortad i vissa fall)
15.310	Beredning och hållbarhetsbehandling av potatis
15.320	Juice- och safttillverkning
15.330	Annan beredning och hållbarhetsbehandling av frukt, bär och grönsaker
15.410	Utvinning av råa vegetabiliska och animaliska oljor och fetter
15.420	Framställning av raffinerade vegetabiliska och animaliska oljor och fetter
15.430	Matfettstillverkning
15.511	Osttillverkning
15.512	Annan mejerivarutillverkning (utom ost)
15.520	Glasstillverkning
15.611	Mjöltillverkning (ej potatismjöl)
15.612	Tillverkning av frukostflingor, mixer och andra beredningar av kvarnprodukter
15.620	Stärkelsestillverkning
15.810	Tillverkning av mjukt matbröd och färska bakverk (ej pastaprodukter)
15.821	Knäckebrödstillverkning
15.822	Tillverkning av kex och konserverade bakverk
15.830	Sockertillverkning
15.841	Tillverkning av sockerkonfektyrer (även tuggummi, kanderade frukter m.m.)
15.842	Tillverkning av choklad och chokladkonfektyrer
15.850	Tillverkning av pastaprodukter
15.860	Tillverkning av te och kaffe
15.870	Tillverkning av senap, ketchup, kryddor och andra smaksättningsmedel
15.880	Framställning av homogeniserade livsmedelspreparat inkl. dietmat
15.890	Framställning av andra livsmedel
15.910	Framställning av destillerade alkoholhaltiga drycker
15.920	Framställning av råsprit ur jässta råvaror
15.930	Framställning av vin
15.940	Framställning av cider och andra fruktviner
15.950	Framställning av andra icke-destillerade jässta drycker
15.960	Framställning av öl
15.970	Framställning av malt
15.980	Framställning av mineralvatten och läskedrycker
G	Agentur- och detaljhandel, reparation av motorfordon, hushållsartiklar m.m.
51.110	Agenturhandel med jordbruksråvaror, levande djur, textilråvaror och textiltillverkningsfabrikat
51.170	Agenturhandel med livsmedel, drycker och tobak
51.210	Partihandel med spannmål, utsäde och djurfoder
51.230	Partihandel med levande djur
51.310	Partihandel med frukt och grönsaker
51.320	Partihandel med kött och köttvaror
51.330	Partihandel med mejeriprodukter, ägg, matolja och matfett
51.340	Partihandel med alkoholhaltiga och andra drycker

Avdelning/ Underavdelning/ Detaljgrupp	Beskrivning (förkortad i vissa fall)
51.360	Partihandel med socker, choklad och sockerkonfektyrer
51.370	Partihandel med kaffe, te, kakao och kryddor
51.380	Partihandel med andra livsmedel, bl.a. fisk, skal- och blötdjur
51.390	Icke specialiserad partihandel med livsmedel, drycker och tobak
52.111	Varuhus och stormarknadshandel, mest livsmedel, drycker och tobak
52.112	Livsmedelshandel med brett sortiment, ej varuhus eller stormarknad
52.210	Butikshandel med frukt och grönsaker
52.220	Butikshandel med kött och charkuterier
52.230	Butikshandel med fisk, skal- och blötdjur
52.241	Butikshandel med bröd och konditorivaror
52.242	Butikshandel med konfektyrer
52.250	Butikshandel med alkoholhaltiga och andra drycker
52.271	Butikshandel med hälsokost
52.279	Övrig specialiserad butikshandel med livsmedel
52.621	Torg- och marknadshandel med livsmedel
52.632	Ambulerande och tillfällig handel med livsmedel
H	Hotell- och restaurangverksamhet
55.111	Hotellverksamhet med restaurang utom konferensanläggningar (även motell och liknande)
55.300	Restaurangverksamhet
55.400	Barverksamhet
55.510	Drift av personalmatsalar
55.521	Catering för transportsektorn
55.522	Centralköksverksamhet för sjukhus
55.523	Centralköksverksamhet för skolor, omsorgs- och andra institutioner
55.529	Övrig catering (t.ex. för privathushåll och fester)

Branscher inom vilka verksamhet med anknytning till livsmedel förekommer

Avdelning/ Underavdelning/ Detaljgrupp	Beskrivning (förkortad i vissa fall)
DA 15.710	Livsmedels-, dryckesvaru- och tobaksframställning Framställning av beredda fodermedel
DG 24.150 24.200	Tillverkning av kemikalier och kemiska produkter Industri för gödselmedel och kväveprodukter Industri för bekämpningsmedel och andra lantbrukskemiska produkter
DH 25.220	Tillverkning av gummi- och plastvaror Plastförpackningsindustri
DI 26.131 26.132	Tillverkning av icke metalliska mineraliska produkter Tillverkning av buteljer och glasförpackningar Tillverkning av hushålls- och prydnadsglas
DK 29.310 29.320	Tillverkning av maskiner som ej ingår i annan underavdelning Tillverkning av traktorer Tillverkning av andra jord- och skogsbruksmaskiner
G 51.660	Agenturhandel och detaljhandel, reparation av motorfordon, hushållsartiklar m.m. Partihandel med maskiner och verktyg för jordbruket, inkl. traktorer
I 60.100 60.240 61.102 61.200 62.100 62.200 63.110 63.120 63.400	Transport, magasinering och kommunikation Järnvägstransport Vägtransport av gods Annan havs- och kustsjöfart än färjetrafik Sjöfart på inre vattenvägar Reguljär lufttransport Icke reguljär lufttransport Godshantering Varulagring och magasinering Annan transportförmedling (speditörsverksamhet, skeppsmäkleri m.m.)

Varuklassificering enligt SITC/KN

Avgränsningen av varugruppen jordbruksvaror och livsmedel i redovisningen av industrins varuproduktion och utrikeshandeln (kapitel 15 respektive 16) baseras på de redovisningar för utrikeshandeln med sådana varor, som Jordbruksverket publicerat sedan 1995. Uppdelningen på varor och varugrupper bygger på den av FN rekommenderade varugrupperingen SITC rev.3 (Standard International Trade Classification) i kombination med den inom EU tillämpade varunomenklaturen KN (Combined Nomenclature). Fram t.o.m. 1994 tillämpades i den svenska utrikeshandelsstatistiken den internationellt överenskomna nomenklaturen HS (Harmonized Commodity Description and Coding System). I produktionsstatistiken har

KN använts sedan 1996. KN och HS är jämförbara på KN:s sexsiffernivå.

KN-nomenklaturen bygger på Tulltaxan, i vilken tidvis kan ske ändringar som får till följd att samma KN-kod för en vara ej är tillämplig för samtliga år som ingår i tidsserierna.

Indelningen på huvudgrupper utgår från produktgrupper enligt tvåsiffrig SITC medan underindelningarna följer KN.

I det följande sker också en specificering av varukoderna för förädlade livsmedel i tabell 16.5. Varugrupperingen ansluter till Food From Swedens avgränsning av varuområdet. Jordbruksverket har vissa år publicerat statistik över exporten av förädlade livsmedel.

Jordbruksvaror och livsmedel. Specificering på SITC-/KN-nummer

SITC Huvudgrupper/undergrupper	KN	Innehåll
00 Levande djur	01	
01 Kött o köttvaror		
Nöt- o. kalvkött	02.01	Kött av nötkreatur eller andra oxdjur, färskt el. kylt
	02.02	Kött av nötkreatur eller andra oxdjur, fryst
	02.06.10-29	Ätbara slaktbiprodukter av nötkreatur eller andra oxdjur, färskt, kylt el. fryst
	02.10.20	Kött och ätbara slaktbiprodukter, saltat, i saltlake, torkat el. rökt; ätbart mjöl av kött eller slaktbiprodukter
Griskött	02.03	Kött av svin, färskt, kylt el. fryst
	02.06.30-49	Ätbara slaktbiprodukter av svin, färskt, kylt el. fryst
	02.10.11-19	Kött och ätbara slaktbiprodukter av svin, saltat, i saltlake, torkat el. rökt; ätbart mjöl av kött eller slaktbiprodukter
Får-, lamm- o. getkött	02.04	Kött av får eller get, färskt, kylt el. fryst

SITC Huvudgrupper/undergrupper	KN	Innehåll
Fjäderfäkött	02.07	Kött och ätbara slaktbiprodukter av fjäderfä, färskt, kylt el. fryst
Övrigt kött inkl. vilt	02.05	Kött av häst, åsna, mula el. mulåsna, färskt, kylt el. fryst
	02.06.80-90	Ätbara slaktbiprodukter av andra djur än nöt o. svin, färskt, kylt el. fryst
	02.08	Annat kött (kanin, hare, ren, grodlår, val m.m.) och ätbara slaktbiprodukter, färskt, kylt el. fryst
	02.10.90-99	Kött (val, häst, får, get, ren m.m.) och ätbara slaktbiprodukter, saltat, i saltlake, torkat el. rökt; ätbart mjöl av kött och slaktbiprodukter
	03.07.60	Sniglar, andra än havssniglar
Beredningar av kött	16.01	Korv o. liknande produkter av kött, slaktbiprodukter el. blod; beredningar av dessa produkter
	16.02.20-90	Kött, slaktbiprodukter och blod, beredda eller konserverade på annat sätt
	16.03	Extrakter o. safter av kött, fisk, kräftdjur, blötdjur eller andra ryggradslösa vattendjur
02 Mejeriprodukter o. ägg		
Mjölk, grädde, yoghurt m.m.	04.01	Mjölk o. grädde, inte koncentrerade och inte försatta med socker eller annat sötningsmedel
	04.02	Mjölk o. grädde, koncentrerade el. försatta med socker eller annat sötningsmedel
	04.03	Filmjölk, gräddfil, yoghurt, kefir, kärnmjölk m.m.
	04.04	Vassle
Smör o. andra smörfettsprodukter	04.05	Smör och andra fetter och oljor framställda av mjölk; bredbara smörfettsprodukter
Glassvaror	21.05	Glassvaror, även innehållande kakao
Ost o. ostmassa	04.06	Ost och ostmassa
Ägg o. äggalbuminer	04.07	Fågelägg med skal, färska, konserverade eller kokta
	04.08	Fågelägg utan skal samt äggula, färska, torkade, ångkokta eller kokta i vatten, gjutna, frysta eller på annat sätt konserverade, även försatta med socker eller annat sötningsmedel
	35.02.11-19	Äggalbumin, ej tjänligt till människoföda
03 Fisk-, kräft o. blötdjur m.m.		
Fisk, kräft- o. blötdjur	03.01	Levande fisk
	03.02	Fisk, färsk el. kyld, med undantag av fiskfiléer och annat fiskkött enligt nr 0304
	03.03	Fisk, fryst, med undantag av fiskfiléer och annat fiskkött enligt nr 0304
	03.04	Fiskfiléer o. annat fiskkött (även hackat el. malet), färska, kylda el. frysta
	03.05	Fisk, torkad, saltad el. i saltlake; rökt (även varmrökt) fisk; mjöl och pelletar av fisk, lämpliga som livsmedel

SITC Huvudgrupper/undergrupper	KN	Innehåll
	03.06	Kräftdjur, även utan skal, levande, färska, kylda, frysta, torkade, saltade el. i saltlake; kräftdjur med skal, ångkokta el. kokta i vatten, även kylda, frysta, torkade, saltade el. i saltlake; mjöl och pelletar av kräftdjur, lämpliga som livsmedel
	03.07.10-59, 03.07.91-99	Blötdjur, (ej sniglar andra än havssniglar), även utan skal, levande, färska, kylda, frysta, torkade, saltade el. i saltlake; ryggradslösa vattendjur, andra än kräftdjur och blötdjur, levande, färska, kylda, frysta, torkade, saltade, el. i saltlake; mjöl och pelletar av andra ryggradslösa vattendjur än kräftdjur, lämpliga som livsmedel
Beredningar av fisk, kräft- o. blötdjur	16.04	Fisk, beredd el. konserverad; kaviar och kaviar-ersättning som framställts av fiskrom
	16.05	Kräftdjur, blötdjur och andra ryggradslösa vattendjur beredda el. konserverade
04 Spannmål och varor därav		
Spannmål (exkl. ris)	10.01	Vete samt blandsäd av vete och råg
	10.02	Råg
	10.03	Korn
	10.04	Havre
	10.05	Majs
	10.07	Sorghum
	10.08	Bovete, hirs, kanariefrö; annan spannmål
Mjöl, gryn, malt m.m.	11.01	Finmalet mjöl av vete el. av blandsäd av vete och råg
	11.02	Finmalet mjöl av spannmål, annat än av vete eller av blandsäd av vete och råg
	11.03	Krossgryn, grovt mjöl (inbegripet fingryn), o. pelletar av spannmål
	11.04	Spannmål, bearbetad på annat sätt (t.ex. skalad, valsad, bearbetad till flingor el. pärlgryn, klippt el. gröpad), med undantag av ris; groddar av spannmål, hela, valsade, bearbetade till flingor el. malda
	11.07	Malt, även rostat
Ris	10.06	Ris
Bakverk o. bröd m.m.	19.05	Bröd, kakor, kex och andra bakverk, även innehållande kakao; nattvardsbröd, tomma oblatkapslar av sådana slag som är lämpliga för farmaceutiskt bruk, sigilloblater och liknande produkter
Okokt pasta	19.02.11-19	Okokta pastaprodukter, inte fyllda eller på annat sätt beredda
Övr. beredningar av spannmål o. mjöl	19.01.20	Mixer o. deg för beredning av bakverk enl. nr 1905

SITC Huvudgrupper/undergrupper	KN	Innehåll
	19.04	Livsmedelsberedn. erhållna genom svällning el. rostning av spannmål el. spannmålsprodukter (t.ex. majsflingor); spannmål, annan än majs, i form av korn el. flingor el. andra bearbetade korn (med undantag av mjöl och krossgryn), förkokt el. på annat sätt beredd, inte nämnd el. inbegripen någon annanstans
05 Frukt o. grönsaker		
Färska o. kylda grönsaker	07.01	Potatis, färsk el. kyld
	07.02	Tomater, färska el. kylda
	07.03	Kepalök (vanlig lök), schalottenlök, vitlök, purjolök och lök av andra <i>Allium</i> -arter, färska el. kylda
	07.04	Kål, färsk el. kyld
	07.05	Trädgårdssallat (<i>Lactuca sativa</i>) och cikoriasallat (<i>Cichorium</i> spp.), färska el. kylda
	07.06	Morötter, rovor, rödbetor, haverrot (salsifi), rot-selleri, rädisor o. liknande rotfrukter, färska el. kylda
	07.07	Gurkor, färska el. kylda
	07.08	Baljfrukter o. baljväxtfrön, färska el. kylda
	07.09	Andra grönsaker, färska el. kylda
	12.10	Humle, färsk el. torkad, även mald, pulveriserad el. i form av pelletter; lupulin
	12.12.10	Johannesbröd, inbegripet johannesbrödfrön
	12.12.91-99	Sockerbetor, sockerrör m.m.
Frysta grönsaker	07.10	Grönsaker (även ångkokta el. kokta i vatten), frysta
Torkade el. tillfälligt konserverade grönsaker samt rötter, stam- el. rotknölar	07.11	Grönsaker tillfälligt konserverade (t.ex. med svaveldioxidgas el. i saltlake, svavelsyrighetsvatten el. andra konserverande lösningar) men olämpliga för direkt konsumtion i detta tillstånd
	07.12	Torkade grönsaker, hela, i bitar, skivade, krossade el. pulveriserade, men inte vidare beredda
	07.13	Torkade baljväxtfrön, även skalade el. sönderdelade
	07.14	Maniok-, arrow- och salepsrot, jordärtskockor, batater (sötpotatis) och liknande rötter, stam. eller rotknölar med hög halt av stärkelse eller inulin, färska, kylda, frysta el. torkade hela el. i bitar och även i form av pelletter; märe av sago-palm
Beredda potatisprodukter	11.05	Mjöl, pulver, flingor, korn och pelletter av potatis
	19.03	Tapioka och tapiokaersättningar, framställda av stärkelse, i form av flingor, gryn o.d.

SITC Huvudgrupper/undergrupper	KN	Innehåll
Övriga beredningar av grönsaker	20.04.10	Potatis, beredd el. konserverad på annat sätt än med ättika el. ättikssyra, frysta
	20.05.20	Potatis, beredd el. konserverad på annat sätt än med ättika el. ättikssyra, inte frysta
	11.06	Mjöl o. pulver av torkade baljväxtfrön av sago el. av rötter, stam- el. rotknölar
	20.01.10	Gurkor beredda el. konserverade med ättika el. ättiksyra
	20.01.9020-9085	Grönsaker, frukt, bär, nötter och andra ätbara växtdelar, exkl. gurkor, mango chutney, tropiska frukter o. nötter och kepalök, beredda el. konserverade med ättika el. ättiksyra
	20.01.9093	Kepalök (vanlig lök) beredda el. konserverade med ättika el. ättiksyra
	20.02	Tomater, beredda el. konserverade på annat sätt än med ättika el. ättiksyra
	20.03	Svampar o. tryffel, beredda el. konserverade på annat sätt än med ättika el. ättikssyra
	20.04.90	Andra grönsaker samt blandningar av grönsaker (ej potatis), beredda el. konserverade på annat sätt än med ättika el. ättiksyra, frysta
	20.05.40-90	Andra grönsaker samt blandningar av grönsaker (ej potatis), beredda el. konserverade på annat sätt än med ättika el. ättiksyra, inte frysta
Färsk, kyld, torkad frukt, bär o. nötter	08.01	Kokos-, para- o. cashewnötter, färska el. torkade, även skalade
	08.02	Andra nötter, färska el. torkade, även skalade
	08.03	Bananer, inbegripet mjölbananer, färska el. torkade
	08.04	Dadlar, fikon, ananas, avokado, guava, mango o. mangostan, färska el. torkade
	08.05	Citrusfrukter, färska el. torkade
	08.06	Vindruvor, färska el. torkade
	08.07	Meloner (inbegripet vattenmeloner) o. papayafrukter, färska
	08.08	Äpplen, päron o. kvittenfrukter, färska
	08.09	Aprikoser, körsbär, persikor (inbegripet nektariner), plummon o. slänbär, färska
	08.10	Annan frukt o. andra bär, färska
	08.12	Frukt, bär o. nötter, tillfälligt konserverade (t.ex. med svaveldioxidgas el. i saltvatten, svavelsyrlighetsvatten el. andra konserverande lösningar) men olämplig för direkt konsumtion i detta tillstånd
	08.13	Frukt o. bär, torkade (ej nr 0801-0806), blandningar av nötter el. av torkad frukt el. torkade bär

SITC Huvudgrupper/undergrupper	KN	Innehåll
	08.14	Skal av citrusfrukter el. meloner, färska, frysta, torkade el. tillfälligt konserverade i saltvatten, svavelsyrlighetsvatten el. andra konserverande lösningar
	12.12.30	Aprikos-, persiko- (inbegripet nektarin) o. plommonkärnor
Fryst frukt o. bär	08.11	Frukt, bär o. nötter, även ångkokta el. kokta i vatten, frysta, med el. utan tillsats av socker eller annat sötningsmedel
Saft, sylt o. marmelad	20.07.91-99	Sylter, frukt- och bärgeléer, marmelader, mos och pastor av frukt, bär el. nötter, erhållna genom kokning, med eller utan tillsats av socker el. annat sötningsmedel; andra än homogeniserade beredningar
	20.09	Frukt- o. bärsaft (inbegripet druvmust), samt grönsakssaft, ojäst och utan tillsats av alkohol, även med tillsats av socker el. annat sötningsmedel
Övriga beredningar av frukt o. bär	20.01.9010	Grönsaker, frukt, bär, nötter och andra ätbara växtdelar, beredda el. konserverade med ättika el. ättiksyra; Mango chutney
	20.01.9091	Grönsaker, frukt, bär, nötter och andra ätbara växtdelar, beredda el. konserverade med ättika el. ättiksyra; Tropiska frukter o. tropiska nötter
	20.01.9096,9099	Grönsaker, frukt, bär, nötter och andra ätbara växtdelar, beredda el. konserverade med ättika el. ättiksyra; Andra
	20.08	Frukt, bär, nötter, o. andra växtdelar, på annat sätt beredda el. konserverade, med el. utan tillsats av socker, annat sötningsmedel el. alkohol, inte nämnda el. inbegripna någon annanstans
06 Socker, sockervaror m.m.		
Socker, melass o. honung	04.09	Naturlig honung
	17.01	Socker från sockerrör el. sockerbetor samt kemiskt ren sackaros, i fast form
	17.02	Annat socker, inbegripet kemiskt ren laktos, maltos, glukos o. fruktos, i fast form; sirap o. andra sockerlösningar utan tillsats av aromämnen el. färgämnen; konstgjord honung, även blandad med naturlig honung; sockerkulör
	17.03	Melass erhållen vid utvinning el. raffinering av socker
Sockerkonfektyrer	17.04	Sockerkonfektyrer (inbegripet vit choklad), inte innehållande kakao
	20.06	Grönsaker, frukt, bär, nötter, fruktskal o. andra växtdelar, konserverade med socker (avrunna, glaserade el. kanderade)

SITC Huvudgrupper/undergrupper	KN	Innehåll
07 Kaffe, te, kakao, kryddor m.m.		
Kaffe o. kaffeersättningar	09.01	Kaffe, även rostat el. befriat från koffein; skal o. hinnor av kaffe; kaffesurrogat innehållande kaffe, oavsett mängden
	21.01.11-12	Extrakter, essenser o. koncentrat av kaffe samt beredningar på basis av dessa extrakter, essenser el. koncentrat el. på basis av kaffe
	21.01.30	Rostad cikoriarot o. andra rostade kaffesurrogat samt extrakter, essenser o. koncentrat av dessa produkter
Choklad- o. kakaoberedn.	18.06	Choklad o. andra livsmedelsberedningar innehållande kakao
Te, kakao o. kryddor	09.02	Te, även aromatiserat
	09.03	Matte
	09.04	Peppar av släktet <i>Piper</i> ; frukter av släktena <i>Capsicum</i> o. <i>Pimenta</i> , torkade, krossade el. malda
	09.05	Vanilj
	09.06	Kanel o. kanelknopp
	09.07	Kryddnejlikor, nejlikstjälkar o. modernejlikor
	09.08	Muskot, muskotblomma o. kardemumma
	09.09	Anis, stjärnanis, fänkål, koriander, spiskummin, kummin o. enbär
	09.10	Ingefära, saffran, gurkmeja, timjan, lagerblad, curry o. andra kryddor
	18.01	Kakaoböror, hela el. krossade, även rostade
	18.02	Kakaoskal o. annat kakaoavfall
	18.03	Kakaomassa, även avfettad
	18.04	Kakaosmör (fett el. olja)
	18.05	Kakaopulver utan tillsats av socker el. annat sötningsmedel
	21.01.20	Extrakter, essenser o. koncentrat av te el. matte samt beredningar på basis av sådana extrakter, essenser el. koncentrat el. på basis av te el. matte
08 Djurfoder		
	12.13	Halm, agnar o. skal av spannmål, oberedda, även hackade, malda, pressade el. i form av pelletar
	12.14	Kålrötter, foderbetor o. andra foderrotfrukter, hö, lusern (alfalfa), klöver, esparsett, foderkål, lupiner, vicker o. liknande djurfoder, även i form av pelletar
	23.01	Mjöl o. pelletar av kött el. slaktbiprodukter el. av fisk, kräftdjur, blötdjur el. andra ryggradslösa vattendjur, olämpliga som livsmedel; grevar

SITC Huvudgrupper/undergrupper	KN	Innehåll
	23.02	Kli, fodermjöl o. andra återstoder, även i form av pelletar, erhållna vid siktning, malning el. annan bearbetning av spannmål el. baljväxter
	23.03	Återstoder från stärkelseframställning o. liknande återstoder, betmassa, bagass o. annat avfall från sockerframställning, drav, drank o. annat avfall från bryggerier el. brännerier, även i form av pelletar
	23.04	Oljekakor o. andra fasta återstoder från utvinning av sojabönlja, även malda el. i form av pelletar
	23.05	Oljekakor o. andra fasta återstoder från utvinning av jordnötsolja, även malda el. i form av pelletar
	23.06	Oljekakor o. andra fasta återstoder från utvinning av veg. fetter el. oljor, andra än de som omfattas av 23.04 o. 23.05, även malda el. i form av pelletar
	23.07	Vindruv; rå vinsten
	23.08	Veg. ämnen o. veg. avfall samt veg. återstoder och biprodukter av sådana slag som används vid utfodring av djur, inte nämnda el. inbegripna någon annanstans, även i form av pelletar
	23.09	Beredningar av sådana slag som används vid utfodring av djur
09 Diverse livsmedelsprodukter		
Soppor, såser o. buljonger	21.03	Såser samt beredningar för tillredning av såser; blandningar för smaksättningsändamål; senapspulver o. beredd senap
	21.04.10	Soppor o. buljonger samt beredningar för tillredning av soppor el. buljonger
Margarin o. annat matfett	15.17	Margarin; ätbara blandningar o. beredningar av animaliska el. vegetabiliska fetter el. oljor el. av fraktioner av olika fetter el. oljor, andra än ätbara fetter o. oljor samt fraktioner av sådana fetter el. oljor enl. 15.16
Beredningar av spannmål, mjöl m.m.	19.01.10	Beredningar avsedda för barn, i detaljhandelsförpackningar
	19.01.90	Beredningar av andra slag (inkl. maltextrakt m.m.)
	19.02.20-40	Fyllda pastaprodukter; även kokta el. på annat sätt beredda samt andra pastaprodukter än 19.02.11-19; inkl. couscous
Övriga livsmedel	04.10	Ätbara produkter av animaliskt ursprung, inte nämnda el. inbegripna någon annanstans
	16.02.10	Kött, slaktbiprodukter o. blod, beredda el. konserverade på annat sätt; homogeniserade beredningar

SITC Huvudgrupper/undergrupper	KN	Innehåll
	20.05.10	Andra grönsaker, beredda el. konserverade på annat sätt än med ättika el. ättiksyra, inte frysta, andra än produkter enligt nr 20.06; homogeniserade grönsaker
	20.07.10	Sylter, frukt- o. bärgelée, marmelader, mos o. pastor av frukt, bär el. nötter, erhållna genom kokning med el. utan tillsats av socker el. annat sötningsmedel; homogeniserade beredningar
	21.02	Jäst (aktiv el. inaktiv); andra encelliga mikroorganismer, döda (med undantag av vacciner enligt nr 30.02); beredda bakpulver
	21.04.20	Soppor o. buljonger samt beredningar för tillredning av soppor el. buljonger; homogeniserade sammansatta livsmedelsberedningar
	21.06.10	Proteinkoncentrat o. texturerade proteiner
	21.06.9010	Ostfondue
	21.06.9030-9098	Aromatiserade el. färgade sockerlösningar
	22.09	Ättika
11 Drycker		
Starksprit	21.06.9020	Sammansatta alkoholhaltiga beredningar, inte baserade på luktämnen, av sådana slag som används för framställning av drycker
	22.08	Odenaturerad etylalkohol med alkoholhalt av mindre än 80 volymprocent; sprit, likör o. andra spritdrycker
Vin	22.04	Vin av färska druvor, inbegripet vin som tillsats alkohol; druvmust, annan än sådan enligt nr 20.09
	22.05	Vermouth o. annat vin av färska druvor, smaksatt med växter el. aromatiska ämnen
Övriga drycker med alkohol	22.03	Maltdrycker
	22.06	Andra jästa drycker, t.ex. äppelvin (cider), päronvin o. mjöd; blandningar av jästa drycker samt blandningar av jästa drycker o. alkoholfria drycker, inte nämnda el. inbegripna någon annanstans
Drycker utan alkohol	22.01	Vatten, inbegripet naturligt eller konstgjort mineralvatten samt kolsyrat vatten, utan tillsats av socker el. annat sötningsmedel el. av aromämne; is och snö
	22.02	Vatten, inbegripet mineralvatten o. kolsyrat vatten, med tillsats av socker el. annat sötningsmedel el. av aromämne, samt andra alkoholfria drycker, med undantag av frukt- o. bärssaft samt grönsakssaft enligt nr 20.09
12 Tobak o. tobaksvaror	24	Tobak samt varor tillverkade av tobaksersättning
22 Oljefrön o. oljehaltiga nötter		
	12.01	Sojabönor, även sönderdelade

SITC Huvudgrupper/undergrupper	KN	Innehåll
	12.02	Jordnötter, även skalade el. sönderdelade men inte rostade el. på annat sätt tillagade
	12.03	Kopra
	12.04	Lifrön, även sönderdelade
	12.05	Raps- o. rybsfrön, även sönderdelade
	12.06	Solrosfrön, även sönderdelade
	12.07	Andra oljeväxtfrön o. oljehaltiga frukter, även sönderdelade
	12.08	Mjöl av oljeväxtfrön el. oljehaltiga frukter, med undantag av mjöl av senapsfrön
4 Oljor o. fetter		
	02.09	Svinfett, inte innehållande magert kött och fjäderfäfett, inte utsmälta eller på annat sätt extraherade, färska, kylda, frysta, saltade, i saltlake, torkade el. rökt
	15.01	Ister, annat svinfett o fjäderfäfett, annat än sådant enligt nr 02.09 o. 15.03
	15.02	Fetter av nötkreatur, andra oxdjur, får el. getter, andra än sådana enligt 15.03
	15.03	Solarstearin, isterolja, oleostearin, oleomargarin o. talgolja, inte emulgerade, blandade el. på annat sätt beredda
	15.04	Fetter o. oljor av fisk el. havsdäggdjur samt fraktioner av sådana fetter el. oljor, även raffinerade men inte kemiskt modifierade
	15.05	Ullfett o. fettartade ämnen erhållna ur ullfett (inbegripet lanolin)
	15.06	Andra animaliska fetter o. oljor samt fraktioner av sådana fetter el. oljor, även raffinerade men inte kemiskt modifierade
	15.07	Sojabönlja och fraktioner av denna olja, även raffinerade men inte kemiskt modifierade
	15.08	Jordnötsolja och fraktioner av denna olja, även raffinerade men inte kemiskt modifierade
	15.09	Olivolja o. fraktioner av denna olja, även raffinerade men inte kemiskt modifierade
	15.10	Andra oljor erhållna enbart ur oliver samt fraktioner av sådana oljor, även raffinerade men inte kemiskt modifierade, inbegripet blandningar av dessa oljor eller fraktioner med oljor el. fraktioner enligt nr 15.09
	15.11	Palmolja o. fraktioner av denna olja, även raffinerade men inte kemiskt modifierade
	15.12	Solrosolja, safflorolja o. bomullsfröolja samt fraktioner av dessa oljor, även raffinerade men inte kemiskt modifierade

SITC Huvudgrupper/undergrupper	KN	Innehåll
	15.13	Kokosolja, palmkärnolja o. babassuolja samt fraktioner av dessa oljor, även raffinerade men inte kemiskt modifierade
	15.14	Raps-, rybs- o. senapsolja samt fraktioner av dessa oljor, även raffinerade men inte kemiskt modifierade
	15.15	Andra icke flyktiga vegetabiliska fetter o. oljor (inbegripet jojobaolja) samt fraktioner av sådana fetter el. oljor, även raffinerade men inte kemiskt modifierade
	15.16	Animaliska och vegetabiliska fetter o. oljor samt fraktioner av sådana fetter el. oljor, som helt el. delvis hydrerats, omförestrats (även internt) el. elaidiniserats, även raffinerade men inte vidare bearbetade
	15.18	Animaliska o. vegetabiliska fetter o. oljor samt fraktioner av sådana fetter el. oljor, kokta, oxiderade, dehydratiserade, faktiserade, blåsta, polymeriserade genom upphettning i vakuum el. i inert gas el. på annat sätt kemiskt modifierade, med undantag av produkter enligt nr 15.16; oätliga blandningar el. beredningar av animaliska el. vegetabiliska fetter el. oljor el. av fraktioner av olika fetter el. oljor, inte nämnda el. inbegripna någon annanstans
	15.21	Vegetabiliska vaxer (andra än triglycerider), bivax, andra insektsvaxer samt spermaceti (valrav), även raffinerade el. färgade
	15.22	Degras; återstoder från bearbetning av fetter, feta oljor el. andra fettartade ämnen el. av animaliska el. vegetabiliska vaxer
	38.23.11-19	Tekniska enbasiska fettsyror exkl. tekniska fettalkoholer; sura oljor från raffinering

Varuklassificering i tabell 16.5 (Förädlade livsmedel)

Redovisningsgrupper	Innehåll enligt KN
Beredda produkter av kött, vilt och fågel	
Styckat nötkött	02.01.20,30, 02.02.20,30
Styckat griskött	02.03.12,19,22,29
Styckat får- lamm- och getkött	02.04.22,23,42,43,50
Styckat fjäderfäkött	02.07.13,14,26,27,35,36
Övrigt styckat kött	02.08.10,30,40,50,90
Torkat, saltat eller rökt kött m.m.	02.10.11,12,19,20,90,91,92,93,99
Beredningar av kött	16.01.00, 16.02.10,20,31,32,39,41,42,49,50,90
Mejeri- och äggprodukter	
Mjölk- och gräddpulver m.m., konsumentförp.	04.02.10,21,29,91,99
Yoghurt	04.03.10
Fil, gräddfil m.m.	04.03.90
Smör, konsumentförpackat	04.05.1011
Ost och ostmassa	04.06.10,20,30,40,90
Glassvaror	21.05.00
Äggprodukter	04.07, 04.08
Beredda fisk- och skaldjursprodukter	
Fiskfiléer och fiskkött, färskt eller fryst	03.04
Torkad, saltad eller rökt fisk	03.05
Beredda sillprodukter	16.04.12
Övr. beredda fisk- och skaldjursprodukter	16.04.11,13,14,15,16,19,20,30, 16.05.10,20,30,40,90
Beredningar av spannmål	
Mixer och deg för beredn. av bakverk	19.01.20
Knäckebröd	19.05.10
Skorpor	19.05.40
Kakor och kex	19.05.20,31
Övriga bakverk, bröd, pizzor, piroger m.m.	19.05.32,90
Övr. beredningar av spannmål och mjöl	11.04, 19.02.11,19, 19.04.10,20,30,90

Redovisningsgrupper	Innehåll enligt KN
Beredda frukter och grönsaker	
Frysta grönsaker	07.10
Beredda potatisprodukter	20.04.10, 20.05.20
Andra beredningar av grönsaker	20.01.10,20,90, 20.02.10,90, 20.03.10,20,90, 20.04.90, 20.05.10,40,51,59,60,70,80,90
Frysta blåbär	08.11.9050
Övr. frysta, torkade m.m. frukter och bär	08.11.10,20,90 (exkl. 08.11.9050), 08.12, 08.13, 08.14
Saft	20.09
Sylt och marmelad	20.07
Andra beredningar av frukt och bär (inkl. nötter)	20.06.00, 20.08
Sockerkonfektyrer	17.04
Kaffe, te, kakao m.m.	
Rostat kaffe	09.01.21,22
Essenser och koncentrat av kaffe m.m.	21.01.10,11,12
Te samt essenser och koncentrat av te	09.02.10,20,30,40, 21.01.20
Kakaomassa, kakaosmör och kakaopulver	18.03.10,20, 18.04.00, 18.05.00
Chokladprodukter och chokladpulver	18.06
Diverse livsmedel	
Såser och beredningar för såser	21.03
Soppor och buljonger	21.04.10
Fast margarin	15.17.10
Flytande margarin och annat matfett	15.17.90
Välling m.m.	19.01.10
Övriga produkter (bl.a. smörfettsblandn.)	04.05.20, 04.10, 21.04.20, 21.06.10,90
Drycker	
Vodka	22.08.60
Annan starksprit	22.08.20,30,40,50,70,90
Vin	22.04
Öl och cider m.m.	22.03, 22.06
Övriga drycker med alkohol	22.05
Mineralvatten, läsk m.m.	22.01, 22.02
Oljor och fetter	02.09, 15.01, 15.02, 15.03, 15.04, 15.05, 15.06, 15.07, 15.08, 15.09, 15.10, 15.11, 15.12, 15.13, 15.14, 15.15, 15.16, 15.18, 15.21, 15.22, 38.23.11,12,13,19

Swedish-English vocabulary

Letter Åå, Ää and Öö at the end of the list

The English translations are not always word by word

A

Administrativa områden	Administrative areas
Agronom	Agronomist; M. Sc. in Agriculture
Aktiebolag	Limited company
Aktiv substans	Active substance
Aktuell	Current; present
Alkoholfria drycker	Non-alcoholic beverages
Alkoholhaltiga drycker	Alcoholic beverages
Allmän	General; common
Am- och diko bidrag	Suckler cow premium
Amkor	Suckler cows
Ammoniak	Ammonia
Andel	Proportion; share
Andra	Other
Andra orsaker	Other reasons
Anhöriga	Relatives
Animalier	Animal products
Animalisk	Animal
Anläggning	Plant; works
Anläggningsstöd	Grant for afforestation and foundation of wetlands
Anmälan	Application
Annan	Other
Annan djurskötsel	Other kind of animal husbandry
Annan mark	Other ground
Annan sallat	Other kind of lettuce
Ansluten till	Connected with; associated with
Anställd	Employee
Antal	Number
Användning	Use
Användning inom	Used in
Apelsiner	Oranges
Arbete	Work
Arbetskraft	Labour force
Arbetskraftsundersökningen	The labour force survey
Arbetsmarknad	Labour market
Arbetsställe	Establishment
Arbetsdagare	Employee
Arbetsid	Working hours
Arbetsstimmar	Working hours
Areal	Area; acreage
Arealbidrag	Area-based income support
Arealstöd	Area-based support
Arrendator	Tenant
Arrende	Tenancy
Arrendepriiser	Rental prices
Arrenderad	Held on lease
Avbrutna	Discontinued
Avdrag	Deduction
Avelssvin	Breeding pig
Avgångna	Departed
Avkastning	Yield
Avkastningsnivå	Yield level
Avreglerad (marknad)	Deregulated (market)
Avräknad	Discounted

Avräkningsprisindex	Output price index
Avse	Concern; refer to
Avsevärd	Considerable
Avskrivning	Depreciation
Avslutad	Completed
Avstånd	Distance
Avsändningsland	Country of dispatch
B	
Bagge	Ram
Baljväxt	Leguminous plant
Baspriser	Basic prices
Bearbetning	Processing
Bebyggd	Built up
Befolkning	Population
Behandlad	Processed
Bekämpningsmedel	Pesticides
Bekämpningsmedelsrester	Pesticide residues
Belopp	Amount
Ben	Leg
Beredd fisk	Processed fish
Beräknad	Calculated; estimated
Besiktigad	Inspected
Beslut	Decision
Bestämmelseland	Country of destination
Besädd areal	Area sown
Besättning	Stock; herd
Besättningsstorlek	Size of stock
Bete	Pasture
Betesmark	Grazing land
Betesvall	Temporary grazings
Betmassa	Beet pulp
Betor	Beet
Bevarande	Preservation
Bevattning	Irrigation
Beviljad	Allowed
Bidrag	Grant; subsidy
Bidrag till	Contribution to
Binäring	Subsidiary enterprise
Biodling	Apiculture
Biodynamisk odling	Biodynamic farming
Biologisk	Biological
Biologisk mångfald och kulturmiljövärden	Biodiversity and cultural values
Bisamhälle	Bee colony
Bisyssla	Side-line occupation
Blandad	Mixed
Blandsäd	Mixed grain
Blomkål	Cauliflower
Blommor	Flowers
Bokföringsuppgifter	Accounts
Bortfall	Non-response
Bostad	Dwelling
Bostadsbyggnadsvärde	House building value
Bostadshus	Dwelling house
Branschindelning	Division in branches
Brukare	Holder; farmer
Bruna bönor	Brown beans
Brutto	Gross
Bruttonationalprodukt	Gross domestic product
Bruttoton	Gross tonnage
Buffel	Buffalo

Byggnad	Building
Byggnadsinventarier	Inventories (building)
Byggnadsverksamhet	Construction activity
Byte	Exchange
Bänkgård	Frame; hotbed
Bär	Berries
Bärbuske	Berrybush
Bärgad (skörd)	Actual (yield)
Böcker	Books
Bönor	Beans
C	
Charkuterivaror	Cured meat and provision
Choklad- och chokladvaror	Chocolate and chocolate goods
Choklad- och konfektyrvaror	Sweets
Cirka; ca	About; around
Cistern	Cistern
Container	Container
D	
Dagar	Days
Dagsverke	Day's work
Definition	Definition
Definitiva uppgifter	Definite results
Deklaration	Declaration for income tax purposes
Del av	Part of
Delad	Separated
Delbranscher	Sub-branches
Deltagare	Participant
Delvis (ägd, arrenderad)	Partly (owned, held on lease)
Detaljhandel	Retail trade
Dikor	Suckler cows
Direktstöd	Direct support
Direktutbetalning	Direct payment
Diverse	Other; miscellaneous
Djur	Animal
Djurbesättning	Animal stock
Djurbidrag	Headage support, animal premium
Djurhållning	Animal husbandry
Djurhälsovård	Animal health service
Djurslag	Type of animal
Djurstallar	Building for livestock
Dos	Dose
Dricksvatten	Drinking-water
Dricksvattenanläggning	Drinking-water structure
Driftsinriktning	Type of farming
Driftsöverskott	Operating surplus
Driv- och smörjmedel	(Consumption of) motor fuel and lubricants
Drivmedel	Motor fuel
Drycker	Beverages
Dryckesvaror	Beverages
Dräktig	Pregnant
Dvs.	That is; i.e.
Därav	Of which
Därunder	Less
Däröver	More
Dödsbo	Estate of a deceased person
E	
Efterlikvid	Final price adjustment
Egenföretagare	Self-employed person
Egentlig	Real; actual
Eget	Own

Eget kapital	Own capital
Ē	Not
Ej angivet	Not reported
Ekologisk djurhållning	Organic farming with animals
Ekologisk odling	Organic farming
Ekonomi	Economy
Ekonomibyggnad	Farm building
Ekonomibyggnadsvärde	Farm building value
Ekonomisk	Economic
Elektricitet	Electricity
Emballage	Packing
Energiskog	Energy forest
Enhet	Unit
Enkelt bolag	Partnership
Enkla	Simple
Enligt	According to
Ensilageväxter	Plants for silage
Ensiling	Ensiling
Enskild	Private
Ersättning; ersättningsbelopp	Compensation
Exekutiv	Executive
Exklusiv	Excluding
Exportör	Exporter
Extensifieringsbidrag	Aid for extensification
Extrapriser	Bargain prices
F	
Fabrikspotatis	Potatoes for processing
Faktorinkomst	Factor income
Faktorpris	Factor price
Familjemedlem	Member of the family
Fasta priser	Constant prices
Fastighet	Real estate
Fastighetsinnehav	Possession of real estates
Fastighetsreglering	Real allotment
Fastighetstaxering	Assessment of real estate
Felaktigt	Incorrect
Fett	Fat
Fetthalt	Fat content
Fisk	Fish
Fiskare	Fisherman
Fiske	Fishing
Fiskmjöl	Fish meal
Fiskprodukter	Fish products
Fjäderfä	Poultry
Fjäderfäkött	Poultry meat
Fjällsamebyar	Mountain sami villages
Fleråriga	Perennial
Fläsk	Pork
Foder	Feed
Foderblandning	Feed mixture
Foderförbrukning	Feed consumption
Fodermedel	Feedstuffs; feeds
Foderråvara	Fodder primary product
Fodersäd	Coarse grain
Foderväxt	Forage plant
Foderärter	Fodder peas
Fosfor	Phosphorus
Frakter	Freights
Frilandsareal	Area for cultivation on open ground
Frilandsodling	Outdoor cultivation

Fritidshästar	Spare-time horses
Frivillig	Voluntary
Frukt	Fruit
Fruktträd	Fruit tree
Frånvaro	Absence
Främjande	For the promotion of
Frö	Seed
Fröburen	Seed born
Fröslag	Kind of seed
Frövall	Seed ley
Fysisk person	Natural person
Fång	Acquisition
Fånggröda	Laminitis
Fångst	Catch
Fångstmängd	Quantity
Får	Sheep
Fårkött	Mutton
Fältodlade köksväxter	Field grown vegetables
Färskt, kylt och djupfryst	Fresh, chilled and frozen
Född	Born
Föl	Foal
Fördelad	Distributed
Fördelning	Distribution
Före	Before
Föregående	Previous
Förekomma	Occur
Förening	Society; association
Företag	Holding; enterprise
Företagare	Employer; holder
Företagsinkomst, netto	Entrepreneurial income
Företagsnivå	Level of enterprises
Företagsstruktur	Structure of enterprises
Företagstyp	Type of holding
Förlust	Loss
Förmalning	Milling
Förpröva	Pre test
Församling	Parish
Första	First
Försålda mängder	Sold quantities
Försäljning	Sale
Försäljningsställe	Point of sale; outlet
Försörjningsbalans	Balance sheet of resources
Förvärv	Purchase
Förvärvsarbete (befolkning)	Economically active (population)
Förvärvsarbete	Gainful employment
Förvärvskälla	Source of income
Förädlad	Processed; refined
Förädling	Improvement; processing
Förädlingsvärde	Value added
Förändringar i djurkapitalet	Changes in livestock capital
G	
Galt	Boar
Generell	General
Genomsnittlig	Average
Get	Goat
Getkött	Goat's meat
Gifter	Poisons
Glas	Glass
Godis	Sweets
Godkänd	Approved

Gram	Gram
Griskött	Pork
Grossist	Wholesale dealer; wholesaler
Grovfoder	Coarse fodder
Grupp(er)	Group(s)
Gryn	Hulled grain
Grädde	Cream
Gränsskydd	Marginal protection
Gräs	Grass
Gröda	Crop
Grödgrupp	Crop group
Grön	Green
Gröna växter	Green plants
Grönfoder	Green fodder
Grönsaker	Vegetables
Gurka	Cucumber; gherkin
Gylta	Gilt
Gåva	Gift
Gödkalv	Fattened calf
Gödsel	Fertilizer; manure
Götalands mellanbygder	Central districts in Götaland
Götalands norra slättbygder	Plains district in northern Götaland
Götalands skogsbygder	Forest districts in Götaland
Götalands södra slättbygder	Plains districts in southern Götaland
H	
Hallon	Raspberries
Halm	Straw
Handelsgödsel	Fertilizer
Handelsmarginaler	Margins by trade
Handjur	Male animal
Handjursbidrag	Male animal premiums
Hare	Hare
Havre	Oats
Hektar	Hectare
Hektarskörd	Yield per hectare
Hela riket	Whole of Sweden
Hela världen	The whole world
Helt ägd, arrenderad	Totally owned, held on lease
Helträda	Bare fallow
Helårs	Annual
Hemmaförbrukning	Household use
Hemmatillverkat	Home produced
Hemslakt	Home slaughter
Hjortdjur	Deer
Hondjur	Female animal
Honung	Honey
Husdjur	Livestock
Husdjurskötsel	Animal husbandry
Hushåll	Household
Hushållssvinn	Household waste
Huvudsyssla	Main occupation
Huvudtyp	Main type
Hälften av	Half of
Hälsovådlig	Insanitary
Hästar	Horses
Hästkött	Horse meat
Hö	Hay
Högst	At most
Höns	Fowls
Höst	Autumn

Höst- eller vinterbevuxen åkermark	Autumn- or wintergrown arable land
Höstkorn	Winter barley
Höstoljeväxter	Autumnsown oleiferous plants
Höstraps	Winter rape
Höstrybs	Winter turnip rape
Höstråg	Winter rye
Höststråsäd	Autumnsown cereals
Höstsådd	Autumn sown
Höstsäd	Winter grain
Höstvete	Winter wheat
I	
Icke	Not
Ilandföringar	Landings
Import	Imports
Importör	Importer
Indelning	Division
Industri	Industry
Industriell användning	Industrial use
Industristatistik	Industrial statistics
Industriändamål	Industrial purposes
Ingående lager	Balance brought forward
Inhemsk	Domestic
Inklusive	Including
Inkommen	Received
Inkomst	Income
Inkomststöd	Income support
Inköp	Purchase
Inofficiell	Unofficial
Inre	Internal
Inrikeshandelsstatistiken	The domestic trade statistics
Inräknad	Included
Insektsmedel	Insecticides
Insjö	Lake
Inte	Not
Integrerad svinproduktion	Integrated pig production
Internationell	International
Intäkter	Receipts; income; return
Intäktsfördelning	Breakdown of turnover
Inventarier (levande)	Livestock
Inventarier (döda)	Farm equipment
Inventering	Survey
Investering	Investment
Investeringstyp	Type of investment
Invånare	Inhabitant
Invägd mjölk	Weight of delivered milk
Invägning	Weighing in
Isbergssallat	Iceberg lettuce
J	
Jakt och viltvård	Hunting and wild-life preservation
Jordbearbetningsredskap	Implements for tillage
Jordbruk	Agriculture; farming
Jordbrukare	Farmer
Jordbruksaktiviteter	Agricultural activities
Jordbruksfastighet	Agricultural real estate; farm property
Jordbruksinventering	Agricultural survey
Jordbrukslinje	Agricultural courses
Jordbruksmark	Agricultural area
Jordbrukspolitik, jordbrukspolitisk	Agricultural policy
Jordbruksreglerade livsmedel	Price regulated agricultural products
Jordbruksverket	Swedish Board of Agriculture

Jordbruksvärde	Agriculture value
Jordbruksväxter	Agricultural plants
Jordgubbar	Strawberries
Julstjärna	Christmas-flower (Poinsettia)
Juridisk person	Juridical person
Jämförbar	Comparable
Jämförbarhet	Comparability
K	
Kadmiumhalt	Cadmium content
Kaffe	Coffee
Kaffeersättningar	Coffee substitute
Kakao	Cacao
Kalenderår	Calendar year
Kalium	Potassium
Kalk	Lime
Kalkammonsalpeter	Ammonium nitrate
Kalksalpeter	Calcium nitrate
Kalkylerad	Calculated
Kallblodig	Cold-blooded
Kalv; kalvar	Calf; calves
Kalvkött	Veal
Kameler	Camels
Kapitalkostnad	Cost of capital
Karens	Qualifying period
Kategori	Category
Kemiskt	Chemically
Kemisk-tekniska artiklar	Chemico-technical articles
K-mjolk; konsumtionsmjolk	Fluid milk
Knölar	Tubers
Kokos	Coconut
Kollektiva avgifter	Social taxes
Kommersiell verksamhet	Commercial activity
Kommun	Municipality; commune
Kompensationsbidrag	Support for less favoured area
Koncessionssamebyar	Concession samivillages
Kondensmjolk	Condensed milk
Konfektyrvaror	Sweets
Konserv	Preserved food; tinned food
Konservärter	Processing peas
Konsumentprisindex	Consumer price index
Konsumtion	Consumption
Konsumtionsmjolk	Fluid milk
Kontroll	Control
Kontrolluppgift	Salary statement
Kontrollverksamhet	Official control activity
Kor	Cows
Korn	Barley
Korrigerering	Correction
Kostnad	Cost
Kraftuttag	Power take-off
Kreatur	Livestock
Kronor	Swedish Kronor (SEK)
Krukväxter	Potted plants
Kryddor	Spices
Kräft- och blötdjur	Crustaceans and molluscs
Kull	Litter
Kultiverad betesmark	Cultivated natural pastures
Kurser	Training courses
Kvadratmeter	Square metre
Kvalitet	Quality

Kvantitet	Quantity
Kvarn	Mill
Kvartal	Quarter of a year
Kviga	Heifer
Kvinnor	Women
Kvinnlig	Female
Kväve	Nitrogen
Kyckling(ar)	Chicken(s)
Kålrotter	Swedish turnips
Källa (ursprung)	Source
Kärmjök	Buttermilk
Köksväxter	Vegetables
Kön	Sex
Köp	Purchase
Köpeskilling	Market price
Köpeskillingskoefficient	Market price coefficient
Köpfodermedel	Purchase feeding stuff
Köpkraftsparitet	Purchasing power parity
Körsbär	Cherries
Kött	Meat
Kött och köttvaror	Meat and products of meat
Köttfodermjöl	Meat meal
Köttkonserver	Canned meat
Kötttras	Beef cattle
L	
Lager	Stock
Lagerändring	Change of stock
Lagfarna köp	Registered purchases
Lamm	Lamb
Lammkött	Lamb
Land	Country, land
Landareal	Area of land
Landskapsvård	Landscape preservation
Lantbruksnämnd	County agricultural board
Lantbruksregistret	The Farm Register
Lantbruksräkning	Census of agriculture
Lantbruksstatistik	Agricultural statistics
Lantras (svin)	Indigenous breed (pigs)
Lejd	Hired
Lejt arbete	Hired labour
Levande	Alive
Levande djur	Live animals
Leverans	Delivery
Leverantör	Supplier
Livsmedel	Food; foodstuffs; groceries
Livsmedelskvalitet	Food quality
Livsmedelssektor	Food sector
Livsmedelssäkerhet	Food safety
Livsmedelsändamål	Food purposes
Låg avkastning	Low yield
Låginkomstsatsning	Subsidies to holders with low income
Lån	Loan
Lånegaranti	Loan guarantee
Län	County
Länsgrupper	County groups
Lök	Onion
Lökblommor	Bulbous flowers
Löner	Wages
Löpande priser	Current prices

M

Magert	Low-fat
Majs	Maize
Maka/make	Spouse
Malt- och läskedrycker	Malt liquors and soft drinks
Manlig	Male
Margarin	Margarine
Mark	Ground
Markanläggningar	Land improvements
Markinventarier	Inventories (ground)
Maskin	Machine
Material	Material
Matfett	Cooking fat
Matlök	Onion
Matpotatis	Table potatoes
Max värde	Maximum value
Med	With
Medelfetthalt	Average fat content
Medelinvägning	Average weighing in
Medelkoantal	Average number of cows
Medelslaktvikter	Average weight of carcasses
Medelstärkelsehalt	Average content of starch
Medeltal	Average
Medelvikt	Average weight
Medhjälpare familjemedlem	Assistant member of the family
Medhjälpare	Assistant
Medlem	Member
Mejeri	Dairy
Mejerihantering	Dairy husbandry
Mejerimjolk	Dairy milk
Mejeriprodukter, mejerivaror	Dairy products
Mejerismör	Creamery butter
Melass	Molasses
Mellan	Between
Mellankalv	Fattened calf
Mellersta Sveriges skogsbygder	Forest districts in central Sweden
Melon	Melon
Mer än	More than
Mervärdeskatt	Value-added tax (VAT)
Micronäringsämnen	Micro nutritive substance
Milj. Kr	Millions of Swedish kronor (SEK)
Miljarder	Milliard, one thousand million
Miljö- och regionalstatistik	Environment- and Regional Statistics
Miljöavgift	Duty for the environment
Miljö kvalitet	Environmental quality
Miljöprogram	Programme for the environment
Miljöstöd	Aid schemes for the environment
Millimeter	Millimetre
Min värde	Minimum value
Mineral	Mineral
Mineralfodermedel	Mineral food; mineral supplement
Mineralgödsel	Fertilizer
Mink	Mink
Minskning	Decrease
Mjöl	Flour
Mjolk	Milk
Mjölkvastning	Yield of milk
Mjölkboskapsbesättning	Dairy cattle
Mjolkko	Dairy cow
Mjölkleverantörer	Suppliers to dairies

Mjölksproducenter	Milk producers
Mjölksproduktion	Milk production
Mjölkpulver	Milk powder
Mjölkraskorsning	Dairy cross breed
Mjölprodukter	Products of flour
Modersugga	Breeding sow
Moms (mervärdesskatt)	Value-added tax (VAT)
Morötter	Carrots
Motoreffekt	Horsepower at crankshaft
Mulåsnor och åsnor	Mules and asses
Månad	Month
Män	Men
Mängd	Quantity
Mödrar	Mothers
N	
Nationalräkenskaperna	National accounts
Nationellt	National
Naturligt jordbruksområde	Natural agricultural area
Nedre Norrland	Lower parts of Norrland
Netto	Net
Nettointäkt	Net receipt
Normskörd	Standard yield
Norra	Northern
Näringsgren	Branch of business
Näringskvalitet	Nutrition quality
Näringsämne	Nutritive substance
Närvarande	Present
Nöt	Cattle
Nötkreatur	Cattle
Nötkreatursskötsel	Livestock farming
Nötkött	Beef
O	
Obearbetad	Raw
Objektiv skördeuppskattning	Objective crop yield surveys
Obrukad åker	Untilled arable land
Och	And
Odlad	Grown; cultivated
Odling	Cultivation
Offentligt ägda	Publicly owned
Officiell	Official
Ogräsbekämpade arealer	Area treated with herbicides
Ogräsmedel	Herbicides
Okänd	Unknown
Olika	Different
Oliver	Olives
Oljehalt	Oil content
Oljelin	Lin seed
Oljeväxter	Oil seed; oil seed crops
Oljeväxtfön	Seeds from oleiferous plants
Oljor och fetter	Oil and grease
Omalet	Ungrounded
Omfattning	Size; scope
Område	Region
Omställning	Conversion
Omställningsstöd	Conversion grant
Omställningsåtgärder	Conversion measures
Omsättning	Turnover
Organisation	Organization
Orsaker	Causes
Ost	Cheese

Ostmassa	Curd
Osäker	Uncertain
Outnyttjad åker	Unused arable land
Oxdjur	Bullock
P	
Partihandel	Wholesale trade
Partihandelns invägning	Amount delivered to wholesaler
Per	By
Personer	Persons
Plantor för vidare kultur	Plants for further cultivation
Plantskola	Nursery
Plantskolealster	Nursery plants
Plast	Plastic
Plommon	Plums
Postenkåt	Postal inquiry
Potatis	Potatoes
Potatis för stärkelse	Potatoes for processing
Potatis- och rotfruktsredskap	Tools for potatoes and root-crops
Potatisodling	Potato-cultivation
Preliminära uppgifter	Preliminary results
Pris	Price
Pris- och marknadspolitik	Price- and market politics
Prisindex	Price index
Prisnivå	Price level
Prisregleringsavgift	Price regulation charge
Prisregleringsprisindex	Price regulation index
Prisstöd	Price support
Prisutveckling	Price development
Privat ägda	Privately owned
Procent	Per cent
Procentuell	Calculated as a percentage
Producentbidrag	Producer subsidy
Producentprisindex	Producer price index
Producerande	Producing
Produktion	Production
Produktionsgren	Branch of production
Produktionsinriktning	Branch of production
Produktionsmedel	Means of production
Produktionsmedelsprisindex	Cost price index
Produktionsområde	Production area
Produktionsvolymindex	Volume index of industrial production
Produktionsvärde	Gross output
Prognostiserad	Prognosticated
Protein	Protein
Proteinfodermedel	Protein food
Proteinhalt	Protein content
Provtäthet	Test frequency
Provyteskörd	Sample plot yield
Prydnadsväxter	Ornamental plant
Publicering	Publishing, publication
Purjolök	Leek
Pälsdjursskötsel	Fur farming
Päron	Pears
R	
Rabatter	Trade-discounts
Raps	Rape
Ras	Breed, stock
Rationalisering	Rationalization
Rationaliseringsinsatser	Rationalization measures
Redskap	Tools; implements

Reducerad	Reduced
Regionala stöd	Regional grants
Registrerad	Registered
Rekryteringsdjur	Replacement animals
Relativ	Relative
Renar	Reindeer
Rennäring	Reindeer industry
Renrasig	Purebred
Rensköttsel	Reindeer husbandry
Representativ	Representative
Respektive	Respectively
Resultat	Result
Riksgenomsnitt	National average
Riksområde	Major region
Ris	Rice
Rosor	Roses
Rovdjursrivna	Torn by beast of prey
Rybs	Turnip rape
Rymd	Capacity, volume
Rådgivning	Counselling
Råg	Rye
Rågvete	Triticale
Råsprit	Crude alcohol
Råvara	Raw material
Räntenetto	Interest net
Rättad	Corrected
Räv	Fox
Rödbetor	Red beet
Rökt	Smoked
Rörelseidkare	Employer; owner of a firm
Rörelseintäkt	Operating income
Rörelsekostnad	Operating expense
Rötskadade	Decay damaged
S	
Saknas	Not available, missing
Sallat	Lettuce
Salt	Salt
Saluvärde	Market value
Sambo	Cohabiting man or woman
Sameby	Sami village
Sammanfatta	Summarize
Sammanräknad	Total
Sammansättning	Composition
Samtliga	Total
Sektorer	Sectors
Separat	Separately
Självförsörjningsgrad	Degree of self-sufficiency
Sjötransport	Sea transport; carriage by sea
Skadad	Injured
Skattad; uppskattad	Estimated
Skatteadministration	Income-tax administration
Skogförråd	Forest supply
Skogsbruket	Forestry
Skogsbärande mark	Forested ground
Skogsimpediment	Barren land
Skogsmark	Forest; woodland
Skogsplantor	Tree plants
Skogsägare	Forest owner
Skola	School
Skuld	Debt

Skummjök	Skim milk
Skyddsgrödor	Barrier crop
Skyddszoner	Barrier zone
Skörd	Harvest; yield
Skördeskadeersättning och bidrag	Crop insurance compensation
Skördetröska	Combine
Slag	Kind; variety
Slakt	Slaughter; slaughtering
Slaktdjur	Slaughter animal
Slaktkropp	Carcass
Slaktkyckling	Slaughter chicken
Slaktsvin	Fattening pigs
Slam	Sludge
Slumpmässigt urval	Random sample
Slåttervall	Temporary grasses
Slåtteräng	Meadow
Slätköp	Purchase by relatives
Små	Small
Småbruk	Small sized holdings
Smågrisproduktion	Production of piglets
Smör	Butter
Smörjolja	Lubricating oil
Snittblommor	Cut flowers
Snittgrönt	Cut green
Socialförsäkring	Social insurance
Socker	Sugar
Sockerbetor	Sugar beet
Sockerbruken	Sugar mills
Sockerhalt	Sugar content
Sockermajs	Sweet corn
Sockerprodukter, sockervaror	Sugar products, sugar goods
Solrosfrö	Sunflower seed
Sort	Kind; variety
Spannmål	Cereals
Specialkurser	Special courses
Spridning	Spreading
Spritdrycker	Spirits
Spånadsväxter	Fibre plants
Spädgris	Sucking-pig
Spädkalv	Sucking-calf
Stadigvarande	Permanent
Stallgödsel	Manure
Standardtimmar	Standard man-hours
Starköl	Strong beer
Startstöd	Support to new establishments
Staten	Government; state
Statistiksystem	Statistic system
Statlig lånegaranti	Government loan security
Statlig stöd	Government support
Statsbidrag	Government subsidy
Sticklingar	Cuttings
Stickprovsundersökning	Sample survey
Storboskap	Cattle
Storkök	Catering
Storlek	Size
Storleksgrupp	Proportion size
Struktur	Structure; structural
Struktur- och regionalpolitik	Structural and regional support
Strålning	Radiation
Stråsäd	Cereal

Stubb	Stubble
Studerande	Student
Stutar	Steers
Stärkelse	Starch
Stärkelsehalt	Content of starch
Stärkelsetillverkning	Starch production
Stöd	Support
Stöd till norra Sverige	Economic support to the north of Sweden
Stöd till smågrisproduktion	Economic support to the production of piglets
Stödnivå	Level of support
Större	Bigger
Subvention	Subsidy
Sugga	Sow
Sugubesättning	Stock of sows
Summa	Sum, total
Superfosfat	Super phosphate
Svampmedel	Fungus poison
Svarta vinbär	Black currants
Svaveldioxid	Sulphur dioxide
Svealands slättbygder	Plain districts in Svealand
Svin	Pig
Svinn	Waste; loss
Sysselsatt	Employed; occupied
Sådd	Sowing
Såld direkt till konsument	Sold from farm to consumer
Säd	Grain
Säljare	Seller
Sämre	Worse
Särskild	Special
Sötade	Sweetened
T	
Tackbidrag	Ewe premium
Tackor	Ewes
Taxerad	Assessed
Taxeringsenheter	Assessment units
Taxeringsuppgift	Income-tax statement
Taxeringsvärde	Assessed value
Te	Tea
Tidigare	Earlier
Tidpunkt	Time; date
Tillfällig	Temporary
Tillförsel	Supply
Tillgångar	Assets
Tillgänglig	Available
Tillverkare	Manufacturer
Tillverkning	Production
Tillväxt	Growth
Tjock grädde	Cream containing 40 per cent fat
Tjur	Bull
Tjänster (inom jordbruk)	Services (in agriculture)
Tobak	Tobacco
Tomater	Tomatoes
Ton	(Metric) ton
Torkad	Dried
Torkningskostnad	Cost of drying
Torrsubstans	Dry matter
Total	Total
Totalräknade uppgifter	Data from a census
Totalskörd	Total crop production
Totalundersökning	Total survey

Traktor	Tractor
Transport	Transport; conveyance
Transportredskap	Transport equipment
Träd	Tree
Träda	Fallow
Trädgård	Garden
Trädgårdsföretag	Horticultural enterprise
Trädgårdsodling	Horticulture; gardening
Trädgårdsprodukter	Garden produce
Trädgårdsräkning/-inventering	Census of horticulture
Trädgårdsväxter	Horticultural plants
Tröskning	Threshing
Tulpaner	Tulips
Tunn grädde	Cream containing 12 per cent fat
Tvål	Soap
Typ	Type
Typklassificering	Typology
Typologidata	Typology data
U	
Ull och fårskind	Wool and sheepskin
Underhåll	Maintenance
Undersökning	Survey
Ungdjur	Young cattle
Unghästar	Colts
Ungnöt	Young cattle
Uppfödning av kalvar	Breeding of calves
Uppfödningssförlust	Raising losses
Uppgift	Information; figure
Uppskattad	Estimated
Uppvärmning	Heating
Ursprung	Origin
Ursprungsland	Country of origin
Urval	Sample
Urvalsbaserade uppgifter	Data from a sample survey
Urvalsundersökning	Sample survey
Utan	Without
Utanför	Outside
Utbetalning	Disbursement, payment
Utbildning	Education; training
Utgifter	Expenditures
Utgående lager	Balance carried forward
Utlandet	Foreign countries
Utnyttja	Utilize
Utplanteringsväxter	Bedding-plants
Utrikeshandel	Foreign trade
Utrotningshotad	Endangered
Utrustning	Equipment
Utsäde	Seed
Utsädesmängd	Quantity of seed
Uttagen areal	Set aside land
Utträde	Withdrawal
V	
Vagnar	Carriages
Vall	Ley
Vall för fröskörd	Grass land for seed production
Vallbaljväxter	Leguminous plants on grass land
Vallfrö	Clover and grass seed
Vallgräs	Grass
Vallhö	Hay
Vallskörd	Yield from ley

Vallväxter	Herbage plants
Vallålder	Age of ley
Valuta	Currency
Varav	Of which
Varuhus	Department store
Varukod	Commodity code
Varuslag	Type of goods
Vattenareal	Water area
Vattenhalt	Water content; moisture content
Vax	Bees wax
Vecka	Week
Vegetabilisk	Vegetable
Verksam substans	Active substance
Verksamhet	Activity
Vete	Wheat
Vetegryn	Hulled wheat
Vetekli	Wheat bran
Vetemjöl	Wheat flour
Veterinär	Veterinary
Veterinärbehandlad	Veterinary treated
Vicker	Vetches
Vidareförädling	Processing
Vikt	Weight
Vilt	Game
Vilthägn	Game brackets
Vin	Wine
Vindruvor	Grapes
Vinter	Winter
Vitkål	White cabbage
Vuxna	Adults
Vårkorn	Spring barley
Vårrops	Spring rape
Vårrys	Spring turnip rape
Vårstråsäd	Spring-sown cereals
Vårsådd	Spring-sown
Vårvete	Spring wheat
Våtmarker och småvatten	Wetlands
Vägd	Weighted
Värde	Value
Värdeändring	Change of value
Världsdel	Continent
Världsmarknadsprisindex	World market price index
Värphöns	Laying hens
Värpras	Laying hen
Växelkurs	Exchange rate
Växthus	Greenhouse
Växtnäringsämne	Plant nutrient
Växtodling	Crop husbandry
Växtperiod	Growing time
Växtprodukt	Vegetable product
Växtsjukdom	Plant disease
Växtskyddsmedel	Pesticides
Växtslag	Plant type
Växtsort	Variety
Y	
Yrkesmässig	Professional
Yrkesverksam	Economically active
Yta	Area
A	
Åker	Arable land

Åkerareal	Area of arable land
Åkerbruk och boskapsskötsel	Crop and livestock farming
Åkerbönor	Field beans
Åkermark	Arable land
Ålder	Age
Åldersfördelning	Age structure
År	Year
Årskurs	Form
Återväxt	Second harvest (Harvest after first cut)
Åtgärd	Measure; act
Ä	
Ägare	Owner
Ägd	Owned
Ägg	Egg
Ägoslag	Type of land
Äldre	Older
Äpplen	Apples
Ärter	Peas
Ö	
Ökning	Increase
Överstiga	Exceed
Översyn	Inspection
Övre Norrland	Upper parts of Norrland

Sakregister

Hänvisning till tidigare årgångar av Jordbruksstatistisk årsbok (JÅ) lämnas för vissa äldre undersökningar.

A

Administrativa områden bil 2
 Am- och dikobidrag, se Stöd
 Animaliska produkter
 export 261–264, 265–278
 import 261–264, 265–278
 konsumtion per person 279, 315, 284–286, 321
 priser 152, 169–171
 produktion 245–246, 251, 252–255
 Anläggningar
 antal cisterner för dieselolja m.m. JÅ 2000 50
 antal företag JÅ 1996 58
 för bevattning JÅ 1996 60
 för utfodring JÅ 1996 59
 för utgödsling JÅ 1996 59
 systemtäckdikning JÅ 1997 56
 Anläggningsstöd, se Stöd
 Annan mark
 areal 47
 definitioner 47
 Anställda (inom jordbruk), se Arbetskraft
 Arbetsbehov 32–33, 44
 Arbetskraft
 antal arbetstimmar i jordbruk 118, 124
 arbetsskador JÅ 2000 37–38
 avbytarverksamhet JÅ 1997 38
 förvärvsarbetande inom jordbruk, skogsbruk m.m. 117–119, 120–124
 olycksfall JÅ 2000 37–38
 sysselsatta i jordbruk 117, 122–124
 sysselsatta i skogsbruk JÅ 2000 32
 sysselsatta med trädgårdsodling JÅ 1997 32
 sysselsatta på trädgårdsföretag JÅ 1997 110
 åldersfördelning 117, 121
 Arbetsskador JÅ 2000 37
 Arbetstimmar, se Arbetskraft
 Areal
 annan mark 47
 arrenderad 31, 40
 betesmark 46, 51, 198, 203
 bevattnad JÅ 1996 60
 ekologisk 175–176, 186–187, 190
 fördelning efter företagarekategori JÅ 2000 21, 24
 företag efter storleksgrupper 31, 38–39
 internationella uppgifter 233, 234–235
 kemiskt ogräsbekämpad 193–194, 201, 212–214

markkarterad JÅ 1997 44
 odlade grödor 45–46, 49–50, 54–61
 skog JÅ 2000 13, 19
 åkermark 31, 40, 51–54
 ägd 31, 40
 Arealbidrag JÅ 2000 161–162
 Arealersättning, se Stöd
 Arrendepriiser 152–153, 171–172
 Arrenderade företag 31, 40
 Avbytarverksamhet JÅ 1997 38
 Avelssvin, se Svin
 Avkastning per hektar, se Hektarskörd
 Avräkningsprisindex 156, 308–309, 159, 169, 314

B

Baggar, se Får och lamm
 Baljväxter
 antal företag 37, 56
 hektarskörd 64, 72
 odlad areal 45, 49, 54, 56
 priser 170
 totalskörd 65, 72
 utsäde, certifierat 125, 131
 Befolkning
 folkmängdens fördelning på glesbygd och tätort JÅ 1997 29
 förvärvsarbetande inom jordbruk m.m. 117–118, 120
 jordbrukarnas åldersfördelning 117, 121
 Bekämpningsmedel 125–126, 189–190, 132, 197, 207–210
 bekämpningsmedelsrester 294–296, 298–299
 Bensin, se Drivmedel
 Besädd areal
 potatis, slättervall, spannmål JÅ 1998 89
 Besättningsstorlek
 får 88, 97, 103–104
 höns 89, 97, 111–112
 mjölkkor 88, 97, 99, 1001
 nötkreatur 97
 svin 88–89, 97, 106–109
 Betat utsäde JÅ 2000 53–54
 Bete, se Betesmark och Betesvall
 Betesmark
 areal 45, 187, 194, 51, 199
 definition 46 JÅ 2000 41
 Betesvall
 antal företag 31, 37, 58
 odlad areal 46, 58–59

Betodling, se Sockerbetor
 Bevattnad areal JÅ 1996 60
 Bevattningsanläggningar
 antal företag JÅ 1996 60
 Bevattningsmaskiner JÅ 1996 61
 Bidrag, se Stöd
 Biodling
 antal bisamhällen 110
 antal medlemmar i Sveriges Biodlares
 Riksförbund 85, 110
 honung 85, 110
 vax JÅ 1996 153
 Biologiska mångfald och kulturmiljövården 138–
 141, 143, 146–148
 Blandsäd
 antal företag JÅ 2000 69
 ekologisk odling 176, 186, 188
 hektarskörd 70
 odlad areal 45, 55
 totalskörd 66, 71
 utsäde, certifierat 125, 131
 Blommor, se Trädgårdsodling
 Bokföringsuppgifter, se Jordbruksekonomiska
 undersökningen
 Broiler, se Slaktkycklingar
 Brukningsenhet(er), se Företag
 Bruna bönor
 antal företag 56
 odlad areal 56
 stöd 136–137, 139
 Bruttonationalprodukt
 jordbruk 151, 160
 privat konsumtion 321
 Brödsäd
 odlad areal JÅ 1999 67
 Bufflar JÅ 2000 193
 Byggnadsverksamhet
 djurplatser, ny- och tillbyggda JÅ 1996 55
 djurstallar, ny- och tillbyggda JÅ 1997 52
 förprövade djurstallar 125, 130
 lagerbyggnader och maskinhus, ny- och
 tillbyggda JÅ 1996 57
 lagerlokaler, ny- och tillbyggda
 JÅ 1996 57
 medelyta i nybyggda djurstallar
 JÅ 1996 54
 nyuppförda kreatursplatser JÅ 1996 55
 Byggnadsvärde, se Fastighetstaxering
 Bänkgård
 antal företag 79, 82, 85–86
 skörd 79, 85
 yta 79, 82, 85–86
 Bär, se Trädgårdsodling
 Bärgad skörd (per hektar) 63–64, 70, 72–74

C
 Campylobacter 295–296, 302, 306
 Certifierat utsäde 125, 131

Certifiering 175–178, 179–185
 Chinchilla
 antal JÅ 2000 138
 antal uppfödare JÅ 2000 138
 Cisterner, antal JÅ 2000 50
 Cisternvolym JÅ 2000 50

D

Dagsverken, se Arbetskraft
 Demeterförbundet 171
 Dieselolja, se Drivmedel
 Direktstöd, se Stöd
 Djurbidrag, se Stöd
 Djurförsäkring JÅ 1997 188
 Djurplatser
 antal ny- och tillbyggda JÅ 1996 55
 Djursjukdomar JÅ 2000 114, 132
 Djurstallar, se Byggnadsverksamhet
 Driftsinriktning 32, 35, 42–44
 Driftsledare 118, 124
 Dricksvatten
 dricksvattenanläggningar 293–294, 295,
 297, 303
 Drivmedel
 cisterner JÅ 2000 50
 förbrukning JÅ 1997 71–72
 priser 152, 170
 Dödsfall, se Olycksfall i jordbruket JÅ 2000
 37–38

E

EAA
 ekonomisk kalkyl för jordbruket 151, 154,
 161–162
 Ekologisk djurhållning 177, 184–185
 Ekologisk odling
 hektarskörd 176–177, 188–189
 odlad areal 175–176, 186–187, 190
 totalskörd 176–177, 188–189
 Ekologisk produktion 175–177, 178–190
 Ekologisk produktionsform 140, 143, 146–148
 Ekonomibyggnadsvärde, se Fastighetstaxering
 Eldningsolja, se Drivmedel
 Elever JÅ 2000 175
 Energitillförsel JÅ 1997 158
 Ensilageväxter (och grönfoder) areal 46,
 54, 58
 Ersättningsbelopp JÅ 1997 187
 Ersättningsberäkningar JÅ 1997 187
 Ersättningsområden, se Skördeområden
 Europeiska unionen
 föreläggsvärde jordbrukets JÅ 1997 202
 husdjurskötsel 216, 228–231
 jordbruksareal 215, 220–226
 jordbruksföretag antal 215, 221–222
 livsmedelskonsumtion 315, 318, 321–323
 livsmedelspriser 315–316, 319, 324–327

- mervärdesskatt 316, 328
- skogsmark JÅ 2000 182
- statistiksystem 216
- stöd till jordbruket 135–142, 143–150
- sysselsättning 215, 218–219
- totalskördar 215–216, 223–227
- trädgårdsodling 216, 227
- växtodling 215–216, 223–226
- EU-stöd, se Stöd
- Export
 - förädlade livsmedel 262, 274
 - levande djur 262, 267, 269, 271–272, 277–278
 - jordbruksvaror och livsmedel 262, 265, 267, 269, 271, 274, 277–278
- Extensifieringsbidrag, se Stöd
- Extensiv vall JÅ 2003 135
- F**
- Fabrikspotatis, se Potatis
- Faktorpris JÅ 2000 144, 151
- Fastighetspriser 153, 156–157, 159, 172–173
- Fastighetstaxering
 - antal enheter med bostad JÅ 2000 47
 - antal enheter med ekonomibyggnader JÅ 2000 47
 - basvärde medelväde 173
 - basvärde totalt JÅ 2000 45
 - byggnadsvärden JÅ 2000 44–45
- Fetthalt i mjölk 246, 254
- Fjäderfå, se även Höns
 - priser 170
 - produktion 245, 251, 253
- Flerårig vallodling 143
- Fläsk
 - priser 170
 - produktion 245, 240–241, 251, 253, 258
- Foderblandningar
 - produktion 126, 133–134
- Fodermedel
 - produktion 126, 133–134
- Foderråvara 295, 300
- Fodersäd
 - odlad areal JÅ 1999 69
- Foderarter, se Ärtor
- Folkmängd, se Befolkning
- Fosfor 126, 191–193, 133, 198–199, 205–206, 209
- Fotogen JÅ 1997 71
- Friland
 - antal företag 79, 81–84
 - areal 79, 81–84
 - ekologisk odling 177, 190
 - skörd 79, 85
- Frukt, se Trädgårdsodling
- Frövall 58
- Fånggrödor 140, 143
- Får och lamm
 - antal 87–88, 94–97, 102–103
 - antal företag 87–88, 97, 104
 - besättningsstorlek 88, 97, 103–104
 - fårkontroll JÅ 2000 119–120
 - priser 170
 - rasfördelning JÅ 2000 119–120
 - slakt 245, 232, 240–241, 252, 258
- Förbrukning (inköp) av
 - bekämpningsmedel 125–126, 189–190
 - driv- och smörjmedel JÅ 1997 71–72
 - kraftfoder 126, 133–134
 - livsmedel 280, 292
 - maskiner och redskap 125, 129
 - mineralgödsel 126
 - växtnäringsämnen 126, 133
 - växtskyddsmedel, se Bekämpningsmedel
- Föreningsrörelse
 - lantbrukarnas avräkningsvärden med producenter JÅ 2000 178
 - medlemmar JÅ 2000 177–178
 - organisation JÅ 2000 178
- Företag
 - antal arrenderade 31, 40
 - antal ägda 31, 40
 - besättningsstorlek djur 88–89, 97, 99, 101, 103–104, 106–109, 111–112
 - bruksform 31, 40
 - definition 33
 - företagarekategori JÅ 2000 20
 - husdjur av olika slag 32, 41
 - intäkter och kostnader 151–152, 154–155, 163–166
 - odling av olika grödor 31, 37, 45–46, 49–50, 55–61
 - storleksgrupper skogsmarkareal JÅ 2000 13, 22
 - storleksgrupper åkerareal 31, 38–39
 - trädgårdsodling 79–86
- Företagare
 - definition 33
- Företagsregister, se Lantbruksregistret
- Förmalning JÅ 2000 139
- Förmögenheter i jordbruket
 - netto JÅ 1996 184
 - totala JÅ 1996 184
- Försäkring
 - hagelskada JÅ 1997 187
 - husdjur JÅ 1997 188
 - skördeskada JÅ 1997 187
- Försäkringsbelopp JÅ 1997 187–188
- Försörjningsbalans
 - brödsäd JÅ 2000 139
 - fodersäd JÅ 2000 140
 - kött och fläsk JÅ 2000 141
 - potatis JÅ 2000 140
 - spannmål JÅ 1996 157
- Förvärvsarbete, se Arbetskraft
- Förädlingsvärde 151, 160

G

Galtar, se Svin
 Garage JÅ 1996 57
 Getter
 antal 88, 96, 102, 229, 238–239
 antal företag 97
 produktion 232, 240–241, 258
 Grisar, se Svin
 Grädde
 produktion 232, 255
 Grödor, se respektive gröda
 Grönfoder- och ensilageväxter
 areal 46, 54, 58
 Grönsaker, se Trädgårdsodling
 Gödselbehållare JÅ 1996 59
 Gödselmedel 126, 191–192, 198, 205–206, 208
 Gödselplatta JÅ 1996 59

H

Hagelskadeförsäkring JÅ 1997 187
 Handelsgödsel, se även Mineralgödsel
 internationella uppgifter JÅ 2000 196
 kostnad till baspris 158
 Handjursbidrag 137, 143–144
 Havre

 antal företag JÅ 2000 69
 ekologisk odling 176, 186, 188
 hektarskörd 70
 normskörd 68, 77
 odlad areal 45, 49–50, 54–55
 priser 170
 skördetidpunkt JÅ 1997 100
 sätidpunkt JÅ 1997 100
 totalskörd 65, 69, 71
 utsäde, certifierat 125, 131
 växtperiodens längd JÅ 1997 101

Hektarskörd

 efter potatisodlingens storlek
 JÅ 2000 87
 efter vallålder JÅ 1997 91
 oljeväxter inkl. oljelin 64, 73
 potatis, potatis för stärkelse 64, 75
 slåttervall 64, 74
 sockerbeter 64, 75
 spannmål 63, 70
 ärter 63–64, 72

Helträda

 areal 46, 49, 54, 61

Honung

89, 114

Husdjur

 antal 87–91, 92–96, 98–99, 102–103,
 105–107, 110–111, 113–115, 238–239
 antal företag 87–91, 97, 100–101, 104,
 108–109, 112
 försäkrade djur JÅ 1997 188
 produktion 240–241, 245–246, 251, 252–
 255, 258
 slakt 245, 252–253

Husdjursförsäkring JÅ 1997 188

Hästar

 antal 89, 113, 238–239
 antal företag 97
 antal hästhållare 89, 113
 försäkrade djur JÅ 1997 188
 köttproduktion JÅ 2000 141
 priser 152, 170

Hö, se Slåttervall**Höns**

 antal 87, 89, 94–96, 110–111, 238–239
 antal företag 87, 89, 97, 112
 besättningsstorlek 89, 97, 111–112

Höstraps, se Oljeväxter**Höstrybs, se Oljeväxter****Höstråg, se Råg**

Höstsådd areal JÅ 2000 68, 72

Höstvete, se Vete

Hötork JÅ 1996 58

I**Import**

 förädlade livsmedel 261, 273
 jordbruksvaror och livsmedel 261, 265, 267–
 268, 270, 275–276
 levande djur 261, 267–268, 270, 272,
 275–276

Index

 avräkningsprisindex 152, 156, 307–309,
 169, 171, 314
 harmoniserat index för konsumentpriser
 316, 319, 327
 konsumentprisindex 152, 156, 307–309,
 169, 310, 312–314
 livsmedelskonsumtion 315, 318, 321–323
 livsmedelspriser 307, 315, 310, 312–314,
 319, 324–327
 prisregleringsprisindex JÅ 2000
 155, 157
 producentprisindex 152, 156, 307–309, 169,
 314
 produktionsmedelsprisindex 152, 156, 307–
 309, 169, 314
 världsmarknadsprisindex JÅ 1998 155

Införselavgifter JÅ 1995 197

Inkomst av näringsverksamhet 152, 168

Inkomster, utgifter m.m. 151–152, 161–168

Inkomster i jordbruket, se Intäkter i jordbruket

Inkomststöd JÅ 2000 162

Inköp (förbrukning) av, se Förbrukning av

Inre rationalisering JÅ 1996 167, 174

Insektsmedel

 förbrukning 193, 194, 201, 211–214

Inseminationer JÅ 2000 113

Internationella uppgifter, se även Europeiska
 unionen

 animalieproduktion 233, 240–241

förvärvsarbetande befolkning inom jordbruk 233, 242–243
 handelsgödsel, förbrukning JÅ 2000 196
 husdjur 233, 238–239
 livsmedel 315–317, 318–328
 maskiner och redskap JÅ 2000 195
 mervärdesskatt 316, 328
 totalskörd 233, 236–237
 traktorer JÅ 2000 195
 åkerarealens användning 233, 234–235
 ägodelsfördelning JÅ 2000 190
 Intervention JÅ 2000 163
 Intäkter i jordbruket
 per företag 151–152, 163–168
 totala 151, 158, 160–162
 Intäkter i skogsbruket per företag 164, 166
 Investeringsstöd 141, 149–150
 Invägd mjölk 245–246, 254–255

J

Jordbrukarhushållens inkomst 152, 167–168
 Jordbrukarnas taxerade inkomster 152, 168
 Jordbrukets sektorskalkyl, se EAA
 Jordbruksbefolkning, se Befolkning
 Jordbruksekonomi 151–157, 158–173
 Jordbruksekonomiska undersökningen 151–152, 154–155, 163–166
 Jordbruksfastighet
 priser 153, 172–173
 taxeringsvärden 156–157
 ägarkategori JÅ 1997 46
 Jordbruksmaskiner 125, 129
 Jordbruksnämnden, se Jordbruksverket
 Jordbrukspolitik 135
 Jordbruksräkning, se Lantbruksregistret
 Jordbruksverket bil 3
 Jordbruksvärde JÅ 2000 44
 Jordförvärvslån JÅ 1996 190

K

Kadmium 193, 200
 Kalium 126, 191–192, 133, 198, 205–207
 Kalkningsmedel 193, 200
 Kalkoner
 antal 87, 89, 96, 110
 antal företag 97
 Kalvar
 kalvningsresultat JÅ 2000 111
 köttproduktion 245, 252
 priser 152, 170
 slakt 245, 252
 Kameler JÅ 2000 193
 Kemiskt bekämpade arealer 193–194, 201, 212–214
 Kompensationsbidrag 138, 143, 145
 Konsumentprisindex 156, 307–309, 159, 169, 310, 312–314

Konsumtion av livsmedel
 försäljningsvärde 280, 289–290
 konsumtionsutgifter 280, 291–292
 näringsinnehåll 279–280, 287–288
 per person 279–280, 315, 284–286, 318, 322–323
 Konsumtionsmjölk
 priser 170, 311
 produktion 246, 232, 255
 Kontrollmätningar JÅ 1997 223
 Kontrollverksamheter JÅ 2000 109–111, 119–120, 129–131
 Kor, se Nötkreatur
 Korn
 antal företag 49 JÅ 2000 69
 ekologisk odling 176, 186, 188
 hektarskörd 63, 70
 normskörd 68, 77
 odlad areal 45, 49–50, 54–55
 priser 170
 skördetidpunkt JÅ 1997 100
 såtidpunkt JÅ 1997 100
 totalskörd 65, 69, 71
 utsäde, certifierat 125, 131
 växtperiodens längd JÅ 1997 101
 Korrigeringstal JÅ 1998 89
 Kostnader i jordbruket
 per företag 151–152, 154–155
 totala 151, 154, 160–162
 Kostnader i skogsbruket
 per företag 154–155, 164, 166
 Kraffoder, se Fodermedel
 KRAV 175–177, 178–185
 Kultiverad betesmark
 definition 46
 Kvalitet bil 3
 Kvigor och kvigkalvar, se Nötkreatur
 Kväve 126, 191–193, 194–196, 133, 198–199, 202, 205–207, 209
 Kycklingar, se Höns
 Köksväxter, se Trädgårdsodling
 Köpeskilling för fastigheter 153, 172–173
 Köpeskillingskoefficient 153, 173
 Kött och köttvaror
 export 262, 267, 269, 271, 274, 277
 import 261, 267–268, 270, 273, 275
 konsumtion 279–280, 315, 283–286, 320
 produktion 245, 232, 240–241, 251–254, 258
 Köttboskapskontroll
 anslutning JÅ 2000 112
 kalvningsresultat JÅ 2000 111

L
 Ladugårdar, se Byggnadsverksamhet
 Lamm, se Får och lamm
 Landareal JÅ 2000 190
 Lantbrukets föreningsrörelse JÅ 2000 177–178

Lantbruksnämndernas verksamhet, se
Länsstyrelsernas lantbruksverksamhet
Lantbruksregistret
allmänt bil 1
Lantbruksräkning 33–34, se även
Lantbruksregistret
Lantbruksstyrelsen, se Jordbruksverket
Lantbruksutbildning JÅ 2000 175–176
Lin, se Oljelin
Livsmedel
arbetsställen 246, 256–257
export och import 261–264, 265–268
försäljningsvärde 280, 289–290
industriproduktion 246, 258
internationella uppgifter 315–317, 318–328
konsumtion per person 279–280, 315,
284–286, 318, 320, 322–323
konsumtionsutgifter 280, 292
kvalitet JÅ 2005 289–290, 291–292
priser 307–309, 310–314
stöd 142, 150
sysselsättning 246–247, 256–257, 259–260
säkerhet 293–296, 297–306
Länsstyrelsernas lantbruksverksamhet
fastighetsinnehav JÅ 2000 174
kursverksamhet JÅ 2000 176

M

Majs 223, 225, 234–237
Markkarterad areal JÅ 1997 44
Maskiner
fördelning efter företagets drifts-
inriktning JÅ 1996 65
inköp av maskiner och redskap 125, 129
Matpotatis, se Potatis
Medlemskap i ekonomiska föreningar
JÅ 2000 177–178
Mejerier
antal 245–246, 254
Mejerivaror
priser 170
produktion 246, 232, 255, 258
Melass, priser 170
Miljöstöd, se Stöd
Mineralgödsel, se även Handelsgödsel
förbrukning 191–192, 205–206, 208
försäljning 198
växtnäringsämnen 191–192, 209
Mink
antal 89, 114
antal uppfödare 114
Mjölk
användning 246, 255
avkastning per ko 240–241 JÅ 2000 110
fetthalt 254
invägd mjölk 245–246, 254–255
konsumtion 279, 285, 320
mjölkpulverproduktion 246, 255

pris 170
produktion av mejerivaror 246, 255, 258
proteinhalt 254

Mjölkboskapskontroll

antal kor och besättningar JÅ 2000 109
kalvningsresultat JÅ 2000 111
medelavkastning JÅ 2000 110
utgångna kor JÅ 2000 111

Mjölkkvot JÅ 2000 166**Mjölkleverantörer 216, 245–246, 230, 254****Mjölproduktion**

antal företag 888, 97, 100
antal mejerier 245–246, 254
antal mjölkleverantörer 245–246, 254
användning 246, 255
invägd mjölk 245–246, 254–255
produktion 246, 251, 255, 258

Mjölkpulverproduktion 246, 255**Modersuggor, se Svin****Mulåsnor och åsnor JÅ 2000 193****N**

Nationalräkenskaper 151, 160
Nationella stöd 136, 138, 143, 145
Naturligt jordbruksområde bil 2
Nederbörd JÅ 1997 224
Normskördar 64, 64, 77–78
Normskördevärde JÅ 1996 194
Nybyggnadsverksamhet, se Byggnads-
verksamhet
Nötkreatur
antal 87–88, 92–93, 96, 98–99, 238–239
antal företag 32, 41–42, 97, 100–101
besättningsstorlek 97, 99
försäkrade djur JÅ 1997 188
insemination JÅ 2000 113
köttboskapskontroll JÅ 2000 112
köttproduktion 245–246, 240–241, 251, 258
mjölkboskapskontroll JÅ 2000 109–111
priser 170
rasfördelning JÅ 2000 110
sjukdomar JÅ 2000 114
slakt 245, 232, 252

O

Obrukad åker
areal 46, 54, 61
Ogräsmedel
antal hektardoser 194, 201, 211
behandlad areal 193–194, 212–213
genomsnittlig hektardos JÅ 2003 187
total använd mängd 193–194, 212–213
Oljelin
antal företag 57
hektarskörd 64, 73
odlad areal 46, 57
totalskörd 65, 73

utsäde 131
 Oljeväxter
 antal företag 49, 57
 ekologisk odling 176, 186
 hektarskörd 64, 73
 normskördar 68, 78
 odlad areal 45–46, 49–50, 54, 57
 oljehalt JÅ 2000 85
 totalskörd 65, 69, 73
 utsäde, certifierat 125, 131
 Olycksfall i jordbruk JÅ 2000 37–38
 Områdesindelning
 administrativa områden bil 2
 karta över produktionsområdes-
 indelningen bil 2
 naturliga jordbruksområden bil 2
 produktionsområden bil 2
 riksområden bil 2
 skördeområden bil 2
 Omställningsareal JÅ 2000 162
 Omställningsstöd JÅ 2000 162
 Ost
 priser JÅ 1997 170
 produktion 246, 232, 251, 255, 258

P

Partipris, se Priser
 Pesticider 294, 296, 304
 Plantskolealster, se Trädgårdsodling
 Potatis
 antal företag 46, 49, 60
 ekologisk odling 176–177, 187, 189
 för stärkelse 46, 64, 60, 75–76, 78, 170
 försörjningsbalans JÅ 2000 139–140
 hektarskörd 64, 75
 konsumtion 279, 286
 normskördar 68, 78
 odlad areal 46, 49–50, 54, 60
 odlingarnas storlek JÅ 2000 75
 priser 170
 skördetidpunkt JÅ 1997 100
 spill JÅ 1996 99
 sättningstidpunkt JÅ 1997 100
 totalskörd 66, 75
 utsäde, certifierat 125, 131
 vidareförädling JÅ 2000 140
 Premieinkomster JÅ 1997 187–188

Priser

 animalier 152, 170
 arrende 152–153, 171–172
 drivmedel 152, 170
 handelsgödsel 152, 170
 jordbruksmark 153, 172
 lantbruksenheter 153, 173
 mejerimjolk 170
 traktorer 170
 vegetabilier 152, 170
 ägg 170

Prisindex, se Index
 Prisregleringsprisindex JÅ 2000 155, 157
 Prisstöd 142, 150
 Producentpriser, se Priser
 Producentprisindex 156, 159, 169
 Produktion
 bivax JÅ 1996 153
 byggnader 125, 130
 djurplatser JÅ 1996 55
 ekologisk 176–177, 187–189
 foderblandningar 126, 133–134
 honung 89, 114
 kött och fläsk 245–246, 240–244, 251,
 252–253, 258
 mjölk 245–246, 240–241, 251, 254–255, 258
 oljeväxter 64–65, 73
 råsprit JÅ 2000 140
 slaktkroppar 245, 252–253
 sockerbetor 64, 66, 75
 spannmål, slättervall, baljväxter och potatis
 63–66, 69–78
 stärkelse JÅ 2000 140
 trädgårdsväxter 79, 83, 85
 ägg 245, 240–241, 253, 258
 Produktionsmedel 125–128, 129–134
 Produktionsmedelsprisindex 156, 159, 169
 Produktionsområden bil 2
 PSE-tal JÅ 2000 161
 Pälsdjur
 antal 89, 114
 antal uppfödare 114
 sysselsatta med pälsdjursskötsel
 JÅ 2000 32

Q

Quality Genetics JÅ 2000 129–131

R

Raps, se Oljeväxter
 Raser
 nötkreatur JÅ 2000 110–112
 svin JÅ 2000 130
 tackor JÅ 2000 119, 121
 Redskap 125, 129
 Reduceringstal, se Korrigeringstal
 Regionala stöd 138, 143, 145
 Rennäring
 antal företag 115
 antal renar 89, 115
 antal renägare 115
 antal samebyar 115
 slakt 245, 254
 statligt stöd 136, 142–143, 150
 Riksområden bil 2
 Ris 234–237
 Rybs, se Oljeväxter
 Råg

antal företag 49
 ekologisk odling 176, 186, 188
 förmalning, lager JÅ 1996 157
 hektarskörd 70
 normskörd 68, 77
 odlad areal 45, 50, 55
 priser 170
 skördetidpunkt JÅ 1997 100
 såtidpunkt JÅ 1997 100
 totalskörd 65, 71
 utsäde, certifierat 125, 131

Rågvete

antal företag 49
 ekologisk odling 176, 186, 188
 hektarskörd 70
 odlad areal 45, 50, 55
 totalskörd 65, 71
 utsäde, certifierat 125, 131

Råsprit och stärkelse

tillverkning av JÅ 2000 140

Räv

antal 114
 antal uppfödare 114

S

Salmonella

djurbesättningar 295–296, 300
 foderproduktion 294–296, 300, 305
 infektion 295–296, 301
 provtagning 294–296, 305

Sametinget 90–91, 115

Sektorskalkyl, jordbrukets, se EAA

Silo JÅ 1996 58

Sjukdomar

nötkreatur JÅ 2000 114
 svin JÅ 2000 132

Självförsörjningsgrad 315, 320

Självrisk vid skördeeskada JÅ 1997 187

Skador

olycksfall JÅ 2000 37–38

Skadeutbetalningar JÅ 1997 187–188

Skogar, se Skogsmark

Skogsbruk

antal sysselsatta JÅ 2000 32
 arbetsåtgång JÅ 1996 36

Skogsbruksvärde JÅ 2000 44–46

Skogsimpedimentsvärde JÅ 2000 44

Skogsmark

antal företag JÅ 2000 22
 areal JÅ 2000 23–24
 definition 46–47
 fördelning på företagarekategorier
 JÅ 2000 24
 fördelning på storleksgrupper
 JÅ 2000 22–23

Skogsstatistik JÅ 1996 220

Skolor

eftergymnasiala skolor JÅ 2000 175–176

gymnasieskolor JÅ 2000 175

universitet JÅ 2000 175–176

Skulder (och tillgångar) JÅ 1997 174

Skörd

bivax JÅ 1996 153
 ekologisk 176–177, 187–189
 hektarskörd 63–64, 70, 72–75
 honung 89, 114
 normskörd 64, 68, 77–78
 skördetidpunkt JÅ 1997 100–101
 totalskörd 65–66, 69, 71–75

Skördeområden bil 2

Skördeskadeskydd

allmänt JÅ 1997 187
 ersättningar JÅ 1997 187
 finansiering JÅ 1997 187
 självrisk JÅ 1997 187

Skördetidpunkt JÅ 1997 100–101

Skördetröska JÅ 2000 51

Slakt

antal slaktkroppar 252–253
 marknadsförd slakt JÅ 2000 141
 medelslaktvikter JÅ 2000 114, 121, 131
 produktion av kött och fläsk 258
 slaktade kvantiteter 252–253
 slaktdjurspriser 170

Slaktkycklingar 253

Slaktvikter 252–254

Slåttervall

antal företag 46, 49, 58
 bärgningsförluster JÅ 1996 96
 ej utnyttjad areal 61
 ekologisk odling 176, 187
 hektarskörd 64, 74
 normskörd JÅ 1998 88
 odlad areal 46, 50, 58–59, 74
 skördetidpunkt JÅ 1997 100
 totalskörd 65–66, 74
 återväxt 64, 74

Slätterängar 139, 143, 146–147

SMAK 175

Smittkälla 295

Smågrisproduktion

investerings- och startstöd JÅ 2003 139

Smör

priser JÅ 1996 178
 produktion 232, 255, 258

Sockerbetor

antal företag 49, 60
 hektarskörd 64, 75
 normskörd 68, 78
 odlad areal 46, 50, 54, 60
 priser 170
 sockerhalt 76
 totalskörd 66, 75
 utsäde, certifierat 125, 131

Solskenstid JÅ 1997 225

Sorghum 234–237

Spannmål

- antal företag per gröda JÅ 2000 69
 antal företag per län 55
 försörjningsbalans JÅ 2000 139
 hektarskörd 63, 70
 normskörd 68, 77
 odlad areal 45, 49–50, 54–55
 priser 170
 skördetidpunkt JÅ 1997 100–102
 spill (vid skörd) JÅ 1996 95
 såtidpunkt JÅ 1997 100–102
 totalskörd 65, 69, 71
 utsäde, certifierat 125, 131
 Spannmålstork JÅ 1996 58
 Spill vid (skörd)
 potatis JÅ 1996 99
 spannmål JÅ 1996 95
 Standardtimmar 32, 44
 Startstöd 141, 149
 Statlig lånegaranti JÅ 1996 184
 Strukturstöd, se Stöd
 Stutar, se Nötkreatur
 Stärkelse
 stärkelsehalt 76
 tillverkning av JÅ 2000 140
 Stöd
 anläggningsstöd 137
 arealersättning 135–136, 143–144
 djurbidrag 135–136, 143
 energigrödor 136–137, 143–144
 extensifieringsbidrag 143
 direktstöd 143
 gårdsstöd 135–136, 143–144
 investeringsstöd 141, 149–150
 kompensationsbidrag 138, 143, 145
 kontrakterad stärkelsepotatis 137, 143–144
 kvalitetscertifiering 137
 mervärden i jordbruket 137
 miljöersättningar 138–141, 143, 146–148
 mjölkbidrag 137–138, 143–144
 prisstöd m.m. till rennäring 142, 150
 proteingrödor 136, 143–144
 regionalt stöd 138, 143, 145
 startstöd 141, 149
 strukturstöd 141, 149
 stödrätt 135–136
 utrotningshotade husdjursraser 139, 143, 147
 vallodling 140, 143
 Suggkontroll, se Svin
 Suggor, se Svin
 Svin
 antal 87–89, 92, 96, 101–107
 antal företag 87–89, 97, 108–109
 besättningsstorlek 88–89, 97, 106–109
 fläskproduktion 258
 försäkrade djur JÅ 1997 188
 priser 170
 sjukdomar JÅ 2000 132
 slakt 245, 232, 253
 suggkontroll JÅ 2000 129–131
 svinstamkontroll JÅ 2000 129
 Syssetsättning, se Arbetskraft
 Systemtäckdikning JÅ 1997 56
 Såtidpunkt JÅ 1997 100–102
- T**
 Tackbidrag 143
 Tackor, se Får och lamm
 Taxerade nettointäkter, inkomster 167–168
 Taxeringsenheter JÅ 2000 44–45
 Taxeringsvärden (för jordbruksfastigheter) JÅ 2000 44–45
 Temperatur JÅ 1997 225
 Tjurar och tjurkalvar, se Nötkreatur
 Tomtmarksvärde JÅ 2000 44–45
 Totalbefolkning JÅ 1997 29
 Totalskörd
 internationella uppgifter 236–237
 oljevaxter 65, 73
 potatis 66, 75
 slättervall, första skörd 65–66, 74
 sockerbetor 66, 75
 sorghum, majs, ris 236–237
 spannmål 65, 69, 71
 Traktorer
 antal 125, 129
 effekt 125, 129
 inköp 125, 129
 pris 170
 Trindsäd 64
 Trädgårdsodling
 antal företag 79, 81–86
 antal sysselsatta JÅ 1997 32
 areal 79–80, 81–86
 ekologisk odling 175–177, 190
 KRAV 177, 180, 182–183
 skörd 79, 83, 85, 227
 trädgårdsräkning/inventering 80
 Typklassificering 33
 Täckdikad areal JÅ 1997 56
- U**
 Undervisning, se Lantbruksutbildning
 Ungnöt, se Nötkreatur
 Utbildning, se Lantbruksutbildningen
 Utgifter i jordbruket m.m. 151–152, 161–166
 Utrikeshandel
 jordbruksprodukter och livsmedel 261–264, 265–278
 Utrotningshotade husdjursraser, se Stödåtgärder
 Utsäde
 betat JÅ 2000 54
 certifierat 131
 Utsädesmängd för spannmål 131

- V**
 Vall, se Slättervall (Betesvall)
 Vall till fröskörd 58
 Vallbaljväxter
 certifierat utsäde 125, 131
 Vallgräs
 certifierat utsäde 125, 131
 Vax JÅ 1996 153
 Vegetabiliska produkter
 export 262, 265, 267, 269, 271, 274, 277–278
 import 261, 265, 267–268, 270, 273, 275–276
 konsumtion 279–282, 283–286
 priser 170
 produktion 63–68, 69–78, 236–237, 258
 Vete
 antal företag 49 JÅ 2000 67, 69
 ekologisk odling 176, 186, 188
 hektarskörd 63, 70
 normskörd 68, 77
 odlad areal 45, 55
 priser 170
 skördetidpunkt JÅ 1997 100
 sätidpunkt JÅ 1997 100
 totalskörd 65, 69, 71
 utsäde, certifierat 125, 131
 växtperiodens längd JÅ 1997 100–101
 Vetekli
 priser 170
 Vicker (och foderärter)
 odlad areal 56
 Vilt
 köttproduktion 245, 254
 Vitsenap 179, se även Oljeväxter
 Vårapps, se Oljeväxter
 Vårrybs, se Oljeväxter
 Vårråg, se Råg
 Vårvete, se Vete
 Våtmarker 140, 143, 148
 Världsmarknadprisindex JÅ 1998 155
 Växthus
 byggnadssätt JÅ 1997 108
 ekologisk odling 177, 190
 KRAV 183
 odling 79, 85–86
 yta 81–82, 183
 Växtnäringsämnen
 mineralgödsel 126, 133, 198, 205–206, 208
 Växtperiod JÅ 1997 101–102
 Växtskyddsmedel, se Bekämpningsmedel
- Ä**
 Äker
 arealens användning 45–47, 48–61
 definition 46
 fördelning på företagarekategorier JÅ 2000 21
 fördelning på storleksgrupp 45, 52–53
 internationella uppgifter 233, 234–235
 systemtäckdiked areal JÅ 1997 56
 ägd respektive arrenderad areal 40
 Äkerböror 45, 56
 Äkervärde JÅ 2000 45
 Äldersfördelning 117, 119, 121
 Äsnor och muläsnor JÅ 2000 193
 Äterväxt på slättervall 74
- Å**
 Ågarkategorier inom jordbruk JÅ 2000 14
 Ågd åker 31, 40
 Ågda företag 31, 40
 Ågg
 beviljade investeringsstöd 150
 export 267–269, 271, 277
 import 267–268, 270, 275
 indextal för delposter i avräkningsprisindex 171
 partihandelns invägning 245, 253
 produktion 254, 232, 253, 258
 produktionsvärde 161
 Ågoslag
 annan mark 47 JÅ 2004 46
 betesmark 45, 47, 51, 54
 skogsmark 45, 47, 51
 åkermark 45–46, 51
 övrig mark JÅ 1997 204
- Ärter**
 antal företag 49, 56
 ekologisk odling 176–177, 187, 189
 hektarskörd 63–64, 72
 odlad areal 56
 totalskörd 65, 72
 utsäde, certifierat 125, 131
- Ö**
 Öppet odlingslandskap 139, 143, 146–147

Jordbruksstatistisk årsbok 2007

med data om livsmedel

Yearbook of agricultural statistics

including food statistics

Boken ger en samlad redovisning av den svenska jordbruksstatistiken med uppgifter om företagsstruktur, arbetskraft, maskiner, växtodling, husdjursskötsel, ekonomiska förhållanden m.m. Den ger dessutom ett sammandrag av den viktigaste statistiken inom livsmedelsområdet. Vissa internationella jämförelser görs också.

Årsboken innehåller resultat från undersökningar utförda av SCB, Jordbruksverket och andra myndigheter samt av branschorganisationer. Förutom sifferuppgifter för län och större områden lämnas beskrivningar av undersökningarnas uppläggning och information om var utförligare redovisningar finns. I anslutning till varje kapitel ges också en del kommentarer till vad statistiken visar.

ISSN 1654-4382 (online)

ISSN 0082-0199 (print)

ISBN 978-91-618-1387-2 (print)

Statistikpublikationer kan beställas från SCB, Publikationstjänsten, 701 89 ÖREBRO, e-post: publ@scb.se, telefon: 019-17 68 00, fax: 019-17 64 44. De kan också köpas genom bokhandeln eller direkt hos SCB, Karlavägen 100 i Stockholm. Aktuell publicering redovisas på vår webbplats (www.scb.se). Ytterligare hjälp ges av Bibliotek och information, e-post: information@scb.se, telefon: 08-506 948 01, fax: 08-506 948 99.

Statistical publications can be ordered from Statistics Sweden, Publication Services, SE-701 89 ÖREBRO, Sweden (phone: +46 19 17 68 00, fax: +46 19 17 64 44, e-mail: publ@scb.se). If you do not find the data you need in the publications please contact Statistics Sweden, Library and Information, Box 24300, SE-104 51 STOCKHOLM, Sweden (e-mail: information@scb.se, phone: +46 8 506 948 01, fax: +46 8 506 948 99).

www.scb.se